

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav českého jazyka a teorie komunikace

Diplomová práce

Kateřina Voleková

Latinsko-český slovník Klementinský
(obecná charakteristika, analýza překladu sloves, edice)

The Latin-Czech Dictionary of Clementinum
(general characteristics, verb translation analysis, edition)

Praha 2009

vedoucí práce: Prof. PhDr. Karel Kučera, CSc.

Děkuji všem, kteří mi svou podporou umožnili napsat tuto práci, a zvláště děkuji prof. Karlu Kučerovi, vedoucímu mé diplomové práce, za cenné rady a připomínky. Též děkuji kolegům z oddělení vývoje jazyka ÚJČ AV ČR, v. v. i., kteří mi svými radami byli nápomocni při přepisu rukopisu, a Borisu Lehečkovi za pomoc s technickou úpravou práce.

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.

V Praze dne 22. dubna 2009

Anotace

Latinsko-český slovník Klementinský z roku 1455 je v této práci představen jako středověké dílo, na jehož vzniku se zásadně podílí dvě hlavní tendence středověké literární tvorby, *imitatio* a *aemulatio* (napodobování a soupeření). Tyto tendence se projevují ve struktuře díla v kombinaci dílčích slovníčků, řazených věcně i abecedně, v zacházení s prameny, v závislosti na předloze a v metodě překladu. Kromě obecné charakteristiky textu je práce zaměřena na analýzu překladu, která se soustředí na slovesa ve slovesné části slovníku a věnuje se především přejímkám, kalkům a hapax legomenům. Součástí práce je též edice slovníku Klementinského.

The Latin-Czech dictionary of Clementinum is presented in this study as a medieval work, on which creation participate two main ways of medieval literary production, *imitatio* and *aemulatio* (imitation and competition). These two ways show themselves above all in the structure of the dictionary, which is characterised by the following features: combining partial glossaries, ordered both by subject and in alphabetical order; the way of handling its sources; the dependence on its models; the method of translation. Apart from the general characteristics of the text, this study analyses the translation of the verbs in the verbal part of the dictionary, concentrating mainly on loans, calques and hapax legomena. It also includes an edition of the dictionary.

Klíčová slova

stará čeština, latina, latinsko-český slovník, *imitatio*, *aemulatio*, překlad, sloveso, přejímka, hapax legomenon, kalk

Old Czech, Latin, the Latin-Czech dictionary, *imitatio*, *aemulatio*, translation, verb, loan, hapax legomenon, calque

Obsah diplomové práce

Úvod.....	7
1 Slovníkářství v českých zemích od počátku do konce 15. století.....	8
1.1 První slovníky.....	8
2 Latinsko-český slovník Klementinský.....	11
2.1 Struktura slovníku Klementinského.....	13
2.1.1 Výtah z Vokabuláře gramatického.....	14
2.1.2 Zlomek gramatiky.....	20
2.1.3 Latinský mamotrekt.....	24
2.1.4 Latinsko-český slovesný alfabetář.....	24
2.1.5 Latinsko-český jmenný alfabetář.....	25
2.2 Prameny slovníku Klementinského.....	26
2.2.1 Pramen výtahu z Vokabuláře gramatického.....	26
2.2.2 Pramen úryvku gramatiky.....	26
2.2.3 Prameny alfabetářů.....	27
2.3 Struktura heslového odstavce alfabetářů.....	34
2.3.1 Latinská slovesa.....	35
2.3.2 Latinský verš (<i>versus</i>).....	36
2.3.3 Etymologie.....	42
3 K překladu sloves ve slovníku Klementinském.....	47
3.1 Přejímky.....	47
3.2 Kalky.....	48
3.2.1 Kalkování víceslovných spojení.....	48
3.2.2 Kalkování prefixů.....	49
3.2.3 Kalkování kompozit <i>-ficare</i> a <i>-facere</i>	53
3.2.4 Překlad sloves vyjadřujících způsob slovesného děje.....	54
3.2.5 Kombinace slovesa <i>býti</i> a adjektiva v dativu.....	56
3.2.6 Chybné překlady podle němčiny.....	57
3.2.7 Emendace slovesného alfabetáře.....	58
3.3 Hapax legomena.....	60
3.3.1 Desubstantivní slovesa.....	60
3.3.2 Deadjektivní slovesa.....	61
3.3.3 Kalky.....	63
3.3.4 Přejímky.....	65
3.3.5 Onomatopoická slovesa.....	66
3.3.6 První doklad slovesa.....	67
Závěr.....	69
Seznam použité literatury.....	71
1 Prameny.....	71
2 Literatura.....	71
Seznam příloh.....	75
1 Edice slovníku Klementinského.....	76
2 Ediční poznámka.....	229
3 Seznam hapax legomenon ve slovesném alfabetáři.....	240
4 Obrazová příloha.....	246

Seznam zkratek:

Obecné a jazykové zkratky:

aj.: a jiné; **f.:** folio; **ibid.:** tamtéž; **ipf.:** imperfektum; **lat.:** latinský; **m.:** maskulinum; **např.:** například; **n.:** nebo; **něm.:** německý; **os.:** osoba; **pf.:** perfektum; **préz.:** přezens; **přel. aut.:** přeložil autor; **r.:** rok; **rkp.:** rukopis; **řec.:** řecký; **sg.:** singulár; **srov.:** srovnej; **střhn.:** středohornoněmecký; **s.:** strana; **sign.:** signatura; **s.v.:** sub voce; **tj.:** to jest; **tzv.:** takzvaný; **v.:** verš

Biblické zkratky:

2 Esr: Druhá Ezdrášova; **3 Esr:** Třetí Ezdrášova; **1 Mcc:** První Makabejská; **2 Mcc:** Druhá Makabejská; **1 Par:** První Paralipomenon; **2 Par:** Druhá Paralipomenon; **1 Rg:** První Královská; **2 Rg:** Druhá Královská; **3 Rg:** Třetí Královská; **4 Rg:** Čtvrtá Královská; **Act:** Skutky apoštolů; **Apc:** Apokalypsa; **Ct:** Píseň písní; **Dt:** Pátá Mojžíšova; **Eccl:** Kazatel; **Est:** Ester; **Ex:** Druhá Mojžíšova; **Ez:** Ezechiel; **Gn:** První Mojžíšova; **Idc:** Soudců; **Idt:** Judit; **Ier:** Jeremjáš; **Io:** Jan; **Iob:** Jób; **Ios:** Jozue; **Is:** Izajáš; **Lv:** Třetí Mojžíšova; **Nm:** Čtvrtá Mojžíšova; **Ps:** Kniha žalmů; **Sap:** Kniha Moudrosti; **Sir:** Sirachovec; **Tb:** Tóbijáš

Zkratky památek a odborné literatury:

CLCLT: CLCLT-7, Library of Latin Texts. **CGL:** *Corpus grammaticorum latinorum*. **ČES:** Rejzek, J. (2001): *Český etymologický slovník*. **DiefGlos:** Diefenbach, L. (1846): *Mittellateinisch-hochdeutsch-böhmisches Wörterbuch*. **ESČ:** Karlík, P. – Nekula, M. – Pleskalová, J. (2002): *Encyklopedický slovník češtiny*. **ESJČ:** Machek, V. (1968): *Etymologický slovník jazyka českého*. **ESSČ:** *Elektronický slovník staré češtiny*. **Grimm:** *Deutsches Wörterbuch von Jacob Grimm und Wilhelm Grimm*. **HesStčS:** *Heslář lístkového materiálu ke StčS*. **Hugo gram:** Hugo de Sancto Victore: *De grammatica*. **Isid. orig:** Isidor ze Sevilly: *Etymologiarum sive Originum libri XX*. **KlarBoh:** Klaret: *Bohemář*. **KlarGlos:** Klaret: *Glosář*. **KlarVok:** Klaret: *Vokabulář gramatický*. **LČS:** Pražák, J. – Novotný, F. – Sedláček, J. (1939): *Latinsko-český slovník*. **Lexer:** *Mittelhochdeutsches Handwörterbuch von Matthias Lexer*. **MSS:** Bělič, J. – Kamiš, A. – Kučera, K. (1978): *Malý staročeský slovník*. **NSŘČ:** Lepař, F. (1892): *Nehomérovský slovník řecko-český*. **PMČ:** Karlík, P. – Nekula, M. – Rusínová, Z. (2001): *Příruční mluvnice češtiny*. **PrávSasM:** *Knihy distinkční práva saského M*. **SlovOstřS:** *slovník Ostřihomský S*. **SlovCath:** *slovník Catholicon*. **SLS:** Kuřáková, E. – Vidmanová, A. a kol. (2004): *Slovník latinských spisovatelů*. **SlovKlem:** *slovník Klementinský*. **SlovUKC:** *latinsko-český slovníček deponentních sloves (sign. NK IX E 1)*. **SSL:** *Slovník středověké latiny 1–19*. **StčS:** *Staročeský slovník 1–26*. **Stč.TB:** *Staročeská textová banka*. **VodňLact:** Jan Vodňanský: *Vokabulář Lactifer*. **Walther, Proverbia:** Walther, H. (1965): *Proverbia sententiaeque latinitatis medii aevi*.

Úvod

První polovina patnáctého století přináší kromě bouřlivého vývoje ve společenské oblasti také rozkvět literatury ve všech jejích oblastech, tedy i rozkvět odborné literatury, která je stále závislá na jinojazyčných textech, zvláště latinských. Potřeba překladových slovníků proto nezaniká, naopak stále roste. Dílem, ve kterém se odráží slovníková tvorba posledního století od založení pražské univerzity, je slovník Klementinský. Stojí na konci středověké odborné literární tvorby, projevují se v něm základní tendence středověké literární tvorby vůbec (*imitatio* a *aemulatio*, viz blíže podkapitola 2.1 Struktura slovníku Klementinského), a zároveň svým rozsahem tematickým i lexikálním (slovník zabírá 91 folií) připravuje půdu humanistickým slovníkům 16. století.

V této práci představujeme slovník Klementinský v kontextu dobové slovníkářské tvorby a popisujeme jeho strukturu. Jednotlivé části slovníku Klementinského charakterizujeme zvláště podle toho, čím přispívají k rozvoji staročeské slovní zásoby. Odborná literatura obrací pozornost převážně na slovníky překládající jména, substantiva a adjektiva, v centru bádání stojí Klaret a jeho výjimečné dílo, k němuž se vztahuje většina staročeské slovníkové tvorby a v moderní době i většina lingvistů zabývajících se rozvojem slovníkářství v českých zemích a vývojem slovní zásoby staré češtiny. Uvedme například práce Bohumila Ryby o českém slovníkářství (1940, 1951 a 1963) a nověji práci Libuše Spáčilové (2006), která v závěru své práce o srovnání latinsko-německo-českého slovníku, tzv. Trialogu Maximiliána I. z roku 1489, s Klaretovými slovníky, uvedla, že je také třeba obrátit pozornost na slovesný abecední slovník. Proto se v naší diplomové práci zaměřujeme především na slovesnou část slovníku Klementinského a na analýzu slovesného lexikálního materiálu.

Charakteristiku a analýzu textu dokládáme citací dokladů ze slovníku Klementinského i z jiných slovníků. Citované staročeské, latinské a německé výrazy píšeme kurzívou (*Elementum slovo aut živel*). Pokud je třeba odlišit transliterovaný text od transkribovaného, píšeme jej standardním písmem, kurzíva v něm pak značí rozepsání zkratky (*proklatý proklatí*).

Součástí této práce je edice slovníku Klementinského, která byla kvůli svému rozsahu zařazena až na konec práce a tvoří součást přílohy, ačkoli z ní vychází následující výklad. Dalšími přílohami je seznam hapax legomen ve slovesném alfabetaři se stručnou slovníkovou charakteristikou a ukázka tří stran rukopisu slovníku Klementinského.

1 Slovníkářství v českých zemích od počátku do konce 15. století

První krok ke zrodu českého slovníkářství tvořily glosy, české překladové a interpretační vpisky do cizojazyčných textů. Flajšhans (1926, s. XII) rozlišuje glosy marginální a meziřádkové, často pozdější než glosovaný text, a textové vložky, které bývají zpravidla ze stejné doby a náležejí témuž autoru. Česky glosovaných rukopisů a později i raných tisků se zachovaly stovky, mezi nejstarší glosy patří česká slova v hebrejských rukopisech 10.–13. století a české glosy v homiliáři Opatovickém z 12.–13. století, známé jsou glosy ve slovníku *Mater verborum* z 13. století.¹ V některých případech se glosátoři zaměřili na vybranou tematickou oblast (např. české výklady právních termínů v nejstarších deskách zemských) a začali vytvářet soupisy slov, které se staly zárodkem pozdějších terminologických slovníčků. Takovou povahu měly například věcně nebo abecedně sestavené soubory glos z latinských herbářů, tzv. rostlináře. Ze 14.–16. století je jich známo kolem čtyřiceti, k nejstarším patří rostlinář Olomoucký z počátku 14. století, považovaný za náš první latinsko-český slovníček vůbec. Jiným typem specializovaných soupisů byly *mamotreky*. Vykládaly méně obvyklá slova bible buď ve sledu biblických knih, tzv. lokální mamotreky, např. mamotrekt Kapitulní (MamKapR²), nebo v abecedním pořádku, např. mamokrekt Klementinský (MamUKA). Dalšími podobnými sbírkami byly jednoduché sbírky latinsko-českých překladových dvojic zvané *vokabula*, dále *sekvenciáře* vykládající latinský text liturgických zpěvů před evangeliem, tzv. sekvencí, *hymnáře* vykládající slova hymnů, *poenitenciáře* vykládající slova veršů *Poeniteas cito peccator*, hexametricky upravené mnemotechnické pomůcky pro žáky zvané *roháče*, *synonymáře* aj. Podle Hladké (2005, s. 141) nelze tyto sbírky považovat za skutečné slovníky, protože jim chybí vlastní sběratelská nebo překladatelská práce směřující k určité materiálové celistvosti a specifická slovníková makrostruktura a mikrostruktura, tj. řazení a výstavba hesel.

1.1 První slovníky

První skutečně lexikografická česká díla vznikala v příznivém klimatu vlády Karla IV. a mladé pražské univerzity. Mají dvojí základní formu, jsou to jednak abecedně uspořádané soubory slov, tzv. alfabetaře, jednak věcně řazené soubory slov, tzv. nomenklátory.

¹ Srov. EŠČ s.v. *Slovníky češtiny*.

² Zkratky staročeských památek citujeme podle úzu Staročeského slovníku (viz *Staročeský slovník. Úvodní stati, soupis pramenů a zkratk*, s. 50–118).

Nomenklátory, které vycházejí z encyklopedií³, zpočátku výrazně převažovaly nad alfabetaři. Jako pomocné příručky při překladech nabízely logicky uspořádaný přehled dobového poznání. Za zakladatele české lexikografie můžeme označit Bartoloměje z Chlumce, řečeného Klaret, který se programově snažil konstituovat české odborné názvosloví všech tehdejších vědních odvětví ve třech latinsko-českých nomenklátorech, které se nazývají *Vokabulář (gramatický)*, *Bohemář* a *Glosář (= Poklad chudých)*. Jsou psány ve verších, protože byly určeny k pamětnímu učení. Klaretovy slovníky se staly základem téměř všech vznikajících slovníků a jako jeden z materiálových zdrojů, jak uvádí Hladká (2005, s. 143), sloužily tvůrcům slovníků až do obrození. Výtahem z Klaretových slovníků je například latinsko-český slovník *Nomenclator* (SlovNom).

Od konce 14. století se rozvíjely podle vzoru mamotrektů abecedně řazené slovníky. Zpočátku vznikaly jen latinsko-české alfabetaře. Objevil se i smíšený typ slovníku spojující v jedno nomenklátor a alfabetař, např. slovník Klementinský (SlovKlem), slovník Velešínův (SlovVeleš) a další. Tyto slovníky obsahují několik částí, z nichž některé jsou řazené abecedně a jiné věcně.

Z hlediska zastoupení jazyků byly slovníky až do konce 15. století téměř výhradně dvojazyčné, většinou latinsko-české. Výjimku představuje hebrejsko-český slovník z první poloviny 15. století, který je dochován v rukopisu Kapitulní knihovny. Ve slovnících 15. století „projevuje se také již vliv jazyka německého“, jak upozorňuje Páta (1911, s. 9). Z poloviny 15. století máme k dispozici dokonce trojjazyčné slovníky, např. latinsko-německo-český slovník v učebnici Jana Holubáře pro Ladislava Pohrobka nebo tzv. *Trialog vídeňský*, nověji nazývaný *Trialog Maximiliána I.* (1489). Řečtina jako samostatný překladový jazyk do slovníků proniká až na konci 16. století, kdy Daniel Adam z Veleslavína vydává čtyřjazyčný (česko-latinsko-řecko-německý) abecední slovník *Sylva quadrilinguis* (1598).⁴ Do té doby se řečtina vyskytuje ve slovnících jen v latinizované podobě. Slovník Klementinský uvádí řecké výrazy přizpůsobené foneticky a graficky latině v heslech *Agapi almužna, id est caritas*⁵ (řecky ἀγάπη, 28rb), *Cenon grece, commune latine* (řecky κοινόν, 37ra), *Dromos grece, cursus latine* (řecky δρόμος, 42vb), *Dorcas grece, id est videre interpretatur latine, unde dorco, verbum grecum, id est video* (řecky δέδορκα, 43ra), *Gelos*

³ U nás se nomenklátory zakládaly především na pracích Tomáše z Cantimpré a Bartoloměje Anglického, jak upozorňuje Flajšhans (1926, s. XX).

⁴ Srov. Páta 1911, s. 105.

⁵ Latinu transkribujeme podle univerzálních pravidel přepisu středověkých latinských literárních památek, které stanovil Bohumil Ryba (*Pravidla pro transkripci latinských literárních rukopisných textů*, nepublikováno).

grece, risus latine (řecky γέλως, 50va), *Orgia grece, cerimonia latine* (řecky ὄργια, 69vb) a další.

Na rozdíl od jmenných alfabetařů, jejichž rozvoj byl podpořen neobyčejnou oblibou Klaretových slovníků, nejsou slovesné alfabetaře většího rozsahu (tj. přes 2500 hesel) v 15. století běžné. Slovesné slovníky měly většinou menší rozsah, např. slovníček označovaný zkratkami Staročeského slovníku zkratkou SlovUKC obsahuje na dvou foliích rukopisu Národní knihovny (sign. IX E 1) pouze 174 sloves. Trialog Maximiliána I. má na konci též připojen abecední seznam sloves (36v–47ra), který obsahuje přes 500 hesel. Slovesné alfabetaře většího rozsahu (přes 2500 hesel) nacházíme ve slovníku Klementinském a též ve slovníku Ostřihomském S (SlovOstřS). Tento jmenný a slovesný alfabetař obsahující dohromady kolem 8200 hesel⁶ se slovníku Klementinskému podobá nejen svým rozsahem, ale také obsahem, jak podrobněji ukážeme v oddílu 2.2.3 Prameny alfabetařů.

Do konce 15. století vznikaly většinou slovníky speciální, které obsahovaly látku z nejrůznějších oborů, nikde však úplnou. Tuto látku bylo nutné podle Páty (1911, s. 103–104) teprve uspořádat a celistvě soustředit v jediném větším slovníku, o což se pokusil roku 1508 františkán Jan Vodňanský v *Lactiferu latinsko-českém*, vydaném tiskem v Plzni roku 1511. Slovník měl za úkol usnadnit čtení všech hlavních latinských autorů, proto vykládal původ a význam jednotlivých latinských slov a uváděl české překlady. Látku autor rozdělil na dvanáct částí podle jednotlivých oblastí gramatiky, medicíny a přírodovědy a věnuje se postupně jménům, slovesům, neohebným výrazům, nemocím, stromům, bylinám, kamení, ptákům, čtyřnožcům, rybám, hadům a jiným plazům. Vodňanského slovník stojí na počátku bohaté slovníkářské tvorby humanismu, která vyvrcholila ve slovnících Daniela Adama z Veleslavína.

⁶ Srov. Ryba 1951, s. 118.

2 Latinsko-český slovník Klementinský

Rukopis slovníku Klementinského je uložen v Národní knihovně v Praze pod signaturou XVII F 31 a je zapsán na foliích 1r–91v. Popsal jej již Josef Dobrovský ve svých *Dějínách české řeči a literatury* (1951, s. 378), charakterizoval obsah slovníku⁷ a připojil na ukázkou 16 dvojic z prvního folia. Josef Jungmann tyto údaje převzal do svého díla *Historie dějin české literatury* (1849, s. 60), u slovníku číslo 9^a uvedl: „Latinsko-český vokabulář ... Slovesa tu činí jeden díl, jména druhý, dohromady 73 listův. Napřed stojí názvosloví mluvnické. Příklad odtud: *litera* cztena, *grammatika* slovocztena, *vocalis* hlaſſa, *liquida* rozmiék, *consona* zwuczna etc.“ Jako první zmiňuje podobnost tohoto slovníku se slovníkem *Vocabularium latinum bohemicum Miculoviense versibus compositum* (KlarVokF). Na téže straně Jungmann jmenuje pod číslem 23 opět slovník Klementinský, tentokrát pod názvem *Vocabularium latinum bohemicum* od r. 1453, rukopis veřejné bibliotéky XVII F 31 na f. 1–91, a dodává, že to je „nejobširnější z těchto menších“ slovníků.

Rukopis XVII F 31 pochází podle Josefa Truhláře (1906, s. 103) z kláštera bosých augustiniánů u sv. Václava v Praze. Truhlář (ibid.) rozdělil slovník také na několik částí jako Dobrovský a Jungmann, ale jednotlivé části popsal mnohem podrobněji. Na f. 1r–3v rozeznal slovníček latinsko-českých výrazů užívaných v učebnicích sedmera umění, na který bezprostředně navazuje soupis zájmen, příslovcí, předložek a citoslovcí a soupis latinských synonym výrazů v žaltáři. Na dalších foliích se nachází abecední latinsko-český slovníček sloves (f. 6r–26v) a abecední latinsko-český slovníček podstatných a přídavných jmen (f. 27r–91v). Za těmito slovníčky je v rukopisu zapsán na foliích 93r–156r *Orloj věčné moudrosti* od Jindřicha Susona. Na konci rukopisu se nachází rýmovaný dovětek, z kterého se dovídáme dobu sepsání rukopisu, rok 1455: *A napsány sú od jednoho, / tent' jest jedl suchých parték mnoho / a psal ti je sedě na lavě / a máť humence na své hlavě. A dokonal je tu středu den sv. Řehoře léta. .. 1455.* Truhlář (1906, s. 103) cituje údajné tvrzení Flajšhans o všech těchto slovnících, že „jest to z veršů rozpuštěný Bohemář“. Flajšhans (1892, s. 381) však tvrdil, že slovník Klementinský je „jen rozpuštěním veršované předlohy“, tj. nikoli přímo Bohemáře. Později své tvrzení poopravil (1926, s. XIX a 6), že veršovaná předloha je jistá jen pro první dva listy slovníku. On také v *Úvodu* k edici Klaretových slovníků zatím nejpodrobněji popsal strukturu slovníku Klementinského. Jeho rozdělení přebíráme pro naše členění slovníku (viz podkapitola 2.1 Struktura slovníku Klementinského). Flajšhans však slovník Klementinský

⁷ „Ein lateinisch-böhmisches Wörterbuch in einer Handschrift der öffentl. Bibl. in 4. Die Verba machen einen Theil aus, die Substantiva den anderen; beide Betragen 73 Blatt. Voran werden Kunstwörter aus der Grammatik und andern Wissenschaften erklärt.“

nazývá *lexikon Klementinský*, protože název *slovník Klementinský* dal již mamotrektu označovanému zkratkami Staročeského slovníku MamUKA.

Slovník Klementinský nebyl dosud v celku vydán, sloužil jen jako lexikální materiál pro novočeské slovníky. František Ladislav Čelakovský z něj čerpal k svým *Dodavkům ke slovníku Josefa Jungmanna* (1851), nazýval ho *Lexicon vetus* (zkratka *Lex. vet.*) a uvedl z něj 302 dokladů, např. hesla *Čaprunek*, *mantile*, *palliolum* (s.v. čaprun), *Necelný*, *irremediabilis* (s.v. necelný), *Saň*, *jaculus*, *genus serpentis volantis* (s.v. saň), *popudič*, *sledař*, *persecutor* (s.v. popudič a sledař). Čelakovský do *Dodavků* vybírá ze slovníku Klementinského zvláště hapax legomena, jako jsou poslední uvedené výrazy *popudič* a *sledař*⁸. Za hapax legomenon považoval i údajné substantivum *hruzen*:

HRUZEN, na, m. = *hlupec*, *blázen* (?). Hruzen, baburus, stultus. *Lex. vet.* (s. 8). Ve skutečnosti se však jedná o jmenný tvar nom. sg. m. adjektiva *hružný*⁹, slovník Klementinský totiž obecně uvádí některá adjektiva ve jmenném tvaru, např. *Angariatus přinucen*, *přitištěn* (29vb), *Consectus otráven* (39va), *Decoratus oblúpen* (40vb), *Deditus poddán* (41ra), *Depopulatus opuštěn* (41rb), *Lolitus učištěn* (61ra), *Obsedatus obležen* (68ra), *Preditatus obohacen* (72vb) a další. Původně snad zamýšlel autor překládat tak pouze participia (jako např. *Deditus poddán* 41ra), ale překlad jmenným tvarem adjektiva se rozšířil i na ostatní adjektiva, tedy i na adjektivum *baburus* (*Baburus, id est stultus, hruzen* SlovKlem 32ra).

Doklady ze slovníku Klementinského najdeme ve dvou staročesko-novočeských výkladových slovnících, ve Slovníku staročeském Jana Gebauera (GbSlov) a ve Staročeském slovníku (StčS). Doklady též uvádí Slovník středověké latiny v českých zemích (SSL) pod zkratkou LexClemB. GbSlov jako jediný uvádí v úvodu se zkratkami alternativní název slovníku Klementinského, a to *Onomastikon*.

V edici je vydána pouze první část slovníku Klementinského, výtah z Klaretova Vokabuláře gramatického na foliích 1r–3r, a to jen ve formě variant v textu pod čarou k základnímu textu Klaretova Vokabuláře gramatického v edici Václava Flajšhanse.¹⁰ Bohumil Ryba (1951, s. 99) podle svých slov připravoval edice některých slovníků, mezi nimi i edici slovníku Klementinského, ke které však nedošlo. Slovník Ostřihomský S, slovník Catholicon a slovník Klementinský měly být cenným obohacením dalších svazků CGB (*Corpus glossariorum Bohemicorum*) jakožto nejvýznamější představitelé čeledi neklaretovské (ibid., s. 123).

⁸ Jedná se o jména činitelská odvozená od sloves *popuditi* a *shlédati* s významem ‚pronásledovatel, kdo sleduje, pronásleduje‘, srov. StčS s.v. *popudič*, ESSČ s.v. *sledař*.

⁹ Srov. GbSlov s.v. *hrůzný*. Toto adjektivum, které autor slovníku Klementinského převzal z Klareta (KlarGlos 2193), považuje Ryba (1942, s. 5) za písafskou chybu místo adjektiva *tržný*.

¹⁰ Flajšhans, V. (1926): *Klaret a jeho družina. Sv. I. Slovníky veršované*. Praha, s. 8–30.

Slovník Klementinský byl excerpován pro materiál Staročeského slovníku, jeho excerpce tvoří součást lístkové kartotéky Staročeského slovníku oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český, v. v. i. Při přepisu latinských a staročeských výrazů slovníku Klementinského se opíráme nejvíce o Staročeský slovník, Slovník staročeský Jana Gebauera, Slovník středověké latiny v českých zemích a excerpce slovníku Klementinského v lístkové kartotéce Staročeského slovníku.

2.1 Struktura slovníku Klementinského

Základem literární tvorby středověku bylo *imitatio et aemulatio*, napodobování a soupeření. Inspirace se nehledala v životě, ale v literatuře (*imitatio*), především v antické a starší středověké literatuře, pokud byla pro své obsahové nebo formální kvality povýšena na vzor. Středověký autor však zároveň chtěl čtenáři starou věc sdělit novým způsobem. Snažil se vyniknout nad svůj vzor vytříbenější formou nebo nevšedním zpracováním, soupeřil tedy s předlohou (*aemulatio*). Podle Vidmanové (1994, s. 81) autor „jakoby přešívá staré šaty, při čemž závodí se svými předchůdci a současníky v umnosti stříhu a ve zdobnosti ornamentu“. Autor se však držel toho, co vyčetl ve svých vzorech a co mu předepisovala tradice žánru.¹¹ Tyto dvě tendence středověké literární tvorby, napodobování a soupeření, měly svůj podíl i při vzniku slovníku Klementinského. Projevem středověkého napodobování vzorů je kompilační charakter tohoto slovníku, zpracovává totiž v sobě různé prameny ve formu textu složeného z dílčích slovníčků a slovníků, z nomenklátorů a alfabetařů. Jde tedy o *vocabularius mixtus*, smíšený typ slovníku.

První dva slovníčky ve slovníku Klementinském jsou nomenklátory. Na foliích 1r–3r se nachází výtah z Vokabuláře gramatického (KlarVokK, hesla *littera čtena – practicales zvykalivé*). Na foliích 3r–3v se nachází zlomek gramatiky, podle Flajšhanse (1926, s. XXIX) se jedná o nejstarší gramatiku pro Čechy, zlomek obsahuje zájmena, příslovce, spojky, předložky a citoslovce (hesla *egomet já sám – at, ac, ast haj, haj, haj*). Následuje soupis latinských synonym v žaltáři (f. 3v–6r), který jsme určili jako latinský mamotrekt. Největší část slovníku Klementinského zabírají alfabetaře čili abecedně řazené slovníky. Na foliích 6r–26r je abecední latinsko-český slovník sloves (*abbreviare ukrátiti – zymare ukvasiti*) a na foliích 27r–91v, na největší části slovníku Klementinského, je zapsán abecední latinsko-český slovník jmen, tj. substantiv a adjektiv (*abba, id est pater – zelifluus*).

¹¹ Srov. Kuťáková – Vidmanová 2004, s. 34–35.

2.1.1 Výtah z Vokabuláře gramatického

Výtah z Klaretova Vokabuláře gramatického je zapsán na foliích 1ra–3ra (*Littera čtena – Practicales zvykalivé*). Titul *Vokabulář grammatický* poprvé užil Flajšhans¹², který je také autorem edice Vokabuláře a dalších Klaretových slovníků (1926, 1928). Základem Flajšhansova vydání je text rukopisu F (sign. KapPraž F 44/2), doplněný o chybějící verše z rukopisu M (sign. MZK Brno, Mk 81). Výrazy z výtahu Vokabuláře ve slovníku Klementinském uvádí Flajšhans v edici jen výběrově, „jen pokud přispívají k opravě textu“ (Jílek 1951, s. 5).

2.1.1.1 Rozsah Vokabuláře gramatického

Flajšhans (1926, s. 1) tematicky dělí Vokabulář na úvod (*proemium*, v. 1–12), tři oddíly A (v. 13–478), B (v. 479–586), C (v. 587–727) a závěr (*conclusio*, v. 728–731). Podle Vidmanové (1980, s. 214–215) je textem původního Vokabuláře jen úvod a oddíl A, protože v úvodu, který je psán leoninskými verši¹³, Klaret vykládá o účelu své práce a o jejím rozvržení:

KlarVok, v. 1–4

<i>Utilitas iuvenum me compulit edere metrum</i>	„Potřeba mládeže mě přivedla
<i>Vocibus imposita que dantur signa secunda,</i>	k tomu, abych zveršoval podle svých sil
<i>Hec pro posse meo resignabo sermone Boemo</i>	nepřeložené termíny. Ty, jak budu moci,
<i>Nam sine vocabulis mens inscia dicitur omnis.</i>	přeložím do české řeči, neboť každý
	člověk je prý bez slovíček hloupý.“

v. 9–12

<i>Inprimis artes tribuam [tibi] tres [triviales],</i>	„Nejprve ti předestřu tři umění
<i>Postea tunc tales quatuor sunt quadriviales.</i>	trivia, pak je tu čtvero umění kvadrivia.
<i>Collaterales quinque tribuam tibi, quales</i>	Vedlejší pětici ti předestřu, která je pro mě
<i>Sunt michi difficiles - prius accipe grammaticales</i>	náročná. Nejdříve čti o gramatice.“ ¹⁴

Tento plán je zcela splněn ve verších 13–473, verše 474–478 přináší obvyklý Klaretův závěr, ve kterém vysvětluje, proč již nebude psát dál (*Pluraque dixissem, si tedia non generassem* „A byl bych řekl více, kdybych tím byl nepůsobil znechucení“ v. 476), a omlouvá svou nedostatečnost (*Non causa laudis scripsi male nec sine caudis* „Ne kvůli chvále jsem

¹² Dobrovský nazval výtah ve slovníku Klementinském vokabulářem grammatickým, a proto se tohoto názvu Flajšhans (1923, s. 240) přidržel. Podle současného pravopisu zjednodušíme geminátu ve slově grammatický.

¹³ Leoninské verše viz oddíl 2.3.2 Latinský verš (*versus*).

¹⁴ Přel. aut.

napsal špatné dílo a také ne bez chyb“ v. 478), což je také typické pro středověkou závěrovou topiku.¹⁵

Na rozdíl od oddílu A není v celém oddíle B, který tvoří latinský soupis Božích jmen¹⁶, jmen antických bohů a bohyň, hor, řek, zemí a nerostů, ani jeden termín přeložen do češtiny. Podle Vidmanové je to pomůcka, kterou Klaretovi pro Glosář připravili jeho spolupracovníci. Z 24 názvů kamenů, které jsou shrnuty v oddílu B ve verších 553–558, chybí v Glosáři jen čtyři, 18 je jich počeštěno v kapitole o kamenech (*De lapidibus*).¹⁷ Oddíl C, ve kterém jsou přeloženy základní početní termíny, je pomůcka pro studium algorismu, tj. základů matematiky. V závěru tohoto oddílu se autor chválí, že napsal dobré dílo (*Iam satis est dictum (nunc) de numeris bene fictum* „Již bylo toho nyní dost řečeno o číslech a dobře vyloženo“ v. 729) a nedodržuje topos skromnosti (*topos modestiae*), který je pro Klareta typický, např. ve zmíněném závěru oddílu A.

2.1.1.2 Autor Vokabuláře

Autorem Vokabuláře, jak jej vymezila Vidmanová (tedy prolog a oddíl A ve Flajšhansově edici), je Mistr Bartoloměj z Chlumce, zvaný Klaret, autor Bohemáře, *Magister Bohemarius Bartholomeus de Solencia dictus Claretus*, jak své jméno zapracoval do hádanky v Enigmatiku a do akrostichu v Glosáři. Podle Vidmanové (1980, s. 219) přišel Klaret z přízně Karla IV. a Arnošta z Pardubic jako školmistr na svatovítskou školu, kde složil své slovníky, pokud Vokabulář nenapsal už za studií na univerzitě. Hypoteticky připadá složení Vokabuláře nejspíše na začátek 50. let 14. století.

2.1.1.3 Obsah Vokabuláře

Vokabulář zpracovává makaronskými hexametry základní terminologii studia sedmera svobodných umění, která byla předpokladem úspěšného zvládnutí základního univerzitního spisu pro vyučování rétoriky, *Summule logicales* (Malé logické sumy) Petra Hispana. Dominikán Petr Hispanus působil po studiích v Paříži od roku 1246 jako učitel v Sieně, kde pravděpodobně vzniklo jeho kompendium logiky, které ve školské tradici nabylo velké

¹⁵ Srov. Curtius 1998, s. 102–104.

¹⁶ V této práci i v přepisu slovníku Klementinského píšeme výraz *Bůh* s velkým počátečním písmenem tam, kde výraz označuje křesťanského Boha, výraz *bůh* píšeme s malým počátečním písmenem tam, kde označuje pohanského boha. Adjektiva *Boží* a *boží* píšeme s velkým nebo s malým počátečním písmenem podle toho, jakým substantivem byly motivovány. V nejednoznačných případech se přikláníme k podobě s malým písmenem.

¹⁷ Např. názvy kamenů z verše *Nomina sunt lapidibus yaspis, sardisque smaragdus* (KlarVok 553) jsou v Glosáři přeložena takto: *yaspis drahule* (KlarGlos 123), *sardis očrn* (KlarGlos 136) a *smaragdus ostřě* (KlarGlos 146), srov. Vidmanová 1980, s. 214.

autority, protože se Hispanus rok před svou smrtí stal papežem Janem XXI.¹⁸ Snahou Klareta bylo maximálně usnadnit mládeži studium a naučit ji co nejvíce, jak prozrazuje v prologu Vokabuláře (*Utilitas iuvenum me compulit edere metrum*).

2.1.1.4 Výtah Vokabuláře ve slovníku Klementinském

Slovník Klementinský zachovává původní rozsah Vokabuláře (v. 1–478), z něhož obsahuje 87 výrazů v podobě seznamu slov, ne ve verších. Na každém foliu jsou čtyři sloupce, v lichých sloupcích jsou latinské výrazy a v sudých jejich české překlady. Celková úprava je zdobná, text je rozdělen nadpisy na kapitoly. Jako jediný dochovaný rukopis Vokabuláře vypisuje nadpisy jednotlivých kapitol, ale až od třetí kapitoly, která je mylně nadepsána *De littera* (2ra) místo *De loyca*, jak správně upozorňuje Flajšhans (1926, s. 5 a 14). Písař nechal před jednotlivými kapitolami volný řádek na nadpis, ale do řádků začal rubrikátor psát omylem až od f. 1vb, proto na f. 1va je nad heslem *Rhetorica mluvochrása* volný řádek, kde mělo být červeným inkoustem napsáno *De rethorica*. Ostatní nadpisy jsou téměř všechny zachovány (*De musica*, *De arismetrica*, *De geometria* 2ra, *De astronomia*, *De phisica* 2rb, *Theophila* 2va, *Ethica* 2vb, *Mechanica*, *Triviales* 3ra). Kromě úvodních kapitol chybí i nadpis *De medicina*, přestože výtah z této kapitoly najdeme na f. 2va (*Perspectiva vidopatrna – Colerica pěnohorka*).

Výtah obsahuje termíny ze všech oborů Vokabuláře. Že se opravdu jedná o výtah z veršovaného textu Vokabuláře, a ne opis nějakého jiného materiálu, z něhož by snad později vznikly verše, dokazuje Flajšhans (1926, s. 5) na excerptorově omylu: z veršů Vokabuláře 59–61 (*fictivum / Sit zamyslowan[y]e, sit onomatopoycum <dictum> / Hinc pohlasowane*, KlarVok, s. 10) excerptor omylem vybral *onomatopeicum zamyšlena* (1rb) a nepoznal, že slova patří k jiným výrazům (*fictivum zamyšľované, onomatopoycum pohlasované*).

Ve výtahu se dochovalo několik dvojic z veršů, které v rukopisech F a M chybí. Jedná se o hesla: *raciocinacio rozuměnie* (1va), *diffinicio vymluvenie* (1va), *prosopeya natvořenie* (1va), *sincopa uřezanie* (1va), *apostrophia navracenie* (1va), *ipotentica podmluvená* (1vb), *diffinicio vypravenie* (1vb), *predicamentum vyšeslov* (1vb), *univocum jednohlas* (1vb), *substativum podstava* (1vb), *intensio prijatie* (1vb), *remissio popuštění* (1vb), *entimema nastúpenie* (2ra), *interpretacio vypravovanie* (2ra), *fallacia slovoľest* (2ra), *sophisma chytočina* (2ra), *digittus prstének* (2ra), *articulus článkodav* (2ra), *cilindrus kút* (2ra), *quadrangularis čtverokút* (2rb), *spera okrota* (2rb), *influentia nádech* (2va), *corus zástuden*

¹⁸ Srov. Jílek, 1955, s. 2–3.

(2va), *magica kúzedlna* (2va), *temperancia vhodnost* (2vb). Jedenáct z těchto termínů pochází z oblasti dialektiky.¹⁹

2.1.1.4.1 K slovnědruhovému problému výtahu

U některých výrazů není jisté, zda se jedná o substantivum či adjektivum. Odborná literatura interpretuje výrazy s příponou *-na/-ná* různě, buď jako adjektivum, nebo jako substantivum se slovotvornou příponou *-na*, kterou Klaret s oblibou užívá.²⁰ Při rozhodování o slovním druhu daného výrazu hraje hlavní roli slovní druh latinského výrazu. Dále je třeba vzít v úvahu slovní druh dalších výrazů ze stejné kategorie. Je-li latinské heslo adjektivum a kohyponymum je též adjektivní, stejně tak i překlad kohyponyma, pak výraz v této práci a v edici slovníku Klementinského interpretujeme jako adjektivum s příponou *-ná* (např. *pluralis množský*, *simplex nespojená* 1ra). Stejnou zásadou se řídíme, jedná-li se o latinské substantivum a kohyponymum je též přeloženo substantivně (např. *secretaria tajeděla*, *legispericia zákonopravna* 3ra). Nezanedbatelnou roli při stanovování slovního druhu hraje také kontext textu, z kterého byl daný termín převzat. Proto se v některých případech odchylujeme od interpretace GbSlov, např. překlad výrazu *kathegorica* přepisujeme jako adjektivum *mluvotedlná* na základě latinské definice z *Summulae logicales*, která zní *Proposicionum alia cathegorica, alia ypotetica... Et dicitur cathegorica a cathegorizo, -zas, quod est predico, predicas; unde propositio cathegorica idem est quod predicativa*. („Souady jsou jedny kathegorické, druhé hypotetické... A kathegorický je odvozeno ze slovesa *cathegorizo*, *zas*, což znamená *predico*, *predicas* ‚tvrdím‘. Z toho vyplývá, že kathegorický znamená totéž co predikativní.“²¹). Latinský výraz *kathegorica* je v tomto kontextu zcela jasně adjektivum, a proto i český ekvivalent interpretujeme jako adjektivum. V GbSlov je však tento výraz uveden jako substantivum *mluvotedlna*, -y *f*. V některých sporných případech, kdy jsou latinská adjektiva překládána substantivy, se přikláníme k interpretaci StčS. Jde například o český ekvivalent latinského adjektiva *semivocalis*, interpretovaný StčS jako substantivum *pólhlása*,²² protože kohyponymum *vocalis* je také přeloženo jako substantivum *hlása*. V otázce kvantity se přidržujeme StčS (např. *substantivum podstálé*²³ 1ra).

¹⁹ Odkazujeme na článek Jílka (1955), který se dialektickým termínům podrobně věnuje.

²⁰ Srov. Michálek, 1989, s. 26 a 61.

²¹ Cit. podle Jílek 1955, s. 6, přel. aut.

²² Ryba (1963b, s. 178) jej interpretuje jako adjektivum *pólhlásná*, protože latinský ekvivalent *semivocalis* je adjektivum.

²³ Jílek (1951, s. 16) interpretuje jako *podstálé*, utvořené k slovu *podstava substantia*. StčS slovo odvozuje od slovesa *státi*, srov. StčS s.v. *podstálé*.

2.1.1.4.2 Chyby ve výtahu

Kromě již vyloženého omylu s překladem latinského výrazu *onomatopeicum*, najdeme ve výtahu i další písařské chyby. Zkaženou dvojici *aptota dwuy* (1rb) jsme emendovali na *diptota dvújpád* podle předcházejícího hesla *monoptota jednopád* (1rb). Písařskou chybu *dluhohlas* za lat. *predicatum* jsme opravili podle KlarVokF na *druhohlas*.²⁴

Za možný písařský omyl považuje Jílek (1951, s. 5) i výraz *ředizna* (SlovKlem 1rb), místo *rodizna* (KlarVok, v. 75). Podle Jílka (1951, s.31) Klaret termín *articulus* pokládal za název exponentu gramatického rodu a volil při jeho překladu odvozeninu slova *rod*, podobně *articulare pronomem* překládá *rodiznavé* <zájmě> (srov. v. 73).²⁵

2.1.1.4.3 Původní podoba

Latinský výraz *proprium* z verše *Est proprium wlastnye, gentile lydowe gmeno* (KlarVok, v. 49) z rkp. F a M z kapitoly *De grammatica* je ve výtahu doložen ve své původní správné podobě, a to v hesle *patrium vlastnie* (SlovKlem 1rb). Výrazy *patrium* a *gentile* pocházejí z gramatických výkladů o jméně (*de nomine*), srov. výklad z díla Hugona od Svatého Victora: *gentile quod gentem significat ut grecus latinus; patrium quod a patria sumitur ut atheniensis romanus* („národní, protože označuje národ, jako řecký, latinský; rodné, protože se přebírá od vlasti, rodné země, jako athénský, římský“ Hugo gram 3,86). Původní adjektivum *patrium* mělo tedy význam ‚rodné (jméno)‘, adjektivum *vlastní* je odvozeno od slova *vlast*. Latinský výraz *patrium* byl v rkp. F a M nahrazen adjektivem *proprius* s významem ‚vlastní (jméno)‘ z verše 27 (*Appelativa fit obecná, propria zwlastnye* F/wlastna M), protože výraz *vlastnie* četli opisovači ve významu ‚vlastní‘ místo ‚rodné‘. Ve verši 27 je zpracován termín *nomina propria jmena vlastná*, který označuje vlastní jména, jak vykládá Donatus: *Qualitas nominum biperta est: aut enim propria sunt nomina aut appellativa*. („Vlastnost jmen je dvojí, jsou totiž jména vlastní nebo obecná.“²⁶) a Isidor ze Sevilly: *Propria nomina dicta, quia specialia sunt. Vnius enim tantum personam significant*. („Některá jména se nazývají vlastní, protože jsou zvláštní; patří totiž pouze k jediné osobě, kterou označují.“ Isid. orig I,7²⁷). Výtah ve slovníku Klementinském také zachovává staročeský výraz *matlušě* (za lat. *chilus*, 2vb), který KlarVokF pokládá za latinské slovo

²⁴ Srov. *predicatum* / *Est druhohlas dictum, sed subiectum prwohlas* (v. 186–187, KlarVokF).

²⁵ ESSČ to za zcela jasný omyl nepokládá, neboť vykládá výraz *ředizna* jako ‚místo, kde dochází k ředění‘, srov. ESSČ s.v. *ředizna*.

²⁶ Cit. podle Jílek 1951, s. 14.

²⁷ Latinský text *Etymologiarum sive Originum libri XX* citujeme podle elektronické edice CLCLT, český překlad cit. podle Isidor ze Sevilly, 2000 (díly I–III), a podle Isidor ze Sevilly, 2003 (díl IV), citace z ostatních dílů přel. aut.

(*Maclusio chilus sit* v. 352). Původní Klaretův překlad podle Jílka (1955, s. 27) je zachován také ve výrazu *vypravovanie* (za lat. *intepretacio*, 2ra).

2.1.1.4.4 Inovativní pokusy excerptora

Ne všechny odchylky od rukopisů F a M jsou chyby, Ryba (1963b, s. 178) některé z nich považuje za inovační pokus, který nerespektuje Klaretovy zvláštnosti a snaží se „nahradit jeho termíny výrazy poněkud přirozenějšími“ (*aemulatio*). Jedná se o překlad latinský výraz *muta* českým adjektivem *němá* (SlovKlem 1ra), který je v rkp. F a M přeložen substantivem *němka* (KlarVok, v. 15). Podobně excerptor inovuje původní *pólhlása* (za lat. *semivocalis*, KlarVok, v. 16) na *pólhlasna* (v rkp. *pohlaſſna*, SlovKlem 1ra). Excerptor také mění *řčena* a *dvójřčena* (KlarVok, v. 185) na *řčna* a *dvójřčna* (za lat. *logica* a *dialectica*, SlovKlem 1vb). Klaretovský výraz *slovna* (za lat. *terminus*, KlarVokF, v. 192) nahrazuje obecnějším výrazem *slovo* (SlovKlem 1vb), též *licoměrenstvie* (za lat. *ypocrisis*, KlarVokF, v. 430) nahrazuje výrazem *pokrytstvie* (SlovKlem 3ra). Ve dvojici *proposicio*²⁸ *předloženie* v KlarVokF (v. 186) se skrývá základní pojem z logiky, a to „soud“²⁹. Ve výtahu ve slovníku Klementinském je utvořen nový ekvivalent *položenie*³⁰ (SlovKlem 1vb) snad z toho důvodu, že termín *předloženie* již byl v KlarVokF (za lat. *preposicio*, v. 124) použit pro označení předložky³¹, i když tuto dvojici výtah nemá.

Podle Ryby (1963b, s. 181) excerptor dokonce přidal vlastní překlad dialektického termínu *substancia*, opisovačskou chybou změněného na *substantivum*, a to překlad *podstava* (1vb). V původním Klaretově Vokabuláři totiž *substancia* v kapitole o logice není přeložena, dokazuje to verš *Sed prius est dictum qualitas, substantia, quantum* (KlarVok v. 207), který je odkazem na verš v předchozí kapitole o gramatice, kde byla *substancia* již jednou přeložena (*Est qualitas kakoft, substantia podštata fiat*, KlarVok, v. 26).

Výtah z Vokabuláře gramatického je svou podstatou projevem středověké tendence *imitatio*, autor nevytváří zcela nový slovník, ale využívá a zpracovává starší vzorový text. Přes písařské a opisovačské chyby je výtah z Vokabuláře cenný pro výzkum odborné terminologie, neboť jsou v něm dochovány některé české termíny z veršů v rukopisech F a M nedoložených. Jsou to termíny z oblasti rétoriky (*uřezanie*), dialektiky (*vyšeslov*), aritmetiky (*prstének*), geometrie (*čtverokút*), fyziky (*zástuden*), a etiky (*vhodnost*). Zachovává také

²⁸ Ve Flajšhansově edici mylně *preposicio*, srov. Ryba 1963b, s. 181.

²⁹ Srov. Jílek 1955, s. 5.

³⁰ Srov. StěS s.v. *položenie* III/4.

³¹ Srov. StěS s.v. *předloženie* 5.

původní členění na kapitoly podle jednotlivých oborů a původní podobu některých latinských nebo českých výrazů (*patrium*, *matlušě*).

Ve výtahu z Vokabuláře se projevuje zároveň i druhá tendence středověké tvorby, v inovativních pokusech lze rozpoznat středověké *aemulatio*. Excerptor soupeří se svou předlohou, veršovaný text převádí do prozaického heslového textu a se snaží také najít nový, lepší překlad. Názorně tak ukazuje, že Klaret a jeho dílo byli vzorem a autoritou pro slovníkovou tvorbu a rozvoj terminologického lexika 15. století.

2.1.2 Zlomek gramatiky

Bezprostředně na předcházející výtah z Vokabuláře gramatického navazuje zlomek gramatiky. Začíná nadpisem *De verbo*, zapsaným červeným inkoustem na konci prvního sloupce na foliu 3ra. Nejprve je uvedeno 12 latinsko-českých dvojic zájmen, v druhém sloupci následují adverbia a spojky. Na dalším foliu jsou předložková spojení a citoslovce. Flajšhans (1926, s. XXIX) označuje tento zlomek za nejstarší gramatiku latinskou pro Čechy.

Bezprostřední navázání na předchozí část slovníku Klementinského signalizuje vnitřní propojenost těchto dvou částí. Výtah z Vokabuláře ve slovníku Klementinském podává kromě jiného základní gramatické termíny a zlomek gramatiky uvádí příklady neohebných slovních druhů. První část (výtah) je teoretická gramatika a druhá část (zlomek) je praktická gramatika.

Praktická část se zakládá na příkladech ze tří antických učebnic gramatiky, které byly základem středověkého gramatického studia. *Ars grammatica* (Gramatika) Aelia Donata ze 4. století po Kristu o 3 knihách představovala syntézu tehdejších poznatků o latinském jazyce. Před oddíl pojednávající o základních pojmech, metrice, slovních druzích a stylistice zařadil Donatus ještě jednodušší verzi o základních slovních druzích, která byla určená začátečníkům a má formu otázek a odpovědí. Ve středověku byla vyčleněna jako samostatné dílo a dostala název *Ars minor* (Menší gramatika). Byla používána jako elementární učebnice a v novověku se podle ní psaly gramatiky národních jazyků. Rozsáhlejší verze pro pokročilé se nazývala *Ars maior* (Větší gramatika) a ve středověku byla zprvu hlavní učebnicí gramatiky, ale od 12. století ustoupila přepracované Priscianově latinské gramatice.³²

Priscianova gramatika byla sepsána koncem 5. stol po Kristu a nese název *Institutio grammatica* (Základy gramatiky). Priscianus v 18 knihách navázal na všechny předchozí římské gramatiky, systematizoval gramatické poznatky a dotvořil gramatickou terminologii. Své výklady objasňoval stejně jako Donatus nesčetnými příklady z římské literatury.³³

³² Srov. SLS s.v. *Donatus*.

³³ Srov. SLS s.v. *Priscianus Caesariensis*.

Obvyklý sled výkladu slovních druhů v gramatikách byl následovný: *de nomine* (o podstatném a přídavném jménu), *de pronomine* (o zájmenu), *de verbo* (o slovesu), *de adverbio* (o příslovci), *de participio* (o participiu), *de coniunctione* (o spojce), *de praepositione* (o předložce) a *de interiectione* (o citoslovci). Ve slovníku Klementinském však byly základní slovní druhy *nomen* a *verbum* a ve středověku zvláště vyčleněné *participium* vynechány a zlomek gramatiky začíná kapitolou o zájmenech, která je chybně nadepsána *De verbo* (3ra), podobně chybně je ve výtahu Vokabuláře gramatického zapsáno *De littera* místo *De loyca* (2ra). Dále je uveden jen nadpis u kapitoly o příslovcích (*De adverbio*, 3rb). U spojek, předložek a citoslovců nadpis chybí, i když je pro něj přichystán volný řádek.

2.1.2.1 Zájmena

Zájmena jsou v *Ars minor* a *Ars maior* definována takto: *Pronomen est pars orationis, quae pro nomine posita tantundem paene significat personamque interdum recipit.* („Zájmeno je slovní druh, který v pozici namísto jména znamená téměř právě totéž a přijímá i jeho osobu.“³⁴). V zlomku gramatiky nacházíme zájmena označená v gramatikách jako složená (*composita*). Zájmena *egomet*, *tute* (v slovníku Klementinském je přidána podle předchozího výrazu *egomet* příklonka *-met* překládaná *sám*: *tutemet ty sám* 3ra), *illic*, *idem*, *quisquis*, *quisnam*, *quispiam*, *aliquis* najdeme v *Ars minor*, další zájmena vybral autor namátkou z Prisciana, zájmeno v genitivu *suimet* vybral ze skloňování *suimet*, *sibimet*, *semet* a zájmeno *hoccine* z příkladu z Terentiovy *Andrie* (*hoccine est credibile aut memorabile?*³⁵), v rukopisu slovníku však bylo latinské zájmeno omylem zapsáno *hiccine*, i když český překlad *totoli* (3ra) odpovídá Priscianovu zájmenu *hoccine*.

2.1.2.2 Příslovce

Definici příslovce najdeme u Donata: *adverbium est pars orationis, quae adiecta verbo significationem eius explanat atque inplet* („příslovce je slovní druh, který vysvětluje a doplňuje význam slovesa, u něhož leží“ *Ars maior*). U Klareta (KlarVok v. 105–113) najdeme čtrnáct významových skupin příslovců.³⁶ Ve zlomku najdeme příklady pouze z 12 významových skupin uvedených u Klareta. Zlomek vynechává adverbia *prohibitiva* (zakazující) a adverbia *personalia osobná* (KlarVok v. 107), předložková spojení osobních zájmen (*mecum*, *tecum* aj.), která Klaret podle Donata řadí mezi příslovce. Ve zlomku

³⁴ Latinský text *Ars minor* a *Ars maior* citujeme podle elektronické edice CGL.

³⁵ Latinský text Priscianova díla *Institutio grammatica* citujeme podle elektronické edice CGL.

³⁶ Srov. Jílek 1951, s. 42–44.

gramatiky ve slovníku Klementinském tedy nacházíme adverbia těchto významových skupin: *localia* (*illac onudy; de foris až ven aj.*), *temporalia* (*interea mezitím*), *similitudinis* (*velud jakožt'; sicut jakožtoti aj.*), *affirmandi* (*nempe ovšem aj.*)³⁷, *dubitativa* (*fortasse poněžby aj.*), *responsiva* (*heu ja*), *separativa* (*seorsum na stranu; retrorsum zase*), *congregativa* (*simul spolu; una zajedno*), *iurativa* (*ecastor na čistý Buoh; ercle na Erkuléše aj.*), *electiva* (*pocius lépe; ymo ovšem*), *eventus* (*forte snad; fortuitu snadečky*), *comparativa* (*tamquam jak aj.*). Z příslovcí, které najdeme u Donata a Prisciana a které ale Klaret neuvádí, se v zlomku objevují adverbia *abnegativa* (*haut nikoli aj.*), *interrogandi* (např. *cur proč aj.*), *vocandi* (*heus hej*), *demonstrandi* (*ecce ej; en na*), *hortativa* (*eya nuže*), *optativa* (*utinam bych*), *ordinativa* (*deinde odtud; deinceps odtavad*), *superlativa* (*minimum najméně*) a *qualitatis* (*docte učeně; pulcre krásně aj.*).

2.1.2.3 Spojky

Spojky, slovní druh připojující a určující větu (*pars orationis adnectens ordinansque sententiam*, Ars maior), jsou v zlomku rozděleny do čtyř skupin, *copulativa zdavatedlná* (v rkp. *zdwatedna*), *disiunctiva rozjednavatedlná*, *causalis činovatedlná* a *rationalis rozumná*, jak je uvádí Vokabulář ve verších 118–121, který navíc uvádí *superexpletiva doplněná* (KlarVokM 119), drží se tedy rozdělení v gramatice Ars maior (*sunt enim copulativae, disiunctivae, expletivae, causales, rationales*).

Autorovým úmyslem pravděpodobně bylo vyjmenovat latinské spojky s českým překladem postupně podle druhů, to se mu částečně zdařilo jen u prvních dvou druhů, kdy uvedl alespoň jednu až dvě správné spojky podle toho, jak je vyjmenovává Donatus v Ars maior. Mezi spojky *zdavatedlné* patří *a* (za latinské spojky *et, que*, v rkp. *eque*) a *i* (za latinskou spojku *atque*) a jako spojka *rozjednavatedlná* je označena spojka *nebo* (za latinskou spojku *ast*). K spojce *činovatedlné* přiřadil chybně znovu spojku rozdělovací *nebo* (za latinskou spojku *aut*). Uvádí ještě spojku *rozumnou* a poté upouští od záměru uvádět spojky podle druhu a vypisuje je ve volném sledu. Jejich rozdělení do jednotlivých druhů je též vyloženo u Jílka (1951, s. 45–46).

2.1.2.4 Předložky

Předposlední kapitole zlomku gramatiky tvoří předložky. Předložka je podle Donatovy definice „slovní druh, který mění, doplňuje nebo omezuje význam jiných slovních druhů, pokud je před ně umístěn.“ (*Praepositio est pars orationis, quae praeposita aliis partibus*

³⁷ Adverbia affirmandi jsou v rkp. omylem uvedena v kapitole o spojkách (3va).

orationis significationem earum aut conplet aut mutat aut minuit. Ars minor). Donatus dělí předložky podle toho, s jakým pádem se pojí. Tento pořádek je v zlomku dodržen, nejprve jsou vyjmenována příkladová předložková spojení předložek s akuzativem³⁸ (*cis Rhenum u Rýna – usque oceanum až do moře*), pak předložková spojení předložek s ablativem (*e iure z práva – pre timore pro bázen*). Následují dva příklady z Vergiliových veršů uvedených v *Ars maior* a v Priscianovi pro ilustraci spojek pojících se s akuzativem i s ablativem: *sub ipsos pod věřeje*³⁹ (*postesque sub ipsos / nituntur gradibus*); *sub adversa pod křivým* (*arma sub adversa posuit radiantia quercu*). Na konci jsou přeložena slovesa *diduco* a *secubo* převzatá z Prisciána, za kterými je ještě připsáno sloveso *complector*, které však u Prisciána nenajdeme. Kapitulu o předložkách uzavírá dvojice *paene omnes téměř všickni*, ačkoli výraz *paene* není v moderním pojetí předložkou.⁴⁰

2.1.2.5 Citoslovce

Krátký odstavec o citoslovcích se zakládá na Donatově definici z *Ars minor*: *Interiectio quid est? Pars orationis significans mentis affectum voce incondita. ... Significatio interiectionis in quo est? Quia aut laetitiam significamus, ut euax, aut dolorem, ut heu, aut admirationem, ut papae, aut metum, ut attat.* („Co je citoslovce? Citoslovce je slovní druh vyjadřující emoce vložené do řeči. ... V čem spočívá význam citoslovce? V tom, že jím vyjadřujeme radost, např. *euax*, nebo bolest, např. *heu*, nebo údiv, např. *papae*, nebo strach, např. *attat*.“ *Ars minor*). Podle této definice se ve středověkých gramatikách dělí citoslovce podle toho, jaké vyjadřují emoce: *leticia* (*veselé* KlarVokF 127) *dolor* (*bolest* KlarVokF 128), *spes* (*naděje* KlarVokF 128) nebo *gaudia* (*radost* KlarVokF 128). V naší kapitole o citoslovcích (na f. 3vb) máme uveden příklad citoslovce radosti: *ewax hirjá*, citoslovce bolesti: *heu hoře*, citoslovce údivu: *pape ova*. Na závěr je přeloženo *at, ac, ast haj, haj, haj*. Výrazy *at, ac, ast* pocházejí z kapitol o spojkách, srov. překlad spojky *ast nebo* (3rb) a latinská gramatika *Ars maior*: *copulativae sunt hae, et, que, at, atque, ac, ast*. Autor zlomku gramatiky je omylem považoval za citoslovce a přeložil je staročeským citoslovcem *haj*.⁴¹

³⁸ K předložkám s akuzativem u Donata přidává autor zlomku gramatiky navíc *propter disciplinam pro kázen*, jak upozorňuje Jílek, 1951, s. 48.

³⁹ Tak emenduje rukopisné *pod powrczie ge*^v Jílek (1951, s. 48), který však čte *pod powrcziege*.

⁴⁰ Latinský výraz *paene* bychom podle současných gramatik zařadili mezi adverbia míry, srov. PMČ, s. 338, protože se ale často vyskytuje před jiným slovním druhem (*praeposita allis partibus orationis*) a omezuje jej (*minuit*), nebránilo středověké vymezení předložek zařadit *paene* mezi ně.

⁴¹ Srov. GbSlov s.v. *haj*.

2.1.3 Latinský mamotrekt

Za zlomkem gramatiky následuje na foliích 3v–6r soupis latinských synonym v žaltáři. Tento soupis má formu jednojazyčného výkladového slovníčku, k latinskému výrazu či sousloví pocházejícímu z žalmu se přiřazuje metajazykovou zkratkou *id est* (to jest) jeho latinské synonymum nebo latinský výklad významu. Protože soupis vykládá výrazy z biblického textu, jedná se o krátký žalmový mamotrekt, a to mamotrekt lokální, protože vybraná slova jdou za sebou podle pořadí v žalmech.

2.1.3.1 Staročeské glosy

V mamotrektu nalezneme tři české glosy, *chamradie*, *chřbetová kost* a *mezera*. Jedná se o souvěké textové vložky, překladové glosy. Výrazem *chamradie* je glosován výklad o rostlině *rhamnus* z žalmu 57,10. Tento výklad významu rostliny má k sobě připojeno i morální poučení: *Ramnum est genus herbe, que prius mollis est, sed postea in spinas vertitur, id est chamradie. Sic et peccata primo delectant, sed postea pungunt.* („Řešetlák [*rhamnus*] je druh rostliny, která je nejprve měkká, později jí ale vyrostou trny, tj. *chamradie*. Tak i hříchy nejdříve těší, ale později bodají.“ 4rb). Podobně je užito i spojení *chřbetová kost*: *Spina est illa, que totum corpus sustentat, ad quam conveniunt coste, chřbetová kost, vel confringitur spina, per quam conpungitur consciencia et tunc ponitur pro stimulo consciencie.* („Páteř je ta kost, která podpírá celé tělo, ke které se sbíhají žebra, *chřbetová kost*, nebo: je zlomen osten, kterým bodá svědomí, a tehdy se používá místo ostnu svědomí.“ 4rb).

Staročeským slovem *mezera* ‚spára mezi kameny‘ ve výkladu o latinském substantivu *maceria* z žalmu 79,13 (*Maceriam, id est murum de lapidibus sine cemento, id est mezera.* „Zed’, to jest zdivo z kamení bez pojiva, to jest mezera.“ 5ra) překládá latinské spojení *sine cemento*. Analogicky k ostatním dvěma glosám má staročeský výraz tvar nominativu, ačkoli bychom očekávali předložkové spojení *s mezerú*.

2.1.4 Latinsko-český slovesný alfabetář

Ve slovesném slovníku, který je zapsán na foliích 6rb–26ra, je obsaženo 2850 hesel, avšak ne všechna latinská slovesa jsou přeložena do češtiny, u 285 hesel český překlad chybí. Na každé stránce jsou dva sloupce. Řazení hesel je abecední podle latinské abecedy. Nejvíce hesel začíná od písmene *c* (349 hesel) a nejméně hesel je od písmene *z*, na foliu 26ra nacházíme pouze 3 latinská slovesa (*zelare, zelotipare, zymare*). Celý text je členěn na oddíly, každý oddíl začíná iniciálou přes tři řádky. Seznam hesel začínajících stejným písmenem je rozdělen na několik oddílů podle toho, kolik je podle abecedy druhých písmen ve slově. Je-li

počáteční písmeno samohláska, např. *a*, jsou hesla členěna do oddílů hesel začínajících na *ab-*, *ac-*, *ad-*, *af-*, *ag-*, *al-*, *am-*, *an-*, *ap-*, *ar-*, *as-*, *at-* a *au-/av-*. Je-li počáteční písmeno souhláska, je text rozdělen na oddíly podle samohlásky v první slabice, např. hesla od písmene *p* jsou členěna do oddílů hesel začínajících na *pa-*, *pe-*, *pre-*, *pi-*, *po-*, *pro-*, *pu-*. Abecední uspořádání sloves v rámci jednoho oddílu není přesně dodržováno, slovesa jsou řazena jen podle několika prvních hlásek, přičemž hlásky *l* a *r* nemají na řazení vliv. Proto můžou za sebou ve slovníku stát slovesa v následujícím pořadí: *discernere*, *discertare*, *discriminare*, *disciplinare*, *discingere*. U prvních písmen alfabetaře je ještě dodržováno pravidlo, že nejdříve jsou v oddílu zapsána slovníková hesla a na konci oddílu hesla z mamotrektů. Toto dělení se ale v alfabetaři postupně vytrácí.

Písař většinou každé heslo píše na samostatný řádek, ale někdy z důvodu úspory místa připsá na stejný řádek další heslo. Ne vždy mu místo na zápis celého hesla vystačí, proto užívá zkratky nebo konce slov dopisuje do volných řádků pod heslo nebo nad něj.

Další písařskou zvláštností, která však není ve slovnících 15. století ojedinělá, je, že reflexivní slovesa jsou většinou uváděna bez částice *se* (např. *letari veseliti* 17ra, *remeare navrátiti* 22rb, *subridere ulyznúti* 24ra, *timere báti* 25ra), částice *se* je zapisována hlavně u sloves na začátku alfabetaře (*adherere přidržeti se* 6vb) a také u víceslovných spojení (*repatriare do kraje se vrátiti* 22rb).

2.1.5 Latinsko-český jmenný alfabetař

Latinsko-český jmenný alfabetař je zapsán na foliích 27r–91v a stejně jako ve slovesném alfabetaři jsou na každé straně dva sloupce a hesla jsou členěna do oddílů. Obsahuje nejrozumnější substantiva, adjektiva, adverbia a další slovní druhy. Z *proprií* nacházíme jména biblických postav (*Abakuk, luctator fortis et rigidus* 27rb), jména antických bohů a postav z mytologie (*Anubis, deus Egipciorum* 30ra), názvy měst (*Aggrippa, civitas, Kolín* 28rb), hor (*Parnasus, mons Archadie* 71rb) a řek (*Hiberus, fluvius Ytalie* 52rb). Mezi apelativy jsou hesla čerpaná z herbářů, lapidářů a jiných encyklopedií, a to např. názvy květin (*Alga, quedam herba in mari, lekno* 29ra), kamenů (*Pumex, lapis spongiosus et aridus* 76va), ryb (*Balena sum, piscis marinus* 32ra), ptáků (*Coredulus, genus avis, slavík* 39va) a plazů (*Iaculus saň, genus serpentis volantis* 53ra). Alfabetař obsahuje i termíny z trivia a kvadrivia, zvláště gramatické (*Barbarismus zkaženie vlastnie řeči* 32va; *Ethimologia zvláštnie vykládanie* 45ra) a dialektické (*Argumentum, racio rei dubie faciens fidei, aput laicos lstivě učiněno* 30va).

Slovesa se ve jmenném alfabetaři vyskytují výjimečně, jen jako hesla pocházející z mamotrektů a jsou většinou bez českého překladu: *Agitat, monet, sollicitat* (28rb), *Conficiebat, id est componebat* (39va), *Dextras dederunt, manibus firmaverunt fidem* (41va), *Decet, id est convenit, slušie* (41vb), *Indicit, id est imponit* (54va), *Stippate, condensate, walate, circumdate, Canticorum, id est replete, obtýcěti, Stuppare eciam ponitur pro fulcare, quod significat congregare, protegere aut ponere* (85va) a další. Sloveso *obtýcěti* je hapax legomenon s významem ‚naklást kolem, zahrnout‘ a je překladem latinského slovesa *stippare* (85va) pocházejícího z Písně písni *fulcite me floribus, stipate me malis* (Ct 2,5).⁴²

2.2 Prameny slovníku Klementinského

Při vzniku slovníku Klementinského se projeví, jak již bylo řečeno, dvě základní tendence středověké literární tvorby, *imitatio* a *aemulatio*. Tendence napodobovat vzory se ve slovníku Klementinském projevuje v přijímání a kompilaci různých pramenů. Slovník v sobě zpracoval nejen vícero různých pramenů ve formě dílčích slovníků, ale i některé jednotlivé části slovníku Klementinského vznikly kompilací různých pramenů, např. jmenný alfabetař. Projevem soupeření (*aemulatio*) je pak originální zpracování předloh ve slovníku Klementinském.

2.2.1 Pramen výtahu z Vokabuláře gramatického

Pramenem, z kterého čerpal autor výtahu, musel být takový dosud nenalezený rukopis, který zachoval původnější verzi Klaretova Vokabuláře gramatického, tj. měl jistě rozsah oddílu A. Oddíly B a C, pokud je tento text obsahoval, byly zřetelně oddělené od oddílu A, např. rubrikou, takže z nich autor výtahu nečerpal. Dále předpokládáme, že měl zachované nadpisy kapitol jednotlivých oborů, a co se obsahu týče, měl mnohem zachovalejší pasáž o dialektice (*De logica*) než rukopis F, neboť ve výtahu ve slovníku Klementinském nacházíme navíc jedenáct dialektických termínů.

2.2.2 Pramen úryvku gramatiky

Základem části gramatiky dochované ve slovníku Klementinském jsou středověké učebnice gramatiky, a to Donatova *Ars minor*, popř. rozsáhlejší *Ars maior*, a Priscianova *Institutio grammatica*. Autor mohl mít před sebou buď pouze latinské texty latinských gramatik Prisciana a Donata, pravděpodobně s překladovými glosami, nebo mohl pracovat přímo s nějakou praktickou gramatikou, výtahem latinských příkladů s jejich českým

⁴² Srov. StčS s.v. *obtýcěti*.

překladem. Donatovy učebnice v latinsko-české verzi jsou však dochovány až z od poloviny 16. století.

2.2.3 Prameny alfabetařů

Při tvorbě alfabetařů využíval autor bohatě starší vokabuláře, rostlináře a jiné slovníky, které měl k dispozici. To můžeme poznat podle struktury heslových odstavců, výběru latinského lexika či českých překladů. Například z odkazů na biblické místo v obou alfabetařích (*Ventilare větřiti, Ezechielis 22° 25va; Canistrum chlebný kuoš, Genesis capitulo XL° 35ra*) lze usoudit, že autor čerpal z nějakého mamotrektu. Heslové latinské sloveso ve finitním tvaru nebo jméno v nepřímém pádu pochází pravděpodobně také z mamotrektu, heslo ze slovesného alfabetaře *Allisisti, id est in terram percussisti*. (7rb), které najdeme i ve jmenném alfabetaři (*Allisisti, id est terram concussisti* 28vb), pochází z žalmu (Ps 101,11) nebo z proroka Izajáše (Is 64,7).

2.2.3.1 Pramen slovesného alfabetaře: latinsko-německé slovníky

Mezi některými slovníky 14. a 15. století lze najít zajímavé vazby, nejedná se pouze o latinsko-české slovníky, ale i o latinsko-německé. Těmto vazbám se věnoval Bohumil Ryba. Na základě shodných českých překladů slovníku Ostřihomského S (SlovOstřS) a latinsko-německo-českého slovníku zvaného Catholicon (SlovCath) vyslovil Ryba (1951, s. 121) domněnku, že u nás „existoval, nejspíš již před r. 1372, latinský abecedář s připojenými výklady německými“, tento latinský abecedář byl podle Ryby doplněn i českými překlady. Německá část tohoto hypotetického abecedního slovníku měla z německých slovníků, které jsou excerpovány v Diefenbachově slovníku (DiefGlos), nejbližší k slovníku označovanému číslicí „9“, jedná se o mohučský rukopisný slovník *Vocabularius rerum*.⁴³

Latinsko-českou část předpokládaného latinsko-německo-českého abecedního slovníku podává ve výtahu právě slovník Ostřihomský S (SlovOstřS). Týká se to jak jmenné, tak slovesné části, jak Ryba (1951, s. 122) dokládá uvedením nápadných shod mezi Diefenbachovým slovníkem „9“ a slovníkem Ostřihomským S. Nápadnou podobnost českých a německých ekvivalentů se slovníkem „9“ vykazuje i slovník Klementinský a jeho výrazy jsou podobné i českým výrazům ve slovníku Ostřihomském S. Podobnost se týká nejen překladu, ale též výběru lexika, příklady podobnosti mezi slovníkem „9“, slovníkem

⁴³ Jedná se o slovník (sign. 322), který vznikl kompilací z rozličných slovníků (slovesných, jmenných, přírodovědných aj.) a má abecední rozdělení. Mnoho folií ve slovníku však chybí či je poškozeno (srov. DiefGlos 1846, s. XIV), proto latinsko-německá hesla, která chybí ve slovníku „9“, citujeme podle velmi podobných slovníků, a to slovníku „8“ (*Vocabularius rerum*, sign. 261) a slovníku „17“ (*Vocabularius latino-germanicus*, sign. 253).

Ostřihomským S a slovníkem Klementinským uvádíme v tabulce 1. Nejzřetelnější je závislost slovníku Klementinského a Ostřihomského S na německých slovnících na řadě sloves, jimiž je překládán latinské sloveso *clere*.

Tab. 1: Podobnost mezi „9“, slovníkem Ostřihomským S a slovníkem Klementinským		
slovník „9“ (DiefGlos)	slovník Ostřihomský S ⁴⁴ (SlovOstřS)	slovník Klementinský (SlovKlem)
<i>Calamizare in dem halm pfeyffen, frolich singen</i> DiefGlos 88b	<i>Calamizare v stéblo pískati vel vesele spievati</i> SlovOstřS 125b	<i>Calamisare vesele zpievati aut stéblem zpievati</i> SlovKlem 8va
<i>Clere dinen, stinken, auf slissen, yngen vel fugen, herschén, sawffen</i> DiefGlos 127a	<i>Clere slúžiti, smrditi, odmeknúti, spojiti, panovati, srkati</i> SlovOstřS 126a	<i>Clere slúžiti, smrděti, otemknúti. lézti, střěbati, panovati</i> SlovKlem 8vb
<i>Fabrefacere meisterlich o. kunstlich machen</i> DiefGlos 221b	<i>Fabrefacere mistrně dělati</i> SlovOstřS 134b	<i>Fabrefacere mistrně činiti</i> SlovKlem 14rb
<i>Pubere wachsen, bartwachsen</i> DiefGlos 470b	<i>Pubere brady ruosti</i> SlovOstřS 145b	<i>Pubere ruosti, bradatu býti</i> SlovKlem 21rb
<i>Trulliare varczen</i> DiefGlos 599c	<i>Trulliare trusknúti, prděti</i> SlovOstřS 151b	<i>Trulliare prděti</i> SlovKlem 25rb

Je tedy možné, že i slovník Klementinský mohl čerpat z Rybova předpokládaného latinsko-německo-českého abecedního slovníku. Fakt, že slovník Klementinský uvádí i české ekvivalenty odlišné od výrazů, které v překladu užívá slovník Ostřihomský S, podporuje Rybovu tezi, že slovník Klementinský je na slovníku Ostřihomském S „nezávislý“ (1951, s. 123). Odlišný český překlad ve slovníku Klementinském uvádíme na příkladech v tabulce 2.

Tab. 2: Rozdíly mezi „9“, slovníkem Ostřihomským S a slovníkem Klementinským		
slovník „9“ (DiefGlos)	slovník Ostřihomský S (SlovOstřS)	slovník Klementinský (SlovKlem)

⁴⁴ Doklady ze slovníku Ostřihomského S uvádíme transkribovaně podle obecně přijímaných zásad přepisu staré češtiny do novočeského pravopisu, srov. *Staročeský slovník. Úvodní stati, soupis pramenů a zkratk.* (1968).

<i>Bicare wandern</i> DiefGlos 73b	<i>Bicare vandrovati</i> SlovOstřS 125a	<i>Bicare túlati</i> SlovKlem 8rb
<i>Constabulare stallin</i> DiefGlos 145a	<i>Constabulare v stáji postavici</i> SlovOstřS 128a	<i>Constabulare stájiti</i> SlovKlem 10rb
<i>Egerere scheyssen</i> DiefGlos 196c	<i>Egerere vykákati</i> SlovOstřS 132a	<i>Egerere sráti</i> SlovKlem 12vb
<i>Mansitare auf huben wonen</i> DiefGlos 347c	<i>Mansitare na lánu seděti</i> SlovOstřS 139b	<i>Mansitare na lánu přebývati</i> SlovKlem 17va

Někdy je český překlad ve slovníku Klementinském přesnější než překlad ve slovníku Ostřihomském S. V tabulce 3 je uveden příklad, kdy autor slovníku Klementinského jako české ekvivalenty sloves *impiare*, *meridiari* a *subrigere* uvádí kalky z němčiny, ale slovník Ostřihomský S tyto německé výrazy nekalkuje, sice se také uchyluje ke kalkování, ale spíše k doslovnému překladu z latiny než z němčiny, např. latinské sloveso *meridiari* kalkuje výrazem *poledniti*.

Tab. 3: Kalky ve slovníku Ostřihomském S a slovníku Klementinském		
slovník „9“ (DiefGlos)	slovník Ostřihomský S (SlovOstřS)	slovník Klementinský (SlovKlem)
<i>Impiare unrecht dun</i> DiefGlos 286	<i>Impiare velmi zle učiniti vel nemilostiti</i> SlovOstřS 136b	<i>Impiare neprávě činiti</i> SlovKlem 13b
<i>Meridiari zu mittag ruwen</i> DiefGlos 358b	<i>Merediari poledniti</i> SlovOstřS 140a	<i>Meridiari v polodne odpočívati</i> SlovKlem 17vb
<i>Subrigere wenig hert werden</i> DiefGlos 561b	<i>Subrigere zkrutnúti málo</i> SlovOstřS 149b	<i>Subrigere maličko tvrd býti</i> SlovKlem 24ra

Není zcela vyloučeno, že jedním z pramenů slovesného alfabetaře mohl být také latinsko-německo-český slovník, který předpokládal Ryba. Protože se ale slovník Ostřihomský S a slovník Klementinský v překladech také dost liší (např. *vandrovati* x *túlati* za latinské sloveso *bicare*), pokládáme za nejisté, že čerpaly ze stejné předlohy. Autor slovníku Klementinského mohl mít k dispozici verzi hypotetického Rybova slovníku bez českého překladu, tedy jen latinsko-německý slovník, zatímco slovník Ostřihomský S a

slovník *Catholicon*⁴⁵, kvůli jejichž podobným překladům vyslovil Ryba domněnku o latinsko-německo-českém slovníku, by měly jako předlohu verzi s českým překladem. Autor slovníku Klementinského by pak překládal pod vlivem německého překladu přímo z latiny a překlady podobné se slovníkem Ostřihomským S by vznikly přirozeně. Další možností je, že autor slovníku Klementinského měl před sebou text i s českým překladem, ale stejně jako autor výtahu z Vokabuláře se mohl pokoušet znovu některé výrazy inovativně přeložit.⁴⁶ V tomto případě by zřejmě český překlad přejímal jen občasné a snažil by se držet spíše německého překladu a podle něj znovu překládat, často velmi doslovně.

2.2.3.2 Prameny jmenného alfabetaře

Podle Flajšhanse (1926, s. XXIX) je jmenný alfabetař „tétož původu, jako většina ostatních slovníků: vznikl z mammotrektů a nějakého jiného staršího abecedního“ slovníku. Sám nachází shody s Klaretovými slovníky, se slovníkem Velešínovým, slovníkem Ostřihomským S a s jinými a soudí (ibid., s. XXX), že slovník byl sice sestaven s použitím starších slovníků, ale jinak zcela samostatně.

Použití více zdrojů se odráží v opakování latinských výrazů, v alfabetaři se opakuje například latinský výraz *acrimonia*, pokaždé s jiným latinským výkladem významu (*Acrimonia, acutum ingenium* 27rb, *Acrimonia, vigor animi* 27va), nebo heslo *Fazelus člunek* (47rb), které bylo převzato z Klareta, je uváděno znovu jako *Phazelus lodce*⁴⁷, *člunek* (70rb). Autor jmenného alfabetaře čerpal z Klaretových slovníků i další hesla, případně jen latinské nebo české výrazy. Příklady hesel jmenného alfabetaře podobných s hesly z Klaretových slovníků uvádíme v tabulce 4. V některých případech přejal latinský výraz s jeho překladem (*Furfur otruby* 49rb) a někdy se nechal českým překladem inspirovat i pro jiné latinské výrazy. Klaretův výraz *sladoň*, kterým podle Klaretova vzoru překládá latinské substantivum *melodia* (63va) najdeme i u substantiva *dulcor* (43ra), které Klaret ve slovnících nemá.

Tab. 4: Podobnost Klareta a jmenného alfabetaře

Klaret ⁴⁸	slovník Klementinský
<i>nautila splovař</i> KlarGlos 441	<i>Baburnia seplovař</i> SlovKlem 32ra

⁴⁵ Flajšhans (1926, s. XIII) upozorňuje na to, že Feifalik již roku 1859 ukázal, že české výrazy ve slovníku *Catholicon* nejsou překladem z latiny, nýbrž že k latinsko-německému slovníku byl tu a tam připojen český překlad německého výkladu.

⁴⁶ Zda by mohl autor alfabetařů a výtahu z Vokabuláře gramatického být jedna osoba, nelze s jistotou říci.

⁴⁷ Výraz *lodce* je hapax legomenon, srov. GbSlov s.v. *lodce*. Nelze však s určitostí říci, zda ho vytvořil autor jmenného alfabetaře nebo zda bylo převzato z nějakého nedochovaného slovníku.

⁴⁸ Cit. podle Flajšhansovy edice (1928), české výrazy uvádíme transkribovaně.

<i>claperna klektačka</i> KlarGlos 2360	<i>Clatria klektačka</i> SlovKlem 34va <i>Clotera klektačka</i> SlovKlem 9rb
<i>cappa kápě</i> KlarGlos 1933, KlarBoh 852	<i>Cucula kápě</i> SlovKlem 40rb
<i>faselus člunek</i> KlarGlos 2642	<i>Fazelus člunek</i> SlovKlem 47rb
<i>fores odřvie</i> KlarGlos 1948, KlarBoh 596	<i>Fores protidřvie, pars hostii</i> SlovKlem 49ra
<i>furfur otrubi</i> KlarGlos 1800	<i>Furfur otruby</i> SlovKlem 49rb
<i>incus nákovadlen</i> KlarGlos 2618, KlarBoh 874	<i>Incus nákovadlen</i> SlovKlem 54rb
<i>incursus náběh</i> KlarGlos 1499	<i>Incursus náběh</i> SlovKlem 54rb
<i>infula bibroň</i> KlarGlos 1937	<i>Inffula biskupový klobúk, bibroň, vitta sacerdotalis</i> SlovKlem 55rb
<i>leuca dvojemíle</i> KlarGlos 724	<i>Leuca dvojemíle</i> SlovKlem 59vb
<i>liceatorium vijadlo</i> KlarGlos 2568	<i>Liciatorium vijadlo</i> SlovKlem 60ra
<i>lodex húně</i> KlarGlos 1930	<i>Lodex húně</i> SlovKlem 61ra
<i>cuspa ščihla</i> KlarGlos 2229	<i>Loripes ščihla</i> SlovKlem 61rb
<i>matrix děloha</i> KlarGlos 1306	<i>Matrix děloha</i> (v rkp. díehola) SlovKlem 63ra
<i>melodia sladoň</i> KlarGlos 2475	<i>Melodia sladoň</i> SlovKlem 63va <i>Dulcor sladoň</i> SlovKlem 43ra
<i>metallum lesken</i> KlarGlos 102	<i>Metallum leskeř, ubi exulles deportantur.</i> SlovKlem 64rb
<i>oscillum kolebačka</i> KlarGlos 2136, KlarBoh 919	<i>Ocillus kolebačka</i> SlovKlem 68rb
<i>ocnus kúře</i> KlarGlos 241, KlarBoh 123	<i>Occnus kuře</i> SlovKlem 68va
<i>omagium manstvo</i> KlarGlos 991	<i>Omagium manstvie</i> SlovKlem 68vb
<i>pellifex kožišník, pelista blanař</i> KlarGlos 2551	<i>Pelliparius kožišník, blanař</i> SlovKlem 72rb
<i>epistola poslist</i> KlarGlos 2344	<i>Pictacium, id est krátký poslist</i> SlovKlem 74ra
<i>pistrum pomazačka</i> KlarGlos 2516	<i>Pistrum pomazačka</i> SlovKlem 74va
<i>privilegium hamfest</i> KlarGlos 2280	<i>Privilegium hamfest</i> SlovKlem 74vb
<i>sagena vršě</i> KlarGlos 2651, KlarBoh 927	<i>Sagena sak, rethe, vinculum, vrška</i> SlovKlem 79vb

2.2.3.2.1 Další antické a středověké prameny

Středověké slovníky měly sloužit jako pomůcka pro četbu latinských textů antických a středověkých autorů, proto právě i z nich čerpaly lexikální materiál. Kompilací a opisováním hesel ze slovníku do slovníku se pramen latinských výrazů zastřel, zůstal zřídka zachován v odkazech u jednotlivých hesel (*Torvus*, *-a*, *-um*, *škaredý*, *in sermone sancti Ambrossii De*

sancta Agnete). Jedním z původních pramenů jmenného alfabetaře, který autor alfabetaře přejal ze starších slovníků, je encyklopedie *Etymologiarum sive Originum libri XX* Isidora ze Sevilly. Isidor jako pramen je zmíněn pouze jednou: *Satiri, genus sumorum vel satiri, ut dicit Isidorus libro XII°, sunt parvi homines aduncas habentes nares et cornua in frontibus et pedes similes caprimis, Regum III°*. (81ra; podle Isid. orig XI,3,21: *Satyri homunciones sunt aduncis naribus; cornua in frontibus, et caprarum pedibus similes, qualem in solitudine Antonius sanctus uidit*. „Satyrové jsou lidská stvoření se zakřivenými nosy, mají na čele rohy a kozí nohy, takového satyra spatřil v poušti svatý Antonín.“). Isidorův výklad původu slova je pramenem pro výklad významu výrazu (viz oddíl 2.3.3 Etymologie), většinou ve změněné či zkrácené podobě, např. neúplné heslo *Baiacula, lectus, qui in itinere* (32rb) má původ v Isidorově výkladu původu slova: *Baiacula est lectus qui in itinere baiolatur, a baiolando, id est deportando*. („Cestovní nosítka jsou lůžko, které je cestou nesené, jejich název je od slovesa *baiolare*, to znamená nosit.“ Isid. orig XX,11,2).

Jednou je též citován Huguntio Pisanus (*Muria olejové kvasnice, secundum Hugucium rosol, sed aniurca ffex, olej* 65va), gramatik, teolog a básník přelomu 12. a 13. století, který sepsal abecedně uspořádaný etymologický slovník *Liber derivationum* (Kniha odvozenin). Čerpala z něj hojně středověká lexikografie a byl používán i u nás.⁴⁹ Dalším citovaným středověkým dílem je slovník *Catholicon* vykládající biblický text, který sepsal Johannes Januensis de Balbis. Z tohoto díla převzal autor slovníku Klementinského výklad slova *dorcas* (43ra).

Dále jsou citováni svatý Ambrož (*Torvus, -a, -um, škaredý, in sermone sancti Ambrossii de sancta Agnete* 88rb), svatý Augustýn (*Noym significat primam mentem sive intellectum, Augustinus De civitate Dei XLI° capitulo XXVIII°*. 67ra) nebo životopisy svatých (*Sape zlé víno, in Vita sancti Bernhardi* 80vb).

Slovesný alfabetař čerpal hojně z latinsko-německých slovníků, pokusili jsme se proto zjistit, zda autor mohl čerpat hesla pro jmenný alfabetař z téhož zdroje. Jistě čerpal ze slovníku, který kromě latiny obsahoval i němčinu, protože ve jmenném alfabetaři nacházíme omylem zaznamenaný německý výraz (*zusenynne* v hesle *Nene, -orum, zusenynne, kojenie* 66va). Příklady podobnosti mezi slovníkem „9“ a slovníkem Ostřihomským S a jmenným alfabetařem slovníku Klementinského uvedené v tabulce 5 ukazují, že jedním z pramenů jmenného alfabetaře byl také německý slovník, podobný slovníku „9“. To znovu potvrzuje možnou existenci latinsko-německo-českého slovníku.

⁴⁹ Srov. SLS s.v. *Huguntio Pisanus*.

Tab. 5: Podobnost jmenného alfabetaře se slovníkem „9“ a slovníkem Ostřihomským S		
slovník „9“ (DiefGlos)	slovník Ostřihomský S (SlovOstřS)	slovník Klementinský (SlovKlem)
<i>Manus herre vel Cristus vel gotlich rach vel gotlich milde beschyrmnisse vel gewalt vel gottliche wirkunge vel iustitia</i> DiefGlos 348b	<i>Manus ruka, Cristus, buožie pomsta, buožie ščedrost, buožie obrana, moc, buožie účinek a spravedlnost</i> SlovOstřS 92a	<i>Manus ruka aut božie pomsta, božie štědrost, moc, obrana</i> SlovKlem 62va
<i>Manseolum (= Mausoleum) edeler lewte grab</i> DiefGlos 347b	<i>Manseolum hrob urozených lidí</i> SlovOstřS 92b	<i>Manseollum urozených lidí hrob</i> SlovKlem 62vb
<i>Neccessitudo gancz vnd wore frewntschaft</i> DiefGlos 371b	<i>Neccessitudo pravá celá přiezň</i> SlovOstřS 96a	<i>Neccessitudo celé přátelství</i> SlovKlem 66rb
<i>Secta sunderlich ordin</i> DiefGlos 523b	<i>Secta oblaštňi zákon</i> SlovOstřS 110b	<i>Secta zvláštní řád aut šibalství</i> SlovKlem 81ra
<i>Satum aldir halp schefil</i> DiefGlos 514a	<i>Satum puoldruhého štrycha</i> SlovOstřS 110a	<i>Satum puoldruhého štrychu, mensura unius et dimidii modii</i> SlovKlem 80vb
<i>Tenara helle strosse</i> DiefGlos 577a	<i>Tenora pekelná silnicě</i> SlovOstřS 116a	<i>Tenara pekelná silnice</i> SlovKlem 86va

Některé výrazy uvedené Rybou na ilustraci shod slovníku „9“ a slovníku Ostřihomského S jmenný alfabetař nepřekládá (viz tabulka 6). To potvrzuje domněnku, že autor alfabetařů pracoval s předlohou bez českých překladů.

Tab. 6: Latinská hesla ve jmenném alfabetaři bez překladu		
slovník „9“ (DiefGlos)	slovník Ostřihomský S (SlovOstřS)	slovník Klementinský (SlovKlem)
<i>Palata gepreste veyg</i> DiefGlos 406a	<i>Palata presovaný (v rkp. přěsovaný) fík</i> SlovOstřS 99b	<i>Palata est ficus inter palas conpressa.</i> SlovKlem 70va
<i>Mola asinaria ros mul</i> DiefGlos 365a	<i>Mola asinaria koňský mlýn</i> SlovOstřS 94a	<i>Mola asinaria</i> SlovKlem 64vb

<i>Mundus muliebris frawen gebende vel czirheyt vel gesmeyde DiefGlos 371b</i>	<i>Mundus muliebris paní příprava, okrasa, kování SlovOstřS 95a</i>	<i>Mundus SlovKlem 65va</i>
--	---	---------------------------------

2.3 Struktura heslového odstavce alfabetařů

Pro oba alfabetaře ve slovníku Klementinském je charakteristické, že heslový odstavce se skládá z několika částí. Základní část tvoří latinský výraz a k němu příslušný český ekvivalent. Další potenciální součást heslového odstavce může být metajazyková charakteristika latinského významu, odkaz na předchozí heslo vyjádřený latinským zájmenem *idem*, latinský výklad významu, latinské synonymum, latinský verš (*versus*), odkaz na pramen, tvořený většinou citací biblické památky, a etymologický výklad nebo odkaz. Latinský výraz má pevnou počáteční pozici a ostatní fakultativní části heslového odstavce jsou k výrazu přidávány v libovolném pořadí. Tuto volnou strukturu heslového odstavce najdeme jak ve slovesném alfabetaři (viz tabulka 7), tak i ve jmenném alfabetaři (viz tabulka 8).

Tab. 7: Různé podoby heslového odstavce ve slovesném alfabetaři	
struktura heslového odstavce	příklad ze slovesného alfabetaře
latinský výraz, český ekvivalent, odkaz na pramen	<i>Polliceri slíbiti, Hester III° 20vb</i>
latinský výraz, latinský výklad významu, odkaz na pramen	<i>Plumescere, incipere plumas habere, Iob 3° 21va</i>
latinský výraz, český ekvivalent, latinské synonymum, odkaz	<i>Consternari užasnúti, terriri, Hester III° 10rb</i>
latinský výraz s odkazem na přechozí heslo, český ekvivalent, verš	<i>Perire idem, zkaziti aut učiti aut zabiti, wersus: Qui vadit peritum, non vult audire peritum. 19vb</i>
latinský výraz, verš, český ekvivalent	<i>Cubare, wersus: Sanus eo cubitum, male sanus vado cubatum. ležeti aut odpočívati. 10vb</i>
latinský výraz, český ekvivalent, latinské synonymum, verš	<i>Celare rýti, sculpere, wersus: Qui sculpit, celat figuras, abscondita celat. 8vb</i>
latinský výraz, český ekvivalent, etymologický odkaz	<i>Clere panovati, inde gloria 8vb</i>

U 104 hesel ve slovesném alfabetaři je uvedeno pouze latinské sloveso, není k němu připojen ani latinský výklad ani odkaz na předchozí heslo. Některá tato slovesa stojí na samostatném řádku a z toho vyplývá, že autor měl snad v úmyslu český překlad doplnit. Nejvíce hesel skládajících se jen z latinského slovesa nacházíme v druhém sloupci na foliu 23r, jsou to slovesa *secundare*, *semiugere*, *specificare*, *speculari*, *sequistrare*, *serrare*, *serere*, *serenare*, *serpere*, *serotinare*, *sertiniare*, *stergere*, *stermitare*, *sterminare*, *strepere*, *senire* a *sevocare*.

Tab. 8: Různé podoby heslového odstavce v jmenném alfabetaři	
struktura heslového odstavce	příklad z jmenného alfabetaře
lat.výraz, český překlad, morfologická charakteristika	<i>Cancer palice, generis feminini</i> 35ra
lat.výraz, český překlad, etymologický odkaz	<i>Auctoritas mistrské slovo aut próповěd, inde autenticium</i> 32ra
lat.výraz, český výklad slova	<i>Emptoicus ktož krví plije</i> 44ra
lat.výraz, morfologická charakteristika, český překlad, latinské synonymum	<i>Fastes, in plurali, cti, honores</i> 47rb
lat.výraz, český překlad, lat. synonymum, odkaz na pramen	<i>Exprobracio trestanie aut zvrženie, insultacio, Machabeorum IIII°</i> 46ra
lat.výraz, český překlad, latinské synonymum, verš	<i>Capulus jílec aut feretrum, wersus: In capulo fertur corpus, in medio quoque tenetur.</i> 35va

2.3.1 Latinská slovesa

Ve slovníku Klementinském je latinské sloveso uvedeno v infinitivu, kromě neosobních sloves, která jsou v 3. os. sg. přítomného času aktiva či pasiva, např. *abdecet neslušie* (6rb), *Consistit záleží* (10rb), a kromě mamotrektových hesel, kdy je sloveso v jakémkoli možném finitním i infinitním tvaru. Latinským slovesem v infinitivu v heslovém záhlaví se slovesný alfabetař ve slovníku Klementinském liší od slovníčku SlovUKC a Trialogu Maximiliána I., protože tyto slovníky uvádějí slovesa v 1. os. sg. přítomného času. Slovník Klementinský spolu se slovníkem Ostřihomským S náleží do druhé větve slovesných alfabetařů, která uvádí heslové latinské sloveso v infinitivu. V této tradici pokračuje dále Vodňanského slovník Lactifer (1511).

2.3.1.1 Projevy středověké latiny

Typickým projevem středověké latiny ve slovesném alfabetaři je tvoření nových sloves, mezi které patří nová slovesa vytvořená ve středověku oblíbenou sufixací a prefixací. Při tvoření neologismů byly produktivní latinské sufixy *-are*, *-isare/-izare*, *-icare*, *-itare*, *-escere* a *-ire* (*dogmatisare* 12va, *halitare obvykati* 15ra, *hilaescere veseliti se* 15ra) a latinské prefixy *ab-*, *ad-* *co-/con-/com-*, *de-*, *di(s)-*, *ex-/e-*, *foris-/for-*, *in-*, *per-*, *prae-*, *re-* a *trans-* (*addensare tlustiti* 6va, *computrescere shníti* 9vb, *deglutire pozřieti* 11rb, *edentare zuby vytáhati* 12vb, *forefacere hřešiti* 14va, *intoxicari otrávit* 16va, *preiudicare přesúdit* 20rb, *recompensare oplatiti* 21vb, *transfretare převésti* 24va). Ve středověké latině také vznikala nová kompozita se slovesným komponentem *-ficare* a *-facere* (*mirificare divně učiniti* 17vb, *scenofacere stánie dělati* 23rb).⁵⁰

U některých sloves se vlivem rozkolísaného středověkého pravopisu zastřel jejich původ a jsou v alfabetaři citovány v různých podobách. Sloveso *ebere hlúpěti* (12vb) je například totožné se slovesem *hebere*⁵¹ *mdlíti*, *nemáhati* (15ra), stejně tak sloveso *floccipendere* (14va) je změněné sloveso *flectipendere* (*křivolace shýbati* 14rb).

2.3.2 Latinský verš (versus)

Latinské verše, které nacházíme ve slovníku Klementinském, jsou verše mnemotechnické. Středověké vzdělávání bylo postaveno na memorování, učení se zpaměti, jedinečnou pomůckou, která usnadňovala zapamatování látky, byl verš, ustálená rytmická forma. Ve 13. století vznikalo mnoho veršovaných příruček, jsou známy veršované učebnice a školní příručky o gramatice a rétorice, např. Jana z Garlandie, a také slovníky: herbáře, lapidáře, vokabuláře, glosáře, jako jsou v Čechách např. Klaretovy slovníky z 14. století. Verše, které zpracovávaly látku snadno zapamatovatelným způsobem, se nazývaly *versus memoriales*⁵². Takovými *versus memoriales* jsou např. cisiojány (zkomoleno z latinského *circumcisio* a *ianuarius*), které v hexametrech podávaly seznam svátků, a to tím způsobem, že pořadí slabiky (tj. první slabika názvu daného svátku) udávalo zároveň datum dne v měsíci. Latinské verše můžeme nalézt v alfabetařích slovníku Klementinského. Ve slovesném alfabetaři je verš součástí 72 hesel (2,5 % hesel), v jmenném alfabetaři je verš uveden u 69 hesel (0,8 % hesel). Jeden verš také nacházíme v latinském mamotrektu (*Emulari, id est indignari, wersus: Emulor: inflatur, amat, invidet ac imitatur.* 4va). Tento verš se opakuje znovu ve slovesném alfabetaři u hesla *emulari* (13rb).

⁵⁰ Srov. Stotz 2000, s. 384–415.

⁵¹ Ve středověku byla totiž náslovná latinská hláska *h-* v nepevné pozici a často vypadávala.

⁵² Flajšhans (1903, s. 83) překládá do češtiny termín *versus memoriales* jako verše pamětné.

2.3.2.1 Forma veršů

Většina veršů ve slovníku Klementinském je psána hexametrem, který se snaží držet zásad časoměrné poezie. Výjimečně nacházíme i dvojverší psané elegickým distichem. Ve středověku byl velmi oblíbený leoninský hexametr (*versus leonini*). V leoninském verši, který se jmenuje (není jisté, zda právem) podle papeže Lva Velikého, který žil v 5. století, nacházíme vnitřní rým, který připadá na pevné místo ve verši, spojuje dlouhou dobu ve třetí stopě před cézurou penthémimerés s ambivalentní dobou poslední stopy verše. Pro lepší zapamatování užívá autor homonym a dosahuje tak absolutního rýmu. Následující příklad je vzat ze slovesného alfabetaře, další dva pocházejí z jmenného alfabetaře:

Perire idem, zkaziti aut učiti aut zabiti, versus: Qui vadit peritum, non vult audire peritum. (19vb)

„verš: Kdo kráčí na smrt, nechce slyšet zkušeného.“⁵³

Promus pivnice, versus: Gaudeat ista domus, quoniam bonus est sibi promus. (75vb)

„verš: Ať se raduje onen dům, neboť má dobrou pivnici.“

Securus bezpečný, versus: Non sunt securi, qui dant sua colla securi. (81ra)

„verš: Nejsou v bezpečí ti, kteří své šíje dávají sekyře.“

Středověk zdědil po pozdní antice zálibu v různých veršových hříčkách, jako jsou obrazové básně (*carmina figurata*) a verše vztahné (*versus rapportati*). Verše vztahné se objevují ve středověkém latinském básnictví a mají propracovanou strukturu, jak objasníme na příkladu z výboru středověké latinské poezie:

*Miles, mercator, vates, parasitus, amator
horrida, terrificos, sublima, lauta, pudicos
prelia, raptores, dictamina, fercula, mores
effectat, metuit, meditatur, diligit, odit.*⁵⁴

Tyto verše se musí vnímat jako celek, např. v prvním hexametu jsou uvedena jen substantiva v nominativu, v druhém hexametu jsou přívlastky k substantivním předmětům ve třetím verši a čtvrtý verš tvoří příslušná slovesa. Smyslem patří k sobě výrazy, které stojí pod sebou, tj. *Miles horrida prelia effectat, mercator terrificos raptores metuit, vates sublima dictamina*

⁵³ Všechny verše, které zde uvádíme, přel. aut.

⁵⁴ Cit. podle Vidmanová 1990, s. 31.

meditatur... atd.⁵⁵ Takovými vypracovanými verši středověcí básníci rádi prokazovali své formální mistrovství. Tak dokonalá čtyřverší sice ve slovníku Klementinském nenajdeme, ale přesto v něm nacházíme veršové hříčky složené podle principu vztažných veršů. V elegickém distichu u hesla *conficere* jsou v prvním verši podměty spolu s předměty tohoto slovesa, na začátku druhého verše stojí odpovídající přísudek společný pro všechny podměty a předměty, finitní prezenní tvar *conficit*, který zároveň uvozuje řadu sloves s konkrétním významem slovesa *conficere* u podmětů a předmětů v prvním verši, a to s významy ‚zničit, zabít‘, ‚připravit lék mísením různých látek‘ a ‚proměnit chleba a víno‘⁵⁶:

Conficere, wersus: Rex hostes, medicus species corpusque sacerdos.

Conficit, ille necat, miscet hic, ille sacrat. (10ra)

„verš: Král zachází s nepřáteli, lékař s látkami a s tělem kněz, onen zabíjí, tento mísí a tenhle proměňuje.“

V následujícím verši autor kombinuje různé významy slovesa *legere*, a to ‚krást‘, ‚sbírat‘, ‚proplouvat‘ a ‚číst‘:

Legere, wersus: Fur aurum, virgo flores, nauta mare, clericus libros. (17ra)

„verš: Zloděj zlato, dívka květiny, námořník moře, klerik knihy.“

V tomto kulhavém leoninském hexametu nechává autor na čtenáři, aby si do verše pomyslně doplnil sloveso *legere*. Tak *versus rapportati* jako mnemotechnickou pomůcku zdokonalil, neboť má rozsah pouze jednoho verše (není třeba učit se příliš dlouhý text) a navíc má vnitřní rým. Tento verš přebírá i pozdější slovník Lactifer z roku 1511, který k dvojicím doplnil tvar *legit* a jeho odpovídající český překlad, čímž rozložil veršovou strukturu: *Fur aurum legit, krade, virgo flores legit, sbírá, nauta mare legit, plaví, clericus libros legit, čte. (VodňLact dd 2 va).*

V třetím příkladu uvozuje dva vztažné verše jeden verš, který shrnuje dva významy slovesa *ardere*. Ve třetím verši je opět základní sloveso nahrazeno synonymy:

Ardere, wersus: Ardet, qui properat, ardet, quecumque crematur.

Ardet mens, ardet clipeus, domus ardet et ignis.

Hic cupit, hic splendet, hec uritur, urit et ille.

páliti aut hněvati se aut milovati (7vb)

„verš: Plane, kdo pospíchá, plane, cokoli se spaluje. Plane mysl, plane štít, dům plane i oheň. Tento touží, tento se blýská, tento je spalován, onen hoří.“

⁵⁵ „Voják provádí strašlivé bitvy, obchodník se bojí obávaných lupičů, prorok medituje vznešené básně, parazit miluje obrovské hostiny, milovník nenávidí počestné mravy.“

⁵⁶ Srov. SSL s.v. *conficere*.

Protože ne všechny verše ve slovníku Klementinském, které jsou vždy signalizovány výrazem *versus*, jsou psány v nějakém metru, chápeme latinský výraz *versus* ve slovníku Klementinském ne ve významu ustálené rytmičké formy, ale ve významu příkladu, který je uváděn ve slovnících, odborné literatuře⁵⁷ apod., aby ilustroval nějakou skutečnost a uživatel si ho zapamatoval, a který může být rytmičkový.

2.3.2.2 Funkce veršů

Verš ve slovníku Klementinském je u hesel přídatkem k základní jednoduché struktuře heslové dvojice tvořené latinským a českým výrazem a může mít různou funkci. Primárně poskytuje různé poučení, které by si měl uživatel slovníku o daném slovese či o jméně zapamatovat.

V 26 případech v jmenném alfabetaři je k latinskému výrazu uveden pouze verš, český ekvivalent nebo latinský výklad významu chybí. V takovém případě verš často nahrazuje překlad latinského výrazu a má podobu výkladu prostřednictvím výčtu synonym:

Zelus, versus: Zelus amor. Zelus invidia. Zelus ira vocatur. (91rb–91va)

„verš: *Zelus* je láska. *Zelus* je nenávist. *Zelus* znamená hněv.“⁵⁸

Officere, versus: Officit: obturbat, ledit, nocet, inpendit, obstat. (19rb)

„verš: *Officit*: ruší, poškozuj, škodí, hrozí, stojí v cestě.“

V některých heslech je význam latinského výrazu zachycen dvakrát, jednou výkladem (zveršovanou řadou synonym), jednou českým překladem použitých synonym:

Ferre, versus: Fert: patitur, dicit. Fert: cupit atque gerit. trpěti, říci (14rb)

„verš: *Fert*: trpí, říká. *Fert*: touží a nese.“

Verš také poskytuje poučku pro odlišení částečných latinských homonym, lišících se kvantitou vokálu. Kvantita latinských vokálů se sice v textu nezaznamenávala, ale zachytil ji správný časoměrný hexametr:

Populus, versus: Populus est arbor. Populus collegio plebis. (75rb)

– u u | – – | – u u | – – | – u u | – u

⁵⁷ Verše jako příklady ilustrující dané téma nacházíme v bohemikální latinské literatuře např. u Stanislava ze Znojma v jeho díle *De gracia et peccato*, XIX: *Wersus: Prepropere, laute, nimis, ardentier, studiose*. Tento verš pochází z díla Richarda a S. Victore *Explicatio in cantica canticorum*.

⁵⁸ Tento verš sice nemá formu hexametru, jedná se ale o trikolón.

„verš: *Pōpulus* ‚topol‘ je strom. *Pōpulus* ‚lid‘ je shromáždění lidí.“

Occidere, media producta, zabiti.

Occidere, media correpta, wersus: Occido, dum labor, occido, dum gladiabor. (19ra)

„*Occidere*, prostřední dlouhá, zabiti.

Occidere, prostřední krátká, verš: *Occido* ‚padám‘, když se hroutím; *occīdo* ‚zabím‘, když bojuji s mečem.“

Verš několikrát nabízí poučku pro rozlišení dvou částečných homonym, která mají rozdílnou jednu hlásku, např. slovesná homonyma *flagrare* a *fragrare*, nebo substantiva lišící se hláskou v nepřímých pádech, např. *glans*, *-ntis* a *glans*, *-ndis*:

Flagrare páliť.

sed Fragrare, odorare, wersus: Fla- facit ardorem, sed fra- designat odorem. (14rb)

„ale *Fragrare*, vonět, verš: *Fla-* působí žár, ale *fra-* označuje vůni.“

Glans, *-tis* žláza, *wersus: Glande žaludem porcus crescit. Sed glante žlázy collum tumescit.* (50ra)

„verš: Žaludem se živí prase, ale žlázy nadýmají krk.“

Verš, nejlépe leoninský hexametr, funguje jako pomůcka pro zapamatování neobvyklých slov, jako je např. střlat. výraz *tiria* (klaslat. *stiria*):

Tiria ropúch, wersus: Tunc bonus est ignis, dum pendent tiria tignis. (87vb)

„verš: Oheň je dobrý tehdy, když rampouchy visí ze střechy.“

2.3.2.3 Rozšíření veršů

Verše byly opisovány ze slovníku do slovníku, jak dosvědčuje soupis přísloví německého badatele Hanse Walthera *Proverbia sententiaeque latinitatis medii aevi*, ve kterém nacházíme i několik veršů ze slovníku Klementinského. Je to např. verš *Edicunt reges, indicit festa sacerdos*. („Králové přikazují, kněz stanovuje svátky.“ Walther, *Proverbia* 6953b), který je ve slovníku Klementinském doložen hned dvakrát, u sloves *edicere* a *indicere*. U slovesa *edicere* je do verše vložena vysvětlivka *id est mandant* („to jest nařizují“).

Edicere příkázati, wersus: Edicunt reges, id est mandant, indicit festa sacerdos. zapoviedati (12vb)

*Indicere, wersus: Edicunt reges, indicit festum sacerdos. přikázati aut kázati (15vb)*⁵⁹

Některé verše má slovník Klementinský společně s dalšími latinsko-českými slovníky z 15. století. Nejvíce společných veršů má slovník Ostřihomský (SlovOstřS), a to 33 veršů ze slovesného alfabetaře a 21 veršů z jmenného alfabetaře. Verše nejsou vždy zcela totožné, často se liší několika hláskami, či dokonce celými výrazy. Ve slovníku Ostřihomském je vícekrát zapsáno pouze první slovo verše. V této zkrácené podobě je ve slovníku Ostřihomském zapsán verš uvedený v předchozím odstavci: *Edicere přikázati, wersus: Edicunt* (SlovOstřS 132a). Tuto elipsu nelze vysvětlit nedostatkem místa, nabízí se tedy vysvětlení, že některé verše byly všeobecně rozšířené a známé, ve slovníku Klementinském je takto zkrácen jen jediný verš: *Legare poslati aut otkázati, wersus: Qui mittit, legat moriens et cetera.* („verš: Kdo posílá, umíraje odkazuje a tak dále...“ 17ra). Verše tedy skutečně sloužily jako mnemotechnické pomůcky, tj. byly drženy hlavně v paměti, což potvrzuje i velká variantnost těchto veršů, např. verš, uváděný u slovesa *bulire*, byl rozšířený v různých variantách.

Bulire, wersus: Olla bulit, vinum bullit, cervisia blictrat. (SlovKlem 8rb)

Olla bullit vinum, bibunt cervisia Blictrit. (?) (Walther, Proverbia 19779)

bulire spectat ad aquam, sed biblire spectat ad vinum, sed blicterire spectat ad cervisiam, inde versus: olla bulit, vinum biblit, cervisia blicterit (UK VIII G 29, 110v)⁶⁰

Při vzájemném srovnávání různých podob veršů můžeme rekonstruovat původní znění verše a opravovat písarské chyby. Díky verši u slovesa *balneari*, doloženém ve slovníku v rukopise se signaturou KNM II F 4, můžeme rekonstruovat změněnou podobu verše ve slovníku Klementinském u hesla *balneare*:

balneari paden, wersus: balneo sit miserorum, sed balneor esse potencium, quod balneor significat lavari ab aliis (KNM II F 4, 39r)⁶¹

Balneare, wersus: Balneo dic miserorum (v rkp. *miserum*), *balneor* (v rkp. *blne*) *dic esse potentum.* (Slov Klem 8rb)

⁵⁹ Tento verš nacházíme i v úryvku z anonymního latinského spisu *Exposiciones vocabulorum de ewangeliiis*, který cituje Ryba (1940, s. 61).

⁶⁰ Srov. SSL s.v. *blictrio*.

⁶¹ Cit. podle SSL s.v. *balneo*.

2.3.3 Etymologie

Etymologie je jedním z nejstarších lingvistických oborů, její počátky najdeme v antickém Řecku a ve starověké Indii. Původním cílem etymologie bylo podle představ starých Řeků zjišťování „pravého“ (řec. *ἐτυμός* znamená ‚pravý, správný, pravdivý‘) významu slov.⁶² Věřilo se totiž, že existuje spojení slova se skutečností, kterou označuje.⁶³ Součástí lingvistického bádání se etymologie stala zásluhou řeckého gramatika Dionysia Thráka (kolem 170–90 před Kristem), který z ní učinil jednu ze šesti základních částí gramatiky. Etymologie byla Římány Ciceronem a Quintilianem považována především za rétorický argumentační postup.⁶⁴ Přesto jako součást gramatiky měla své místo v sedmeru svobodných umění (*artes liberales*).

Základního významu etymologie nabývá pro celý středověk díky dílu Isidora ze Sevilly (561–636 po Kristu), který při sestavování veškerého lidského vědění zvolil cestu od označení k věci, od *verba* k *res*, a své dílo pojmenoval v souladu s tím *Etymologiarum sive Originum libri XX*.⁶⁵ Toto dílo kodifikovalo nejen obsah vědění, ale také razilo formu myšlení. Vedlo k „původu“ (*origo*) a „významu“ (*vis*) věcí.⁶⁶ Isidor sám říká: *Etymologia est origo vocabulorum, cum vis verbi vel nominis per interpretationem colligitur ... Nam dum videris, unde ortum est nomen, citius vim eius intellegis* („Etymologie znamená původ slov, kdy se prostřednictvím výkladu zjišťuje význam slov a jmen ... Když totiž poznáš, jaký je původ slova, pochopíš rychleji jeho význam“ Isid. orig I,29,1). Po celý středověk představuje toto Isidorovo dílo nejoblíbenější úvod do téměř všech odborných disciplín a nenahraditelný svod znalostí o antických reáliích.⁶⁷

2.3.3.1 Etymologie ve slovníku Klementinském

Etymologické části hesla ve slovníku Klementinském jsou relativně stručné, jsou jedním z fakultativních doplňků k základní latinsko-české dvojici. Mohou mít dvojí podobu, buď vysvětlují původ latinského slova, nebo odkazují k slovu odvozenému od daného heslového výrazu, od slovesa či jména.

⁶² Srov. ESČ s.v. *Etymologie*.

⁶³ Srov. Hadravová 2008, s. 46.

⁶⁴ Srov. Kalivoda 2000, s. 12–13.

⁶⁵ V latině se kromě přejatého slova *etymologia* užívalo pro označení nauky o původu slov několik dalších termínů, Cicero se pokoušel nahradit řecký název kalkem *verilogium* či termínem *notatio*. Quintilianus navíc cituje termín *originatio*, odvozený od slova *origo* ‚původ‘, které Isidor ze Sevilly použil v názvu svého díla. Srov. Kalivoda 2000, s. 13.

⁶⁶ Srov. Curtius 1998, s. 533.

⁶⁷ Srov. Kalivoda 2000, s. 14.

2.3.3.1.1 Odkazování

Při odkazování na odvozené slovo jsou použity metajazykové výrazy *inde*, *unde* ‚odtud, z toho‘. Odkazy najdeme v obou alfabetařích: *Celare rýti, sculpere, wersus: Qui sculpit, celat figuras, abscondita celat. Inde celtes dláto* („*Celare* rýti, řezati, verš: Kdo ryje, vyřezává sochy, tajně skrývá. Odtud *celtes* dláto“ 8vb), *Avidus, inde aviditas* („*Chtivý*, z toho *chtivost*“ 31va), *Celer rychlý, inde celeritas* („*Rychlý*, z toho *rychlost*“ 36vb). Pramenem odkazů ve slovesném alfabetaři jsou opět německé slovníky (viz tabulka 9). Jisté shody se slovesným alfabetařem vykazuje i slovník Ostřihomský S, který také čerpal z německých slovníků: *Cellare dlabiti, rýti, inde celtis* (126a); *Pallare zjěviti, otevřieti vel objíti, inde pallacium vel pallatum* (142b). Uvedená substantiva uvádí v zachovalejší podobě (*celtis*, *pallatum*) než slovník Klementinský. Ačkoli se slovník Catholicon v mnohých heslech shoduje se slovníkem Ostřihomským S, latinská slovesa *celare*, *clere* a *palare* nemá.

Odkazy v alfabetařích slouží pro odlišení homonym, jsou také jistým druhem mnemotechnické pomůcky. Homonymní výraz ze středověké latiny *palare* v sobě skrývá několik sloves, a to výrazu z klasické latiny *palari* ‚toulat se‘⁶⁸ odpovídající středověkému *palare* ‚objíti‘; řecké sloveso *παλαίω* ‚zápasím‘⁶⁹ přejaté do středověké latiny jako sloveso *palare* a nově utvořené středověké sloveso *palare* ‚mluvit‘ ke kořeni **pelā* ‚rozevíratí‘⁷⁰, které není v klasické latině doloženo.

Tab. 9: Německé slovníky jako pramen odkazů ve slovesném alfabetaři	
slovník „9“ (popř. „8“)	slovník Klementinský
<i>Clere, inde cliens dinen; inde cloaca stinken; inde clavis auf slissen; (inde clima leyter „8“); inde clavus yngen vel fugen; inde gloria herschen; inde coclear sawffen</i> DiefGlos 127a	<i>Clere slůžiti, inde cliens. Clere smrděti, inde cloaca. Clere otemknúti, inde clavis. Clere lézti, inde clima. Clere střěbati, inde coclear. Clere panovati, inde gloria.</i> SlovKlem 8vb
<i>Palare sprechen inde palatum; rangen inde palestra; vmme gen inde palacium</i> DiefGlos 406a	<i>Palare řeci, inde pallacium. Palare objíti, inde pallacium. Palare za pasy choditi, inde palestra, luctacio.</i> SlovKlem 19va

⁶⁸ Srov. LČS s.v. *palor*.

⁶⁹ Srov. NSŘČ s.v. *παλαίω*.

⁷⁰ Srov. LČS s.v. *palatum*.

2.3.3.1.2 Výklad

Etymologické výklady vysvětlující původ slova najdeme pouze ve jmenném alfabetaři. Téměř na každém foliu je alespoň jeden takový výklad. Některé z nich zachovávají hlavní prvky struktury etymologického výkladu, který je typický pro výklad původu a který používal i Isidor ze Sevilly: „věc se <nějak> nazývá (*dictus*, -a, -um), protože (*quod*)...“. Jedná se např. o etymologický výklad u hesla *remix*. (*Remix dictus, quod remigat*. „Veslař se nazývá *remix*, protože vesluje [*remigare*].“ 78rb.) V několika případech je výraz *dictus* nahrazen participiem *vocatus* (*Sarmentum a seriendo vocatum*. „Osení je nazvané *sarmentum* podle slovesa *serere*, sít.“ 80va) a pouze v jednom případě je užito synonymického výrazu *nuncupatus* (*Reus a qualibet re nuncupatus*. „Viník je nazván *reus* podle jakékoli věci.“ 78va).

Základním pramenem etymologických výkladů ve středověku je dílo Isidora ze Sevilly *Etymologiarum sive Originum libri XX*. To platí i pro výklady ve slovníku Klementinském. Protože autor pravděpodobně nepřejímal výklady přímo z Isidora, ale opsal je z podobných slovníků, encyklopedií apod., došlo u mnohých hesel ke zkrácení nebo ke zkomolení výkladu. Příklady hesel, u kterých je jasným původním pramenem etymologického výkladu encyklopedické dílo Isidora ze Sevilly, uvádíme v tabulce 10.

Tab. 10: Isidor ze Sevilly jako pramen etymologického výkladu hesel	
Isidor ze Sevilly: <i>Etymologiarum sive Originum libri XX</i>	slovník Klementinský
<i>Euphorbium dictum quod eius sucus oculorum acuat visum. Cuius vis tanta est ut duris carnibus superadiecta citius coqui compellat. Nascitur in multis locis, sed plurima in Mauretania.</i> „Pryšec má jméno podle toho, že jeho šťáva ostří zrak. Její síla je taková, že přidáš-li ji k tvrdému masu, urychlí vaření. Je velmi rozšířená, nejvíce však v Mauretánii.“ Isid. orig XVII,9,26	<i>Eufferbium, herba sic dicta, quod eius sucus acuit visum oculorum, cuius tanta vis est, quod duris carnibus adiecta citius illas coqui compellit.</i> SlovKlem 45rb
<i>Febris a feruore dicta; est enim abundantia caloris.</i> „Horečka (<i>febris</i>) se nazývá podle žáru (<i>fervor</i>), je to totiž nadbytek tepla.“ Isid. orig IV,6,2	<i>Febris, a fervore dicta, zimnice</i> SlovKlem 47va
<i>Indigena uocatus quod inde sit genitus, id est in eodem loco natus.</i> „Tuzemce nazýváme <i>indigena</i> , že se tu (<i>inde</i>) narodil (<i>genitus</i>), to jest narozený na tomtéž místě.“ Isid. orig X,147	<i>Indigena zeměnin aut krajenin dictus, quod ibi sit genitus.</i> SlovKlem 54va

<p><i>Oratio dicta quasi oris ratio.</i> „Řeči se říká <i>oratio</i>, jako by to byl rozum vycházející z úst (<i>oris ratio</i>).“</p> <p>Isid. orig I,5,3</p>	<p><i>Oratio modlitba, quasi oris ratio dicta</i></p> <p>SlovKlem 69va</p>
<p><i>Pensum mulierum a pendendo dictum; unde pensa et inpensa.</i> Název vlny odvážené ženám na den k spřádání (<i>pensum</i>) je odvozen ze slovesa vážit (<i>pendere</i>), z tohoto slovesa pochází též vážený a nevážený.“</p> <p>Isid. orig XIX,29,4</p>	<p><i>Pensum vřeteno, mulierum a pendendo dictum</i></p> <p>SlovKlem 72va</p>
<p><i>Saxifraga uocata quod semen eius petras in uesica frangat atque conminuat.</i> „Lomikámen se nazývá <i>saxifraga</i>, protože jeho semeno láme (<i>frangere</i>) a drobí kameny (<i>petra=saxa</i>) v močovém měchýři.“</p> <p>Isid. orig XVII,9,42</p>	<p><i>Saxifraga lámanie kamenie, quod petras in vesica frangit, herba, que dicitur svaté Márie slzička, voda z něho napálená dobrá proti kamení.</i></p> <p>SlovKlem 81ra</p>
<p><i>Toga dicta quod uelamento sui corpus tegat atque operiat.</i> „Tóga byla nazvána proto, že svým plátnem má zakrýt (<i>tegere</i>) a přikrýt tělo.“</p> <p>Isid. orig XIX,24,3</p>	<p><i>Toga kytile, vestis, quod corpus tegat.</i></p> <p>SlovKlem 88ra</p>

U některých hesel došlo k takovému zkrácení, že bez nahlédnutí do Isidorových *Etymologií* není etymologický výklad daného výrazu pochopitelný, např. heslo *Telum šíp, a longitudine dictum* („Šíp, se nazývá podle délky“ 86rb). Tato etymologie byla převzata z Isid. orig XII,3,3 (*Mustela dicta, quasi mus longus; nam telum a longitudine dictum.* „Lasička se nazývá *mustela*, jako by to byla dlouhá [*longus*] myš [*mus*], vždyť šíp [*telum*] má svůj název podle délky [*longitudo*].“). Proč se ale šíp (*telum*) odvozuje od délky (*longitudo*), se dočteme až v knize osmnácté: *Telum vocatur secundum Graecam etymologiam, apo tou têlothen, quidquid longe iaci potest: quamquam abusive dicatur et gladium, ut est illud: At non hoc telum, mea quod vi dextera versat.* („Pojem *telum* [házečí zbraň] se podle řecké etymologie – odvozením od slova *τηλόθεν* [*têlothen*], ‚z dále‘ – označuje cokoli, co lze hodit daleko; v nevlastním slova smyslu se však takto nazývá i meč, jako např. ve verši: Avšak tuhleť zbrani, jíž silou s pravicí mávám.“ Isid. orig XVIII,7,10).

2.3.3.1.3 Etymologický výklad českého výrazu

V slovníku Klementinském nacházíme i jeden etymologický výklad českého výrazu, zapsaný latinsky: *Iuger jitro, quod potest arari per unum mane.* („*Iuger* jitro, protože může být zoráno za jedno jitro.“ 57vb). Podle Machka není pravděpodobné, že by slovo *jitro*, jednotka plošné míry, bylo původu domácího a totožné s *jitro* ‚ráno‘, neboť jde o plochu pole, zotratenou jedním potahem za den, nikoli za jitro. Výraz pochází ze středohornoněmeckého *jchert* (něm. *Juchert*), které je příbuzné s latinským výrazem *iugerum*. Snad původní **jurto* bylo přesmykem připodobněno k domácímu *jutro* ‚ráno‘.⁷¹ V takovém případě by se mohlo jednat o projev lidové etymologie. V rukopise KNM II F 4 je zachován správný výklad významu slova *jitro*: *iuger ... est spacium campi, quod par boum arare consuevit uno die* („jitro ... je rozloha pole, kterou obvykle pár volů zorá za jeden den.“ 173v)⁷².

2.3.3.2 Funkce

Etymologický výklad má stejnou funkci jako výklad významu a někdy je dokonce spojen výklad významu i výklad etymologický do jednoho celku: *Mergus pták, avis nigra a mergendo dicta.* („Morčák, pták, černý pták nazvaný *mergus* podle toho, že se potápí [*mergere*].“ 63vb), význam je vyjádřen slovy *avis nigra*, etymologie zase slovy *a mergendo dicta*. Spojením výkladu významu s výkladem etymologickým dojde podle středověkého chápání vlastně jen k naplnění pravé funkce etymologie: poznáním původu slova zjistíme i jeho význam: *Pelvis medenice, quod pedes in ea lavantur.* („Medenice se nazývá mísa [*pelvis*], protože se v ní myjí [*lavare*] nohy [*pes*].“ 72rb) Původ slova mísa, stč. *medenice*⁷³, má pocházet ze slov *pedes lavantur*, tato slova zároveň popisují účel této věci, je určena k mytí nohou. Takovéto etymologizování, oblíbené v celém středověku, bychom mohli přiřadit k tzv. bakalářské etymologii, která podává nesprávné, rádoby učené etymologické výklady.⁷⁴

⁷¹ Srov. ESJČ s.v. *jitro* 2°.

⁷² Srov. SSL s.v. *iugerum*.

⁷³ Srov. GbSlov s.v. *měděnicě*.

⁷⁴ Srov. ESČ s.v. *Etymologie lidová*.

3 K překladu sloves ve slovníku Klementinském

Ze středověkých tendencí *imitatio* a *aemulatio* převažuje ve slovesném alfabetaři napodobování předloh, z kterých autor čerpal. V kapitole o pramenech jsme ukázali, že slovník Klementinský má silnou vazbu na latinsko-německé slovníky a že je pro něj charakteristické, že se při překladu často řídí německou předlohou. V této kapitole se zaměříme pouze na slovesný alfabetař a jeho lexikální materiál a pokusíme se ukázat, jak se v něm konkrétně projevuje napodobování předloh a soupeření s nimi. Nejdůsledněji se napodobování předloh projevuje v přejímání cizích slov a v jejich fonetické, grafické a morfologické adaptaci do češtiny, kterým se budeme věnovat v následující podkapitole Přejímky. Závislost slovesného alfabetaře na předloze se dále projevuje v doslovných překladech sloves, o kterých bude řeč v podkapitole Kalky. V poslední podkapitole se zaměříme na hapax legomena, slova doložená jen ve slovníku Klementinském, na jejichž vzniku se zásadně podílelo právě přejímání a doslovné překládání latinských a německých sloves. V nových českých překladech latinských sloves můžeme spatřovat projevy soupeření s překladatelskou tradicí (*aemulatio*) a hledání nového, lepšího překladu.

3.1 Přejímky

Mezi slovesy ve slovesném alfabetaři nacházíme přejímky z němčiny, jako je např. sloveso *hoblovati* ‚otesávat‘ (17ra). Autor si vybírá ze staročeského lexika právě toto sloveso, protože v latinsko-německé předloze je jeho motivující sloveso *hobeln* (DiefGlos 325c). Dalšími přejímkami jsou slovesa *fedrovati* ‚podporovat‘ (*expedire fedrovati* 13vb, *vordern* DiefGlos 218a) a *šacovati* ‚oceňovat, vydírat‘ (za latinská slovesa *depeccuniare* 11va, *beschaczin* DiefGlos 174c; *gazaphilare* 14vb, *schaczen* DiefGlos 258b; *taxare* 24vb, *scheczen* DiefGlos 574b; *trucidare* 25rb, *krigen* DiefGlos 599b). I zdánlivé přejímky z latiny, jako je sloveso *glozovati* ‚vykládat‘ za latinské *commentari* (9rb), se do češtiny dostávají prostřednictvím němčiny, sloveso *glozovati* je přejato z německého slovesa *glozieren* (DiefGlos 135b), které je motivované latinským substantivem *glossa*. V protikladu k běžně užívaným přejímkám, jako jsou slovesa *hoblovati*, *fedrovati* a *šacovati*, stojí sloveso *faldovati* ‚skládat šaty do záhybů‘ za latinské sloveso *complicare* (9va), které je motivováno německým slovesem *falten* (srov. Grimm, *vallden* DiefGlos 137c) a zároveň přejatým substantivem *fald* ‚záhyb‘.⁷⁵ Ve své nereflexivní formě je doloženo jen ve slovníku Klementinském a slovníku Ostřihomském S (127a, 144b).

⁷⁵ Newerkla (2004, s. 170) jako nejstarší doklad výrazu *fald* uvádí *braxea fald* (KlarGlosA 1873).

Autor použil v překladu i takové běžně užívané přejímky z němčiny, které se v latinsko-německé předloze u daného latinského překladu ani nevyskytují. Jsou to přejímky *dynchovati* ‚bílit, natírat sádkou nebo vápnem‘ (za latinské sloveso *linire* 17rb, *besmyren* DiefGlos 331c)⁷⁶ a *kunštovati* ‚žertovat, posmívat se‘ (za latinské sloveso *cavillari* 8vb, *betriegen* DiefGlos 108b).

Nejčastěji se ve slovesném alfabetaři vyskytuje přejímka *vandrovati* ‚jít na zkušenou, toulat se‘, dohromady za osm latinských sloves: *commitari* (9va, *mitwandern* DiefGlos 135a), *incolare* (15vb, *wandern* DiefGlos 292b), *migrare* (17vb, *wandern* DiefGlos 360c), *preambulare* (19vb, DiefGlos výraz nemá), *pergere* (19vb, *wandern* DiefGlos 426b), *prosilire* (21rb, *wandern* DiefGlos 467b), *vagari* (25rb, *wandern* DiefGlos 605a) a *variari* (25rb, *wandern* DiefGlos 607a).

3.2 Kalky

Autor se ve slovesném alfabetaři přiklání k překladu podle formy a snaží se svým překladem co nejlépe napodobit překládané sloveso, případně užívá takový výraz ze staročeské slovní zásoby, který slovotvorně nejvíce odpovídá překládanému výrazu. Zásadní vliv přitom mají německé výrazy v předloze, o které se autor při překladu opírá. V některých případech autor nepřekládá latinský výraz, nýbrž kalkuje německý překlad. Kalkování německého překladu se zřetelně projevuje v překladu víceslovných spojení, v doslovném překládání prefixů či sloves vyjadřujících různý způsob slovesného děje.

3.2.1 Kalkování víceslovných spojení

Latinské sloveso *lucubrare* s významem ‚bdít‘ má v německých slovnících specifický význam ‚bdít nad zemřelým‘ (*lucubrare toten wachen vel des nachtes wachen* DiefGlos 338a). Tento význam převzal autor slovesného alfabetaře a doslovně jej přeložil *umrlého hlédati* (17rb). Latinské sloveso *usucapere* bylo v latinsko-německé předloze do němčiny přeloženo přesně podle jeho slovotvorné motivace *von gewonheit czu czihen* (DiefGlos 631a) a tento kalk byl dále doslovně přeložen do češtiny z *obyčeje přitahovati* (25vb). Podobně autor kalkuje víceslovné spojení *wysenlich von der worheit treten* (DiefGlos 458c) u slovesa *prevaricari*, dokonce se stejným pořadím výrazů, *vědomě od pravdy odstúpiti* (20va). V překladu slovesa *tondere* přebírá autor i předmět slovesa uvedený v němčině (*schofsch v kurczen* DiefGlos 587b) a překládá sloveso *tondere* spojením *stříci ovci* (25ra). U slovesa

⁷⁶ Výraz *dynchovati* za latinské sloveso *afficere* (7ra) má podle Newerkly (2004, s. 261) význam ‚peinigen, zwingen‘, ‚týrat, nutit‘, jak usuzuje podle dokladů ve středověkých latinsko-německých slovnících: *pynen, peynigen, zwingen* (DiefGlos 15c).

pugnare přebírá z němčiny prostředek: *bojovati pěstmi* (21rb, *streyten mit fewsten* DiefGlos 471b). Latinské sloveso *oppetere* [*mortem*] ‚umírat, jít vstříc smrti‘ je v němčině přeloženo frazémem *erde kussen* (DiefGlos 398a, srov. Grimm s.v. *küssen* 5). Význam tohoto frazému však patrně český autor neznal, jinak by se možná pokusil najít vhodný ekvivalent frazému v češtině či by zvolil jednoduchý překlad *umřieti* jako u sloves *discedere* (12rb) a *obire* (18va). Frazologické spojení *erde kussen* proto doslovně přeložil *zemi líbati* (19rb).

3.2.2 Kalkování prefixů

Snaha co nejlépe napodobit překládané sloveso se projevuje zvláště v překládání sloves s latinskými prefixy *circum-*, *con-* (= *co-/com-/con-*), *pre-* (= *prae-*), *preter-* (= *praeter-*), *re-*, *sub-* a *trans-*. Nemalý vliv na překladu daného prefixu mají německé ekvivalenty v latinsko-německých slovnících, které jsou samy často kalky z latiny. Spíše než o kalky do češtiny se však jedná o ekvivalenty, v nichž si odpovídají latinské a české prefixy. Autor vybírá ze staročeského lexika jako český ekvivalent latinského slovesa takový výraz, který mu co nejvíce slovotvorně odpovídá. Pokud mezi staročeskými výrazy nenachází vhodný ekvivalent, sloveso doslovně překládá a vytváří nový výraz (viz též podkapitola 3.3 Hapax legomena).

Téměř všechna latinská slovesa s prefixem *circum-* na foliu 9ra mají, co se týče prefixu, v češtině ekvivalenty s prefixem *o-/ob-*. Prefix *o-/ob-* má podle Šlosara (1981, s. 70–71) prostorový význam ‚směřování děje kolem objektu‘ a v německých překladech nacházíme na jeho místě prefix *um-* (DiefGlos 121c–122c). Ve slovesném alfabetaři nacházíme slovesa s latinským prefixem *circum-* přeložena takto: *circumfere obněsti*, *circumducere obvésti*, *circumdare objíti*, *circumlinire obmazati*, *circumluere obmýti*, *circumsepire oplésti*, *circumvallare obklásti*, *circumvehere obvézti*, *circumvolare obletěti*, *circumstare obstáti* a *circumtueri opatřiti*. V jediném případě má prefix *o-* význam perfektizační, a to u slovesa *oklamati* (za latinské sloveso *circumvenire*), protože se autor řídil německým překladem, kde je sloveso *circumvenire* přeloženo jen v sekundárního významu ‚podvést‘: *betrigen* (DiefGlos 122c).

Sloves s latinským prefixem *con-* je ve slovesném alfabetaři z prefigovaných sloves nejvíce (kolem 200 sloves). U některých sloves je českým ekvivalentem latinského prefixu *con-* český prefix *s-*, který podle Šlosara (1981, s. 91) má tři významy: prostorový význam ‚směřování dohromady‘, prostorový význam ‚směřování shora dolů nebo pryč‘ a rezultativní význam. Všechny tyto významy má i latinský prefix *con-*, a tak české slovotvorné doslovné překlady s prefixem *s-* vystihují význam latinského slovesa. Význam ‚směřování dohromady‘

mají např. slovesa *coadunare shromazditi* (9ra), *colligare svázati* (9rb), *colligere sebrati* (9rb) *committari spřieci se* (9va), *compaginare spojití* (9va), *compellere sehnati* (9va), *conbinare shromazditi* (9vb), *congerere snášeti* (10ra), *coniugare sdružiti* (10ra), *connectere svázati* (10rb) a další. Význam ‚směřování shora dolů nebo pryč‘ mají slovesa *coinclinare skloniti* (9rb), *collabi splznúti, sklúznúti* (9rb) a *conquassare stříesti* (10ra). Rezultativní význam prefixu *s-* nacházíme u sloves *coemere skúpití* 9rb, *coinclinare súžiti* (9rb), *computrescere shniti* (9vb), *concalere shřieti* (9vb) a u dalších sloves.

Latinský prefix *con-* oproti českému prefixu *s-* navíc znamená, že více osob spolu něco vykonává, např. *collibare* ‚společně obětovat‘, nebo že někdo dělá totéž, co někdo jiný, např. *cointrare* ‚vstupovat zároveň s někým‘.⁷⁷ Vlivem německého překladu pomocí sekundárního prefixu *zusammen* jsou latinská slovesa do češtiny přeložena sekundárním prefixem *spolu-*, motivovaným adverbium *spolu*, jsou to slovesa *commeare spolujíti* (9rb), *committari spoluchoditi* (9va), *conbibere spolupíti* (9vb), *confabulari spolušeptati* (9vb), *conscire spoluvěděti* (10vb) a další.⁷⁸ Latinské sloveso *condonare* ‚obdarovat‘, u něhož je význam prefixu *con-* rezultativní, je nesprávně přeloženo *spoludávati* (9vb), patrně vlivem německého ekvivalentu *mit v'geben* (DiefGlos 140c).

Latinskému prefixu *pre-* odpovídají v českém překladu prefixy *před-* a *pře-*. Prefix *před-* jako ekvivalent latinského prefixu *pre-* má prostorový význam u sloves *preconari předvolati* ‚předvolat, např. před soud‘ (20rb), *prevenire předjíti* ‚předejít, předstihnout‘ (20va) a *preposterare předvrátiti* ‚dopředu převrátit‘ (20va). Časový význam prefixu *před-* najdeme u slovesa *predestinari předvyvoliti* ‚předem vyvolit‘ (20rb).

Prefix *pře-* je významově bohatý, z významů uváděných Šlosarem (1981, s. 83–85) je ve slovesném alfabetaři doložen význam velké míry a prostorový význam ‚na druhou stranu‘, totožný s významem předložky *přes*, z něhož se vyčlenil význam rozdvojení, význam překonání, časový a rezultativní význam. Význam velké míry je doložen např. u slovesa *prestkveti* (za latinské sloveso *preminere*, 20va) a *převřieti* (za latinské sloveso *ebulire*, 12vb). Původní význam prefixu *pře-* ‚na druhou stranu, přes‘ je doložen u slovesa *precellere přestúpiti* (20rb) a v přeneseném smyslu u slovesa *prefinire překládati* ‚vykládat, vysvětlovat‘ (20rb). Prefix *pře-* s významem rozdvojení je doložen u sloves *překúsnúti* (za latinské sloveso *premordere*, 20va), *přelomiti* (za latinské sloveso *prerumpere*, 20va) a *přeřezati* (za latinská slovesa *precidere*, 20rb, *prescindere*, 20va). Význam překonání prefixu *pře-* je doložen slovesy *přemluvovati* (za latinské sloveso *prepetere*, 20va) a *přemoci* (za latinské sloveso *prevalere*, 20va), časový význam najdeme u slovesa *přezpíevati* ‚přezpívat‘ (za latinské

⁷⁷ Srov. Stotz 2000, s. 402–403.

⁷⁸ Viz podkapitola 3.3 Hapax legomena.

sloveso *precinere*, 20rb) a rezultativní význam má sloveso *přechopiti* ‚uchvátit, zmocnit se‘ (za latinské sloveso *preoccupare*, 20va).

Ve slovesném alfabetaři je také doložen archaický význam prefixu *přě-*, který je synonymní s prostorovým i časovým významem prefixu *před-*. Podle Homolkové (2005, s. 130) je třeba zvážit, zda daný výraz s prefixem *přě-* s prostorovým a časovým významem ‚před‘ je přežitek archaického významu prefixu *přě-*, nebo je to chybné znění pramene, které vyžaduje emendaci na *před-*. Spolehlivě a opakovaně je prostorový význam ‚před‘ u prefixu *přě-* doložen, jak uvádí Homolková (ibid.), u sloves *přejíti* a *přeběhnúti*. Proto slovesný alfabetař uvádí vedle slovesa *předjíti* ‚předejít, předstihnout‘ (za latinské sloveso *antecedere*, 7rb) i sloveso *přejíti* (za latinské sloveso *precedere*, 20rb) se stejným významem. Časový význam prefixu *přě-* ‚předem‘ je prokázán podle Homolkové (2005, s. 131) především pro verba sentiendi (*převěděti*) a dicendi (*předpověděti*). Verba sentiendi s prefixem *přě-* s významem ‚předem‘ jsou ve slovesném alfabetaři dvě, a to sloveso *převěděti* (za latinské sloveso *prescire*, 20va) a *přesúdiiti* (za latinské sloveso *preiudicare*, 20rb). Sloveso *přezváněti* patří svým významem ‚vyzváněním ohlašovat něco budoucího‘ mezi verba dicendi, u kterých je časový význam prefixu *přě-* prokázán, a proto je i zde prefix *přě-* náležitý a neemendujeme jej na *před-*. Analogickým překládáním latinského prefixu *pre-*, které je v němčině kalkováno prefixem *vor-*, se dostal český prefix *přě-* s archaickým časovým významem ‚předem‘ i k dalším slovesům, kde by jinak náležitý nebyl: *preluere přeprati* ‚předem vyprat‘ (20rb, *voraus waschen* DiefGlos 454c), *prelibare přeokúšeti* ‚předem jíst‘ (tak StČS s.v. *přěoušeti*, popřípadě ‚předem ochutnávat‘, 20rb, *vorsmecken* DiefGlos 454c), *premittere přeslati* ‚poslat napřed‘ (20va, *vorsenden* DiefGlos 455a).

Latinský prefix *preter-* je dvakrát přeložen adverbium *předsě* ‚kupředu, vpřed‘ (*preterfluere předse téci*; *pretervolare předse letěti* 20va).⁷⁹ U slovesa *preterire* autor původní český překlad upravil vlivem jednoslovného německého překladu *vorgehen* (DiefGlos 458a) z *předse jíti* na *předjíti* ‚předejít‘ (20va). Příklad latinského slovesa *pretergredi* zní *přestúpiti* ‚překročit‘ (20va), je to také vliv německého překladu *vbretreten* (DiefGlos 458a). České adverbium *předsě* je dále použito v překladu latinských sloves *procedere* (*předse jíti* 21ra) a *proticere* (*předse padnúti* 21rb), protože latinský prefix *pro-* má zde též význam ‚kupředu, vpřed‘.

Latinský prefix *re-* je u 152 latinských sloves začínajících na *re-* překládán sedmnáctkrát adverbium *zasě* nebo *opět* (*redicere opět mluvíti* 21vb; *reducere zase přivést*

⁷⁹ Výraz *předsě* pojmáme jako příslovce, i když je kalkem za latinský prefix *praeter-*. Ve vývoji totiž oproti prefixu *spolu-* není produktivní, Staročeský slovník uvádí pouze slovesa *předsěvzieti* a jeho imperfektivum *předsěbráti*, kde došlo k úplné prefixalizaci adverbia *předsě*.

22ra; *reintegrare zase celo učiniti* 22ra; *refulgere opět stkvieti* 22ra; *regredi zase přijíti* 22ra; *relabi zase padnutí* 22ra; *relinire opět mazati* 22ra a další). V německých překladech na též místě nacházíme homonymní středohornoněmecký výraz *wider*, který má význam jak ‚opět, znovu‘, tak i ‚zpět, proti‘. Autor slovesného alfabetaře latinský prefix *re-* a středohornoněmecké adverbium *wider* interpretuje převážně pouze ve významu ‚zase, opět‘, přestože prefix *re-* má u některých sloves význam ‚směrování zpět‘, např. u sloves *refulgere* ‚odrazit zpět‘ a *regredi* ‚vracet se‘. Jen jednou je výraz *wider* kalkován prefixem *proti-*, a to v hesle *repugnare protibojovati* (22va), sloveso *protibojovati* je české hapax legomenon. Výraz *zasě* může být v překladu pleonastický (*Redire zase se navrátiti* 22ra), jeho použití naznačuje, že autor překládal mechanicky.

Ekvivalentem latinského prefixu *sub-* je v češtině nejčastěji prefix *pod-*, ovlivněný prefixem *unter-* v německém překladu. Mezi překlady latinských sloves s prefixem *sub-* nacházíme například slovesa *subdestinare podeslati* (23vb), *subucere podvésti* (23vb), *subicere podvrci* (23vb), *subigere podčiniti* (23vb), *subici poddati aut podjiti* (23vb), *subplantare podtlačiti* (23vb), *subpeditare podnožiti aut podtlačiti* (24ra), *subplodere podložiti* (24ra), *substernere podestřieti* (24ra), *succingere podpásati* (24ra) a další.

Kromě základního prostorového významu ‚pod‘ má latinský prefix význam menší intenzity dané činnosti, což je v němčině vyjádřeno zpravidla výrazem *wenig*. Autor toto německé adverbium do češtiny překládá výrazy *málo*, *maličko*, např. *subrigere málo obléti* ‚trochu polít, smočit‘ (*eyn wenig netzen* DiefGlos 561b), *subrigere maličko tvrd býti* (*wenig hart werden* DiefGlos 561b) a *subbibere málo píti* (*wenig drincken* DiefGlos 559a). Od překládání adverbia *wenig* se však také dokáže oprostít a soupeří s předlohou (projevuje se zde *aemulatio*), jak je vidět na překladu latinského *submitigare*, které je v němčině přeloženo opět s adverbiem míry *wenig semften* (DiefGlos 561a) a které do češtiny autor překládá slovesy *pokojiti* ‚upokojuvat, uklidňovat‘ a *pokrotiti* ‚zmírnit, učinit trochu snesitelnějším‘ (srov. StČS s.v.), tedy slovesy s prefixem *po-*, který má také jistý nespecifikovaný měrový význam.⁸⁰

Překlad latinského prefixu *trans-* do češtiny odpovídá také německému překladu. U sloves pohybu je prefix *trans-* vlivem německého prefixu *uber-* překládán českým prefixem *přě-* s významem ‚přes, z jedné strany na druhou‘: *transfere přenést* (24va, *vbertragen* DiefGlos 592c), *transportare přenést* (24va, *vbertragen* DiefGlos 593b), *transcendere přelézti* (24va, *vbersteigen* DiefGlos 592b), *transnare přeplynúti* (24vb, *vber swimmen* DiefGlos 593b), *transwadere přebřísti* (24vb, *ober waden* DiefGlos 593c), *transvehere*

⁸⁰ Srov. Šlosar 1981, s. 110.

převézt (24vb, *ober fuern* DiefGlos 593c) a další. U slovesa *transfigere* je vlivem němčiny prefix dvakrát přeložen ve významu ‚skrz‘: *prokláti aut probodnutí* (24va), český překlad je zde podpořen německým ekvivalentem *durchholn* (DiefGlos 592c). U některých sloves má prefix *trans-* perfektivizační funkci, překlad je opět kalkem německých výrazů: *transscribere vypsati* (*ußgeschrieben* DiefGlos 593b), *transigere rozváditi* (*krig entscheiden* DiefGlos 593a) a *transsumere vybrati* (*vßnemen* DiefGlos 593b).

3.2.3 Kalkování kompozit *-ficare* a *-facere*

Některá kompozita se slovesným komponentem *-ficare* a *-facere* byla do češtiny také kalkována. Podle německého vzoru přejímá autor jejich slovtvornou motivaci a překládá je ve třech případech analytickým verbonominálním spojením:⁸¹ *scenofacere stánie dělati* (23rb), *significare znamenie dáti* (23va) a *verificare pravdu činiti* (25va), opírá se přitom o německé překlady *scenofacere seyl, geczelt machen* (DiefGlos 517c), *significare kunt tun* (DiefGlos 533b) a *verificare wor, worhaft machen* (DiefGlos 613a). Podobně překládá i čtyři další latinská slovesa se slovesným komponentem *-ficare* a *-facere*, první komponent těchto latinských kompozit překládá do češtiny odpovídajícím adverbem nebo adjektivem a komponent *-ficare* a *-facere* překládá funkčním slovesem *činiti* nebo *učiniti*: *mirificare divně učiniti* (17vb), *fabrefacere misterně činiti* (14rb), *liquefacere měkko učiniti* (17rb) a *satisfacere dosti učiniti* (23ra).

U většiny sloves s komponentem *-ficare* a *-facere* však autor dává přednost jednoslovnému překladu před víceslovným pojmenováním, jak dokazuje množství jednoslovných překladů u sloves *amplificare šířiti* (7rb), *arefacere sušiti* (7vb), *beatificare blahoslaviti* (8rb), *clarificare čistiti* (8va), *commonefacere upomínati* (9va), *diversificare rozlišňovati* (12va), *fortificare silniti* (14va), *forefacere hřešiti* (14va), *fructificare ploditi aut ruosti* (14va), *labefacere znečistiti* (16vb), *ludificare oklamati aut posmievaťi* (17rb), *magnificare velebiti* (17va), *modificare směrňiti* (18ra), *mollificare měkčiti* (18ra), *mortificare usmrtiti* (18ra), *nidificare hniezditi* (18rb), *purificare učititi* (21va), *ratificare ustanoviti* (21vb), *salvificare idem, spasiti* (23ra), *stupefacere užasnúti* (24va), *tepefacere shřieti* (24vb), *valefacere požehnati* (25rb) a *vivificare obživiti* (25vb). Je to opět vliv německého překladu, neboť tato slovesa jsou v latinsko-německých slovnících „8“ a „9“ přeložena jednoslovným

⁸¹ Pojmem analytické verbonominální spojení označujeme spojení významově vyprázdněného (funkčního) slovesa a abstraktního podstatného jména typu *dáti dary*, *činiti škodu*, *míti vědomost*, podle Martínka (2008, s. 186), který odkazuje na Ľubomíra Kralčáka (*Analytické verbo-nominálne spojenia v slovenčine: Synchronno-diachrónny pohľad*. Nitra 2005).

výrazem, např. *labefacere vnreynen* (DiefGlos 313b), *mollificare weichen* (DiefGlos 365c) a *retificare bestedigen* (DiefGlos 485a).

Německá slovesa *machen* a *tun* autor doslovně překládá i u jiných kauzativních sloves, jedná se například o slovesa *decalvare lysa učiniti* (11ra, *kale machen* DiefGlos 167a), *densare tlusto učiniti* (11va, *dick machen* DiefGlos 173b), *impiare neprávě činiti* (15va, *vnrecht dun* DiefGlos 289a), *malignari zle činiti* (17va, *vbel dun* DiefGlos 344b) či *pessimare zle činiti* (20va, *boslich tun* DiefGlos 431b).

3.2.4 Překlad sloves vyjadřujících způsob slovesného děje

O německou předlohu se autor opírá i při překladu iterativ. V latině je opakovanost děje vyjádřena sufixy *-itare* a *-isare*. Při překladu latinských iterativ používá autor slovesného alfabetaře adverbium *ústavně* ‚ustavičně, stále‘, které je ekvivalentem k německému *stetis*, *stetes* v latinsko-německých slovnících. Mezi iterativa patří slovesa *oditare ústavně nenáviděti*, *frequenter odire* (19ra, *stetigs hassen* DiefGlos 393b), *perditare ústavně ztracovati* (19vb, *stetis v'liesen* DiefGlos 425a), *pitisare ústavně píti* (20vb, *stetes trinken* DiefGlos 438c), *procacitare ústavně frejovati* (21ra, *stetis frien* DiefGlos 461c), *tractare ústavně táhati* (24va, *stetis czihen* DiefGlos 591a) a *verbitare ústavně bíti* (25va, *stetis slahen* DiefGlos 612a). Výraz *ústavně* nenacházíme jen v překladu iterativ, ale také u sloves, kde v němčině stojí adverbium *stetes* nebo jiný synonymní výraz: *accolere ústavně usilovati* (6va, *steteglichen arbeyten* DiefGlos 8a); *motare ústavně hýbati* (18ra, *steticlich regen* DiefGlos 369b); *subnavigare ústavně loditi* (23vb, *stetis schiffin* DiefGlos 561a). Autorova metoda doslovného překládání německého *stetes* se tedy vztahovala na každé použití adverbia bez rozdílu, zda je jím překládáno iterativum nebo ne.

Ve slovesném alfabetaři je doloženo též jedno frekventativum, u kterého je několikanásobný průběh bodového děje vyjádřen časovým adverbiem *často* ‚často, zhusta‘. Od latinského slovesa *pungere* přeloženého do češtiny *bósti* je odvozeno frekventativum *pungitare* s českým ekvivalentem *často bósti* (21va).

Ve slovesném alfabetaři jsou zachycena také atenuativa, slovesa vyjadřující oslabenou intenzitu děje nebo jeho neúplné naplnění.⁸² Oslabená intenzita děje je v češtině vyjádřena měrovým adverbiem *málo* podle německého adverbia *wenig*. Atenuativa jsou uváděna v následujícím hesle za fundujícími latinskými slovesy: *fodere rýti*, *foditare málo rýti* (14va, *fodicare wenig graben* DiefGlos 241b), *potare píti*, *potissare málo píti* (21ra). Adverbium

⁸² Srov. ESČ s.v. *Způsob slovesného děje*.

málo v překladu latinského slovesa *sorbillare*⁸³ *málo postřebati* (23vb) je pleonastické, neboť význam menší míry je již vyjádřen prefixem *po-* ve slovese *postřebati*.⁸⁴

Ingresiva, slovesa označující počátek děje, nazývá autor slovesného alfabetaře inchoativa. V latině je ingresivnost vyjádřena sufixem *-scere*. Autor slovesného alfabetaře ingresivní sloveso buď nepřekládá a pouze uvádí odkaz na předchozí fundující sloveso (pomocí latinského odkazovacího výrazu *idem*), případně dodává morfologickou charakteristiku výrazu (např. *Contremere triesti*, *Contremiscere idem*, inchoativum 10va), nebo sloveso překládá, a to několika možnými způsoby. Pro vyjádření ingresivnosti používala stará čeština mimo jiné prefixy, Šlosar (1981, s. 115) mezi nejproduktivnějšími uvádí prefixy *vz-* (*vzbáti se*), *za-* (*zakvísti*) a *po-* (*poznati*), méně produktivní byl prefix *o-/ob-* a *pro-*. Autor alfabetaře tyto prefixy ale užívá při překladu latinských ingresiv se sufixem *-scere* velmi málo, dvakrát používá prefix *po-* (*capescere žádosti pochopiti* 8va, *resipiscere polepšiti* 22va) a jen jednou prefix *pro-* (*expergiscere procítiti* 13vb). Dává přednost jinému překladu, ingresivnost vyjadřuje například pomocí fázového slovesa *počínati*. Vzor pro překládání pomocí fázového slovesa bychom mohli hledat v latině, protože latinský výklad významu slovesa *plumescere* zní *incipere plumas habere* („začít mít peří“, 21va), a autor se tedy mohl jím inspirovat. Hlavní roli však patrně měl německý překlad s fázovým slovesem *beginnen*, např. *počínati píti* za latinské sloveso *allibiscere* (7rb) je kalkem německého překladu *begynnen zu trynken* (DiefGlos 20c), německé *begynnen rot zu werden* (DiefGlos 501c) za latinské sloveso *rubescere* stojí za českým překladem *počínati se zardievati* (22vb) a německé *begynnen czu scheln* (DiefGlos 332b) za latinské sloveso *lippescere* ovlivnilo české *počínati šilhati* (17rb).

V překládání ingresiv nacházíme stopy autorova soupeření s předlohou, *aemulatio* se projevuje v hledání odlišného překladu. Variantnost nacházíme například v překládání německého slovesa *siechen* u sloves *languere* a *languescere* (DiefGlos 317a,b). Sloveso *languere* přeložil autor do češtiny *nedužiti* „churavět, umdlévat“ a ingresivum *languescere* přeložil fázovým slovesem *počínati* a synonymem *nemáhati* „churavět, být sláb“ (17ra). Variaci najdeme i v hesle *centonizare začínati zpievati* (9ra), sloveso *centonizare* považoval autor za ingresivum a v překladu použil synonymní fázové sloveso *začínati* místo obvyklého *počínati*.

⁸³ V rkp. *sorbire*, srov. StčS s.v. *postřebati* a DiefGlos s.v. *sorbillare*.

⁸⁴ O měrovém významu prefixu *po-* srov. Šlosar 1981, s. 111.

3.2.5 Kombinace slovesa *býti* a adjektiva v dativu

Ve slovesném alfabetaři je v překladu poměrně často použita konstrukce, která je tvořena českým slovesem *být* a adjektivem v dativu a která vznikla napodobováním formy německého překladu. Jedná se o tato slovesa: *acescere hořku býti* (6va), *antiquare staru býti* (7rb), *calvare lysu býti* (8vb), *constare ustavičnu býti na dobrém* (10rb), *continuate ustavičnu býti* (10va), *egere chudu býti* (12vb), *gazare bohatu býti* (14vb), *inpingwari tlustu býti* (15va), *manswescere tichu, krotku býti* (17va), *obrigere tvrdu býti* (18vb), *opimare bohatu býti* (19rb), *opipare bohatě živu býti* (19rb), *rigescere idem, tvrdu býti* (22vb) a *severe, consevescere, ukrutnu býti* (23rb)⁸⁵. Tyto tvary mohly vzniknout analogií k perifrastickému tvaru infinitivu přítomného pasiva, který se skládá z infinitivu slovesa *býti* a participia perfektu pasiva. Participium může mít nominativní nebo dativní tvar. Kvůli syntaktické kongruenci se podle Gebauera (1909, s. 432) časem místo dativu ujmá nominativ. Gebauer tento dativ dává do souvislosti s vazbou dativu s infinitivem⁸⁶.

Pasivní infinitiv je ve slovníku Klementinském doložen a třikrát je participium v dativu. Pasivním infinitivem *vyvrženu býti* je přeloženo latinské sloveso *exulare* ‚být vyhnancem, žít ve vyhnanství, mimo vlast, přeneseně: být vzdálen‘⁸⁷ (14ra), jako pasivní infinitiv hodnotí Staročeský slovník (s.v. *poroditi*) spojení *porozenu býti* (za latinské sloveso *oboriri*, 18vb) a sloveso *vapulare* ‚býti bit, dostávat bití, výprask‘⁸⁸ (25rb) má český ekvivalent *bitu býti*. Analogicky k pasivnímu infinitivu s participiem v dativu mají adjektiva u slovesa *být* také tvar dativu. Autor se snaží zachovat podobnou formu, jakou má německý překlad složený z adjektivu a slovesa *werden* nebo *sein* (*antiquare krang werden* DiefGlos 38b, *constare offinbaren o. wisseclich sin o. stede sin an gude, wisseclich seyn an gut vel an bose* DiefGlos 145a, *continuate stete seyn, stetelich an sin* DiefGlos 147a, *gazare reych werden* DiefGlos 258b, *inpingwari feyst werden* DiefGlos 289b, *manswescere senft werden* DiefGlos 347c, *obrigere herte vel stede werden* DiefGlos 388c, *rigere herte werden* DiefGlos 498a). Kombinaci slovesa *býti* s adjektivem k dativu najdeme i v jiných slovnících, slovník Ostřihomský S ji má u některých stejných sloves (*antiquare stáru býti* 123b, *egere chudu býti* 132a). S největší pravděpodobností byl také ovlivněn německým překladem.

⁸⁵ Tvar adjektiva u slovesa *býti* ve spojení *těžkú býti* ‚těhotná být‘ za latinské sloveso *pregnare* (20rb, *swanger werden* DiefGlos 454b) neinterpretujeme jako dativní, neboť se pravděpodobně jedná o adjektivum v ženském rodě. Opíráme se nejen o význam lexikální jednotky *těžký* (těhotnost se týká jen osob ženského pohlaví), ale i o překlad *pregnans těžká* (73ra) v jmenném alfabetaři slovníku Klementinského.

⁸⁶ Podmět nebo doplněk u určitého slovesa se vyjadřuje nominativem, u slovesa v infinitivu je podmět nebo doplněk vyjádřen dativem, srov. Gebauer 2008, s. 392 a 579.

⁸⁷ Srov. SSL s.v. *exulo*.

⁸⁸ Srov. LČS s.v. *vapulare*.

Adjektivum v dativu v kombinaci se slovesem *být* ovlivnilo ve slovesném alfabetaři vazbu slovesa *učiniti*. Sloveso *učiniti* s předmětným doplňkem v akuzativu (*preficere mocna učiniti* 20rb) či v instrumentálu (*prostituere kurvú učiniti* 21rb) má ve slovesném alfabetaři několikrát dativní vazbu: *depopulari pustu učiniti*⁸⁹ (11vb, *wost machin* DiefGlos 175a), *fecundare těžku učiniti* (14rb, *swanger machen* DiefGlos 228c), *opactare temnu učiniti* (19rb, *finster machen* DiefGlos 396c), *opulentare bohatu učiniti* (19rb, *rich machen* DiefGlos 398c).

3.2.6 Chybné překlady podle němčiny

Z předchozích oddílů jasně vyplynulo, že se autor opíral o německý překlad, proto některé neprůhledné české překlady sloves, jejichž motivace je nejistá, lze vysvětlit tím, že autor špatně rozuměl německému překladu a omylem zaměnil německé sloveso za jiné, které následně doslova přeložil. Český překlad *barviti* u latinského slovesa *deicere* ‚svrhnout‘⁹⁰ (11b) vznikl mylným čtením autora, který německý výraz *vorwerpen* (DiefGlos 171a) chápal jako *verbin*, *ferben* ‚barvit, obarvovat‘. Sloveso *barviti* je ve slovníku Klementinském doloženo vícekrát, v německých slovnících je vždy ekvivalentem sloveso *ferben* (*colorare barviti* SlovKlem 9rb, *ferben*, *verbinn* DiefGlos 133b; *vermiculare barviti* SlovKlem 25va, *verben* DiefGlos 613a), proto mohlo k záměně sloves snadno dojít. Podobně spletením německého překladu *regen* ‚pršet‘ (DiefGlos 442b) za latinské *pluere* s německým slovesem *reynigen* ‚čistit, omývat‘, které je doloženo v německých slovnících u latinského slovesa *diluere* (DiefGlos 182b) a které slovník Klementinský překládá *práti* ‚omývat‘ (srov. StČS s.v. *práti*), vznikla mylná dvojice *pluere práti* (20ra). Tento mylný překlad mohl podpořit i samotný výraz *pluere*, který překladatel pravděpodobně chápal jako synonymum k výrazu *diluere* na základě zdánlivé podobnosti slovesných kořenů *p-luere* a *di-luere*. I další odvozené sloveso *preluere* překládá slovesem *přeprati* (20rb) se stejným slovesným kořenem.

Německé sloveso *summen* ‚summieren‘, ‚sčítat‘ je přejímka z latiny, autor alfabetaře jej znal jako německou přejímku latinského slovesa *summare* (DiefGlos 566a) a přejal ho do češtiny jako sloveso s kmenotvorným sufixem *-ova-* a pod vlivem grafiky latinského a německého výrazu zachoval psaní gemináty *m* (*summare summovati* 24rb). Právě za toto německé sloveso *summen* pokládal i výrazy *saumen*, *sumen* a *somen* u latinských sloves *cunctari*, *incunctari* a *precunctari* (DiefGlos 162b, 293b, 453a). Sloveso *sumen* znamená

⁸⁹ Latinské synonymum *populari* je však přeloženo slovesem *učiniti* s předmětem v akuzativu: *pusto učiniti* (20vb).

⁹⁰ Sloveso *deicere* správně překládá slovník Ostříhomský S výrazem *svrci* (129b).

‚säumen, sich verspäten‘,⁹¹ ‚váhat, opozdit se‘, ale autor alfabetaře mylně přeložil latinská slovesa *cunctari* (10vb), *incunctari* (15vb) a *precunctari* (20rb) jako *summovati* ‚sčítat‘ (srov. ESSČ s.v. *sumovati*).

Chybným čtením německého překladu můžeme vysvětlit i dvojici *coagulare ssednutí* (9ra). Sloveso *coagulare* je hlásková varianta slovesa *congelare* ‚zmrznout‘, které je v německém slovníku „9“ přeloženo *vervrisen* (DiefGlos 142a). Autor slovesného alfabetaře německé sloveso pokládal za sloveso *verreisen* ‚herabfallen, spadnout‘ (srov. Grimm s.v.). U slovesa *tinnire* (25ra) si autor německý překlad *susen* (DiefGlos 584c) ‚sausen, rauschen‘,⁹² ‚šumět, hučet‘ vyložil ve významu ‚süß machen‘, ‚sladit‘ a latinské sloveso *tinnire* přeložil do češtiny *sladčiti*. Podobnými mylnými překlady německých ekvivalentů můžeme ve slovesném alfabetaři vysvětlit i některé další neočekávané české výrazy.

3.2.7 Emendace slovesného alfabetaře

Závislost českého překladu na latinsko-německé předloze předpokládáme u většiny sloves slovesného alfabetaře. Díky tomuto předpokladu lze emendovat jasné písařské chyby, které se objevují po srovnání slovesa s jeho latinským a německým ekvivalentem. Jedná se např. o dvojici *opiare hledati* (19rb), český překlad *hledati* emendujeme podle německého překladu *nagin* (DiefGlos 397a) na *hlodati*, což odpovídá i překladu ve slovníku Ostřihomském S (*opiare hlodati* 142a). Záměnu hlásek *o* a *e* najdeme i u slovesa *perculere* (19vb). Rukopisné *lokati* opravujeme podle německého *erschrecken* (DiefGlos 424c) na *lekati*. Podle těchto záměn soudíme, že předloha, z které autor opsal české překlady, psala grafémy *o* a *e* velmi podobně.

Záměna samohlásek *o* a *e* a souhlásek *n* a *u* je příčinou chybné podoby slovesa *znečistiti* u latinského výrazu *attaminare* (8ra), rukopisné *zuocziřtiti* emendujeme na *znečistiti*, opíráme se přitom o německý ekvivalent *vervreyngen* (DiefGlos 58b) a o překlad latinského *inquinare* českým slovesem *znečistiti* (16ra) a německým slovesem *vnreyngen* (DiefGlos 300a).

Sporný je český překlad slovesa *dissidere* (12rb), nabízí se nám dvojí čtení, buď *práznu seděti*, nebo emendované *poróznu seděti*. Podle německého překladu *entzwey siczen* (DiefGlos 186c, slovník se signaturou „19“) emenduje Ryba rukopisné *praznu* na *poroznu* (srov. StčS s.v. *porózno*, *poróznu*). Tomuto čtení odpovídá i latinský výklad slovesa *dissidere* ve slovníku Lactifer: *in diversa parte sedere* ‚sedět na rozdílných stranách‘ (VodňLact bbIb1). Není však zcela vyloučeno, že se autor slovesného alfabetaře při překladu slovesa

⁹¹ Srov. Lexer s.v. *säumen*.

⁹² Srov. Lexer s.v. *susen*.

dissidere opíral jako v jiných případech o německo-latinský slovník „9“, kde je v překladu doloženo německé sloveso *misseschehen* (DiefGlos 186c). Podle našeho názoru autor mohl interpretovat omylem předponu *mis-* ‚špatně‘ v německém slovesu jako adjektivum *musig* ‚nečinný‘. Toto adjektivum nacházíme v překladu slovesa *vacare musig geen, fleissen vel darben* (DiefGlos 604a), které je ve slovníku Klementinském přeloženo *prázdniti* (25rb) s významem ‚mít uvolněnou, tj. soustředěnou mysl k něčemu, věnovat se něčemu‘ (srov. StČS s.v. *prázdniti* 5). Stejným výrazem jsou ve slovníku Klementinském přeložena slovesa *lentare* a *lentescere* (17ra) a v německém slovníku „9“ nacházíme opět překlad *musig geen* (DiefGlos 323c). V tomto kontextu má sloveso *prázdniti* význam ‚zahálet, lenošit, žít v nečinnosti‘ (srov. StČS s.v. *prázdniti* 3) a popisuje jednání zahalečských a příživnických živlů, jejichž náplní života bylo potloukat se po jarmarcích, toulat se po posvíceních a poutích a vyhýbat se poctivé práci.⁹³ Na základě možné záměny německé předpony *mis-* a německého adjektiva *musig* interpretujeme český výraz *práznu* jako dativ adjektiva *prázdný* a spojení *práznu seděti*⁹⁴ ‚nečinně posedávat‘ chápeme jako synonymum ke spojení *prázden býti* ‚nepracovat, zahálet‘ (srov. StČS s.v. *prázdný* I/B2), a proto výraz neemendujeme jako písaišskou chybu.

Chybné podoby najdeme i u latinských výrazů, např. rukopisné *insiccare* (16rb) emendujeme na *insitare* podle českého doslovného překladu *tyčiti* podle německého výrazu *stengen*, kterým je v latinsko-německém slovníku přeloženo latinské sloveso *insitare* (DiefGlos 301a). U latinského slovesa *perpeti* autor slovesného alfabetaře omylem považoval německé adverbium *sere* (sehr) ‚velmi‘ za sufix slovesa, jako např. u slovesa *pinsere péci* (20vb), a spojil ho dohromady s latinským výrazem v *perpetisere*. V latinsko-německém slovníku je latinské sloveso ještě ve správném tvaru: *perpeti sere leiden* (DiefGlos 429a). Také slovník Ostřihomský S latinsko-německou dvojici interpretoval správně a adverbium *sere* přeložil předponou *pře-* (*perpeti přetrpěti* 143b). Chybného čtení se tedy dopustil až autor slovesného alfabetaře.

O německé překlady v Diefenbachově slovníku se opíráme i při interpretaci výrazů, u kterých je možné vícero čtení. Nabízejí se nám dvě možnosti, jak interpretovat rukopisné *zafwietíti* za latinské sloveso *flaminare* (14rb), můžeme jej vykládat jako slovesa *zasvětiti* nebo *zasvietiti*. Ani jedna možnost není zcela vyloučená. Pokud je sloveso *flaminare* motivováno latinským substantivem *flamen* kněz, *duch svatý* (46vb), interpretovali bychom jej jako *zasvětiti*. Přikláníme se spíše k tomu, že výraz *flaminare* je zjednodušená podoba slovesa *flamminare*. V Diefenbachově slovníku nacházíme za výraz *flamminare* překlad *entzunden* (238b), a tak český překlad interpretujeme jako *zasvietiti* ‚rozsvítit‘. Podporu nacházíme i

⁹³ Srov. Němec 1980, s. 153–154.

⁹⁴ K použití dativu u infinitivu srov. oddíl 3.2.5 Kombinace slovesa *býti* a adjektiva v dativu.

v překladu slovesa *flammare* do češtiny jako *plápolati* (14rb), do němčiny je *flammare* přeloženo jako *scheynen* (DiefGlos 238a).

3.3 Hapax legomena

Slovník Klementinský má neobvykle vysoký počet slov, která pro staročeské období nejsou doložena nikde jinde, jsou to tzv. *hapax legomena*.⁹⁵ Jedná se převážně o přejímky a doslovné překlady z latiny a němčiny, jako je latinské sloveso *refrenare* ‚opatřit uzdou‘, které je do češtiny převedeno jako *uzditi* (22ra). Motivací pro staročeský výraz bylo slovo *uzda*, které je ve slovníku Klementinském také doložené: *frenum uzda* (47vb). Při analýze hapax legomen jsme zjistili, že autor alfabetaře užívá několika charakteristických slovotvorných postupů.

3.3.1 Desubstantivní slovesa

Mezi hapax legomena slovesného alfabetaře patří *i*-kmenová desubstantiva. Desubstantivní slovesa 4. infinitivní třídy jsou podle Šlosara (1981, s. 24–25) po celou historickou dobu češtiny produktivním typem a jako produktivní typ se projevují i ve slovníku Klementinském. Pokud autor v latinském slovesu rozpozná motivující substantivum, vytvoří od jeho českého ekvivalentu sloveso 4. třídy s *i*-kmenovým sufixem. Kromě již uvedeného slovesa *uzditi* nacházíme ve slovníku Klementinském další desubstantivní slovesa.

K synonymním slovesům *constabulare* a *stabulare* motivovaným latinským substantivem *stabulum* ‚stáj, chlév‘ vytváří autor dvě samostatná hapax legomena *stájiti* (10rb) a *chlevovati* (23ra) motivovaná dvěma staročeskými substantivy označující příbytek pro hospodářská zvířata: *stáj* a *chlév*. Z Klareta převzatá dvojice *cancellus mříže* (KlarGlos 1969, SlovKlem 34vb) je motivací pro sloveso *mřížiti* (za latinské sloveso *cancellare*, 8va). Podobně jsou vytvořena i desubstantivní slovesa *čáriti* (9ra, od substantiva *čára*), *družiti* (9rb, od substantiva *druh*), *jarmarčiti* (18va, od substantiva *jarmark*), *klokočiti* (23ra, od substantiva *klokoč*), *loditi* (18rb, 23vb, 25va; od substantiva *lodi*), *následiti* (24ra, od substantiva *násled*), *nraviti*⁹⁶ (10vb, od substantiva *nrav*), *ohniti* (15rb, od substantiva *oheň*), *oloviti* (21va, od substantiva *olovo*), *plenčiti* (14rb, od substantiva *plenka*), *zimiti* (15ra, od substantiva *zima*). Do kontextu těchto deverbativních sloves zařazujeme i sloveso *klíti*

⁹⁵ Za hapax legomenon pokládáme takový výraz, který je v lístkové kartotéce Staročeského slovníku a lístkové kartotéce Jana Gebauera doložen pouze jednou. Pokud je daný výraz doložen ve slovníku Klementinském vícekrát, ale v žádné jiné staročeské literární památce doložen není, pokládáme jej též za hapax legomenon (např. sloveso *loditi*, které použil autor ve slovníku celkem třikrát: *navigare loditi* 18rb, *subnavigare ústavně loditi* 23vb, *vellificare loditi, id est navigare* 25va).

⁹⁶ K významu slovesa *nraviti* srov. Němec 1973.

s významem ‚lepit‘, které je pravděpodobně motivováno staročeským výrazem *klí* ‚lepkavá pryskyřice, lep‘, potvrzuje to překládané latinské sloveso *glutinare*⁹⁷ (14vb) a odvozené sloveso *sekliti* za latinské sloveso *conglutinare* (10ra), které je doloženo jen ve slovníku Klementinském a Ostřihomském S (*conglutinari* 128a). Autor se také snaží vyhnout se homonymii, proto latinské sloveso *limphare* (17rb) překládá *vodniti* místo *voditi*, jak by znělo potenciální desubstantivum (srov. *limpha kalná voda* 60rb), které by však bylo homonymní k *voditi* ‚vodit, řídit‘. Na jeho místě stojí *i*-kmenové deadjektivum *vodniti*, motivované adjektivem *vodní, vodný*.

Tento slovotvorný postup užívá autor i u číslovek, např. latinská slovesa *quadridare, quadrare* překládá *čtyřiti* ‚zčtyřnásobovat‘. Kromě kmenotvorného sufixu *-i-* užívá též sufix *-ova-* a vytváří slovesa 6. třídy. Šlosar (1981, s. 40) o tomto typu tvoření desubstantiv tvrdí, že byl produktivní po celou historickou dobu. Ekvivalentem latinského slovesa *cippare* je sloveso *kladovati*, motivované substantivem *kláda* (*cippus* SlovKlem 37rb), podobně substantivum *žíla* (latinsky *arteria*⁹⁸) stojí za vznikem dvojice *arterizare žilovati* (7vb). Dalším desubstantivním slovesem 6. třídy je již výše zmíněné hapax legomenon *chlevovati*.

Další jednou doložené desubstantivum *opepřiti* (‚opepřit‘, 20vb) patří do skupiny *i*-kmenových sloves s prefixem *o-* s významem ‚opatřit tím, co vyjadřuje fundující substantivum‘, jako jsou slovesa *osoliti* (9vb) a *okořeniti* (9vb). Samostatně je vytvořeno desubstantivum *upopeliti* (‚učinit popelem, zpopelnit‘, 15va), které patří k slovotvornému typu *i*-kmenového slovesa s prefixem *u-*, ve slovesném alfabetaři užívanému výhradně pro tvoření deadjektivních sloves.

3.3.2 Deadjektivní slovesa

Dalšími hapax legomeny jsou slovesa motivovaná adjektivem s rezultativním významem ‚učinit takovým, jak vyjadřuje fundující adjektivum‘. I tyto slovesa překládá autor jednotným slovotvorným postupem, vytváří slovesa 4. třídy s *i*-kmenovým sufixem a s prefixem *u-*. Šlosar tento slovotvorný typ hodnotí jako „nesporně neproduktivní“ (1981, s. 95), nejvíce dokladů uvádí ze staroslověnštiny. Přesto je tento typ ve staré češtině stále produktivní, v ESSČ a MSS jsou doložena slovesa, z nichž některá najdeme i ve slovesném alfabetaři, *učělistiviti, učistiti* (12rb, 18ra,), *učrniti* (18rb), *uhorčiti* (7rb), *uchladiti* (22ra), *uměkčiti* (18ra), *umenšiti* (12rb, 15rb, 17vb), *upěkniti, ustuditi, ušerěditi, utlustiti* (15vb),

⁹⁷ Srov. SSL s.v. *glutino*.

⁹⁸ Ve slovníku Klementinském je však *arteria* přeložena *křstálek* ‚chrupavka‘ (30vb), autor si mohl splést latinská substantiva *arteria* a *cartilago* (= *křstálek* KlarGlos 1273), srov. GbSlov s.v. *chrstálek*.

uvěčniti, uveseliti, užlutiti aj.⁹⁹ Autor slovesného alfabetaře slovníku Klementinského ve většině případů *i*-kmenových deadjektiv s předponou *u-* částečně napodobuje jejich latinské ekvivalenty. Latinské sloveso *albescere* motivované adjektivem *albus* ‚bílý‘ je přeloženo do češtiny slovesem *uběliti*¹⁰⁰ ‚učinit bílým‘ (7ra), podobně jsou vytvořena i slovesa *umokřiti* (‚učinit mokrým‘, za latinské sloveso *proluere*, 21ra), *uostřiti* (‚učinit ostrým‘, za latinské sloveso *exacuere*, 13va), *usíliti* (‚učinit silným‘, za latinské sloveso *confortare*, 10ra), *utenčiti* (‚učinit tenčím n. tenkým‘, za latinské sloveso *attenuari*, 14ra), *uvěčšiti* (‚učinit větším‘, v rukopisu v podobě *uvětčiti* za latinské sloveso *ingrossare*, 15vb).

Deadjektiva doložená pouze ve slovesném alfabetaři s rezultativním významem ‚stát se takovým, jak vyjadřuje fundující adjektivum‘, patří k jiným slovotvorným typům. K jednomu z produktivních typů ve staré češtině patřila podle Šlosara (1981, s. 70–71) slovesa s prefixem *o-/ob-* (*obnoviti, oněměti, oslabiti* aj.), mezi hapax legomeny slovesného alfabetaře k tomuto typu náleží slovesa *omoknúti* ‚namočit se‘ (17va) a *ostarati* ‚zestárnout‘ (16va).

Nejistý je význam hapax legomena *trúpěti* (za latinské sloveso *ebetare* = *hebetare*, 12vb). Toto sloveso může mít význam ‚činit tupým‘ (srov. ESSČ s.v.) nebo ‚stávat se tupým‘. Podle SSL s.v. *hebet* bychom v českém překladu očekávali deadjektivní faktitivum s významem ‚činit nějakým‘, ale vzhledem ke slovotvornému typu bychom sloveso *trúpěti* mohli přiřadit k deadjektivům 3. třídy s rezultativním významem ‚stávat se nějakým‘, neboť ve slovesném alfabetaři jsou doložena slovesa *bleděti* ‚blednout‘ (19va), *hlúpěti* ‚stávat se hloupým, hloupnout‘ (12vb), *léněti* ‚stávat se líným‘ (25ra), *šedivěti* ‚stávat se šedivým, šedivět‘ (8va) a také i další hapax legomenon *zrzavěti* ‚stávat se rezavým, rezavět‘ (13rb). Sloveso *trúpěti* může mít podobný význam jako sloveso *hlúpěti* za latinské *ebere* (= *hebere*), protože autor mohl latinská slovesa *hebere* a *hebetare* pokládat za synonymní.

Mezi deadjektivní slovesa patří i sloveso *napodobniti* (za latinské sloveso *prefigurare*, 20rb), které je podle Staročeského slovníku (s.v. *následiti*) motivované adjektivem *nápodobný* ‚podobný, podobající se‘ a snad má význam ‚předobrazit, naznačit‘.

⁹⁹ Není vždy zcela jisté, zda motivací *i*-kmenových sloves s prefixem *u-* bylo adjektivum (jako u slovesa *uběliti*) nebo zda se jedná o rezultativní deverbativum (*umyti*), srov. Šlosar 1981, s. 95. Šlosar například mezi deadjektiva řadí i sloveso *učistiti*, které by mohlo mít obojí motivaci: od adjektiva *čistý* i od slovesa *čistiti*, jak naznačuje dvojice hesel *purare čistiti* a *purificare učistiti* (21va), neboť sloveso *učistiti* může být ve vztahu k předcházejícímu slovesu *čistiti* jeho dokonavým protějškem, nebo může být sémantickým kalkem latinského slovesa *purificare* motivovaného výrazem *purus* ‚čistý‘ a *facere* ‚činit‘, a tedy deadjektivem.

¹⁰⁰ Je zajímavé, že Šlosar uvádí sloveso *uběliti* jako příklad *i*-kmenového deadjektiva s prefixem *u-* ve staroslověněštině.

3.3.3 Kalky

Mezi hapax legomeny tvoří většinu kalky z latiny a němčiny, jsou to překlady cizích slov s přejetím jejich slovotvorné motivace¹⁰¹, jako např. sloveso *obecnovati* ‚stýkat se‘ (9va), které slovotvorně vystihuje motivaci latinského slovesa *communicari*. Mnoho těchto výrazů vzniklo snahou přeložit do češtiny i latinskou předponu překládaného slovesa. Inspirován německým překladem neváhá autor použít předponu, která není u daného slovesného kořenu obvyklá. Například sloveso *repugnare* (22va) překládá vlivem německého překladu *widerstreben* (DiefGlos 493c) do češtiny slovesem *protibojovati*, přestože častější je ve staré češtině překlad *otbojovati*.¹⁰² Typickým doslovným slovotvorným překladem je hapax legomenon *vyšířiti* ‚rozšířit ven‘ za latinské sloveso *expandere* (13vb) či sloveso *obhmyzati* ‚prolézt kolem, propířít se‘ za latinské sloveso *obrepere*.

Dalším doslovným překladem je sloveso *invocare* (16vb), kde ekvivalentem latinského prefixu *in-* je český prefix *na-* a latinské *vocare* je přeloženo odpovídajícím slovesem *volati*. Toto hapax legomenon *navolati* je inovativní kombinací z ekvivalentů k latinskému slovesu *invocare* v biblických překladech: *nazvati*, *nazývati*, *volati*, *vzvolati*.¹⁰³ Zůstává otázkou, zda vytvoření nového slovesa bylo záměrné a můžeme to tedy pokládat za projev *aemulatio*, či je to projev autorovy nedostatečné znalosti jazyka staročeských literárních památek.

Nejistá je podoba českého překladu za latinské sloveso *preferre* (20rb). V rukopisu je *nawzpytati*, které GbSlov emenduje na *navzdvíhati*, snad podle podobné dvojice *sufferre* *zdvíhati* 24rb. Slovesa motivovaná latinským slovesem *ferre* ale mají i význam pravení, což slovník Klementinský také zachycuje (*conferre* *mluviti* 10ra, *defferre* *žalovati* 11rb, *efferre* *chváliti* 12vb, *ferre* *řéci* 14rb, *offerre* *prositi* 19rb, *profferre* *mluviti* 21ra, *refferre* *praviti* 22ra). Autor si pravděpodobně spletl německý ekvivalent *vorsin* (= *vor sein* ‚být napřed‘, DiefGlos 453c) se slovesem *vorschen* ‚zkoumat, ptát se‘ v očekávání verba dicendi, proto pokládáme podobu *navzpytati* s možným významem ‚zeptat se‘ za náležitou a neemendujeme ji na *navzdvíhati*.

Hapax legomenon *natisknúti* za latinské sloveso *reprimere* (22rb) ve Staročeském slovníku chybí, přestože v Hesláři ke Staročeskému slovníku je zachyceno. V německých slovnících je přeloženo *widerdrucken*, *widerczihen* (DiefGlos 493b). Autor slovesného alfabetaře jej doslovně překládá pod vlivem němčiny a opět vytváří originální překlad oproti překladatelské tradici, například ve slovníku Ostřihomském S je sloveso *reprimere* přeloženo

¹⁰¹ Srov. Němec 1968, s. 141.

¹⁰² Srov. StČS s.v. *otbojovati* 1.

¹⁰³ Srov. StČS s.v. *nazvati* 4, *nazývati* 4.

ottisknúti (147a), které je ve staré češtině bohatě doloženo (srov. StčS s.v.). Prefix *na-* vyjadřuje původní prostorový význam ‚směřování na místo‘ v sekundárním významu ‚směřování na osobu‘, který nacházíme u sloves *naléci*, *napásti*, *nastúpiti* a *navrátiti se* ‚napadnout někoho, zaútočit na někoho‘ (srov. StčS s.v.).

Mezi hapax legomeny nacházíme skupiny kalků se stejnými prefixy. Jednu skupinu hapax legomen tvoří slovesa s prefixem *ot-*. U sloves *otceliti* (12rb), *otkotiti* (13va) a *otmykovati* (18va) má prefix *ot-* separativní význam a u slovesa *otkázati se* (22rb) význam ‚vzájemnosti‘.¹⁰⁴ Prefix *od-* (*ot-*) s perfektivizačním významem ve slovese *odchudnúti* ‚zchudnout‘ je kalkem latinského prefixu *ab-* v latinském slovesu *abhortare* (6rb).

Hapax legomena s prefixem *pod-* vznikla doslovným překladem latinského prefixu *sub-* a německého *under-*. Prefix *pod-* u sloves *podkoptiti* (23vb), *podlévati* (24rb), *podpadnúti* (24ra), *podslužeti* (23vb) a *podvézti* (24ra) má, jak uvádí Šlosar (1981, s. 80) prostorově modifikační význam ‚směřování pod objekt‘.

Další skupinu tvoří hapax legomena, která vznikla doslovným překladem latinské předpony *pre-* českou předponou *před-* a *přě-*. Jedná se o hapax legomena *předvolati* (20rb), *předvyvoliti* (20rb), *přeokúšeti* (20rb), *přeslati* (20va), *přestkvieti* (20va), *přechopiti* (20va), *přezváněti* (20va) a *přeseděti* (20va) a o jejich významu již byla řeč v podkapitole o kalkování prefixů. Prefix *přě-* u hapax legomena *přeslúžiti* ‚přehorlivě posloužit‘ má intenzifikační význam stejně jako prefix u slovesa *přestkvieti* a je ekvivalentem za německá měrová adverbia *seer* a *wol* (*seer dynen*, *wol dynen* DiefGlos 300c).

Prefix *přě-* ve slovese *přeseděti* (za latinské sloveso *presidere*, 20va) vykládá Staročeský slovník s archaickým prostorovým významem ‚před‘ a sloveso *přeseděti* interpretuje jako ‚sedět vpředu, předsedat‘. Homolková (2005, s. 134) navrhuje číst rukopisné *pržesedieti* jako *přeseděti*, mladší podobu (předpokládá dlouhé *-é-* po ztrátě jotace před úžením) slovesa *prieseděti*, imperfektiva stavového se zdloženou předponou *prie-* s významem ‚vpředu‘.

Poslední skupinou jsou hapax legomena s prefixem *spolu-*. Společnou činnost více osob vyjadřují hapax legomena *spoludávati*, *spolujíti* a *spoluumřieti*, zatímco prefix *spolu-* u slovesa *spolušeptati* ‚rozmlouvat spolu šeptem‘ (srov. ESSČ s.v.) vyjadřuje vzájemnost. Význam společné činnosti prefixu *spolu-* má i synonymní prefix *při-* hapax legomena *přimřieti* za latinské *commori* (9va).

¹⁰⁴ Srov. Šlosar 1981, s. 75.

3.3.4 Přejímky

Jedním z přejatých sloves, které je zároveň hapax legomenon, je sloveso *zaplichtiti*, překlad latinského slovesa *depactare* ‚zavázat smlouvou‘.¹⁰⁵ Je to kalk středohornoněmeckého slovesa *verpflichten* (DiefGlos 174b). V Hesláři ke Staročeskému slovníku a v lístkové kartotéce Staročeského slovníku je doložena kořená varianta tohoto slovesa, a to *zaplichtiti* (PrávSasM 133b). Ve staročeské slovní zásobě jsou doložena příbuzná slovesa *připlichtiti se*, *připlichtovati*, *splichtiti se* (srov. ESSČ s.v.).

Za přejaté sloveso pokládá Ryba (na dokladovém lístku lístkové kartotéky Staročeského slovníku) sloveso *cezévati* ‚pročesávat vlnu‘ za latinské sloveso *carpinare* (8va). Podle Ryby autor slovesného alfabetaře přejal do češtiny německé sloveso *czeissen* (DiefGlos 102a). Gebauer (GbSlov s.v. *česrati*) považuje rukopisné *czezewatí* za omyl místo *česrati* s tímž významem ‚pročesávat vlnu‘. Oporu pro svůj výklad nachází v glose *cefrati* k latinskému slovesu *carminare* ze slovníku *Mater verborum*. Méně pravděpodobné je, že by si autor středohornoněmecký výraz *czeissen* spletl s výrazem *seigen*, kterým se v německých slovních překládá latinské sloveso *colare* (DiefGlos 131a), přeložené ve slovesném alfabetaři slovesem *cediti* (9rb). Pak bychom rukopisné *czezewatí* interpretovali jako *cěžévati*, *cěžovati* ‚čistit cezením‘, nedoložené frekventativum od *cěditi*. Přikláníme se však k Rybově interpretaci, že se jedná o přejaté slovo *cezévati* ‚pročesávat vlnu‘.

Německé sloveso *tornieren* (DiefGlos 135c) autor přejal v podobě *turnieřiti* ‚zápasit v rytířském klání‘ za latinské sloveso *commilitari* (9va). Slohotvorně je analogické k slovesu *rytieřiti*, které je též uvedeno u slovesa *commilitari*. Obě slovesa jsou *i*-kmenová desubstantiva, zatímco však *rytieřiti* je ve staré češtině doloženo vícekrát, sloveso *turnieřiti* je hapax legomenon, konkurent používanějšího *rytieřiti*.

Další přejímkou je hapax legomenon *vichtati* za latinské sloveso *rotulare* (22vb). Slovník středověké latiny Du Cange zachycuje latinské sloveso *rotulare* jen s významy *circuire* a *gyrare*, tedy ‚obcházet‘ a ‚otáčet dokola‘¹⁰⁶. V Diefenbachově slovníku je *rotulare* přeloženo slovesem *roteln* (DiefGlos 501a), které autor alfabetaře chápal jako sloveso pohybu, protože tento středohornoněmecký výraz je ekvivalentem i latinského slovesa *agitare* (DiefGlos 18b), které je ve slovesném alfabetaři přeloženo jako *hýbati* (7ra). Je tedy možné, že se autor snažil v překladu slovesa *rotulare* vyjádřit významový rys pohybu a vytvořil v češtině nové slovo *vichtati*, motivované snad středohornoněmeckým výrazem *wegen* ‚bewegen‘, ‚pohybovat‘ (srov. Lexer s.v., KMW s.v. *wegen*³). Kořen *vicht-* českého slovesa by však musel být motivován nějakým tvarem slovesa *wegen* s hláskou *-t-*, např. participiem

¹⁰⁵ Srov. SSL s.v. *depacto*.

¹⁰⁶ Srov. SSL s.v. *gyrare*.

gewihte, proto přejímku od slovesa *wegen* považujeme za nejistou. Nabízí se i jiné, přesvědčivější řešení, protože v lexikálním materiálu staré češtiny nacházíme substantivum *vichtovanie*¹⁰⁷ ‚zápolení, závodění‘, jenž bylo motivováno podle *Výboru z české literatury doby husitské* (II/2, s. 567) německým slovesem *flechen* (středohornoněmecké *vēhten*). Autor slovníku Klementinského tedy snad chápal latinské sloveso *rotulare* v posunutém významu, význam ‚otáčet dokola‘ se postupně v kontextu souboje proměnil ve význam ‚zápasit‘, pravděpodobně vlivem otáčivého pohybu, když spolu zápasí dva lidé. Německé sloveso *ringen*, motivované substantivem *ring* ‚kruh‘, tento významový posun zachycuje a má význam *torquere* ‚otáčet‘ i *luctari* ‚zápasit‘, jak uvádí Grimm (s.v.). Není vyloučeno, že latinsko-česká předloha, se kterou autor slovníku Klementinského pracoval, měla jako překlad latinského slovesa *rotulare* právě výraz *ringen*, přestože jej Diefenbachův slovník neuvádí. Je však doložen u slovesa *luctari* (*ringen* DiefGlos 338a) a českým ekvivalentem slovesa *luctari* ve slovníku Klementinském je ustálené spojení označující souboj za *pasy choditi* (17rb). Chápal-li tedy autor slovníku Klementinského latinské sloveso *rotulare* jako sloveso vyjadřující zápasení, bylo přejaté sloveso *vichtati* motivováno středohornoněmeckým slovesem *vēhten* ‚kämpfen, ringen‘, ‚zápasit‘ (srov. Lexer s.v., KMW s.v. *vehthen*¹) stejně jako zmíněné substantivum *vichtovanie*.

3.3.5 Onomatopoická slovesa

Mezi hapax legomeny nacházíme též onomatopoická slovesa. Fonetická podoba onomatopoických sloves je ve staré češtině velmi různorodá, např. pro vyjádření breptání a koktání jsou doložena slovesa *bebtati*, *brebtati*, *breptati*, *dreptati* a *reptati* (srov. GbSlov, MSS a ESSČ s.v.), proto slovesa *bepati*, *kechtati se*, *maukati* a *švehtati* ve slovesném alfabetaři nepovažujeme za písařské chyby a neemendujeme jejich podobu. Fonetická podoba českého slovesa *kechtati se* ‚smát se‘ za latinské sloveso *cachinari* (8va) vznikla patrně vlivem latinského slovesa (*ca-* [ka-] ovlivnilo *ke-*) místo častějšího *chechtati se*. Podoba slovesa *maukati* za latinské *cathazare* (8vb) naopak byla pravděpodobně ovlivněna německým překladem *mauczin* (DiefGlos 106c).¹⁰⁸

Podstatnou část onomatopoických výrazů tvoří slovesa snažící se vyjádřit hlasy zvířat. Snahu zachytit a rozlišit různé zvuky zvířat dokládá latinská veršovaná skladba o hlasech zvířat, která je zčásti volnou adaptací, z části doslovným převzetím pozdně antické skladby,

¹⁰⁷ Srov. StČ.TB s.v. *vichtovanie*.

¹⁰⁸ Není však zcela vyloučena podoba *moukati*, neboť dvojhlaska *ou* může být zapsána grafémem *au*, jako např. substantivum *louč*, které je v rkp. zapsáno *laucž* (48vb).

kteřá je zapsána na f. 48v ostřihomském rukopisu (Ms II 8), odkud pochází i slovník Ostřihomský S. Uvádíme krátký úryvek z básně:

<i>Est balatus ouis sitque rugire leonis,</i>	„Ovce bečí a lev řve,
<i>Est latrare canis, sic est barritus elephantis,</i>	pes štěká, slon troubí,
<i>Est hinnitus equi nec non ruditus aselli,</i>	kůň řehtá a osel hýká,
<i>Est mugire bouum, sit et ululare luporum.</i>	krávy bučí, vlci vyjí.
<i>Sit grunnire suis, data uox ursare sit ursis.</i> ¹⁰⁹	Prase chrochtá, medvěd vydává bručivé zvuky.“

V této básni jsou slovesa vyjadřující hlasy zvířat definována podobně jako ve slovesném alfabetaři, u některých z nich je uveden i český ekvivalent: *Ambisare, id est apum* („včely bzučí“ 7rb), *Cathazare maukati, est verbum cathorum* („kočky mňoukají“ 8vb), *Ganire anserum, vulpium* („husy a lišky štěkají“ 14vb), *Gringire anserum est* („husy štěbetají“ 14vb), *Gruere est proprie gruum* („jeřábi troubí“ 14vb), *Luppire proprium est miluorum* („ostříži křičí“ 17rb), *Mintare murium est, pišteti* („myši piští“ 17vb), *Mugilare onagrorum est* („divocí osli hýkají“ 18ra), *Murmurire hirurginium est* („vlaštovky cvrlikají“ 18ra), *Pipitare est murium, pískati* („myši pískají“ 20vb), *Ragere proprium est corvorum* („vrány krákají“ 21va), *Rudere asinorum est* („oslové hýkají“ 22vb), *Rudere idem, oslovati* (22vb), *Singire est proprium anserum* („husy syčí“ 23va), *Ticticare est proprie passerum, švehtati* („vrabci štěbetají“ 25ra). Bez přiřazení určitému zvířeti stojí slovesa *baudare skovíčeti* (8rb) a *clangere štěkati* (8va). I mezi slovesy vyjadřující hlasy zvířat najdeme jedno hapax legomenon. Sloveso *švehtati* „šveholit“ (v rkp. *šfwiehtatí*, 25ra) postihuje zvuk, který vydávají vrabci (*Ticticare est proprie passerum*), v ESSČ (s.v.) jsou doložena i další onomatopoická slovesa stejného významu: *švehlati*, *švehnati* a *švilitati*.

3.3.6 První doklad slovesa

Mezi hapax legomeny jsou i slovesa, která jsou v pozdějším období poměrně často užívána, a to slovesa *motati* a *škrtiti*. Sloveso *motati* za latinské *vannare* je kromě slovníku Klementinského pro období staré češtiny doloženo jen jednou v reflexivní podobě (*motati sě*). Také prefigovaná slovesa, ojediněle doložená v lístkové kartotéce Staročeského slovníku, mají pouze reflexivní podobu (*vymotati sě*, *zamotoati sě*). V pozdějším období mívá sloveso *motati* expresivní význam „zmateně se pohybovat“, proto se Machek (ESJČ s.v. *motati*) odvažuje „chápat *motati* jako t-ové intensivum od kořene *mov-*, který je v latinském *movere* „hýbat, pohybovat“, totiž jako **mov-ta-ti* (s konsonantickým v; před *t* ono vypadlo).“ Jeho

¹⁰⁹ Cit. dle Ryba 1951, s. 118, volně přel. aut.

konkrétní význam ve slovesném alfabetaři lze definovat na základě latinského slovesa, jehož je českým ekvivalentem. V latinsko-německých slovnících je *vannare* do němčiny přeloženo kalkem *wannen* nebo opisným překladem *schwingen mit der wanne* (DiefGlos 606b), německé substantivum *wanne* je kalkem latinského *vannus*, které slovník Klementinský překládá *lopáč* ‚lopata‘ (89ra). Grimm (s.v. *schwingen*) uvádí význam latinského slovesa *vannare*: ‚in die höhe werfen oder durch die luft schwenken, um es von spreu und unreinigkeit zu säubern‘, ‚házet do výšky nebo máchat vzduchem, aby se (zrní) vyčistilo od plev a nečistoty‘, odtud pochází český překlad *lopatú motati*.

Sloveso *škrčiti* je pouze české, jeho původ je nejasný, podle ČES (s.v. *škrčiti*) může jako sloveso *škrtat* být onomatopoicko-expresivního původu nebo může pocházet z indoevropského kořene **(s)kert-* od kořene **(s)ker-* ‚řezat‘. Podle ESJČ (s.v. *škrčiti* 1°) nejspíše náleží k srbochorvatskému *krčiti* ‚týrati, trápiti‘, význam ‚rdousit‘ se vyvinul asi z významu ‚trápit, namáhat‘. Kromě *škrčiti* ve slovesném alfabetaři za latinské sloveso *vomere* (25vb) jsou ve staré češtině ojediněle doloženy odvozeniny *přiškrčiti*, *vyškrčiti*, *zaškrčiti*, z toho poslední sloveso nacházíme ve slovesném alfabetaři za latinská slovesa *iugulare* (16vb), *strangulare* (23ra) a *suggillare* (24rb). Význam ‚škrčení‘ se ve staročeském období vyjadřoval spíše slovesy *dáviti*, *dláviti* a *hrdliti*, ale tato slovesa byla v pozdějším období nahrazena v úzu výrazem *škrčiti*.

Závěr

Latinsko-český slovník Klementinský z poloviny 15. století jsme v této práci představili jako středověké dílo, ve kterém se viditelně projevují dvě základní tendence středověké literární tvorby, *imitatio* a *aemulatio*. Napodobování předloh (*imitatio*) stojí za výstavbou celého díla. Slovník Klementinský je smíšený typ slovníku spojující v jedno nomenklátory (výtah z Vokabuláře gramatického a zlomek gramatiky) a alfabetaře (slovesný a jmenný). Mezi nomenklátory a alfabetaři se navíc nachází latinský mamotrekt vysvětlující výrazy z žalmů. Autor v textu zpracovává slovníkové zdroje různé formy a různého obsahu, čerpá z Klaretových veršovaných slovníků, především z Vokabuláře gramatického a Glosáře, z mamotrektů, vokabulářů a rostlinářů. Hlavním zdrojem slovesného alfabetaře je latinsko-německý slovník, jak bylo ukázáno na příkladech nápadných podobností mezi slovníkem „9“ z Diefenbachova slovníku, slovníkem Ostřihomským S a slovníkem Klementinským. Zda autor čerpal z latinsko-německého slovníku s českými překlady, jak předpokládal Ryba, zůstává nevyřešené.

Autorova snaha po originálním zpracování látky (soupeření s předlohou, *aemulatio*) se promítá do vytváření nových překladů gramatických termínů ve výtahu z Vokabuláře gramatického a do připojení zlomku gramatiky, praktické části teoretického výtahu, za výtah z Vokabuláře. V alfabetařích se nové zpracování promítá do různé struktury heslového odstavce, který může mít podobu od jednoduché dvojice až po heslo, které kromě překladu do češtiny podává morfologické, fonetické, výkladové a etymologické informace. V podkapitolách o etymologii a latinských verších jsme ukázali, jak autor slovníku umně zapojuje materiál čerpaný z předloh do výstavby svého díla.

Také v překladu sloves ve slovesném alfabetaři se projevuje napodobování předlohy a zároveň soupeření s ní, třebaže převažuje napodobování latinských a německých překladů, protože se autor přiklání k překladu podle formy. Český překlad ovlivňuje německý ekvivalent v latinsko-německé předloze, s kterou autor pracuje. Tento překlad autor často buď přejímá (*faldovati*) nebo nachází ve staročeském lexiku co nejvíce slovotvorně odpovídající ekvivalenty, popřípadě doslovně překládá. Kalkuje víceslovná spojení (*umrlého hlédati*), slovesa s prefixem *circum-* (*obmýti*), prefixem *con-* (*sdružiti*, *splznúti*, *shníti*, *spoluchoditi*), prefixem *pre-* (*předjiti*, *překúsnúti*), prefixem *preter-* (*předse letěti*), prefixem *re-* (*opět stkvieti*), prefixem *sub-* (*podnožiti*, *málo oblěti*) a s prefixem *trans-* (*přeplýnúti*) a slovesa vyjadřující způsob slovesného děje (*ústavně píti*, *často bósti*, *málo postřebati*, *počínati šilhati*). Autor se též snaží napodobit německé překlady z hlediska jejich formy, latinská slovesa se slovesným komponentem *-facere* a *-ficare* překládá do češtiny jedním výrazem

nebo víceslovným spojením podle jednoslovného nebo víceslovného německého překladu. Kombinací slovesa *být* a adjektiva v dativu napodobil německé spojení sloves *sein* a *werden* s adjektivem.

K vzájemnému úzkému propojení tendencí napodobování a soupeření dochází u sloves doložených pouze ve slovníku Klementinském. Autor vytváří originální překlady, ale většinou tím způsobem, že doslovným překladem napodobuje předlohu (*navolati*, *otceliti*, *podkoptiti*) nebo přejímá německé sloveso (*vichtati*). V kapitole o hapax legomenech jsme také ukázali, že autor slovesného alfabetaře prokazuje jistou znalost slovotvorného systému staré češtiny a vytváří hapax legomena podle produktivních i méně produktivních slovotvorných typů, a to *i*-kmenová desubstantiva (*družiti*), desubstantiva s infinitivním kmenotvorným sufixem *-ova-* (*žilovati*), *i*-kmenová deadjektiva s prefixem *u-* (*uvostřiti*) a deadjektiva s prefixem *o-* (*ostarati*). Nová kauzativa a rezultativa utváří autor odlišnými slovotvornými postupy, příkladem jsou např. slovesa *umokřiti* ‚učinit mokrým, namočit‘ (kauzativum s prefixem *u-*) a *omoknúti* ‚stát se mokrým, namočit se‘ (rezultativum s prefixem *o-*).

Edice slovníku Klementinského v příloze této práce poskytuje bohatý materiál pro další výzkum, je zvláště určena lingvistům zabývajícím se středověkým latinským a staročeským lexikálním materiálem. Jako další oblast bádání se zvláště nabízí rozsáhlý jmenný alfabetař.

Seznam použité literatury

1 Prameny

- Biblia Sacra juxta Vulgatam Clementinam*. VulSearch & the Clementine Vulgate project. [cit. 2009-04-07]. Dostupný z WWW: <<http://vulsearch.sourceforge.net/html/index.html>>.
- CLCLT-7, Library of Latin Texts*. DVD. Turnhout : Brepols Publishers, 2008.
- Corpus grammaticorum latinorum*. [cit. 2009-03-04]. Dostupný z WWW: <<http://kaali.linguist.jussieu.fr/CGL/>>.
- Donatus, A.: *Ars maior*. elektronická edice *Corpus grammaticorum latinorum*. [cit. 2009-03-04]. Dostupná z WWW: <<http://kaali.linguist.jussieu.fr/CGL/text.jsp?id=T27>>.
- Donatus, A.: *Ars minor*. elektronická edice *Corpus grammaticorum latinorum*. [cit. 2009-03-04]. Dostupná z WWW: <<http://kaali.linguist.jussieu.fr/CGL/text.jsp?id=T28>>.
- Isidor ze Sevilly: *Etymologiarum sive Originum libri XX*. Oxford, elektronická edice In: *CLCLT-7, Library of Latin Texts*. DVD. Turnhout : Brepols Publishers, 2008.
- Hadravová, A. (2008): *Kniha dvacatera umění mistra Pavla Žídka : část přírodovědná*. Praha : Academia.
- Hugo de Sancto Victore: *De grammatica*. elektronická edice In: *CLCLT-7, Library of Latin Texts*. DVD. Turnhout : Brepols Publishers, 2008.
- Isidor ze Sevilly (2000): *Etymologiae I–III / Etymologie I–III*. Praha : OIKOYMENH.
- Isidor ze Sevilly (2003): *Etymologiae IV / Etymologie IV*. Praha : OIKOYMENH.
- Isidor ze Sevilly (2002): *Etymologiae XVIII / Etymologie XVIII*. Praha : OIKOYMENH.
- Flajšhans, V. (1926): *Klaret a jeho družina I. Slovníky veršované*. Praha : Česká akademie věd a umění.
- Flajšhans, V. (1928): *Klaret a jeho družina II. Texty glossované*. Praha : Česká akademie věd a umění.
- Priscianus: *Institutio grammatica*. elektronická edice *Corpus grammaticorum latinorum*. [cit. 2009-03-04]. Dostupná z WWW: <<http://kaali.linguist.jussieu.fr/CGL/text.jsp?id=T43>>.
- Slovník Klementinský, Národní knihovna Praha, XVII F 31.
- Slovník Ostříhomský S, Ostříhom, II 8, s. 58–63, 66–152.
- Slovník Catholicon, Brno, AMB č. 115, f. 467r–474v.
- Stanislaus de Znoyma: *De gracia et peccato*. elektronická edice. [cit. 2008-12-16]. Dostupná z WWW: <<http://www.clavmon.cz/slovník/fontes/Znoyma/deznoyma.htm#1t>>.

2 Literatura

- Bělič, J. – Kamiš, A. – Kučera, K. (1978): *Malý staročeský slovník*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. Oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i., [cit. 2009-04-01]. Dostupný z WWW: <<http://vokabular.ujc.cas.cz>>.

- Boková, H. – Spáčilová, L. (2003): *Stručný raně novohornoněmecký glosář*. Olomouc : Univerzita Palackého.
- Curtius, E. R. (1998): *Evropská literatura a latinský středověk*. Praha : Triáda.
- Čelakovský, F. L. (1851): *Dodavky ke slovníku Josefa Jungmanna*. Praha.
- Černá, A. M. (2003): Pan tovaryš i pan baba. *Čeština doma a ve světě*. 11, 3/4, s. 105–108.
- Daňhelka, J. (1985): Směrnice pro vydávání starších českých textů. *Husitský Tábor* 8, s. 285–301.
- Diefenbach, L. (1846): *Mittellateinisch-hochdeutsch-böhmisches Wörterbuch*. Frankfurt am Main.
- Dobrovský, J. (1951): *Dějiny české řeči a literatury*. Praha : Československý spisovatel.
- Du Cange, Ch. D. (1840–1857): *Glossarium mediae et infimae latinitatis*. 8 sv. Paris : Firmin Didot.
- Deutsches Wörterbuch von Jacob Grimm und Wilhelm Grimm*. DAS WÖRTERBUCH-NETZ, ein Projekt des Kompetenzzentrums für elektronische Erschließungs- und Publikationsverfahren in den Geisteswissenschaften an der Universität Trier. [cit. 2009-03-19]. Dostupný z WWW: <<http://germazope.uni-trier.de/Projects/WBB/woerterbuecher/lexer/WBB/dwb/wbgui>>.
- Elektronický slovník staré češtiny*. Oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i., [cit. 2009-04-01]. Dostupný z WWW: <<http://vokabular.ujc.cas.cz/hledani.aspx>>.
- Flajšhans, V. (1892): Bohemář. *Listy filologické*, 19, s. 381–391.
- Flajšhans, V. (1903): *Nejstarší památky jazyka i písemnictví českého. Díl 1. Prolegomena a texty*. Praha : František Bačkovský.
- Flajšhans, V. (1923): Klaret. *Listy filologické*, 50, s. 232–244.
- Gebauer, J. (1909): *Historická mluvnice jazyka českého, Díl III. Tvarosloví 2. Časování*. Praha : Unie.
- Gebauer, J. (1960): *Historická mluvnice jazyka českého, Díl III. Tvarosloví 1. Skloňování*. Praha : Vídeň.
- Gebauer, J. (1963): *Historická mluvnice jazyka českého, Díl I. Hláskosloví*. Praha : Vídeň.
- Gebauer, J. (2008): *Historická mluvnice jazyka českého. Díl IV. Skladba*. Praha : Academia.
- Havránek, B. – Hrabák, J. – Daňhelka, J. (1964): *Výbor z české literatury doby husitské II/2*. Praha : NČSAV.
- Hennig, B. (1998): *Kleines Mittelhochdeutsches Wörterbuch*. Tübingen : Max Niemeyer Verlag.
- Heslář lístkového materiálu ke StČS*. Oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i., [cit. 2009-04-01]. Dostupný z WWW: <<http://vokabular.ujc.cas.cz/hledani.aspx>>.
- Hladká, Z. (2005): České slovníkářství na cestě k jednojazyčnému výkladovému slovníku. *Naše řeč*, 88, s. 140–159.
- Homolková, M. (2005): Záludnosti staročeské předpony přě-. In: P. Nejedlý – M. Vajdllová (eds.), *Verba et historia. Sborník z mezinárodní konference Slova a dějiny 28.-30. června 2004. Igoru Němcovi k 80. narozeninám*. Praha : ÚJČ AV ČR, s. 129–136.

- Jílek, F. (1951): Klaretovo české názvosloví mluvnické. *Věstník Královské české společnosti nauk. Třída filosoficko-historicko-filologická*. č. IV, 1950, Praha : Královská česká společnost nauk.
- Jílek, F. (1955): První české termíny z dialektiky. *Universitas Carolina* 1, č. 5 (Philologica, č. 1), s. 1–40.
- Jungmann, J. (1849): *Historie dějin české literatury*. Praha : České museum : Kněhkupectví F. Řivnáče.
- Kalivoda, J. (2000): Isidor Sevilský a jeho pravda slov. In: Isidor ze Sevilly: *Etymologiae I–III/Etymologie I–III*. Praha : OIKOYMENH, s. 5–32.
- Karlík, P. - Nekula, M. - Rusínová, Z. (2001): *Příruční mluvnice češtiny*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny.
- Karlík, P. – Nekula, M. – Pleskalová, J. (2002): *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny.
- Kuťáková, E. – Vidmanová, A. a kol. (2004): *Slovník latinských spisovatelů*. Praha : Leda.
- Lepař, F. (1892): *Nehomérovský slovník řecko-český*. Mladá Boleslav : Karel Vačlena.
- Machek, V. (1968): *Etymologický slovník jazyka českého*. Praha : Academia.
- Martínek, F. (2008): Analytická verbonominální spojení v dnešní češtině a v češtině doby střední. Příprava ke zkoumání textu Hájkovy Kroniky české. In: Polách, V. P. (ed.): *Jazyková interakce a jazykové rozhraní a strategie „cutting-edge“*. Sborník příspěvků z 8. mezinárodní konference Setkání mladých lingvistů. Olomouc : Univerzita Palackého, s. 186–195.
- Mittelhochdeutsches Handwörterbuch von Matthias Lexer*. DAS WÖRTERBUCH-NETZ, ein Projekt des Kompetenzzentrums für elektronische Erschließungs- und Publikationsverfahren in den Geisteswissenschaften an der Universität Trier. [cit. 2009-03-19]. Dostupný z WWW: <<http://germazope.uni-trier.de/Projects/WBB/woerterbuecher/woerterbuecher/lexer/wbgui>>.
- Němec, I. (1968): *Vývojové postupy české slovní zásoby*. Praha : Academia.
- Němec, I. (1973): Ze staročeského slovníku. 2. Určení významu jednodokladového slovesa *nřaviti*. *Listy filologické*, 96, s. 239–240.
- Němec, I. a kol. (1980): *Slova a dějiny*. Praha : Academia.
- Newerkla, S. M. (2004): *Sprachkontakte Deutsch – Tschechisch – Slowakisch. Wörterbuch der deutschen Lehnwörter im Tschechischen und Slowakischen: historische Entwicklung, Beleglage, bisherige und neue Deutungen*. Frankfurt am Main : Peter Lang.
- Páta, J. (1911): Česká lexikografie. Stručný nástin dějin českého slovníkářství. *Časopis pro moderní filologii*, 1, s. 6–10, 103–106, 198–202, 296–301.
- Pražák, J. – Novotný, F. – Sedláček, J. (1939): *Latinsko-český slovník*. Praha : Česko-slovenská grafická unie.
- Rejzek, J. (2001): *Český etymologický slovník*. Voznice : Leda.
- Ryba, B. (1940): K latinsko-českým mamotrektům. *Listy filologické*, 67, s. 1–68.
- Ryba, B. (1942): K nejstarším latinsko-českým slovníkům. *Listy filologické*, 69, s. 1–19, 123–127, 233–244.

- Ryba, B. (1951): K rukopisným latinsko-českým slovníkům ostřihomským. *Listy filologické*, 75, s. 89–123.
- Ryba, B. (1963a): K dalším pracím o středověkém latinsko-českém slovníkářství. *Listy filologické*, 86, s. 352–363.
- Ryba, B. (1963b): K novějším pracím o středověkém latinsko-českém slovníkářství. *Listy filologické*, 86, s. 177–182.
- Slovník středověké latiny 1–19*. Praha 1977–2006.
- Spáčilová, L. (2006): Odraz starších českých slovníků v tzv. Trialogu Maximiliána I. (1489). In: *Architektura knihy (forma, obsah a jejich tvar). 14. ročník odborné konference (22. - 23. listopadu 2005)*. Olomouc, s. 127–138.
- Staročeská textová banka*. Oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i., [cit. 2009-04-01]. Dostupná z WWW: <<http://vokabular.ujc.cas.cz/banka.aspx>>.
- Staročeský slovník. Úvodní stati, soupis pramenů a zkratek*. Praha : Academia, 1968.
- Staročeský slovník 1–26*. Praha : Academia, 1970–2008.
- Stotz, P. (2000): *Handbuch zur lateinischen Sprache des Mittelalters. Zweiter Band. Bedeutungswandel und Wortbildung*. München : Verlag C.H.Beck.
- Šlosar, D. (1981): *Slovotvorný vývoj českého slovesa*. Brno : Univerzita J. E. Purkyně v Brně.
- Truhlář, J. (1906): *Katalog českých rukopisů c k. veřejné a universitní knihovny pražské*. Praha : ČAVSU.
- Vidmanová, A. (1978): Prolegomena k latinským spisům Mistra Klareta. *Listy filologické*, 101, s. 193–207.
- Vidmanová, A. (1980): Mistr Klaret a jeho spisy. *Listy filologické*, 103, s. 213–223.
- Vidmanová, A. (1990): *Sestra Múza*. Praha : Odeon.
- Vidmanová, A. (1994): *Laborintus*. Praha : KLP.
- Walther, H. (1965): *Proverbia sententiaeque latinitatis medii aevi. Teil 3*. Göttingen : Vandenhoeck & Ruprecht.

Seznam příloh

1 Edice slovníku Klementinského	76
2 Ediční poznámka.....	229
3 Seznam hapax legomenon ve slovesném alfabetáři.....	240
4 Obrazová příloha.....	246

1 Edice slovníku Klementinského¹

¹ Popis grafické úpravy edice a obecné poznámky k textu se nacházejí v ediční poznámce.

	(1ra) <i>Littera</i> čtena [Cžtena]		<i>Onomatopeicum</i> zamyšlena [zamyšlena]
	<i>Gramatica</i> slovočtena [flowocžtena]		<i>Etroclisis</i> rozproměna [rozpromiena]
	<i>Vocalis</i> hlása [hlařřa]		<i>Aptota</i> bezpádna [bezpadna]
	<i>Liquida</i> rozměk [rozmiek]	55	<i>Monosillabum</i> jednosřek [gednořfek]
5	<i>Muta</i> němá [níema]		<i>Dissillabum</i> dvojsřek [dwuogřfek]
	<i>Consona</i> zvučna [zwuczna]		<i>Monoptota</i> jednopád [gednopad]
	<i>Semivocalis</i> pólhlásna [pohlařřna]		<i>Diptota</i> dvojpád [dwuy]
	<i>Sillaba</i> sřek [sržiek]		<i>Articulus</i> ředizna [rzedizna]
	<i>Conposicio</i> složenie [řloženie]	60	<i>Possessio</i> jmětina [gmietina]
10	<i>Posicio</i> vloženie [wloženie]		<i>Coniugacio</i> změňovanie [zmienowanie]
	<i>Diptongus</i> jednohlas [gednohlas]		<i>Modus</i> náklon [naklon]
	<i>Exemplum</i> nález [nalez]		<i>Anormala</i> nepořádná [neporządna]
	<i>Accentus</i> prozpěva [prozpiewa]		<i>Inconsequens</i> nepostřhané [nepostřhane]
	<i>Regula</i> potvrd [potwrd]	65	<i>Genus</i> rozplozenie [rozplozenie]
15	<i>Trocheus</i> převrat [przewrat]		<i>Activum</i> činové [Czínowe]
	<i>Dactillus</i> prsták [prřtak]		<i>Inpersonale</i> neosobné [neofřobne]
	<i>Spondeus</i> dluhák [dluhak]		<i>Adiectivum</i> přiléhavé [przilehawe]
	<i>Iambus</i> návrat [Nawrat]		<i>Prohereticum</i> povolné [powolnee]
	<i>Anapestus</i> rozraz [rozraz]	70	<i>Instans</i> nástavné [Nařřawne]
20	<i>Tribrachus</i> trojan [Troian]		<i>Accidencia</i> přisřluřenie [przifluzenie]
	<i>Pes</i> záměra [zamiera]		<i>Reciproca</i> zapručidlá [zaprucizidla]
	<i>Tempus</i> chvíle [chwile]		<i>Congruum</i> pořádné [porządne]
	<i>Proceleumaticus</i> čtveronoh [czřteronoh]		<i>Perfeccio</i> doplněnie [doplnienie]
	<i>Figura</i> přetvora [przetwora]	75	<i>Comoditas</i> užitek [vzitek]
25	<i>Declinacio</i> proměna [Promiena]		<i>Intransicio</i> nevýchodné [Newychodnee]
	<i>Apellativa</i> obecná [Obeczna]		<i>Diasintetica</i> svazorek [řwazorzek]
	<i>Propria</i> zvláštná [zwlařřna]		<i>Ethimologia</i> pohlasorek [pohlařřorek]
	<i>Sinonimum</i> mnohohlas [mnohohlas]		(1va) <i>Explicitum</i> propověděné
	<i>Ononimum</i> jednohlas [gednohlas]	80	[propowiędienne]
30	<i>Substantivum</i> podstálé [podřřale]		<i>Implicitum</i> vdávané [wdawane]
	<i>Adiectivum</i> přiležlé [przilezle]		<i>Passio</i> přisřlužnost [przifluřřnost]
	<i>Dubium</i> mylné [mylne]		<i>Evocacio</i> vyvolánie [wywołanie]
	<i>Epichenum</i> nadobecné [nadobeczne]		<i>Zeuma</i> svázanie [řwazanie]
	<i>Promissuum</i> smieřené [řmieřene]	85	<i>Prolepsis</i> popadenie [popadenie]
35	<i>Singularis</i> jednaký [Gednaky]		<i>Rethorica</i> mluvokřasa [mluwokrařřa]
	<i>Pluralis</i> množský [Mnozřky]		<i>Color</i> okřasa [okrařřa]
	<i>Simplex</i> nespojená [Nesřpogena]		<i>Dictamen</i> složenie [řloženie]
	<i>Casus</i> padený [padeny]	90	<i>Poema</i> domyšlenie [domyšlenie]
	<i>Suppositum</i> prvojmě [prwogmie]		<i>Metrum</i> směření [řmierzenie]
40	<i>Appositum</i> slovosad [řlowozad]		<i>Metricus</i> verřuov [werřřuow]
	(1rb) <i>Species</i> vlastnost [wlařřřnost]		<i>Prosaycus</i> zdľuhopisa [zdluhopiřřa]
	<i>Derivativa</i> vyňatá [wyniata]		<i>Captacio</i> namľuvenie [namľuwienie]
	<i>Prenomen</i> nadjmě [nadgmie]	95	<i>Exordium</i> počátek [pocžatek]
	<i>Agnomen</i> podjmě [podgmie]		<i>Cirographus</i> nápis [napis]
45	<i>Patrium</i> vlastnie [wlařřnie]		<i>Formata</i> svatolist [řwatoliřř]
	<i>Gentile</i> lidové [řlidowe]		<i>Repeticio</i> navracenie [nawratczenie]
	<i>Werbale</i> slovné [řlownee]		<i>Conversio</i> převrat [przewrat]
	<i>Numerale</i> počítané [pocžítane]	100	<i>Complexio</i> spletenie [řpletenie]
	<i>Relativum</i> opáčivé [Opacžíwe]		<i>Tradicio</i> pojatie [poyatie]
50	<i>Absolutum</i> vymožené [wymożene]		<i>Contencio</i> sváření [řwarzenie]
	<i>Inflexio</i> měna [miena]		<i>Exclamacio</i> zvolánie [zwolanie]

- Raciocinacio* rozumění [rozumění]
Sentencia sůzení [sůzení]
Articulus zrovnání [zrownání]
Contrarium protivnost [protiwnoŝt]
 5 *Diffinicio* vymluvenie [wymluwenie]
Transicio dokládanie [dokladanie]
Correpcio popravenie [poprawenie]
Occupacio namlúvanie [namluwanie]
Prosopeya natvoření [Natworzenie]
 10 *Sincopa* uřezání [vrzezanie]
Apostropha navracenie [nawraczenie]
 (1vb) *De littera*
Logica řečna [rzieczna]
Dialectica dvójřečna [dwoyrzeczna]
 15 *Proposicio* položení [polozenie]
Subiectum prvohlas [prwohlas]
Predicatum druhohlas [dluhohlas]
Kathegorica mluvotedlná [mluwotedlna]
Particularis čestidielná [ceŝtídielna]
 20 *Singularis* jednostajná [gednoŝtaína]
Universalis všeliká [wŝŝeliká]
Terminus slovo [ŝlowo]
Indefinita nedokonané [nedokonane]
Affirmativa potvrdná [potwrdna]
 25 *Contrarie* protivné [protíwne]
Subcontrarie neprotivné [neprotíwne]
Contrarie protivné [protiwnne]
Contradictorie najprotivnější
 [naiprotíwníegŝŝie]
 30 *Subalterne* jinaké [gínake]
Remota daleká [daleka]
Materia řeč [rziecz]
Naturalis přirozená [przírozena]
Contingens příhodná [przihodna]
 35 *Per accidens* s proměnou [z promienu]
Per contrapositionem převratně
 [przewratnie]
Ipotetica podmluvená [podmluwena]
Equipolencia zrovnání [zrownanie]
 40 *Predicabile* hlasolavé [hlaŝolawe]
Universalis všeliká [wŝŝelikaka]
Diffinicio vypravenie [wyprawenie]
Predicamentum vyšeslov [wyŝŝeflow]
Univocum jednohlas [gednohlas]
 45 *Substativum* podstava [podŝtawa]
Situs položení [polozenie]
Intensio přijatie [prziwiatie]
Remissio popuštění [popuŝtienie]
 (2ra) *Silogismus* slučičeč [ŝluczyrziecz]
 50 *Entimema* nastúpenie [naŝtupenie]

- Interpretacio* vypravování
 [wyprawowanie]
Fallacia slovolet [ŝlowoleŝt]
Sophisma chytrčina [chitrocźna]
 55 *Sophista* chytromuž [chitromuž]
De musica
Musica vodohlásna [wodohlaŝna]
B-duralis otvrdný [otwrdny]
B-molis měkrotný [miekotny]
 60 *Gamant* hlasohlav [hlaŝohlaw]
Proporcio zrovnání [zrownanie]
Semitonus polovznět [polowzniet]
Ditonus dvolovznět [dwołowzniet]
Diapente dvojepět [dwogepiet]
 65 *Quinta* pětohlas [pietohlas]
Clavis klíčehlas [kliczehlas]
Nota známohlas [znamohlas]
De arismetica
Arismetica početmiera [poczeŝtmiera]
 70 *Compotus* účet [vczeŝt]
Digittus prstének [prŝtenek]
Articulus článkodav [człankodaw]
Compositus složočet [ŝlozoczeŝt]
Cifra hubenka [hubenka]
 75 *Subtraccio* ujímanie [vgímanie]
Progressio vystúpanie [wyŝtupanie]
Sesquialtera polodruha [polodruha]
De Geometria
Geometria měrozemna [mierozemna]
 80 *Punctus* pich [pích]
Superficies holoplek [holoplek]
Cilindrus kút [kuth]
Trigonus trojet [troget]
Piramidus rochovět [rochowiet]
 85 (2rb) *Exagogus* bezokút [bozokut]
Quadrangularis čtverokút [czťwero kut]
Conoydos vrchostěn [wrchoŝtien]
De Astronomia
Astronomia hvězděna [hwieźdiena]
 90 *Astrologia* hvězdářství [hwieźdarŝtwie]
Spera okrota [okota]
Periferia obnesenie [obneŝenie]
Planeta hvězdoplaz [hwieźdoplaz]
Cenit vrchohlav [wrchohlaw]
 95 *Nadir* sluncestrok [ŝlunczeŝtrok]
Machina kolosvět [kolowŝwiet]
Ciclus krokotúč [krokotucz]
Constellacio sběrohvězd [ŝŝkerohwiezd]
Monoydes jednoden [gednoden]

	<i>Diatomos</i> poluden [poluden]		<i>Complexio</i> letora [letora]
	<i>Ydus</i> rozdělna [rozdielana]		<i>Flegmatica</i> vodokrevna [wodokrewna]
	<i>Kalende</i> volánka [wolawka]		<i>Colerica</i> pěnohorka [pienohorka]
	<i>Lunacio</i> běhoměsiec [biehomiefiec]		<i>Matematica</i> myšlečára [míšlecžara]
5	<i>Epacta</i> sedmost [fedmmořt]	55	<i>Magica</i> kúzedlna [kuzedlna]
	<i>Minutum</i> drobina [drobína]		(2vb) <i>Nigromancia</i> črnokniha [čžrnokníha]
	<i>Momentum</i> okomže [okomže]		<i>Presagium</i> črtomysl [čžrtomyřl]
	<i>Assub</i> hvězdopad [hwíezdopad]		<i>Cosmographia</i> světopis [řwíetopís]
	<i>Astrolabium</i> hvězdovid [hwíezdowíd]	60	<i>Auspicium</i> ptakohled [ptakohled]
10	<i>Tropicus</i> zasevrat [zařřewrat]		<i>Geomancia</i> zemičár [zemyczar]
	<i>Saturnus</i> Hladolet [hladolet]		<i>Chilus</i> matluřě [matluřřie]
	<i>Iupiter</i> Králomoc [kralomocz]		<i>Augurium</i> ptakořtěk [ptakofřtiek]
	<i>Mars</i> Smrtonoš [řmrtonos]		<i>Ydromancia</i> vodočár [wodoczár]
	<i>Mercurius</i> Dobropán [dobropan]	65	<i>Piromancia</i> ohničár [ohničzar]
15	<i>Gemini</i> Dvabližnec [dwabližnecz]		<i>Orno</i> kuročar [kuroczar]
	<i>Sagittarius</i> Šřtelokol [řtrželokol]		<i>Musa</i> vodna [wodna]
	<i>Orizon</i> obežřet [obežřzet]		<i>Entitas</i> bytování [bitowaníe]
	<i>De phisica</i>		<i>Euterpe</i> kočáníe [kochanie]
	<i>Phisica</i> přirozna [přžírozna]	70	<i>Melpomene</i> sladkozpíevanie [řladkozpíewanie]
20	<i>Philosophia</i> mudromyslřna [mudromyřřlna]		<i>Trisitorie</i> naučeníe [naucžienie]
	(2va) <i>Actus</i> duchočřn [duchoczřín]		<i>Calioppe</i> výmluv [wymluw]
	<i>Influentia</i> nádech [nadech]		<i>Ethica</i>
	<i>Materialis</i> tělesný [tíeřefny]	75	<i>Ethica</i> mravořřekna [řmraworzekna]
	<i>Aquillo</i> vodoměk [wodomíek]		<i>Politica</i> městopráva [míeřřtoprawa]
25	<i>Boreas</i> buřičřín [buřžícžřín]		<i>Iconomica</i> čeledna [čželedna]
	<i>Corus</i> zářřtuden [zařřtuden]		<i>Ecclesiastica</i> duchopravná [duchoprawna]
	<i>Favonius</i> lahoduch [lahoduch]		<i>Poethica</i> skladiliva [řřkladilířwa]
	<i>Gons</i> dunowietř [dunowietř]	80	<i>Triumphus</i> trojepieseř [trogepiřřen]
	<i>Zephirus</i> tichovietř [tichowíetř]		<i>Temperancia</i> vhodnost [whodnořřt]
30	<i>Theophila</i>		<i>Virginitas</i> děvečnost [díeřwecžnořřt]
	<i>Theophila</i> bohumila [bohumířla]		<i>Benignitas</i> dobrodružřřvie [dobrodružřřtwíe]
	<i>Theologia</i> bohumluřna [bohumluřna]	85	<i>Contemplacio</i> řřdečnost [řřdecžnořřt]
	<i>Methaphisica</i> nadpřirozená [napřžřířwzena]		<i>Frugalitas</i> užitečnost [řžžitecznořřt]
	<i>Ewum</i> věčnost [wíečžnořřt]		<i>Sensualitas</i> úmyslnost [řmyřřřnořřt]
35	<i>Eternitas</i> věkonost [wíeekonofřt]		<i>Comendacio</i> chvalnost [chwalnořřt]
	<i>Ydea</i> všelitřár [wřřřelítwarž]		<i>Hilaritas</i> veselost [weřřelofřt]
	<i>Hystoria</i> vidořřeč [widoržečž]	90	<i>Maswetudo</i> krotkost [krotkořřt]
	<i>Allegoria</i> mluvonad [řmluwonad]		<i>Pusillanimitas</i> malomysl [malomyřřl]
	<i>Anagogia</i> neběhlav [nebiehlav]		<i>Simonía</i> duchoproda [duchoproda]
40	<i>Tropologia</i> řřečřmrav [řřžecžřřmrav]		<i>Torpor</i> dřřiemota [držřřiemota]
	<i>Prephacio</i> přeđčina [přžedczřina]		(3ra) <i>Cochitus</i> pláč [placz]
	<i>Collectiva</i> zběřna [žbřřerna]	95	<i>Contumelia</i> protivenřřvie [protířwenřřtwíe]
	<i>Anthiphona</i> protizpěř [protířzpíew]		<i>Ypocrisis</i> pokřřytřřvie [pokřřítřřtwíe]
	<i>Cherubin</i> spasodan [řřřpafodan]		<i>Inproperium</i> láníe [řláníe]
45	<i>Seraphin</i> bohunořře [bohunořřře]		<i>Flegeton</i> hořřící oheř [horžiczy oheř]
	<i>Troni</i> stolebuoh [řřřtolebuoh]		<i>Avernus</i> Bezdravona [žezdrawona]
	<i>Dominacio</i> panřřstvo [panřřřtwo]	100	<i>Baratrum</i> obžerovana [obžerowana]
	<i>Potestas</i> bohomoc [bohomocz]		<i>Stix</i> nenáva [nenawa]
	<i>Perspectiva</i> řřidopatřřná [řřwřřdopatřřna]		
50	<i>Apoteca</i> kořřemasta [koržemasta]		

	<i>Lechites</i> zapomna [zapomna]	50	jakže [íakže]. <i>Docte</i> učeně [vczenie]. <i>Fortiter</i> silně [fylnie]. <i>Pulcre</i> krásně [krafnie]. <i>Minimum</i> najmén [naímen]. <i>Minime</i> najméně [naímenie]. <i>Forsitan</i> snad [fnad]. <i>Fortassis</i> poně [ponie].
	Mechanica	55	<i>Fortasse</i> poněžby [poniežby]. <i>Heus</i> hej [hey]. <i>Heu</i> ja [ía]. <i>Seorsum</i> na stranu [na štranu]. <i>Retrorsum</i> zase [zafe]. <i>Edepol</i> na Boží duom [na boží duom]. <i>Castor</i> na čistý Buoh [na číšťí buoh].
	<i>Mechanica</i> chlapistna [chlapifštna]	60	<i>Simul</i> spolu [špolu]. <i>Ercle</i> na Erkulěše [na Erkulešfe]. <i>Ymo</i> ovšem [owššem]. <i>Fidius</i> na Syna Božieho [na fyňa božieho]. <i>Pocius</i> lépe [lepe]. <i>Una</i> zajedno [zagedno]. <i>Pariter</i> rovně [rownie].
	<i>Alchimia</i> čistařstvo [čziřaržštwo]	65	<i>Forte</i> snad [fnad]. <i>Fortuitu</i> snadečky [fnadečzky]. <i>In loco</i> na místě [na mieštie]. <i>Deintus</i> zevnitř [zewnítrž]. <i>De foris</i> až ven [až wen]. <i>Hac tuto</i> [tuto]. <i>Illac</i> onudy [onudí].
5	<i>Secretaria</i> tajeděla [tagediela]	70	<i>Istac</i> tudyto [tudito].
	<i>Legispericia</i> zákonopravna [zakonoprawna]		<i>Copulativa</i> zdavatedlná [zdwatedna]. <i>Et</i> , <i>que</i> a [a]. <i>Atque</i> i [y]. <i>Disiunctiva</i> rozjednavatedlná [rozgednawatedlna].
	<i>Versificatoria</i> veršematna [werššematna]	75	<i>Ast</i> nebo [nebo]. <i>Causalis</i> činovatedlná [čzínowatedlna]. <i>Aut</i> nebo [nebo]. <i>Rationalis</i> rozumná [rozumna]. <i>An</i> zda [zda]. <i>Neque</i> nikoli [níkolí]. <i>Quidem</i> jistě [giftie]. <i>Equidem</i> zajisté [zagiftee].
	<i>Sculptoria</i> tělorytna [tíelorytna]	80	<i>(3va)</i> <i>Saltem</i> a [a], <i>asa</i> [ašfa]. <i>Videlicet</i> totiž [totíž]. <i>Quam</i> nežli [nežli]. <i>Quoque</i> a [a]. <i>Porro</i> onde [onde]. <i>Licet</i> ačiz [acziž]. <i>Sed</i> totiž [totiz].
10	<i>Dictatoria</i> skladopisna [řkladopiřna]		<i>Verumtamen</i> zajisté [zagifte]. <i>Quinquin</i> toti [toti]. <i>Quatenus</i> aby [aby]. <i>Sin</i> pak [pak]. <i>Seu</i> brž [brž]. <i>Porro</i> , <i>adverbium affirmandi</i> . <i>Sive</i> neboť [nebot]. <i>Ne</i> byť [bytt]. <i>Ve</i> neb [neb]. <i>Namque</i> neboli [nebolí]. <i>Nisi</i> jedne [gedne]. <i>Si enim</i> neb zajisté [neb zagiftee]. <i>Interea</i> mezitiem [mezitiem]. <i>Item</i> opět [opiet]. <i>Itemque</i> opětli [opietli]. <i>Preterea</i> kromě těch [kromie tiech]. <i>Quippe</i> jen [íen]. <i>Nempe</i> ovšem [owššem]. <i>Ergo</i> i proto [i proto]. <i>Videlicet</i> brzce [brzce].
	<i>Notatoria</i> písařstvo [piřaržštwo]	90	<i>Idcirco</i> toho dle [toho dle]. <i>Ceterum</i> jinak [gínak]. <i>Alioquin</i> jinako [gínako]. <i>Ideo</i> proto [proto]. <i>Igitur</i> protoliž [protoliž].
	<i>Fullonia</i> valchářstvo [walcharžštwo]	95	
	<i>Doleatoria</i> bednářstvo [bednaržštwo]	100	
	<i>Vitrellaria</i> sklenářstvo [řklenaržštwo]		
15	Triviales		
	<i>Triviales</i> trojecestné [trogeczefšne]		
	<i>Quadriviales</i> čtverocestné [czwtweroczefšne]		
	<i>Collaterales</i> nabokcestné [nabokczefšne]		
20	<i>Cardinales</i> počínavé [poczínawe]		
	<i>Mediales</i> střednie [řtrzednie]		
	<i>Liberales</i> dobrovolné [dobrowolne]		
	<i>Sophisticales</i> chytromluvné [chitromluwne]		
25	<i>Practicales</i> zvykalivé [zwykaliwe]		
	De verbo		
	<i>Egommet</i> já sám [ya řam]. <i>Tutemet</i> ty sám [ty řam]. <i>Suimet</i> jeho samého [geho řameho]. <i>Illic</i> tuto [tuto]. <i>Illicine</i> ondeli [ondeli]. <i>Hoccine</i> totoli [totolí].		
30	<i>Ab hoccine</i> od (3rb) tohotoli [od (3rb) [tohotoli]. <i>Idem</i> též [teež]. <i>Quisquis</i> ktožktož [ktožktož]. <i>Quispiam</i> ktosi [ktořy]. <i>Quisnam</i> ktoli [ktoli]. <i>Aliquis</i> někto [níekto].		
35	De adverbio		
	<i>Haut</i> nikoli [níkolí]. <i>Neque</i> ani [aní]. <i>Quin</i> totiž [totíž]. <i>Nicerte</i> jistě [giftie]. <i>En</i> na [na]. <i>Ecce</i> ej [ey]. <i>Utinam</i> bych [bych]. <i>O si</i> aniž [aníž]. <i>Eya</i> nuže [nuže]. <i>Deinde</i> odtud [odtud]. <i>Deinceps</i> odtavad [odtawad]. <i>Cur</i> proč [procz]. <i>Quare</i> kterou věcí [kteru wiecezy]. <i>Quam ob rem</i> pro kterou věc [pro kteru wiecez].		
40	<i>Presertim</i> pročli [proczlí]. <i>Ceu</i> jakož [yakož]. <i>Sicut</i> jakožtoti [yakožtoty]. <i>Sicuti</i> jakti [yaktí]. <i>Velud</i> jakežť [iakežť]. <i>Veluti</i> jakožto [iakožto]. <i>Tamquam</i> jak [íak]. <i>Ut</i> jako [íako]. <i>Uti</i>		

Cis Renum u Rýna [v rína]. Circum okolo [okolo]. Citra forum mimo trh [mímo trh]. Circa templum při chrámu [při chramu]. Extra terminos z cíluov [z cziluow]. Inter naves mezi prámy [mezy pramy]. Intra menia v zábradlech [w zabradlech]. Ob augurium pro ptákuov štek [pro ptakuow sftiek]. Pone tribunal do lavic [do lawíc]. Per parietem skrze stěnu [skrze stěnu]. Propter disciplinam pro kázen [pro kazen]. Absque kromě [kromě]. Post tergum po chřbetu [po chrzbetu]. Trans rippam přes břehy [przes brzehy]. Ultra fines z koncín [z koncín]. Supra celum nad nebe [nad nebe]. Circiter annos okolo let [okolo let]. Usque oceanum až do moře [az do morže]. Secus vedle [wedle]. Penes podle [podle]. E iure z práva [z prawa]. Abs quolibet od každého [od každého]. Ex prefectura z panstvie [z panstwíe]. Pube tenus u tlak [v tlak]. Pre timore pro bázeň [pro bazen]. Tenus pube u vlasuov [v wlasuow]. Sub ipsos pod veřeje [pod powrczie gemv]. Sub adversa pod křivým [pod krziwym]. (3vb) Diduco odvodím [odwodím]. Secubo odléhám [odleham]. Amplector objímám [obgímam]. Pene omnes téměř všickni [temierz wflickní].

Ewax hirjá [hyrya]. Heu hoře [horže]. Pape ova [owa]. At, ac, ast haj [hay], haj [hay], haj [hay].

Pestilencie¹, id est contagii. Secus², id est iuxta. Soporatus³, id est soportus vel dormicioni deditus. Usque⁴, id est quo usque vel quam diu. In id ipsum⁵, id est in illud bonum. Patens⁶, id est apertum. Decidant⁷, id est cadant. Irritaverunt⁸, id est provocaverunt.

¹ Ps 1,1.

² Ps 1,3.

³ Ps 3,6.

⁴ Ps 4,3.

⁵ Ps 4,9.

⁶ Ps 5,11.

⁷ Ps 5,11.

⁸ Ps 5,11.

Inveteravi⁹, id est usque ad vetustatem habitavi. Deprecacionem¹⁰, id est petitionem pro malis amovendis. Oracionem¹¹, id est petitionem pro bonis assequendis. Decidam¹², id est cadam. Consumetur¹³, id est finietur vel terminabitur. Ardentibus¹⁴, id est amore furentibus. Paulo minus¹⁵, id est parva re minus, scilicet immortalitatem. Letabor in mente¹⁶, id est exaltabo in corpore. In convertendo¹⁷, id est dum convertetur. Framee¹⁸, id est gladii. Avertit¹⁹, id est amovit. Pharetra²⁰, id est reposicio sagittarum. Spiritus procellarum²¹, id est ventus tempestatum. In salutari²², id est in Iesu. Septuplum²³, id est per septem. Oblivisceris²⁴, id est subtrahis presenciam incarnationis. In thabernaculo²⁵, id est in ecclesia. Malignus²⁶, id est diabolus. Conventicula²⁷, id est convenciones vel collecciones. In preclaris²⁸, id est in rebus ellectis. In dextera²⁹, id est in vita beata. Alarum³⁰, id est caritatis et misericordie. Frameam tuam³¹, id est animam tuam. (4ra) In potentatibus³², id est in potestatibus vel in fortitudine. Declinaverunt³³, id est retrocesserunt.

⁹ Ps 6,8.

¹⁰ Ps 6,10.

¹¹ Ps 6,10.

¹² Ps 7,5.

¹³ Ps 7,10.

¹⁴ Ps 7,14.

¹⁵ Ps 8,6.

¹⁶ Srov. Ps 9,3.

¹⁷ Ps 9,4.

¹⁸ Ps 9,7.

¹⁹ Ps 9,32.

²⁰ Ps 10,3.

²¹ Ps 10,7.

²² Ps 11,6.

²³ Ps 11,7.

²⁴ Ps 12,1.

²⁵ Ps 14,1.

²⁶ Ps 14,4.

²⁷ Ps 15,4.

²⁸ Ps 15,6.

²⁹ Ps 15,10.

³⁰ Ps 16,8.

³¹ Ps 16,13.

³² Ps 19,7.

³³ Ps 20,12.

5 *A framea*³⁴, id est de morte. *Unicam meam*³⁵, id est animam meam. *Unicornium*³⁶, id est iudeorum superbiorum. *Reminiscentur*³⁷, id est recordabuntur. *Educavit*³⁸, id est nutrit. *Attollite*³⁹, id est amovete. *Supervacue*⁴⁰, id est frustra. *Adinvencionum*⁴¹, id est novorum modorum inpeccando. *Unicornium*⁴², id est animalium. *Intercidentis*⁴³, id est interruptentis vel dividentis. *Condensa*⁴⁴, id est obscura. *Supervacue*⁴⁵, id est vane vel inutiliter. *Ventilabimus*⁴⁶, id est quasi paleas dispargemus. *Exprobrantis*⁴⁷, id est insultantis. *Obloquentis*⁴⁸, id est crimen inponentis. *Conglutinatus*⁴⁹, id est coniunctus. *Gutta*⁵⁰, id est stilla de arbore aromatica. *Cassia*⁵¹, dicitur fistula, que in aquosis nascitur. *Circumamicta*⁵², id est cooperta. *Vacate*⁵³, id est cessate ab armis dyaboli. *Dii*⁵⁴, id est iudei de se presumentes. *Quique*⁵⁵, id est omnis. *Terrigene*⁵⁶, id est Ade, primi parentis. *Non intellegit*⁵⁷, quis sit verus introitus. *In matutino*⁵⁸, id est in resurrectione. *Concinabant*⁵⁹, id est componebant dolos. A

³⁴ Ps 21,21.

³⁵ Ps 21,21.

³⁶ Ps 21,22.

³⁷ Srov. Ps 24,6.

³⁸ Ps 22,2.

³⁹ Ps 23,7.

⁴⁰ Ps 24,4.

⁴¹ Ps 27,4.

⁴² Ps 28,6.

⁴³ Ps 28,7.

⁴⁴ Ps 28,9.

⁴⁵ Ps 30,7.

⁴⁶ Ps 43,6.

⁴⁷ Ps 43,17.

⁴⁸ Ps 43,17.

⁴⁹ Ps 43,25.

⁵⁰ Ps 44,9.

⁵¹ Ps 44,9.

⁵² Ps 44,15.

⁵³ Ps 45,11.

⁵⁴ Ps 81,6.

⁵⁵ Ps 48,3.

⁵⁶ Ps 48,3.

⁵⁷ Ps 91,7.

⁵⁸ Ps 100,8.

⁵⁹ Srov. Ps 49,19.

30 *pussillaminitate*⁶⁰, id est timiditate. *Utique*⁶¹, id est certe. Non est *commutacioni*⁶², id est non mutatur. *Fluctuacionem*⁶³, id est vexacionem vel mentis excessionem. *Interitus*⁶⁴, id est mortis. *Ab altitudine diei*⁶⁵, id est ab altitudine felicitatis vel qui sunt alti et non durant in illa potencia. *Execrabatur*⁶⁶, id est abhomina(4rb)batur. *Concinant*⁶⁷, id est componunt. *Alienati*⁶⁸, id est peccatores. *A vulwa*⁶⁹, id est ab origine. *Venefici*⁷⁰, id est incantatores. *Molas*⁷¹, id est mandibulas. *Ramnum*⁷², id est herbam prius mollem, sed postea in spina versam. *Ramnum* est genus herbe, que prius mollis est, sed postea in spinas vertitur, id est chamradie [chamradie]. Sic et peccata primo delectant, sed postea pungunt. *Quis audivit talia*⁷³, scilicet qualia predicabant ampli. *Arcus future vindicte. Metibor*⁷⁴, id est mensurabo. *In velamento*⁷⁵, id est in obumbracione. Non movebor *amplius*⁷⁶, scilicet ab ipso Cristo. Non *emigrabo*⁷⁷, id est non recedam. *In invio*⁷⁸, id est sine via. *Inaquoso*⁷⁹, id est sine aqua. *Mortuus a corde*⁸⁰, id est oblivioni traditus. *In manu*⁸¹, id est in potestatem. *Illustra*⁸², id est

⁶⁰ Ps 54,9.

⁶¹ Ps 54,13.

⁶² Srov. Ps 54,20.

⁶³ Ps 54,23.

⁶⁴ Ps 54, 24.

⁶⁵ Ps 55,4.

⁶⁶ Srov. Ps 55,6.

⁶⁷ Ps 57,3.

⁶⁸ Ps 57,4.

⁶⁹ Ps 54,4.

⁷⁰ Ps 57,6.

⁷¹ Ps 57,7.

⁷² Ps 57,10.

⁷³ Ps 58,8.

⁷⁴ Ps 59,8.

⁷⁵ Ps 60,5.

⁷⁶ Ps 61,3.

⁷⁷ Ps 61,7.

⁷⁸ Ps 106,40.

⁷⁹ Ps 77,17.

⁸⁰ Ps 30,13.

⁸¹ Ps 74,9.

⁸² Ps 30,17.

illumina. In abusione⁸³, id est in perverso usu. Mirificavit⁸⁴, id est mira fecit. In excessu⁸⁵, id est extasi. In erumpnam⁸⁶, id est in miseriam.

5 Spina⁸⁷ est illa, que totum corpus sustentat, ad quam conveniunt coste, chřbetová kost [chrzbetowa koft], vel confringitur spina, per quam

10 conpungitur consciencia et tunc ponitur pro stimulo consciencie. Sigillatim vel singillatim⁸⁸, id est singulariter. Alat⁸⁹, id est nutriat. In idipsum⁹⁰, id est in unum. Eguerunt⁹¹, id est indignerunt. Diverte⁹², id est declina. Iuxta est⁹³, id est prope est.

15 Delinquent⁹⁴, id est peccabunt. Frameam⁹⁵, id est vindictam. Gratis⁹⁶, id est (4va) sine causa. Induebam me cilicio⁹⁷, id est sub carne mortali

20 latebam. Proprio gravi⁹⁸, id est materno et modesto, qui non moventur vento temptationis. Gratulantur⁹⁹, id est est gaudent. In tegumine¹⁰⁰, id est in proteccione. Pretende¹⁰¹, id est demonstra. Emulari¹⁰², id est indignari, wersus: Emulor: inflatur, amat, invidet ac imitatur. Zelaveris¹⁰³, id est amaveris. Trucido¹⁰⁴, id est occido. Mutuabitur¹⁰⁵, id est accipiet

30 que Adam peccato dampnata est. Sicut arena contextit in anime lanam, sic iste

⁸³ Ps 30,19.

⁸⁴ Ps 30,22.

⁸⁵ Ps 30,23.

⁸⁶ Srov. Ps 31,4.

⁸⁷ Ps 31,4.

⁸⁸ Ps 32,15.

⁸⁹ Ps 32,19.

⁹⁰ Ps 33,4.

⁹¹ Ps 33,11.

⁹² Ps 33,15.

⁹³ Ps 33,19.

⁹⁴ Ps 33,23.

⁹⁵ Ps 34,3.

⁹⁶ Ps 34,7.

⁹⁷ Srov. Ps 34,13.

⁹⁸ Srov. Ps 34,18.

⁹⁹ Ps 34,26.

¹⁰⁰ Ps 35,8.

¹⁰¹ Ps 35,11.

¹⁰² Ps 36,1.

¹⁰³ Ps 36,1.

¹⁰⁴ Srov. Ps 36,14.

¹⁰⁵ Ps 36,21.

laborat inutilis. Subplantacionem¹⁰⁶, id est decepcionem. Scrutinio¹⁰⁷, id est inquisicione. Locupletate¹⁰⁸, id est ditate. Flumen Dei¹⁰⁹, id est populus Dei. In multitudine¹¹⁰, id est quamvis tua opera sunt multa, tamen

35 mencientur tibi. Medulata¹¹¹, id est pingwia. Si aspexi¹¹², id est dilexi. Epulentur¹¹³, id est iocundentur. Super occasum¹¹⁴, id est super mortem viciorum. Unius moris¹¹⁵, id est unanimes. Pluviam¹¹⁶, id est doctrinam. Infirma est hereditas tua¹¹⁷, id est agnovit se nihil esse. Rex virtutum¹¹⁸, id est angelorum.

40 Dividere spolia¹¹⁹, id est bona acta. Speciei domus¹²⁰, id est sancorum communnionem. Penne¹²¹, id est doctores. Columbe¹²², id est ecclesie. Deargentate¹²³, id est diversis eloquiis. Instructi¹²⁴, id est eruditi. Si dormiatis inter medios cleros¹²⁵, id est inter duo precepta caritatis vel inter

55 duas hereditates, scilicet terrenam (4vb) et celestem. Et posteriora eius¹²⁶, scilicet dorsi. In palore auri¹²⁷, id est contemplacionis. Dum celestis¹²⁸, id est Cristus discerniti. Reges¹²⁹, id est doctores. Super

¹⁰⁶ Ps 40,10.

¹⁰⁷ Ps 63,7.

¹⁰⁸ Srov. Ps 64,10.

¹⁰⁹ Ps 63,10.

¹¹⁰ Ps 65,3.

¹¹¹ Ps 65,15.

¹¹² Ps 65,18.

¹¹³ Ps 67,4.

¹¹⁴ Ps 67,5.

¹¹⁵ Ps 67,7.

¹¹⁶ Ps 67,10.

¹¹⁷ Srov. Ps 67,10.

¹¹⁸ Ps 67,13.

¹¹⁹ Ps 67,13.

¹²⁰ Ps 67,13.

¹²¹ Ps 67,14.

¹²² Ps 67,14.

¹²³ Ps 67,14.

¹²⁴ Ps: nenalezeno.

¹²⁵ Ps 67,14.

¹²⁶ Srov. Ps 67,14.

¹²⁷ Ps 67,14.

¹²⁸ Srov. Ps 67,15.

¹²⁹ Ps 67,15.

5 *eam*¹³⁰, scilicet columpnam. *Nive*¹³¹, id est corpore Cristi. *Dealbabuntur*¹³², id est pascentur. In *Selmon*¹³³, quod interpretatur Salomon vel Nive, id est immortalitate dealbuntur, in *Selmon*, id est in propria celesti. *Currus Dei X milibus*¹³⁴, quia in caritate cupulati sunt. In quibus sunt milia letancium, quia gaudent spe. Et dominus in eis in
 10 *Synay in sancto. Dum adimplent mandatum salutis faciendi*, id est nullus salvus nisi per eum. *Exitus mortis*¹³⁵, quia non timent mortem. *Verticem capilli*¹³⁶, id est superbiam. *Ex Basan*¹³⁷, id est ex gentibus. In profundum maris¹³⁸, id est seculi. Ut intingwatur pes eius in sangwine¹³⁹ martirii. *Ligwa canum*¹⁴⁰, id est predicancium applicandorum.
 20 *Ex inimicis*¹⁴¹, id est contra hostes. *Ab ipso*¹⁴², id est ob eius amorem. *Timpanistarum*¹⁴³, id est in timpano canencium vel timpanum tenecium. In excessu¹⁴⁴, id est alienacione a sensibus. *Arundinis*¹⁴⁵, id est calami, qui habitant in arundineto, scilicet hereticos, qui sunt fere. *Congregacio thaurorum*¹⁴⁶, id est superborum hereticorum. Ut excludant eos
 25 *vaccis*¹⁴⁷, id est a bonis doctoribus. In altitudinem¹⁴⁸, id est in profundum. *Zelus*¹⁴⁹, id est indignacio. *Tempus beneplaciti*¹⁵⁰, id est reconciliacionis.

¹³⁰ Ps 67,15.

¹³¹ Ps 67,15.

¹³² Ps 67,15.

¹³³ Ps 67,15.

¹³⁴ Ps 67,18.

¹³⁵ Ps 67,21.

¹³⁶ Ps 67,22.

¹³⁷ Ps 67,23.

¹³⁸ Ps 67,23.

¹³⁹ Ps 67,24.

¹⁴⁰ Ps 67,24.

¹⁴¹ Ps 67,24.

¹⁴² Ps 67,24.

¹⁴³ Ps 67,26.

¹⁴⁴ Srov. Ps 67,28.

¹⁴⁵ Ps 67,31.

¹⁴⁶ Ps 67,31.

¹⁴⁷ Ps 67,31.

¹⁴⁸ Ps 68,3.

¹⁴⁹ Ps 68,10.

¹⁵⁰ Ps 68,14.

35 **(5ra)** *Incurva*¹⁵¹, id est inclina. *Prodigium*¹⁵², id est magnum signum. *Senium*¹⁵³, id est decrepitam etatem. In vasis psalmi¹⁵⁴, id est in psalmis, qui sunt vasa veritatis. *Cornua*¹⁵⁵, id est dignitates. *Cornua iusti*¹⁵⁶, id est virtutes. *Anticipaverunt*¹⁵⁷, id est prevenerunt. *Inaquoso*¹⁵⁸, id est in loco sine aqua. *Cinomia*¹⁵⁹, id est mussca canina. *Erugini*¹⁶⁰, id est rubigini. *Moros*¹⁶¹, id est tales
 40 *arbores. Redegit*¹⁶², id est reduxit. *Crapulatus*¹⁶³, id est superfluo vino potatus. *Post fecantes*¹⁶⁴, id est oves. *Arbusta*¹⁶⁵, que crescunt circa arborem. *Maceriam*¹⁶⁶, id est murum de lapidibus sine cemento, id est
 50 *mezera [mezera]. Depastus est*¹⁶⁷, id est est consumpsit depascendo. *Buccinate*¹⁶⁸, id est resonate. In neomenia¹⁶⁹, id est in nova luna. In insigni¹⁷⁰, id est in preclaro. *Testimonium*¹⁷¹, id est pactum et placitum. *Abs te*¹⁷², id est a te. *Sciencium Rab*¹⁷³, id est Rabi in ea, scilicet civitate. *Cornu*¹⁷⁴, id est
 55 *potestas. Coterram*¹⁷⁵, id est comminuam. *Testamentum*¹⁷⁶, id est

¹⁵¹ Ps 68,24.

¹⁵² Ps 70,7.

¹⁵³ Ps 70,18.

¹⁵⁴ Ps 70,22.

¹⁵⁵ Ps 74,11.

¹⁵⁶ Ps 74,11.

¹⁵⁷ Ps 76,5.

¹⁵⁸ Ps 77,17.

¹⁵⁹ Ps 77,45.

¹⁶⁰ Ps 77,46.

¹⁶¹ Ps 77,47.

¹⁶² Ps 77,59.

¹⁶³ Ps 77,65.

¹⁶⁴ Ps 77,70.

¹⁶⁵ Ps 79,11.

¹⁶⁶ Ps 79,13.

¹⁶⁷ Ps 79,14.

¹⁶⁸ Ps 80,4.

¹⁶⁹ Ps 80,4.

¹⁷⁰ Ps 80,4.

¹⁷¹ Ps 80,6.

¹⁷² Ps 83,6.

¹⁷³ Srov. Ps 86,4.

¹⁷⁴ Ps 88,18.

¹⁷⁵ Ps: nenalezeno.

¹⁷⁶ Ps 88,4.

promissionem. Prophanaverint¹⁷⁷, id
 est male operando offenderint.
 Prophanabo¹⁷⁸, id est violabo.
 Irrita¹⁷⁹, id est cassa. Perfudisti¹⁸⁰, id
 5 est replevisti. In potentatibus¹⁸¹, id est
 in viribus. Supervenit mansuetudo¹⁸²,
 id est debilitas senectutis. Cornu
 meum¹⁸³, id est fortitudo mea. Ex
 tunc¹⁸⁴, id est ex quo. Effabuntur¹⁸⁵, id
 10 est cogitationes pravas offerrent.
 Captabant¹⁸⁶, id est avidae appetebant.
 Preoccu(5rb)pemus¹⁸⁷, id est
 preveniamus. Siccam¹⁸⁸, id est aridam
 vel terram. Alluxerunt¹⁸⁹, id est
 15 illuxerunt. Ductilibus¹⁹⁰, id est maleo
 ductis. Cornee¹⁹¹, id est de cornu. In
 columpna¹⁹², id est que precedebat
 nocte lucida. In die vero aquosa sine
 20 obscura. Adinventiones¹⁹³, id est
 novos mores predicandi. Sicut
 cremium¹⁹⁴, id est illud, quod ex
 adustione adheret patelle et dicitur a
 cremo cremas. Aruerunt¹⁹⁵, id est
 25 disiccata sunt. In domicilio¹⁹⁶, id est in
 pariete sine tecto. Exprobraverunt¹⁹⁷,
 id est insultaverunt vel peccata
 inponebant. Elisisti me¹⁹⁸, id est ad
 terram concussisti. Corroboravit¹⁹⁹, id
 30 est confortavit. Figmentum²⁰⁰, id est
 naturam fragilem, naturam.

¹⁷⁷ Ps 88,32.

¹⁷⁸ Ps 88,35.

¹⁷⁹ Ps 88,35.

¹⁸⁰ Ps 88,46.

¹⁸¹ Ps 89,10.

¹⁸² Ps 89,10.

¹⁸³ Ps 91,11.

¹⁸⁴ Ps 92,2.

¹⁸⁵ Ps 93,4.

¹⁸⁶ Srov. Ps 93,21.

¹⁸⁷ Ps 94,2.

¹⁸⁸ Ps 94,5.

¹⁸⁹ Srov. Ps 96,4.

¹⁹⁰ Ps 97,6.

¹⁹¹ Ps 97,6.

¹⁹² Ps 98,7.

¹⁹³ Ps 98,8.

¹⁹⁴ Ps 101,4.

¹⁹⁵ Ps 101,4.

¹⁹⁶ Ps 101,7.

¹⁹⁷ Ps 101,9.

¹⁹⁸ Srov. Ps 101,11.

¹⁹⁹ Ps 102,11.

²⁰⁰ Ps 102,14.

Efflorescit²⁰¹, id est deflorescit. Qui
 facit esse spiritus angelos²⁰², id est
 nuncios. Urentem²⁰³, id est ardentem.
 Exhilaret²⁰⁴, id est letificet. Erodii²⁰⁵,
 35 id est avis raptissime. Montes
 excelsi²⁰⁶, id est alta precepta.
 Cervis²⁰⁷, id est perfectis
 contencionibus terrenorum. Petra²⁰⁸,
 id est Cristus. Erinaciis²⁰⁹, id est
 40 conscienciosis. Prodigia²¹⁰, id est
 maiora signa. Incole²¹¹, id est advene
 terre Canaan. Penetrare²¹² dicitur
 secretum vel camera. Cinifes²¹³, id est
 musce summentissime. Incubuit²¹⁴, id est
 45 superiacuit. Conturnix²¹⁵ est avis
 regia. Irritaverunt²¹⁶, id est
 provocaverunt. Iniciati sunt²¹⁷, id est
 sacrificaverunt. Iniciare, inchoare et
 sanctificare. Iniciati, id est sacrificati.
 50 Quassacio²¹⁸, id est plaga. Vexatus²¹⁹,
 (5va) id est turbatus. Interfecta est
 terra²²⁰ et homines pro hoc peccato
 interfecti sunt. Abominatus est²²¹, id
 est detestatus est. Animam suam in
 55 anime²²², id est vacuam. Spiritus
 procelle²²³, id est ventus tempestatis.
 Thabescebat²²⁴, id est deficiebat. In
 auram²²⁵, id est in levem ventum. In
 salsuginem²²⁶, id est in salsum

²⁰¹ Ps 102,11.

²⁰² Srov. Ps 103,4.

²⁰³ Ps 103,4.

²⁰⁴ Ps 103,15.

²⁰⁵ Ps 103,17.

²⁰⁶ Ps 103,18.

²⁰⁷ Ps 103,18.

²⁰⁸ Ps 103,18.

²⁰⁹ Ps 103,18.

²¹⁰ Ps 104,5.

²¹¹ Ps 104,12.

²¹² Ps 104,30.

²¹³ Ps 104,31.

²¹⁴ Ps 104,38.

²¹⁵ Ps 104,40.

²¹⁶ Ps 105,7.

²¹⁷ Ps 105,28.

²¹⁸ Ps 105,30.

²¹⁹ Ps 105,32.

²²⁰ Srov. Is 24,5.

²²¹ Ps 105,40.

²²² Srov. Ps 88,49.

²²³ Ps 106,27.

²²⁴ Ps 106,26.

²²⁵ Ps 106,29.

²²⁶ Ps 106,34.

humorem, qui facit terram sterilem.
*Invio*²²⁷, id est sine via vel ubi non est
via. *Opillabit*²²⁸, id est claudet.
*Siccimam*²²⁹, id est terram illam.
5 *Metibor*²³⁰, id est mensurabo.
*Nutantes*²³¹, id est dubitantes.
*Conpunctum*²³², id est mortificatum.
*Excussus*²³³, id est fugatus.
*Dyployde*²³⁴, id est dupplici amictu,
10 scilicet confusione. *Tecum*
*principium*²³⁵, id est eternitas vel filius
tuus. *Virtutis tue*²³⁶, id est deitatis tue.
*In splendoribus sanctorum*²³⁷, id est
quoniam sancti erunt in splendore
15 claritatis. *Conquassabit*²³⁸, id est
humiliabit. *In terra*²³⁹, id est in vita.
*De torrente in via bibet*²⁴⁰, id est de
penis mortalitatis nostre. Propterea
*exaltabit caput*²⁴¹, scilicet in iudicio.
20 *Cornu*²⁴², id est humilitas. *Fremet*²⁴³,
id est auxiliabitur. *Thabescet*²⁴⁴, id est
deficiet. *In exessu*²⁴⁵, id est in extasi.
*In condensis*²⁴⁶, id est in spissitudine.
Condensus est silva spinosa et
25 *umbrosa. Incola*²⁴⁷, id est peregrinus
vel advena. *Exprobrantibus*²⁴⁸, id est
insultantibus. *Usquequaque*²⁴⁹, id est
semper vel valde vel undique.
*Defeccio*²⁵⁰, id est tedium.

²²⁷ Ps 106,40.

²²⁸ Ps 106,42.

²²⁹ Ps 107,8.

²³⁰ Ps 59,8.

²³¹ Ps 108,10.

²³² Ps 108,17.

²³³ Ps 108,23.

²³⁴ Ps 108,29.

²³⁵ Ps 109,3.

²³⁶ Ps 109,3.

²³⁷ Ps 109,3.

²³⁸ Ps 109,6.

²³⁹ Ps 109,6.

²⁴⁰ Ps 109,7.

²⁴¹ Ps 109,7.

²⁴² Ps 111,19.

²⁴³ Ps 111,10.

²⁴⁴ Ps 111,10.

²⁴⁵ Ps 115,2.

²⁴⁶ Ps 117,27.

²⁴⁷ Ps 118,19.

²⁴⁸ Ps 118,42.

²⁴⁹ Ps 118,8.

²⁵⁰ Ps 118,53.

30 *Circumplexi sunt me*²⁵¹, id est
circumligaverunt. *Coagulatum*²⁵², id
est indurantum. *Super milia*²⁵³, id est
(5vb) plus quam milia. *Uter in*
*pruina*²⁵⁴, id est corpus in castitate.
35 *Super topazion*²⁵⁵, id est postquam
illum lapidem preciosum. A
*calumpniis*²⁵⁶, id est a falsis
inposicionibus. *Zelus*²⁵⁷, id est caritas.
*Vehementer*²⁵⁸, id est multum.
40 *Contemptus*²⁵⁹, id est despectus.
*Eructabunt*²⁶⁰, id est extra
pronuncciabunt. *Cum carbonibus*²⁶¹,
id est cum malis exemplis malorum
hominum. *Desolatorii*²⁶², id est
45 vastatorii ad desolacionem. *Qui*
confidunt in Domino, sicut mons
*Syon*²⁶³ sunt firmi. *Filii excussorum*²⁶⁴,
id est boni cristiani, filii
apostolorum. *Novelle*²⁶⁵, id est virge.
50 *Sustinui*²⁶⁶, id est expectavi.
*Requiem*²⁶⁷, id est dormicionem. In
*Effrata*²⁶⁸, id est in Bethleem.
*Frustrabitur*²⁶⁹, id est decipietur.
*Cornu David*²⁷⁰, id est Cristum. In
55 *horam*²⁷¹, id est in lumbum sive in
extremitatem. *Ex inde: non est sermo*
*in lingua me*²⁷² sine veritate.
*Novissima mea*²⁷³, id est ultima. *Ex*
*me*²⁷⁴, id est ex peccato meo. *Nox*

²⁵¹ Ps 118,61.

²⁵² Ps 118,70.

²⁵³ Ps 118,72.

²⁵⁴ Ps 118,83.

²⁵⁵ Srov. Ps 118,127.

²⁵⁶ Ps 118,134.

²⁵⁷ Ps 118,139.

²⁵⁸ Ps 118,140.

²⁵⁹ Ps 118,141.

²⁶⁰ Ps 118,171.

²⁶¹ Ps 119,4.

²⁶² Ps 119,4.

²⁶³ Ps 124,1.

²⁶⁴ Ps 124,6.

²⁶⁵ Ps 127,3.

²⁶⁶ Ps 129,4.

²⁶⁷ Ps 131,5.

²⁶⁸ Ps 131,6.

²⁶⁹ Ps 131,11.

²⁷⁰ Ps 131,17.

²⁷¹ Ps 132,2.

²⁷² Ps 138,4.

²⁷³ Srov. Ps 138,5.

²⁷⁴ Ps 138,6.

5 illuminacio mea²⁷⁵, id est minima. In
 libro tuo²⁷⁶, id est in Cristo. Et nemo
 in eis²⁷⁷ dicet, ego sum Petri vel Pauli,
 sed Cristi²⁷⁸. In vanitate civitates
 suas²⁷⁹, id est in peccato corpora sua.
 In via eterna²⁸⁰, que est Cristus.
 Subplantare²⁸¹, id est decipere.
 Caput²⁸², id est superbia est circuitus
 eorum. Iuncti petre²⁸³, id est Cristo.
 10 Inferi²⁸⁴, id est profundo in viciis et
 secus infernum.
 Fulgera²⁸⁵ multiplicata.
 Coruscaciones²⁸⁶, id est
 illuminaciones. Promptuaria²⁸⁷, id est
 15 eorum **(6ra)** celaria. Eructancia²⁸⁸, id
 est de uno in aliud. Fetuose²⁸⁹, id est
 fetibus plene. Macerie²⁹⁰, id est muri
 sine cemento. Eructabunt²⁹¹, id est
 expriment. Elisos²⁹², id est confractos.
 20 Alligat²⁹³, id est curat. Precinite²⁹⁴, id
 est canite. Liquefaciet²⁹⁵, id est
 dissolvit. Spiritus eius²⁹⁶, id est vetus.
 Statuit²⁹⁷, id est ordinavit. Spiritus
 procellarum²⁹⁸, id est ventus
 25 tempestatum. Cornua²⁹⁹, id est
 dignitates. Ancipites³⁰⁰, id est bis
 acuti. In manibus³⁰¹ iudicium dicitur
 scriptum a patribus decretum. In

²⁷⁵ Ps 138,11.

²⁷⁶ Ps 138,16.

²⁷⁷ Ps 138,16.

²⁷⁸ Srov. 1 Cor 1,12.

²⁷⁹ Srov. Ps 138,20.

²⁸⁰ Ps 138,24.

²⁸¹ Ps 139,5.

²⁸² Ps 139,8.

²⁸³ Ps 140,6.

²⁸⁴ Ps 88,49.

²⁸⁵ Ps 143,6.

²⁸⁶ Ps 143,6.

²⁸⁷ Ps 143,13.

²⁸⁸ Ps 143,13.

²⁸⁹ Ps 143,13.

²⁹⁰ Ps 143,14.

²⁹¹ Ps 144,7.

²⁹² Ps 144,14.

²⁹³ Ps 146,3.

²⁹⁴ Ps 146,7.

²⁹⁵ Ps 147,7.

²⁹⁶ Ps 145,4.

²⁹⁷ Ps 148,6.

²⁹⁸ Ps 148,8.

²⁹⁹ Ps 74,11.

³⁰⁰ Ps 149,6.

³⁰¹ Ps 149,6.

30 cimbali³⁰², id est in metallis permixtis
 acutum sonum facientibus. Si
 dormieritis inter medios cleros³⁰³, si
 dormiatis, id est a peccato quiescatis.
 Inter medios cleros, id est inter duas
 35 sortes, scilicet terrena despiciendo et
 celestia sperando. Cleros grece
 dicitur, sors latine. In medio dormit
 istarum sorcium, qui in contemptu
 terrenorum et spe celestium vitam
 sunt. Penne columbe deargentate³⁰⁴,
 40 id est purissima desideria mentis ad
 Iesum Christum semper sunt alba ad
 modum argenti. Et posteriora dorsi
 eius³⁰⁵, id est remune rationes
 laborum eius in palore auri, id est in
 45 requie sempiterna, que percellit omnia
 sicut aurum cuncta metalla etc.

50 **(6rb)** Abreviare ukrátiti [vkratítí]

Abibere velmi píti [welmi pití]

Abicere odvrci [odwrczy]

Abdere skrýti [lkriti]

Abdecet neslušie [nešluffie]

55 Abdelere shladiti [šhladítí]

Abdicare zapřieti [zaprzietí]

Abducere provoditi [prowoditi] aut

přelstiti [przelstítí]

Aberrare blúdití [bludití]

60 Abemere bráti [bratí]

Abigere zahnati [zahnatí]

Abglomerare svinúti [šwínutí]

Abhominare ohaviti [ohawití]

Abiugare rozděliti [rozdieliti] aut svlastiti

65 [šwlaštítí]

Abgregare odhrnúti [odhrnutí]

Abiurare odpřisieci se země [odprzifieczy
fe zeme]

Ablactare ostanúti [ošťanutí], odvyknúti

70 [odwyknutí]

Ablegurire mlsiti [mlítí] aut leptati

[leptatí]

Abluere práti [pratí]

Abortire zavrci [zawrczy]

75 Abolere zapomenuiti [zapomenuti],
destruere, delere

³⁰² Ps 150,5.

³⁰³ Ps 67,14.

³⁰⁴ Ps 67,14.

³⁰⁵ Ps 67,14.

- Abhortare* odchudnúti [odchudnúť]
Abhorre strachovati <se> [ťrachovať]
Abhortari odradiť [odradiť]
Abarcere zamútiť [zamútiť]
5 *Abnegare* zaprieť [zaprieť]
Abnuere prieti [prieti]
Abuti nestatečne požívať<i> [neštatečne požívať]
Abradere sholiť [sholiť]
10 *Abrenunciare* odrieť [odrieť]
Abrepere zalézt [zalezt]
Abrodere shlodať [shlodať]
Abrogare utrhať [vtrhať]
Abrumpere odlomiť [odlomiť]
15 **(6va)** *Abstare* nechať stáť [nechať ťať]
Abstrahere odtáhnúť [odtahnúť]
Abscedere zajiť [zajiť]
Abire pryč íť [prič íť]
Abstergere seťiť [seťiť]
20 *Absterre* veľmi se báť [veľmí se báť]
Abstrepere vyhlodať [vyhlodať]
Absilire skočiť [ťkocžiť]
Absentare skrýť [ťkrýť]
Abstinerere zdržeti [zdržeti], přeťati
25 [přieťati], odtáhnúť [odtahnúť]
Abscondere skrýť [ťkrýť]
Absolvere zbaviť [zbaviť]
Absolere odvyknúť [odvyknúť]
Absumere ztráviť [ztraviť]
30 *Abstrudere* zacpať [zacpať] aut
zamknúť [zamknúť]
Abscindere, audire indignum
Abegit, separavit
Acceptare žaďati [žadati] aut přivíťati
35 [přívíťati]
Accedere přístúpiť [přístupiti],
consentire, placere vel annuere
Accinare kupčeti [kupčeti]
Accrescere přiroťti [přiroťti]
40 *Accelerare* chváťati [chváťati]
Acescere hořku býť [horzku býť]
Accinere zpíevati [zpíevati]
Accingere opáťati [opáťati]
Accersire přivolať [přivolať]
45 *Accire idem*
Accidiari teskliti [teskliti]
Acticare činiť [činiť] aut zapisovati
[zařivováť]
Accolere ústavně usilováť [vstavně
50 řivováť]
Accomodare zajiť [zajiť], puočeti
[puočeti]

- Accurare pilně se starati [pilnie se starati]
 Accumbere spáti [ľpati] aut jiesti [giesti],
 55 Iudith XII³⁰⁶
 Accuere ostřiti [oftrziti]
 Accubare bdieti [bdieti], Ezechielis 34³⁰⁷
 Accumulare hromazditi [hromazditi]
 Acquiescere povoliti [powoliti]
 60 (6vb) Acquirere získati [získati]
 Acclamare přivolati [pržíwolati]
 Accito, id est advoco, Iob
 Adamare milovati [milowati]
 Adaquare napojiti [napogiti]
 65 Addere přičiniti [przicziniti], množiti
 [množiti]
 Addensare tlustiti [tluŝtiti]
 Adipiscere dojíti [dogiti], přichopiti
 [przichopiti]
 70 Acquirere dosiehnúti [dosiehnúti]
 Addicere přičiniti [prziczíniti] aut připsati
 [przipŝati]
 Adire přijíti [przigiti]
 Adequare srovnati [frownati]
 75 Adigere dočiniti [dočzíniti]
 Adorare modliti [modliti], pozdraviti
 [pozdrawiti], děkovati [dėkowati]
 Adolere vynieti [wynieti] aut ruosti
 [ruoŝti]
 80 Adimere vzieti [wzieti]
 Adherere přidržeti se [przidrzeti se]
 Adhibere pilně přičiniti [pilnie przicziniti]
 Adecimare desátek uhrnúti [defatek
 vhrnúti]
 85 Adirectare v pravú cestu ukázati [w
 prawu cestu vkazati]
 Adiurare zaklínati [zaklínati]
 Adhortare upomínati [vpomínati]
 Admittere hřešiti [hrzieŝiti] aut bráti
 90 [brati] aut přistúpiti [przistupiti]
 Admirari diviti <se> [diwiti]
 Adnichilare zkaziti [zkaziti]
 Adnullare zmrhati [zmrhati]
 Adaperire otevřieti [otewrzieti]
 95 Advellere přikryti [przikriti] aut přihoditi
 [przihoditi]
 Advellare koronovati [koronowati]
 Adoptare žádati [žadati]
 Advehere přivéztí [pržíwewzi]
 100 Adversari protiviti se [protiwiti se]
 Adventare přijíti [przigiti]

³⁰⁶ Idt 12.17.

307 Ez 34,15.

	<i>Advertere</i> tbáti [tbati] aut ničiti [nícžiti]		<i>Alienare</i> otehnati [otehnatí]
	<i>Advocare</i> řečňovati [rzecznowati] aut přivolati [přziwolati]		<i>Allibiscere</i> počínati píti [počzinatí pití]
	(7ra) <i>Aduncare</i> ukřiviti [vkržiwití]	55	<i>Allicere</i> přivábiti [přziwabiti]
5	<i>Adumbrare</i> přikryti [přzikryti] aut zastieniti [zaštienítí]		<i>Allidere</i> rozstrčiti [rozštrcziti]
	<i>Adulare</i> pochlebovati [pochlebowati]		<i>Alloqui</i> přimluviti [przimluwití]
	<i>Adunare</i> shromazditi [shromazdití]		<i>Alludere</i> pohrávaje posmievati [pohrawage pořmiewati]
	<i>Adtemperare</i> pokusiti [pokuřyti]	60	<i>Alluere</i> práti [prati]
10	<i>Adurare</i> spáliti [spalití]		<i>Allubescere</i>
	<i>Adulterari</i> cizoložiti [czížoložiti], slúchati [řluchati] aut pamatovati [pamatowati]		<i>Allisisti, id est in terram percussisti</i>
	<i>Adtendere</i> znamenati [znamenati]		<i>Amaricare</i> uhorčiti [vhorcžiti]
	<i>Adolebant, id est cremabant</i>		<i>Ambigere</i> pochybiti [pochybití]
15	<i>Affligere</i> bičovati [biczowati] aut poddávati [poddawati] aut mučiti [mucžiti]	65	<i>Ambire</i> objieti [objieti] aut píchati [pychatí]
	<i>Afflare</i> přidýmati [przidimatí]		<i>Ambisare, id est apum.</i>
	<i>Affectare</i> žádati [žadati]		<i>Amicari</i> přiezen ukázati [prziezen vkazati]
20	<i>Afferre</i> přivesti [přziwefiti], přiněsti [přzineřti]		<i>Amicare</i>
	<i>Afficere</i> mučiti [mučžiti] aut dynchovati [dinchowati]	70	<i>Amicire</i> odievati [odiewati]
	<i>Affigere</i> přilepiti [przilepiti] aut přitknúti [przitknutí]		<i>Aminiculare</i> pomáhati [pomahati]
25	<i>Affibulare</i> odievati [odiewati]		<i>Ammestari</i> smúceti [řmucžeti]
	<i>Affluere</i> dosti řmieti [dořti řmíeti]		<i>Amittere</i> ztratiti [ztratiti]
	<i>Affurcare</i> oběsiti [obieřyti]		<i>Ampliare</i> rozšřřiti [rozřřřžiti]
	<i>Affuit, id est astitit</i>	75	<i>Amplificare</i> šřřiti [řřřžiti]
30	<i>Agredere</i> dojřti [dogiti]		<i>Amplectere</i> objieti [objieti]
	<i>Aggere</i> hromazditi [hromazdití] aut množiti [množiti]		<i>Amputare</i> utieti [vtieti]
	<i>Agittare</i> hýbati [hybati] aut chvátati [chwatati] aut třiesti [trzieřti]		<i>Ammovere</i> odsaditi [odřaditi]
35	<i>Agonizare</i> s smrtí bojovati [s řmrti boíowati]		<i>Anatematizare</i> klěti [kleti]
	<i>Aglutinare</i> zadávati [zadawati]	80	<i>Angariare</i> nutiti [nutiti]
	<i>Agnominare</i> řmenovati [řmenowati]		<i>Ancillare</i> slúžiti [řluziti]
	<i>Agitat, monet, sollicitat</i>		<i>Angere</i> snuzovati [řnuezowati]
40	<i>Alare</i> protáhnúti se [protahnuti ře] in modum crucis		<i>Angire</i> starati [řtarati]
	<i>Albescere</i> uběliti [vbieliti]		<i>Anxiare idem, stýskati [řtyřkatí], affligere,</i>
	<i>Albicare idem</i>	85	<i>molestare</i>
	<i>Allectare</i> čekati [czekati]		<i>Anticipare</i> přebrati [přzebrati] aut předpočínati [přzipoczínati], <i>prevenire</i>
45	<i>Allevare</i> ulehčiti [vlehcziti]		<i>Antiquare</i> stáru býti [řtaru byti]
	<i>Allere</i> řiviti [řiwiti]		<i>Antecedere</i> předřjiti [předgiti]
	<i>Allegare</i> dokládati [dokladati] aut dokázati [dokazati]	90	(7va) <i>Annectere</i> svázati [řwazati]
	<i>Altercare</i> svářiti [řwaržiti]		<i>Animare</i> poslúžiti [pořluziti]
50	(7rb) <i>Alternare</i>		<i>Animadvertere</i> rozpomenúti [rozpomenuti] aut znamenati [znamenati] aut mučiti [mučžiti],
	<i>Algere</i> zmrznúti [zmrznuti]	95	<i>wersus: Hoc animadvertis, quod percipitur trans mente. Ast animadvertis illos, quos verberare punis.</i>
	<i>Alligare</i> svázati [řwazati]		<i>Anhelare</i> žádati [žadati] aut dýchati [dichati]
		100	<i>Angustiare</i> stýskati [řtiřkatí]
			<i>Annuere</i> přivoliti [přziwoliti]
			<i>Antulare</i> posluhovati [pořluhowati]

	<i>Ango, -gi, -xi, id est constringendo affligere, libro Regum, eciam molestare.</i>		<i>Arestare</i> staviti [šťawítí]
	<i>Anticipaverunt, id est prevenerunt</i>		<i>Aromatizare</i> voněti [woníetí]
5	<i>Anathere dicitur dampnacio, excommunicacio, perdicio.</i>	55	<i>Armizare</i> oděv [oděw] aut oděnie na se bráti [odienie na fe bratí]
	<i>Apparere</i> zjeviti [zgewítí]		<i>Arcessere</i> přivolati [prziwolatí]
	<i>Apparere</i> okrásli [okrašlití]		<i>Ariolare</i> čarovati [čzarowatí]
	<i>Appellare</i> otvolati [otwolatí]		<i>Arrogare</i> chlubiti <se> [chlubítí]
10	<i>Appetere</i> žádati [žadati]	60	<i>Artare</i> puditi [puditi] aut mútiti [mutítí]
	<i>Appendere</i> zpolehnúti [zpolehnutí] aut chváliti [chwalítí] aut zvážiti [zwažiti]		<i>Argumentare</i> hádati <se> [hadatí]
	<i>Appellere</i> přidržeti [přidržeti] aut přistrčiti [přistrčítí]		<i>Arterizare</i> žilovati [žilowatí]
15	<i>Appreciare</i> zaplatiti [zaplatítí], najieti [nagietí]		<i>Arruerunt, id est siccata sunt</i>
	<i>Applicare</i> přičiniti [přiczínití]		<i>Assare</i> péci [peczy]
	<i>Apptare</i> připraviti [prziprawítí]	65	<i>Astare</i> přistáti [přzistatí]
	<i>Apropinquare et approximare idem</i>		<i>Assentare</i>
20	<i>Appropriare et approximare idem</i>		<i>Assentire</i> přivoliti [prziwolítí]
	<i>Appropriare</i> zvlástiti [zwlašťití]		<i>Assectari</i> následovati [nalledowati]
	<i>Apponere</i> přiložiti [přiloziti]		<i>Assequi</i> dobytí [dobytí] aut dojítí [dogití]
	<i>Appodiare</i> zpolehnúti [zpolehnutí]	70	<i>Assere</i> pokládati [pokladatí]
	<i>Apporiare</i>		<i>Asseverare</i> ustanoviti [vřtanowítí]
25	<i>Apparotor</i> kajklér [kayklerž]		<i>Asperare</i> ostřiti [vřřžiti]
	<i>Appostotare</i> převrátiti s viery [przewratiti f wieri] aut řádu poběhnúti [rządu pobiehnutí]		<i>Aspernare</i> zhrdati [zhrdatí]
	<i>Arbitrare</i> ubrmanem [vbrmanem] aut poručníkem býti [poruczníkem bití]		<i>Aswescere</i> přivyknúti [příwyknutí]
30	<i>(7vb) Arbitrari</i>	75	<i>(8ra) Asuefacere idem</i>
	<i>Arare</i> orati [oratí]		<i>Ascire</i> věděti [wiedietí]
	<i>Arrere</i> sušiti [fušití]		<i>Asciere</i> volati [wolatí]
	<i>Arcere</i> nutiti [nutiti] aut ukončiti [vkoncžiti]		<i>Assidere</i> obsěti [obfeťí] aut hlédati [hledatí]
35	<i>Arefacere</i> sušiti [fušití]	80	<i>Asscribere</i> připsati [přzipfatí]
	<i>Arcuare</i> křiviti [kržíwítí]		<i>Aspicere</i> přihlédati [přihledati]
	<i>Ardere, wersus: Ardet, qui properat, ardet, quecumque crematur. Ardet mens, ardet clipeus, domus, ardet et ignis. Hic cupit, hic splendet, hec uritur, urit et ille. páli [paliti] aut hněvati <se> [hněwatí] aut milovati [mílowatí]</i>		<i>Aspectare idem</i>
40			<i>Asilire</i> přiskočiti [přiskocžiti]
			<i>Assimilare</i> rovnati [rownatí]
45	<i>Arguere</i> trestati [třeřtati]	85	<i>Aspirare</i> dýchati [díchatí] aut přieti [přietí]
	<i>Arridere</i> vesele se smieti [wefele fe řmíetí]		<i>Assignare</i>
	<i>Arrigere, id est extendere virilem virgam, topořiti [toporžiti]</i>		<i>Astipulari</i> ustanoviti [vřtanowítí]
	<i>Arripere</i> hněvivě zchopiti [hněwíwíe zchopítí]		<i>Associare</i> přitovařiti se [přitowarziřiti]
50	<i>Articulare</i> dospěle spojití [dořpiele řpogítí]	90	<i>Assolare</i>
			<i>Asportare</i> bráti [bratí]
			<i>Assuere</i> řiti [řití]
			<i>Assumere</i> přivzieti [přiwzietí]
		95	<i>Assaltare</i> s radostí skákati [s radořtí řkakatí]
			<i>Asstruere</i> pokládati [pokladatí]
			<i>Astipulantur, auxiliantur, permoventur</i>
			<i>Astricunt, id est affirmant</i>
		100	<i>Attaminare</i> znečistiti [zuocžířití]
			<i>Attrahere</i> přitáhati [přřtahatí]
			<i>Atterere</i> přřřřiti [přřřřřití], zlomiti [zlomití]

- Attestari* přísáhati [prɛzɪsahatɪ] aut svědčiti [fwɛdcɛziti]
Attenuari utenčiti [vtenczítɪ], *subtiliari*
Attrectari
5 *Attinere* příslušet [prɛzɪflusɛtɪ]
Attingere dotýkati [dotikati] aut dosáhati [dofahatɪ]
Attribuere přidávati [prɛzɪdawatɪ]
Attollere zpraviti [zprawítɪ]
10 *Attonare* zvučiti [zwucziti]
Auguriare mnieti [mníetɪ]
Aucupare číhati [czíhati]
Augere množiti [množitɪ]
Avere žádati [žadati]
15 *Augmentare vel augere*
Avertere otvrátiti [otwratiti]
Aufferre obrati [obratɪ]
Avellere slúpiti [flupítɪ] aut slib zrušiti [flib zrušítɪ]
20 *Aurire* bít [bitɪ] aut vzieti [wzíetɪ] aut vuoz hnáti [wuoɔ hnátɪ]
Auscultari pilně přislušchat [pilně prɛzɪposluchatɪ]
(8rb) *Autumare* mnieti [mníetɪ]
25 *Aversio, id est recessus deo*
Blandiri lísat [lɪsfatɪ]
Baptizare křstít [krɛzɪstítɪ]
Balneare, wersus: Balneo dic miserorum, balneor dic esse potentum.
30 v lázně se mýt [w laznie se mytɪ]
Balbare bebtati [bebtatɪ]
Balbutire zajékati <se> [zagekatɪ]
Blacteare idem
Bachari hněvati <se> [hníewatɪ]
35 *Balare* bečeti [beczeti]
Babare měčeti [míeczietɪ]
Baculare kyjovati [kygiowatɪ]
Blasphemare pohněvati [pohniewatɪ], porúhati [poruhatɪ]
40 *Baudare* skovíčeti [lkowyczietɪ]
Blacteare škřěčeti [ɲkrɛzieczietɪ]
Baiulare nésti [neštɪ]
Barbarizare škaředěti [ɲkarzedietɪ]
Beare oslaviti [oslawítɪ]
45 *Beatificare* blahoslaviti [blahoslawítɪ]
Bellare aut bellicare bojovati [boíowatɪ]
Benedicere žehnati [zehnatɪ] aut žádati [zadatɪ] aut pravdu pravit [prawdu prawítɪ]
50 *Benepersuadere* dobře raditi [dobrze radítɪ]
Bleumare kysati [kyfatɪ]
- Bidentare* rýti [rytɪ]
Bicare tulatesi <se> [tulatɪ]
55 *Binare* dvakrát orati [dwakrát oratɪ]
Bipartiri děliti [dielitɪ]
Bobinare porúhati [poruhatɪ] aut haněti [hanietɪ] aut lát<i> [lat]
Boare řvát [rzwatɪ]
60 *Bulire, wersus: Olla bulit, vinum bullit, cervisia blictrat.*³⁰⁸
Bumbisare prděti [prdiétɪ]
Buccinare trůbiti [trubítɪ]
Buere omočiti [omočzítɪ]
65 **(8va)** *Bursare* peníze hromazditi [peníze hromazditɪ]
Cachinari kechtati <se> [kechtatɪ]
Cathare pohoršiti [pohoršítɪ]
Cadere padat [padatɪ]
70 *Calamisare* vesele zpíevati [wefeɛ zpiewatɪ] aut stéblem zpíevati [stɛblem zpiewatɪ]
Clamitare křičeti [krɛziczietɪ]
Clamidare odíevati [odiewatɪ]
75 *Clattrare* klektati [klektatɪ]
Clamdestinare tajiti [tagitɪ]
Clangere štěkati [stiekatɪ]
Clarificare čistiti [czíštítɪ]
Clarescere zjeviti [zgewítɪ]
80 *Clavare* řemditi [rzemditɪ]
Claudicare kulhati [kulhatɪ]
Calciare obúvati [obuwatɪ]
Caligare mračiti [mraczítɪ]
Calere hřieti [hrzietɪ] aut blýskati [blyskatɪ]
85 [blyfkati], *id est splendere, wersus: Calet durare, denotat et splendere.*
Calcolare čísti [czíštɪ] aut počítati [poczítatɪ]
Calumpniari porúhati [poruhatɪ],
90 posmíevati [posmíewatɪ]
Cambire měniti [míenítɪ]
Cancellare mřieziti [mrzieziti]
Candere blýskati [blyskatɪ] aut svietiti [fwietítɪ]
95 *Candere idem, splendere*
Candidare bieliti [bielitɪ]
Canescere šedivěti [šedíwíetɪ]
Canere zpíevati [zpíewatɪ]
Capescere žádostí pochopiti [žadostí pochopítɪ]
100 *Captivare* jímati [gímatɪ]

³⁰⁸ Srov. Walther, Proverbia 19779.

- Carere* nemieti [nemieti] aut strádati [štradatí]
Carpere řezati [rřezati] aut štikati [štikatí]
5 *Carpentare* tesati [tefatí]
Carpinare cezévati [czezewatí]
Crapulari přejíesti [przegeftí]
(8vb) *Crassari* tlustěti [tluftíetí]
Cassare, id est in nichilum facere
10 *Castrare* klestiti [kleftítí] aut řezati [rřezatí]
Crastinare dlíti [dliti]
Castrametari stavěti [štawieti] aut vojskem se položit [woyskem se položití]
15 *Cathazare* maukati [maukatí], est verbum cathorum.
Categorizare vieru učiti [wieru vcžiti], učiniti [vcžínítí]
20 *Catellare*, *Catillare* lektati [lektatí]
Cathaplasmare léčiti [lecžiti], vázati [wazati]
Caternare lid zbierati [lid zbíeratí]
Cauteriere pálití [palítí]
25 *Cavillari* přelstítí [przielstítí], kunštovati [kunštowatí], wersus: *Si non vis calvi, fugias consortia calvi.*
Calvare lysu býti [lyfu bytí]
Cecare oslnúti [olnútí]
30 *Cedere* postúpiti [poštupití] aut bítí [bití]
Celare rýti [ryti], *sculpere*, wersus: *Qui sculpsit, celat figuras, abscondita celat.*
Inde celtes dláto [dlato]
Celare přikryti [přzikriti] aut tajiti [tagiti]
35 *Cellere* bítí [biti]
Cellere hýbati [hybatí]
Cleperere krásti [kraftí]
Clere slúžiti [luziti], inde *cliens*
Clere smrděti [šmrd], inde *cloaca*
40 *Clere* otemknúti [otemknutí], inde *clavis*
Clere lézti [lezti], inde *clima*
Clere střěbati [štržiebati], inde *coclear*
Clere panovati [panowatí], inde *gloria*
Cenare večerěti [weczierzietí]
45 *Censere* ukázati [vkazati] aut bráti [brati] aut čísti [czíftí] aut jmenovati [gmenowatí]
Centuplicare tisíckrát složití [tífliczkrat lóžití]
50 *Centurire* panovati nade stem [panowatí nade štem]
Centrare cpáti [czpatí]
- (9ra)** *Cernere* hleděti [hledietí]
Centonizare začínati zpíwati [zacžínatí zpíwatí]
55 *Creare* něco z ničehož učiniti [níczo z nicžiehož včžíniti]
Creare slíbati [libiti], wersus: *Creans malum, id est promittens.*
60 *Crepere* drážniti [draznítí]
Crebescere, *multiplicare*, *augere*
Creticare polepšiti [polepšítí]
Credere věřiti [wieržiti]
Cerimoniare obětovati [obietowatí]
65 *Cespitare* pochybiti [pochybítí] aut drastiti <se> [draftítí]
Ciere volati [wolati]
Clientare slúžiti [luzítí]
Cibare krmiti [krmítí]
70 *Cippare* kladovati [kladowatí]
Cingere opásati [opassatí]
Citare pohnati [pohnati]
Cintillare svietiti [šwietití]
Cillere
75 *Clingere*
Circumferre obnésti [obneftí]
Cribrare mluvíti [mluwití]
Circumducere obvésti [obweftí]
Circumdare objíti [objítí]
80 *Circumlinire* obmazati [obmazatí]
Circumluere obmýti [obmytí]
Circumsepire oplěsti [opleftí]
Circumvallare obklásti [obklaftí]
Circumvehere obvézti [obweztí]
85 *Circumvenire* oklamati [oklamatí]
Circumvolare obletěti [obletietí]
Circumstare obstáti [obštátí]
Circumtuere opatřiti [opatržítí]
Circinare čářiti [čzaržítí]
90 *Coadunare* shromazditi [šhromazdítí]
Coacervare hromaditi [hromadítí]
Coagulare ssednúti [šsednutí]
Coalescere ruosti [ruoftí]
Coangustare stýskati [štylkatí]
95 *Cohabitare* přebývati [przebywatí]
Coibere nutiti [nutiti], *Iob* 3° 29^o309
Coarguere treskati [tresktatí]
(9rb) *Coartare* nutiti [nutítí]
Coemere skúpití [skupití]
100 *Coaugmentare* množiti [množítí]
Coherere přidržeti [přzidržeti]

³⁰⁹ Srov. *Iob* 29,10.

	<i>Coercere</i> nutiti [nutítí], zapověděti [zapowiedětí]		<i>Commorari</i> přebývati [prziebíwatí]
	<i>Coinclinare</i> súžiti [svzytí], skloniti [sklonítí]		<i>Commori</i> přimřieti [przimrzieti],
5	<i>Coire</i> svatbiti [swatbítí]	55	spoluumřieti [spoluvmrzieti]
	<i>Coinquinare</i> nečistiti [neczisztítí]		<i>Commovere</i> rozhněvati [rozhniéwati],
	<i>Cohortari</i> těšiti [tieľłiti]		drážditi [drazdítí]
	<i>Cooperari</i> pomoci [pomoczy]		<i>Commulcere</i> měkčiti [miekczyć]
	<i>Colare</i> cediti [czedití]		<i>Compati</i> přetrpěti [przietrpieti]
10	<i>Cooperire</i> přiodievati [prziodiewatí]	60	<i>Commutari</i> směniti [fmienítí]
	<i>Cogere</i> hnáti [hnati] aut puditi [puditi]		<i>Compaginare</i> spojití [spogítí]
	<i>Collabi</i> splznúti [splznutí], sklúznúti [skluznutí]		<i>Communicari</i> obecňovati [obecznawatí]
	<i>Collaphisari</i> zášijkovati [zaľłigkowatí]		<i>Comparare</i> přirovnati [przirownatí]
15	<i>Collaterare</i> na straně seděti [na ftranie sedietí]		<i>Comparere</i> postavití [poľławítí]
	<i>Collegare</i> tovaryšiti [towariľłiti], družiti [družití]	65	<i>Complacere</i> slíbiti [ľłibítí]
	<i>Colere</i> ctíti [cztítí], okrásliti [okraľłiti],		<i>Compellere</i> sehnati [fehnatí]
20	<i>venerari</i>		<i>Complectere</i> objieti [objietí]
	<i>Colere</i> přebývati [przebywatí], milovati [milowatí]		<i>Complere</i> doplniti [dopľłnití]
	<i>Collibare</i> sniedati [ľłiedatí]	70	<i>Complecti</i> muky trpěti [muky trpietí]
	<i>Collibere, id est complacere</i>		<i>Comperire</i> zvědětí [zwiedietí]
25	<i>Colligare</i> svázati [fwazatí]		<i>Comprehendere</i> bráti [bratí], zastihnúti [zaľłihnuti], jímati [gímatí]
	<i>Colligere</i> sebrati [febratí]		<i>Compensare</i> rovnati [rownatí], platiti [platítí], odplatiti [odplatítí]
	<i>Collivere</i> nenávidětí [nenawidietí]	75	<i>Comprendinare</i> jiesti [gieľłi]
	<i>Collocare</i> posaditi [poľładítí]		<i>Competere</i> slíbiti [ľłibítí]
	<i>Colluctare</i> bojovati [boiowatí]		<i>Complicare</i> faldovati [faldowatí]
30	<i>Colorare</i> barviti [barwiti]		<i>Comprimere</i> stisknúti [ľłitisknutí]
	<i>Comare</i> stkvieti [ľłkwietí], blyštětí [blyľłtietí], splendere		<i>Compilare</i> spustiti [spuľłtítí]
	<i>Commanere</i> přebývati [prziebywatí]	80	<i>Complodere</i> ruce stisknúti [ruce stíľłknuti]
	<i>Comere</i> vlasy okrašlovati [wlaľły okraľłlowatí]		<i>Componere</i> složiti [ľłožiti]
35	<i>Commeare</i> spolujíti [spolugítí]		<i>Componere</i> zakopati [zakopatí]
	<i>Commendare</i> chváliti [chwalítí]		<i>Componere</i> připraviti [prziprawítí],
	<i>Commensari</i> hospodařiti [hospodařziti]		okrásliti [okraľłítí], skládati [skladatí]
	<i>Commentari</i> vykládati [wykladatí],	85	<i>Componere</i> činy zpravovati [czíní zprawowatí]
40	glozovati [glozowatí]		(9vb) <i>Comportari</i> tázati [tazatí]
	<i>Commemorari</i> pamatovati [pamadowatí]		<i>Compungere</i> skrušetí [skruľłetí] aut želetí [zeletí]
	<i>Comminuere</i> setřieti [setřízietí]	90	<i>Computare</i> čísti [czíľłiti]
	<i>Cominisci</i> pomnieti [pomníetí]		<i>Computrescere</i> shníti [shníťí]
	(9va) <i>Comminiscere</i> miesiti [mieľłití]		<i>Conari</i> usilovati [vľłyľłowatí]
45	<i>Committari</i> vandrovati [wandrowatí],		<i>Conbibere</i> spolupítí [spolupítí]
	spřieci <se> [sprziecy], spoluchoditi [spoluchodítí]		<i>Conbinare</i> shromazditi [ľłhromazditi]
	<i>Commilitari</i> turnieřiti [turnierźítí],	95	<i>Conburere</i> zapáliti [zapaliti]
	rytieřiti [ritierźítí]		<i>Concalere</i> shřieti [shrzieti]
50	<i>Committere</i> poručiti [porucziti]		<i>Concremare</i> páľłiti [palítí]
	<i>Commonere</i> napomínati [napomínatí]		<i>Concedere</i> puojčiti [puogczítí], dáti [datí],
	<i>Commonefacere</i> upomínati [vpomínati]	100	poznati [poznatí]
			<i>Concernere</i> ohledati [ohledatí], opatřiti [opatřítí]
			<i>Concidere</i> zapadnúti [zapadnutí]
			<i>Concinare</i> rovně zpíevati [rownie zpiewatí]

- Concitare* rozhněvati [rozhníewatí],
drážditi [drazditi]
Concrepare, id est insonare, tonare
Concubere smilniti [fmilniti]
5 *Concludere* zamknúti [zamknutí],
přivřieti [przíwržietí]
Concutere ztlúci [ztluczy], zlámati
[zlamatí]
Concupiscere žádati [zadati]
10 *Condere* dělati [dielatí], učiniti [vczínniti],
stavěti [stawietí]
Condensare utlustiti [vtluštiti], zahustiti
[zahuštiti]
Condemnare potupiti [potupíti]
15 *Condescere* odpustiti [odpuštiti],
spolutrpenie mieti [špolutrpenie mieti]
Condire osoliti [ofolití], okořeniti
[okorzeniti], reponere, congregare,
*Regum IIII*³¹⁰
20 *Condolare* pěstmi býti [pieštmi biti]
Condolere želeť [zeletí]
Condonare spoludávati [špoludawatí]
Conducere provéstí [proweští], najieti
[nagietí], convenire
25 *Confabulari* spolušeptati [špolušeptatí]
Confederare přísieci [przifieczy], přísahu
slíbiti [przifahu šlibiti]
Conficere usmrtiti [všmrtiti], miesiti
[mieštití]
30 *Conficiebat, id est conponebat*
Confiscantur, id est publicantur
(10ra) *Conficere, wersus: Rex, hostes,*
medicus species corpusque, sacerdos.
Conficit ille, necat, miscet hic, ille
35 *sacrat.*
Conflabunt, id est convertent
Conferre dáti [datí] aut mluvíti [mluwítí]
Confidere svěřiti [šwieržiti]
Confligere bojovati [boiowatí]
40 *Confringere* zlámati [zlamati], zlúpati
[zlupatí]
Confricare sčesati [sčezefatí]
Confrigere ustanoviti [vštanowiti]
Confirmare utvrditi [vtwrditi], ustanoviti
45 [vštanowítí]
Confovere přieti [pržietí]
Confitum, id est conpliatum
Confortare uslíti [všlyiti]
Conformare rovnati [rownatí], přirovnati
50 [pržirownatí]

³¹⁰ Srov. 4 Rg 20,17.

- Confidere* věřiti [wieržiti]
Congaudere radovati <se> [radowati]
Confutare pohrdati [pohrdatí], *id est*
spernere
55 *Confundere* sjednati [sgednati], *ut ibi:*
*Neque confundentes personas*³¹¹, *id est*
unientes.
Congelare mrznúti [mrznutí]
Congemere plakati [plakatí]
60 *Congerere* snášeti [šnafšeti]
Congessit, id est congregavit
Congredi k boji přichoditi [k bogi
przychoditi]
Conglobare svinúti [šwínutí]
65 *Conglomerare* na klubko wíti [na klubko
wítí]
Conglutinare sekliti [šekliti]
Conglutire pohltiti [pohltiti], pozřieti
[požřietí]
70 *Coniectuare* sen vyprávěti [šen wyprawí]
Congruere rovnati [rownatí]
Coniubere poslúchati [pošlucha]
Coniurare přísieci [przifieczy]
Coniugare sdružiti [sdruzití]
75 *Coniungere* sjednati [šgednati]
Conquassare střísti [štržieští]
(10rb) *Copulare* svázati [šwazatí],
svatbiti [šwatbití]
Coquere vařiti [waržiti]
80 *Connectere* svázati [šwazatí]
Conqueri žalovati [žalowati]
Conquirere dobytí [dobyť]
Cominere kývati [kywatí]
Conquiscere nakloniti [naklonítí],
85 kývati [kywatí]
Conquiescere odpočívati [odpočíwatí]
Conicere vyložití [wyložiti] aut rozuměti
[rozumietí]
Conserere, id est coniungere vel sociare
90 *Conspuere* oplínúti [oplínutí]
Conspirare přísieci [przifieczy], spiknúti
<se> [špiknutí]
Conspirari dospěle znamenati [došpiele
znamenatí]
95 *Conspicere* ohledati [ohledatí]
Consopire dřiemati [drziematí]
Conscendere vléztí [wleztí]
Conscindere rozštěpiti [rozštiepiti]
Conscire spoluvědětí [špoluwiedietí]

³¹¹ *Symbolum Athanasianum* 4.

- Conserere* saditi [fadítí] aut štěpovati [šťíepowatí]
Consentire následovati [našledowatí],
přivolití [přízíwolítí]
5 *Consedere*
Consultare raditi [raditi], tázati [tazati]
Consequi dobytí [dobyti] aut dojítí [dogití]
Conservare schovati [šchowatí],
10 zachovati [zachowatí]
Consulere raditi [raditi]
Consumare dokonati [dokonatí]
Consumere ztráviti [ztrawiti]
Constabulare stájeti [ftagití]
15 *Constare* státi [ftatí], ostávati [oftawatí],
ustavičnu býti na dobrém [vřtawícnu byti na dobrem]
Consternari užasnúti [vzafnutí], terriri,
*Hester III*³¹²
20 *Constringere* stisknúti [stířknutí]
Constipari stvrditi [řtwrdití]
Constituere usaditi [vřadití], ustaviti [vřtawítí]
Contare ptáti [ptati]
25 *Contabere* shníti [shnití]
Consistit záleži [zalezij]
Contaminare znečistiti [znecžířtiti],
posmievati [pořmíewati], *deturpare*,
in(10va)honestare, *maculare*
30 *Contari* tlúci [řtluczy]
Contrahere stáhnúti [řtahnutí]
Contradicere odmíuvati [odmluwatí]
Contrariari protiviti <se> [protiwití]
Contendere svářiti [řwaržití]
35 *Conregnare* spolupanovati [řpolupanowatí]
Contempnere zhrdati [zhřdatí]
Contemplari ohledati [ohředati], opatřiti [opatřítí]
40 *Concurrere* rozetřieti [rozetřžietí]
Conterere idem
Conterrere užasnúti [vřafnuti]
Contremere třiesti [tržieřtí]
Contremiscere idem, *inchoativum*
45 *Conternari* v třetie léto jíti [w tržietie leto giti]
Constringeret, id est *artaret*
Contestari osvědčiti [ofwředčziti]
Conticere přemlčeti [přziemlcžeti]
50 *Contiscere* idem, *inchoativum*
- Contingere* dotknúti [dotknutí], přihoditi [přžihodítí]
Contingnare duom podepřieti [duom podepřžietí]
55 *Contraxit*, id est *congregavit*, *Regum II*³¹³
Continuare ustavičnu býti [vřtawícnu bytí]
Contribulari smútití [smutiti]
60 *Contribuere* přiložiti [přžiloziti], přidati [přžidatí]
Contorquere mučiti [mucžiti]
Controversari svářiti [řwaržití]
Conrogare sbierati [řbieratí] aut
65 hromazditi [hřomazdití]
Contueri obráněti [obraníeti]
Convallere zdráv býti [zřdraw bytí]
Convalescere idem, *inchoativum*
Convellere zajíti [zagiti]
70 *Convenire* sjíti [řgiti] aut najíti [nagití]
Convenire spiknúti <se> [řpíknuti]
Convenire namluviti [namluwiti], najieti [nagietí], pronajieti [pronagietí]
Convenire nutiti [nutítí]
75 **(10vb)** *Conversari* nřaviti [nřawítí]
Converti obrátiti [obratití]
Convesci jiesti [gieřti] aut hospodařiti [hřospodaržití]
Convivari idem, kvasiti [kwalití]
80 *Convicentibus*, id est *suspicantibus*
Conviciari
Convolare slétnúti [řletnutí]
Charaxare psáti [řfatí]
Corisare tancovati [řtanczowatí]
85 *Crocetare* štěbetati [řřtiebetatí]
Crocolare klektati [klektatí]
Corrobare posilniti [pořilnití]
Corrodere ohlodati [ohřlodatí]
Corrogare zbierati [zbierati] aut sebrati [řebratí]
90 *Correspondere* odpoviedati [odpowiedatí]
Corrippere kázati [kazati]
Corrigere tresktati [řřektatí]
Cornucari nevzácně řieci [newzacne řziečzi]
95 *Corruere* padnúti [padnuti]
Cornutare trúbiti [trubiti]
Coruscare svietiti [řwietiti] aut blýskati [blyřkatí]

³¹² Est 4,4.

³¹³ 2 Rg 10, 17.

- Corrumpere* zkaziti [zkaziti] aut zrušiti [zrušiti]
Convelli, a fundamento moveri
Compescaris, id est retraharis
- 5 *Cubare, wersus: Sanus eo cubitum, male sanus vado cubatum.* ležeti [ležeti] aut odpočívati [odpocžíwati]
Curare uzdraviti [vzdrawí]
Cudere kovati [kowati]
- 10 *Cuere* obrániti [obraniti] aut svietiti [fwietití], *id est splendere*
Cuntari summovati [šummowatí] aut chybiti [chibití]
Cluere věšeti [wiešfietí] aut poslúchati [pošluchatí]
- 15 *Culminare* věšeti [wiešfietí]
Cumulare hromazditi [hromazditi]
Cruciare mučiti [mucžiti]
(11ra) *Cruentare* krvaviti [krwawití]
- 20 *Curtare* krátiti [kratiti]
Cursitare zpiewaje běžeti [zpiewaye biežeti]
Cuderunt, composuerunt
Dampnare škoditi [škodití]
- 25 *Damnificare*
Daniare napravití [naprawití]
Dare dáti [dati] aut puojčiti [puoyczití]
Deambulare objíti [objiti]
Debachari vesele činiti [wefele czíniti]
- 30 *Deblaterare* bláznivě mluvití [blazniwie mluvití]
Debellare přebojovati [přzieboiowatí]
Debriare opiti [opiti] aut opojiti [opogiti]
Declamare, id est rethorizare
- 35 *Decalvare* lysa učiniti [lyša včziniti]
Dicere umřieti [vmřzietí]
Dicerpere seštikati [sešfikatí]
Decernere zastaviti [zaštawití], aut iudicare et determinare
- 40 *Decedere* spadnutí [špadnutí]
Decipere oklamati [oklamatí] aut přelstiti [przelstítí]
Declinare pohnúti [pohnutí]
Decorare okrásliti [okrašlití] aut ctíti [czítí]
- 45 *Dedecorare* nectiti [necztiti]
Decolare stieti [stietí]
Decolorare barviti [barwití]
Decorticare oblúpiti [oblupití]
- 50 *Decoriare* odřieti [odřzietí]
Decoquere vřieti [wrzietí]
Decumbere nemocen býti [nemoczen bytí]
- Decultare* velmi skrýti [welmi škrití]
Decutere bítí [bití]
- 55 *Decusare* okrásliti [okrašlití]
Dedicere odpověděti [odpowiedietí], zapřieti [zapřzietí]
Dedicare světiti [fwietiti], posvětití [pošwietiti]
- 60 *Dedignari* neráčiti [neračziti]
Dediscere odučiti <se> [odvcžiti]
(11rb) *Deducere* zavéstí [zawestí]
Defalcare sraziti [sraziti]
Defraudare přelstiti [przelstítí]
- 65 *Defetare*
Deffiscisci ustatí [vřtati]
Deflere plakati [plakatí]
Deffensare obrániti [obranítí]
Defendere idem
- 70 *Defferre* unéstí [vneřtí], uvéztí [vwezití], ctíti [cztiti] aut žalovati [žalowati]
Deffervere otevřieti [otewrzietí], *Hester II*³¹⁴
Defficare škoditi [škoditi] aut otjímati [otgimati]
- 75 *Deffricare* sčesati [sčezfatí] aut zdrhnúti [zdrhnutí]
Deffigere ustavičen býti na jednom místě [vřtawiczen byti na gednom miestě]
- 80 *Deffiteri* zapřieti [zapřzietí]
Deflorare panenství odjeti [pannenřtwie odgétí]
Deformare
- 85 *Defluere* roztéci <se> [rozteczy]
Defrutare
De fonte Tantali, de sapiencia seculari.
Frater Ambrosius
- 90 *Deffundi* saditi [řaditi] aut umřieti [vmřzietí]
Degradare ponížiti [poniži] aut ssaditi [šřadití]
Non defluet neprovlhne [neprowlhne]
Degrassari blúdití [bluditi]
- 95 *Degenerare* nešlechtiti [neřlechtití]
Degere chudě bydliti [chudie bydlití]
Degredi sjíti [řgiti]
Deglutire pozřieti [pozřzietí]
Dehibere rozvázati [rozwazatí]
- 100 *Dehiscere* zievati [zgewatí]
Deiurare velmi přísahati [welmi priřahatí]

³¹⁴ Est 2,1.

- Deicere* barviti [barwiti]
Dehonestare nectiti [necžtiti]
Dehonustare složiti [fložití]
Delargiri štědrě dávatí [łtiedrze dawatí]
 5 *Delectari* kochati [kochatí]
Delere shladiti [łhladití]
Delibare kořtovati [kořtowatí]
Delibari obětovati [obietowatí] aut
 umřieti [vmrziatí]
 10 *Deliberare* kořtovati [kořtowatí],
 rozmysliti [rozmyłłití]
Delibetare raniti [ranití]
 (11va) *Delibuere* zmazati [zmazatí]
Deligare rozvázati [rozvazatí]
 15 *Delicere* mlčeti [mlczetí]
Delitescere dlúho tajiti [dluho tagití]
Delinquere opustiti [opuřtiti]
Delirare blázniti [blaznití]
Delucidare osvietiti [ofwietití]
 20 *Deludere* prohrati [prohratí]
Deluere čistiti [czıřtiti]
Demactare zabiti [zabiti]
Demaculare nečistiti [neczıřtiti]
Demandare rozkázati [rozkazatí]
 25 *Demembrare* zacláněti [zaczlaniętí]
Dementare blázniti [blaznití], prchati
 [prchatí], omámiti [omamiti]
Demere složiti [fložití]
Deminuere menřiti [menřití]
 30 *Demittere* spustiti [spuřtiti]
Demorari meřkati [meřkatí]
Demoliri zahnati [zahnatí] aut zkaziti
 [zkaziti]
*Destruere, Regum IIII*³¹⁵
 35 *Demulcere* lısati [lıřatí]
Demutilare ochromiti [ochromítí]
Denundinare zapovědětí [zapowiedietí]
Denucliare zeviti [zewití]
Denotare mieniti [mienití] aut zjeviti
 40 [zgewití]
Densare tlusto učiniti [tluřto vcžinití]
Dentare zubiti [zubiti]
Deordinare zraditi [zraditi]
Depraware horřiti [horřití]
 45 *Depactare* zapłchiti [zapłchití]
Depacisci příměříe zruřiti [pržimierze
 zruřití]
Depascere hladovýť býti [hładowít bytí]
Depascare idem

³¹⁵ 4 Rg 3,25.

- 50 *Depectere* řesati [sczeřat], vytrhati
 [wytrhatí]
Depeccuniare řacovati [řaczowatí]
 (11vb) *Deplere* uprázniti [vpraznití]
Deplenare založiti [založití]
 55 *Depellere* zahnati [zahnatí]
Depellicari přelstiti [přzelřtítí]
Deperire zkaziti [zkaziti]
Depensalare otemknúti [otemknuti]
Dependere řvěřiti [řwiefití]
 60 *Depredari* oblúřiti [oblupítí]
Depreciari zaplatiti [zaplatití]
Deprehendere zastihnúti [zařřihnutí]
Deplicare
Depilare řvátí [rwatí]
 65 *Deprimere* zaklnúti [zaklnutí]
Deponere složiti [fložití] aut řsaditi
 [řřadití]
Depopulari pustu učiniti [puřtu vcžinití]
Depromere zpřievati [zpřiewatí]
 70 *Deposcere* prořiti [prořití]
Deputare dāti [datí]
Deplumare ořkubati [ořkubatí]
Deradere řřící [řřřiczy]
Delinquere nechati [nechatí]
 75 *Derivare* utrhnúti [vtrhnutí]
Deridere posmřevati [pořmřewatí]
Derogare utrhati [vtrhatí], *Ezechielis*
 35³¹⁶
Desecare utieti [vtietí]
 80 *Deserere* opustiti [opuřtiti]
Desuescere otvyknúti [otwyknutí]
Descidere uřřzati [vrřezatí]
Desperare zúřati [zufatí]
Desiscitari ptāti [ptatí]
 85 *Desidere*
Desidiari řtýřkati [řtiřkatí]
Designare otkázati [otkazatí]
Despere blázniti [baznití]
Desinere přřetati [přřelatí]
 90 *Desilire* řkořiti [řkořziti]
Despicari řhrdati [řhrdatí], *wersus:*
Despicere est spernere. Despicere,
prelia duco.
Destinare poslati [pořlatí]
 95 *Destituere* aut *desolari* opustiti [opuřtiti]
Despondere muři řlibiti [muři řlibiti]
Desponsare řnúbiti [řnubiti]
 (12ra) *Desudare* usilovati [řvyřlowatí]
Desuere rozpáratí [rozparatí]

³¹⁶ Ez 35,13.

- Despuere* zaplinúti [zaplínutí]
Despumare pěniť [pienítí] aut pěny
zbierati [pieny zbierati]
Detrahere na cti utrhati [na cti vtrhati]
5 *Detrectare* idem
Detegero okryti [okríti]
Detendere složiť [ľožiť]
Detergere setřieti [setřietí]
Deterare horši býti [horši byti]
10 *Deterere* rozetřieti [rozetřietí]
Deterrere přestrašiti [prześtrałiti], žasati
[żasati]
Determinare vše vyložiť [wsze wyłóżyć]
Detestari prokléti [prokletí]
15 *Detinere* zdržeti [zdźzeti] aut staviti
[stawiti], ut: *quare est detentus*, Thobie
28³¹⁷
Devallare obklíčiti [obkliczyć]
Devastare opustiti [opułiti], vybojovati
20 [wyboiować]
Deverere zavéztí [zawezći]
Devenire připadnúti [przypadnúti], Thobie
8³¹⁸
Devendicare pomstiti [pomłiti]
25 *Devolvere* skotiti [łkrotiti]
Devovere slíbiti [ľibiti]
Devotare slib rušiti [ľib rułiti]
Dicare světiti [fwietiti] aut skládati
[łkladati] aut ustanoviti [włtanowiti],
30 *wersus: Hec duo signat, confirmo,*
capitulo, sacro.
Dictare skládati [łkladati]
Deducere dělati [dielatí] aut rozmrhati
[rozmrhati]
35 *Diescere* svietiti [fwietiti]
Dietare
Diffamare haněti [hanieti] aut trpěti
[trpieti]
Differre prodľiti [prodľiti]
40 *Difficisci* ustati [włtati]
Diffidere, *wersus: Diffido, dum divido,*
diffido, dum male credo. Afido patrem,
dicas, affide sacerdem. štiepati
[łtiepati]
45 *Diffidare* odpoviedati [odpowiedati]
Diffundere proliti [proľiti]
Diffugere utěci [wteczy]
Digerere požíti [pożiti] aut popsati
[popłati]
- 50 *Dilabi* poklúznúti [pokliczniti]
Dilacerare roztrhati [roztrhati]
Dilaniare idem
Dilapidare rozmrhati [rozmrhati]
Dilatare súžiti [ľułiti], šířiti [ľiržiti]
55 (12rb) *Dilucidare* osvietiti [ofwietiti]
Diluere práti [prati] aut učistiti [vczistiti]
Dilucere dniety [dnietí]
Dimetiri měřiti [mierzyć]
Dimergere utopiti [wtopiti]
60 *Dimembrare* rozpoltiti [rozpoltiti], čtvrtiti
[czwrtiti]
Dimicare šermovati [łermować]
Diminuere umenšiti [vmenłiti]
Dimittere odpustiti [odpułiti] aut nechati
65 [nechatí]
Dirigere poslati [połłati]
Dirimere rozděľiti [rozdieliti]
Diripere otjímati [otgímati]
Dirruere převrátiti [przewraciti] aut
70 zrušiti [zrułiti] aut zlámati [złamatí]
Disceptare vaditi [waditi], svářiti
[swarzyć], Iob 31³¹⁹
Discerpere roztrhati [roztrhati]
Discedere umřieti [vmržietí] aut pryč
75 táhnúti [pricz tahnuci]
Disbrigare vyvaditi [wywaditi]
Discernere rozeznati [rozeznati] aut
vyznati [wyznati]
Discertare idem
80 *Discriminare*
Disciplinare kázati [kazati]
Discingere odpásati [odpałłati]
Disscordare nesrovnati [nefrownati]
Disscutere otvaditi [otwaditi]
85 *Disscumbere* jiesti [giełti]
Disgregare otlúčiti [otluczyć]
Dissimulare uhoniti [vhoniti], přěžřieti
[przeżřietí]
Dissimulacio honěnie [honienie],
90 přěžřenie [przeżżenie]
Dissipare rozmrhati [rozmrhati], zlámati
[złamatí]
Dissidere prážnu seděti [praznu sedietí]
Disscordire nesrovnati [nefrownati]
95 *Dissere* můdře mľuviti [mudrze mľuwiti],
*qui loquitur sapienter, Regum III*³²⁰
Disseminare rozsěvati [rozsewati]
Dissentire nepřivoliti [neprzwołiti]

³¹⁷ Srov. Tb 10,1.

³¹⁸ Tb 8,24.

³¹⁹ Iob 31,13.

³²⁰ 3 Rg 4,33.

- Disparare*
Disparere propadnúť<i>[propadnúť],
zmisati [zmífaťi]
Dispellere rozmrhati [rozmrhati]
5 *Dispendere* otceliti [otczeliti]
(12va) *Dispensare* rozhrěšiti
[rozhrzešiti]
Disperdere rozmrhati [rozmrhati], zkaziti
[zkazyti]
10 *Dispergere* rozmrhati [rozmrhati] aut
rozptyľiti [rozptyľiti]
Disponere šikovati [šikowati]
Disputare hádati [hadati]
Dissolvere umřieti [vmrzieti], otvázati
15 [otwazati]
Dissuere rozpárati [rozparati]
Disrumpere roztrhati [roztrhati] aut
zrušiti [zrušiti], ut ibi: *Disrumpamus*
*vincula eorum.*³²¹
20 *Distare* ot sebe státi [ot sebe stati]
Distendere vytknúti [wytknúti]
Distinguere rozděľiti [rozdieliti]
Distringere nutiti [nutiti] aut vážiti
[waziťi]
25 *Distribuere* rozdávaťi [rozdawati]
Ditare bohatiti [bohatiti]
Ditescere idem, inchoativum
Divaricare
Divellere roztrhnúti [roztrhnúti]
30 *Diversificare* rozličňovati [rozlicznovati]
Diverberare zbíti [zbiti]
Divertere otvráťiti [otwratiti]
Diversari idem
Divinare pravdu mlúviti [prawdu mlúviti]
35 aut čarovati [czarowati]
Divulgare zjeviti [zgewiti] aut prohlásiťi
[prohľasyti]
Diuturnare dlúho meškati [dluho
meškatí]
40 *Do, das, dare* řeci [rzieczí], dáťi [datí]
Dolare srúbiti [srubiti], otesati [otefati],
*Ezechielis 27*³²²
Dolere želeťi [zeľeti]
Doliare pobíjeti [pobigetí]
45 *Dominari* panovati [panowati]
Dormitari dříemati [drziemati]
Dormire spáťi [špati]
Docere učiti [vcziti]
Dogmatisare idem

³²¹ Ps 2,3.

³²² Ez 27,6.

- 50 *Donare* dávaťi [dawati]
Domare krotiti [krotiti]
Dulcorare osladiti [ofľaditi]
Durare trvaťi [trwati]
(12vb) *Durare* tvrduťi [twrdnúti]
55 *Ducere* vésti [wešti]
Ducillare točiti [tocziti]
Duellare bojovati [boiowati]
Dubitare chybovaťi [chybowati]
Ebere hlúpeťi [hlupieti]
60 *Ebetare* trúpěťi [trupieti]
Ebibere vypíti [wypiti]
Ebulire vyvařiti [wywarziti], přěvřieti
[prziewrzieti]
Edere jiesti [giešti] aut činiti [cziniťi],
65 *wersus: Edo, compono, pario, formo,*
manifesto.
Edentare zuby vytahati [zuby wytahati]
Edicere přikázati [przikazati], *wersus:*
Edicunt reges, id est mandant, indicit
70 *festa sacerdos.*³²³ zapoviedati
[zapowieda]
Edissere vyložití [wyložiti]
Educare
Educere vyvésti [wywešti]
75 *Effacere* trestati [treťati]
Efflare vydúťi [wyduťi]
Effati řeci [rzczy]
Effetare
Efferre vyněsti [wynešti] aut chváliti
80 [chwaliti]
Effeminare
Effetare čistiti [czistiti]
Effebulare
Effervere rozhrěťi [rozhrzeťi]
85 *Effibulare* otepnúťi [otepnutí]
Efficere býťi [biti] aut činiti [cziniťi]
Effigiare obraziti [obrazyti]
Effodere vyryťi [wryti]
Efflorere vykvěťi [wykwešti]
90 *Effluere* přetěci [przeteczy]
Effugare vyhnati [wyhnati] aut utěci
[vteczy]
Effulcire votýkati [wotikati]
Effulgere přěsvietiti [przielwietiti]
95 *Effutire* vylíti [wyliti]
Egere chudu býťi [chudu byti], chudie
bydliti [chudie bydliti]
Egerere sráťi [šrati]
Eggregitare šlechtiti [šlechtiti]

³²³ Walther, Proverbia 6953b.

- Egerminare* vstáti [włtati]
Egliptare nedostávati [nedoftawati]
Egrotare nemáhati [nemahati]
(13ra) *Eiulare* plakati [plakati], kvieliti
5 [kwieliti]
Eiurare velmi přísahati [welmi přzifahati]
Elabi vypadnutí [wypadnutí]
Elangwere nemáhati [nemahati]
Elevare zdvihnutí [zdwihnutí]
10 *Elicere* vytáhnúti [wytahnutí]
Elidere tajně radu skrýti [tainie radu
[kriti], *Iob* 3^{o324}, aut vytrhnúti
[wytrhnúti]
Elimare pilovati [pilowati]
15 *Eliminare* z země vyhnati [z země
wyhnati]
Eliquare
Elixare
Eloqui pěkně mluvíti [pieknie mluwiti]
20 *Elucubrare* procítiti [proczytiti]
Elucidare vylíčiti [wylicziti]
Elucere svietiti [fwietiti]
Eludere pohrávati [pohrawati]
Emanare vytéci [wyteczy]
25 *Emancipare* služby zprostiti [fluzby
zprostiti]
Emancipare vyprázdniti [wyprazdniti],
želeťi [zeletí]
Emarcere zasechnúti [zafechnuti]
30 *Emere* koupiti [kupiti]
Emendare polepšiti [polepšiti]
Emergere vstáti [włtati] aut zniknúti
[zniknutí]
Emeruere vzchopiti [wzchopiti]
35 *Emigrare*
<Emicere> krasliti [krasłiti]
Emicare svietiti [fwietiti]
Eminare vyhroziti [wyhrozyti]
Eminere přestúpiti [przeštupiti] aut
40 *splendere aut apparere, ut ibi: Eminet*
*et non est in muliere fides.*³²⁵
Emittere vyslati [wyłłati] aut zaslati
[załłati]
Emolere vymletí [wymletí]
45 *Emoliri* přemoci [przemoczy] aut přelstíti
[przelstíti]
Emuncare k břehu se držeti [k brzęhu fe
držeti]

³²⁴ Srov. *Iob* 30,22.

³²⁵ Ovidius: nelalezeno.

- Emungere* utřieti [vtrżietí] aut světlo
50 opravití [fwietlo opraviti]
Emulari milovati [milowati] aut
nenáviděti [nenawidietí] **(13rb)** aut
následovati [nałledowati], *wersus:*
Emulor, inflatur, amat, invidet ac
55 *imitatur.*
Enare plavati [plawati], plaviti [plawiti]
Ennarare vypravití [wyprawiti]
Enecare zabiti [zabiti]
Enectere tvrdě zavázati [twrdie zawazati]
60 *Enceniare* obnoviti [obnowiti] aut světiti
[fwietiti] aut novost suknu odjieti
[nowost Suknu odgieti]
Endere
Enervare ochromiti [ochromiti]
65 *Engare* vnitř dělati v duši [wnitřz dielatí w
dułłi]
Enigmatizare
Enodare zjeviti [zgewiti]
Enumerare počísti [poczistiti]
70 *Epilare* vyrvati [wyrwati]
Epulari hospodařiti [hołpodarżiti]
Epilogare
Equare rovnati [rownati]
Equiparare přirovnati [prżirownati]
75 *Eradere* vyholiti [wyholiti]
Erigere zprostiti [zprostititi]
Eripere pustiti [pułtiti]
Eruere vyvrći [wywrczy]
Erogare dáti [dati]
80 *Erubescere* styděti [łtydieti]
Erudire učiti [včziti]
Erugmare zrzavěti [zrzawietí]
Erucare
Eructare doněsti [donełti]
85 *Eructuare* říhati [rżihati]
Erudinare křesati [krziełati]
Estuare práti [pratí]
Eraserit, deleverit
E regione, exposito
90 *Erumpo, -pis, id est exire*
Erui, id est amovi, retraxi
Estuavit, id est in anxietate et sudore
*advenit, Iudith*³²⁶
Evacuare vyprázdniti [wyprazdniti]
95 *Evadere* utéci [vteczy]
Evadiare základ vyvaditi [zakład
wywaditi]

³²⁶ *Idt* 13,29.

- (13va) *Evaginare* vytrhnúti meč
[wytrhnúti mecz]
- Ewangelizare* kázati [kazatí]
- Evanere* propadnúti [propadnutí]
- 5 *Evanesce* zmisati [zmiŝatí]
- Evehere* vyvézti [wyweztí]
- Evenire* přihoditi [przihoditi]
- Evellere* otkotiti [otkotiti]
- Evertere* otvratiti [otwratiti]
- 10 *Evinculare* z vazby vyvaditi [z wazby
wywaditi]
- Eviscerare* ryby kuchati [ryby kuchatí]
aut kury [kury]
- Evolare* vyleteti [wyletietí]
- 15 *Evomere* vyskočiti [wykoczyć]
- Exacuere* uvostřiti [vwostřiti]
- Exacerbare* rozhněvati [rozhniewati] aut
drážditi [drazditi]
- Exacinare* z popela vytáhnúti [z popela
wytahnutí]
- 20 *Exaggerare* zaklínati [zaklínatí] aut
augmentare
- Exalare* duši vypustiti [duŝi wypustiti]
- Exalbere* zběliti [zbieliti]
- 25 *Exaltare* povýšiti [powyŝiti]
- Examinare* pokusiti [pokusyti]
- Exanimare* umřieti [vmrzieti]
- Exardere* velmi žádati [welmi zapadati]
aut zapáliti [zapaliti]
- 30 *Exardescere idem, inchoativum*
- Exasperare* drážditi [drazditi] aut ohorčeti
[ohorcziti]
- Exbrigare* vyručiti [wyruczyć]
- Excalciare* szúti [szuti]
- 35 *Excandere* velmi svietiti [welmi ŝwietiti]
- Excedere* vystúpiti [wyŝtupiti] aut hřešiti
[hrzeŝiti]
- Excellere* přestúpiti [przeŝtupiti]
- Excidere* vypadnúti [wypadnutí]
- 40 *Excecare* oslnúti [oŝlnuti]
- Excitare* oslnúti [oŝlnuti]
- Excogitare* vymysleti [wymyŝliti]
- Excolere, wersus: Sulcat, arat, glebat,
versat, colit, excolit agros. vorati*
- 45 [woratí]
- (13vb) *Excoriare* odřieti [odrzieti]
- Excubare* bdieti [bdieti]
- Excutere* vybiti [wybiti]
- Excludere* vymluviti [wymluwiti],
- 50 vyniknúti [wyniknutí]
- Excurrere* vyběhnúti [wybiehnúti]
- Execrerer* prokléti [prokleti]
- Exsequi* dobyti [dobyti] aut skutečně
konati [ŝkutečně konatí]
- 55 *Exercere* přivykati [prziwykati]
- Exenterare* ryby kuchati [ryby kuchatí]
- Exequare* hladiti [hladiti]
- Exerere* dokázati [dokazatí]
- Exfestucare*
- 60 *Exhilare* veseliti [weseliti]
- Exhilaescere*
- Exhibere* ukázati [vkazati]
- Exhereditare* děditi [diediti]
- Exhortari* raditi [raditi]
- 65 *Exigere* potřebovati [potrzebowatí]
- Exiliari*
- Exilire* vyskočiti [wyskozyć]
- Eximere* vyvézti [wywierziti]
- Existere* býti [byti]
- 70 *Explicite*
- Implicite* sprostně [ŝproŝně]
- Existimare* mnieti [mnieti]
- Exinanire* pokořiti [pokorzyć], ponížiti
[poniżyć]
- 75 *Expagare* plniti [plniti]
- Explanare, manifestare*
- Expandere* vyšřiti [wyŝrzyć]
- Expavere* báti <se> [bati]
- Expavescere idem, inchoativum*
- 80 *Expectare* čekati [czekati]
- Expedire* fedrovati [fedrowatí]
- Expedit* jest potřebie [geŝt potrzebie] aut
utile est
- Expellere* vyhnati [wyhnati]
- 85 *Expendere* ztráviti [ztrawiti], wersus: *Qui
plus expendit, quam lucrum summa
rependit.*
- Explere* doplniti [doplniti]
- Expetere* žádati [zadatí]
- 90 *Expergiscere* procítiti [procytiti]
- Experiri* zkusiti [zkusyti]
- Expiari* čistiti [czystiti], mundare,
*Ezechielis XLIII*³²⁷
- Exprimere*
- 95 *Expignerare* základ vyplatiti [zakład
wyplatiti]
- Expladere* přimluviti [prziłuwiti]
- Explicare, id est ordinem describere,
evacuare, Regum*³²⁸
- 100 *Expoliare* oblúpiti [oblupiti] aut odřieti
[odrzieti]

³²⁷ Ez 43,20.

³²⁸ Srov. Eccl 1,8; Sir 32,2.

- (14ra) *Expoliri* hladiti [hladítí]
Explorare špehovati [špehowatí]
Expromere špehovati [špehowatí]
Exprobrare treskati [trekati], *insultare*,
5 *obprobrium facere*
Exposcere prositi [profytí]
Expostulare žádati [žadati]
Expugnare dobytí [dobytí]
Exsquamare lupiti [lupítí]
10 *Exquirere* vyjítí [wygiti] aut žádati
[žadati]
Exolere propadnutí [propadnutí] aut
zahynúti [zahynutí]
Exolescere idem
15 *Exorare* pilně prositi [pílnie profytí]
Exornare ukrásliti [vkrallití]
Exonerare ulehčiti [vlehcziti]
Exordiri počínati [počzinati]
Exorcisare zaklínati [zaklínatí]
20 *Exstatrizare* škubati [škubatí]
Exstare zeviti [zewítí]
Exscreare vyplínúti [wyplínuti]
Exscindere vyřezati [wyrzezatí]
Exsiccare sušiti [fuffití]
25 *Exspirare* umřieti [vmrzićeti]
Exstillare vykypěti [wykypietí]
Exsorbere pozřieti [pozrzietí]
Exsulcare vyryti [wrytí]
Exsternere staviti [stawítí]
30 *Extabescere* smrděti [fmrdíetí], zetleti
[zetletí]
Extendere vytknúti [wytknuti]
Extenuare utenčiti [vtencziti]
Exterminare poléci [poleczy]
35 *Extricare* plésti [plefti] aut zpravití
[zprawítí]
Extimere velmi se báti [welmi se batí]
Extorquere vymnúti [wymnuti] aut
vytisknúti [wytfknutí]
40 *Extrudere* vystrčiti [wyftrczítí]
Exuberare dosti mieti [dofítí mietí]
Exundare přetéci [přzetczy]
Exsuperare přestúpiti [przeftupiti]
Exsurgere
45 *Exulare* vyvrženu býti [wywrženu bytí]
Exungulare obdržeti [obdrzetí],
*Erasimi*³²⁹: cvoky za nehty býti
[czwoky za nehtí býti]
Exultare radovati <se> [radowatí],
50 veseliti <se> [weselití]

³²⁹ Legenda o svatém Erasimovi, nenalezeno.

- Fabrefacere, fabricare* idem aut kovati
[kowatí] vel kúti [kutí]
(14rb) *Fabrefacere* misterně činiti
[mífternie čínítí]
55 *Fabulari* mluvíti [mluviti]
Facere činiti [čínítí]
Fagire jiesti [gíeftí]
Fallere přelstítí [przellstítí]
Falcare žieti [žietí]
60 *Flactere* sušiti [fuffití]
Flascescere idem
Flammare plápolati [plapolatí]
Flaminare zasvietiti [zafswietítí]
Flagrare páliť [palití]
65 *sed Fragrare, odorare, wersus: Fla-*
facit ardorem, sed fra- designat
odorem. dobře voněti [dobrze wonietí]
Flagellare bičovati [biczowatí]
Flagittare prositi [profytí]
70 *Falerare* okrásliti [okraflití]
Falsare falšovati [falfowatí]
Falsificare idem
Flare
Flavere modrati [modrati]
75 *Flavescere* idem
Exurgere vystáti [wyftatí]
Flare dýmati [dymatí]
Famulari slúžiti [fluziti]
Farcire nadievati [nadiewatí]
80 *Fascinare* plenčiti [plencziti], přelstítí
[przellstítí]
Fraudare idem
Fastidire, id est in odio habere
Fateri poznati [poznati]
85 *Fatigare* starati [ftaratí]
Fatuare blázniti [blaznití]
Fastidire stýskati [fitylkatí], *wersus:*
Fastidit, tedet. Fastidit, spernit et
hor<ret>.
90 *Favere* přieti [przietí]
Faxire zahrabati [zahrabati]
Februare čistiti [cziftiti]
Fecundare těžku učiniti [tiezku učínítí]
Federare slíbiti [flibiti]
95 *Flectere* sehnúti [fehnutí]
Flectipendere křivolace shýbati
[krziwolace fhybatí]
Fleubotomare púšťeti [puffití]
Fenerari lichvíti [lichwití]
100 *Fremere* řvátí [rzwatí]
Frendere řvátí [rzwatí] aut zuby kúsatí
[zuby kufatí]

- Frenare* uzdití [vzdití], krotiti [krotití],
mitigare
Ferre, versus: Fert, patitur, dicit. Fert,
cupit atque gerit. trpěti [trpieti], řeci
- 5 [řzečzi]
Ferrire bítí [biti]
Ferire světiti [fwietiti]
Fervere vřieti [wřietí]
Fervescere idem, inchoativum
- 10 (14va) *Festinare* chvátati [chwatatí],
pospiechati [pošpiechatí]
Festivare světiti [fwietití] aut swatbiti
[fwatbití]
Fetare poroditi [porodití]
- 15 *Fetere* smrděti [fmrdietí]
Fidere slíbiti [libiti]
Figurare podobiti [podobití]
Filere přiesti [prziełtí]
Fimare hnojiti [hnogití]
- 20 *Fingere* učiniti [včziniti] aut vymyslití
[wymyłiti] aut skládati [fkladatí]
Fricare česati [czefatí]
Figere bósti [bołtí]
Frigere zmrznúti [zmrznutí] aut ustydnúti
- 25 [vřtydnutí], dúti [dutí]
Frigidare et frigescere idem
Frigere péci [peczy]
Fodere rýti [riti]
Foditare málo rýti [malo rytí]
- 30 *Focillare*
Floccipendere
Florere kvísti [kwiłtí]
Fomentare
Fari mluvíti [mluwítí]
- 35 *Fore* býti [byti]
Fraudare
Forefacere hřešiti [hrziełłití]
Fornicari smilniti [fmłłnití]
Fortificare silniti [fłłnití]
- 40 *Formare*
Formidare báti <se> [batí]
Fucare barvíti [barwítí] aut líčiti [licziti]
Fulcrare lože okrásliti [loze okrałłití]
Fulare okrásliti [okrałłiti], otýkati
- 45 [otykatí]
Fundare založiti [založiti], *Ezechielis*
37³³⁰
Fundere léti [letí]
Fugare zahnatí [zahnatí]
- 50 *Fugere* utéci [vteczy]

³³⁰ Ez 37,2.

- Fulgere* stkvieti [fłkwietí] aut swietiti
[fwietití]
Fluctuare třiesti [trziełtí] aut zúfati
[zufatí]
- 55 *Fluitare idem* aut plynúti [plynutí]
Fulminare hřímati [hrzímati] aut blýskati
[blyłkatí]
Fulvere črvenati [czrwenatí]
Fulvescere idem, inchoativum
- 60 *Fumigare* dýmati [dymatí] aut kaditi
[kadití]
Funestare zabiti [zabiti]
Funerare umřieti [vmrřietí]
Fungi
- 65 *Frui idem, versus: Divinis fruimur,*
mundanis utimur, escis vestimur et
*potu. Fungimur officio.*³³¹
Fructificare ploditi [plodití] aut ruosti
[ruołtí]
- 70 (14vb) *Furari* krásti [krałtí]
Furere ztéci [zteczy], *insanire*
Frumentare obilé hromazditi [obile
hromazdití]
Firmare
- 75 *Fuscare* črniti [czrnití]
Frustare páрати [paratí]
Frustrari přelstiti [prziełłití]
Fustigare kyjovati [kyjowatí]
Fucare tresktati [trełktati]
- 80 *Futire* léti [letí]
Ganire anserum, vulpium
Gracillare kdákati [kdakatí]
Graminare trávu trhati [trawu trhatí]
Grandinare
- 85 *Garrere* klevetati [klewetati] aut štěbetati
[łłtiebetatí]
Grassari
Gratulari radovati <se> [radowati],
děkovati [diekowatí]
- 90 *Gratificare idem*
Gravare obtiežiti [obtiežítí]
Gravidare těžce choditi [tiezcze chodítí]
Gazare bohatu býti [bohatu bytí]
Gazaphilare šacovati [šakowatí]
- 95 *Gaudere* radovati <se> [radowatí]
Glebare orati [oratí]
Gelidare stydnúti [fłtydnutí]
Gemere zdychati [zdichati]
Gemiscere idem
- 100 *Geminare* dvojiti [dwogiti]

³³¹ Srov. Walther, Proverbia 6100c.

	<i>Gentari</i> sniedati [fníedatí]		<i>Holorare</i> kal saditi [kal fadití]
	<i>Generare</i> poroditi [porodítí] aut děti dělati [diēti dielatí], <i>id est</i> gignere, wersus: <i>Vir generat, mulier parit, sed</i>		<i>Honestare</i> obtiežiti [obtiežiti] aut ctíti
5	<i>gignit uterque.</i> <i>Genniculari</i> klečeti [kleczetí] <i>Gerere</i> nésti [nefti] aut činiti [czinití] <i>Gregorisare</i> bdieti [sfietí] <i>Gregorare</i> idem	55	[czítí] <i>Horrere</i> strachovati <se> [ftrachowatí] <i>Horrescere</i> idem <i>Horripillare</i> zhroziti <se> [zhrozítí] <i>Hortari</i> napomínati [napomínatí]
10	<i>Germinare</i> vypučiti [wypucžiti] <i>Gestare</i> nésti [nefti] <i>Gestire</i> žádati [žadatí] aut radovati <se> [radowatí], wersus: <i>Gestio si capio,</i> <i>gesto, (15ra) si pondera porto.</i>	60	<i>Hostiare</i> obětovati [obietowatí] (15rb) <i>Humare</i> zakopati [zakopatí] <i>Humere</i> omočiti [omočžití] <i>Humescere, humidare</i> idem <i>Humectare</i> smočiti [fmočžití]
15	<i>Glicare</i> <i>Gringire</i> anserum est. <i>Girare</i> obchoditi [obchodítí] <i>Giscere</i> žádati [zadatí] aut ruosti [ruoští] <i>Glocidare</i>	65	<i>Humiliare</i> pokořiti [pokoržití] <i>Humanere</i> <i>Lactare</i> metati [metatí] aut chlubiti <se> [chlubítí] <i>Lactare</i> idem
20	<i>Glomerare</i> hromazditi [hromazdítí] <i>Glomare</i> idem <i>Gloriari</i> chlubiti <se> [chlubítí] <i>Grocolare</i> klektati [klektatí] <i>Gubernare</i> zpravovati [zprawowatí]	70	<i>Iacere, wersus: Si nescis iacere, dimitte</i> <i>lapidem iacere.</i> <i>Iaculare</i> střieleťi [ftržieletí] <i>Icere</i> bítí [bití] <i>Idolatrare</i> klaněti se modlám [klanětí se modlam]
25	<i>Glubere</i> lúpiti [lupítí], odřieti [održietí] <i>Glutinare</i> klíti [kliti] <i>Glutire</i> pozřieti [pozržietí] <i>Gruere est proprie gruum.</i> <i>Gurgulare</i>	75	<i>Idurare</i> dělati [díelatí] <i>Ignire</i> ohniti [ohnití] <i>Ignoscere</i> otpustiti [otpuštítí] <i>Illacrimari</i> plakati [plakatí]
30	<i>Grumire</i> <i>Habitare</i> přebývati [przebywatí] <i>Halitare</i> obvykati [obwykatí] <i>Habundare</i> dosti mieti [dosti mietí] <i>Halare</i> protáhnúti [protahnutí] aut dýchati [dychatí]	80	<i>Illoqueare</i> osidlati [ofšydlatí] <i>Illiciare</i> idem <i>Illicire</i> přivábati [prziwabiti] <i>Illidere</i> strčiti [ftrčžití] <i>Illimire</i> zmazati [zmazatí]
35	<i>Hamare</i> udicí lapati [vdiczy lapatí] <i>Hastillare</i> kopím kláti [kopím klatí] <i>Haurire</i> nastřieci [naftrzieczy] aut wodu táhnúti [wodu tahnuti]	85	<i>Illudere</i> pohrávati [pohrawati], posmievaťi [pošmiewatí] <i>Illuere</i> idem <i>Illucere</i> velmi sv<ietiti> [welmi fw] <i>Illustrare</i> osvietiti [ofšwětítí], chváliti [chwalítí]
40	<i>Hebere</i> mdlíti [mdliti] aut nemáhati [nemahati] <i>Heluere</i> přepiti [przepití] <i>Hereditare</i> děditi [diedití] <i>Hesitare</i> zúfati [zufati], pochybovati [pochybowatí]	90	<i>Imaginari</i> mysliti [myslití] <i>Imitare</i> následovati [našledowatí] <i>Imminere</i> umenšiti [vmenšití]
45	<i>Hiare</i> zievati [zgewítí] <i>Hibere</i> zimiti [zímítí] <i>Hiemare</i> idem <i>Hilarescere</i> veseliti <se> [wefelítí]	95	<i>Iminiscere</i> přimnožiti [přzímnožiti] <i>Imolare</i> obětovati [obietowatí] <i>Immutare</i> proměňiti [proměňití] <i>Impertire</i> uděľiti [vdieľití] <i>Implanare</i> přelstiti [przelštítí]
50	<i>Hinire</i> řehtati [rzehtatí] <i>Hiscere</i> zievati [zgewatí] <i>Honorare</i> ctíti [czítí]	100	<i>Impedire</i> překážeti [prziekažeti] <i>Imprecare</i> haněti [hanietí], klěti [kletí] <i>Impellere</i> vehnati [wehnatí] <i>Impedare</i> vtisknúti [wtiškutí] <i>Impetrare</i> uprositi [vprošití]

- Impetere* nařknúti [narzknutí]
Impendere dáti [dati] aut darovati [darowatí]
(15va) *Impiare* neprávě činiti [neprawie čínítí]
5 *Impignerare* základ bráti [zaklad bratí]
Inpingwari tlustu býti [tluštu bytí]
Implicare zavoditi [zawodítí]
*Inpigere, II Machabeorum XIII*³³²
10 *Inpingere* vinovati [wynowatí]
Inprimere vtisknúti [wtiřknutí]
Implorare pláče uprositi [placze vprofyti]
Inponere přelstiti [przelřtiti] aut vložití [włoziti]
15 *Imponere* vinovati [winowatí] aut naložití [naložití]
Improperare vzdvihati [wzdwihati],
přimlúviti [přzimlúwítí]
Inportare zavrci [zawrczy], dokázati [dokazatí]
20 *Inportunare* starati [staratí]
Imputare za zlé jmieti [za zle gmiétí]
Ipotecari zastaviti [zařtawítí]
Inbibere učiti <se> [vcžiti] aut omočiti [omoczítí]
25 *Inbrunare* žráti [zratí]
Inbrigare zavéstí [zawelřtí]
Incalere shřieti [shřietí]
Incrassare ukrmiti [vkrmítí], utyti [vtytí]
30 *Incantare* čarovati [czarowatí]
Incapulari lahoditi [lahodítí]
Incedere choditi [chodítí]
Incessare bojovati ústavně [boíowatí vřtawníe]
35 *Incespicare* drastiti <se> [drařtítí]
Incrementare ruosti [ruořtí]
Increbescere ústavně stavěti [vřtawníe řtawíetí]
Incestare nečistě bydliti [necziřtíe bydliti]
40 aut smilniti [řmilnítí]
Increpare láti [latí] aut znieti [zniétí]
Incidere upadnúti [vpadnutí]
Incinerare upopeliti [vpopelití]
Incipere počínati [počzínatí]
45 *Incitare* drážniti [dražnítí]
Inclitari šlechtiti [řlechtítí]
(15vb) *Inchoare* počínati [počzínati]
Incolare vandrovati [wandrowatí]
Incolere přebývati [přebywatí]
50 *Includere* zameknúti [zameknu]
- Incubare* položití [položítí]
Incudere kovati [kowatí]
Incubere přivěsiti [prziwiefiti] aut nádržeti [nadržeti], *Iudith III*³³³
55 *Incunctari* summovati [řummowatí]
Incurrere v škodu upadnúti [w řřkodu vpadnutí]
Incrustare zasě udělati [zařie vdíelatí]
Incusare viniti [wínnítí]
60 *Incutere* hrozně činiti [hrozníe čínítí]
Indagari tázati [tazatí] aut zbadati [zbadatí] aut ptáti [ptatí] aut zpytovatí [zpytowatí]
Indere veslati [weřlatí] aut vhlédnúti [whlednutí]
65 *Indicare* ukázati [vkazatí]
*Indicere, versus: Edicunt reges, indicit festum sacerdos.*³³⁴ přikázati [przikazatí] aut kázati [kazatí]
70 *Implicite* sprostně [řprořtníe]
Indigere potřebovati [potrzebowatí]
Inducere uvéstí [vwelřtí] aut radovati <se> [radowatí]
Induciare přimířiti [přzimířzítí]
75 *Indulgere* odpustiti [odpuřtítí], *versus: Indulgens donat, parcit, vacat ac operum dat.*
Indurare zatvrditi [zatwrdítí]
Indurere tvrditi [twrdítí]
80 *Infamare* haněti [haníetí]
Inflammare zažéci [zazžeczy]
Infestare lákati [lakati]
Inferre škodu přitáhati [řřkodu přzitahatí]
Inficere otrávití [otrawiti]
85 *Infici* přieti [přziétí] aut přimířie rušiti [přzimířzie ruřřiti], **(16ra)** *versus: Inficit intingens, qui denegat, inficiatur.*
Infringere zlámati [zlamatí] aut zrušiti [zruřřiti]
90 *Infigere* vteknúti [wteknutí]
Infingere vbósti [wbořtí]
Infirmari nemáhati [nemahatí]
Infirmare mdlíti [mdliti]
95 *Informare* naučiti [naučzítí]
Influere natéci [nateczy]
Ingravare obtiežiti [obtiežítí]
Ingemiscere vzdychati [wzdychatí]

³³² Srov. 2 Mcc 13,19.

³³³ Idt 3,9.

³³⁴ Walther, Proverbia 6953b.

- Ingrossare* uvětčiti [vwíetczítí] aut utlustiti [vtlufítí]
Ingerere, id est aliis doctrinam immitere et offerre
5 *Ingurgitare*
Ingruere upadnutí [vpadnutí] aut obtiežiti [obtíežiti] aut záviděti [zawídíeti] aut lákati [lakatí]
Inhiare žádati [žadatí] aut snažen býti
10 [fnažen bytí], *insistere, Hester IX*³³⁵
*Inminere, instare, in Exodo*³³⁶
Inhibere zapověděti [zapowiedíeti]
Iniciari obětovati [obietowatí]
Inimicari nepřieti [neprzíeti]
15 *Inire* spiknutí <se> [spiknutí] aut svoliti [fwolití]
Inolere ruosti [ruofti] aut odvyknúti [odwyknutí] aut najíti [nagítí]
In palore, id est in splendore
20 *Inquietare* starati [ftaratí]
Inpetere, id est invadere et percutere
Inquinare znečistiti [znečizítí]
Inquirere tázati [tazatí] aut hledati [hledatí]
25 *Inanire* marniti [marníti]
Innectere svázati [fwazatí]
Inniti přivěsiti [przíwiefytí] aut zpolehnúti [zpolehnutí]
Innotescere zjeviti [zgewití]
30 *Innovare* obnoviti [obnowití]
(16rb) *Inpingere, id est de capite in hostia percutere*
Innere ukázati [vkazati] aut kynúti [kynutí]
35 *Insanire* zabývati <se> [zabywati]
Instaurare, reedisciare, polepšiti [polepfítí]
Instare
Insellare osedlati [ofedlati]
40 *Insequi* honiti [honítí]
Inserere saditi [faditi] aut štěpovati [šťíepowati] aut sieti [fieti]
Inservire přeslúžiti [prześluzítí]
Insidiari přelstítí [przelstítí]
45 *Insigniri* šlechtiti [flechtiti] aut znamenati [znamenatí]
Insilire vskočiti [wflkocziti]
Insitare tyčiti [tyčítí]
Insimulare obžalovati [obzalowatí]
-
- ³³⁵ Est 9,1.
³³⁶ Ex 28,38.
- 50 *Insinuare* ohlásiti [ohlafiti], zjeviti [zgewítí]
Inspicare trestati [trestati]
Inspirare napomenúti [napomenutí] aut vdechnúti [wdechnutí]
55 *Instigare*
Instillare vkanúti [wkanutí]
Instimulare mučiti [mučítí]
Instipulare prositi [profytí]
Insolere nekázniti <se> [nekaznítí]
60 *Insolescere idem, zabývati* <se> [zabywati]
Insculpere vrýti [wrytí]
Insudare snažiti se [fnažití fe]
Insultare nabíhati [nabíehati]
65 *Insumere* ztráviti [ztrawítí]
Instruere naučiti [nauczítí]
Intabulare ve dsky vložití [we dŝky wložití]
Intabere lenovati [lenowatí]
70 *Intendere, inspicere, augmentare, mieniti* [míenítí]
Intentare hroziti [hrozítí]
Intemptare nepokúšeti [nepokufšetí]
Integrare v celé učiniti [w czele včzinítí]
75 *Interare* navracovati [nawraczowati]
Intimare dáti věděti [datí wíedietí]
(16va) *Intingere* vsáhnúti [wfahnutí]
Intonare zpíevati [zpíewatí]
Intumere pýchati [pychati], nadúti <se> [naduty]
80 *Intumescere idem*
Intercedere orudovati [orudowatí]
Intercidere přerézati [przerżezatí]
Intercipere podebrati [podebrati]
85 *Intercludere* zamknúti [zamknutí]
Intercidere zapověděti [zapowiedíeti]
Interficere zabiti [zabítí]
Interfligere mýtiti [mutítí]
Interpretari vyložití [wyložítí]
90 *Interpellare* prositi [profítí] aut modliti [modlítí]
Interprecari žádati k zlému [žadati k zlemu]
Interluctari za pasa choditi [za paffa chodítí]
95 *Interluere* upadnutí [vpadnutí]
Intermittere nechati [nechati] aut opustiti [opustítí]
Internecare zabiti [zabítí]
100 *Interpolare* opustiti [opustítí]
Interrere vdrobítí [wdrobítí]

- ³³⁸ Srov. Walther, Proverbia 10094.

	<i>Letificari idem</i>		<i>Luxidare</i> osrati [ofratí]
	<i>Levigare</i> hoblovati [hoblowatí]		<i>Mactare</i> zabiti [zabítí]
	<i>Levare</i> zdvihati [zdwihatí]		55 <i>Macerare</i> umdliti [vmdliti]
	<i>Libare</i> obětovati [obíetowatí]		<i>Machinari</i> zle mysliti [zle myšlítí]
5	<i>Librare</i> vážiti [wazíti]		<i>Madare</i> dčiti [dcztítí]
	<i>Libet</i> hodí se [hodi fe] aut líbí <se> [libíj]		<i>Madere</i> omočiti [omoczíti]
	(17rb) <i>Lictere</i>		<i>Madidare idem</i> , omoknúti [omoknutí]
	<i>Licere</i>		60 <i>Magnificare</i> velebiti [welebítí]
	<i>Lictare</i> umožiti [vmorzíti]		<i>Magistrare</i> mistrovati [míšťrowatí]
10	<i>Linguare</i> mluvití [mluwítí]		<i>Maledicere</i> zlořečiti [zloržecztítí]
	<i>Lingere</i> lízati [lízatí]		<i>Malignari</i> zle činiti [zle czínití]
	<i>Ligurire</i> mlseti [mlfeti]		<i>Maluere</i> více chtieti [wíeczce chtíetí]
	<i>Limare</i> pilovati [pilowati]		65 <i>Malere idem</i>
	<i>Lymphare</i> vodniti [wodnití]		<i>Mancipare</i> k službě dávatí [k službíce dawatí]
15	<i>Limitare</i> znamenati [znamenatí]		<i>Mandare</i> přikázati [přízíkazatí]
	<i>Limpidare</i> čistiti [czíšťití]		<i>Mandere</i> jiesti [gíeftí] aut zváti [zwatí]
	<i>Lipidare</i> hluboce mysliti [hlubocze myšlítí]		70 <i>Manducare idem</i>
	<i>Linire</i> mazati [mazatí] aut dynchovati		<i>Manare</i> téci [teczy]
20	[dínchowati]		<i>Manere</i> ostati [oftatí]
	<i>Lippescere</i> počínati šilhati [poczínati šilhatí] aut blikati [blikatí]		<i>Manitare</i> ráno přichoditi [rano příchodítí]
	<i>Liquari</i> téci [teczy]		75 <i>Manu mittere</i> zprostiti [zprošťití]
	<i>Liquare</i> obětovati [obíetowatí]		<i>Manu tenere</i> bezpečně držeti [bezpečzně držetí]
25	<i>Liquere</i> měkčiti [míekczíti]		<i>Mantillare</i> lest činiti [lešť czíniti]
	<i>Liquescere idem</i> , rozpustiti [rozpušťití]		<i>Manswescere</i> tichu [tichu], krotku býti
	<i>Liquefacere</i> měkko učiniti [míekko včzínití]		80 [krotku bytí]
	<i>Liquet</i> zjevno jest [zgewno gešť]		<i>Mansitare</i> na lánu přebývati [na lanu přzebywatí]
30	<i>Linquere</i> opustiti [opušťití]		<i>Marcere</i> uschnúti [vfchnutí]
	<i>Licare</i> obětovati [obíetowatí]		<i>Marcescere idem</i>
	<i>Litigare</i> svářiti <se> [fwaržíti]		85 <i>Maritare</i> muže pojieti [muže pogíetí]
	<i>Livere</i> záviděti [zawídieti]		<i>Matrisare</i> mateře následovati [mateře následowatí]
	<i>Locare</i> posaditi [pořadítí]		<i>Masticare</i> žžvati [žžwatí]
35	<i>Locupletare</i> obohatěti [obohatíetí]		<i>Maturare</i> uzráti [vzratí]
	<i>Luctari</i> za pasy choditi [za pařy chodítí]		90 <i>Meare</i> jíti [gítí]
	<i>Lucrari</i> získati [zyřkati]		<i>Mechari</i> cizoložiti [czízoložítí]
	<i>Lucere</i> svietiti [řwíetiti]		<i>Mederi</i> léčiti [lecžiti]
	<i>Lubricare</i> nečistiti [nečzíšťití]		<i>Medicare idem</i>
40	<i>Lucubrare</i> umrlého hlédati [vmrleho hledatí]		<i>Meditari</i> mysliti [myšlítí]
	<i>Ludere</i> hráti [hratí]		95 <i>Mergare</i> scáti [řczatí]
	<i>Ludificare</i> oklamati [oklamatí] aut posmíevati [pořmíewatí]		<i>Meliorare</i> polepšiti [polepřítí]
45	<i>Lueri</i> kvíeliti [kwíelítí] aut pykati [pykatí]		<i>Memorari</i> pomnieti [pomnietí]
	<i>Lugere</i> plakati [plakatí]		(17vb) <i>Memorare idem</i>
	<i>Luppire proprium est miluorum.</i>		<i>Mendicare</i> žebrati [žebratí]
	<i>Lustrare, wersus: Lustrum circumdo</i>		100 <i>Meniare</i> zábradliti [zabradlítí]
	<i>designat sive sereno, purgo, circumeo,</i>		<i>Mensurare</i> měřiti [míeržítí]
50	<i>lumino sive pio.</i>		<i>Mentiri</i> lháti [lhatí]
	(17va) <i>Lutare</i> zmazati [zmazatí], lutere idem		<i>Mensare</i> tlustě scáti [tluřtíe řczatí]
			<i>Mercari</i> kupčiti [kupczíti]

	<i>Mergere</i> potopiti [potopítí]		<i>Morari</i> čekati [čekati] aut prodliti [prodlítí]
	<i>Merere</i> smútiťi [fmutítí] aut plakati [plakati]		
	<i>Mereri</i> zaslúžiťi [zaľužiťi]		
5	<i>Merendinare</i> o polodni jiesti [o polodní gíeťi]		55 <i>Mordere</i> kúsaťi [kufati]
	<i>Meridiare</i> v polodne odpocívaťi [w polodne odpocívaťi]		<i>Mordificare</i> idem
	<i>Metari</i> stavěťi [stawiětí]		<i>Mortificare</i> usmrťiti [vmrťiti]
10	<i>Metere</i> žieti [žietí]		<i>Mori</i> umřieti [vmrzieti]
	<i>Messare</i> idem		<i>Motare</i> ústavně hýbaťi [vľawníe hybaťi]
	<i>Metiri</i> měřiti [mieržíťi]		60 <i>Movere</i> hýbaťi [hybaťi]
	<i>Metuere</i> báti <se> [batí]		<i>Mutire</i> reptati [reptatí]
	<i>Micare</i> stkvieti [stkwíeti]		<i>Mugilare</i> onagrorum est.
15	<i>Minare</i> hnáti [hnatí]		<i>Mugire</i> řváti [rźwati]
	<i>Minari</i> hroziti [hrozyťi]		<i>Mulcere</i> ukojiti [vkogiti] aut uměkčiti [vmíekcžíťi]
	<i>Mingere</i> scáti [sczati]		65 <i>Multare</i>
	<i>Mingare</i> saditi [fadití]		<i>Mulgere</i> dojiti [dogiti]
	<i>Migrare</i> jíti [giti] aut vandrovati [wandrowatí]		<i>Mundire</i> učistiti [včizítiti]
20	<i>Militare</i> rytieřiti [ryťieržíťi]		<i>Mundificare</i> idem
	<i>Miniculare</i> pomáhati [pomahatí] aut raditi [raditi]		70 <i>Munire</i> ostřehati [oftržehatí] aut tvrditi [twrdití]
	<i>Minorare</i> umenšiti [vmenšití]		<i>Musare</i> , <i>wersus</i> : <i>Musat</i> , <i>qui dubitat</i> .
25	<i>Minuere</i> idem		<i>Mussat</i> , <i>qui murmurat</i> , idem.
	<i>Mintare</i> murium est, pišťeti [pišťetiťi]		<i>Murmurare</i> šeptati [šeptatí], reptati [reptatí]
	<i>Mirari</i> diviti se [díuítí fe]		75 <i>Murare</i> zdíti [zdítí]
	<i>Mirificare</i> divně učiniti [díwníe včzínití]		<i>Murmurire</i> hirurginimum est.
	<i>Miscere</i> miešeti [míešetiťi]		<i>Mutuare</i> proměňiti [promíenití]
30	<i>Misereri</i> smilovati [fmiľowatí], <i>miserari</i> est hominum, <i>wersus</i> : <i>Parcendo miseratur homo</i> , <i>Cristus miseretur</i> .		<i>Mutilare</i> ochromiti [ochromití]
	<i>Meritere</i> , id est <i>dignere</i>		80 <i>Mutuare</i> , <i>wersus</i> : <i>Mutuor tradendo</i> , <i>sed mutuo accipiendo</i> . puojčiti [puoycziti] aut uvěřiti [vwierzítí]
	<i>Mitrare</i> očepiti [očepiti]		(18rb) <i>Narrare</i> pověděti [powiedietí]
35	<i>Mitescere</i> ukojiti [vkogítí]		<i>Nasci</i> uroditi [vrodítí]
	<i>Mitigare</i>		85 <i>Naucisci</i> dobyti [dobyťi]
	(18ra) <i>Moderari</i> skrovniti [fkrownítí]		<i>Nausipendere</i> zhrdati [zhrdatí]
	<i>Modestari</i> idem, skrovně činiti [fkrowníe cžiniti]		<i>Nauseare</i> mrzeti [mrzetí]
40	<i>Modificare</i> smierniti [fmiernítí]		<i>Naufragari</i> potonúti [potonutí]
	<i>Modulare</i> měřiti [mieržiti]		<i>Narare</i> spěšně učiniti [spíešlníe včzíniti]
	<i>Molari</i> obětovati [obíetowatí]		90 <i>Navigare</i> loditi [lodití]
	<i>Molere</i> mlěti [mletí], ostřiti [oftržítí], pomoci [pomoczí], podáviti [podawatí],		<i>Nare</i> plavati [plawatí]
45	<i>wersus</i> : <i>Vir molit uxorem</i> , <i>molo granum</i> , <i>dives egenum</i> .		<i>Natare</i> idem
	<i>Molestare</i> zamúťiti [zamutítí]		<i>Necare</i> zabiti [zabiti]
	<i>Mollificare</i> měkčiti [míekcžiti]		<i>Nectere</i> svázati [fwazatí]
	<i>Molire</i> idem		95 <i>Negare</i> zapřieti [zapřzietí]
50	<i>Moliri</i> lstivě mysliti [ľľtiwíe myľľití]		<i>Negociari</i> těžeti [tiežeti]
	<i>Monere</i> napomínati [napomínatí]		<i>Nequire</i> nechťieti [nechťietí]
	<i>Monstrare</i> ukázati [vkazatí]		<i>Nere</i> přiesti [przieťi]
			<i>Neniari</i> ľhati [ľhatí]
			100 <i>Nescire</i> nevěděti [newiedietí]
			<i>Naxare</i> usilovati [vfylowati]
			<i>Niti</i> pracovati [pracowati]
			<i>Nictirare</i> , <i>nicticare</i> bdieti [bdietí]
			<i>Nichilpendere</i> za nic mieti [za nícž mietí]

- Nidificare* hniezdití [hníezdití]
Nigrare učrníti [vcžrnítí]
Nigrescere počínati črnati [pocžínatí
čžrnatí]
5 *Ningere* sněžiti [fníeziti]
Nitere stkvieti [ftkwíetí]
Nitescere idem, svietiti [fwíetítí]
Niti, *wersus*: *Corporis est nixus, sed
pertinet ad intima nixus. laborare in*
10 *partu*, usilovati [vfyłowatí] *aut*
pracovati u porození [pracowatí v
porození]
Nocere škoditi [fkodítí]
Nobilitare šlechtiti [flechtítí]
15 *Nodare* zavázati [zawazatí]
Nominare jmenovati [gmenowatí]
Noscere znáti [znatí]
Notare znamenati [znamenatí] *aut* známo
činíti [znamo čžínítí]
20 *Novare* obnoviti [obnowítí]
Nubere muže pojieti [muže pogíetí]
(18va) *Nuere*
Nundinare jarmarčiti [Iarmarcžítí]
Nuncipendere zamčěti [zamczietí]
25 *Nuncupare* jmenovati [gmenowatí]
Nudare obnažiti [obnažiti]
Nugare lháti [lhatí] *aut* klamati [klamatí],
putare
Nutriri krmíti [krmítí]
30 *Nutare*, *id est* *dubitare*
Obambulare objíti [objítí]
Obaudire zaslyšeti [zalyfšetí], poslúchati
[pořluchatí]
Obdere skrýti [fkryti]
35 *Obdensari* tajně dáwati [taynie dawatí]
Obdicere otmykovati [otmykowatí]
Obdulcare osladnúti [osladnutí], *Iudith*
V³³⁹
Obducere oblěci [obleczy]
40 *Obdurare* zatvrditi [zatwrdítí]
Obdormire zaspáti [zafpatí] *aut* umřieti
[vmržietí]
Obedire poslúchati [pořluchatí]
Oberrare blúdití [bludití] *aut* překážeti
45 [přzekazeti]
Obessare nažrati <se> [nažratí]
Obesse škoditi [fkodítí]
Obfamulari slúžiti [řluziti]
Obicere zavřieti [zawržietí], zavrci
50 [zawrczy]

³³⁹ Idt 5,15.

- Obiectare* ústavně zamietati [vřtawníe
zamietatí]
Obire umřieti [vmržietí] *aut* tresktati
[tresktatí], *wersus*: *Perfeccio designat,*
55 *obit wallo moriorque.*
Obiurgare láti [latí] *aut* tresktati
[tresktatí], *Neemie XIII*³⁴⁰
Oblectare milovati [mílowatí]
Obiurare přepřísáhati [přepřžířahatí]
60 *Oblatrare* štěkati [řtřiekatí]
Oblectari chtieti [chtřietí] *aut* líbiti [líbití]
Oblegare oteslati [oteřlatí]
Obligare zastaviti [zafstawítí] *aut* zavázati
[zawazatí]
65 *Obliquare* křiviti [křžíwiti]
Oblicterari, *id est* *obsuscari vel deleri*
Oblivisci zapomenúti [zapomenutí]
Obliqui láti [latí]
Obluctari přebojovati [přeboříowati]
70 **(18vb)** *Obmittere* nemieti [nemřietí] *aut*
opustiti [opuřtítí]
Obmurmurare odreptati [odreptatí]
Obnubilare zakryti [zakrytí]
Obnubere
75 *Obnuere* zapřieti [zapřžietí]
Obniti otbojovati [otboříowatí]
Oboriri porozenu býti [porozenu bytí]
Obrepere obhmyzati [obhmřizati]
Obripilare orvati [orwatí]
80 *Obrigere* tvrdu býti [twřdu bytí]
Obrigesce idem, *est rigidum vel*
stupidum fieri.
Obruere zapadnúti [zapadnutí]
Obsecrare prositi [prořítí]
85 *Obsedare* štěpiti [řtřepítí] *aut* saditi
[řadítí]
Obsecundare slúžiti [řluziti]
Obsequi idem
Obserare zamknúti [zamknutí]
90 *Obserere* překážeti [přzekazetí], *wersus*:
Obserit impediens, obsecrat hostia
firmans.
Observare lapiti [lapítí], *ut peccatores*
Iesum iustum
95 *Obsidere* oblehnúti [oblehnutí]
Obsipare rozestřieti [rozestřžietí]
Obsistere odpierati [odpřieratí]
Obsonare otvolati [otwolatí]
Obsonari, *media correpta*, hněvati <se>
100 [hnřewatí]

³⁴⁰ Srov. Neh 13,17.

- Obsonari, media producta, mocně jiesti*
[moczníe gíelfí], *wersus: Obsonoro,*
irascor, obsonoro nocte fit esus.
Obsole otvyknúti [otwýnutí], píchati
5 [pychatí]
Obsorbere pozřieti [pozržíetí]
Obstare protiviti <se> [protíwítí] *aut*
otpierati [otpíeratí]
Obstetricare ostřéhati ženy, když chce
10 poroditi [oftržehati ženy kdiž chce
porodítí], *Iob* 26³⁴¹
Obsepere zase znieti [zase znieti]
Obstringere nutiti [nutítí]
Obstinare zatvrditi [zatwrdítí]
15 (19ra) *Obstupere* diviti <se> [diuití]
Obstupescere idem vel laskominám býti
[lařkomínám bytí]
Obstrudere zastrčiti [zařtrčítí]
Obstruere zacpati [zaczpátí]
20 *Obtrectare*
Obtegere přikryti [přízíkriti]
Obtemperare poslúchati [posluchati]
Obtendere svářiti <se> [řwaržítí]
Obterrere rozetřieti [rozetržíetí]
25 *Obtenebrare* zatměti [zatmíetí]
Obtestari přísáhati [přízřahatí]
Obticere zamlčeti [zamlčzetí]
Obtingere sčestiti [řčestítí]
Obtinere schovati [řchowati] *aut* obdržeti
30 [obdržetí]
Obscorpere zameřkati [zameřřkatí]
Obtundere přitřieti [příztržietí] *aut* ztlúci
[ztłuczy]
Obtruncare ochromiti [ochromiti] *aut*
35 zabiti [zabítí]
Obturare zatkati [zatkatí]
Obturpere zlobiti [zlobití]
Obvallare oblehnúti [oblehnutí]
Obviare potýkati [potikatí]
40 *Obumbrare* zastieniti [zařřfenití]
Occare lámati [lamati] *aut* zabiti [zabítí]
Occedere oslnúti [oslnutí]
Ociari prázdniiti [přazdnítí]
Occidere, media producta, zabiti [zabítí]
45 *Occidere, media correpta, wersus:*
Occido, dum labor, occido, dum
gladiabor.
Occultare mžieti [mžíetí]
Occudilere schovati [řchowati] *aut* skrýti
50 [řkrytí], *id est abscondere*

³⁴¹ Iob 26,13.

- Occultare* tajiti [tagítí]
Occumbere umřieti [vmřžietí]
Occupare překážeti [překazetí]
Odire nenáviděti [nenawidieti]
55 *Oditare* ústavně nenáviděti [vřřawníe
nenawidíetí], *frequenter odire*
(19rb) *Odorare* voněti [wonietí]
Offendere rozhněvati [rozhníewatí] *aut*
uraziti [vřazytí]
60 *Offerre* obětovati [obíetowatí] *aut* prositi
[prořytí]
Officere, wersus: Officit, obturbat, ledit,
nocet, inpendit, obstat.
Officiare úřaditi [vržaditi]
65 *Offocare* zabiti [zabítí] *aut* zadávati
[zadawití]
Olfacere voněti [wonietí]
Olere, wersus: Si iungas oleo, subcrescit
et insolitum dat. Adcremat et crescit,
70 *abdolet re, bene spirat.*
Onerare obtiežiti [obtiežítí]
Obmistare idem
Opactare temnu učiniti [temnu učínití]
Opandere vystřieti [wyřtržietí] *aut*
75 rozpieti [rozpíetí]
Optare žádati [žadatí]
Opplere naplniti [naplnítí]
Operari dělati [dielatí]
Operire přikryti [přízíkrití]
80 *Operiri* čekati [čzekati]
Oppetere zemi líbati [zemi libatí]
Opidare bohatě hospodařiti [bohatíe
hořpodaržítí]
Opilare zacpati [zaczpátí]
85 *Opiare* hledati [hledatí]
Opimare bohatu býti [bohatu bytí]
Opinari mnieti [mnietí]
Opipare bohatě žívu býti [bohatíe žíwu
bytí]
90 *Opprimere* zadávati [zadawití]
Opitulari pomoci [pomoczy]
Opponere opřieti <se> [opřžietí]
Opportet musí [muřřii]
Oppugnare přebojovati [přebořowatí]
95 *Opulentare* bohatu učiniti [bohatu
včžínití]
Orare modliti [modlití]
Orbare osiřeti [ofyřžetí]
Orcare přísáhati [přízřahatí]
100 *Oriri* vyjítí [wygiti] *aut* ruosti [ruořtí]

- Ordire* počínati [pocžínatí] aut tkáti [tkati],
wersus: Ordinur telas. Ordinur verba loquendo.
- (19va) *Ordinare* zpuosobiti [zpuofobítí]
- 5 *Ostillare* bítí [bítí]
Ostitare zievati [zgewítí]
Ostentare chlubiti <se> [chlubítí]
Ovare radovati <se> [radowatí], veseliti
 <se> [wefelítí], *wersus: Care sodalis,*
- 10 *ova, quoniam cras comedemus carnes et ova.*
Pabulare picovati [píczowatí]
Pacare mřítí [miřzítí]
Pacificare idem
- 15 *Pacisci* slíbiti [flibiti] aut mřítí [míržíti]
Placare ukojiti [vkogítí]
Pallare zjeviti [zgewítí]
Palare řeci [rzeczy], *inde pallacium*
Palare objíti [objiti], *inde pallacium*
- 20 *Palare* za pasy choditi [za palli choditi],
inde palestra, luctacio
Palmitare
Palpare pichlati [pichlati]
*Palpitare, Thobie VI*³⁴²
- 25 *Plagare* mučiti [mucžítí] aut bítí [bítí],
 raniti [ranítí]
Pallere bleděti [bleděti]
Palescere idem
Pavere hladiti [hladítí], strúhati [ftruhati]
- 30 *Patere, id est exponi, Izaie prologus*³⁴³
Pavimentare podlážditi [podlážditi]
Peccare hřešiti v stodole [hrželítí w
 ftodole] neb [neb] na domu [na domu]
Pectere česati [czefati]
- 35 *Pedare* jíti [gítí]
Pedagium lavička [lawiçzka] aut břev
 [brzew]
Pedere prděti [prdiétí]
Peditare uvázati [vwazatí]
- 40 *Pellere, wersus: Hic bene se pellit, qui frigus a corpore pellit.* nutiti [nutítí]
 aut bítí [biti] aut hnáti [hnatí]
Pellicere přelstítí [prželstítí]
Plectere bítí [bití] aut trestati [trestatí] aut
- 45 plésti [plestí]
Pendere, wersus: Pendeo suspensus.
Pendo, dum sublevo pondus. Pendere

³⁴² Tob 6,4.

³⁴³ Hieronymus, *Commentarii in Isaiam XII*, 12.

- vult iustus, sed vult pendere malignus.*³⁴⁴
- 50 *Penetrare* projíti [progití]
 (19vb) *Pensare* slovo vážiti [flowo
 wažíti]
Penderare sive recogitare
Penitere káti [kati] aut želeti [zeletí]
- 55 *Peragere* dopustiti [dopuřtítí] aut dočíniti
 [dočžínítí]
Peragrarare objíti [objítí]
Perare přikryti [přikřítí], *inde peplum*
Perambulare vandrovati [wandrowatí]
- 60 *Petastinare* potáhnúti [potahnutí]
Percellere bítí [biti] aut nutiti [nutítí]
Percipere zvěděti [zwiedieti]
*Percrebescere, Hester III*³⁴⁵
Percontari ptáti [ptati] aut tlúci [tluczy]
- 65 *Percunctari* vše líčiti [wřfe licžiti] aut
 přebývati [přebywatí]
Perculere lekati <se> [lokatí]
Perdere ztratiti [ztratítí] aut zkaziti
 [zkaziti]
- 70 *Perdiscere* přeučiti <se> [przeucžiti]
Perditare ústavně zatracovati [vřtawníe
 ztraczcowatí]
Peredere obežrati [obezratí]
Perendinare den prodliťi [den prodliťi]
- 75 *Pererrare* všudy blúdiťi [wřludy bluditi]
Perferre přeněsti [przenestí]
Perfidare přelstítí [prželstítí]
Perficere dokonati [dokonati]
Perfringere prolomiti [prolomítí]
- 80 *Perforare* probostí [probořti]
Perfrui užívati [vžíwati]
Pergere vésti [weřti] aut táhnúti [tahnutí],
 vandrovati [wandrowatí]
Perhibere dokázati [dokazati]
- 85 *Perhorrere* strachovati <se> [řtrachowatí]
Perhorrescere idem, lekati <se> [lekatí]
 aut hroziti <se> [hrozyťi]
Periclitari utonúti [vtonutí] aut zahynúti
 [zahynutí]
- 90 *Perire* idem, zkaziti [zkazítí] aut učiti
 [vcžiti] aut zabiti [zabití], *wersus: Qui vadit peritum, non vult audire peritum.*
Periurare přepřísáhati [přepržífahatí]
Peiorare křivě přisíeci [kržíwíe přžífieczy]
- 95 (20ra) *Plustrare*
Pluere práti [pratí]

³⁴⁴ Srov. Walther, *Proverbia* 21172.

³⁴⁵ Srov. Est 2,8.

- Permanere* ostati [ofatí]
Permundare
Permingere oscati [ofczatí]
Permittere přepustiti [przepuścić]
5 *Permulcere* uměkcíti [vmíekczítí] *aut*
líbiti [libítí] *aut* lahoditi [lahodítí]
Permutare proměnití [promienítí]
Perorare dokázati [dokazatí]
Perpendere, id est intelligere, attendere
10 *Perpetrare* dočiniti [dočzíniti] *aut* dojítí
[dogítí]
Perpetisere trpěti [trpíetí]
*Perplecti, id est concutere, Iob XL*³⁴⁶
Perrumpere roztrhati [roztrhatí]
15 *Persuadere* raditi [radítí]
Perstare ústavně státi [vřtawníe řtatí]
Perseverare idem, dočekati [doczekatí]
Persecare přerubiti [przerubítí]
Persequi popúzeti [popuzetí] *aut*
20 následovati [nalledowatí] *aut* honiti
[honítí], stíhati [řtíhati], *ut ibi: Inquire*
*pacem et persequere eam.*³⁴⁷
Persentire čítí [czítí]
Persistere ostati [ofatí] *aut* čekati
25 [czekatí]
Perstringere těžce svázati [tíežcze řwazatí]
Persolere ústavně přivykati [vřtawníe přříwykatí]
30 *Personare* vyznati [wyznati]
Persolvere zaplatiti [zaplatítí]
Perscrutari ptáti [ptati]
Persuere obřiti [obřítí]
Perterrere přestrařiti [przeřtrařítí]
35 *Pertergere* vše utřieti [wřře vtrzędítí]
Pertimescere báti <se> [batí]
Pertimere idem
Perculere bítí [bití]
Pervagari túlati <se> [tulatí]
40 *Pervellere* vytáhnúti [wytahnutí] *aut*
vyvrátiti [wywrátítí]
Prebere prositi [profyti]
Precari idem
Precalcare přestúpiti [przeřstupítí]
45 *Precarpere* přeřtikati [przeřřtikati] *aut*
přebierati [przebierati]
(20rb) *Precrastinare* prodlévati
[prodlewatí]
Precedere přejítí [przegítí]

³⁴⁶ Iob 40,12.

347 Ps 1,15.

- 50 *Precellere* přestúpiti [przeſtupiti]
Precinere přezpíevati [przezpiewaći]
Precidere přeřezati [przerzezaći]
Precingere opásati [opalaći]
Precipere přikázati [przikazaći]
55 *Precipitare* povrci [powrczy], strčiti
[ſtrczyć] aut hlavu slomiti [hlawu
ſlomići]
Preconari předvolati [przeduolati]
Precunctari summovati [ſummowaći]
60 *Precudere* kovati [kowaći]
Precludere zavřieti [zawrzyći]
Predari oblúpati [oblupići]
Predestinari předvyvoliti [przedwywołići]
Predicare kázati [kazaći]
65 *Predicere* vypověděti [wypowiedzieći]
Predominari nad jiné panovati [nad gíne
panowaći]
Preeligere nad jiné voliti [nad gine woliti]
Prefari napřed mluvíti [naprzed mluwići]
70 *Preficere* mocna učiniti [moczna wczíniti],
inde prefectus et prefectura
Prefigere ustaviti [vſtawiti] aut uložit
[vložit]
Prefigurare napodobniti [napodobnići]
75 *Preferre* navzpytati [nawzpytati]
Precedere vel demonstrare
Prefinire překládati [przekładaći]
Prefocare zadávati [zadawaći]
Prefluere přetéci [przeteczy]
80 *Pregestire* přehýbati <se> [przehybati]
Pregnare těžku býti [tieżku byći]
Preliari bojovati [bojowaći]
Prelibare přeokúšeti [przeokuszyći] aut
sniedati [ſniedaći]
85 *Preiudicare* přesúdiťi [przesudzići]
Preluere přeprati [przepraći] aut zaplatiti
[zaplatići]
(20va) *Premingere* přestkvieti
[przeſtkwići]
90 *Premittere* přeslati [przeſlaći]
Premordere překúsnúti [przekusnąći]
Premunire vystřieci [wyſtrzyći]
Prendere polapiti [polapići] aut ryby
loviti [ryby łowići]
95 *Preoccupare* přechopiti [przechopići] aut
zachvátiti [zachwacići], *primi*
Machabeorum X³⁴⁸
Prepedire hubenovati [hubenowaći]
Prepetere přemluvovati [przemluwowaći]

³⁴⁸ 1 Mcc 10,23.

- Preposterare* předvrátiti [przedwratíť]
Prepulsare přezváněti [przezwanieć]
Preripere otjieti [otgieti]
Prerogare
5 *Prestare* dáti [dati], pójčiti [poyčziti],
prosiťi [profytí]
Prescindere přeřezati [przezczęzi]
Prescire převěděti [przewiedzieć]
Presidere přeseďeti [przefedzieć]
10 *Prerumpere* přelomiti [przelomić]
Prestolari, wersus: Prestolor, expecto.
Prestolor, querere dico.
Presumere směti [śmieć]
Pretaxare mzdu otkázati [mzdu otkazati]
15 *Preterfluere* předse téci [przedśe teczy]
Pretergredi přestúpiti [przeştupić]
Pretendere dokázati [dokazati] aut
znamenati [znamenati]
Preterire předjíti [przedgiti] aut minúti
20 [mínuti]
Pretervolare předse letěti [przedśe letieć]
Prevalere přemoci [przemoczyć]
Prevallare oblehnúti [oblehnąć]
Prevaricari vědomě od pravdy odstúpiti
25 [wiedomie od prawdy odstąpić]
Prevenire předjíti [przedgiti]
Prevehere napřed vésti [naprzed wieść]
Pessimare zle činiti [zle czynić]
Pessundare podtlačiti [podtlaczyc]
30 **(20vb)** *Peculari* ztěkati <se> [zciekać]
aut zabývati <se> [zabywać]
Piare učistiti [wczyszczyć] aut okrásiťi
[okrafić]
Piere meškati [meśkać]
35 *Pigritare idem*
Pignerare přietelstvo ustanoviti
[przietelstwo ustanowić]
Plicare řasati [rząsać]
Pilare opichati [opichać]
40 *Phitare* mrtvé zbuditi [mrtwe zbudzić]
Piperare opepřiti [opeprzyć]
Pipitare est murium, pískati [piłkati]
Pinsere péci [peczyć]
Pistare idem
45 *Principari* panovati [panować]
Privare oblúpiťi [oblupić]
Piscari loviťi ryby [łowić ryby]
Pitisare ústavně píťi [wstawnie pić]
Privilegiare zapsati [zapisać]
50 *Poplicare* kleknúti [leknąć]
Pocionare pitie dávatí [picię dawać]
Pocularare píťi [pić]

- Pollere* kvísti [kwicić] aut zeleniti
[zelenić]
55 *Podere, id est vestis sacerdotalis linea*
Polire uhladiťi [vhladzić] aut okrásiťi
[okrafić]
Polliceri slíbiťi [libić], *Hester III*³⁴⁹
Pollicitari idem
60 *Pollitrudinare* pytlovati [pytlować]
Pollucere velmi svietiti [welmi świecić]
Polluere poškvřniti [poskwęrnzić]
Pompare pýchati [pychać]
Ponderare vážiti [wazić]
65 *Populare* lúpiti [lupić] aut opustiti
[opuszczać]
Populari idem, pusto učiniti [puścić]
včzíniti
Portare nésti [nieść]
70 *Portendere* dokázati [dokazati], *Iohannes*
Episcopus in principio sermone 3°
dominice in quadragesima
Poscere žádati [żądać] aut prosiťi [profytć]
Postponere otložití [otłozić]
75 **(21ra)** *Postulare* napomínati [napominać]
Potare píťi [pić]
Potiri požívatí [pożiwatć]
Potissare málo píťi [malo pić]
Probare zkusiti [zkuśić]
80 *Probleumatizare* příklad dáti [przıkładać]
Procure frejovati [frejować]
Procacitare ústavně frejovati [wstawnie
fregiować]
Procedere předse jíti [przedśe giti]
85 *Procellare* bíťi [bić]
Procellere ctíťi [czcić]
Procreare stvořiti [stworzyć] aut učiniti
[vczynić]
Procumbere kleknúti [kleknąć]
90 *Procurare* opatřiti [opatrzyć]
Prodere zjeviti [zgewić]
Prodesse spomáhati [śpomagać]
Prodire napřed jíti [naprzed giti]
Producere dovésti [dowieść]
95 *Profari* promluviťi [promluwić]
Proferre mluviťi [mluwić]
Proficere
Pro ffenore, id est pro pignore
Proffiscisci putovati [putować]
100 *Profiteri* přiznávatí [prziznawać]
Proffligere mučiti [muczyć]

³⁴⁹ Est 3,11.

Prohybere zapoviedati [zapowiedati] aut
brániti [branítí]
Prolabi padnúti [padnutí]
Prolongare prodlúžiti [prodlužítí] aut
5 prodliti [prodlítí]
Proluere umokřiti [vmokřítí]
Promere zpievati [zpiewati] aut zjeviti
[zíewiti]
Prominere převěsiti [przewiełítí]
10 *Promittere* slíbíti [flibítí]
Promulgare zjeviti [zgewití] aut ohlásiti
[ohlafytí]
Pronunciare zvěstovati [zwiełstowatí]
Propagare rozšřiti [rozłłřzítí]
15 *Propaginare* chvřli čekati [chwřłí cžekati]
(21rb) *Propalare* ohlásiti [ohlafytí]
Prophanare prokléti [prokletí]
Propellere zahnnati [zahnatí]
Properare pospiechati [połpiechatí]
20 *Prophetare* prorokovati [prorokowatí]
Prophetizare idem
Propiciare milostiv býti [milostíw bytí]
aut pomoci [pomoczy]
Proponere uložití [vložití] aut usaditi
25 [vładítí]
Proporcionare rovnati [rownatí]
Prorogare prodlúžiti [prodlužítí] aut
zhuoru táhnúti [zhuoru tahnutí]
Proripere najprvé uchvatnúti [naíprwe
30 vchwatnutí]
Prorumpere spadnúti [łpadnutí]
Prosperare zčestiti [zcžestítí]
Prosperari idem
Prosepire daleko plésti [daleko plełtí]
35 *Prosequi* ctíti [čztítí] aut skonati [łkonatí]
Prosentari žebrati [žebnatí]
Prosilire poskočiti [połkocžítí] aut
vandrovati [wandrowatí]
Proscribere tbáti [tbati] aut zapsati
40 [zapfatí]
Proscindere přeřezati [przeržezati]
Prosternere povrci [powrczy]
Prostituere prokurviti [prokurwiti] aut
kurvú učiniti [kurwu včziniti]
45 *Prostibulari* idem
Protrahere protáhnúti [protahnutí]
Procelare prodliti [prodlítí]
Protestari osvědčiti [ořwiedčžiti]
Proticere předs padnúti [pržeds padnutí]
50 *Proturbare* vyhnati [wyhnati]
Provehi ke cti přijíti [ke czi przigití]

Provocare drážditi [draždítí] aut popuditi
[popudítí]
Pubere ruosti [ruostí], bradatu býti
55 [bradatu bytí]
Pubescere pravú bradu pustiti [prawu
bradu pułtítí]
Pugnare bojovati pěstmi [boíowatí
píełtmí]
60 *Pugillare* býti [bítí] aut sedati [łedatí]
Pullulare zelenati [zelenatí] aut kvísti
[kwřłtí]
(21va) *Plumbare* oloviti [olowítí] aut
olova naliti [olowa nalítí] aut nalévati
65 [naleuatí]
Pluere dčtíti [dčztítí]
Plumescere, incipere plumas habere, Iob
3^o350
Pungere bósti [bołtí]
70 *Pungitare* často bósti [čzałto bołtí]
Punire mučiti [mucžítí]
Purare čistiti [čzřłtiti]
Purificare učistiti [včzřłtítí]
Prurire svrběti [řwrbíetí]
75 *Putrere* hníti [hnítí]
Putrescere shníti [łhnítí]
Putare mnieti [mníetí] aut víno řezati
[wíno ržezatí]
Putere smrděti [řmrdietí], *wersus: Nulli*
80 *placere puter, cuius presencia puter.*
Quadridare vel quadrare čtyřiti [čztřřžítí]
Quadruplare vel quadruplicare
čtveronásob dělati [čztweronafob
dielatí]
85 *Quassare* třiesti [tržiełtí]
Quatere klátiti [klatití] aut třiesti [tržiełtí],
id est concutere
Quatiri idem
Querulari žalovati [žalowatí]
90 *Querere, queritur ignotum, queritur, qui*
perdit amicum.
Queso proším [prořłm]
Quescio otázanie učiniti [otazanie
včžinití]
95 *Quiere*
Quiescere idem, odpočinúti [odpoczínutí]
Quiere moci [moczy]
Nequire nemoci [nemoczy]
Quiritari rytieřem býti [ritieržem byti] aut
100 pasovati [pařowatí]
Quitari propúřtěti [propułřtíetí]

³⁵⁰ Srov. Iob 39,26.

- Rebellare* protiviti <se> [protiwiti]
Racemari víno zbierati [wíno zbíeratí]
Radiare stkvieti [ftkwíetí]
Radicare kořeniti [korženítí]
5 *Ragere proprium est corvorum.*
Rappere chvátati [chwatatí]
Ramare ratolestiti [ratolestítí]
(21vb) *Ragere* hněvati <se> [hníewatí]
Rarescere znieti [zníetí], *crescere*
10 *Ratificare* ustanoviti [vftanowítí]
Raucare zmlknúti [zmlknutí]
Raucere idem
Rebellare protiviti <se> [protiwiti]
Rebeberere zapíti [zapítí]
15 *Rebullire* zavřieti [zawržíetí]
Recalere zahřieti [zahržíetí]
Recalescere idem
Roboare zařvati [zaržwatí]
Recalcitrare opřieti <se> [opržíetí]
20 *Reclamare* otvolati [otwolati] *aut* zavolati [zawolatí]
Recedere zajíti [zagítí]
Recensere čísti [czíftí]
Recreare okřehnúti [okržehnutí]
25 *Reciare* popadnúti [popadnutí]
Recidere zapadnúti [zapadnutí]
Recidinare obživiti [obžíwítí] *aut* zase se navrátiti [zafé fe nawratítí]
Reciprocare
30 *Reconciliare* smířiti [fmíržíetí],
*Machabeorum VIII*³⁵¹
Recondere skryti [lkríti]
Recompensare otplatiti [otplatítí]
Recogitare zamysleti [zamyfliti] *aut*
35 pomnieti [pomníetí]
Recolere
Recordari idem
Recludere zavřieti [zawržíetí]
Recumbere spáti [fpati], *Iudith XIII*³⁵²
40 *Recuperare* najíti [nagiti]
Recurrere přeběhnúti [pržebíehnutí]
Recursare navrátiti <se> [nawratítí]
Recusare odpověděti [odpowiedíetí]
Redarguere trestati [trestatí]
45 *Redicere* opět mluvití [opíet mluwítí]
Redigere příněsti [přzineftí], *convertere*
Redimere vykúpiti [wykupiti] *aut*
*consumere, unde Danielis 2*³⁵³: *Rex*
- ait: Certe novi, quia tempus redimitis, id est consumitis.*
50 *Redimire* okrášliti [okraflití]
(22ra) *Redire* zase se navrátiti [zafé fe nawratítí]
Reintegrare zase celo učiniti [zafé czelo včínití]
55 *Redolere* dobře voněti [dobrze woníetí]
Reducere zase přivěsti [zafé přžíwěftí]
Reduplicare
Redundare přetéci [pržeteczy], *Hester VII*³⁵⁴
60 *Refragare* protiviti <se> [protiwiti]
Resistere
Refragari překážeti [pržekážetí] *aut* škoditi [flkodití]
65 *Refferre* praviti [prawítí] *aut* nésti [nefti]
Reffellere opět přelstítí [opíet przelstítí]
Reffercire zase naplniti [zafé naplnítí]
Refrenare uzditi [vzdití]
Reficere jiesti [giefti] *aut* polepšiti [polepfliti]
70 *Refrigerare* uchladiť [vchladiti]
Refringere rozlomití [rozlomití]
Reffocillare okřehnúti [okržehnutí]
Refovere obživiti [obžíwítí]
75 *Refulgere* opět stkvieti [opíet ftkwíetí]
Refundere zaplatiti [zaplatítí]
Refutare zhrdati [zhrdatí]
Regere zpravovati [zprawowatí]
Regredi zase přijíti [zafé przígítí]
80 *Retrahere* zase mieti [zafé míetí]
Reincipere zase počieti [zafé počzíetí]
Reinserere zase vsieti [zafé wflietí]
Reiterare navracovati [nawratczowatí]
Relabi zase padnúti [zafé padnutí]
85 *Relangwere* opět nedužiti [opíet nedužíetí]
Relaxare odpúštěti [odpuflítíetí]
Relegare pomnieti [pomníetí]
Relinquere pustiti [puftítí]
Relinire opět mazati [opíet mazatí]
90 *Relucere* stkvieti [ftkwíetí] *aut* svietiti [fwíetítí]
Reluctari bojovati [boíowatí]
(22rb) *Relugere* plakati [plakatí]
Remanere ostati [oftatí]
95 *Remandare* odkázati [odkazatí]
Remeare navrátiti [nawratítí]
Remediari léčiti [lecžíetí]
Remederi idem

³⁵¹ 2 Mcc 8,16.

³⁵² Idt 13,19.

³⁵³ Dn 2,8.

³⁵⁴ Est 7,4.

	<i>Remetiri</i> měřiti [míeržítí]		<i>Resalutare</i> ozdraviti [ozdrawítí]
	<i>Rememorari</i> pomnieti [pomnietí]		<i>Resartire</i> plátiti [platítí]
	<i>Remigare</i> plaviti [plawiti]		55 <i>Restaurare</i> obnoviti [obnowítí]
	<i>Remigrare</i> přijíti [pržigítí]		<i>Resecare</i> obsekati [obšekati] aut obrubati [obrubatí]
5	<i>Reminisci</i> pomnieti [pomnietí]		<i>Reserare</i> otemknúti [otemknutí]
	<i>Remittere</i> oteslati [oteřlatí] aut otpustiti [otpuřtítí]		<i>Respargere</i> skropiti [řkropítí]
	<i>Remordere</i> odkúšati [odkufatí]	60	<i>Residere</i> přebývati [pržebywatí]
	<i>Remove</i> přeč ukázati [precž vkatí]		<i>Resignare</i> vzdáti [wzdatí]
10	<i>Remulgere</i> oddojiti [oddogítí]		<i>Resilire</i> odskočiti [odřkocžítí]
	<i>Remunerare</i> obdarovati [obdarowatí]		<i>Respicere</i> opatřiti [opatřítí]
	<i>Renasci</i> naroditi <se> [narodítí]		<i>Resipiscere</i> polepřiti [polepřítí]
	<i>Reniti</i> opřieti <se> [opržietí]	65	<i>Respirare</i> odpočívati [odpocžiwatí] aut vzdychati [wzdychatí]
	<i>Renocere</i> škoditi [řkoditi]		<i>Resistere</i> protiviti <se> [protiwiti] aut odepřieti <se> [odepržietí]
15	<i>Renuere</i> zhrdati [zhrdatí], <i>id est spernere</i>		<i>Restituere</i> navrátiti [nawratítí] aut usaditi [vřadítí]
	<i>Renunciare</i> otkázati <se> [otkazatí] aut odpověděti se [odpowiedietí ře]	70	<i>Restringere</i> zhasiti [zhařytí]
	<i>Repandere</i> zjeviti [zgewítí]		<i>Resolve</i> rozpustiti [rozpuřtítí] aut zruřiti [zruřítí]
	<i>Reparare</i> polepřiti [polepřítí]		<i>Resultare</i> otmělvati [otmluwatí]
20	<i>Repatriare</i> do kraje se vrátiti [do kraje ře wratítí]		75 <i>Respuere</i> zhrdati [zhrdatí]
	<i>Repectere</i> zčesati [zcžesatí]		<i>Retrahere</i> ottáhnúti [ottahnutí]
	<i>Repausare</i> otpočívati [otpocžiwatí]		<i>Retardare</i> zmeřkati [zmeřkatí]
	<i>Repedare</i> nohami zadními bítí [nohami zadnímí bítí] aut kopati [kopati]		<i>Retractare</i> hanětí [hanietí]
25	<i>Repedere</i> zase obrátiti [zase obratítí]		<i>Retegere</i> otkryti [otkrytí]
	<i>Repeditare idem, wersus: Retropedere iaciens, repeditque revertens.</i>	80	<i>Retexere</i> otvázati [otwazatí]
	<i>Repellere</i> zahnati [zahnatí]		<i>Reticere</i> přeměčeti [pržemlcžeti]
30	<i>Rependere</i> zaplatiti [zaplatítí]		<i>Retribuere</i> otplatiti [otplatítí]
	<i>Reprehendere</i> tresktati [treřktatí]		(22vb) <i>Retorquere</i>
	<i>Repere</i> ležeti [ležeti] aut hmyzati [hmízatí]		<i>Retundere</i> odbiti [odbítí]
	<i>Repetare idem, plaziti</i> [plaziti]	85	<i>Retrudere</i> ostrčiti [otřrcžiti]
35	<i>Reperire</i> zvěděti [zwiedietí] aut naleznúti [naleznutí]		<i>Revehere</i> otvězti [otwezítí]
	<i>Repetere</i> nařekati [naržekatí]		<i>Revenire</i> přijíti [pržigiti]
	<i>Reprimere</i> natisknúti [natířknutí]		<i>Reverti</i> navrátiti [nawratítí]
	(22va) <i>Reponere</i> otložiti [otložítí]		<i>Revellere</i> zahnati [zahnatí]
40	<i>Repropiciari</i> milostiv býti [milořtíw byti]	90	<i>Revereri</i> ctítí [cztítí]
	<i>Reprobare</i> tresktati [treřktatí] aut zavrci [zawrczy]		<i>Reviviscere</i> obživiti [obživítí] aut okřehnúti [okřžehnutí]
	<i>Reportare</i> přiněsti [pržínestí]		<i>Revocare</i> zase zavolati [zase zawolatí] aut odvolati [odwolatí]
	<i>Repugnare</i> protibojovati [protibojowatí]	95	<i>Revollere</i> obrati [obratí]
45	<i>Reputare</i> mñieti [mñietí]		<i>Revomere</i> vyblvati [wyblwatí]
	<i>Repudiare</i> zahnati [zahnatí] aut zahanbiti [zahanbítí]		<i>Rigare</i> omočiti [omočiti]
	<i>Reri</i> mñieti [mñietí]		<i>Rigere</i> v bázni držeti [w bazní držeti]
	<i>Restare</i> ostati [ořtatí]		<i>Rigescere idem, tvrdu býti</i> [twrdu bytí]
50	<i>Restaurnare</i> teci [teczy]	100	<i>Rimari</i> rozřtěpiti [rozřřtiepiti]
	<i>Resarcinare</i> nabrati na se břiemě [nabrati na ře bříemě]		<i>Ringere</i> řkeřiti <se> [řřkeržítí]
			<i>Ripari</i> blážniti [blážnítí]
			<i>Roborare</i> ustanoviti [vřřanowiti]
			<i>Rodere</i> hlodati [hlodatí]

	<i>Rogare, wersus: Si rogat, addideris con-</i> <i>congregat, e- dat, in- infert, pre-</i> <i>prefert, sub- substituit, pro- protrahit,</i> <i>inter- querit, deminuit ab-, destruit</i>		<i>Sanxire idem, wersus: Desanxi sanctum,</i> <i>desanctini venit itum.</i>
5	<i>atque superbit.</i> <i>Rorare táti [tati]</i> <i>Rosari okrásiti [okraŕyti]</i> <i>Rotare mučiti [mucžiti]</i> <i>Rotulare vichtati [wychtati]</i>		<i>Spaciari túlati <se> [tulati]</i> 55 <i>Spadonare</i> <i>Spargere rozkropiti [rozkropiti] aut</i> <i>roztrúsi [roztrufyti] aut rozptýleti</i> <i>[rozptileti]</i> <i>Sapere rozuměti [rozuměti]</i>
10	<i>Rubere rdiati <se> [rdieti]</i> <i>Rubricare črvenati <se> [čzrwenati]</i> <i>Rubescere počínati se zardievati</i> <i>[poczínati se zardiewati]</i> <i>Ructare říhati [rzihati]</i>	60	<i>Saporare voněti [woněti] aut chutněti</i> <i>[chutněti]</i> <i>Squalere opiłati [opyłati]</i> <i>Sarrare pilovati [pilowati]</i> <i>Sartire skrąjeti [krageti]</i>
15	<i>Rudere asinorum est.</i> <i>Rudere idem, oslovati [osłowati]</i> <i>Rudentare</i> <i>Rugare svrašiti [swařiti]</i> <i>Ruere padati [padati]</i>	65	<i>Stabilire ustanoviti [vřtanowiti]</i> <i>Stabulare chlevovati [chlewowati] aut</i> <i>staviti [řawiti]</i> <i>Stagnare dusati [duřati] aut zabývati</i> <i><se> [zabywati]</i>
20	<i>Rugere řvati [rřwati]</i> <i>Ruminare přežívati [przeżywati]</i> <i>Rumigerare báti [bati]</i> <i>Rumpere zlomiti [zlomiti] aut ztrhati</i> <i>[ztrhati]</i>	70	<i>Satagere snažně dělati [řnažně dielati]</i> <i>Satisfacere dosti učiniti [dořti včžiniti]</i> <i>Statuere usaditi [vřaditi], ustaviti</i> <i>[vřawiti]</i>
25	<i>Runcare idem est, quod evellere.</i> <i>Rutillare stkvieti [řtkwěti]</i> <i>(23ra) Salvatisare světi [řwěti]</i> <i>Scabere strupy lúpati [řrupy lupati] aut</i>	75	<i>Saturare nakrmiti [nakrmiti] aut nasytiti</i> <i>[nařiti]</i> <i>Strangulare zařkrtiti [zařkrtiti]</i> <i>(23rb) Sauciare raniti [raniti] aut</i> <i>interficere</i> <i>Suadere raditi [raditi]</i>
30	<i>česati [čzefati]</i> <i>Scandalisare, id est avertere, pohoršiti</i> <i>[pohorřiti] aut posmievati [pořmiewati]</i> <i>Scandere zhuoru léžti [zhuoru ležti]</i> <i>Scandire veršovati [werřowati]</i>	80	<i>Swarandare přísahati [prřiřahati]</i> <i>Secare sekati [řekati]</i> <i>Sectari následovati [nařledowati]</i> <i>Scedere pryč jíti [prycz giti]</i> <i>Secernere vynieti [wyněti]</i>
35	<i>Sacrare světi [řwěti] aut obětovati</i> <i>[obětowati]</i> <i>Saciare usytiti [vřyti]</i> <i>Scaturire klokočiti [klokočziti]</i> <i>Scatere et scaturisare idem</i>	85	<i>Scellerare hřešiti [hrzeřiti] aut</i> <i>pospiechati [pořpiechati]</i> <i>Screare chrkati [črkati], wersus: Artans</i> <i>sputa screat, sed Deus ipse creat.</i> <i>Secabere zavrci [zawrczy]</i>
40	<i>Saginare omastiti [omařiti]</i> <i>Saguinare krviti [krwiti] aut raniti [raniti]</i> <i>Salere, salire, id est psallere, wersus:</i> <i>Salio, salitibo, salio pede, cantica</i> <i>psallo.</i>	90	<i>Secubare súložiti [řuložiti]</i> <i>Secundare</i> <i>Scenofacere stání dělati [řtanie dielati]</i> <i>Sedare ukrotiti [vkrotiti]</i> <i>Sedicere ratolestiti [ratoleřiti]</i>
45	<i>Salutare pozdraviti [pozdrawiti]</i> <i>Salvere idem</i> <i>Salvare uzdraviti [vzdrawiti]</i> <i>Salvificare idem, spasiti [řpafiti]</i> <i>Saltare skákati [řkakati]</i>	95	<i>Seducere oklamati [oklamati], svěsti</i> <i>[řweřti]</i> <i>Segregare rozdělití [rozdieliti]</i> <i>Semiugere</i> <i>Sellare osedlati [oředlati]</i>
50	<i>Sanare uzdraviti [vzdrawiti]</i> <i>Sanctire ustanoviti [vřtanowiti]</i>	100	<i>Seminare rozsěvati [rozřeuwati]</i> <i>Sevire et sevescere ukrutnu býti [vkutnu</i> <i>byti]</i> <i>Sentenciare otsúdi [otřudi]</i>

	<i>Sentire</i> číti [cžíť]		<i>Scortari</i> kurviti [kurwiti]
	<i>Separare</i> rozlúčiti [rozlucžíť]		<i>Solari</i> těšiti [tieřłiti]
	<i>Spectare</i> čekati [czekatí]	55	<i>Solari, passivum, wersus: Solor:</i> <i>solamem do, solor: eo quoque solus.</i>
	<i>Specificare</i>		<i>Solere</i> přivyknúti [prziwyknutí]
5	<i>Speculari</i>		<i>Soleri</i> podlažiti loubí [podlazditi laubí]
	<i>Sepire</i> plotem hraditi [plotem hradítí]		<i>Solidare</i> tvrditi [twrdití]
	<i>Seponere</i> otložití [otložítí]	60	<i>Solicitare</i> starati <se> [řtaratí]
	<i>Sequistrare</i>		<i>Solivagare</i> lhostajnití [hloh řtagítí] <i>aut</i> túlati <se> [tulatí]
	<i>Serrare</i>		<i>Solvere</i> zaplatiti [zaplatiti] <i>aut</i> rozvázati [rozwazati]
10	<i>Serere</i>	65	<i>Solemnisare</i> světiti [řwíetiti] <i>aut</i> hodovati [hodowatí]
	<i>Serenare</i>		<i>Sonare</i> znieti [znietí]
	<i>Sermocinari</i> kázati [kazati]		<i>Sompniare</i> ve snách <se> dieti [we řnach dieti]
	<i>Serpere</i>	70	<i>Sopire</i> kojiti [konati]
	<i>Serotinare</i>		<i>Spoliare</i> lúpiti [lupiti]
15	<i>Sertiniare</i>		(23vb) <i>Soporare</i> dřiemati [drziemati]
	<i>Stergere</i>		<i>Spondere, wersus: Spondeo, proiubeo,</i> <i>dicito neutrum fore verbum. Et dic</i>
	<i>Sternitur, wersus: Sternitur equi voce</i> <i>mare, littus, aselus et hostis.</i>	75	<i>activum tibi, cum promittere spernis.</i>
	<i>Stermitare</i>		<i>Sorbere</i> střebati [řtrzebatí]
20	<i>Sterminare</i>		<i>Sorbillare</i> málo postřebati [malo pořtrzebatí]
	<i>Strepere</i>		<i>Sordere</i> smrděti [řmrdietí]
	<i>Stertere</i> chrápati [chrapati]	80	<i>Sordidare</i> znečistiti [znečizřtiti]
	<i>Senire</i>		<i>Sortiri</i> čarovati [czarowatí]
	<i>Sevocare</i>		<i>Sospitare</i> zdráv býti [zdraw bytí]
25	(23va) <i>Sibilare</i> řeptati [řřeptatí]		<i>Stomachari</i> hněvati <se> [hníewati]
	<i>Siccare</i> sušiti [řuřřiti]		<i>Squalore, id est turpitudine habitus vel</i>
	<i>Scindere</i> řtěpiti [řřtiepiti]	85	<i>faciei</i>
	<i>Signare</i> znamenati [znamenatí]		<i>Subaltare</i> veseliti <se> [wefeliti] <i>aut</i> zpíevati [zpiewati]
30	<i>Significare</i> znamenie dáti [znamenie dati]		<i>Subarrare</i> zavdati k slibu [zawdatí k řřřbu]
	<i>Sillabare</i>		<i>Subaudire</i> poslúchati [pořřuchatí]
	<i>Sibere</i> mlčeti [mlczeti]	90	<i>Subbibere</i> málo píti [malo piti]
	<i>Similare</i> rovnati [rownatí]		<i>Subdere</i> poddati [poddati] <i>aut</i> podčíniti [podczínití]
	<i>Simulare</i>		<i>Subdestinare</i> podeslati [podeřřlatí]
35	<i>Sinere</i> nechati [nechatí]		<i>Subducere</i> podvéřti [podweřřti]
	<i>Sincerare</i> čistiti [czřřřtítí]	95	<i>Subfumigare</i> podkoptiti [podkoptití]
	<i>Sincopare</i> krátiti [kratití]		<i>Subicere</i> podvřci [podwřczy]
	<i>Singire est proprium anserum.</i>		<i>Subigere</i> podčíniti [podcziniti] <i>vel</i> nutiti [nutítí]
	<i>Stimulare</i> bóřti [bořtí]		<i>Subiugare</i> podřluřeti [podřřřřřeti]
40	<i>Stridere</i> zuby řkřehtati [zuby řkrzehtatí]	100	<i>Subici</i> poddati [poddatí] <i>aut</i> podjíti [podgítí]
	<i>Stirpare</i> kořeniti [korženití]		<i>Sublegare</i> jinému moc poručiti [ginemv mocz porucziti]
	<i>Stringere</i> nutiti [nutiti] <i>aut</i> zavázati [zawazatí]		<i>Sublevare</i> vyzdvihnúti [wyzdwiřnutí]
	<i>Sistere</i> odpoviedati [odpowiedati] <i>aut</i>		
45	posaditi [pořřadítí], <i>id est representare</i>		
	<i>Sitire</i> řieznití [ziezniti]		
	<i>Situare</i> usaditi [vřadití]		
	<i>Sociare</i> tovařřřiti [towarziřřiti]		
	<i>Scopare</i> měřti [meřti]		
50	<i>Scopire idem</i>		
	<i>Scopulare</i> okrásłiti [okrařřłiti] <i>aut</i> tajiti [tagítí]		

- (24va) *Suscitare* podvázati [podwazati]
aut zbuditi [zbudítí]
Suspirare vzdychati [wzdychatí]
Sustinere trpěti [trpětí]
5 *Sustollere* povzdvihnúti [powzdwíhnúti]
Sussurrare šeptati [šeptatí]
Struere, construere aut edificare
Stuprare otjieti panenstvie [otgietí
panenstwie]
10 *Stupefacere* užasnúti [vžafnúti]
Stupere lenovati [lenowatí]
Stultisare blázniti [blaznítí]
Studere učiti <se> [včizítí]
Stipebam, mundabo
15 *Stippate, id est condesate, vallate,*
circumdate, replete, fulcite, ponitur
pro congregate, protegere et ponere.
Thabere hníti [hnítí] aut tlěti [tletí]
Thabescere zetleti [zetletí]
20 *Tacere* mlčeti [mlczetí]
Tractare utrhovati [vtrhowatí] aut
ústavně táhati [vštawníe tahatí]
Tradere zraditi [zradítí] aut dávati
[dawatí]
25 *Tardare* meškati [mefkatí]
Traducere, wersus: Ad tua cum ducis
sponsam, traducis eandem, vel quod
diffamat hoc, id traducere signat.
přivěsti [pržíueftí]
30 *Traicere* převrci [przewrczy]
Transferre přeněsti [przenestí]
Transfretare převéztí [przeweztí]
Transfigere prokláti [proklatí] aut
probodnúti [probodnutí]
35 *Transfigurare* vypodobiti [wypodobítí]
Transportare přeněsti [przenestí]
Transcendere přelěztí [przeleztí]
Transgredi přestúpiti [przeštupítí]
Transscribere vypsati [wypsatí]
40 *Transmigrare* odlúčiti <se> [odlučzítí]
aut přejíti [przegítí]
Transmeare přejíti [przegítí]
(24vb) *Transmittere* přeslati [przełatí]
Transmuttare přeměnění [przemienítí]
45 *Transvolare* přeletěti [przeletietí]
Transnare přeplynúti [przeplynutí]
Transponere přeložiti [przelozítí]
Transigere rozváditi [rozwadítí]
Transire jíti [gítí]
50 *Transwadere* přebřístí [przebrzítí]
Transvehere převéztí [przeweztí]

- Transvertere* převrátiti [przewratítí]
Transsumere vybrati [wybratí]
Taxare šacovati [šacžowatí]
55 *Tedere* stýskati [stíłkatí]
Tegere přikryti [přzikrytí]
Tempnere vzhrdati [wzhrdatí]
Temerare potupovati [potupowatí]
Tenebrare tmieti <se> [tmíetí]
60 *Tenere* držeti [držetí]
Tentare špehovati [špehowatí]
Tendere napieti [napíetí] aut k konci
mysliti [k konczy myłłítí] aut mieniti
[míeniti]
65 *Tepefacere* shřieti [shrżietí]
Terebrare vrtati [wrtatí]
Terere rozetřieti [rozetrżietí]
Terrere leknúti <se> [leknuítí] aut
přestrašiti [przełtrałłítí]
70 *Tergere* utřieti [vtrżietí]
Tergiversari obrátiti <se> [obratítí]
Tremere třiesti <se> [trżiełtí]
Tremulare idem
Trepidare třiesti <se> [trżiełtí]
75 *Theorizare* bohobojné věci ohledovati
[bohobogne wieczy ohledowatí]
Testificari svědčeti [fwiedcziti]
Texere tkáti [tkatí]
Texeruntur, id est componuntur,
80 *ordinantur*
(25ra) *Ticticare est proprie passerum,*
švehtati [šwiehtatí]
Tribulari smútití [smutítí] aut mučiti
[mučzítí]
85 *Tribuere* dávati [dawatí]
Tricare uplésti [vplełtí] aut překážeti
[przekazetí] aut přelstítí [przełstítí]
Timere báti <se> [batí]
Timpanisare bubnovati [bubnowatí]
90 *Tingere* barviti [barwiti] aut omočiti
[omocziti]
Tinire sladčiti [ładczítí]
Tripudiare plesati [plełatí]
Triumphare vítěziti [wytyezytí]
95 *Tritulare* mlátiti [mlatítí]
Tristari zamútití <se> [zamuítí]
Titillare lektati [lektatí]
Titubare zajékati <se> [zagekati] aut
beptati [beptatí]
100 *Titulare* dokázati [dokazatí]
Tondere stříci ovci [střzíczy owczy]
Tondere ustríhnúti vlasuov [vłtrżihnuti
włafuow]

- Togare odieti [odíeti]
Tollerare trpěti [trpíeti]
Tollere zdvihnutí [zdvihnúti] aut trpěti [trpíeti] aut nésti [nešti]
5 Tonare znieti [zníeti]
Torrere, *wersus*: *Qui torret, volvit, siccatur, crematur, assatur et uritur.*
Tornare točiti [točítí]
Torpere leněti [leníeti]
10 Torpescere *idem*, pigrescere
Torquere, *wersus*: *Torqueo furem, torqueo telum, torqueo funem.*
Torsare stisknutí [stísknutí]
Toxicare otrávití [otrawítí]
15 Tubicinare trúbití [trubítí]
Tueri, *wersus*: *Dic tuor, inspicio, tuor defendere dico.* hlédati [hlédati] aut obrániti [obranítí]
Tumere otiekati [otiekati] aut pýchati [pychatí]
20 (25rb) Tumulare zahrabati [zahrabati] aut zakopati [zakopatí]
Tundere bítí [bítí] aut tlúci [tluczy]
Thurare kaditi [kaditi]
25 Thurificare *idem*
Tussitare kašlati [kašlatí]
Turbare smútiti [smutítí] aut zakaliti [zakalítí]
Turgere zatlačiti [zatlacziti]
30 Turgescere *idem*
Trucidare zabiti [zabítí] aut šacovati [šaczowatí]
Trudere strčiti [strczítí]
Truncare osekati [osekatí]
35 Trulliare prděti [prdíeti]
Trutinare vážiti [važítí]
Tutare
Vacare prázdni [prazdní], *insistere, incedere, instare*
40 Vacillare, titubare
Vadare břísti [brzísti]
Vadiare, *wersus*: *Vado viam, vado quadrupedum. Vado vadiundo. Clerice, quo vadis? Vado vadare vadis.*
45 Vagari vandrovaťi [wandrowatí]
Vagere plakati [plakatí]
Vallare oblehnúti [oblehnúti] aut oplěsti [oplešti], *circumdare*
50 Valere zdráv býti [zdraw byti]
- Valefacere požehnati [požehnatí], *miser ricordiam querere cum inprecatione salutis*
Vannare motati lopatú [motati lopatu] aut
55 vieti obilé [wíeti obílee]
Vapulare bitu býti [bitu byti]
Vaporare kaditi [kadítí]
Variare měniti [míenítí], *id est mutare*
Variari vandrovaťi [wandrowatí] aut
60 zaniknúti [zaníknúti]
Vastare zpustiti [zpuštítí], *desolare, Ezechielis 26³⁵⁷*
Verbocinare klevetati [klewetatí]
Velare přikryti [pržíkryti] aut korunovati [korunowatí]
65 Vehere vézti [wezti]
Vegetare, *id est vivificare, subtentare, id est regere*
(25va) Vellere vytrhnúti [wytrhnúti] aut
70 vyvrátiti [wywratítí]
Velle chtieti [chtietí]
Vellicare bojovati [boíowatí]
Vellificare loditi [lodítí], *id est navigare*
Venari honiti [honítí]
75 Vendicare ceniti [czenítí]
Venire, *wersus*: *Si vis venire, debes cras mane venire pro re, qui venit, gratia nulla venit.*
Venerari ctíti [czťítí] aut modliti [modlítí]
80 Venundare prodávati [prodawatí]
Venestuarare, venustare, okrášliti [okraľlítí]
Ventilare větřiti [wíetrzítí], *Ezechielis 22³⁵⁸*
85 Ventonizare bzdiati [bzdiati]
Vereri styděti <se> [stydiati] aut báti <se> [batí], *werecundari*
Vergere obrátiti [obratiti] aut nakloniti [naklonítí]
90 Vermiculare barviti [barwítí]
Vernare slúžiti [ľužiti] aut kvísti [kwístí]
Verrare mésti [mesti]
Verificare pravdu číniti [prawdu czínítí]
Verbitare ústavně bítí [ustawníe bítí]
95 Versare obrátiti [obratítí]
Vertere *idem*
Vestigare následovati [nasledowatí] aut ptáti [ptati] aut honiti [honítí]
Vesci jiesti [gíesti]

³⁵⁷ Ez 26,12.

³⁵⁸ Ez 22,15.

	Vetare zapoviedati [zapowíedatí]		Usucapere z obyčje přitahovati [z obyczege přítahowatí]
	Vetite, id est prohibete		Usurare lichviti [líchwítí]
	Vexare starati [řtaratí] aut trápiti [trapítí]		55 Urgere nutiti [nutítí]
	Viare rozdělití [rozdielítí]		Urere pálití [palítí]
5	Vibrare třiesti mečem [trzieřtí mečem] aut blýskati [blyřskatí]		Usurpare osvojiti [ofwogítí]
	Victimare obětovati [obíetowatí]		Ustulare opáliti [opalítí]
	Viciare tupiti [tupítí]		Uti požívatí [požíwatí]
	Vicinare blížniti [bližnítí]	60	Umere mokřiti [mokržití]
10	Viduare vdoviti [wdowití]		(26ra) Zelare milovati [mílowatí] aut záviděti [zawíděť]
	Vigere vzieti [wzíetí] aut moci [moczy] aut zelenati [zelenatí] aut kvísti [kwířtí]		Zelotipare láti [latí] aut domněnie mieti [domnění mieti]
	Vigilare bdieti [bděť]	65	Zymare ukvasiti [vkwařytí]
	Vilere nehoditi <se> [nehoditi]		(26rb)
15	Villescere idem, mrzeti [mrzetí]		(26va)
	(25vb) Vilipendere za nic mieti [za níc mietí]		(26vb)
	Vincere přemoci [przemoczy]		(27ra) Abba, id est pater
	Vincire uvázati [vwazatí]	70	Abissus propast [propařt]
20	Vinculare okovati [okowatí]		Absis aut absida est illa pars circuli, in qua planeta distare non potest per amplius.
	Vindemiare víno zbierati [wíno zbieratí]		Abigeus, peccunie aliene abductor
	Violare znečistiti [znečízítí] aut poškvrniti [pořkwrnítí]	75	Abegit, id est separavit
	Virere zelenati [zelenatí] aut ruosti [ruořtí]		Abietarius tesař [teřarž]
25	Visere žádně hleděti [zadně hledieti]		Abhominacio ohavnost [ohawnořt]
	Visitare navřtieviti [nawřřtiewítí], wersus: Visitat infirmum, sed amicus visit amicum. opatřiti [opatři]		Abhominabilis ohavný [ohawny]
	Vitare varovati [warowatí]		Abhominosus zčastný [zčařřtny]
30	Vituperare haněti [hanětí] aut tupiti [tupiti] aut láti [latí]	80	Aboletus, id est demonio ablatus
	Vivificare obživiti [obžíwítí]		Abortivus potracenec [potraczenecz], nedochuodce [nedochuodcze]
	Vocare volati [wolatí]		Absurdus, id est auditu indignus
	Vociferare křičeti [kržíčzetí]		Abusio, id est mala consuetudo
35	Vocitare volati [wolatí]	85	Abscidium úřzek [vržezek]
	Volare létati [letatí]		Abdias interpretatur servus Domini.
	Volvere káceti [kaczetí]		Absternuis, id est abstinens
	Volutare kotiti [kotítí]		Abrogans sprostný [řprořřtny] aut hrdý [hrdy]
	Vomere řkrtiti [řkrtítí]	90	Abalienatus odlúčený [odlucženy]
40	Vorticinare kloktati [kloktatí] est proprie aquarum.		Absictus, id est gemma nigra
	Vovere slíbiti [řlibiti]		Absurde, id est reprobabiliter aut indigne, mrzce [mrzce]
	Uberare ploditi [plodítí]		Ablactatus osse[offel], odchovanec [odchowaneč]
	Ulcisci pomstiti [pomřtítí]	95	Aborigenes, de quibus vestiebatur genus.
45	Ungulare obecňovati [obecznowatí]		Abrupta lomy, jeřřto kámen lámají [lomy geřřto kamen lamagí]
	Ululare vřti [wyti] aut ječeti [gečzetí] aut řvati [řřwatí]		Abruptissime petre, id est alte
	Umbrare zastieniti [zařřtěníť]	100	Abassa, id est infirma domus
	Vulnerare raniti [ranítí]		Abstrusum zamčeno [zamčeno] aut ztraceno [ztraczeno]
50	Ungere mazati [mazatí]		
	Unire sjednati [řgednatí]		

- Absterium* jeptiščí duom [geptiščzi duom]
aut klášter [klafter]
Abene, id est lora, udidla [udídla]
Abdicatus, id est separarus aut exclusus
5 *Abactor* kraví zloděj [krawí zloděg]
Abiuracio odpřisáhanie [odpržífahaníe]
(27rb) *Abolita, id est destructa*
Abintestatus
Abstractum
10 *Abakuk, luctator fortis et rigidus*
Acephalus bezhlavý [bezhlawy]
Acharus mrzký [mrzky]
Accaris nemilostivý [nemiloštíwy]
Accaron, civitas, que dicitur Cesarea.
15 *Achates, nomen viri vel lapidis, qui*
dicitur akštejn [akšftejn].
Acera, vas, in quo thus reservatur.
Acrimonia, acutum ingenium
Acerbus ostrý [oftry], hořký [horžky],
20 kyselý [kyfely]
Acer břek [bržek]
Acerbe kysele [kyfele] aut hořce [horžke]
Acrisia, cecitas mentis, faciens hominem
apertis oculis non videre
25 *Acor, corruptio vini, vláčka* [właczka]
Actuarius, acta publica exercens
Acrosima, panis leniter fermentat<us>
Acies, societas armatorum, vulgariter
špic vojenský [špícz wogenšky]
30 *Acumen* ostrost [ofstrošt]
Accuba
Acubitus, id est refeccio, Thobie II³⁵⁹
Acetum ocet [oczet]
Aconitum, herba venesica
35 *Acetabulum vel acetarium* octová báně
[ocztowa baníe]
Acinatis, gladius
Acta, id est disturbata vel loca rotunda
A comentariis, id est a cancellariis
40 *Alcinous* zahradník [zahradník]
Achiron peklo [peklo]
(27va) *Accuratus, id est summa cura*
paratus
Acedudula kobyłka [kobyłka]
45 *Acinus* vinné zrna [wínne zrna]
Acrociria, id est ligatura
Acitabulum, instrumentum musicum
ereum vel argenteum
Acubitus
50 *Acalvus* napřed lysý [naprzed lyfy]
- Acola* meň [men]
Acrimonia, vigor animi
Aculeus, stimulus aut diabolus
Actor, procurator, wersus: Actor libros,
55 *pastor pecudes, puer aut nos, hic agit,*
hic ducit, corpora tamen sit et hic.
Achanter, herba spinosa
Acutim ihned [yhned] vel brzo [brzo]
Autor mistr [místr]
60 *Auctor* rozmnožitel [rozmnožitel]
Acorasus, panis paleis permixtus
Acera, vas thuris, ut supra
Acedula štěvík [šťěwíkw]
Acus jehla [gehla] aut plevy [plewy]
65 *Acupicta* vázené rukavice [wazene
rukawícze]
Acromen smrdutý kořen [smrduty korzen]
Acrociter, crudeliter
Accepicio vzácnost [wzacznošt]
70 *Acceptus* vzácný [wzaczný]
Accidens případ [pržípad], *accio*
Actualissius najenostnější
[naíčznostíégšij]
Achiron, natura sciendi
75 *Acciato, id est advocato*
Accersitus přivolaný [pržíwolany]
Acutus
(27vb) *Accidia* přirozená tesknost
[pržírozena telknošt] aut lenost [lenošt]
80 *Acervus* hromada [hromada], *quecumque*
Adrascus kýchavka [kychawka]
Adfiliatus, id est adoptatus
Adriacus
Adortus, id est adgressus
85 *Adamas, lapis durior ferro*
Adeps tučnost [tucznošt]
Adeps, intus a ruina foris pingwendo
quevis
Astaruma, tantum arui pingwendo
90 *vocatur.*
Adminiculum, id est auxilium
Athleta rytíř [rytierž] aut mučedlník
[mucžedlník]
Admissarius hynšt [hynšt]
95 *Aenum, olla enea*
Admissus připuštěn [pržípušťien]
Adultus zrostlý [zrošťly]
Adulter cizoložník [czyzoložník]
Aeger animo, egrotus corpore
100 *Adulterium* cizoložstvo [cizoložstwo]
Adventicius, id est permanens, advena
idem

³⁵⁹ Tob 2,3.

	<i>Aditus</i> vžitie [wgítie]		<i>Agroffagite, solas ferarum carnes</i>
	<i>Aditamentum</i>		<i>vescentes</i>
	<i>Adoptimum, id est amabile</i>		<i>Agger</i>
	<i>Adaptus</i>		<i>Agrigentinum, sal in aqua exiliens</i>
5	<i>Adepptus, id est consecus</i>	55	<i>Ager, agellus</i> rolé [rolee]
	<i>Adoppcio</i> žádanie [žadaníe]		<i>Aggestus, id est cumulus</i>
	<i>Adopptivus, id est hereditatem</i>		<i>Agria grece, ferrum latine</i>
	<i>Adoptatus</i>		<i>Agiographus</i> písar svatého písm<a> [pífarž fwateho pífm]
	<i>Adolescens</i> mládenec [mladenecz]	60	<i>Agiographa</i> písmo svaté [pífmw fwate]
10	<i>Adolescencia</i> mladost [mladoft]		<i>Agios</i> svatý [fwati]
	<i>Aequalis, cuilibet par</i>		<i>Agazo, vini et tritici portitor</i>
	<i>Aequor, id est mare et campus</i>		<i>Agnicio</i> poznanie [poznáníe]
	<i>Aemachites, lapis frangireus</i>		<i>Agothetes, id est benignitas</i>
	(28ra) <i>Aeneciatores, tubicinatores</i>	65	<i>Agaricum, radix vitis albe</i>
15	<i>Aequeneus, coetaneus</i>		<i>Agrestis</i> planý [plany]
	<i>Aestus, maris accessus</i>		<i>Agronica, loca in navi ambulatoria</i>
	<i>Aestarus, piscis ex omnibus solus escam</i>		<i>Agolium</i> pastušie palice [pafuflie palice]
	<i>ruminans</i>		<i>Aginator, qui aliquid agit.</i>
	<i>Aestiva, loca propter solem umbrosa</i>	70	<i>Agnellus</i> beránek [beranek]
20	<i>Aewum, temporalitas</i>		<i>Agrestia, ad agros pertinencia</i>
	<i>Aerippes, velox</i>		<i>Agapi</i> almužna [almužna], <i>id est caritas</i>
	<i>Aequalis, qui equari potest.</i>		<i>Agalma</i> čisté zrcadlo [czífte zrcadlo]
	<i>Aegrataticus, frequenter egrotans</i>		<i>Agitator</i>
	<i>Aemula, similia et contraria</i>	75	<i>Aggripa, civitas, Kolín</i> [kolín]
25	<i>Affinis</i> svak [fwak]		<i>Agon, -onis, Machabeorum IIII</i> ³⁶⁰
	<i>Affinitas</i> svačstvie [fwaczftwíe]		<i>Agonia, id est alacritas.</i>
	<i>Affuit, id est astitit</i>		<i>Agmen, certamen</i>
	<i>Afforus</i> pisal [pífal] aut písar [pífarž]		<i>Agonitus</i>
	<i>Affrus, civis</i>	80	<i>Agonista, id est certator</i>
30	<i>Affricus, ventus</i>		<i>Agitat, monet, sollicitat</i>
	<i>Affectus</i> žádost [žadoft]		<i>Agilis</i> brzky [brzky], rychlý [rychly], ručí [rucžij]
	<i>Affeccio</i> žádanie [žadaníe]		<i>Agilitas</i> rychlost [rychloft], črstvost [czrftwoft]
	<i>Afferesis</i>	85	(28va) <i>Alabastrum</i> kamenná puška [kamenna puška]
	<i>Affonitrum, spuma vitri</i>		<i>Allappa</i> políček [policzek]
35	<i>Affabre, ingeniose</i>		<i>Allophacia, illata passio</i>
	<i>Affricanus, negociator</i>	90	<i>Alternans</i> zúfalý [zuffaly]
	<i>Afforismus, sermo brevis</i>		<i>Aloe, herba aut arbor fragrans</i>
	<i>Afflatum, id est aspiracionem</i>		<i>Altrinsecus</i> sem i tam [sem y tam]
	<i>Affabilis</i> přímľuvný [pržimľuwny],		<i>Alwea, sordes aurium</i>
40	ochotný [ochotny]		<i>Alluta</i> kordovánky [kordowanky]
	<i>Agamus</i>	95	<i>Altellus, in alia terra nutritus</i>
	<i>Agareni, saraceni</i>		<i>Algor</i> zima [zyma], mráz [mraz]
	<i>Agnomen</i> příjímie [pržigmíe]		<i>Altricacio</i> sváření [fwaržení] aut křik [kržik]
	<i>Agmen, id est societas aut exercitus iter</i>		<i>Alabastris, lapis candidus</i>
45	<i>faciens</i>		
	<i>Agonantes, explicantes</i>		
	<i>Agagula, lenocinator, libidinis</i>		
	<i>conciliator</i>		
	(28rb) <i>Agredule, rane in aquis manentes</i>		
50	<i>Agazus, id est congeries</i>		

³⁶⁰ 2 Mcc 4,18.

	<i>Almonia</i> pokrm chudých lidí [pokrm chudých lidí]		<i>Altippe, dia cantici</i>
	<i>Alioquin, id est aliter, jinak</i> [gínak]		<i>Allegorias, mysticas intelligencias</i>
	<i>Alimentum</i> pokrm [pokrm]	55	<i>Alalachinus, clamor exercitus</i>
5	<i>Alliffanis, magnis poculis</i>		<i>Alarica, hasta triangulum ferrum habens</i>
	<i>Aletudo</i> tučnost [tucžnosť]		<i>Aliaticus, rex Persarum</i>
	<i>Allumpnus, qui nutrit et qui nutritur, pěstún</i> [piešťun].		<i>Alicta, genus floris increata</i>
	<i>Alioriorum, id est in aliam partem, na</i>		<i>Alumpna, nutrix aut serva</i>
10	<i>stranu</i> [na stranu]	60	<i>Aloppicia</i> liška samice [liška samice]
	<i>Alitus</i> krmě [krmie]		<i>Alopiciosus</i> lysý [lyfy]
	<i>Albula, fluvius Italie</i>		<i>Alopiana, fluxus capillorum</i>
	<i>Albugo</i> bělmo [bielmo]		<i>Allophillus, aliena amans</i>
	<i>Allegoria est tropus, qui aliud significat, quam dicitur.</i>	(29ra)	<i>Altalis</i> dobytče [dobyčče]
15	<i>Altum</i> hluboko [hluboko] aut vysoko [wyfoko] aut těžko [tiežko]	65	<i>Alga, quedam herba in mari, lekno</i> [lekno]
	<i>Alveus</i> koryto [koríto] aut necky [neczky]		<i>Allium</i> česnek [češnek]
	<i>Alveollus</i> korytce [korytcze] aut necičky [neczicžky]		<i>Aloves</i> mořský pták [mořky ptak]
20	<i>Alvear</i> úl [vlee]		<i>Alnus</i> olše [olše]
	<i>Altitude</i> vysokost [wyfokošť]	70	<i>Allodium</i> dvouor [dwuor] aut forberk [forberk]
	<i>Altiffera</i>		<i>Album et albedo</i> přirozeně bílé [přirození bíle]
	<i>Aluna</i> slaniny [flaníny]		<i>Albor</i> bílá malomocnost [biela malomocnosť]
25	<i>Alvus</i> panenský břich [panenky břich]	75	<i>Alla</i> točitý brus [tocžitý brus] aut kámen [kamen]
	<i>Alvea</i> koryto, ještě těsto rozdělávají [koríto ještě těsto rozděľavajú]		<i>Alus</i> štědrý [šťiedry] aut kolečný palec [kolečný palec]
	(28vb) <i>Almus</i> svatý [fwaty]	80	<i>Alveus, locus fluminis, tuoně</i> [tuonie]
	<i>Aluvium, id est inundacio sordium</i>		<i>Alacer</i> veselý [wefely]
30	<i>Alunies</i> bláto [blato] aut blezko [blezko]		<i>Alacrimonia</i> veselé [wefelee]
	<i>Alogus</i> dlouhá řeč [dluha řeč]		<i>Alenus</i> loket [loket]
	<i>Allux</i> nožný palec [nožny palec]		<i>Alternatim</i> zvláště [zvlášť]
	<i>Alabrum</i> motovidlo [motowídlo]	85	<i>Alterutrum</i> jiný neb druhý [giny neb druhy]
	<i>Alutum</i> třeslo [tržieľlo]		<i>Almanus</i> Němec [nímec]
35	<i>Alumen</i> bielek [bielek]		<i>Notandumque historia docet factum.</i>
	<i>Algorismus</i> kniehy počtové [kníehy počtowe]		<i>Tropologia faciendum. Allegoria</i>
	<i>Allopes</i> liška [liška]	90	<i>tenedum. Anagoge, quid faciendo appetendum.</i>
	<i>Altiboans</i> vysoký zpěvák [wyfoky zpiewak]		<i>Ala, id est bellum aut křídlo</i> [kržídlo]
40	<i>Altisonans idem</i>		<i>Alacomus</i> húsle [hušle], křídlo [kržídlo]
	<i>Alesus, filius aut comes Agamenonis</i>		<i>Albetus</i> mléčen [mleczen]
	<i>Alcides, Herculis annominacio, que Alcipiade dicitur.</i>	95	<i>Alphita</i> prha [pruha]
45	<i>Alenus, nutritor</i>		<i>Amurca</i> olejové kvasnice [olegiowe kwafnicze]
	<i>Alioteca, variacio</i>		<i>Amfractus</i> jeskyně [gefkyne]
	<i>Allisisti, id est terram concussisti</i>		<i>Amadriades, nympe fontium</i>
	<i>Altigii, heretici Deum verum negantes</i>	100	<i>Amplustre</i> opačina [opačzina]
	<i>Aloga, animalia ratione carencia</i>		<i>Ametistus, lapis purpurei coloris</i>
50	<i>Almiccies, pulcritudo</i>		<i>Amites, fustes aucupales</i>
	<i>Albucia, silva aut fons</i>		<i>Aminiculum</i> pomoc [pomocz]
	<i>Alucinacio, lucis alienacio</i>		

	<i>Amaritudo</i> truchlost [truchloft] aut hořkost [horžkoft]		<i>Ancia, ferrum in scuto, quod manu tenetur.</i>
	<i>Amentum</i> tětíva [tětíwa]	55	<i>Antidotum</i> beseda [befeda]
	(29rb) <i>Amartigenia, peccati origo</i>		<i>Anciator, auricularis</i>
5	<i>Ambiguus</i>		<i>Ancium, civitas Fortune</i>
	<i>Ambiciosus</i> chlubný [chlubny]		<i>Ancile</i> puklěř [puklerž], terče [terče]
	<i>Amphibalus, vestis vilosa</i>		<i>Anakolabium, amictorium lineum</i>
	<i>Amphiteatrum, locus spectacula aut tanchúz [tanczhuz] aut dívání kolby</i>	60	<i>Ananithomachus, navis bellica</i>
10	[dívání kolby]		<i>Anasus</i> beznosý [beznořy]
	<i>Ampelosagrios, vitis agrestis</i>		<i>Anathomen, perdicio</i>
	<i>Amusim, id est regulariter</i>		<i>Antica</i> přednie dveře [prřednie dwerže]
	<i>Ambiguitas</i>		<i>Antela</i> prsossiny [prřořřyny]
	<i>Ambages</i>	65	<i>Antile, scutum breve</i>
15	<i>Ambisarius</i> dvojemluvný [dwogemluwny] aut obojetný [obogetny]		<i>Antigraphia</i> přednie napsání [prřednie napřání]
	<i>Aminneum, vinum album</i>		<i>Andapila, rethe ursorum</i>
	<i>Ampnius aut amnis</i> sladká tekutá voda [řadka tekuta voda]		<i>Antismos</i> krásné posmíevání [krafne pořmíevání]
20	<i>Amenitas, iocunditas loci</i>	70	<i>Antrum</i> jáma [yma] aut jeskyně [geřkynie]
	<i>Amphrisus, fluvius Tessalie</i>		<i>Anagoge, superior sensus</i>
	<i>Amplus</i> široký [řiroky]		<i>Antra</i> rybíe droby [tibie dobřy]
	<i>Ames, furcula, quam rethe suspenditur.</i>		<i>Anastros, summus celorum ciclus</i>
	<i>Ambicio</i> přielišnost řatřvie [prřielišřnořt řatřřwíe]	75	<i>Antemurale</i> přízdie [prřízdie]
25	<i>Ambagiosus, id est circulosus</i>		<i>Annales, res singulorum annorum</i>
	<i>Amasius</i> milý [míly], <i>promptus</i> Adamo		<i>Ana</i> rovně [rowníe]
	<i>Amnestia, malorum oblivio</i>		<i>Anaxagoras, propter sapientiam fuit fugatus de patria.</i>
	<i>Amfragosus, locus asper</i>	80	(29vb) <i>Anaglyphus</i> malovaná řepice [malowana řepíce]
30	<i>Ambo, -onis</i> kazatedlnice [kazatedlníce]		<i>Analogium</i> kníehová lavice [kníehowa lawíce]
	<i>Amita</i> tetka [tetka]		<i>Anachorita</i> pústenník [puřtenník] aut
	<i>Amitarius</i> tetě nec [tetě necz]	85	přízedník [prřízedník]
	<i>Amolus, pulvis farine</i>		<i>Anate, sollicitudo</i>
	<i>Amarchia, peccatum</i>		<i>Anton grece, cubitus latine</i>
35	<i>Ambigarius, sequester</i>		<i>Anfemerinus, quotidianus</i>
	<i>Ambitus, circuitus monachorum</i>		<i>Angistrum, hamus</i>
	<i>Ambusilla, venter</i>	90	<i>Ansa et ansula</i> ucho [vcho] aut držadlo [držadlo]
	<i>Amarusta</i> vrbová jablka [wrbowa íablka]		<i>Ante lucanum</i> před světem [prřed řwíetem]
	<i>Amphitrita, dea maris</i>		<i>Animadversio, quando iudex reum punit.</i>
40	<i>Ampleotis</i> městřké právo [míeřřke prawo]	95	<i>Animequior</i> dobré mysli [dobře myřli]
	<i>Amiantum, ligni genus igni resistens</i>		<i>Angor</i> truchlost [truchloft], starání [řřarání]
	(29va) <i>Amplius</i> dále [dale], více [wíce]		<i>Ango, -gi, anxio, id est constringendo</i>
	<i>Amigdalum</i> mandla [mandla]		<i>Affligere, molestare</i>
	<i>Amencia</i> mdloba [mdloba]	100	<i>Angariatus</i> přinucen [prřinutczen], přitiřřěn [prřitiřřien]
45	<i>Amphitricum</i> říto [řyto]		<i>Angaria</i> přinucená služba [prřinutczena řlužba]
	<i>Antifrasis, convertibilis sermo</i>		
	<i>Antistes</i> biskup [biřkup]		
	<i>Antista</i> knieně [kníeníe]		
	<i>Angnia, porcorum morbus</i>		
50	<i>Antisticium</i> biskupřvie [biřkupřřwíe]		
	<i>Antes, extermitates vinearum</i>		
	<i>Anathema</i> kletba [kletba]		

	<i>Angustus</i> těsný [tiefny], <i>id est artus sive strictus</i>		<i>Anatum</i> žabí kopr [žabíj kopr]
	<i>Angiportus</i> úzká cesta [vzka czelŧa]		<i>Aper</i> divoký vepř [díwoky wepržs] aut kanec [kanecz] neb [neb] svině [fwíníe]
	<i>Andela</i> ožeh [ožeh]		55 <i>Appelles</i> obřezaný žid [obrřezany žíd]
5	<i>Annona</i> , <i>a tempore, a quo veteres reficiebant.</i>		<i>Appologia</i> , <i>excusacio</i>
	<i>Anfformita</i> malér [malerž]		<i>Appellacio</i> nazvánie [nazwaníe] aut nařčení [naržčeníe]
	<i>Animosus</i> pln myšlenie [pln mišlenie] aut vuole [wuole]		<i>Apporisarius</i> , <i>appocriffus</i>
10	<i>Antempne</i>	60	<i>Appoplexia</i> , <i>quedam passio, id est subita sanguinis effusio</i>
	<i>Antrigonista</i> , <i>id est recurtator</i>		<i>Aporia</i> úsilé [vřylee]
	<i>Angwis</i> had [had] aut dluhák [dluhak], úhoř [vhorž]		<i>Amplustra</i> , <i>ornamenta navis</i>
	<i>Anus</i> pizda [pízda] aut baba [baba]		(30rb) <i>Apodium</i> zpoleženie [zpolezeníe]
15	<i>Anulus</i> pizdka [pízdka]	65	<i>Apage</i> , <i>recede</i>
	<i>Antime</i> , <i>tabule conversio sive nota in translacione</i>		<i>Apodiatius</i>
	<i>Androdamnatus</i> , <i>homo durus et niger</i>		<i>Appologus</i> příklad [pržíklad]
	<i>Anthifona</i> účet[vczť], <i>reciproca</i>		<i>Appologeticus</i> , <i>excusabilis</i>
20	<i>Antiquarii</i> , <i>vetera scribentes</i>	70	<i>Approbacio</i> zkúšenie [zkuřšenie] neb [neb] naznameníe [naznameníe]
	<i>Antropoformite</i> , <i>deum corporalem credentes</i>		<i>Apoeris</i> , <i>responsio</i>
	<i>Anniculus</i> jednoruký [gednoruky], jednoletý [gednolety]		<i>Appetitus</i> , <i>naturalis ultimi finis</i>
25	(30ra) <i>Annosus</i> starý [řtary] aut plný starostí [plny řtarostí]		<i>Aptus</i> hotový [hottowý] vel podobný
	<i>Anchora</i> , <i>ferrum, quo navis tenetur, kotva</i> [kotwa].	75	[podobny]
	<i>Antrum</i> grece, <i>specus latine</i> , jeskyně		<i>Aricus</i> , <i>locus umbrosus</i>
30	[geřkynie]		<i>Appostota</i> převratitel viery [prřevratířel wíery] aut poběhlec od zákona [poběhlec od zakona]
	<i>Anxiatus</i> starostivý [řtarostíwy]	80	<i>Aporismus</i> krátká řeč [kratka rřecz]
	<i>Angarium</i> lisice [liřycze]		<i>Aplestia</i> , <i>id est crapula</i>
	<i>Anaglana</i> , <i>vasa superius sculpta</i>		<i>Apathia</i> , <i>id est passibilitas</i>
	<i>Anodia</i> , <i>quedam medicina doloris ad penes mitigat.</i>		<i>Aporia</i> , <i>tedium proveniens ex sudore</i>
35	<i>Analogice</i> řádně [raddníe]		<i>Apopheta</i> , <i>vasa ferendis pomiappa</i>
	<i>Anafora</i> , <i>renarracio</i>	85	<i>Apokastasis</i> , <i>omnium rerum revolutio</i>
	<i>Annilis</i> starý [řtary]		<i>Apolinariste</i> , <i>Cristi corpus sine anima suscepisse dicentes</i>
	<i>Anubis</i> , <i>deus Egipciorum</i>		<i>Apporisma</i> plotová díera [plotowa díera]
40	<i>Anhelitus</i> duch [duch]		<i>Apokalipsis</i> , <i>revolutio</i>
	<i>Anceps</i>	90	<i>Apophasis</i> , <i>negacio</i>
	<i>Angelici</i> , <i>heretici, qui angelos coanticipaverunt, id est prevenerunt.</i>		<i>Apoarcha</i> , <i>secreta dubia</i>
	<i>Antipurgium</i>		<i>Apis</i> argumentosa řstivá vřela [řřřřwa wřela]
45	<i>Anxilla</i> úzký hrnček [vřky hrncžek]		<i>Apografia</i> , <i>conscriptio census</i>
	<i>Anatus</i> potřebný [potřebny]	95	<i>Apograph<i>ium</i></i>
	<i>Analogia</i> , <i>similium comparacio</i>		<i>Apogea</i> zemský příbytek [zemřky pržíbytek] nebo [nebo] duom pod zemí [duom pod zemí]
	<i>Anastropa</i>		<i>Apicio</i> , <i>-onis</i> , vřelná zahrada [wřelna zahrada]
	<i>Antropostpates</i>	100	<i>Aparitor</i> služebník [řlužebník] aut kajklér [kajklerž]
50	<i>Antibibulum</i> , <i>pignus codicis</i>		<i>Aprehensio</i> apicem výsost [wyřořř]
	<i>Anate</i>		

- (30va) *Aqualicus, aqualiculus* svinský
méchýř [fwínky míechírž]
Aquilinus křivonosý [kržíwonofy]
Aquilifer, aquile signum ferens
5 *Aquilus* dlúhonosý [dluhonofy]
Aries skopec [lkopecz]
Argumentum, iudicium sive signum
Argumentum, ratio rei dubie faciens
fidem, aput laicos Istivě učiněno
10 [lftíwie vcžíníeno]
Argute Istivě [lftíwíe], zchytrale
[zchytrale]
Armilustrum, domus, ubi arma
mundantur.
15 *Arepticius* vztrhlý [wztrhly]
Aridurius, austerus liquor
Armellum, vas vinarium
Arrobona základ manželstva [zaklad
mažellftwa]
20 *Arar, fluvius Gallie*
Area měštiště [míellftíftíe]
Arali, qui circa aras sacrificantur.
Ars eterna věčné umění [wíecžne
vmíéníe] aut řemeslo [ržemelllo]
25 *Arborata, cor arboris*
Armus
Areolus
Arpie, volucres, quos Hercules sagittis
interfecit.
30 *Amilla* opleček [opleczek] neb [neb]
opleče [opleczíe]
Armillum
Armigrata, genus armorum
Armentum stádo veliké [ftado welike], hoc
35 est skot [lkot]
Armentarium
Arex vysoké místo [wysoke míelto]
Argutus, calidus, chytrý [chytri]
Arecusana, venatrix
40 *Arista* klas [klas], *summitas, špice* [fpicze]
(30vb) *Argirus, argenteus nummus*
Argina otok dásňový [otok daňíowoy]
Ariopagita, curialis
Arula ohryzek [ohryzek]
45 *Architectus* kníže mistrův [kníže
míftrow]
Arcuatus ukřiven [ukržiwen]
Arcus sklep [lklep] aut lučiště [lučzíftíe]
Archia kněžstvo [knížftwo]
50 *Argutum, breve, Iob 3°*
Arcturus siemě země [liemíe země],
hvězd [hwíezd]
- Archanum* tajemství [tagemftwie]
Arcus, id est strictus, úzký [vzky] aut
55 těsný [tíefny], *wnde arta presepia* úzké
[vzke] aut těsné jesle [tíelkne gelle]
Archonitus, princeps
Artus, artus, -tui, údové velicí [vdowe
welíczy]
60 *Argurtes, gemma auro similis*
Arteria křstálek [krzftalek]
Archimandrita, princeps ovium, ut est
episcopus.
Arduus vysoký [wyfoky]
65 *Architriclinus* nejvyšší za stolem
[naíwyftí za ftolem]
Architriclinium čelednice [czelednicze]
Arnans, murmurans
Armentarius
70 *Articus, circulus septentrionis*
Arduum, alte aut difficile, nesnadně
[nefnadníe]
Armarium kniehová komora [kníehowa
komora]
75 *Ardalio, acutus cum malignitate*
Aromaticus dobře voniec [dobrze
woníecz]
Artomus
Argimaspides, milites cum armis
80 *argenteis*
Artocopus roztlesek [roztlefk]
Artocrea tykanec [tíkanecz]
Armentarium, locus, ubi boves
custodiuntur.
85 (31ra) *Arbutus* štěpnice [ftíepnicze] aut
sad všech dřeví [fad wflech dřzewí]
Arbutum, fructus earum
Arbor neplodné dřevo [neplodne drzewo],
strom [ftrom]
90 *Ardor* hořkost [horžkost]
Arbus plodné dřevo [plodne drzewo]
Arpie, genus avium insaciabile
Arpis, mons
Arvum, luca
95 *Artetricus, morbus ab articulorum*
passione
Arula, vas, in quo ignis in ara ponetur.
Aridum sucho [fucho]
Asterium klášter [klafter]
100 *Arestis, mortuorum pulvinar*
Arbiter ubrman [vbrman]
Arbutum, arbutum frumentarium
Arbitrium ubrmanstvo [vbrmanftwo]
Arbitrarius

- Arundo trest [treft]
 Arundinetum, locus, ubi crescit arundo.
 Arterasis, raucedo vocis
 Artista
- 5 Arripptus, gladius falcatus
 Aridarium ozd [ozd] aut polenice
 [polenícze]
 Arthofagia chlebojedna [chlebogedna]
 Araulla ohnivá pánev [ohníwa panew]
- 10 Armonia sladký hlas [sladky hlas]
 Arrarius, dispensator in iudicio, in
 ewangelio: Cum venerit.³⁶¹
 As, assis
 Assiduus ustavičný [vřtawícžny]
- 15 Astella aut ascella podpažnie peruti
 [podpazdníe peruti]
 Asilum
 Ascopa, vas vini, Iudith X³⁶²
 (31rb) Aspodillus, herba
- 20 Asopa
 Assippullacio, assensi actestas
 Aspis
 Astrion, gemma cristallo propinqua
 Astus chytrost [chítroft] aut lest [left]
- 25 Asmodeus, id est demon
 Asotus, id est luxuriosus
 Astutus lstivý chyřec [lřtiwy chyřzecž]
 Astipulacio osvědčenie [oswiedcženie] aut
 oznámenie [oznameníe]
- 30 Asolido, adverbium, vše celé [wřře czelee]
 Asyndeton, verba sine coniuncione
 Asilus trup [trupp]
 Aspis, serpens ova pariens
 Asilum
- 35 Astrologia, ratio designis
 Asecla holomek [hollomek]
 Astra, stelle
 Astrolabium
 Astrues, gentes Hispanie
- 40 Assolatus zasě v zemi učiněn [zařře w
 zemí vcžínien]
 Asecretarius tajněř [taynerž]
 Assidentem, id est presentem
 Astrum
- 45 Asteritas, gemma inclusa lucem velud
 stellam continens
 Astucia, caliditas
 Astellia, velox commocio
 Assertor, affirmator
- 50 Asstruunt, id est affirmant
 Asstelle, quod ex eis brachia celluntur.
 Assorium kuželová šňuora [kuželowa
 řňuora] aut provázek [prowazek]
 Asper, inde asperitas, ostrý [oftry]
- 55 (31va) Assiria, fovea deceptionis alium
 Associetas tovaryšeň [towaryřřen]
 Aswetus přivyklý [přziwykly]
 Assecutus následovný [nalředowny]
 Attrita, id est verecundia et asweta ad
 malum
- 60 Attonitus užaslý [vžasly], smutný [řmutny]
 aut ohromený [ohromeny]
 Atrium boží duom [boží duom], hřbitov
 [hržbitow]
- 65 Attramentarium roh, jeřto v něm řrnidlo
 bývá, když piřří [roh geřto w něm
 řřrnířlo bywa křiž piřřij]
 Actarus hohníval [howníwal]
 Athanatos nesmrtdlný [neřmrtdlny]
- 70 Athons, mons Macedonie
 Attanasia nesmrtdlnost [neřmrtdlnost]
 Actamus, nigra veste indutus
 Attomus, particula ebrevitatem
 seccionem non recipiens
- 75 Ater, atra, atrum řrný [čřny]
 Atriensis, atrii custos
 Atramus řrným oděn [čřnym odien]
 Atrophia, habitudo corporis
 Attavus praděd [pradied]
- 80 Atrox, ferus, durus
 Atrocitas ukrutnost [vkrutnost]
 Attallus pěst [pieřt]
 Athomus slunečný papřřlek [řlunecžny
 papřřlek], tenký papřřlek [ten papřřlek]
- 85 Avernus, locus infernalis
 Augur, qui ex avium vocibus divinat.
 Augurium, divinacio
 Auspicium
 Avidus, inde aviditas
- 90 (31vb) Aurora
 Aviaria, secreta nemora
 Aversio, id est recessus a deo
 Auceps ptáčník [ptacžník]
 Auraria, officia auri
- 95 Avicia
 Antolops, animal acetimum
 Austerus tvrdý [twřdy], ukrutný [vkrutny]
 Auffidus, fluviu Apulie
 Aurifficina
- 100 Audicialis, causarum auditor

³⁶¹ Mt 24,46; Mc 8,38; L 9,26 a řalří.

³⁶² Idt 10,5.

- Auricalcum* měď [míed]
Auricolus, aurei coloris
Aurilentus
Aumeatos, aves volantes
5 *Aurigraphus* zlatý písar [zlattí pífarž]
Aurifex, qui aurum facit.
Auripigmentum pozlátka [pozlatka]
Avulsus odlúčen [odlucžen]
Awecionator, mercator
10 *Auritus* ušák [vřmřak]
Anapulla, pedica ad capiendos aves
Auriculum, purgamentorium aurium
Awus děď [díed]
Awa bába [baba]
15 *Aumeracium, locus secretorum*
Auriga vozataj [wozataj]
Awernus pekelný potok [pekelnij potok]
Avia bludná cesta u povětrí [bludna cesta
v powiętrží]
20 *Avinum* miešené víno [miešene wíno]
Aurugo žlútenice [žlutenícze]
Aula králova sien [kralowa sien] aut
kostel [kořtel]
Aulicus dvořák [dworzak]
25 *Alea* malovaný obchod [malowany obchod]
Autenticus misterný [misterny]
(32ra) *Auticinacio*
Autumacio mněníe [mníeníe]
Auxula, ultima aut mensura parva
30 *Auforia* z uší mast [z vřlij mařt] aut tok
[tok] aneb [aneb] talov z ucha [talov z
vcha]
Auxugia kuřecie sádlo [kurżetecze řadlo]
Auctoritas mistrské slovo [mířtrřke řlowo]
35 aut própověď [própowíed], inde
autenticium
*Axido, lugnum, in quo vertitur rota, quod
eciam dicitur axis, os [os].*
Axis, linea tendens per mediam speram
40 *Azyma* přesnice [prześnicze], *Leviticii*
2³⁶³
Azymus, panis sine fermento
Azonia, instabilia
Azomidii, terrestres
45 *Baburus, id est stultus, hruzen [hruzen]*
Baburcia nemůďrost [nemudrořt]
Bachacia, insania
Bardus, stultus
Bracteolla
50 *Bractea* netopýř [netopyrř]

³⁶³ Lv 2,4.

- Barbare, crudeliter*
Baculus kyj [kyg]
Bacirus, fluvius orientis
Bacillus kyjík [kygík] neb [neb] srdce u
55 zvona [řrdce v zwona]
*Bacilli, vasa, in quibus portantur
carbones.*
Babena podkovník [podkowník]
Babaticus idem
60 *Baburnia* seplovař [řeplowarř]
Bachalum nosidlo [nořidlo]
Bachus sláďce [řlodce] aut ostrořnice
[ořtrařnicze]
Bacha popová [popowa]
65 *Balena* sum [řum], *piscis marinus*
(32rb) *Balatrones, paterna bona
vorantes*
Balatro hrdláč [hrdlacř]
Baiacula, lectus, qui in itinere
70 *Baiulator* pěřtún [píeřtun]
Badius komoň [komon]
Bladum obilé [obílee]
Bassus significat octo uncias.
Bateria, regio iuxta Assyrios
75 *Balbus* zajíekavý [zagíekawy]
Barce, Affrice populi
Baria, gravis accentus
Balena
Basium, osculum uxoris
80 *Basterna, vehiculum*
Balteus rytíeřský pás [rytíeřřky pas]
Blandus ochotný [ochotny]
Blandimentum lířanie [lířaníe]
Brancus plútev [plutew], *Thobie II*³⁶⁴
85 *Blanditor* lířovník [lířowník]
Brancia plúťva [plutwa]
Barritonans, graviter sonans
Baptisma, purgacio per confessionem
Balus, fetor
90 *Bala* ořkrd [ořkrđ]
Balum, congestio
Baptisma, per quam
Baptismus, ad utrumque pertinet.
Barbicolaris, genus navis
95 *Baptisterium* křřtidlnice [křřřtidlnícze]
Baro řlechtic [řlechticz]
Baronissa řlechticna [řlechtíecna]
Balur, qui dormit cum altero.
Barritus řváníe [řřwáníe]
100 *Barratrum* peklo [peklo]

³⁶⁴ Srov. Tob 6,4.

	(32va) <i>Balanstrum, centifolia</i>		<i>Barcia</i> ber [ber]
	<i>Barbarismus</i> zkaženie vlastnie řeči		<i>Barcus</i>
	[zkazeníe wlaſtníe řeczí]		55 <i>Basis</i> podwala [podwala]
	<i>Basilica</i> kapla [kapla] aut cierkev		<i>Braxamen</i> spíelanie [řpíelanie]
5	[czíerkew]		<i>Bractea</i> šín [řfyn]
	<i>Baronia</i> šlechtičstvo [řlechtičřtvo]		<i>Braxatura</i> var [war], vařenie piva
	<i>Barritonans</i> řváč [řřwacř]		[warřenie píwa]
	<i>Barsula</i> sáček [řacřek]	60	<i>Braxa</i> spolné [řpolnee]
	<i>Barsa</i> sak [řak]		<i>Braciollus</i> rukáv [řukaw]
10	<i>Barca</i> korábna [řkorabna]		<i>Briseus, nomen mulieris</i>
	<i>Blanicium</i> blankyt [řblankyth]		<i>Balans</i> ovce [owcze] aut jehně [řehně]
	<i>Bracus</i> bezuřka [řezuřka]		<i>Balatus</i> bečenie [řezčenie]
	<i>Bracta</i> fryže [řfryže]	65	<i>Balage, viciu lingwe</i>
	<i>Blacto, genus animalis pusilli</i>		<i>Baiulus</i> listonoře [řliftonoře]
15	<i>Basiliscus</i> saň [řan], had [řhad], ostrovid		<i>Baiulacio</i> řestováním [řpíestovanie]
	[ořtrowíd]		<i>Blixea</i> fládr [řfladr]
	<i>Blasfemia, id est famia, posmievanie</i>		<i>Blactea</i> sklepaníe řtiebra [řklepaníe
	[pořmíewanie]	70	[řřtiebra] aut řzeza [řzeza]
	<i>Blasfemus</i> posměvač [pořmíewacř]		<i>Benivolencia</i> dobrovolenřtvíe
20	<i>Basteris, baculus</i>		[dobrowolenřtvíe]
	<i>Bassaris, vestis, qua utebatur Bachus.</i>		<i>Benivulus</i> dobrovolný [dobrowolny]
	<i>Basia</i> říetelský dar [řříetelřky dar] aut		<i>Beatitudo</i> blahoslavenřtvíe
	celováním [řzelovanie]	75	[řblahořlawenřtvíe]
	<i>Bravium aut aurea palma, munus,</i>		<i>Beneficencia</i> dobrodienřtvíe
25	<i>premium, cursus</i>		[dobrodíenřtvíe] aut dobrečíněníe
	<i>Baccea, vas equarum</i>		[dobříecříníeníe]
	<i>Braccones, rustici</i>		<i>Benignitas</i> dobrota [řdobrota]
	<i>Brachium</i> rámě [řramíe] aut paře [řpaře]	80	<i>Bestiarius, vorator bestiarum</i>
	<i>Babiger, stultus</i>		(33ra) <i>Beastulus</i> někeré kníře
30	<i>Baccutus, percussus</i>		blahoslaveno [řníektere kníře
	<i>Bracta, bractale</i>		blahořlaweno]
	<i>Balastia, aggrestitium malorum flores</i>		<i>Belue</i> morské dívy [řmorřke dívy],
	<i>Balneamen</i> čechel [řčzechel]	85	řvíeřata [řřvíeřata]
	<i>Baranus, sonus campane</i>		<i>Bellaticus</i> bujný [řbugny]
35	<i>Barnius, musicus</i>		<i>Bellanum</i> poslednie krmě [řposledníe
	<i>Babatarius</i> podkovný kovář [řpodkowny		krmíe]
	kowarř]		<i>Belliludium</i> bojiřtě [řbogířřtíe]
	<i>Bacula sunt exercitaciones militum aut</i>	90	<i>Bentum</i>
	<i>gladiorum.</i>		<i>Bellona, iunx Martis</i>
40	<i>Braxiva</i> břečka [řbrzecřka]		<i>Bellum intestinum, civile</i>
	(32vb) <i>Brasium</i> slad [řřlad]		<i>Benignus</i> dobrotivý [řdobrotířwy]
	<i>Brasiator</i>		<i>Bossi, barbaronum gens</i>
	<i>Barrote, ferri duricia</i>	95	<i>Bonificus</i> dobrodiece [řdobrodíecze]
	<i>Basilica, genciana</i>		<i>Bestia</i> hovado [řhowado]
45	<i>Basilisca</i>		<i>Blesus</i> řeplavý [řřřplawy]
	<i>Balestrum</i> podhrdlek [řpodhrdlek]		<i>Blesia</i> zubný črv [řzubny čřrw]
	<i>Bambicium</i>		<i>Betis, fluvius in Aeobotica provincia</i>
	<i>Bancia, civitas Apulie</i>	100	<i>Beta</i> řlovo [řřlowa] aut kapuřta [řkapuřta]
	<i>Balbugo</i> podmaslé [řpodmaře]		<i>Betulium</i> kučina [řkučřína]
50	<i>Balistarius</i> samostřelník [řřamostřielník]		<i>Betula</i> lebedka [řlebedka]
	<i>Balneatoria</i> lazebníctvo [řlazebníctvo]		<i>Bedula</i> bříeža [řbrříeža]
	<i>Balera</i> řřely [řřřřely]		<i>Belial</i> zmek [řzmek]

	<i>Beneveniale</i> příchodné [przychodne]		<i>scindens, wersus: Scindere dicatur</i>
	<i>Benefactor</i> dobrodiece [dobrodíecze]		<i>gemina de parte bipennis. Scindere</i>
	<i>Betonica</i> bukvice [bukwícze]		<i>divatur sola de parte securis. Femina</i>
	<i>Bria</i> más [maś]		<i>casta, securis acuta cliensque fidelis,</i>
5	<i>Brisis</i> lopata [lopata]	55	<i>hec Parisius raro aut nunquam</i>
	<i>Briga</i> burda [burda]		<i>videntur.</i>
	<i>Bianor, animo et corpore fortis</i>		<i>Brisca</i>
	<i>Bigetitga, vestis ex lana caprarum</i>	60	<i>Bitala</i> sú šlěpěje stúpené u bláto [ślu
	<i>Biblus</i> banka [banka]		<i>ślepíeje śtupene v blato]</i>
10	<i>Bitulum, bifurtum</i>		<i>Bissum, sericum grossius et forcius</i>
	<i>Bibliopala, codicum venditor biblius</i>		<i>Bissius</i> štěpný [śtepný]
	<i>Bibinacium, sagris mulierum</i>		<i>Bilibris, duas libras ponderans</i>
	<i>Biblis</i> pivo, ješto se rádo pie [píuo geśto	65	<i>Bipartitus</i> rozdělen [rozdielen]
	<i>fe rado píe]</i>		<i>Birex, duo regna habens</i>
15	(33rb) <i>Bibix, pugna</i>		<i>Boniator</i> neustavičný pastucha
	<i>Bibio</i> vinný črv [wínny cźrw] aut žížala		<i>[neustawícźny paśtucha]</i>
	<i>[žižala]</i>		<i>Bolid, id est massa plumbi</i>
	<i>Bidens</i> ovce [owcze], brav [braw]	70	<i>Bolus, id est morsus, kus [kus]</i>
	<i>Bilis, fel, žluč [źlucź], hněv [hniew]</i>		<i>Boans, angwis vagas fugans</i>
20	<i>Bidentalis, locus, ubi oves mactantur.</i>		<i>Boetes, populi indisciplinati</i>
	<i>Biduum</i> dva dny [dwa dny]		<i>Bovellum, ubi oves custodiuntur.</i>
	<i>Bidentalia, sacrificia de ovibus</i>		<i>Bolisinus</i> nesyta [nefyta], lačnost
	<i>Biennis</i> dvě létě [dwie letie]	75	<i>[lacźność]</i>
	<i>Biffarius, bilingvis</i>		<i>Bombex</i> žížalka, ješto hedvábie přede
25	<i>Biffores</i>		<i>[žižalka geśto hedwabie przede]</i>
	<i>Biffidus, biformis</i>		<i>Bombicius</i> hedvábný [hedwabny]
	<i>Binarius, secundus maritus</i>		<i>Bombus</i> kořen [koržen]
	<i>Biga</i> káry [kary]	80	<i>Belutus</i> hůba [huba]
	<i>Bilis</i> hněv [hniew] aut žluč [źlucź]		<i>Brolla</i> štilec [śtílec]
30	<i>Bilosus</i> hněvivý [hniewíwy]		<i>Brodanculum</i> břechtan [brzecztan]
	<i>Biotum, vehiculum duarum rotarum</i>		<i>Boia, torques dampnorum</i>
	<i>Bilinguis</i> dvojeřečník [dwoge řecznić]		<i>Bovilla</i> kraví chlěv [krawi chlew]
	<i>Binius, -a, dvojeletý [dwogeletí]</i>	85	<i>Bostardus</i> kopřivník [kopřziwnik]
	<i>Binita, coniunx duorum virorum</i>		<i>Bofforus, ab angusto meatu doctus</i>
35	<i>Bimatus, corpus duorum annorum</i>		<i>Botrus</i> hrozen [hrozen]
	<i>Biffera, coniunx duorum maritorum</i>		<i>Boa, tumor pedis pro itinere</i>
	<i>Bigamus</i> muž dvě žen [muź dwu žen]		<i>Bover</i> nože, ješto sukno postřihají [nože
	<i>Bifissus, id est duas partes scissus</i>	90	<i>geśto sukno pośtríhagi]</i>
	<i>Bigama</i> žena dvou mužův [žena dwu		<i>Boatus, vox boum</i>
40	<i>mužuow]</i>		<i>Bostabulum</i> volový chlěv [wolowy chlew]
	<i>Bipedalis</i> dluhý dvou nohů [dluhy dwu		(33vb) <i>Bostar</i> volové jesle [wolowe geśle]
	<i>nohu]</i>		<i>Boatores, rustici</i>
	<i>Bicta</i> spustek [fputšek]	95	<i>Bostarius</i> chlevník [chlewník]
	<i>Bigamia</i> dvoje ženění [dwoge ženienie]		<i>Bubo</i> výr [wyr] aut vlk [wlk], nemoc
45	<i>Bitrus</i>		<i>[nemocz]</i>
	<i>Biliosus, semper tristis, a bile dictus</i>		<i>Buffo</i> strništná žába jedovatá [śtrniśtina
	<i>Birra</i> kurnie kápě [kurnie kapie]		<i>žaba gedowata]</i>
	<i>Biothanatus, bis mortuus</i>	100	<i>Buceta, stabulum bonum</i>
	<i>Bissus, genus lini condidissimi</i>		<i>Bubulcus</i> pohonič [pohonicz]
50	<i>Bipatens, duas ianuas habens</i>		<i>Bucalista, custos boum</i>
	<i>Bippennis</i> sekyra [fekyra], sekyřice		<i>Bucularius, pastor boum</i>
	<i>[fekyrzicze], ex utraque (33va) parte</i>		<i>Buculare, vas aquarum</i>

	<i>Bubulus</i> telček [telček]		<i>Cacumen</i> výsost [wysoft]
	<i>Bucide, qui oves cedunt.</i>		<i>Cachinus, absolutus risus,</i> chechtánie [chechtanie]
	<i>Bucolicon</i> pastušie zpíevanie [pastušie zpíevanie], skládanie [kladanie]	55	<i>Caduci, fragiles</i>
5	<i>Bucca</i> líce [licze] <i>aut</i> zrcadlo [zrcadlo]		<i>Caducus</i> padká nemoc [padka nemocz]
	<i>Buccina</i> trúba [truba]		<i>Cadaver, necdum sepultum corpus</i>
	<i>Buocones, rustici stulti</i>		<i>Cadentula</i> zapadací zámek [zapadaczy zamek]
	<i>Buccella</i> skýva [fkywa]	60	<i>Cades</i> drahý čas [drahy czas]
	<i>Buffocata, sepulcra in agro</i>		<i>Caducarius, caduce hereditatum</i>
10	<i>Buccoloquax, garulus</i>		<i>posessor</i>
	<i>Buco</i> bláznivý sedlák [blazniwy sedlak]		<i>Callabus</i>
	<i>Brucus</i> ščmel [fšmel]		(34rb) <i>Cadula, frusta ex adipe</i>
	<i>Bucigarrus</i> kvíčala [kwíčala]	65	<i>Caldar</i> kotel [kotel] <i>aut</i> <i>caldarium idem</i>
	<i>Buffonica</i> žabinec [žabíneck]		<i>Caducum, flores malorum</i>
15	<i>Bugla</i> kerhart [kerharth]		<i>Caduceum, virga Mercurii</i>
	<i>Bulcea</i> řecké seno [ręczke feno]		<i>Caldariollum</i> kotlík [kotlik]
	<i>Bulla</i> haras [haras]		<i>Calamaticus</i> črnidlo v rohu [czrnidlo w rohu]
	<i>Bulcula</i> prvček [prwczek]	70	
	<i>Bumbisator</i> prdlák [prdlak]		<i>Calatrippa</i>
20	<i>Bumbus</i> prd [prd]		<i>Cadorie idem,</i> štětka [fštietka]
	<i>Burtea</i> otká [otka]		<i>Calamitas</i> psota [pfota]
	<i>Burdea</i> plaz [plaz]		<i>Cabarus</i> luňák [luníak]
	<i>Burna</i> kotlina [kotlína]	75	<i>Cocodria</i> plchy [plchy]
	<i>Brusta</i> barvieť [barwierz]		<i>Cadtebra</i> nuoť sekací [nuoz sekaczy]
25	<i>Bruletum</i> brychlské [brichlške]		<i>Cadifer</i> kořečník [korzecznik]
	(34ra) <i>Brunaticum</i> brunát [brunat]		<i>Cadex</i> klečka [kleczka]
	<i>Burdo, animal ex equo et azina</i>		<i>Caos</i> mieška [miška]
	<i>Bulla</i> vodný měchýř [wodny miechyrz],	80	<i>Chaos</i> cíl [czył]
	<i>aut ornamentum equorum</i>		<i>Caleffacio</i> ohřienie [ohrzienie]
30	<i>Burris</i> kleč [klecz]		<i>Calaffactura</i> zatopenie [zatopenie]
	<i>Bustum, locus, ubi cadavera mortuorum</i>		<i>Caldema</i> teplice [teplice]
	<i>comburuntur.</i>		<i>Calvaria</i> rozhranie [rozhranie]
	<i>Burdo, caballus non castratus</i>	85	<i>Calreda</i> uspenina [vspenina]
	<i>Buca</i> kuň velikooký [kuon welikooky]		<i>Cali, formule ad calceos</i>
35	<i>Bobones, qui diversa genera piscium</i>		<i>Calamitosus</i> potřebný [potrzebny] <i>aut</i>
	<i>vendunt.</i>		nuzný [nuzny], nezčastný [nezczaftny],
	<i>Brutus, -ta, -tum, divoký</i> [díwoky]		psotný [pfotny]
	<i>Bruma</i> zima [zima]	90	<i>Calatus</i> košík [kofík], sudník [sudník],
	<i>Brumalis</i> zimní [zymny]		řepice [rżepicze]
40	<i>Buficus, rex Egipti</i>		<i>Calcus, quarta pars oboli</i>
	<i>Burgilium</i> hrma [hrma]		<i>Capilatus, id est prospera aut fortuitus,</i>
	<i>Burgusum</i> purmistr [purmiſtr]		prospěšné zčestie [prospieſniee
	<i>Busina</i> ňadra [nadra]	95	zčestíe]. <i>Hec fortuitum, id est zlé</i>
	<i>Butirum</i> máslo [maflo]		zčestie [zlee zčestíe] <i>aut</i> oklamávanie
45	<i>Betera</i> podmáslník [podmaſlník]		[oklamawanie], nezčestie [nezczeſtie].
	<i>Buxus</i> bušpan [buſpan]		<i>Fronte capillata pars, hoc occasio</i>
	<i>Caballus</i> cketa [čzketa] <i>aut</i> hynšt [hynſt]		<i>calva.</i>
	<i>Cadus</i> sypeň [sypeň] <i>aut</i> kořec [korzec]	100	<i>Calamus, proprium nomen arboris,</i>
	<i>Cacina, demon, dehna</i> [dehna]		stéblo [fteblo], cievka [cziewka], pero
50	<i>Cacabus, a sono fervoris nominatus</i>		[pero], miera [miera], dvoje kročenie
	<i>Cacexia</i> matres, cupitudo corporis		[dwuoge kroczenie]

	<i>Calamistrum</i> železo, ješto na ně (34va) kadeře vijí [železo gešŕto na nie] (34va) [kaderže wígíj]		
	<i>Clam</i> tajně [taynie]		
5	<i>Clamdestinum</i> tajně učiněno [taynie vcžíněno] <i>Calatrum</i> závora [zawora] <i>Calcus, numma pars ponderis</i> <i>Clatria</i> klektačka [klektaczka]		
10	<i>Clawa</i> řemdih [ržemdih] <i>Calcofanus, gemma aeris</i> <i>Calciamen</i> obuv [obuw] <i>Calleus, ingeniosus</i> <i>Calcedonius</i> drahý kámen [drahy kamen]		
15	<i>Calidior, servens ira</i> <i>Calcaneus</i> noha [noha], šlápnice [ŕlapnicze] <i>Calles, iter peccorum inter montes</i> <i>angustum</i>		
20	<i>Cherubin, plenitudo scientium</i> <i>Caliga</i> nohavice [nohawícze] <i>Caligo</i> mrákota [mrakota] <i>Caliginosus, a colo ligno vocatus</i> <i>Caliginosus</i> mrákotný [mrakotny]		
25	<i>Caliditas</i> chytrá múdrost [chitra mudrošŕt] aut bezpečenství [bezpečženšŕwíe] <i>Calidus</i> chytrý [chytry] <i>Calipsor</i> ten, ješto železo prodává [ten gešŕto želozo prodawa]		
30	<i>Calantum</i> šavrnok [šawrnoch] <i>Calopha</i> pošva [pošŕwa] <i>Calvarium</i> plech [plech] <i>Caleptra</i> koblúček [kobluczek] <i>Calcar</i> vstroha [woštroha]		
35	<i>Calcariator</i> vstrožník [woštrožník] <i>Calopediator</i> kopytník [kopytník] <i>Calerta, venditor ferri</i> <i>Calibs</i> ocel [oczel] <i>Calodemon</i> buoh [buoh] aut anjel [angel]		
40	<i>Calopedium</i> kopyto [kopyto] (34vb) <i>Calo</i> dřevonoše [držewonošŕe] <i>Calibes, populi, apud quos ferrum</i> <i>invenitur.</i> <i>Callus</i> mozol [mozol]		
45	<i>Callventes, frustra calumpnites</i> <i>Callis</i> tvrdě utlačeno [twrdie vtlačeno] <i>Calpes, gallee militum</i> <i>Calvus, id est infortunus aut adversus vel</i> <i>deceptorius, oklamávající</i>		
50	[oklamawagiczy] aut zlý [zly] <i>Calosus</i> tvrdé ruky [twrde ruky], mozolný [mozolny]		
	<i>Calumpnia</i> nepravost [neprawošt] aut škoda [šŕkoda]		
55	<i>Calumpniator</i> <i>Calx</i> ostružina [ošŕužina], pata [pata], konec každé věci [konecz každye wiecezy] aut vápno [wapno] <i>Calummacus, pileus</i>		
60	<i>Calxtorium</i> vápennice [wapennícze] <i>Cama</i> krátké lože [kratke lože], <i>lectus</i> <i>brevis terre inherens</i> <i>Caminum</i> <i>Caminus</i> komín [komín]		
65	<i>Chamus</i> ohlav [ohlaw] <i>Camenata</i> komňata [komniata] <i>Cambicolor</i> měna barvy [míena barwy] <i>Caumene</i> historie [hištorie] <i>Camipetus, herba terre adherens</i>		
70	<i>Cantus</i> lúkot [lukot] <i>Canticus</i> kraječ [kragecz], krajiec [kragíecz] <i>Campestria dicitur, quod in campis.</i> <i>Clavis</i>		
75	<i>Claviger, quasi claves gerens</i> <i>Clava</i> řemdih [ržemdih] <i>Cancellus</i> mříže [mržíže] <i>Camelus</i> velblúd [welblud] <i>Camisiale</i> karnáč [karnacz], kasna [kafna]		
80	<i>Cambuca</i> pž <i>Campus</i> (35ra) <i>Camerarius</i> podkomořie [podkomoržíe] <i>Camena</i> kruh [kruh]		
85	<i>Campora</i> polská [pošŕka] <i>Campticeum</i> hambalek [hambalek] <i>Canapeus</i> konopáč [konopacz] <i>Cavilio</i> holota [holota] <i>Canapetum</i> konopiště [konopišŕŕíe]		
90	<i>Canapum</i> semenec [šemeneč] <i>Camomilla</i> rmen [rmen], heřmánek [heržmanek] <i>Cannorus</i> divoký muž [díuoky muž] <i>Clauculus</i>		
95	<i>Canus</i> šedivý [šedíwy] <i>Cancer</i> palice [palicze], <i>generis feminini</i> <i>Cantabries, temus aqua</i> <i>Canale</i> žleb [zleb] <i>Cancer</i> rak [rak] aut znameníe na nebi		
100	[znameníe na nebi] <i>Candius, regia vestis candida, světlý</i> [šwíetly] <i>Canna</i> cívka [czíewka], <i>platenna</i> <i>Caniger, canus aut ypocrita</i>		

- Canon Božie právo [božie prawo] aut řád [řád], vel regula latine
 Canor zpívanie [zpívanie] aut výsk [výsk]
 5 Canerus hlasitý [hlaŕty]
 Cantabrum pšeničné otruby [pšeničné otruby] aut tluč [tluč] aut cantabra, tluč [tluč]
 Canistrum chlebný kuoš [chlebný kuof],
 10 Genesis capitulo XL³⁶⁵
 Caninidentes přednie zuby [prřednie zuby]
 Canicularis psovní [pšowný]
 Canopeum mušie siet [mušie ŕyet]
 15 Cantarus měďená mísa [mėďėna mífa] aut konev [konew]
 Cantrum cínová [czynowa] aut dřevěná konev [drzewėna konew]
 Candidus světlý [ŕwjetly], biely [biely]
 20 (35rb) Candarides jiskřička [giŕkrziczka]
 Cachinum chechtanie [chechtanie]
 Capedo žádost [žadoŕt] aut pulec [pulecz]
 Caprificus, eadem arbor, quo et ficus
 Capitalis, census capitis
 25 Capitanita tigni, suavitas arborum
 Capillatura
 Capulares, senes morti contigiti
 Capillicium husté vlasy [huŕte wlaŕy]
 Canapellus pěnice [piėnice]
 30 Candelabrum sviecen [ŕwėecen]
 Cantaries konevní kovář [konewniŕ kowarž]
 Cantes pískotiny [pyŕkowíny]
 Capricornus kozorožec [kozorožecz]
 35 Capilentus kosmatý [kofmaty]
 Campollus srna [ŕrna]
 Capex pletky [pletki]
 Capicenus ještěr [geŕŕtier]
 Capiscende, dominande
 40 Calpis rytieřská lebka [rytierřŕka lebka], helm [helm]
 Capicium, Iob 3³⁶⁶
 Capileo kořrbatý [kořrbaty]
 Capilatus kučeřavec [kučeřawecz]
 45 Capastan banie [banie]
 Caperamen prskanie [prřkanie]
 Capilator rváč [rwacz]
 Capinum poskonnice [poŕkonnice]
 Capestas pohlavie [pohlawie]

³⁶⁵ Gn 40,15-17.

³⁶⁶ Srov. Iob 30,18.

- 50 Capilli lentes okleŕtky [okleŕtky]
 Cappcio
 Cappciosus
 Captacio, fraus, dolus
 Capax, qui facile capit.
 55 Capus sokol [fokol]
 (35va) Capullum smečka [ŕmecčka]
 Capulus jilec [gėlec] aut feretrum, wersus: In capulo fertur corpus, in medio quoque tenetur.
 60 Capitolum súdný duom [ŕudny duom]
 Capabilis, qui facile capitur.
 Caprarius kozí chlėv [kozy chlew]
 Caprea kozie bobkovanie [kozie lolkowanie] aut stroj [ŕtrog]
 65 Capitellum pilėřové krytie [piłerzowe krytie]
 Capistrum ohlav [ohlaw]
 Capisterium necky [neczky]
 Capisteriator neckář [neczkarž]
 70 Capssula škřínka [ŕkrzinka]
 Capsa telma [telma]
 Carabus kapr [kapr]
 Castigofforus, flagella ferens
 Casa, habitaculum virgis contextum
 75 Cartalum kořiny [kofiny]
 Castor zubr [zubr], bobr [bobr]
 Castorea, intestina fibrorum
 Castoreum bobrový stroj [bobrowy ŕtroy]
 Cassidile ptačný měch [praczny miech]
 80 aut vacek [waczek], Thobie VIII³⁶⁷
 Classis, multitudo navium aggregaturum
 Clasica trůba [truba]
 Cassis, -ssis, ptačie siet [ptaczie ŕiet]
 Cassis, -idis, železny klobůk [zelezny klobuk] aut helm [helm]
 85 Casma, imensa terre rupcio
 Castimonia čistá čistota [czėŕta czėŕtota]
 Castrimargia chlipnost [chlipnoŕt]
 Carpentus habr [habr]
 90 Carunda sůseky [ŕuŕeky]
 Castanea kařtan [cařtan]
 Cassacio zplazenie [plawėenie]
 Cassellum tenetce [tenetcze]
 (35vb) Castellum tvrze [twrze]
 95 Casa brh [brh]
 Casida řlap [řlapp]
 Cattio kotě [kotie]
 Catile koprka [koprka]
 Crassitudo tlustost [tluŕtoŕt]

³⁶⁷ Srov. Tob 8,2.

	<i>Crassus</i> tlustý [tluſti], plný [plny]		<i>Carpasmus</i> zlatá barva [zlata barwa] aut zelená [zelena]
	<i>Casia</i> včelí zelina [wczelee zelína]		<i>Character</i> cajch [czaych], mazanie
	<i>Casellius, iuris peritus</i>		55 [mazanie], znamenie [znamenie], sicut in sacerdotibus
5	[kržíetian]		<i>Carpentum</i> sáně [fanie]
	<i>Cathaduca</i>		<i>Cariballum</i> mlynný hřeb [mlynny hrzeb]
	<i>Cathaclismus, diluvium</i>		<i>Carina, venter navis</i> , bárka [barka]
	<i>Cataracta</i> průduch [produch]		60 <i>Caribdis, vorago maris</i> , střeš [ſtržíeſ]
	<i>Cathaplasma</i> flastr [fflaſtr]		<i>Carpobalsamum, fructus aut semen balsami</i>
10	<i>Cathafriga</i> kacieř [kaczierz]		<i>Carbasus, genus lini vel velum</i>
	<i>Cathabole, deorsum quoniam iacitur.</i>		<i>Carnosus, senex</i>
	<i>Cathabulta</i> kluk [kluk] aut střela [ſtržela]		65 <i>Carrobalista, bellicum instrumentum</i>
	<i>Cathologus, liber iustorum vel doctor iuris</i>		<i>Carisma</i> svatý dar [ſwaty dar], consolacio vel (36rb) donum Spiritus sancti
15	<i>Catharrus</i> ozhřivec [ozhrzíwecz]		<i>Cartilla</i> lžíce [lżicze]
	<i>Cathecuminus, docibilis in fide et non baptizatus, nekřtěnec [nekrztieneecz]</i>		<i>Cartilago</i> křtálek [krzſſtalek]
	<i>Catherva</i> hluk [hluk]		70 <i>Cardius, qui patitur in corde.</i>
	<i>Catena</i> řetěz [rzetiez]		<i>Cardian grece, latine</i>
20	<i>Catasta, genus pene eculeo simile</i>		<i>Caristia</i> drahotá [drahota]
	<i>Catervatim</i> hlučně [hluczníe]		<i>Carena</i> utrpenie [vtrpenie]
	<i>CathafRACTE, equites ferro muniti</i>		<i>Catharectas, fenestras celi</i>
	<i>Catapelta, tormenti genus</i>		75 <i>Careos, putredo ligni ex rumium comescione</i>
	<i>Cachinus</i> řepice [rzepícze]		<i>Carptim, partim, divise</i>
25	<i>Cax, sublimis doctus</i>		<i>Canonellus</i>
	<i>Crater</i> číše [czéſſe], řepice [rzepícze] aut cínová konev [czínowa konew]		<i>Carisa, lena annosa</i>
	<i>Craterarius</i> číšeř [czéſſierz]		80 <i>Cardamus, nasturcium, řeřicha</i>
	<i>Carcer</i> žalář [zalarz]		[rzerzícha]
30	<i>Cratis, craticula idem, rošt [roſt]</i>		<i>Cartalarius</i> listonoše [líſtonoſſe]
	(36ra) <i>Carnificina, macellum</i>		<i>Crango</i> krajenín [kragenín]
	<i>Carpagus, pistor</i>		<i>CarpSella</i> stravná mošná [trawna moſſna]
	<i>Characterismos, descriptio alicuius rei</i>		85 <i>Caristus, musca modica</i>
	<i>Carex</i> rokosie [rokofie]		<i>Craneum</i> tiemě [tiemie]
35	<i>Carpex</i> třtina [trztína]		<i>Crapula</i> obžerstvie [obzerſtwie]
	<i>Carpentatoria</i> tesařstvo [tefarzſtwo]		<i>Crapulatus</i> obžerný [obžerny]
	<i>Caronica</i> divie maso [diwie maſſo]		<i>Canita</i> prapořec [praporzecz]
	<i>Carpentacio</i> tesání [teſanie]		90 <i>Carenus</i> dobré víno [dobre wíno]
	<i>Carptura</i> tesání [teſanie]		<i>Calvicies</i> lysina [lyfyna]
40	<i>Carbotus</i> srbenie [ſrbenie]		<i>Carthesia</i> nálevka [nalewka] aut clepsedra
	<i>Carba</i> otep [otepp]		<i>Cacephatus, turpis sonus</i>
	<i>Carpo</i> kapr [kapr]		95 <i>Causa materialis</i>
	<i>Carectum, locus, ubi crescit carex.</i>		<i>Causa formalis</i>
	<i>Cartarius</i>		<i>Causa efficiens</i>
45	<i>Cardo, -donis, genus herbe spinose, ostrožina [oſtrožina] aut pýřie [pyrzie]</i>		<i>Causa finalis</i>
	<i>Sed cardo, -dinis, locus, in quo hostium vertitur, stěžeje[ſtrzege].</i>		<i>Calculosi, lapides in vesica</i>
	<i>Carculum</i> misný kuoš [míſny kuoſ]		100 <i>Carnis maceracio</i> churavost [churawoſt]
50	<i>Carnartum</i> kostnice [koſtnicze]		<i>Candite, naves ex uno ligno facte</i>
	<i>Carenum, vinum coctum</i>		<i>Carpulosus, navicula brevis</i>

(36va)	<i>Caute, id est tute, bezpečně</i> [bezpečníe]		<i>Celer rychlý</i> [rychly], <i>inde celeritas</i>
	<i>Cautus, -ta, -tum, id est tutus</i>		<i>Celidonia, gemma hirundinei coloris</i>
	<i>Cauponium, taberna</i>	55	<i>Celidon, hirundo</i>
5	<i>Caupterium</i> krb [krb]		<i>Celeuma</i> lodný škrek [ladny űkrzek]
	<i>Cauteria</i> hlavně [hlawníe]		<i>Celsum</i> nebe [nebe] <i>aut celum</i>
	<i>Caudices, radices arborum</i>		<i>Celidoniatus, gladius</i>
	<i>Cautaterium</i> sopúch [űopuch], <i>niestěje</i> [nístěje]	60	<i>Celibatus</i> panenská čistota [panenka čřiftota]
10	<i>Cauma</i> hořkost nohy [horžkořt nohy]		<i>Celeberrima</i> chvalný den [chwalny den]
	<i>Caupo</i> šenkěř [řnenkerž]		<i>Clemens</i> dobrý [dobry], <i>dobrotivý</i> [dobrotiwy]
	<i>Cauponia</i>	65	<i>Celitus, divinitus</i>
	<i>Cauteriolla, instrumentum, super quo</i> <i>scribitur.</i>		<i>Celeberrimum</i> největší svátek [nařwíetčř řwatek]
15	<i>Caupona</i> karchanová cievka [karchanowa czíewka]		<i>Cremium</i> škvarek [řkwarek]
	<i>Caula</i> ovčinec [owczínecz]		<i>Cento</i> nečistý kurevník [neczřřty kurewnřk] <i>aut pannus, quo utuntur</i> <i>mulieres menstruose.</i>
	<i>Cavillum</i> posmievane [pofmiewanie]	70	<i>Cenum</i> bláto [blato]
	<i>Cavilla</i> pýřenie [pyřzenie]		<i>Cenolentus</i> blatný [blatny]
20	<i>Cavillacio</i> řeptanie [řeptanie], <i>sváření</i> [řwarzenie]		<i>Centaurus, homo equo mixtus</i>
	<i>Catheva</i> řřabina [řřerřabína]	75	<i>Cenovectorium</i> kolečko [kolečko]
	<i>Cauponissa</i> šenkěřka [řnenkerřka]		<i>Cenophagia</i> posvěcenie [pofwieczenie]
	<i>Cavana</i> řřrbina [řřczřrbína]		<i>Cenaculum</i> večerna [weczerna]
25	<i>Caudola</i> chvost [chwořt]		<i>Centauria, fel terre, zeměřžluč</i> [zeměřžlucz]
	<i>Cavea</i> pastuřř duom [pařtuřřij duom]	80	<i>Cenobium</i> klášter [klařter]
	<i>Cava</i> klece [klecže]		<i>Cenobita</i> klášterský muž [klařterřky muž]
	<i>Caverna</i> jatka [řatka]	(37ra)	<i>Ceneida, filia</i>
	<i>Cautus</i> bezpečný [bezpečny]		<i>Cenodochium</i> řpitál [řřpřtal]
30	<i>Caucio</i> bezpečnost [bezpečnořt] <i>aut</i> <i>zápis</i> [zapřř] <i>aut</i> <i>uručenie</i> [vručenie]		<i>Cenon grece, commune latine</i>
	<i>Causidicus, cause assertor, idem, quod</i> <i>řečník</i> [řzecznřk] <i>aut advocatus</i>	85	<i>Cenodoxia</i> plný cti [plny czřř], <i>inanis</i> <i>gloria</i>
	<i>Calamita</i>		<i>Centuria, C militum numerus</i>
35	<i>Cauterium</i> cejch [czeych]		<i>Cenocephalus</i> psř chlév [přřřř chlew]
	<i>Creatura</i> stvořenie [řtworzenie]		<i>Centurio</i> ducentorum
	<i>Ciragra</i> křeč v rukú [krzečz w ruku]	90	<i>Cenomonia</i> obecná můcha [obeczna mucha]
	<i>Corropida, Atheniensium regio</i>		<i>Censitus</i> bohatý [bohaty]
	<i>Ceculus</i> slepec [řlepecz]		<i>Census, id est tributum</i>
40	<i>Ceba</i> temná cesta [temna czeřta]		<i>Centrum</i> pych prostřed oblúka [přch prořřzed oblaka], <i>punctus in medio</i>
	(36vb) <i>Cecuciens, parum videns</i>	95	<i>circuli</i>
	<i>Cephalargia, humor capitis</i>		<i>Centurio, qui preest C militibus.</i>
	<i>Cedes</i>		<i>Centurie, seniorum turbe</i>
	<i>Credilis</i>		<i>Censor</i> rychtář [rychtarž], <i>id est iudex</i> <i>patrimoniorum</i>
45	<i>Celebs</i> čistý [czřřty] <i>aut qui non potest</i> <i>uxorem ducere.</i>	100	<i>Censura</i> moc rychtářřtvie [mocz rychtaržřtvie], <i>id est dignitas iudicialis</i>
	<i>Cephalia, capitis passio</i>		<i>Cephalica</i> hlavně řřla [hlawníe řřla]
	<i>Celatura</i> rytie [ryřtie]		<i>Caparium</i> cibulná kaře [czřřbulna kaffe]
	<i>Celator</i> ryvač [rywacz]		<i>Crepido, locus sive circuitus altaris</i>
50	<i>Celebris, famosus</i>		
	<i>Celtes</i> dláto [dlato], <i>rycie řelezo</i> [rytie řelezo]		

	<i>Crepita</i> plstěné třevíce [plŕtiene trzewícze]		<i>Citus</i> brzký [brzky] aut rychlý [rychly]
	<i>Crepussculum</i> súmrak [ŕumrak]		<i>Citer, genus leguminis</i>
	<i>Crepidum</i> kolebný provázek [kolebny prowazek] aut kolébka [kolebka]	55	(37va) <i>Ciclopes, unum oculum in medio fronte habens</i>
5	<i>Crepitaculum</i> kolebná piesn [kolebna pieŕn]		<i>Circumferencia</i> obchod [obchod]
	<i>Cleps</i> zloděj [zlodieg]		<i>Circumstancia</i> hŕiechóv obtieženie [hrziechow obtieženie]
	<i>Cerophagia</i> návara [nawara]	60	<i>Circumscriptum</i> objato [obiato]
	<i>Ceres, dea frumenti</i>		<i>Circus</i> obchod [obchod]
10	<i>Ceranno grece, falsum latine</i>		<i>Ciconium, uncus, in quo aquam haurimus, klika</i> [klika]
	<i>Cervix</i> hrdlová žíla [hrdlowa žila]		<i>Circulus</i> obrúčka [obručka], oblúk
	<i>Cerastes, serpens cornutus</i>	65	[obluk]
	<i>Cervicosus</i> hrdý [hrdíj]		<i>Circinus</i> obrúčka [obručka] aut kružídlo [kružídlo]
	<i>Cervical</i> poduška [poduŕka]		<i>Circum granum, mali punici</i>
15	<i>Cerritus, insanus</i>		<i>Cippa</i>
	<i>Ceremonia</i> rohová mast [rohowa maŕt]	70	<i>Cidaris</i> čepice [czepícze], biskupie klobúk [bíkupie klobuk]
	(37rb) <i>Ceruleus</i> žlutý [žluty]		<i>Cioppus</i> přeslen [przeŕlen] aut dieška [tieška]
	<i>Cerum, id est humiles</i>		<i>Cintimus</i> lilík [lilik]
20	<i>Ceptus</i> od počátka tresktánie [od počatka trelkanie]	75	<i>Cidones, pueorum amatores</i>
	<i>Cerberus, canis infernalis trium capitum</i>		<i>Ciritinea</i>
	<i>Cerida</i> trubač [trubacz]		<i>Ciliacio, passionis ventris</i>
	<i>Cernifustes, ad sustentandas domus</i>		<i>Crinitus</i> vlasovat [wlaŕawat]
	<i>Cesaries</i> palčieŕ [palczierz]		<i>Cilium</i> obočie [oboczcie]
25	<i>Cespes</i> drn [drn]	80	<i>Ciliones, homines, quorum capita angusta, oblonga sunt.</i>
	<i>Cervisia, pocio ex frumento confecta et dicitur quasi Cereris munus.</i>		<i>Cilia, tegmina oculorum</i>
	<i>Cetus</i> velryb [welríb] aut sebránie vespolek lidu [ŕebranie wespolek lídu]		<i>Ciliacesis, assidua ventris solutio, sračka</i> [fraczka]
30	<i>Cetramentum</i> črnidlo [czrńídlo]	85	<i>Cintilla</i> jiskra [gífkra]
	<i>Cremacula</i> kotlina [kotlína]		<i>Crinera, mons eructans incendium</i>
	<i>Cerebrum</i> mozk [mozk]		<i>Cimballa, que percussa invicem sonant.</i>
	<i>Cerebolum</i> lebka [lebka]		<i>Clipeus</i> štít [ŕtít]
	<i>Cesa, hasta</i>		<i>Cime, capita olerum</i>
35	<i>Cerebina</i> mozkové jelito [mozkowe gelító]	90	<i>Crista</i> hŕeben [hrzeben]
	<i>Cerasta, serpens, quem calcavit Helena, dum raperetur a Paride.</i>		<i>Cristatus</i> hŕebenatý [hrzebenaty]
	<i>Cerimonia</i> ofěra [offiera] aut obětovánie všeliké věci [obietowanie wŕelike wíeczy], inde cerimonialia kostelnie práva [kostelnie prawa]		<i>Cinami, capilli de capite pendentes</i>
40	<i>Cilicium</i> žíně [żínie]		<i>Cinamonium</i> skořice [lkorżícze]
	<i>Cippus</i> kláda [klada]		<i>Cinitus</i> zlatá zóna [zlatta zona]
45	<i>Cianes, gentes in miseria</i>	95	<i>Circulus</i>
	<i>Ciragra</i> křeč [krzecż]		(37vb) <i>Citropida</i> koryto, ješto v něm těsto dělají [koryto gellŕto w níem tíeŕto díelagí]
	<i>Cibales, a Cibalo sacerdote dicti</i>		<i>Cindatum</i> cendát [czendat]
	<i>Cibale, mater deorum</i>	100	<i>Cinamologus, Arabie avis</i>
	<i>Clibanarius</i> pecnář [pecznarzż]		<i>Cibarium</i> hrubá krmě [hruba krmie]
50	<i>Clienta</i> služba [ŕużba]		<i>Ciclas</i> drahý plášť [drahy plaŕt] aut krzno [krzno]
	<i>Cliens</i> služebník [ŕużebník]		<i>Citinus</i> psie veŕ [plie wels]
	<i>Ciclades, insule antiquitus grecie</i>		

	<i>Cincinosus, capillosus</i>		<i>Collega</i> tovaříš [towaříz]
	<i>Citropes</i> rendlík [rendlik]		<i>Columbar</i> halže [halže], paválka
	<i>Ciliarcha</i> kníže nad tisíci [kníže nad tíříczy]	55	[pawalka]
5	<i>Clima</i> řebří [ržebrzj]		<i>Colcax, claudus</i>
	<i>Cimex</i> štěnice [řtěnícze]		<i>Columbaria, in summis lateribus navium concava loca</i>
	<i>Cimbalum</i> zvonec [zwonecz]		<i>Collidria</i> trhový chléb [trhowy chleb],
	<i>Cis, ex ista parte et citra idem, sed differunt. Quia cis propriis nominibus,</i>	60	<i>subtine ricius panis</i>
10	<i>citra appellativis adiungitur.</i>		<i>Collera</i> pěnka [píenka], <i>passio unius diei, que statim liberat aut interimit.</i>
	<i>Circus, locus spectaculorum</i>		<i>Collonia, habitatio</i>
	<i>Cinomia</i> psie múcha [pfie mucha]		<i>Collopendium</i>
	<i>Cinifex</i> velmi malé múchy [welmi male muchy]	65	<i>Colobertus</i>
15	<i>Cirrugia, manuum operacio</i>		<i>Colon, id est fel</i>
	<i>Cincedula</i> cievka v lampě [cziewka w lampíe]		<i>Columnis, corpore incolumnis</i>
	<i>Cirugitus</i> ranný lékař [ranny lekarz]		<i>Colibia</i> hubený dar [hubeny dar]
	<i>Cirpus</i> rohože [rohože]		<i>Columphia</i>
20	<i>Cistella</i> lesná myš [lefna myřs]	70	<i>Colirium</i> očí mast [ocřij mařt]
	<i>Citimus</i> poslední [pořlední]		(38rb) <i>Columpna</i> pilérř [pílerř]
	<i>Ciron, quidam medicus iumentorum</i>		<i>Comaticus, versificator brevis</i>
	<i>Critella</i> osličie sedlo [ollicřie ředlo]		<i>Conclavi, id est secreto loco</i>
	<i>Circiter, plus minus</i>		<i>Coloquintidis</i> divoká tykev [diwoka tykew]
25	<i>Clippifer</i> řtítný [řřtitny]	75	<i>Coliandrum</i> bez [bez]
	<i>Cirocacia, herba ventrem cito purgans</i>		<i>Colonia, navis cultoribus adimpleta</i>
	<i>Cirogrillus</i> dchoř [dchorř]		<i>Costus</i>
	<i>Citerior, ulterior, citra, ultra</i>		<i>Cordiatuř</i>
	<i>Cogitatuř</i>	80	<i>Coxa</i> hlezno [hleznó] aut stehno [řtehnó]
30	<i>Coclea</i> točítý vřchod [tocřítý vřchod]		<i>Compegit</i> spojil [řpogil], svázal [řwazal]
	<i>Concidit</i> řvraskla se [řwrařkla ře] aut pošmúřila <se> [pořřmurřila]		<i>Collateria, liquatoria</i>
	(38ra) <i>Cocculum, vas quoquine</i>		<i>Comes</i> poceřtný tovařřř [poczeřtny towařřřs]
	<i>Cocitus, fluvius infernalis</i>	85	<i>Comedia est carmen rerum et personarum vilium.</i>
35	<i>Coccinum</i>		<i>Consobrinuř</i> řeřřeneć [řeřřzenecz]
	<i>Conficio, tabernariuř</i>		<i>Conthoralis</i> řulóř [řuloř] aut maňřelka [maňřelka]
	<i>Coetaneuř</i> rovný v řarostí [rowny w řarostí]	90	<i>Comentoria, breviter adinvente exposiciones</i>
	<i>Coercituř, compressuř</i>		<i>Cometoria</i>
40	<i>Coevuř</i> rovně řár [rowníe řar]		<i>Comater</i> kmotra [kmotra]
	<i>Collobium, palium virginalē usque ad talos</i>		<i>Comentariuř, liber</i>
	<i>Collis</i>	95	<i>Cohors</i> zástup [zařřup]
	<i>Colaphuř, alappa aut pugnus</i>		<i>Comerciuř</i> řměna [řmřena]
45	<i>Collibiuř</i>		<i>Conuř</i>
	<i>Collegariuř, uniuř honoris</i>		<i>Comissure, coniunctiones ligaminuř</i>
	<i>Collegiuř, temporiř usuř amicorū</i>		<i>Coluř</i> kužel [kužel] aut přeřlice [přeřřlice]
	<i>Coliga, infirmitař</i>	100	<i>Conicies, tempuř, quo honoreř dantur.</i>
	<i>Collegiati, in certo patre procreati geniti</i>		<i>Conitař, facesia</i>
50	<i>Collariuř</i> obojek [obogek]		<i>Conuř</i> řyrovina [řyrowina]
	<i>Conflantur, id est fundantur per ignem es aut aurum vel argentum</i>		<i>Corigia</i> řemen [řřemen]

	<i>Comicalis, morbus, caduca passio</i>		<i>Colummones, sordium collectores</i>
	<i>Compotus, ornatus</i>		<i>Commagena, prima provincia Sitie</i>
	<i>Conciliabulum, locus concilii</i>		<i>Connectus</i>
	<i>Collator</i>		<i>Coma</i>
5	<i>Concameracio</i>	55	<i>Compiler, qui aliena dicta suis permiscet.</i>
	<i>Codum kopie [kopie], železo [železo]</i>		<i>Corista krápě z nosa [kapie z nofa]</i>
	<i>Concinium, id est consonum</i>		<i>Competentes, graciam petentes</i>
	(38va) <i>Coangulum ssedlé mléko [sfedlee mleko]</i>		<i>Croceus žlutý [žlutý]</i>
10	<i>Contus tlúk [tluk]</i>	60	<i>Compensacio, dispensacio</i>
	<i>Concitus, id est velox aut quietus</i>		<i>Cornupeta rohaté zvíře [rohate zvíře] aut dobytek [dobytěk]</i>
	<i>Cophinus kuoš chlebný [kuofs chlebný]</i>		<i>Connexio skládanie [kladanie], spojenie [fpogenie]</i>
	<i>Compluvialis</i>		
	<i>Concretum, coagulatum</i>	65	<i>Collocasia divoká matka [diwoka matka]</i>
15	<i>Complimium</i>		<i>Comitus</i>
	<i>Comissum hřiech [hrziech], unde Katho³⁶⁸: Potu comissum non debet esse remissum.</i>		<i>Compedinacio, procrastinacio</i>
	<i>Comessacio, luxoriosum convivium</i>		<i>Comparacio rovnánie [rownanie]</i>
20	<i>Concetus, simphonia</i>		<i>Compendium užitečné a krátké [užiteczne a kratke]</i>
	<i>Comessator, gule nimium deditus</i>	70	<i>Compitum rozcestie [rozczestie]</i>
	<i>Confraga sunt loca, in quibus venti se frangunt.</i>		<i>Comistus, subtilis</i>
	<i>Conductor svódcě [fuodcze]</i>		<i>Commentarius mistr vykládanie [mistr wykładanie]</i>
25	<i>Conisma, imago depicta</i>	75	<i>Commentator vykladač [wykladacz]</i>
	<i>Concedibilis, conveniens</i>		<i>Commentum vyloženie [wyloženie]</i>
	<i>Condictum, statutum</i>		<i>Comedia neužitečná [neužiteczna]</i>
	<i>Constella</i>		<i>Complices, uno pacto obligati</i>
	<i>Conscius vinný [winny]</i>		<i>Concita, id est commota</i>
30	<i>Conflatilis dutý [duty]</i>	80	<i>Complex tovaryš ke zlému [towaryš ke zlemu]</i>
	<i>Condicio úmluva [vmluva] aut rozeznánie [rozeznanie]</i>		<i>Cortulio</i>
	<i>Conatus dielo [dielo]</i>		<i>Complivium, quo aque circa pontem conveniunt.</i>
	<i>Consternatus užaslý [rzaflý]</i>	85	<i>Commilito, -onis, milicie socius</i>
35	<i>Conducibilis, utilis, prosiciuus</i>		<i>Compo, voti desiderio suo potitus</i>
	<i>Condensus hustý [huftý]</i>		(39ra) <i>Compes pouto [pauto], vinculum pedum</i>
	<i>Condicionēs, testium asserciones</i>		<i>Commedaticia</i>
	<i>Contagia</i>	90	<i>Conopseium culex dicitur.</i>
40	<i>Conternans tříletý [trzijletý]</i>		<i>Compos mocen sám sebe [moczen sam febe]</i>
	<i>Conversio obrácenie [obraczenie]</i>		<i>Complosis manibus</i>
	<i>Consensus přivolenie [pržíwolenie]</i>		<i>Compescitur, id est comprimitur aut</i>
	<i>Complutus smoklý [fmokly]</i>	95	<i>prohibetur, mitigetur, retrahetur</i>
	<i>Conspiracio, communicacio</i>		<i>Consectatus, uniccacio</i>
45	<i>Consitus štěpovaný [ftiepowany]</i>		<i>Commotorium kazatedlnice [kazatedlnicze]</i>
	(38vb) <i>Coniector</i>		<i>Compago</i>
	<i>Conficum, complanatum</i>	100	<i>Conopeum, sedes</i>
	<i>Contentus, sufficiens</i>		<i>Compotista početnář [poczetnarz]</i>
	<i>Consistit záleží [zaleží]</i>		<i>Congressus sjitie v boj [sgitie w boy]</i>
50	<i>Construx pyjë [pigie], kolčava [kolczawa]</i>		

³⁶⁸ Srov. *Disticha Catonis* II, 21.

	<i>Conflictus, -tui, idem</i>		<i>Colisio</i> strčenie [štrčenie]
	<i>Coniectores, aruspices</i>		<i>Connectenda</i> má príčiněna býti [ma
	<i>Consultus, iuris peritus</i>		55 přícčiněna bytí]
	<i>Concionator</i> nářečník [naržeczník],		<i>Compatriota</i> zeměnin [zemením], krajenín
5	námluvník [namluwník]		[kragenín]
	<i>Conclavis</i> tajný zamčený pokoj [tayny		<i>Copsus, copiosus</i>
	zamčzeny pokog]		<i>Compiler</i> zběrnáč [zbierznacž]
	<i>Contricio</i> skrúšenie [krušenie]	60	<i>Congeries</i> hromažděnie kamenie
	<i>Conpuncio</i> idem		[hromažděnie kamenie]
10	<i>Conquassatus, concussus</i>		<i>Continuus</i> ustavičný [vštawícžny]
	<i>Consideratus, circumspetus</i>		<i>Connobium</i> svatba [šwatba]
	<i>Consternatus, metu perteritus</i>		<i>Confinis</i> svojoj sused [šwuog šufed]
	<i>Conspiciuus</i> čistý [czisty], zřetelný	65	<i>Cornipes, equus</i>
	[zřeteldny], id est clarus, illustris		<i>Confinium</i> krajina [kragína]
15	<i>Conducticius</i> nájemný pacholek		(39va) <i>Cornucen, cornu canens</i>
	[nagemny pacholek]		<i>Consectus</i> otráven [otrawen]
	<i>Contagium, pestilencia igninaria</i>		<i>Conficiebat, id est conponebat</i>
	<i>Contumax, superbus, pyšný</i> [pyšny]	70	<i>Contractus</i> paškrívě [paškržíwie]
	<i>Contumelia</i> zhrzenie [zhrzenie]		<i>Colarius, gemma maris rubens</i>
20	<i>Conticinium, in tempeste nocte silentium</i>		<i>Conventaculum</i> sňatek zlých lidí [šnyatek
	<i>Contumeliosus</i> pln zlosti [pln zlostí]		zlych lidiž]
	<i>Contubernium</i> tovaryšstvo [towaryštwo]		<i>Congruus</i> podobný [podobny]
	<i>Contubernalis</i> tovaryšský [towaryšky]	75	<i>Congruue</i> rovně [rowně], příhodně
	<i>Contugiartum, donum, imperator</i>		[pržihodně]
25	(39rb) <i>Concubita</i> tykev [tykew]		<i>Corban, gazophilacium, id est oblatio</i>
	<i>Contus, sine ferro acuta cuspis, klát</i>		<i>Concilium</i> rada [radda]
	[klat]		<i>Conatus, lapis albus</i>
	<i>Contumacia</i> pokuta [pokuta], zhrzenie	80	<i>Confertus</i> naplněn [naplněn]
	[zhrzenie]		<i>Consopitus</i> usnulý [všnulý]
30	<i>Conventus</i> sňatek [šníatek]		<i>Continuacio</i> ustavičnost [vštawicžnost]
	<i>Convalles, dempsa terrarum loca</i>		<i>Corbinus, corde duplici</i>
	<i>Contribulis</i> přiměštěnin [příměštněn]		<i>Comercium</i> přibytěk [přibytěk], ubi
	<i>Consultor</i> rádce [radcze]	85	aliquid accipitur et aliquid datur.
	<i>Contumeliosus, verbis superbie tumens</i>		<i>Cordatus, prudens</i>
35	<i>Consultus</i> radný [radny]		<i>Coniecturas, estimaciones</i>
	<i>Convene, advene, peregrini</i>		<i>Congestio</i> snošenie [šnosťenie]
	<i>Controversia</i> obráćenie [obratczeně]		<i>Cordum, fetonitum</i>
	<i>Consentaneus</i> přívolný [přívoly], a	90	<i>Conglutinacio</i> shromážděnie
	consencio dictus		[šhromazdzenie] aut spojení [špogenie]
40	<i>Consensus</i> přivolenie [přívolyenie]		<i>Consistorium</i> súdný duom [šudny duom]
	<i>Consonum</i> rovné znitie [rowne znitie] aut		<i>Convelli, assimilitate momento</i>
	povolné [powolne]		<i>Conterinus</i> sedlák [šedlak], chlap [šchlapp]
	<i>Convicium, sermo iniuriosus</i>	95	<i>Conterinum</i> chlapstvo [šchlappstwo]
	<i>Contencio</i>		<i>Corcullum, dimidium a corde</i>
45	<i>Conus, fructus cipressi</i>		<i>Cordie, unepus tempore nato</i>
	<i>Clotera</i> klektačka [klektačzka]		<i>Coredulus, genus avis, slavík</i> [šlawik]
	<i>Contumelia, crudelitas</i>		<i>Conticinium</i> mlčenie [mlčenie], prvospie
	<i>Coccineum</i> červené sukno [czrwene šukno]	100	[prvospie]
	<i>Colaphus</i> zášijek [zašijek]		<i>Convallis</i> údol [vdol]
50	<i>Contrafax, contrarius</i>		<i>Coriarius</i> jirchář [šgicharž]
	<i>Collegium</i> sňatek tovaryšský [šníatek		<i>Cordiaginphus, tempus nati</i>
	tovaryšky], zběrna [zbierna]		<i>Copula</i> zdávanie [zdawanie]

	(39vb) <i>Copulum</i> svázanie psa s tistú [fwazanie pša s tístu] <i>Convicientibus, id est suspicantibus</i> <i>Copia</i> užitek [užitek], prielišnosť		
5	[pržielifňoŝt] <i>Corda</i> provaz [prowaz], struna [ŝtruna] <i>Cordatus</i> <i>Coragium, sinus virginalis</i> <i>Cortina, id est anaglifŝa</i> , koltra [koltra]		
10	<i>Corus, mensura XXV modiorum</i> <i>Cordipugis, literis corda pungentibus</i> <i>Corbonan</i> <i>Coriandrum, usualis herba</i> <i>Cornu</i> roh [roh], hrdosť [hrdoŝt], moc		
15	[moc], dar Ducha svatého [dar ducha ŝwateho] <i>Cornuta, facies</i> <i>Cosmus, mundus</i> <i>Coraula</i>		
20	<i>Coribiga</i> <i>Corinthius, genus marmoris</i> <i>Corisa, catharrus in faucibus, infusio capitis</i> <i>Coruscus, fulgidus</i>		
25	<i>Coruptela</i> <i>Consubstantialis</i> <i>Corna, genus cerasierum durum</i> <i>Coequalis</i> rovný [rowny] <i>Contemplacio</i> poznanie svrchních věcí		
30	[poznanie ŝvrchních věczy] aut bohomyšlenie [bohomyŝlenie] <i>Coheres</i> <i>Corinthium, conmixtio omnium metallorum</i>		
35	<i>Concreta</i> <i>Coactus, impulsus</i> <i>Comateracio</i> proměnění [promíenienie] <i>Consideracio</i> <i>Concors</i> jednota [gednota]		
40	(40ra) <i>Concordia</i> <i>Conbantes, ministri Abele, minoris deorum</i> <i>Continue</i> <i>Concavum</i>		
45	<i>Continuacio</i> <i>Corpulentus, crassus corpore</i> <i>Comprehensio</i> <i>Connexio</i> <i>Connexum</i> svázáno [fwazano]		
50	<i>Coturnus, genus calciamenti</i> , boty [boty] <i>Consciencia</i> svědomie [ŝwíedomie] <i>Cosmigraphus, mundi descriptor</i>		
	<i>Contrahere, coligere, constringere, abbreviare</i>		
55	<i>Convictus, saciata reffectio</i> <i>Concupiscibilis</i> žádaný [žadany] <i>Comendabilis</i> chválený [chwaleny] <i>Cossisteretes, vermes ligni</i> <i>Cura</i>		
60	<i>Cruenta bestia</i> <i>Curiositas</i> pěknosť [pieknoŝt] aut rozpušťenie [rozpuŝťienie] <i>Culmi, calami spicarum</i> <i>Cubile, lectus ferarum</i>		
65	<i>Cumera, vas frumenti, vini</i> <i>Cubicularius</i> komorník [komornik] <i>Cuculio</i> mnich [mnych] <i>Cuniculus, fŝossa occulta</i> <i>Cucurbita</i> tykva [tykwa]		
70	<i>Crudus</i> syrový [ŝyrowy] <i>Cuderunt, id est composuerunt</i> <i>Culma</i> <i>Culeus, ubi summa gallo et serpente in mare precipitabantur.</i>		
75	<i>Culmus</i> stěblo [ŝteblo] <i>Calpatus, criminatus</i> (40rb) <i>Culcitra</i> koltra [koltra] <i>Curcube, spire funes, quibus naute utuntur in tempestatibus.</i>		
80	<i>Cultrum</i> črtadlo [čřtadlo] <i>Crumena</i> opasek [oppaŝek] <i>Cuneus calta</i> [czalta], klín [klín], zástup [zaŝtup] <i>Cluvis</i>		
85	<i>Clunabulum</i> meč [mecž] <i>Cruces, tormenta</i> <i>Cruciarius, cruce dignus</i> <i>Cuna</i> kolébka [kolebka] <i>Crudelis, ad sanguinem preceps</i>		
90	<i>Cuneus, id est societas</i> <i>Cuncta</i> všelikosť [wŝŝelikosť] <i>Cunabulum</i> provázek [prowazek], poduška z kolébky [poduŝka z kolebky] <i>Cruste, tabule marmorum</i>		
95	<i>Curtis</i> kanovníčí dvůr [kanowníčij dwor] <i>Cumenum</i> železo, ješto na něm cievky súčí [železo geŝto na niem cziewky ŝuczij] <i>Curna, -ne, skoba</i> [ŝkoba]		
100	<i>Crusta, pars lapidis aut ligni aut gelu</i> <i>Cruor</i> ponit krev tekúcie [krew tekuczie] <i>Crusta, superficies panis, hoc et frumentum dicitur.</i>		

	<i>Cubera</i> bradavice [bradawicze]		<i>Decurio</i> rytieľ nad desieti [rytierz nad defiet]
	<i>Cubale</i>		<i>Decatalago</i> , id est de nervo, quasi brevis sermo
	<i>Crustumia</i> , pira ex parte rubentes		55 <i>Decedens</i> , moriendo abiens
	<i>Culmen</i> výsost [wysoft]		<i>Decacordum</i> žaltáľ o deseti strunách[žaltarž o defetí štrvnach]
5	<i>Cubon</i> interpretatur solidem et firmum.		<i>Decendium</i> deset dní [defet dní]
	<i>Crusta</i> et <i>crustula</i> idem		<i>Decentarius</i> , promptus, ingeniosus
	<i>Cucula</i> kápě [capie]		60 <i>Decennum</i> deset let [defet let]
	<i>Cudis</i>		<i>Deciduus</i> , cito casurus
	<i>Cutellifer</i> nožieľ [nožíerz]		<i>Decempeda</i> desieti noh zdělí [defšeti noh zdelij], <i>decem pedum mensura</i>
10	<i>Cuprifaber</i> mědnář [miednarz]		<i>Decennalis</i> desětiletý [defšetiletý]
	(40va) <i>Cumptus</i>		65 <i>Decoctor</i> , prodigus, sumptuosus
	<i>Cubella</i>		<i>Decipula</i> pastí [pašti] aut vlčie jáma [wlczie íama]
	<i>Cuppa</i>		<i>Decoratus</i> oblúpen [oblupen]
	<i>Culptrum</i>		<i>Decoloratus</i> , dehonestatus
15	<i>Curriculum</i> obešlý čas [obefly čas]		70 <i>Decor</i> přirozená krása [pržirozena kraša]
	<i>Crucibulus</i> kahanec [kahanecz]		<i>Decoratus</i> , pulcer
	<i>Cunus</i> , -ni, id est foramen, occulta via et subterranea, unde hic: <i>Cuniculus</i> , -li, quiddam animal in subterreneis		<i>Decorosa</i> , honesta, speciosa facie
20	<i>habitans cavernis</i> , vel etiam <i>cuniculus</i> , -li, dicitur quiddam genus <i>machinarum</i> , caute constructum ad <i>urbes capiendas</i> vel <i>castra</i> vel <i>edificium factum sub terra ad instar cunarum</i> .		<i>Decorus</i> krásný [krašný], <i>speciosus</i> , honestus, pulcer
25	<i>Dactillus</i> , fructus palmarum		75 <i>Decolor</i> , qui desit iustus color.
	<i>Draconita</i> hadí kámen [hadij kamen]		<i>Decens</i> , motu corporis compositus
	<i>Dragma</i> , -me, nummus		<i>Decans</i> deset šartuov [defšet šartuow]
	<i>Daffmon</i> , oleum laurinum, dicitur a		<i>Decrepitus</i> , senex morti propinquus
30	<i>gramaticis</i> genus carminis.		<i>De industria</i> , de liberatione et proprio,
	<i>Dacina</i> , denarius habens imaginem		80 <i>Iob</i> ³⁶⁹
	<i>Damme</i> , damme, dammcula idem, srna [šrna]		<i>Decuber</i> čest [češt], laus aut ornamentum
	<i>Damium</i> zevné obětování [zewne obietowanie], sacrificium, quod mulieres faciunt.		<i>Dadalium</i> , ingeniosum
35	<i>Danubius</i> Dunaj [dunay]		<i>Dedecus</i> , turpitude, vituperium,
	<i>Daps</i> prvá krmě [prwa krmie]		85 <i>flagicium</i> , nečest [necžešt], hanba [hanba]
	<i>Dama</i> , servus		<i>Dedalus</i> , artifer, ingeniosus
40	<i>Dapsilis</i> štědrý [ššiedry], ztravný [ztrawny], id est largus, profusus		<i>Decima</i> desátek [defatek]
	<i>Dapsilitas</i>		<i>Decuplum</i> desetkrát více [defetkrat wiece]
	<i>Deambulatorium</i> obchod [obchod]		90 (41ra) <i>Dediticus</i> , qui se hostibus tradidit.
	<i>Deamatus</i> velmi milý [welmi mýly]		<i>Decimator</i> desátník [defatník]
45	<i>Debilis</i> mdlý od hněvu [mdli od hniewu]		<i>Decepcio</i> lest [lešt]
	<i>Decumanus</i> , limes maximus in agris		95 <i>Decretum</i> ustavenie [vštawenie]
	(40vb) <i>Decalogus</i> řeč o desateru příkázání [řzecž o defateru přžíkazani]		<i>Antecessor</i> předek [pržedek]
	<i>Decas</i> deset [defet]		<i>Decapolis</i> , civitas, que sub se decem civitates habet in decapoleos.
50	<i>Deca</i> , decem milibus prefectus		<i>Decapolitanus</i> , episcopus aut dominus illius civitatis
			100

³⁶⁹ Iob 34,27.

	<i>Decussus</i> zhrzen [zhrzien]		<i>Demens</i> mdlý [mdlí], <i>amens, sine mente</i>
	<i>Decrepitus</i> ostarný [oftarny]		<i>Dentatim</i> zubaté železo [zubate železo]
	<i>Decermiculum</i> pentlík [pentlík]		55 <i>Densum</i> hustý [hufty]
	<i>Dedax</i> příslovie [přízřelí]		<i>Densatum</i> hustě děláno [huftie díelano]
5	<i>Deditus</i> poddán [poddan]		<i>Depositor</i> skladač [kladacz]
	<i>Dederius</i> dobrovolný k službě [dobrowolny k służbie]		<i>Deprivatus, vilis effectus</i>
	<i>Dedignacio</i> nedostojenstvie [nedostojenstwo]		<i>Depactacio</i> smlúva [fmluwa]
10	<i>Defacatus, -ta, -tum</i> , učištie [vcizštie]	60	<i>Depalata, manifesta</i>
	<i>Defatigatus, lassatus</i> , ustalý [vftaly]		<i>Depaccio, pacis capcio</i>
	<i>Despumatus</i> spěňený [spienieny]		<i>Depudescens, impudens esse incipiens</i>
	<i>Dedicato, id est deputato</i>		<i>Deportacio</i> večná pomoc v práve [wieczna pomocz w prawie]
15	<i>Deferentibus, accusantibus</i>	65	<i>Depopulator</i> pustnár [pustnarz]
	<i>Deflorata</i> poškrvnená panenstvie [poskrwieniena panenstwo]		<i>Depopulatus</i> opuštěn [opustien]
	<i>Defessus</i> ustalý [vftaly]		<i>Depeculatus</i>
	<i>Defectis, afflictis, haustis</i>		<i>Depostfetantes</i> zmrle [zmrle]
20	<i>Defunctus</i> umrlý [vmrly]	70	<i>Depresse, humiliter</i>
	<i>Degenera, vilifica</i> , chlapkyně [chlapkynie]		<i>Desidia</i> lenosť [lenost] aut bláznovstvie [blaznowstwo]
	<i>Deflagratum, consumptum</i>		(41va) <i>Desertor</i> ktož se sám tupí [ktož se sam tupíj] aut hanie [hanie]
	<i>Degulator</i> obžierce [obziecze] aut	75	<i>Dessumpciones, debitorum exposiciones</i>
25	lakomý [lakomy]		<i>Desub</i> zezpod [zezpod]
	<i>Deformatus, dehonestatus</i>		<i>Despotes, dominatores</i>
	<i>Delticus</i>		<i>Detestatus</i> proklatý [proklaty]
	<i>Defrensum, detritum</i>	80	<i>De premioribus, id est de minoribus</i>
	<i>Delator</i> sok [fok]		<i>Detraccio</i> utrhanie [vtrhanie]
30	<i>Defunctorium, leve transitorium</i>		<i>Detrusus, id est dempsus</i>
	<i>Delatura, delacio idem</i> , osočenie [osoczenie]		<i>Detractor</i> utrhač [vtrhacz]
	<i>Delibrium aut delubrum</i> modla [modla]		<i>Detestabilis, abominabilis</i>
35	(41rb) <i>Degener, ignobilis aut turpiter</i>	85	<i>Denuo</i> skuoro [kuoro], ihned [yhned] aut zase [zase]
	<i>vivens</i> , chlap [chlapp]		<i>Devium</i> bludná cesta v lese [bludna czefta w lefe] aut stráň [stran]
	<i>Delibacio</i> pokušenie [pokuszenie]		<i>Detriminaciones</i> doličovanie [doliczowanie]
	<i>Delibutus</i> zmazán [zmazan]	90	<i>Demum</i> najposlész [naiposlez]
	<i>Delicie</i> rozkoš [rozkoš]		<i>Deutronomium, secunda lex</i>
	<i>Degluptus, pelle exutus</i>		<i>Deinceps</i> potom [potom]
40	<i>Degravidem, celaturam</i>		<i>Deorsum</i> nížce [nizcze]
	<i>Delirus</i> nemúdry [nemudry]	95	<i>Devolutio</i> otkázanie [otkazanie]
	<i>Dericolo, deum occidens</i>		<i>Devotus</i> nábožný [nabožny]
	<i>Deliramentum</i> bláznovstvie [blaznowstwo]		<i>Devocio</i> náboženstvie [nabozenstwo]
45	<i>Delictum</i> hriech u Buoh [hrziech v buoh]		<i>Devotacio</i> treskanie [treskanie]
	<i>Delectus, electus</i> , z jiných vyvolený [z ginych wywolony]		<i>Detrimentum</i> škoda [škoda]
	<i>Delenificus</i> tichý řečník [tichy rzecznik]	100	<i>Degener</i> neurozený [neurozeny] aut chlap [chlapp]
	<i>Defrensum, detritum</i>		<i>Dextrocinium</i> krása [krafa]
50	<i>Deliffines, belue marine</i>		<i>Dextralium, ornamenta manuum</i>
	<i>Demeritum</i> zaslúženie [zafluzenie]		
	<i>Demoritus, populus mire severitatis</i>		

	<i>Dexteris dederunt, manibus firmaverunt fidem</i>		<i>Diffamatus, divulgatus</i>
	<i>Dexteris securis dextrabilis</i>		<i>Differencia rozdiel [rozdiel]</i>
	<i>Deicola, colens deum</i>	55	<i>Dignatium milostivá priezen [miloťtiwa przezen] aut jed [ged]</i>
5	<i>Deuteron dicitur latine nova lex, inde deuteronius liber, id est secunda lex. Quia replicat ea, que dicta sunt ita tamen, que nova videtur.</i>		<i>Dignacio duostojenstvie [duoťtogenťtwie]</i>
	(41vb) <i>Dya svaté [fwate]</i>		<i>Dictator skladač [ťladacž]</i>
10	<i>Dyaforeticum</i>		<i>Digamie, secunde nupcie</i>
	<i>Dyaletica, duorum disputacio</i>	60	<i>Diameter, linia recta loquendi</i>
	<i>Dyapsalma puol žalmu [puol žalmu]</i>		<i>Dictamen složenie [ťloženie]</i>
	<i>Dyaphanum prozřenie [prozřenie]</i>		<i>Dissologia, sermo duarum dictionum</i>
	<i>Dyameron dva dny [dwa dny]</i>		<i>Dialitos, dissolutio plurimorum</i>
15	<i>Dyalexis, disputacio</i>		<i>Distidium, carmen duorum versuum</i>
	<i>Dyagnoscitum, cognicio</i>	65	<i>Dieresis, unius silabe in duas divisio</i>
	<i>Dyarium denní pokrm [denny pokrm]</i>		<i>Dies plena</i>
	<i>Diameter, linea ducta per centrum</i>		<i>Divulgus rozšřen [rozťšřen]</i>
	<i>Diacium dennie mzda [dennie mzda]</i>		<i>Diffamatus rozmnožen [rozmnožen] aut rozvolán [rozvolan]</i>
20	<i>Diaphonia nerovné zpívanie [nerovne zpívanie]</i>	70	<i>Diluculum svítanie [ťwítanie]</i>
	<i>Diadema králova koruna [kralova koruna]</i>		<i>Diascesma significat vocis spatium ex duobus vel pluribus sonis aptatum.</i>
	<i>Diaphoris otevřenie potných děr [otewřenie potných děr]</i>		<i>Diluvium potopa [potota]</i>
25	<i>Didragma</i>		<i>Dilutus rozmyt [rozmyt]</i>
	<i>Diascole, distinctio</i>	75	<i>Dilopostes blaňky [blanky]</i>
	<i>Dialecticus mluvný [mluwny]</i>		<i>Dione dicitur venus pulcra.</i>
	<i>Diaspermacio, ex seminibus confecte</i>		<i>Diludium rozličné hranie [rozliczne hranie]</i>
	<i>Diaria, annona</i>		<i>Diminutio pomenšenie [pomenťšenie]</i>
30	<i>Dialogus dvůřečí [dwuřeczij]</i>	80	<i>Diuus dlúhý [dluhy]</i>
	<i>Diafragma</i>		<i>Divolares, wilissime meretrices</i>
	<i>Diacestna, implicibus consonis spacium</i>		<i>Dinastica duostojenstvie [duoťtogenstvie]</i>
	<i>Dicio bohatstvie [bohatťtwie], panstvie [panťtwie] aut moc [mocz]</i>		<i>Diota vinná bečka [wínna becška] aut stoudev [ťtaudew]</i>
35	<i>Dicax klevetný [klewetny] aut blekotný [blekotny], id est facetus vel falsus</i>	85	(42rb) <i>Diothesis obrana [obrana], ohrada [ohrada] aut honitba [honitba]</i>
	<i>Dica vrub [wrub]</i>		<i>Dionisia, lapis niger</i>
	<i>Dieta, observancia legis</i>		<i>Diplonia složitý list [ťložiti list]</i>
	<i>Didimus, geminus</i>		<i>Diplosa, divisa</i>
40	<i>Dicilis učedlný [vczedlny]</i>	90	<i>Diptica destky s púzdrem [deťťky s púzdrem]</i>
	<i>Dieticus, regularis</i>		<i>Dipondius váženie [waženie], dvú šartú těžkost [dwa ťťartu tiežkost]</i>
	<i>Didascalus mistr [mistr]</i>		<i>Dipplum</i>
	<i>Didascalicus mistrovstvie [mistrówťtwie]</i>	95	<i>Dipplonia, -e, duplex locucio</i>
	<i>Decet, id est convenit, slušie <se> [ťluťťie]</i>		<i>Dipplonis dvojenásob [dwoogenaťob], id est duplex vestis aut significat confusionem.</i>
45	<i>Dialegisten, disputare</i>		<i>Dirus nemilosrdný [nemíloťrdny], ukrutný [vkrutny]</i>
	(42ra) <i>Diffissus, desperatus</i>	100	<i>Dipplonius, id est duplicatus</i>
	<i>Didax učenie [vcženie]</i>		<i>Disciplina ctnost [cztnoť] aut kázen [kazen]</i>
	<i>Diota, vas vinarum</i>		<i>Discrimen škoda [ťškoda]</i>
50	<i>Didactus učedlník [vczedlník]</i>		
	<i>Diascasis, dissensio armorum</i>		
	<i>Diametraliter</i>		

- Discus* mísa [mífa] aut okřín [okrzín]
Discoforus mísynoše [mífynoffe], in
*prologo Danielis*³⁷⁰
Discus, divisus dispendium
- 5 *Dispensator* zastavač [zařawacz]
Discriniculum, ornamentum virginis
Dispensacio zastávanie [zařawanie]
Diffidentes, discordantes
Diplonarius, duplicator
- 10 *Discidium* zařezanie [zarřezanie] aut
usmrcenie [vřmrtćenie]
Discolus, indisciplinatus, nectný
[necztny]
Distinccio rozdělení [rozdielenie]
15 *Disertus* mluvný [mluwny] aut pustý
[pusty]
Dieta diei
Disertudo mluvnost [mluwnost] aut
pústka [puřtka]
- 20 *Disteria* kratochvilné [krathochwílné] aut
kunřtavné slovo [kunřtawne flowo]
Dissenteria řervená nemoc [cřřwena
nemocz], id est passio intestinorum
Distensus rozpat [rozpat]
25 *Dissociatus* rozdělen [rozdielen]
(42va) *Diesis, spacium quoddam et*
deduccio sonum vergens
Dialis, quottidianus
Discordiosus idem
- 30 *Discors* svárný [řwary]
Discensio díelo [díelo] aut úsilé [vřyle]
Dispar nerovný [nerowny]
Discepcio sváření [řwarřenie],
controversia
- 35 *Dittericium, -cii, verbum iocosum, id est*
dictum
Dissensio krikování [krykowání]
Dilatacio rozřříření [rozřřirřenie]
Digma idem, quod urina
- 40 *Dilacio* prodlení [prodlenie]
Discolor rozličné barvy [rozličné barwy]
Diworcium rozdávání [rozdawanie],
rozvedení [rozwedenie], *separacio viri*
cum muliere, quod non potest solvere
45 *debitum.*
Divinator mudromluvný [mudromluwny]
Diverticulum tajné místo [taynee místo]
Diversorium hostinnice [hořtínnícze]
Diotrepes, princeps hereticorum, id est
50 *heresiarcha*
- Diutinus* nespěšný [neřpěřřny]
Diutinum, id est diu durabile
Divulsum, diruptum
Diuturnus, id est longus, perpetuus
- 55 *Divinacula, sortes*
Diurnus denní mzda [denníe mzda]
Divinacio, vaticinium, proroctvie
[proroctwíe]
Dilaniacio rozřřhání [rozřřhanie]
60 *Distancia* rozdělení [rozdielenie]
Disposicio dobrá tvárnost [dobra twarnost]
Divaricalcum, disiunctum
Docile
Docibile učedlná [vczedlna], ad
65 *docendum facile*
Docilis učedlný [vczedlny]
(42vb) *Dogma* učení [vczenie], id est
doctrina aut constitucio
Doctiloteca řákový duom [řakowý duom]
- 70 *Doloppes, puri milites*
Dodrans, novem uncie
Dolus, id est fraus
Dolosus lstivý [lřřřwy]
Dolabrum bradátice [bradátícze], id est
75 *bipennis*
Dodo, dea maris
Dolon pošva [pořřwa]
Dolones, vagine ligne, in quibus latet
pugio.
- 80 *Dolitega* věko [wíeko]
Dotalicium věnný dar [wíenny dar]
Dodona, silva proprie, ubi responsa
dabantur.
Dos idem, duvor [dwuor] aut forberk
85 *[forberk]*
Dosis darování [darowanie]
Donarium dar [dar] aut locus, ubi
collocantur oblata.
Donativum idem
- 90 *Donatus, dono ditatus*
Dor, terris straconis
Dominium panství [panřtwíe]
Dolice, columne, rotunde
Dotalis, doti asscriptus
- 95 *Doma, -tis, sumitas domus*
Donacio, cuiuslibet rei transaccio
Droma ručé [rucze] aut spěšné široké
lodě [řpěřřne řřiroke lodie]
Dromedarius
- 100 *Dromos grece, cursus latine*
Dosmus, asinini coloris

³⁷⁰ Hieronymus, *Prologus in Danihele* 1342,35.

- Doricus, grecus*
Dornicacio, reditus ad propria
Dorcas, proprium nomen cuiusdam mulieris aut grece interpretatur videre aut cernere.
 5 *Dorsale chřbetnice [chrřbetnřcze]*
(43ra) *Domesticus podružnřk [podružnřk]*
Dorcium, quedam mulier sic dicta causa adulacionis
 10 *Domicilium přiebytek [prřřiebytek], nidus avis*
Domesticum, familiare
Donabilis, donum gratuitum
Doniferus, qui fert dona.
 15 *Si dorcas, dorcas lupus non est tibi dorcas.*
Dorcas grece, id est videre interpretatur latine. Unde Dorco, verbum grecum, id est video. Unde hec dorcas, -dis, id est capras eo, quod acute videat et de longinquo, hec cum ardua et excelsa teneant et in sublime habitent. Item dorcas est proprium nomen mulieris, de qua habetur Actuum, et tantum
 20 *valet sicut Thabita, hec Katholicon*³⁷¹.
Ductile lehce vodnie [lehcze wodnye]
Ducator, nutritor
Duellum, bellum inter duos
Dulcedo sladkost [řladkofř]
 30 *Dulcor sladoň [řladon]*
Dulcoracio sladce uřinřnie [řladcze vcřřinřnie]
Dume, spine rubis implicate
Dulia modla [modla], stvořenř svřtosti
 35 *[řřtworřzene řwatořřř]*
Dumetum chrastina [chrařřřna], id est spineta
Dumus chrast [chrařř]
Drusus, paciens aut rigidus
 40 *Ebrietas opilstvřie [opřřřřřwřie]*
Ea tempestate v tu dobu [w tu dobu], v ten řas [w ten řzas]
Eatus, iudex infernalis
Eatenus, id est proto [proto], řřmřř řřmřř
 45 *[gymřř řřmřř]*
Eatides, Eati nepos
Ebes tvrdř mysli [twrdee myřřli], rozumu [rozumu]
- (43rb)** *Ebetudo tvrdost [twrdořř], hlřpost [hlřpořř]*
 50 *Ebdeas sedm dnř [ředm dnřř]*
Dodeas osm dnř [ofřm dnřř]
Eburneus slonovř [řlonowy]
Ebrones, pauperes
 55 *Ebilustrum dvaceti let [dwadczetř let]*
Ebionetece, retice
Ebrius, ad tempus
Ebriosus, semper multum bibens
Echo, sonus aeris, ozvřnie [ozwanřie]
 60 *Eculeus řibenice [řřibenřcze], pranřř [pranerř] aut přdlo [padlo]*
Echmus, semipedilis pisculus
Edes duom [duom]
Ecclima, concio, convocacio
 65 *Ecclesiasticus, concionator*
Edicula domřek [domřcek]
Econes, sacerdotes rustici
Edilis vrřtnř [wratny] aut hospodřřř [hořřpodarř] aut osedľř [ořředly] vel
 70 *hausknecht [haufknecht]*
Edituus vrřtnř [wratny]
Edomi, Boree, venti Tracie
Edilium srub [řrub] aut honor
Editicius, iudex, quem una pars elegit.
 75 *Edax obřernř [obřerny], vorator, id est gulosus*
Edulio, pregustativa comestio
Edacitas obřerstvřie [obřerřřwřie], id est avara comestio
 80 *Edulium řpřře [řřpřře], krmřř [krmřř], Genesis 28³⁷² capitulo*
Edituus, ianitor edis aut custos domus, Ezechielis XLIII³⁷³
Educacio napasenie [napařřenie]
 85 *Edurus, nimium durus*
Edentulus bezzubř [bezzuby], id est sine dentibus
Edom, filius Ezau, a quo civitas sic dicta est.
 90 *Edentatus bezzubř [bezzuby]*
Edissa, urbs Mesopotamie
(43va) *Edrabi biskupova moc [břřkupowa mocz]*
Edera břřřřtan [břřřřczřtan]
 95 *Edus kozlec [kozlecz]*
Edictum krřlovo přřkazanie [krřlovo přřkazanie], vřpovřd [wypowied]

³⁷¹ Johannes Januensis de Balbis, *Catholicon*, De littera D s.v. Dorcas.

³⁷² Srov. Gn 25,34.

³⁷³ Srov. Ez 44,11.

- Editum* učiněno [včíněno]
Editomatus vyvržen [wyvržen]
Edicio učinění [vczínění], *id est*
translacio
- 5 *Efferram, id est extorram*
Edificium stavenie [ftawenie]
Effeminatus měkký od tělesné mdloby
[míekky od tíelefne mdloby] *aut* nemoci
[nemoczy], *molles enervati ad*
- 10 *fragilitatem femine deducti, Iob 3^{o374}*
Effugium útěka [vtíeka]
Effabile výmluvné [vymluwne], *quod*
effari potest.
Effrenus
- 15 *Effrenatus idem*
Effemeris, actus singulorum dierum
Effectus čin [czín] *aut* skutek [fkutek]
Effeta, id est adaperire
Effrenis, id est sine freno
- 20 *Effrons* nestydlivý [neftydliwy]
Efferus nestydlivý [neftydlíwi],
asperitatem habens
Efficax mocný [moczny], *industriis, agilis*
Efficacia moc [moc]
- 25 *Effot, vestis sacerdotalis*
Effigies obraz [obraz] *aut* přirovnání
[przirownanie]
Effusi, cum impetu missi
Effractor vylámač [wylamacz]
- 30 *Effugium, effectus fuge*
Effebis mladý [mlady], krásný člověk
[kraľny człowiek]
Egestas chudoba [chudoba] *aut*
potřebnost [potrzebnořt]
- 35 *Eger animo, id est egrotus corpore,*
nemocný [nemoczny]
Egestuosus, miser, pressus
Egiloca vočný otok [woczny otok]
Egilopium, vulnus, quod inter oculum
- 40 *nascitur.*
(43vb) *Egloceros* jednorohý kozel
[gednorohy kozel]
Egrotaticus, qui frequenter infirmatur.
Egloga ovčí hlas [owczí hlas] *aut* leccio
- 45 *Egis, -dis, oblečený štít koží [obleczeny*
řtít kožíj]
Exubitus řvání [rřwaníe] *aut* plakání
[plakaníe]
Eyda, scutum Iovis
- 50 *Elegans* výborný [wyborny], krásný
[kraľny]
El, deus fortis
Elegancia krása [kraľa]
Elasis, agitacio
- 55 *Elementarius* mistr hvězdář [mířtr
hwíezdarž]
Elinguis bez jazyku [bez yazíku]
Elixum uvařeno [vwarženo]
Elicosis, exulceracio stomachi
- 60 *Elicinium* vodná nádoba [wodna nadoba]
Elisus povržen [powržen]
Eligiatum, carmen, quod miseris
convenit.
Elegium řelenie [řeleníe], *predicacio sive*
- 65 *divinacio malorum*
Elogium
Elbus, color medius inter nigrum et
album
- Elephantinus* slonový [řlonowy] *aut*
- 70 *padúcie* nemoc [paduczie nemocz]
Elumbus nestatečný [neřtateczny]
Elate vysoce [wyřlocze]
Electrum měd [míed] *aut* pryskyřice
[pryřkyřícze]
- 75 *Electra* řkořepina [řkoržepina] *aut* soror
Orestris
Elementum slovo [řlowo] *aut* řivel [říwel]
Eligans, veritus, sponsus
Emissarius, ad flagicium faciendum
- 80 *Emissus, qui emittuntur ad facta*
principum adimplenda.
Emancipacio, absolucio
Emisperium puol oblícení [puol
oblíczení]
- 85 **(44ra)** *Emancipatus, manu missus,*
vyhořtěný [wyhořřtíeny]
Emulus, zeli imitator aut zelans
Emachites, qui tute re solutus in colorem
feriginam veniat.
- 90 *Empticus* zakúpenec [zakupenecz]
Emulacio závist [zawířt] *aut* sočení
[řoczení] *aut* milost [mířlořt]
Emulator zřý [zřy], myřlivý [myřřlíwy]
Emolimentum zisk [zřylk], *cuiuscumque*
- 95 *rei aquisicio*
Emblema, varietas pavimenti
Eminencia převýřšení [prřewyřřšení]
Emicadium, vas olearium
Emunctorium otřímácie řelezo
- 100 [otřímáczíe řelezo], *unde candela*
extingwitur.

³⁷⁴ Srov. Iob 36,14.

- Emax kupec [kupecz], emendianidus
 Emigranius, vermis capitis
 Emptorium trh [trh]
 Eminus daleko [daleko], longe
 5 Emina vinná miera [vinna miera]
 Emorrois, fluxus sanguinis aut aspis
 sanguinum ictus desiderans facere
 Empireum ohnivé nebe [ohníwe nebe]
 Emplastrum plást [plášt], flastr [flaštr]
 10 Emorroides, mulieres fluxum sanguinis
 pacientes
 Emptoicus ktož krví plije [ktož krwíj
 plíge]
 Emaus significat desiderium consilii et
 15 significat pauperes Cristi, qui volunt
 adimplere id consilium: Vade et vende
 omnia, que habes et da pauperibus.³⁷⁵
 Embotus nálevka [nalewka]
 Emeritus starý rytieř [řtary rytierř] aut
 20 okrajek [okragek]
 Emblema kus zlata [kus zlatta] aut
 nezaslužilý [nezařlužily]
 Empticum nájemný pacholek [nagemní
 pacholek]
 25 Embolismus hruden [hruden]
 Emustarius myšie osidlo [myřřie ofydlo]
 Emulcens libý [liby]
 (44rb) Emula, id est invidia persecutrix.
 Emollitum, id est mollificatum et
 30 molinatum ad presenciam
 Ennon údol [vdol]
 Ennos kozel [kozel]
 Ennoicus kozák [kozak]
 Enidros, columber in aqua vivens
 35 Enchiridion, manualis liber
 Eneum měděné [míedíene]
 Enidros, gemma in aqua, aqua velut
 inclusa videtur.
 Engadi, id est Yericho
 40 Encenia posvěcenie kostela [pořřwíeczenie
 kořřtela]
 Elchelcidus, unus de Gigantibus
 Enceniatus obnoven [obnowen]
 Energuminus občarován [obczarowan]
 45 aut fantasticus
 Enosorum, vas vinarium
 Energia hluchost [hluchoft], fantasia vel
 insania
 Endecas deset let [defet let]
 50 Enochilis, piscis

³⁷⁵ Mc 10,21.

- Enigma, obscura sententia, vyloženie
 tajné [wyloženie tayne]
 Enervatus ochromen [ochromen]
 Enolitus
 55 Eologia, laudes enucleate
 Endeuchia starost plná [řtaroft plna]
 Enixa poroditedlnice [porodítedlnícze] aut
 ponížená [ponířzena]
 Ens et essencia byt [byt]
 60 Empiritici, experienciam solam sectantes
 Ephot úzká řněná kořřile [vzka řněna
 kořřile]
 Epiredium
 Epididium, carmen cadaveri nondum
 65 sepulto
 Ephi miera tří měř [míera trřij míer],
 Levitici V³⁷⁶
 (44vb) Ephitonia, abbreviatio
 Ephebus velmi krásný mládenec [welmi
 70 krafny mladenecz]
 Episcilium pilěřská střecha [pilerřřka
 řřřřecha]
 Epistrum sýřen [bírřen]
 Epacte, adiectores ad lunam
 75 Epitalanum, carmen nupcialae aut
 conviviae, Thobie VIII³⁷⁷
 Epule hospodářství [hořřpodarřřřřřř]
 Epinalenesis, sermonis principium
 Eptalum sedmeroduché [ředmeroduche]
 80 Ephemeris, unius diei narratio
 Epigma svrchupis [řvrchupís], id est
 titulus insuper scriptus
 Epiphania, superna apparicio
 Epicauterium niestěje [níestěje] aut
 85 komín [komín] vel krb [krb]
 Epilogus řeč krátká [řřřřřř kratka]
 Epulum, cibus sive convivium,
 Iudith 16³⁷⁸
 Epimitides vrub [wrub]
 90 Epichenum zmieřený rod [zmířřěnění rod],
 incertum super genere
 Epitaculum
 Epidronius, velum secunde amplitudinis
 Epitaphium písmo ryté [pířřmo ryte]
 95 Epilemsis
 Epimiticum, concupiscibile
 Epilencia padúcie nemoc [paduczie
 nemocz]

³⁷⁶ Lv 5,11.

³⁷⁷ Srov. Tob 8,21.

³⁷⁸ Idt 16,25.

- Epithia, ornamenta equorum*
Epitalia
Equalis rovný [rowny]
Equanimus trpělivý [trpělivý]
5 *Equitissa, femina equitans*
Equistancia rovné rozdělení [rowne
rozdělení]
Equester jezdec [gezdecz]
Equigium závod [zawod]
10 *Equleus, quoddam tormentum*
Equirea svěřepice [fwerzepicze]
Equiferus divoký kuň [díwoky kuon]
(44vb) *Equistacium, id est stabulum*
Equimanus s vobů rukú [s uobu ruku]
15 *Equitatus, -tui, jiezda* [gíezda]
Equinoccium dvénásob [dwenafob], *id est*
equalitas noccium
Equor, id est mare
Equus rovný [rowny] *aut* pravý [prawy],
20 *dicitur quasi iustus.*
Erus pán [pan]
Era paní [paníj]
Eracliti, heretici ab Eraclio
Errarius mědnář [míednarž]
25 *Ferramentum* okuje [okuge]
Eratus, reus e re, id est obligatus
Errarium, locus thesaurorum
Erebus, locus apud inferos
Ergasculum temnice [temnícze] *aut*
30 *šatlava* [šatlawaw]
Erga eum proti němu [proti níemu] *aut*
vedle jeho [wedle gehow]
E regione, id est ex opposito
Ergasca úsilník [vfylník]
35 *Erraticus* početný [poczefny] *aut* bludný
[bludny]
Erroneus bludné mysli [bludne mylí]
Erumpna psota [pfota]
Erumpnosus psotný [pfotny],
40 *calumpniosus*
Erilis, ditatus, zpanilý [zpaníly]
Eruca húsenice [huśenícze]
Ergastes, operator
Ermula, statua sine manibus
45 *Erpica* brána [brana]
Ermenciata, interpretaciones
Erpicarius branný kuň [branny kuon]
Ermiscion, lapis ignei coloris
Erugo rez [rez]
50 *Eromancia, divinacio ex aere*
- E regione* nad zemí [nad zemí] *aut* země
[zemíe], *Ezechielis*³⁷⁹: *ultio*
(45ra) *Erros* rozlezení milosti
[rozlezení míloŧí]
55 *Erinus, fluvius Asye*
Erreus, virile menbrum
Erro, -onis, id est errabundus
Erbum víkev [wykew]
Ermes zedník [zedník]
60 *Ermonia* zednictvo [zednicztwo]
Erminatus, mons
Ermofroditus náměsečník
[namíeffeczník], puol ženy a puol muže
[puol ženy a puol muže]
65 *Eructo* říhám [ržíham]
Eructacio vyřihnutí [wyržíhnutí]
Eritonius, rex Atinensis
Estuarius světnice [fwíetnícze]
Estuus letní [letníj]
70 *Estimacio* mněníe [mníeníe]
Esperus, stella, que prima vespere
apparet.
Ethica, moralis sciencia, mravné uměníe
[mrawne vmíeníe]
75 *Ethicus* mravný [mrawny], *virtuosus*
Ethnicus, gentilis
Erroclisis rozličné sehnutíe [rozlične
ŧehnutí]
Ethimologia zvláštníe vykládání
80 [zwlaŧŧníe wykładání]
Eternum na věky [na wíeky]
Etas věk [wiek], *spacium C annorum*
Ether pod nebem [pod nebem]
Etustica, mons et insula
85 *Ewum* věčně [wieczníe]
Eufonia, bonus et dulcis sonus
Euwangelium dobré zvěstování [dobře
zwíeŧtowanie]
Ewangelium převrácené zvěstování
90 [przewraczene zwíeŧtowanie]
Eugenius šlechetný [ŧlechetný] *aut*
urozený [vrozeny]
Evisceratus, exinanitus
Eugenita dobrá zpuosoba [dobrá
zpuoŧoba]
95 *Eeuxoppa, tertia pars mundi*
Euoppa
(45rb) *Eutheca* dobrý hospodář [dobry
hoŧpodarž]

³⁷⁹ Ez 25,12.

- Eunuchus* uzdravený muž [vzdraweny muž], *Genesis* 39³⁸⁰, aut kleštěnec [klešťienecz]
Eudoxia, bona gloria
5 *Eudulia*, bonus servitus
Evidencius, id est apercius
Eulogium dobrořečenie [dobrorzeczénie], bonus sermo vel ratio
Eurippus, reciprocus tersus
10 *Eulogia* dar [dar]
Enecta, id est promota
Eucariton dobrý dar [dobry dar] aut milost [míloŝt]
Eunuchie, -arum, id est delície
15 *Eucaristia* Boží tělo [boží tělo], id est bona gracia
Eucraton dobrého přirození [dobrehó přírozeníe]
Eumenis, in bono deficiens, scilicet furia
20 *Ehunos* dobromluvce [dobromluwczé]
Euterpe libé zpívanie [libee zpiewanie]
Eumorphos dobré zjednání [dobree zgednaníe]
E vestigio ihned [yhned]
25 *Eurus* vietr [wietr]
Eugastorium dobrá krčma [dobrá krčzma]
Eventus zčestie [zczęŝtíe] aut příhoda [príhoda]
Eufferbium, herba sic dicta, quod eius
30 *sucus acuit visum oculorum, cuius tanta vis est, quod duris carnibus adiecta cicius illas coqui compellit.*
Eusebius, id est pius
Exceptorium čisterna [czíŝterna]
35 *Exactis*, completis et compulsis
Examitum, examit
Exalans, exspirans
Exemplum příklad [príklad]
Exanimatus, id est examius, effitus
40 **(45va)** *Exagerant*, id est augmentant
Exemplar příkladník [príkladník]
Ex basan, id est ex gentibus
Excellencia převýšení [przewyŝnienie]
Ex appla, id est ex culpa
45 *Exortacio* navedenie [nawedeníe]
Extum kravie droby [krawíe droby]
Exaticum, genus ordeí, okrn [okkrn]
Extalis idem
Excerpta, queque neccessaria
50 *Exedra* kněžská stolice [kníežlka ŝtolícze]
- Execraccio* prokleenie [prokleníe]
Excitus, evocatus
Execrabilis proklatý [proklatí], abhominabilis, neřádný [neržadny]
55 *Excussor*, gladiator
Excubito ponocník [ponoczník]
Excubie bdětby [bdietby], *Ezechielis* 22³⁸¹
Excetra, multorum capitum serpens
60 *Exameron* mzda na týden [mzda na tyden]
Examen pokušení [pokušéníe]
Exaccio, peticio
Exactor šosněř [ŝoŝnerž], importunus petitor vel násilník [nafylník]
65 *Excultus*, eloquens, eruditus
Exercicium obyčej [obíczeg]
Exercitacio, meditacio
Exdignus, non dignus
Exercitus roj [ruog]
70 *Exedra*, id est vestibulum
Exequatum, equiparatum
Exicium umřenie [vmrzenie]
Exhereditatus, extra hereditatem factus
Exicialis umrlý [vmrlý], mortiferum
75 *periculosum*
Excidium obrácenie [obratczenie] aut usmrcenie [vmrťczenie]
(45vb) *Externus* vně [wníe], extraneus
Exertus, expeditus
80 *Exterminum* zkažení [zkažení]
Externum sváření [ŝwarzenie]
Excelsum vysoko [wyŝoko]
Ex obliquo zpátkem [zpatkem]
Excessus dopuštění [dopuŝténíe]
85 *Exornatus*, exspoliatus
Exibi, modice
Exosus, qui aliquem odit.
Expedicio vojna [woyna], panství [panŝtwie]
90 *Exparta*, partim variata
Explorator ŝpeheř [ŝpeherž]
Expense, studiose, enixe
Extorsio vytištění [wytiŝténíe]
Expiabilis, immundus
95 *Exanimis* umrlý [vmrlý]
Expiamenta, placamenta
Exequie, proseciones funeris
Explicacio, valde placacio
Exequialia
100 *Expositus*, id est abiectus

³⁸⁰ Gn 39,1.

³⁸¹ Nenalezeno, srov. 4 Rg 11,6.

- Exilis* malý [maly], *pauper aut tercius*
Exiguus idem
Exta, intestina
Expuncta, exacta, expleta
5 *Eximius* veľiký [weliky], *quasi valde*
emineus
Extrarium, *quasi extraneum*
Expiacio očistenie [oczišťenie]
Expers, sine crimine
10 *Extasis*, *mentis defectus*, *excessus*
Exunie, extrema, novissima
Excors blázen [blazen]
Extispex, *qui extra inspicit*.
(46ra) *Exspes* bez naděje [bez nadzieje]
15 *Exuberans*, *habundans*
Exotica cizie rúcho [czizie rucho]
Extales
Exul zahnaný [zahnany], *vypověděný*
[iwypowiedieny]
20 *Exterminator*, *qui expellitur a terris*.
Exilium vyvrženie [wywrzenie]
Exterris, *exul*, *de patria pulsus*
Exorcista zaklínač [zaklinacz]
Extrea, abortiva
25 *Exorcismus* prvklat [prwoklat]
Exodium, *canticum turpe*
Exordium počátek [poczatek]
Explosi, *extincti*
Extinuus poslední [poslednij]
30 *Eximius*, *summus aut infimus*
Expeditus zpraven [zprawen], *id est*
absolutus, *agilis*
Expastus zlačnĕl [zlaczniel]
Exsors bez zčestie [bez czestie], *extra*
35 *sortem*
Exutus, *de quo nihil super est*.
Exinanitus pokořen [pokorzen]
Exinanita, *evacuata*
Exprobracio trestanie [trestanie] *aut*
40 *zvrženie* [zwrzenie], *insultacio*,
*Machabeorum IIII*³⁸²
Extollencia pýcha [pycha]
Expansus rozšířen [rozširzen] *aut* rozpat
[rozpat]
45 *Exasperacio* lákanie [lakanie] *aut*
ohorčenie [ohorczenie]
Exacerbacio rozhněvání [rozhniewanie]
Exlex, *qui sine lege*, *vyvrženec*
[wywrzenecz]

³⁸² Srov. 2 Mcc 7,24.

- 50 *Expergiscens* procítily [procytily],
bedlivý [bedliwy]
Exspirans umierající [vmieragiczy]
Exomologesis, *confessio*
Expers nedielný [nedielny], *sine parte*
55 *Extrix* šíje [šige]
(46rb) *Expensa* ztrava [ztrawa]
Expensus protrávený [protraweny]
Extimplo ihned [yhned]
Exoletus přirostlý [przirostiti]
60 *Explicita*, *expedita*
Excedra, *kathedra*
Exsecucio, *complecio*
Exterum, *id est extraneum*
Faber kovář [kowarz]
65 *Fabra*
Fabernalis navium
Fabricator
Fabrateria, *domus fabrorum*
Fibrica výhně [wyhníe], *quoniam capitur*
70 *pro claustro aut monasterio*, *unde*
scribitur: Quatenus in subsidium
uri.³⁸³
Fabrice *monasterii* pomoc na stavenie
kláštera [pomocz na stawenie klastera]
75 *aut* kostela [kostela]
Fabulones, *fabularum inventores*
Fabrilia nádobie [nadobie]
Fabre myslivě [myśliwie], *ingeniose*,
docte
80 *Fabraternus*, *civis Fabratorie*, *quia*
eciam Fabratoria dicitur esse civitas.
Fabre *factum* uměním učiněno [vmieniem
vczínienno]
Fabuloni básnař [bofnarz]
85 *Fabula* báseň [bafen]
Fabella, *diminutivum*
Fabaricus, *id est cantor*
Faccio, *id est sedicio*
Facciosus lestník [leśnik], *deceptor*
90 *Facientibus*, *deficientibus*
Facetus mluvny [mluwny], *festinus* *aut*
qui iocos factis comendat.
Facies mluvnost [mluwnost], *lepor*,
urbanitas
95 *Facilis* lehký [lehky] *aut* snadný [fnadny]
(46va) *Faciliter* lehce [lehcze], *snadně*
[fnadnie]
Facilitas snadnost [fnadnost]
Fax pochodně [pochodnie]

³⁸³ Nenalezeno.

	<i>Facula</i> pochodnička [pochodniczka]		<i>Flamivoma, nubes, que vomit flammas.</i>
	<i>Flacteus</i> suchý [suchy]		<i>Flameum</i> šlojier [mlogierz]
	<i>Flactencia</i> súš [such]	55	<i>Famosus</i> slovný [slovný]
	<i>Facundus</i> výmluvný [wymluwny],		<i>Famen</i> řeč [rzecz]
5	<i>eloquens</i>		<i>Familiare, domesticum</i>
	<i>Facundia</i> výmluvnost [wymluwność]		<i>Famentum</i> mast [maft]
	<i>Facultas</i> moc [moc] aut statek [statek]		<i>Familiaritas, amicitia</i>
	<i>Facinus, peccatum aut misera contra</i>	60	<i>Famulus</i>
	<i>homines in bono et in malo</i>		<i>Famulatus, debitum obsequium</i>
10	<i>Flagicium, misera contra deum, hřiech</i>		<i>Famidicus</i> slovný [slovný] aut
	[hrěch]		chvalný [chwalny]
	<i>Flabrum</i> ohánka [ohanka] aut <i>flabellum</i>		<i>Fames</i> hlad [hlad]
	<i>Fadulus</i> sudček [sudczek]	65	<i>Fragmen</i> droby [droby]
	<i>Flagrum</i> bič uzlovatý [bič vzlovaty]		<i>Fraga</i> jahůdky zemské [jahodky zemské]
15	<i>Fagoliderus, detractor</i>		<i>Fragrans</i> vonící [wonící]
	<i>Fallera, ornamenta equorum, dek [dek]</i>		<i>Flagrans</i> pálicí [palicí] aut hořící
	<i>Falleratus, ornatus</i>		[horzící]
	<i>Falleria</i> koňské přikrytí [koně	70	<i>Fragilis</i> od přirození mdlý [od
	príkrytie] aut dek [dek]		přirození mdly]
20	<i>Falanga</i> tyč čberová [tícz czberowa]		<i>Farcimina</i> droby [droby]
	<i>Fustis, cui aliquid alligatur.</i>		<i>Fragor</i> prask [prask]
	<i>Falanges</i> předryněř [przedryneż] aut <i>est</i>		<i>Framea</i> oštěp [osťiep]. <i>Framea vindicta,</i>
	<i>legio</i>	75	(47ra) <i>rogus, ensis, lancea dicta.</i>
	<i>Falangarius, legionarius</i>		<i>Framea, mors anime, Deus hanc</i>
25	<i>Falan, locus, ubi servantur sancti.</i>		<i>defendit ab illa.</i>
	<i>Falerantes, ratas habentes</i>		<i>Fanum</i> modla [modla], <i>templum</i>
	<i>Falum</i> vinná hora [wínna hora]		<i>Fanon, laterna</i>
	<i>Falernus, mons Campanie</i>	80	<i>Favotici, in favis divinantes</i>
	<i>Falernum</i> dobré víno [dobré wíno]		<i>Fantasma</i> přelud [przelud]
30	<i>Fallibilis, subdolanus, mendax</i>		<i>Fantasia</i> přelúzenie [przeluzenie], <i>imago</i>
	<i>Falx</i> srp [frp] aut <i>Falx metit aut scindit.</i>		<i>alicuius capitis visa</i>
	<i>Fax urit. Faux quoque mandit.</i>		<i>Fantasis, cella in anteriori parte capitis</i>
	<i>Falcidica, lex a Falcidico tribuno lata</i>	85	<i>Frantinsta</i> lúpežská sudlice [lupezka
	<i>Falcilla</i> srpek [frpek]		ludlice]
35	<i>Falcastrum</i> kosa [koffa]		<i>Farrago</i> vikvové změšení [wietwowe
	(46vb) <i>Falcator</i> kosnář [kofnarz]		zmieśnienie], žák túlavý [żak tulawy]
	<i>Falenticum, genus metiri</i>		<i>Farricapsia</i> múčný sud [muczny sud]
	<i>Faliscus, civitas Ytalie</i>	90	<i>Farris, terris maxima</i>
	<i>Falsosum, circumventum</i>		<i>Farrina</i>
40	<i>Fasiloquus, qui falsa loquitur.</i>		<i>Fariollus, vates a fando dictus</i>
	<i>Fasianus</i> bažant [bażant]		<i>Farmacia, medicamentorum curacio</i>
	<i>Falcatus</i> nabíty vůz [nabíty wuoz]		<i>Farmatica</i> lékařství [lekarzství]
	<i>Fala</i> erkěř [Erkerz] aut dřevěná věž	95	<i>Farmacapla</i> mastný prodáváč [maŝny
	[drzewiana wieża]		prodawacz]
45	<i>Flavidus aut flaveus</i> modrý [modry]		<i>Saraballum</i> nohavičná kůže
	<i>Fallanx</i> zběr [zbierz] aut zbor [zbor],		[nohawiczna kuoze]
	<i>legio aut multitudo</i>		<i>Fartor</i> jelitník [gelitník]
	<i>Flamen</i> svatý Duch [swaty duch] aut kněz	100	<i>Farcimen</i> sluka [fluka] aut nadievanina
	[kněz]		[nadiewanina]
50	<i>Flavius</i> knězmec [kniezmezc]		<i>Fartorium</i> dvou slukový [dwuor
	<i>Flaminta</i>		flukowy]
	<i>Flameolla</i> rúšice [rufficze]		<i>Farnaicus</i> kláda [klada]

	<i>Farta, -te, bledý [bledý] aut plný nadievanie [plny nadiewanie]</i>		<i>Fautor idem</i>
	<i>Farsus, -sa, -sum, pln [pln], nacpán [naczipan]</i>		<i>Faustus aut fanstus zčastný [zczałstny]</i>
5	<i>Fastus, -tus, -tui, pýcha [pycha], superbia Fastinum, herba delusoria</i>	55	<i>Faudicus, qui favorem meretur veritatem dicendo.</i>
	<i>Fastus, -ti, liber annalis, in quo gesta anni continentur.</i>		<i>Favonium nenávist bez viny [nenawíft bez wínný]</i>
	<i>Fastus, -ta, -tum, hodný [hodny]</i>		<i>(47va) Faux dásně [dafníe], mandipula</i>
10	<i>Fasti, liber, in quibus reges continentur.</i>	60	<i>Favilla pýřenie [pyrzenie]</i>
	<i>Fastidium tesknost [tefknoft], tedium aut contemptus</i>		<i>Fraus tajná lest [tayna left]</i>
	<i>Fastidiosus tesklivý [tefkliwy]</i>		<i>Favus mellis plást [plaft]</i>
	<i>Fasistentibus, id est deficientibus</i>		<i>Flebotomus púšťadlo [pufttiadlo]</i>
15	<i>(47rb) Fastigium výsost [wyfoft], id est summa pars edificii</i>	65	<i>Febe luna [luna]</i>
	<i>Fastinator čarodějník [čzarodiegník]</i>		<i>Fleuma krevná voda [krewna woda]</i>
	<i>Fastinacio čarodějenství [čzarodiegenftwie]</i>		<i>Flebos, tumor</i>
20	<i>Fasis obyčej k mluvení [obyčzeg k mluwenij]</i>		<i>Fleubotomia púšťenie [pufttieńie]</i>
	<i>Frastes řečník [rżeczńik]</i>		<i>Fleubotomisator púšťieř [pufttierż]</i>
	<i>Fastis svazek [fwazek] aut onus</i>	70	<i>Febris, a fervore dicta, zimnice [zymńicze]</i>
	<i>Fastes, in plurali, cti [czti], honores</i>		<i>Febrillum, vas flectibile</i>
25	<i>Fastia ceckové háče [czeczkowe hacze], qua tegitur pectus papillem.</i>		<i>Feces, sordes olei</i>
	<i>Fastiolla próramnicě [proramńicze]</i>		<i>Feculentum, plenum</i>
	<i>Fazelus člunek [čzlunek]</i>	75	<i>Fedus, -da, -dum, smrduté [fmrdute]</i>
	<i>Faze přestěžení [przeftiezenie] aut přestěhování [przeftiehowanie], grece, interpretatur transitus latine.</i>		<i>Fedus slib [ńib], paccio post bellum facta</i>
30	<i>Flatus dutie [dutie]</i>		<i>Flega pletce [pletcze]</i>
	<i>Fratricida, qui fratrem interficit.</i>		<i>Flegeton pekelní potok [pekelnij potok]</i>
	<i>Fratrueis bratřenec [bratrżenecz]</i>		<i>Fecundus plodný [plodny], fertilis</i>
35	<i>Fratratria, fratris uxor</i>	80	<i>Felethi protector</i>
	<i>Fratrissa idem</i>		<i>Felax lestník [leftńik]</i>
	<i>Fassus poznán [poznán], locutus</i>		<i>Felimonía Istivost [lftíwoft]</i>
	<i>Fas, id est licutum, indeclinale, potřebie [potrzebie] aut slušné [luftne]</i>		<i>Femina žena [żena]</i>
40	<i>Fatigatus ustalý od chodby [vftaly od chodby]</i>		<i>Femellarius, feminis deditus, ženkýl [zenkyl]</i>
	<i>Faturus aut fatura et melius, přístie [prziftie]</i>	85	<i>Feminalia, brace campestris</i>
	<i>Fadir ustánie [vftanie]</i>		<i>Femen</i>
45	<i>Fatiga et fatigacio</i>		<i>Feminale ženské háče [ženke hacze]</i>
	<i>Fatum osud [ofud] aut osúzenie [ofuzenie], decretum nature immutabilis</i>		<i>Feremorale mužské háče [muzke hacze]</i>
	<i>Fatale osúzenie [ofuzenie]</i>	90	<i>Fenicius červený [čzrweny], coccrneus vel lucens</i>
50	<i>Faditici, mathematici</i>		<i>Fenile senník [fennik], ubi ponitur fenum.</i>
	<i>Favonius, Zephirus, talis ventus</i>		<i>Fenaria kosa [kofa]</i>
	<i>Favorabilis přieznivý [prżiezníwy]</i>		<i>Feniseca</i>
		95	<i>(47vb) Feodarius man [man]</i>
			<i>Feodus náprava [naprawa]</i>
			<i>Feodalis nápravník [naprawník]</i>
			<i>Fenus lichva [lichwa], šantroch [šťantrok]</i>
			<i>Fenerator šantročník [šťantrocńík],</i>
		100	<i>lichevník [líchewńík]</i>
			<i>Fren lebka [lebka]</i>
			<i>Frenesis mozková nemoc [mozkowa nemocz] aut závrat v hlavě [zawrat w hlawie]</i>

- Freneticus* nesmyslný [nefmyšlny],
závratčivý [zawratczywy]
Ferus hrozný [hrozny], divoký [díwoky],
ukrutný [vkrutny]
- 5 *Feritas* hruoza [hruoza] aut ukrutnost
[vkrutnoſt]
Feralis smutný [ſmutny], *celebris* aut
crudelis
Ferricula železná lopata [železna lopata]
- 10 *Ferrifodina* železná šachta [železna
ſſachta]
Ferrarium kladivo [kladiwo]
Frenum uzda [vzda]
Ferretarius, *leviter armatus*
- 15 *Ferrarius* železný prodavač [železny
prodawacz]
Fervor horkost [horkoſt]
Ferre seges, *telorum copia*
Ferculum lože [lože]
- 20 *Ferculum* stuol [ſtuol]
Fereum, *oblacio*, *que alteri infertur*.
Ferculum mísa [míſa], okřín [okrzín],
krmě [krmíe]
- Ferula* cievkový kyjík [czíewkowy kygik]
- 25 *Feretrum* máry [mary]
Ferotella motýl [motyl]
Ferugo rez [rez]
Ferrugineum, *ferrei coloris*
Fermentum kvas [kwas]
- 30 *Feria* všední den [wſſední den]
Ferax animus
Ferus leo
Fertilis plodný [plodny]
Fertilitas plodnost [plodnoſt]
- 35 (48ra) *Fessus* ustalý od myšlenie [vſtaly
od myſſenie]
Fescenina zpíevanie [zpiewanie] neb
[neb] kojenie dietčie [kogenie
díetietczíe], *canticum nupciale*
- 40 *Festuca* drásta [draſta]
Fetor smrad [ſmrad]
Feton, *nomen stelle*, *que Iovis*
appellatur.
Fetulentus smrdutý [ſmrduty]
- 45 *Fetutive*, *res fetide et sordide*
Fretum moře [morže]
Fratialis, *sacres sacerdotes*, *per quos*
bella indicebantur.
Fremitus řvianie [rżwanie]
- 50 *Fetus*, -tus, -tui, plod životný [plod
žíwotny] aut *partus* u posteli [v poſtelí]
alique

- Feta*, *id est repleta*, *Genesis* 32³⁸⁴
Fetus plodný [plodny], *wersus*: -*Osus*
55 *plenitudinem notat*.
Fex kvasnice [kwaſńice]
Flecta košina [koſſina]
Flecmaticus ozhřivec [ozhržíwecz]
Fiala kalich [kalích], *Exodi* 2³⁸⁵
- 60 *Fibula* zápona [zapona], *qua pectus*
feminarum ornatur aut palium
vivorum in humeris religatur aut circe
cingulum in lumbis.
Fiber bobr [bobr], *castor* aut *iecoris*
- 65 *extremitas*
Fibrinus, -na, -num, bobrový klobúk
[bobrowy klobuk]
Fiba čepice [czépícze]
Fibra hrdlová žíla [hrdłowa żíla]
- 70 *Fictile* hrnec [hrnecz]
Ficus suchý fík [ſuchy fik]
Ficerum fíkové miesto [fikowe miéſto]
Ficarius prodavač fíkový [prodawacz
fikowy]
- 75 *Ficosanta* fíkové zrnce [fikowe zrnce]
Ficcio falešné přátelstvie [faleſſne
prziateltſtwíe]
(48rb) *Ficticium* složenie [ſlozenie]
Ficulneus, *sterilis ficus*
- 80 *Fictile*, *vas testeum*
Fidus, *fidelis*, věrný [wiérny]
Fidelitas viera [wíera]
Fida, *singularis*, *corda*
Fida, *pluraliter*, *fidelia*
- 85 *Fiducia* věrná služba [wierna ſlužba]
Fidicina, *citarista*
Fidiciarius, *qui rem alienam in suam fidi*
accipit.
Fidevissor rukojmie [rukogmíe]
- 90 *Fiducile*, *quibus torquentur in equleo*
appensi.
Fideiussio zaručenie [zaruczenie]
Fidena, *civitas Ytalie*
Fidis strunka [ſtrunka]
- 95 *Fides* viera [wiera], *qua creditur*, *quod*
non videtur.
Fidefragus zrušitel viery [zruſſitel wiery]
Fidicen hudec [hudecz]
Figulus hrnčieř [hrnczíerz]
- 100 *Frigus* zima [zíma]
Figmenta, *ydola*

³⁸⁴ Gn 32,15.

³⁸⁵ Srov. Ex 25,29.

- Frigor* třesenie [trzieſenie]
Filiaster synovec [ſynowecz]
Filiastra, filia filii
Filiantropos grece, lappa latine
5 *Filadelphia, civitas Arabie*
Filodorus milostník [míloſtník]
Filoxonia, hospitalitas
Filargiria milost ponížená [míloſt
ponížena]
10 *Filargirus* lakomec na peníze [lakomecz
na peníze]
Filiatum, foliis intextum
Filolei, amatores verbi
Filiandus ktož se sám chválí [ktož ſe ſam
15 chwalí]
(48va) *Filix, herba altissimas radices
habens*
Forarias, ad focum faciendas
Filacteria, -e, náramky [naramky]
20 *Fileterium* desatero [deſatero], Božie
přikázanie [božie přikázanie]
Fimbria podolek [podolek], ornamentum
vestimenti aut legatus marii
Fimus hnuoj [hnuog] aut stercus
25 *Fintine, confinee, vicini*
Figmentum podobienstvie [podobenſtwie]
*Filaterum est rotulus in ecclesia
pendens, continens noticia
apostolorum.*
30 *Fitrum* plst [plſt]
Figmenta, id est fata, ydola
Figela húsle [huſle]
Firmaculum zápona [zapona]
Frigidaria šalše [ſalſe]
35 *Frigiditas* studenost [ſtudenost]
Fiscurius měšec [mieſſiecz]
*Fisstus, curia, in qua bona regis
congregantur.*
Fistale králuov poklad [kraluow poklad]
40 *Fiscina* syrný kuoš [ſyrny kuoš]
*Fisstella, stirpea fuit capella de mercis
contexta, quam limunt bitumie. Exodi
2³⁸⁶*
Fistulla píšťalka [piſťialka]
45 *Fisis* přirozenie [przírozenie]
Fistus
Fiscus přirozený mistr [przírozeny míſtr]
Fissus rozštěpen [rozſtíepen]
Fissile štěpené [ſtíepene]
- 50 *Fissura* štěp [ſtíep], rozsedlost
[rozſedlost]
Fitonissa čarodějnice [czarodiegńicze]
Frivulus marný [marny], svévolný
[ſwewolny]
55 *Fixus* ústavný [vſtawny]
Frixum škvařeno [ſkwarženo]
(48vb) *Frixorium* pánev [panew], cedidlo
[czedídlo]
Focus ohniště [ohniſťie]
60 *Focacius, panis subcinericius*
Foculus ohnišťko [ohniſťko]
Focarius kuchař [kucharž]
Focaria žena zkurvilá [žena zkurwíla]
Foca vodné tele [wodne tele] aut mors
65 *Focus* kuchyně [kuchínie]
Flociceptus milost chlúby [míloſt chluby]
Frodissa bohyně milosti [bohynie míloſtí]
Folibalsamum drahá mast [draha maſt]
Foliatum idem
70 *Foltrum* krásné lože [kraſne lože]
*Follus et forulus, wersus: Est follus,
forulus instrumentum fabricandi.
Follus, quo lapsum susciperat annum.*
Focum, quinque significat fatuum esse,
75 měch [miech].
Folliculus měšek [mieſšek]
Fomer vohniště [wohniſťie] aut tvrdý
[twrdy]
Fomes suché dřevo [ſuche drzewo] aut
80 jiskra [gíłkra], zápal nenávisti [zapal
nenawíſtí], origo vel hastula, que ex
arboribus exciditur, louč [laucž].
Fomentum pastva [paſtwa], nutrimentum
Fontenella šijný dólek [ſſigny dolek]
85 *Fronesis* rozumnost [rozumnost]
Forica
Fordasus, pregnans
Formella sýr [ſyr] aut homolka [homolka]
Forma, civitas
90 *Formodius* tvaroh [twaroh]
Formidolosus, qui timet et timetur.
Formula
Formipedium kopyto [kopyto]
Formastrum, optimus pistorum
95 **(49ra)** *Forum, id est conventiculum, trh*
[trh]
Forulus piest [pieſt]
Formatrum, umbra corporis
Forus diera [diera]
100 *Formido* strašidlo [ſtraſídlo]
Forus, genus torcularum

³⁸⁶ Ex 2,3.

	<i>Fores, tabula navium</i>		<i>Fruges obilé</i> [obílee]
	<i>Formidolosus, pavidus</i>		<i>Fugator, expulsor</i>
	<i>Foramen</i>		<i>Fuga útěka</i> [vtieka]
	<i>Fores protidřvie</i> [protidřvie], <i>pars hostii</i>		<i>Fugitivus, proprie dicitur fugiens.</i>
5	<i>Fornicecus</i>	55	<i>Frutex prut</i> [pruth]
	<i>Fortista črvených vlasuov znamenie</i>		<i>Frutectum</i>
	[čzrvených wlaŕuow znameníe]		<i>Frugistata</i>
	<i>Fortuna zčestie</i> [zczeŕtie] <i>Quitquid</i>		<i>Furfur otruby</i> [otruby]
	<i>fortuitu venit, zčestie</i> [zczeŕtie], <i>inde</i>		<i>Furfurium</i>
10	<i>infortuitus, id est v nezčestí</i> [w	60	<i>Furfices</i>
	nezczęŕtí]		<i>Fugitivi, id est labilis, minulého</i>
	<i>Fortunatus, faustus, felix</i>		[mínuleho]
	<i>Forcipula kléŕtky</i> [kleŕtky]		<i>Furia náhlost</i> [nahloŕt]
	<i>Fortuitus, spes fortune, zčestie</i> [zczeŕtie]		<i>Furitura divočnost</i> [díwocznoŕt]
15	<i>Forma zpuosoba</i> [zpuoŕoba]	65	<i>Fulvum črvené</i> [czrwene], <i>rejzie</i> [rayzie]
	<i>Formosus zpuosobilý</i> [zpuoŕobily]		<i>Flavum, ruberum</i>
	<i>Forceps kleŕŕe</i> [kleŕŕie], <i>wersus: Frater</i>		<i>Fulcite, id est replente, ohrad'te</i> [ohrdte]
	<i>secat filum per pilum C quoque</i>		<i>aut otýkajte</i> [oty kayte]
	<i>ferrum.</i>		<i>Fultrum ložná noha</i> [ložna noha], <i>ponitur</i>
20	<i>Fortuniani, heretici</i>	70	<i>pro lecto et pro quolibet ornamento.</i>
	<i>Forpex nuožky</i> [nuožky], <i>crinium</i>		(49va) <i>Fulgor, splendor, světlost</i>
	<i>Forffex nuože poŕŕihačie</i> [nuože		[ŕwíetloŕt]
	poŕŕŕíhaczie]		<i>Fultra, ornamentum lectorum, koltra</i>
	<i>Forcifex nožnář</i> [nožnarž]		[koltra]
25	<i>Fornax kamna</i> [kamna]	75	<i>Fultura zdrzenie</i> [zdrzenie]
	<i>Fornarium niestěje</i> [níeŕtiege]		<i>Fulgur blesk</i> [bleŕk], <i>coruscacio</i>
			<i>Fulmen hrom</i> [hrom], <i>mucro ferendus,</i>
	<i>Fornix, artus triumphalis</i>		<i>ventorum violencia de nubibus ad</i>
	<i>Fornix hús</i> [hus], <i>sklep</i> [ŕklep] <i>aut helm</i>		<i>terras missus</i>
30	[helm] <i>aut kurevný duom</i> [kurewny	80	<i>Fulgiorus aut fulgo saze</i> [ŕaze]
	duom]		<i>Fulciebantur, id est sustinebantur</i>
	<i>Fornicator kurewník</i> [kurewník]		<i>Fulina</i>
	<i>Fossorius světłonoše</i> [ŕwíetłonoŕŕe]		<i>Fula stráž</i> [ŕŕaž]
	<i>Fomentatus, recreatus</i>		<i>Fulasen strážný</i> [ŕŕažny]
35	(49rb) <i>Fota, mitigata, Isaie</i> ³⁸⁷	85	<i>Fulcitus podwázán</i> [podwazan]
	<i>Fossatum přiekop</i> [příekopp]		<i>Fulo valcharř</i> [walcharž] <i>aut kráječ</i>
	<i>Fossa duol</i> [duol]		<i>súkenný</i> [kragecz łukenny] <i>aut shnilá</i>
	<i>Fossor kopáč</i> [kopacz]		<i>země</i> [shnilá zemíe] <i>aut zrnař</i> [zrnarž]
	<i>Fossorium rejč</i> [raycz]		<i>Frumen pohltěnie</i> [pohltienie]
40	<i>Fucus ŕtmel</i> [ŕŕmel] <i>aut líčidlo</i> [líczídlo]	90	<i>Fumarium</i>
	<i>aut herba, tingendis vestibus apta</i>		<i>Fumorale</i>
	<i>Fucatus přelŕŕěn</i> [přzelŕŕien], <i>mendacus,</i>		<i>Funicale idem, sopúch</i> [ŕopuch]
	<i>subornatus</i>		<i>Fumus dým</i> [dym]
	<i>Fluctus, wlna in aqua</i>		<i>Frunitus múdry</i> [mudry]
45	<i>Fluctuacio zúfanie</i> [zuffaníe], <i>wacillacio,</i>	95	<i>Freneticus trženina</i> [trženína]
	<i>instabilitas</i>		<i>Funis provázek</i> [prowazek]
	<i>Frugi skrovně</i> [ŕkrowníe]		<i>Functus, usus de officio, qui officia</i>
	<i>Fugax, velox</i>		<i>debita complet.</i>
	<i>Frugalitas</i>		<i>Funabulus lezce provazný</i> [wíeczce
50	<i>Frugalis</i>	100	prowazny]
			<i>Funditus, id est punitus</i>

³⁸⁷ Is 1,6.

Fundus forberk [fforberk] aut ducum
 possessiones, predia
Fundum dno [duo]
Funda prak [prak], lučák [luczak], quod
 5 *ex ea lapides emittuntur.*
Fundibularius prakovník [prakovník],
 lučák [luczak]
Fundibulum sypeň [fypen]
Functorium, transitorium
 10 **(49vb)** *Funus* umrlé tělo [vmrlee tělo]
Funestum, quod funere inquinatum
Funeste hříešně [hrziešnie]
Funetu, quod ex funere constat.
Funebre žaloba na hřiechy [žaloba na
 15 *hrziechy*], *luctuosum, flebile*
Funarium vitá sviece [vita fwieczce]
Funeratus, humanatus, traminatus
Fungus hůba [huba], hřib [hrzib]
Funcio zjevný úřad [zgewny vrzad]
 20 *Furnus* černý [czrny], niger, sopůch
 [fopuch]
Forceps, furcifer, obléné [oblene]
Furnarius pekařský [pekarzky]
Furba bohyně [bohynie] aut tma [tma]
 25 *Furca* vidly [wydly], *patibulum*
Furibundus, furore plenus
Furatus, vicibus fureus
Furcarius vidlonoše [widlonosze]
Furiosus, qui semper furit.
 30 *Fuscus* černý [czrny], smědý [fmiedy]
Fustis kyj [kyg]
Fusus vřeteno [wrzetenó]
Fusum přeslen [przelen] aut brsníel
 [bršnieł]
 35 *Fusilis* naléváný [nalewany] aut nadutý
 [naduty], *quod funditur in fornace sicut*
campana.
Futile
Futis těsné hrdlo hrnečné [tiefne hrdlo
 40 *hrneczne*] aut kteréž kolivěk nádobě
 [kterez kóliwiek nadobie]
Fustibula lučák [luczak]
Futilis, lenis, inanis
Frustra nadarmo [nadarmo]
 45 *Frustrum* kus [kus]
Furniculus, tumor in acutum surgens
(50ra) *Glabra*
Glaba pút [put]
Glabella lysina [lyfyna]
 50 *Glaber*
Galbares, condita mortuorum corpora
Gabulum, furca, patibulum

Galaad, mons, id est cumulus testis,
*Genesis 31*³⁸⁸
 55 *Glabus* bezbradý [bezbrady]
Gabie, civitas Ytalye
Glans, -dis, žalud [žalud]
Glans, -tis, žláza [žlaza], *wersus: Glande*
žaludem [zaludem] *porcus crescit. Sed*
 60 *glante žlázy* [žlazy] *collum tumescit.*
Gadir, civitas
Galathea, dea maris
Galla duběnka [dubienka]
Gallactides, lapis colore cinereus
 65 *Glandifera* dub [dub]
Glandula žaloudek malý [žalaudek maly]
Gallus, primus Egypti prefectus
Galbanum, species multitudinis apta
medi
 70 *Gallaxia*
Gallinacius kapún [kapun]
Galesus, fluvius Calabrie
Glanconia bělmo [bielmo]
Galerium, pileum ex pelle bestie factum
 75 *Gladanus* bílá mast [biela mast]
Galea helm [helm], přielbice [przielbice]
Galli, a candore corporis
Gallearius rytieřské dietě [rytieřzke
 dietie]
 80 *Galerus* železný klobúk [zelezny klobuk]
Gallicinium, cantus gallorum
Gladiator mečieř [meczierz]
Gallicula, cortex nucis viride
Gales, viri soror
 85 **(50rb)** *Glodiobolum*
Glarea maz [maz]
Galmaria, bonum fetus
Glandaria dětinský hrob [dětínky hrob]
Gades meze [meze]
 90 *Gnarus dicitur sciens, cautus,*
confideratus, cordatus, solers.
Gadir, nomen viri
Gamba
Gamos, nupcie
 95 *Gandes, fluvius Indie*
Ganeo kurevník [kurewnik], *luxoriosus,*
decoctor aut conductor, svódník
 [fwodník]
Ganea kurva [kurwa], pika [pycha]
 100 *Ganicio*
Gamatura, gesticulacio

³⁸⁸ Gn 31,21.

- Gloriosus, id est virtuosus, ctnostný*
[cztnoſtný]
- Gangaia, grece occulta et subterranea loca*
- 5 *Gaya*
Gangrena, obmorta caro aut cutis
Gracilium
Garganus hora [hora]
Garemia, vis venandi
- 10 *Garulus klevetný* [klewetny] *aut* *blekotný*
[blekotny]
Garba otěp [otěp]
Garulosus
Garula klektačka [klektačka]
- 15 *Gramantes, extremi Affrice populi*
Gradus
Gratus vzácný [wzaczny], *vděčný*
[wděczny]
Gratis darmo [darmo]
- 20 *Gravida těžká* [tížka], *těhotná* [tiehotna],
břichatá [brzychata]
Gravastelus těžký [tížky], *starý muž*
[ſtary muž]
(50va) *Grandewus velmi starý* [welmi
ſtary], *šád* [ſad]
- 25 *Gracilis milý* [mily], *vděčný* [wděczny],
šlechetný [ſlechetny]
Graphus rafije [rafige]
Graphicus písař [piſarž]
- 30 *Graphium písařská stolice* [mocz] *aut*
moc [mocz]
Grama písmo [píſmo] *aut* *slovo* [ſlowo]
Graditim stopů [ſtopu]
Grabatum klín [klín] *aut* *lóno* [lono], *lože*
35 [lože]
Gnawus
Granarius zrnař [zrnarž]
Granum zrno [zrno] *aut* *jádro* [yadro]
Gramana dúpě [dupie] *aut* *diera* [diera]
- 40 *Gradarium*
Gratanatum
Gratiarum acciones děkování
[diekowanie]
Gausape ubrus [vbrus]
- 45 *Gaudium radost* [radoſt]
Gaudimonium veliké veselé [welike
weſelee]
Gradarius mimochodník [mímochodník]
Gaza poklad [poklad] *aut* *chalupa*
50 [chalupa]
- Gazophilacium, thesaurarium,*
*Ezechielis XL*³⁸⁹
- Gaulalum, gentes a meridie*
Getula dojka [doyka]
- 55 *Gelos grece, risus latine*
Gelima věchet [wíechet], *wersus: Dum*
satur est sus, tunc libens cum gelima
ludit.
Pudiscus věchet [wiechet], *gelenum,*
60 *wersus: Omnes pudiscum sapientes*
ferre vobiscum. Ore confusa maneat
manus, dum tergitur anus.
Gelomi, gentes Sachicie
Gleba hrůda [hruda]
- 65 *Glebo zápluhař* [zapluharž]
Gelu mráz [mraž]
(50vb) *Gemalis, voluptuosus*
Gelidus umrzlý [vmrzly]
Genelificus tichý řečník [tichy rječník]
- 70 *Gelvus bledý* [bledy]
Gemma drahý kámen [drahy kamen],
*Genesis capitulo 2*³⁹⁰
- Gemalus lože* [lože], *sponse*
Gemitus dýchanie [dichanie]
- 75 *Gemellus blíženeč* [blížencz]
Gemellipera poroditedlnice dvou dětí
[puoroditedlnicze dwu dětí]
Gemini blíženci [blíženczy]
Geminatus dvojen [dwogen]
- 80 *Gemebundus žalostivý* [žaloſtíwy]
Genevange lůže [luže]
Gemales, lecti coniugales
Genitaliarno, ffoliculo muliebri
Genus, geneloia idem grece, nacionis
85 *racio, rod* [rod] *aut* *plod* [plod]
Gearcha, generis princeps
Generacio porozenie [porozenie]
Genesis, generacionis liber
Genimiam, germiam, geminen idem
90 *Geomen et generacio idem*
Geniste, genus virgulti amarissimi
Geneusis jednoho rodu [gednoho rodu]
Gens lid [lid]
Genu koleno [koleno]
- 95 *Geniculacio, genu flexio*
Gentilis pohan [pohan]
Geniculans herba, ad scropium vim
depellendum
Generalis obecny [obecny]

³⁸⁹ Ez 40,17.

³⁹⁰ Srov. Gn 40,10.

	<i>Genciana, herba ab inventore dicta,</i> hořec [horžecz]		<i>Ginicus, ludus velocitatis ac virium</i> gloria
	<i>Generaliter</i> obecně [obecně]	55	<i>Gingnas</i>
	<i>Geniculum</i> kolénko [kolenko]		<i>Ginibustio</i> těsné přebývanie [tiefne przebywanie]
5	(51ra) <i>Gentaculum</i> snieďanie [lníedanie]		<i>Gingula et gingiwa</i> dásně [dafny]
	<i>Genitale aut genitalia</i> múdy [mudí]		<i>Ginta</i> deset [deřet]
	<i>Generosus</i> urozený [vrozeny], <i>insignis,</i> <i>nobilis</i>	60	<i>Gippedes, pedestres prelio utentes</i>
	<i>Generositas</i> urozenie [vrozenie]		<i>Gippsum</i> křída [karžida] <i>aut lapis</i> <i>calciamento similis et vicinus</i>
10	<i>Genetheum</i> zemský duom [zemřky duom]		<i>Gippsna</i> vápno [wapno], <i>gipsa idem</i>
	<i>Gehenna</i> peklo [peklo]		<i>Glis</i> řepík [rzepík]
	<i>Geometer</i> měřič země [mieržicz země]	65	<i>Gippus, id est tumor in dorso, wersus: In</i> <i>dorso gippus tumor est, in pectore</i> <i>strumma.</i>
	<i>Geometria</i> měření [mierzenie], <i>mensuras plectens</i>		<i>Gliteus</i> mazný [mazny] <i>aut blatný</i> [blatny]
15	<i>Gecor</i> játry [yatry], <i>wersus: Splen rydere</i> <i>facit, cogit amare gecor.</i>		<i>Girrus</i> obruč [obruč], <i>circuitus, circulus</i>
	<i>Gecorina</i> játrové jelito [yatrowe gelíto] <i>aut jětrnice</i> [jietrnice]	70	<i>Girovagus</i> těkař [tíekarž]
	<i>Geralogodion</i> mast hlasu [mařt hlasu] <i>aut</i> <i>svatý</i> [řwaty]		<i>Gireus</i> jircha kozie [gircha kozie]
20	<i>Gerarchia</i> svaté kněžstvo [řwate kníežřtwo]		<i>Gisma grece, angulus</i>
	<i>Germen</i> vystřelenie [wyřtrželenie]		<i>Girena</i>
	<i>Germanus</i> bratr [bratr]		<i>Girgillus, quod in agro versatur,</i> <i>kolovrat</i> [kolowrat].
25	<i>Gremium</i> lóno [lono] <i>aut</i> ňadra [nadra]	75	<i>Girgillum</i> vřadlo [wříadlo]
	<i>Gregarius</i> rytieř [rytíerž]		<i>Gira</i> řelezo, jeřto sůčí na něm [řelezo geřřto řucžij na něm]
	<i>Gerro, nugator</i>		<i>Giravitas</i> hřieřné přestávanie [hřieřřne przeřtany]
	<i>Gregatim</i>	80	<i>Gricena</i> tlustý provaz [řtuřty prowaz]
	<i>Geryon, Hispanie rex</i>		<i>Gitt, monoptatum melancium</i>
30	<i>Grex</i> brav [braw], stádo [řřado]		<i>Globus</i> kúle [kule] <i>aut</i> slunečný blesk [řlunečny bleřk]
	<i>Gerum</i> sítěný klobúk [řytíeny klobuk]	85	<i>Globulus</i> kulka [kulka]
	<i>Gerendum, faciendum, učiniti</i> [včřínití]		(51va) <i>Gomor, mensura XV modiorum</i>
	<i>Gentos</i> sto [řřto]		<i>Gomor</i> patnácti měř miera [patnacřtí mier miera]
	<i>Gerulus</i> nosič [nofycz]		<i>Gloza</i> vyloženie [wyloženie]
35	<i>Gerula</i> nosička [nofyczka] <i>aut</i> nosidla [nofydla]	90	<i>Glos, -tis, květ</i> [kwíet]
	<i>Gerenita</i> velmi starý [welmí řřary]		<i>Glos, -ris, nevěsta</i> [newieřřta]
	<i>Gestus, -ta, -tum, nořen</i> [nofřen]		<i>Glos, glossis, shnilé dřevo</i> [řhníle držiewo], <i>wersus: -Tis dat florem, -sis</i> <i>lignum, -ris muliebre.</i>
	<i>Gestatorium</i> nosidla [nofydla]	95	<i>Glossus</i> duoch [duoch]
40	<i>Gecia, malefactorum doctrina</i>		<i>Glophus</i> řle [řřle]
	<i>Gesticulator</i> hráč [hracž], žertěř [zerterž]		<i>Grossus</i> groř [grořř]
	<i>Giber, in pectore, hrb</i> [hrb]		<i>Galgata</i> řibeníčná hora [řřibeníčřna hora]
	<i>Gibbus, in dorso</i>		<i>Gongrus</i> veliký úhoř [weliky vhorž]
	<i>Gibrosus et gilbosis</i> hrbovatý [hrbowatí]	100	<i>Gloria</i> sláva [řřawa]
45	(51rb) <i>Glissorium</i> řádna [řadna], milost [mílořř]		<i>Gloriosus</i> slavný [řřawny]
	<i>Gigas</i> obr [obr]		<i>Gloriose</i> slavně [řřawníe], <i>id est</i> <i>laudabiliter</i>
	<i>Gigantomachia, gigantum pugna</i>		
	<i>Gimnasium</i> učenie [vcřenie] <i>aut</i> snařnost [řřařnořř] <i>aut loca, in quibus homines</i> <i>mundi ex consimilitudine probantur.</i>		
50	<i>Gilbus</i> řlutý [řluty]		

	<i>Gubernator zpráve [zprawcze], id est rector navis</i>		<i>Haud nic [nicz], non cuilibet</i>
	<i>Gubernacio zastavenie [zaštawenie]</i>		<i>Herbotus zelené miesto [zelene miesto]</i>
	<i>Gugula kukla [kukla], kápě [kapie]</i>		<i>Herba zelina [zelína]</i>
5	<i>Gussulla</i>	55	<i>Herbarius zelenář [zelenarž]</i>
	<i>Gula lakota [lakota]</i>		<i>Herilis panský [panfky]</i>
	<i>Gulosus lakotný [lakotny]</i>		<i>Heros, vir fortis et zelo dignus</i>
	<i>Gluton klí [tly] et sic aliqui dicunt kolomast [kolomaft].</i>		<i>Hereticus kacieř [kacierz]</i>
10	<i>Glutinium</i>		<i>Heretiscunda, divisio hereditatis</i>
	<i>Gumi pryskyřice [pryfkырžíče] aut višnový klej [wiśnowy kleg]</i>	60	<i>Heresis kacieřstvo [kaczierzstwo]</i>
	<i>Gumphus podkovný hřebík [podkowny hrzebík] aut možděn [mozdien]</i>		<i>Hebenus, arbor, que cesa in lapidem durescit, (52ra) Ezechielis XX³⁹¹.</i>
15	<i>Gurges, locus in flumine</i>		<i>Heresiarcha kacieřské knieže [kaczierzské knieže]</i>
	<i>Gurgustium kořový sud [koziowy sud] aut guttur, folliculus piscis</i>	65	<i>Hebrus, fluvius Tracie gelide</i>
	<i>Gurgulio křeček [krzeček] aut črv [czrw] aut žízala [żizala]</i>		<i>Heremus púšť [puřt]</i>
20	<i>Guttura hrdlová nemoc [hrdlowa nemoc]</i>		<i>Hesperia, Italia</i>
	<i>Guturinum nemoc [nemocz] aut squinancia, žába u požeradle [žaba v požeradle]</i>		<i>Hesperus, vesper</i>
	<i>Gurgustiolum, locus thabernarum</i>		<i>Heremita pústenník [puřtenník]</i>
25	<i>Gutta krápě [krapie]</i>	70	<i>Hebes tvrdého smysla [twrdeho smyřla], obtusus, stultus</i>
	<i>(51vb) Guttatus, color albus nigris intervenientibus</i>		<i>Hermula, statua sine manibus</i>
	<i>Guttatim po kruopy [po kruopy]</i>		<i>Hebetudo tvrdost [twrdost], hlúpost [hlupost], obtusitas, fatuitas</i>
	<i>Hibena udidla [vdidla], retinaculum, freni, otěž [otiez]</i>	75	<i>Hermosus kýlavý [kylawy]</i>
30	<i>Habitus jmět [gmyet]</i>		<i>Hermo roztrženie [roztrzenie]</i>
	<i>Habitus, cultus vestium</i>		<i>Hedisstelle, in sinistro humero aurige</i>
	<i>Habitus sciencie et operacionis</i>		<i>Hecteta, Ezechielis XLI³⁹²</i>
	<i>Habilis hodný [hodny]</i>		<i>Helluacio nesyťe jedenie [nofite gedienie], gluto, vorator</i>
35	<i>Habilitas hodnost [hodnost]</i>	80	<i>Helius bledý [bledy]</i>
	<i>Habitacio přebývanie [przebywanie]</i>		<i>Helluaridi, similes helluonibus</i>
	<i>Habitabilis přebyvný [przebywny]</i>		<i>Herebus peklo [peklo]</i>
	<i>Hactenus až dosavád [až dořawad]</i>		<i>Heres dědic [dědicz], hereditas</i>
	<i>Hamula udička [vdicžka]</i>	85	<i>Heni, interieccio irascentis</i>
40	<i>Hamus udice [vdicze]</i>		<i>Hectece, solaria decenaculorum</i>
	<i>Hamis ptačné vidly [ptacžne wídly]</i>		<i>Herdium forberk [fforberk]</i>
	<i>Hamatus uvázán [vwazan]</i>		<i>Hemus, mons Tracie</i>
	<i>Hastula třieska [trześka]</i>		<i>Hernis pekelný hněv [pekelný hniew]</i>
45	<i>Hastile topořiště [toporziřřtie] aut račiště [račiřřtie]</i>	90	<i>Heredippeta dědic [dědicz], qui alienam hereditatem desiderat.</i>
	<i>Hastatus</i>		<i>Hermofroditus puol muže a puol ženy [puol muže a puol ženy], náměsečník [namieřřeczník]</i>
	<i>Habundo dosti mám [dostí mam]</i>	95	<i>Hesperus zvieředlnice [zwierzedlnicze]</i>
	<i>Hamatum, katheratum</i>		<i>Hiliatus, occasus solis</i>
	<i>Hausorium kořec [korzecz]</i>		<i>Heu běda [bída] aut hoře [horze]</i>
50	<i>Habundans přielišný [przieliřřny]</i>		<i>Heus</i>
	<i>Haminon, Iupiter in Labia vocatur.</i>		<i>(52rb) Hians zievane [zgiewanie]</i>
		100	<i>Hiades, stelle in fronte thauri</i>

³⁹¹ Srov. Ez 27,15.

³⁹² Srov. Ez 41,15.

- Hyatus* zievanie [ziewanie], *id est cepcio terre*
Hialum sklo [fklo], *hin*, *Ezechielis XLV*³⁹³
- 5 *Hialinum* sklenný [fkleny]
Hiberus, fluvius Ytalie
Hibernus zimní čas [zymny čas]
Hiberia, Hispania
Hibernaculum zimní duom [zymny duom]
- 10 *Hibernium idem, tempus intra ymen et vinum*
Hiberni, soles aut dies
Hiberda zlořečené dietě [zlorzeczene dĕtĕ]
- 15 *Hilas, socius Herculis*
Hilaris veselý [wefely]
Hirundo, awicula, lastovice [lařwóvĕtze]
Hirugo, sanguisuga, pijavice [pĕgĕawĕtze]
Hilaritas veselé [wefelee], *Hester IX*³⁹⁴
- 20 *Hymen* kořka panenstvie [kozka panenřtwĕ]
Hymeneum svatebnie pieseň [řwatebnie pieřen]
Hidropisis, morbus ex sompno et quiete
25 *nascitur et dicitur ab idros, quod est aqua.*
Hidropicus, hidopiticus, vodnotelný [wodnotelny]
Hidromancia, divinacio ex aquis
- 30 *Hirna* řevná nemoc [řřewna nemocz]
Hinibile řehtání [řřehtání]
Hidroplasmus, organum ex aquis compositum
Hircus kozel [kozel]
- 35 *Hiema, lapis, qui in oculis hieme invenitur.*
Hirculus kozlík [kozlĕk]
Hircocervus, laňjelen [laňgelen]
Hieratica, gemma accipitris
- 40 *Hirtus, -ta, -tum, ostrý* [oftry]
Hipocrita, simulator
Hircosus smrdutý [smrduty]
(52va) *Hironia* posmievanie [pořmĕwání]
- 45 *Hirinos, series continue oracionis*
Hirsutus chlupatý [chlupatý]
Hirqui, oculorum anguli ab hircis dicti
Hister
Histirpilosus řvrdovlasý [řvrdowlařřy]
- 50 *Historiographus, historiarum scriptor*
Historia věc, jakoř se jest stala [wĕecz ĕakoř ře geřt řtala]
Histrion ludař [řudarř], *unde quidam doctor*
- 55 *Histrionibus dare est demonibus ymolare.*
Hisaspites
Hispaticus
Hismaticus ktoř bez viny řaluje [ktoř bez winny řaluge]
- 60 *Hinulus* mladý jelen [mlady gelen], *lanie* [lańĕ]
Hileus, rex caprarum
Holocaustum obĕtování [obĕřtowanĕ],
65 *id est sacrificium, quod totum consumat incensum.*
Holocaustum vzácné obĕtování [wzaczne obĕřtowanĕ]
Homuncio, homulus idem
- 70 *Honusio*
Homunculus ĕlovĕček [ĕřlovĕĕĕk]
Homidus malý ĕlovĕk [maly ĕřlovĕĕk]
Homagium manstvie [mańřtwĕ]
Homoplaca
- 75 *Honorarium, vinum, quod regibus honoris gratia offertur.*
Honorosus, honore dignus
Honorabilis poĕstný [poĕřĕřny], *honoris abilis*
- 80 *Honorificencia* poĕstnost [poĕřĕřnořt]
Honorium vinum knĕřecie wĕno [knĕřetĕĕĕ wĕno]
Horelegium orloj [orlog]
Horipilacio hruoza [hruoza]
- 85 *Horoscopi, horarum inspectores*
(52vb) *Horror* hruoza [hruoza] *et timoris est et turpitudinis*
Horridus hrozný [hrozný]
Horrificus hruozy ĕinĕĕ [hruozy ĕřinĕĕzy]
- 90 *Horrendum* lekání [lekanĕ]
Horribile
Horrena
Hostia obĕř [obĕř], *sacrificium ante bellum*
- 95 *Hostia* mĕřto řtalĕ [mĕřĕřto řtalĕ]
Hostium dřvi [dřřwĕ]
Hostiolum dveřĕ [dweřĕĕze]
Hostorium, lignum, quo modia equatur.
Hospes
- 100 *Hospicium*
Hostimentum, lapis, quo pondus equatur.

³⁹³ Ez 45,24.

³⁹⁴ Est 9,22.

- Humerus* rámě [ramíe]
Humerulus
Humus země [zemíe], *solum, terra*
Humatus pohřben [pohržebe], *sepultus*
5 *Humanitus* lidský [lidſky], človětský [człowíetſky]
Humectatus obměkčen [obmíekczen]
Humidus mokrý [mokry], *extrinsecus habens humorem*
10 *Humor* mokrost [mokrout]
Hulcitur, fale caballorum culcitur
Humuletum chmelnice [chmelnícze]
Humularius chmelář [chmelerz]
Humulus chmel [chmel]
15 *Humentum* okružie [okružie]
Humanus člověcký [człowíeczky]
Humanitas člověčenství [człowíeczestwíe]
Iaspis drahý kámen [drahy kamen]
20 *Iapex* brzek [brzek]
Ianitor vrátný [wratny]
Ianua vrata [wrata]
Ianitrix dvě bratru sestra [dwu bratru ſestra]
25 **(53ra)** *Iamnes* čarodějník [czarodíegník]
Ilex jíva [gíwa]
Ibis čáp [Czapp]
Ibrix
Ibasis peň [peň]
30 *Iber* miezha [miezha]
Ictus udeření [vderžení]
Iactus, -ui, vrh [wrh]
Iactura valná škoda [walna ſkoda], *dampnum pendium*
35 *Iaculum* šíp [ſípp] *aut* střeliště [ſtrzíelíſtře], lučák [luczak], *misilia tela aut genus piscatoris rethi*
Iaculus saň [faň], *genus serpentis volantis*
40 *Iactancia* chlúba [chluba], *ostentacio, arrogancia*
Iacinctus květ [kwiet], drahý kámen [drahy kamen]
Icon obraz [obraz]
45 *Iconia idem*
Iconomus šafář [ſaffarz]
Iconicus idem
Iconomia zastávání [zaſtawanie]
Idapticum nepodobná slova [nepodobna ſlowa]
50 *Idea* krásná řeč [krafna rzecz]
- Ideota* hlupý [hlupy], neučený [neuczeny] *aut indoctus, sine litteris*
Ideum, nemus ab Ida, monte
55 *Idis* devietihlav [dewíetihlaw], had [had]
Ideoma vlastnie řeč [wlaſtníe rzecz], *proprietas uniuscuiusque lingwe*
Iditum divný skáček [diwní ſkaczecz]
Idolum modla [modla]
60 *Ida, mons, unde captus est Gaunedes in celum.*
Idolaticum modlové obětování [modlowe obíetowanie]
Idolatria, id est idolorum servitus,
65 *modloslužebnost* [modloſlužebnoſt]
Idolatra kdož se modlám klanie [ktož ſe modlam klaníe]
Idoneus vzácný [wzaczny], příšlý [prziſly], *id est conveniens*
70 *Idoneitas, conveniencia*
(53rb) *Idraulum* vodná píšťalka [wodna píſtálka]
Idropisis vodná nemoc [wodna nemocz]
Idrus vodný had [wodny had], *wersus:*
75 *Idrus est anguis aque, coluber nemoris, draco templi ac serpens campi, sicut testatur origo.*
Idromel med [med]
Idea dluhák [dluhak]
80 *Idria* vodný čbán [wodny czban]
Ignavus lení [leníj], *deses*
Ignobilis, obscuri generis
Ignavia lenost [lenoſt], lhostajnost [lhoſtajnoſt]
85 *Ignarus* neumělý [neumíely], *inscius*
Ignitus, igne probatus
Ignominia hanba [hanba], *dehonestacio, Ezechielis XXIII*³⁹⁵
Ignominosus hanebný [hanebny]
90 *Igwen* hlíza [hlíza] *aut* žláza [zlaza]
Igninaria hlízová nemoc [hlízowa nemocz]
Igniculum malé uhlé [male vhlé]
Ignitabulum výheň [wyheň]
95 *Ignitegium*
Ile přednější mateř [przédniégſie materze], *wersus: Discite, quid sit ile, non est satis puerile. Ymmo subtile dicere, quid sit yle.*
100 *Illectus, -cta, -ctum, id est illaquatus aut seductus.*

³⁹⁵ Ez 23,10.

- Ilex* dub [dub], *arbor glandifera*
Illex lestník [leštník], *deceptor aut circumventor*
Ilum ledvie [ledwie] *aut Troya*
5 *Illector* přelstník [przełstnik]
Illia, *quedam pars corporis*, kyčly [kyčly], *Leviticus 3*³⁹⁶
Illinc odtavád [odtawad]
Illico, *statim*, brzko [brzko], *skuoro*
10 [skuoro], chutně [chutnie], *Thobie XI*³⁹⁷
(53va) *Illicet*, *sine dubio*
Illibata nepoškvrněná [nepoškwrniena]
Illecebra nečistota [nečisztota] *aut* zlé líbenie [zlee líbenie]
15 *Illotus* neumytý [neumyty]
Illus pisková duše [piškowa dusze]
Illios, *grece dicitur obvolvere et est dolor intestinorum, quia intestina se per dolore involvunt. Inde Illiatus, qui talem infirmitatem patitur. Inde Ilia ab*
20 *Ilos*, ještě střevo vychodí [gełsto ftrzewo wychodij]
Illustris osviecený [ofwíczeny], urozený [vrozeny]
25 *Illunies*
Illusio pohrávanie [poyhrawanie]
Illatum stalo se [ftalo fe], učiněno jest [včínieno geft]
Illisio strkání [ftrkanie]
30 *Illisio idem*
*In abditis, id est in absconsis, Ysaie XII*³⁹⁸
Illuta, *intus lata*
Ympnus chvalné zpívanie [chwale zpiewanie], *laudis cantica*
35 *Ympnista* chvalný zpěvák [chwalny zpiewak]
Immarius, *enormis crudelis*
Imus doleňjší [doleniegšij]
40 *Inmunis, sine munere*, bez daru [bez daru] *aut innocens*, nevinný [newinny]
Imo, id est certe, zajisté [zagifte], ovšem [owfšem]
Imperiosus, nimium potestate utens
45 *Imber* převal [prziewal]
Imbrer šindel [fšindel]
Impius, qui sine pietate est, nemilostivý [nemiloſtiwy].
- Imaginacio* myšlenie [myſlenie]
50 *Imat* příklada [przíkłada]
Imaginarium obrazník [obraznik]
(53vb) *Imum* potom [potom] *aut* najnižé [naíniže]
Inmemor, *oblitus*, *ignarus*, nepamětlivý [nepamietliwy]
55 *Imbutus* učen [vczen]
Imbumenta, documenta
Inbecillus nemocný [nemocny]
Inbellis nebojný [neboyny]
60 *Inerbis* bezbradý [bezbrady]
Inanis marný [marny], *concavus, ventosus, levis*
Inane marně [marnie]
Inanitas marnost [marnoſt]
65 *In ascia, id est in dolabro*, v tesle [w teſle] *aut* v ná<sadišti> [w na]
Inauris záušek [zauffek]
Inaccessus nevychodný [nerozchodny], nepřístupný [nepřizftupny]
70 *Incantator* čarodějník [czarodiegnik], *qui rem virgis proagit*.
Incantatrix
Incantacio čáry [czary] *aut supersticiositas*
75 *Inconvallacio* šeptání [ſeptanie] *aut* posmívanie [poſmiewanie]
Inactuosus nečasný [neczafny]
Incarnacio vtělení [wtielenie]
Incrassatura
80 *Incrassacio* tlustost [tluſtoſt], tučnost [tucznoſt]
Incrassatus tučný [tuczny], tlustý [tluſty]
Incassum darmo [marnie] *aut* marně [marnie], *frustra in vanum*
85 *Incenatus* nevečeřel [neweczerzel]
Incestus nečistota [neczisztota], *non castus*
Incestina žádost [zadóſt]
Incentina, id est incitamenta aut cupiditas
90 *Incentinus* zapálený [zapaleny]
Incentinum lákanie [lakanie]
Incensor žhář [zharz], palič [palicz]
Incendium zažžení [zazzenie]
Incessus chod [chod]
95 **(54ra)** *Incensus* zasvěcen [zaſwíczen], zapálen [zapalen]
Incensum kadidlo [kadidlo], *quod igne consumitur et domino offertur*.
Incessanter bez přestání [bez przeſtanie]
100 *Inceps* potom [potom]

³⁹⁶ Lv 3,4.

³⁹⁷ Tob 11,6.

³⁹⁸ Nenalezeno, srov. 1 Rg 13,6.

- Incelebris, immemorabilis aut inlaudabilis*
Incredulus nevěřící [newierźíczy], *id est qui credere non vult.*
- 5 *Incredibilis idem*
Incrementum naspořenie [nařporženie] aut přiroštění [przirořtienie], *id est augmentum*
Increpitus ostarný [ořtarny]
- 10 *Increpitans, insultans*
Increpacio lánie [lanye]
Incepicio počátek [poczatek]
Incerula košile [pořlye]
Inclemencia, inexorabilitas
- 15 *Incleptus* zaslůžilý [zařlůžilý]
Inclitus čestný [čzeřtný], *id est walde gloriosus*
Incinctus neopásán [neopafan], *sine cinctum*
- 20 *Incircumspectus* obklíčen [obkliczen], *termino carens*
Iniciatus obětován [obietowan]
Incidium vpád [wpad]
Incidencia vpadená věc [wpadena wiecez]
- 25 *Inicium* počinek [počzinek]
Incola cizie rolé muž [czyzicie rolee muž] aut zápluhař [zapluharž] aut obyvatel [obywatel], *advenetici, inhabitatores*
Incolatus přiebytek [prziciebytek] aut
- 30 přebývanie [przebywanie], *id est peregrinacio*
Incolumnis zdravý [zdrawy], *sanus*
Incomitatus, sine comitibus
Incolumitas, sanitas, zdravie [zdrawie]
- 35 *Incomptus, incompositus, incultus*
Ingruus nerovný [nerowny] aut nepřestupný [neprzeřtupny]
(54rb) *Ingrue* nerovně [nerownie] aut nepřestupně [neprzeřtupnie]
- 40 *Incongrue* nerovně [nerownie], nepřisluřně [nepřziřlufřnie]
Incomodum, dampnum
Incontaminatus čistý [czisty]
- Inconditum, inordinatum*
- 45 *Inconsensus* nepřivolenie [nepřziwolenie]
Incomune, in medium
Inconsultus neradný [neradny]
Incontinens, id est varius, luxuriosus
Inconstancia operis neustavičnost
- 50 [neuftawicřnořř]
Inconstans neustavičný [neuftawicřny]
- Incomptus* nesličný [neřlicřny]
Incompositus neskrovný [neřkrowny], neskldný [neřkldny]
- 55 *Inconsutibilis* nesřřitý [neřřity]
Inchoacio počínanie [počzínanie], naplnění [naplnienie]
Incomutabilis neproměněný [nepromieniey]
- 60 *Incorruptus* čistý [czisty], nepořkvrněný [nepořřkwrniey]
Incomprehensibilis neobjatý [neobiaty]
Incurvus nakřivený [nakřziweny]
Incurvatura nakřivenie [nakřziwienie] aut
- 65 biskupova huol [biskupowa huol], berla [berla]
Incuria netbání [netbanie]
Incunctanter, indubitanter
Incuriosus netbalý [netbaly]
- 70 *Incunis* bez kolébky [bez kolebky]
Incunabula, in facie primordiari
Incastracio
Incubus panny jezdec [panny gezdecz]
Incultacio naděje [nadiege]
- 75 *Incubans* doluov složitý [doluow řložitř], Ezdre V³⁹⁹
Incus nákovadlen [nakowadlen]
Incursus náběh [nabieh]
Inclussor zlatník [zlatník]
- 80 *Indago* ochoze [ochoze]
(54va) *Indago, -onis*, zbadač optalý [zbadač optaly], *compeduntur.*
Indagacio zeptání [zeptanie], *investigacio*
- 85 *In dedicacionem, in potestatem*
Indeclinabilis řstavný [vřtawny]
Indecencius, inconveniencius
Indefessus neustalý [neuftaly], *id est infatigabilis*
- 90 *Indecens, inferens, inponens*
Index ukazač [vkazacz], *demonstrator*
Indenotus, debitor in officio
Indeficiens nedostalný [nedořtalny]
Indempnis neřkodný [neřřkodny], *id est sine dampno*
- 95 *Indempnitas* neřkoda [neřřkoda]
Indicio přikázanie [przikazanie]
Indicit, id est imponit
Indictus, -cta, -ctum, ustaven [vřtawen]
- 100 *Indicum, genus pigmenti*
Indigesta nepřipravená [nepřziřprawena]

³⁹⁹ 3 Esr 5,73.

- Indicium* ukázanie [vkazanie], znamenie
[znamenie], *signum*
Indicatus ukázaný [vkazany]
Indicibilis nepravý [nepravny]
5 *Indifferens* rovný [rowny], nerozdělný
[nerozdieleny], *quasi sine differentia*
Indigeres přejedenie [pržegedenie]
Indigestus nepožilý [nepožily],
indispositus
10 *Indignus* třebný [tržebny], potřebný
[potržebny]
Indigencia třebnost [trzednoſt], *egestas*,
pauperitas
Individuum nedielné [nedielne],
15 *inseparabile unum ab altero*
Indivuitas nedielnost [nedielnoſt]
Individue nedielně [nedielnie]
Indigena zeměnin [zemenín] aut krajenín
[kragenín] *dictus, quod ibi sit genitus,*
20 *Ezechielis XLVIII*⁴⁰⁰.
Indignus, infortunatus, nezčastný
[nezczaſtny]
(54vb) *Indissolubilis* neotvázaný
[neotwazany]
25 *Indisertus, ineloquens*
Indiges, -getis, což žádného nepotřebuje
[ktož žadneho nepotržebuge] aut dii ex
hominibus facti
Indocibilis neučený [nevcženy], *qui*
30 *doceri non potest.*
Indocilis neučedlný [neuczedlny]
Indomitus neskročený [neſkrotczeny], *id*
est effrenatus
Indoles dicitur sine dolo etas iuvenilis,
35 *obraz* [obraz].
Indulgencia odpustek [odpuſtek],
clemencia
Inducie příměrie [přžímieržie], *dilaciones*
Indubium, id est non dubium
40 *Induperator* prikazač [přžikazacž]
Indunie zuby [zuby], *indumenta ad*
induendum
Indumentum oděv [odiew]
Indus, fluvius Orientis
45 *Indolis, id est etatis precedentibus*
Indoles, id est urozený [vrozeny], *nobilis*
Industria múdrost [mudroſt], snažnost
[ſnaznoſt], vtipnost [wtípnoſt],
vigilancia
50 *Ineffabilis* nevýmluvný [newymluwny]
- Inermis* neoděvec [neodíenecz]
Inefficax, ignarus, iners
Iners léní [leníj], *segnis, sine arte*
Ineluctabile, inseparabile
55 *Inertia* lenost [lenoſt], *seignies*
Inenodabile, insolubile
Inedia tajná chudoba [tayna chudoba]
Inerticula, una nigra
Inediis maceratur et pena
60 *excommunicationis.*
Ineptus škaredý [ſkaredij], nepřístupný
[nepržíſtupny], *impudicus*
Invitabile, quod vitari non potest.
Ineptitudo nepřístupnost [nepržíſtupnoſt]
65 *Inexorabilis, inplacabilis*
(55ra) *Inerudicio* chlapſtvie [chlapſtwie]
Inexplebilis, institurabilis
Inequalitas nerovnost [nerownoſt]
Inexpiabilis, quod expiari non potest.
70 *Inestimabilis* nedomnělý [nedomniely]
Inenarrabilis nevypravený
[newypraweny]
Inexcogitabilis nevymyšlený
[newymyſleny]
75 *Inexpugnabilis* nedobyť [nedobyty]
Inexcusabilis nevýmluvný [newymluwny]
Infamis neduostojný [neduoſtoſny],
neslovutný [neſlowutny], *non bone*
famis
80 *Infamia, ignominium, ohavenie*
[ohawenie]
Infandus nečiněný [necžínieny] *et non*
nominandus
Infatigabilis neustalý [neuftaly]
85 *Infans* mládě [mladie]
Infancia mladost [mladoſt], *prima etas*
usque ad septimum annum
Infustus nezčastný [nezczaſtny], *infelix,*
infortunatus
90 *Infra* vdole [vdole]
Infectus napržen [napržnien], *corruptus,*
*contaminatus, Levitici*⁴⁰¹
Infallibilis nepřelstivý [neprželſtiwy]
Infascibus, id est humoribus
95 *Infecio* otrávenie [otrawenie],
intoxicacio
Infecundus neplodný [neplodny], *sterilis,*
non fetus
Infelix
100 *Infelicitas* nezčestie [nezczeſtie]

⁴⁰⁰ Srov. Ez 47,22.

⁴⁰¹ Lv 13,49.

	<i>Infelicitus</i>		<i>Inabilis</i> nestatečný [nešťatečný], nehodný [nehodný]
	<i>Infestus</i> veliký [veliky], importunus		(55va) <i>Inhumatus</i> nepokopáný [nepokopany]
	<i>Inferrens</i> , importans		<i>Inhumanus</i> nelidský [nelidky], zlý [zly]
	<i>Infestes</i> mládenec bez brady [mladenecz bez brady]	55	<i>Ingnivia</i> , est pars circa genitalia
5	<i>Infestator</i> lakač [lakačz]		<i>Inicialis</i> prvý [prwy], primordialis
	<i>Inferie</i> , sacrificia mortuorum		<i>Inicium</i> , rerum exordium, počátek [początek]
	<i>Infestacio</i> lákanie [lakanie]	60	<i>Iniciatus</i> obětovaný [obietowany], id est consecratus
	<i>Inferus</i> , quod infra sit appellatus.		<i>Iniquus</i> zlý [zly], nesprávný [nieprawny]
10	<i>Infinitas</i>		<i>Iniuria</i> , contumelia
	<i>Infertum</i> , vinum, quod altario infertur.	65	<i>Iniquitas</i> nesprávnost [nieprawnoŃ]
	(55rb) <i>Inficias</i> příměrie zrušenie [příměrzie zruŃenie]		<i>Inlepidum</i> , insuave
	<i>Inficiator</i> , negator, inflammaciones		<i>Inmaius</i> veliký [veliky]
15	<i>incitator</i>		<i>Inlaudabilis</i> , laudacione dignus
	<i>Inficiacio</i> , obiuracio credite rei		<i>Inmanitas</i> ukrutnost [vkrutnoŃ], velikost [velikoŃ] aut crudelitas
	<i>Infidus</i> nevěrný [newierny], suspectus, incertus	70	<i>Inletabile</i> , semper triste
	<i>Infidelis</i> nevěřící [newierzicy]		<i>Inmaturus</i> neuzralý [neuzrally]
20	<i>Inffidelissimus</i> , vilissimus		<i>Inletale</i> , inmortale
	<i>Infidelitas</i> nevěra [newiera]		<i>Inmaturitas</i> neuzrálost [neuzraloŃ], acerbitas
	<i>Infformis</i> , turpis, enormis	75	<i>Inmarcescibilis</i> nezaschlý [nezaŃchy]
	<i>Infortunium</i> nečestie [nezczeŃcie]		<i>Inmaculatus</i> nepoškvrněný [nepoŃkwrnieny]
	<i>Infixus</i> , immensus, pohřížen [pohrzien]		<i>Inmensus</i> veliký [veliky], nesmierný [nemierny]
25	<i>Infortunatus</i> nečastný [nezczęŃny]	80	<i>Inmensitas</i> velikost [velikoŃ], nesmiera [nemiiera]
	<i>Infusus</i> olejem oblit [olegem oblit]		<i>Inmemor</i> zapomenulý [zapomenuly]
	<i>Infrunitus</i> nemůdry [nemudry], nestydatý [neŃtydaty]		<i>Inmeritus</i> nehodný [nehodny], nezaslůžený [nezaŃlužený]
	<i>Infusorium</i> olejový sud [olegiowy Ńud] aut olejová nálevka [olegiowa nalewka]	85	<i>In melotis</i> , in vestibus, v zástěrách [w zaŃtierach]
30	<i>Inffula</i> biskupový klobúk [biskupowy klobuk], bibroň [bíbron], vitta sacerdotalis		<i>Inmitis</i> netichý [netichy], ukrutný [vkrutny]
	<i>Ingratus</i> nevděčný [newdiecezny], grates refferre nesciens	90	<i>Inminentibus</i> , id est instantibus
35	<i>Ingratitudo</i> nevděčnost [newdiecznoŃ]		<i>Inmisericors</i> nemilostivý [nemiłostíwy]
	<i>Ingrawatus</i> pondere aliquo		<i>Inmodicus</i> veliký [veliky], nemalý [nemaly]
	<i>Ingenium</i> brzká vtipnost [brzka wtipnoŃ]		<i>Inmodestus</i> neskrovný [niekrowny], inpudicus
	<i>Ingeniosus</i> , sensatus, vtipný [wtipny], smyslný [ŃmyŃny]	95	<i>Inmodestia</i> neskrovnost [niekrownnoŃ]
40	<i>Ingenius</i> , nobilis urozený [vrozeny]		<i>Inmoderacio</i> idem, indestruccio
	<i>Ingens</i> veliký [veliky], id est grandis		<i>Inmorigeratus</i> nemravný [nemrawny]
	<i>Ingeminans</i> , iterans		<i>Inmotus</i> nehnutý [nehnuty]
	<i>Ingenitas</i> urozenie [vrozenie]	100	(55vb) <i>Inmolatus</i> obětovaný [obietowany]
45	<i>Ingenitum</i> , id est innatum		<i>Inmunis</i> úřad svobodný [vrząd Ńwobodny], qui non facit munia.
	<i>Ingeniculans</i> klečící [kleczący]		<i>Inmunitas</i> svobodnost [ŃwobodnoŃ]
	<i>Ingurgitacio</i> šplechtanie [Ńplechtanie]		
	<i>Inglorius</i> bez slávy [bez Ńlawy], neslavný [neŃlawny], id est sine gloria		
50	<i>Inglunies</i> obžerstvie [obzerŃwie], gula, voratitas		

- Innatum* přirození [přízroze]
Inneomenia, id est nova luna
Innexus přinížený [przínížený],
incumbens, apodiatu, zpolehlý
5 [zpolehly]
Innocens nevinný [newinny]
Innoxius, innocuus idem.
Insons
Innocencia nevina [newinna]
10 *Innormis* velmi neřádný [welmi nerzadny]
Innomellum, mustum melli admixtum
Innuba aut innupta nevdaná [newdana]
Innumerabilis nečíslný [nećizlny]
Inolitus přivyklý [prziwykly]
15 *Inoprimatus* neproklaný [neproklany]
Inops chudý [chudy]
Inopia chudoba [chudoba]
In principium, id est in altitudine
magnam
20 *Inpassibilis* netrpělivý [netrpíeliwy], *qui*
pati non potest.
Inpassibilitas netrpělivost [netrpieliwoft]
Ineptus
Inpenetrabilis, inaccessibleis
25 *Inpregnata* těžká [tieżka]
Inperitus neučený [neućzeny]
In precordiis, in multis cordis
Inpeda šlépěje [mlepíeje]
Inpedatura, Ezdre V⁴⁰²
30 *Inpedimentum* překaz [prziekaz]
Implexum, implicatum
Impetigo ostrý [oftrý] *aut* šart [fart], lišej
[liſeíg], *sicca scabies*
Impetio nařčení [narćčeníe]
35 *Impetus* prudkost [prudkoft]
(56ra) *Inpediculum* vóle [wole]
Inpensum, erogatum, vynaloženo
[wynaloženo]
Inpensa, prebenda
40 *Inpendium aut expensa* zisk[zífl], *lucrum,*
auxilium
Inpendiosus zíštný [zyſtny]
Inpendium dlouhá užitečná řeč [dluha
vžitečna rzecz]
45 *Inprecatus* velmi prošen [welmi proffen]
Inpreceps vdole [wdole], klopotně
[klopotnie]
Inpincis ševcovská ulice [ſewczowfka
vlícze]
- 50 *Impius* nemilostivý [nemiloſtiwy]
In prompto, id est in manifesto
Inpiger rychlý [rychly]
Inpilatus, castigatus
Inpostor lestník [leſtník]
55 *Inpopularis, id est incivilis*
Inpostura lest [left]
Inportunus nepokojný [nepokoyny],
nesnadný [nefnadny]
Inportunitas
60 *Inpotus* neopilý [neopíly]
Inpossibilis nemohlý [nemohly]
Inproprerium zlé nařčení [zlee
narćčeníe] *aut* porokování
[porokowanie], *Thobie III⁴⁰³*
65 *Impossibilitas* nemohlost [nemohloft]
Inpotens nemocný [nemoczny] *aut*
nemohlý [nemohly]
Inops, pusillamis, inportunus
Inpotencia nemohlost [nemohloft]
70 *In procinctu, id est in expedicione, na*
poskoku [na poſkoku]
Inprobus nedobrý [nedobry], *insolens,*
inportunus
Inprobitas
75 *Inprobaturus, indignaturus*
Ippocrisis falešná svatost [faleſna ſwatoft]
In prospectum, id est in aspectum
sapiencie
Ipotamus mořský kuoň [mořfky kuon]
80 *Ipocraphus* koňské obočí [konfke
obočíe]
(56rb) *Ipodromium* konice [konícze]
Ipodromus závod [zawod]
Ipogeu krtice [krtícze] *aut* pivnice
85 [píwnícze], *unde Grecista⁴⁰⁴: Est*
ipogeus sol, cum tenet aera summus.
Si terre subsit, tunc ipogeus erit.
Ipfodia báznivá nemoc [bазníwa nemoc]
Ipoteca čestný základ [ćzeſtny zaklad]
90 *Iperbole*
Iperbolice
Inpunitus nemučený [nemuczeny]
Inpunis idem
Inpudicus nestydlivý [neſtydlíwy]
95 *Inpudens, id est incastus aut libidinosus*
Inpudencia

⁴⁰² 3 Esr 5, 39.

⁴⁰³ Tob 3,4.

⁴⁰⁴ Eberhardus Bethuniensis, *Graecismus*:
nenalezeno.

	<i>Inpudicia idem</i> , nestydlivost [neštídlíwošt]		<i>Insatiabilis</i> nesyťý [nesyťy], <i>qui saciari non potest.</i>
	<i>Inpubes</i> bezbrady [bezbrady]		<i>Inseparabilis</i> nedielný [nedielny]
	<i>Inpustria</i> , simulacio		55 <i>Insaniens</i> , <i>subita iranicitatis</i>
5	<i>Inaqua</i> suchá [ľucha]		<i>Insequina</i>
	<i>Inaquositas</i> súš [sufs]		<i>In sabulo</i> , <i>id est in littore</i> , na piesku [na píelku]
	<i>Inquilinus</i> podruh [podruh], <i>alienam terram colens</i>		<i>Inspectiva</i> , <i>vita complativa</i>
	<i>Inquies</i> , <i>sine quiete</i>		60 <i>Insecutor</i> následník [naľedník]
10	<i>Inquam</i> , <i>prodico vel certe vel quia</i>		<i>Insecutio</i> následovanie [naľedovanie]
	<i>Inquietus</i> nepokojný [nepokojny], <i>intranquillus</i>		<i>Insipidus</i> nechutný [nechutny]
	<i>Intronizatus</i> , <i>id est inkathedratus</i>		<i>Insuadibilis</i> , <i>incredibilis</i>
	<i>Interpellates</i> , <i>id est contra deum</i>		<i>Inspiratus</i> nadchľý [nadchly]
15	<i>loquentes</i>		65 <i>Inspiracio</i> vdechnutie [wdechnutie]
	<i>Irpe</i> x železná brána [železna brana] <i>aut hrábě</i> [hrabíe]		<i>Intima inspiracio</i> vnítrne napomenutie [wnítrnie napomenutie]
	<i>Iris</i> duha [duha]		<i>Inselinon</i> interpretatur umbra.
	<i>Ir</i> dlaň [dlan]		<i>Intime</i> nábožně [nabožnie]
20	<i>Ir</i> očný kútek [oczn kutek]		70 <i>Insidie</i> lákanie [lakanie]
	<i>Irreprehensibilis</i> netresktalý [netrefktaly]		<i>Insitum</i> v sieťo sazeno [w ľieto ľazeno], štěpeno [ľtiepeno]
	<i>Irremeabilis</i> nenavracený [nenawraczeny], <i>id est irrevolubilis</i>		(56vb) <i>Insita</i> štěp [ľtiep]
	<i>Irrevocabilis</i> nepřivolaný [nepřívolany]		<i>Insitor</i> , <i>arborum insertor aut štěpieř</i>
25	<i>Irrefragabilis</i> nezlamalý [nezlamaly], <i>cui non potest resisti.</i>		75 [ľtiepíerž]
	(56va) <i>Irriguus</i> mokrý [mokry], <i>svlažitý</i> [fwlažitý]		<i>Insicio</i> napitie [napítie]
	<i>Irrigacio</i> močenie [moczenie] <i>neb</i> [neb]		<i>Insidiosus dictus</i> , <i>quod insidet.</i>
30	<i>svlaženie</i> [fwlazenie]		<i>Insignis</i> šlechtic [ľlechtícz]
	<i>Ironia</i> posmievanie [poľmiewanie]		<i>Insigne</i> šlechtěnie [ľlechtěnie],
	<i>Irreverens</i> nestydlivý [neftydlíwy]		80 <i>ornamentum</i>
	<i>Irreverencia</i> nečest [neczeřt]		<i>Insinuandam</i> , <i>id est ostendendam</i>
	<i>Irritacio</i> drážďenie [draždienie], <i>lákание</i>		<i>Inscriptio</i> popismo [popíľmo]
35	[lakanie]		<i>Institor</i> kramář [kramarž], <i>negociator</i>
	<i>Irretitus</i> drážďen [draždien], <i>osidlán</i> [ofydlan]		<i>Instita</i> kram [kram]
	<i>Irritus</i> marný [marny], <i>vzácný</i> [wzaczny] <i>aut nobilis</i>		85 <i>Instinctus</i> , <i>compositus</i> , <i>pulsus</i>
40	<i>Iruda</i> ježek [gežek]		<i>Instita</i> umrlčí pás [vmrlčí pas]
	<i>Irremediabilis</i> necelný [neczelny]		<i>Institor</i> ranný lékař [ranny lekarž]
	<i>Irregularis</i> ztracenie kniežstva [ztraczenie kniežřtwa]		<i>Inscoriam</i> , <i>id est ffecem</i> , <i>Isaie</i>
	<i>Iracundia</i> pomsta [pomřta], <i>zastaralý</i>		<i>Insolens</i> nekázaný [nekazany],
45	hněv [zařtaraly hniew]		90 <i>rozpuřtěný</i> [rozpuřřťieny]
	<i>Instar</i> podobenřtvie [podobenřtwie]		<i>Inscius</i> nevinný [newínnny]
	<i>Insanus</i> , <i>semper furens</i>		<i>Insompnis</i> , <i>qui dormire non potest.</i>
	<i>Instancia</i> nátisk [natíľk] <i>aut úřtavnost</i> [vřřtawnošť] <i>aut ustavičné nabieženie</i>		<i>Insolidum</i> spoločnú rukú [ľpolecznu ruku]
50	[vřřtawíczne nabieženie]		<i>Insolitus</i> nepřívýklý [nepřívýkly]
	<i>Instando</i> úřtavně [vřřtawnie]		95 <i>Insopitus</i> neusnulý [neufnuly]
			<i>Insoporatus</i> nedřiemalý [nedřřiemaly]
			<i>Insula</i> ostrov [ořřtrow]
			<i>Inscrutabilis</i> neoptalý [neoptaly]
			<i>Insalsus</i> neslaný [neľľany]
			100 <i>Insultus</i> , <i>-tui</i> , nářkok [naľkok]
			<i>Insultacio</i> nadběh [nadběh]
			<i>Instrumentum</i> zjevne popsanie [zgewne popľanie]

	<i>Insuperabilis</i> nepřemohlý [nepržemohlý] <i>Intacta</i> nedotklá [nedotkla], nezneplaná [nezpyplana], nepoškvrněná [nepoškvrněna]		<i>Intercus</i> vodná nemoc [vodna nemoc], vodné tele [wodne tele] aut nežit [nežit], <i>morbus ydropicus</i>
5	<i>Interceptor</i> podběrcě [podberžcie], <i>qui</i> <i>duo certantes intercipit.</i> <i>Interceptio</i> podebranie [podebranie] <i>Intercessor</i> <i>Intercessio</i> přimluva [pržímluwa]	55	(57rb) <i>Interdictum, quod a iudice</i> <i>interdicitur ad tempus.</i> <i>Interitus</i> podešlý [podešlý], umrlý [vmrlý] <i>Intericio</i> zabitie [zabitie], usmrcenie [vmrcenie]
10	(57ra) <i>Internodium</i> uzlík [vzlík] <i>Intercilium</i> řasa na viečku očném [rzařa na wíeczku očnem] <i>Intericio</i> mezi slúpy [mezy flupy] aut pilěti [pílerží]	60	<i>Interclusus, interceptus</i> <i>Internicio</i> idem <i>Interemptor</i> usmrtitel [vmrtitel] <i>Interemptus</i> usmrcen [vmrcen] <i>Interieccio dicta, quod sermonibus</i>
15	<i>Institit est vestis sacerdotalis astricta</i> <i>usque ad pedes descendens.</i> <i>Intercapedo</i> podsazenie [podfazeníe] <i>Interficis</i> popelná húsce [popelna huscze] <i>Intersinium</i> prostřed nosa [prostrřed nořa]	65	<i>adiacet.</i> <i>Interminatum, vetitum, zapověděno</i> [zapowěděno] <i>Interrex, dux eius temporis, cui rex non</i> <i>est.</i>
20	<i>Interscapulum</i> mezi plecí [mezy pleczy] <i>Intestatus</i> umřelý bez popravý [vmřzely bez popravý] aut bez kšaftu [bez křaftu] <i>Intestator</i> ktož nekšaftuje [ktož nekřaftuje]	70	<i>Iter sabbati</i> tisíc kročejí [tířicž krocžejí] <i>Interlictus</i> shlazenie [hlazeníe], <i>coloratus</i> <i>Interpellate</i> lstivě [lřtíwíe] <i>Interlunium, tempus inter nascentem et</i> <i>deficientem lunam</i>
25	<i>Interdiu</i> <i>Instabilis</i> nesvědčilý [neřwíedcžíly], <i>cuius testimonium reprobatur.</i> <i>Internus inspiracio</i> vnitřní dar [wnítržní dar]	75	<i>Interpellatus</i> podpuřtěn [podpuřtíen] <i>Interneccio</i> usmrcenie [vmrcenie] <i>Internunccius, qui inter partes nunccium</i> <i>ferunt.</i>
30	<i>Interius</i> vnitř [wnítrž] <i>Intestinum</i> droby [droby] <i>Intepesta</i> o puolnoci [o puolnoczy], <i>id est</i> <i>in nocte medietas</i>		<i>Interminus, termino carens</i>
35	<i>Intempestus</i> nečasný [nečzařny], neuzrálý [neuzralý] <i>Incongruus, inutilis, inactuosus</i> <i>Intersticium</i> přehrađa [pržiehrađa] <i>Internus</i> vnitřní [wnítržnij]	80	<i>Intervencium</i> boj, že žádný živ neostane [boy že řadny řív neořtane], <i>omni mode</i> <i>interitus</i> <i>Internicida</i> vraždělník [wraždělník], křivý svědek [kržíwy řwíedek]
40	<i>Intemerata</i> nepoškvrněná [nepoškvrněna] <i>Integumentum</i> nepřikrytie [nepržikrytie], <i>nichil coopertum</i> <i>Intencio</i> myřlenie [myřlenie], mieněnie [míenieníe]	85	<i>Intervallum</i> čas [čas], <i>spacium inter</i> <i>capita vallorum</i> <i>Interpellatus, interceptus</i> <i>Interventor</i> prositel [prořitel] <i>Isterologia, presbiteracio sermonum</i>
45	<i>Interasibilis</i> podholený [podholeny] <i>In traduccionem, in manifestacionem</i> <i>Interscalaris</i> podržebříný [podržebřízny] <i>Intercutum</i>	90	<i>Interventrix</i> <i>Intellectus speculationis</i> rozum [rozum], tajemřtvíe [tagemřtvíe] <i>Intellectus practicus</i> rozum obklíčlý [rozum obklíčlý]
50	<i>Internulsus, interpellatus</i>	95	<i>Intellectus agens</i> rozum činící [rozum čízíníczy] <i>Intellectus potencialis</i> <i>Interscapulum, spacium inter scapulas</i> <i>Intelligencia</i>
		100	<i>Intensive</i> mocně [moczníe] (57va) <i>Interpres</i> vykladač [wykladač], <i>unius ligwe translator</i>

- Intextum, infribricatum*
Interpretacio vyloženie [vyloženie]
Interpretatius vyloženy [vyloženy]
Iteritus vdrobený [wdrobeny]
5 *Intercitabilis, intollerabilis*
Itida milostivý buoh [míloŝtíwy buoh]
Itenerarium cestná tráva [czeŝtna trawa]
Intoxicacio otrávenie [otrawenie]
Inturcus strupivý [ŝtrupíwy]
10 *In utroque* penso kletý [klety] aut
rozvázaný [rozvazany]
Invalidus nemocný [nemoczny]
Invalitudinarius, Iob 3⁴⁰⁵
Intentus úmysl [vmyŝl] aut shledanie
15 [ŝhledanie]
Invisus nevěŝtný [newieŝtny]
Invia, loca secreta et abdita
Istrimon
Investitura oděný [odíeny]
20 *Inveteratus* zastaralý [zastaraly]
Inverecundus nestydatý [neŝtydaty]
In velamento, id est in operimento
Inveteratus, in malicia veteratus
Investis, sine veste, neoděný [neodíeny]
25 *Inviolabilis* nezlámaly [nezlamaly]
Invictissimus
Invisibilis nevidomý [newidomy]
Inventor, ad inveniendum factus
Invidiosus ktož záviŝt trpí [ktož zawieŝt
30 trpij]
Imum vodný blud [wodny blud], locus
secretus et abditus
Inundacio povodeň [powodeň]
Iuba hříva [hržíwa], coma equina
35 *Iubar* slunečný bleŝk [ŝlunecžny bleŝk],
splendor solis
Iubilus plěŝa [pleŝa] aut nábožné
zpíevanie [nabožne zpiewanie]
(57vb) *Iubilum* neřčená radost [neržcžena
40 radoŝt], ipsa modulacio, leticia
Iubilacio nábožná radost [nabožna radoŝt]
Iubileus milostivé léto [míloŝtíwe leto]
Iudaismus židovská viera [židowŝka
wiera]
45 *Iudiciarius* rychtář [rychtarž]
Iudiciaria, potestas
Iustitenax pravdudržalý [prawdudržaly]
Iuridicus pravdyřečník [prawdyržecznik]
Iurista kretař [kretarž]
50 *Luridus* bledý [bledy]
- Ius Quirinum* římské právo [římiŝke
prawo], *Romanorum proprium*
Isophagus želudková lakota [zeludkowa
lakota]
55 *Iugalis* skrovný [ŝkrowny]
Iugarius, qui iugum facit aut iungit.
Iugulum hrdlo [hrdlo]
Iuga, moncium vertices
Iugum jho [gho] aut chochol [chochol],
60 cacumen moncium
Iugosus chocholatý [chocholaty]
Iungetum, regula, per quam lineae in
libris trahuntur.
Iurgium láníe [laníe], svářenie [ŝwarženíe]
65 *Iurgiosus* protivný [protíwny]
Iuger jitro [gítro], quod potest arari per
unum mane.
Iugis úŝtavný [vŝtawny], continuus
Iugiter úŝtavně [vŝtawníe], perpetim
70 *Iuvenilis* mladý [mlady]
Iuventus mladost [mladoŝt]
Iuventa jalovice [yalowícze]
Iumentum dobytek [dobytek]
Intrusula, instrumentum satoris, kluk
75 [kluk]
Inaures
Iunctus, qui iunctis radicibus habebant.
Involutabro, id est locus lutosus
(58ra) *In umbraculis, in papilionibus*
80 *Karistia* draho [draho]
Kathervarius purkrabíe [purkrabíe]
Karacter
Karakter nezaŝlé znameníe [nazafŝle
znameníe]
85 *Kirieleison* Bože, smiluj se [bože ŝmílug
ŝe]
Kalones, qui ligna militibus portant.
Kathenis, id est virgis ferreis
Kathegorias, id est predicamenta,
90 vzkazatedlnosti [wzkazatedlnoŝtí]
Kalende, neomenie, mensium inicia
Karitas, perfecta dilectio in Deum et
proximum.
Labes, macula vestimentorum, talov
95 [talow], ruina, interitus
Labens, cadens
Labefactus zmazaný [zmazany]
Labra ženské rty [ženŝke rty]
Labrum rty mužské [rty mužŝke], inferius
100 *Labrum, vas a lavando dictum*
Labina, lapsum inferrens

⁴⁰⁵ Srov. Iob 38,31.

- Labarum* králova korúhev [kralowa koruhew]
Labium kraj [kraj], *ponitur pro concha magna enea ad lavandum*.
- 5 *Laborintus* bludný chod [bludny chod]
Labilis plzký [plzky], *lubricis, frivolus*
Labula olověný kyj [olowieny kyg]
Labrusta divoké víno [díuoke wino], *vitis silvatica aut uwa, que in sepibus*
- 10 *nascitur*.
Lacus jezero [gezero]
Laculus jezerce [gezerce]
Lacedemonii, gens Asie
Lacuna lúže [luže]
- 15 *Lacuna* lužné duolky [lužne duolky],
colleccio aquarum aut fossa
(58rb) *Lacunar* bob [bob]
Lacrituosus, nervosus, robustus
Lacinia hlazené sukno [hlazene sukno],
- 20 *Genesis* 29⁴⁰⁶
Lac mléko [mleko]
Lactans, qui lac prebet.
Lactens, femina lacte plena
Lactes, in plurali, rybíe mléko [rybíe mleko]
- 25 *Lactrinus, deus messis*
Lacessor svárce [fwarcze]
Lacerna drahé sukno [drahe sukno],
pallium fimbriatum
- 30 *Lacertus* rámě [ramíe], *reptile*
Lacerta ještěrka [gešťierka]
Lacrima slza [lza], *lacrimale*
Lugubre
Later odraný [odrany]
- 35 *Laxacio* měkčení [míekczeníe]
Lactena syrovádka [fyrowadka]
Lacerina
Lacena idem
Laxiva lúh [luh]
- 40 *Laxivium* měkké léky [míekke leky]
Laganum mazanec [mazanecz], *panis latus et tenuis*
Lagena lahvice [lawícze] *aut vas fictile*
Laguncula, diminutivum
- 45 *Lagois, avis aut piscis*
Laycus vzácný [wzacny], *panis pupulosus aut popularis*
Lamina habens corpus et faciem mulieris
et pedes equinos dulciter canens,

⁴⁰⁶ Gn 29,12.

- 50 *morský div* [morsky díw], *genus monstri a laniando*.
Lavia bodlavá cesta [bodlaw a czefta] *aut aqua in orbita*
Lamen čepel [czepeł]
- 55 *Lamina* olověný čepel [olowieny czepeł],
frusta ampli auri, plech [plech]
(58va) *Lamurna* larva [larwa], *potvora* [potwora], *kraboška* [kraboška]
Lampene, stelle quedam
- 60 *Lampium*
Lampas, flamina in lucrine vertice
Lamentabile, luctuosum
Lamentum plakání [plakaníe], *luctuosum*
Lanx medenice [medenícze] *aut mīsa*
- 65 *[mīsa]*, *trutina* [trutína], *libra discus*
Lanista řezník [rżezník]
Lanquidus, eger, infirmus, neduživý [nedužíwy]
Lamon masář [mafarż]
- 70 *Laniena, locus, ubi animalia mactabantur*.
Lancea sudlice [fudlicze] *aut kopie* [medenícze]
Laniarius, qui carnes ferro laniat.
- 75 *Lana* vlna [wlna]
Laneus vlněný [wlnieny]
Lanigeres, oves lanam gerentes
Laniffex vlnář [wlnarż]
Lanificium vlnářstvo [wlnarżstwo]
- 80 *Laneollum* vlněná nit [wlniēna nít]
Lamigo, flos tribuli
Lamigo, prima capillacio in barba
Lamis, fluvius quidam
Lana, insuperficie lane aut prima
- 85 *erupcio barbe*
Lapidicia zedník [zednik], *lapicida*
Lapidicina, locus, ubi lapides cidunt, hut [hut].
Lapicina kamenná komora [kamenna komora]
- 90 *Lappa* řepík [rżepík], *herba caulem habet ingentem*.
Lappatus chlupatý [chlupaty]
Lappella, minor lappa vestibus
- 95 *adherentibus, Iudicum* X⁴⁰⁷
Lappates krmě s masem [krmíe s maśsem]
(58vb) *Laphus* jelen [gelen]
Lapidosus kamenný [kamenny]
Lapite, genus Tessalie

⁴⁰⁷ Nenalezeno.

	<i>Lapsidium</i> brus [brus]		<i>Laurea</i> mistrská koruna [mířtrřka koruna], corona victoria
	<i>Laqueus</i> osidlo [ofydlo]		<i>Laureollum</i> okřín [okřzín]
	<i>Laqueatus</i> osidlán [ofydlan]		<i>Latomie</i> , carcer aut genus supplicii
	<i>Laquearia</i> trámy [tramy], que cameram	55	<i>Laureolla</i> , species medicine
5	subtegunt.		<i>Laurinum</i> , urbs, quam Sieas condidit.
	<i>Laquear</i> sklep [řklep]		<i>Lavacrum</i> vláha [wlaha] aut úkrop [vkropp]
	<i>Lar</i> duom [duom], oheň [ohen], diera [diera], ohniřtě [ohnířřtie]		<i>Lavatorium</i> umyvadlo [vmywadlo]
	<i>Lartis</i> , proprium nomen	60	<i>Lauticie</i> , rudicie
10	<i>Lares</i> , species arboris domibus apta		<i>Lebes</i> , -tis, rendlík [rendlíř], měděný hrnec [míedíeny hrnecz], olla enea
	<i>Larva</i> krabořka [krabořka], demon ex homine factus		<i>Lecticus</i> visutý vuoz [vífuty wuoz]
	<i>Larvacio</i> padúcie nemoc [paducie nemocz], caducus morbus		<i>Lebeta</i> idem
15	<i>Laretica</i> řtědrá milost [řřtíedra milořt]	65	<i>Lebetine</i> , popine
	<i>Lardus</i> slaniny [řlaníny], quod in domo ad ignem siccatur.		<i>Lectica</i> , pluteus lectus, quos consules portabant.
	<i>Lavalis</i> , demoniacus		<i>Lebifusor</i> zvonář [zwonarř]
	<i>Lassus</i> ustalý od díela [vřřtaly od díela]		<i>Lechitus</i> olejnice [oleynicze], ampula
20	<i>Lascius</i> rozkořný [rozkořřny], luxuriosus aut indissolute incedens	70	<i>olearia</i>
	<i>Lascivia</i> rozkořnost [rozkořřnořt], a luxu dicta peculancia		<i>Lectega</i> povlaka [powlaka]
	<i>Lasciviosus</i> nečistý [necřzífuty], smilný [řmilny]		<i>Lectica</i> přěvis [přřziewís]
25	<i>Latomus</i> křemenář [krzemenarř], qui incidit lapides, kamenník [kamenník], tesák [teřřak].		<i>Lecta</i> slunčík [řluncčík]
	<i>Latex</i> víno [wíno], voda [woda], proprie		<i>Lectisternitum</i> ložnie rúcho [ložnie rucho]
30	liquor fontis ex vitro aut purga	75	<i>Leena</i> lvice [řwícze]
	<i>Latebratim</i> , occultatim		<i>Legatus</i> posel [pořel]
	<i>Latria</i> modlenie [modlenie], id est servitus, qui soli Deo debetur.		<i>Legatarius</i> , qui hereditatem loco filii suscepit servanda, dum puer inter annos puerilis est.
	<i>Latrocinium</i> lotrovřtvo [řatrowřřtwo]	80	(59rb) <i>Legatorius</i> odkázaný [odkazany]
35	<i>Latro</i> padúch [paduch], lotr [řotr]		<i>Legacio</i> poselřtvie [pořelřřřwíe]
	<i>Latifundus</i> , late possidens		<i>Legatum</i> odkázáno [odkazano]
	<i>Latini</i> , a Latino rege Ytalie vocantur.		<i>Legittimus</i> řádný [řřzadny], lege susceptus
	<i>Lator</i> listonoře [řifřtonořře], deportator		<i>Legumen</i> řito bíelě [řířto bíele], a legendo
	<i>Latibulum</i> tajnice [řaynícze]	85	vocatur.
40	<i>Latecula</i> řindel [řřindel] aut destky [deřřřtky]		<i>Legia</i> nemocné lodie [nemocznee lodie]
	(59ra) <i>Latebra</i> temnice [řemnícze]		<i>Legionarius</i> in legione est.
	<i>Latebrosus</i> temný [řemny]		<i>Legio</i> řest tisíc a dvě řřě rytieřřuov [řřest řířřřcz a dwie řřře rytieřřřřuow]
	<i>Latus</i> , -ta, řiroký [řřřřroky]	90	<i>Lembus</i> rychlá lodie [řychla lodie], navicula brevis, řlunek [čřřlunek]
45	<i>Latu</i> , -teris, bok [bok]		<i>Lemur</i> nočnie ohledánie [nocřřnie ohledanie], umbras gillatorum
	<i>Later</i> cihla [čřřyhla]		<i>Levibellus</i>
	<i>Latercius</i> cihelný [čřřřihelny]	95	<i>Levibum</i> , genus vestimenti lenia
	<i>Latura</i> vápno [wapno]		<i>Lemmonnes</i> aut lemmucula, umbre mortuorum
	<i>Latrina</i> sráč [řracř]		<i>Leno</i> kurevník [kurewník], concilia stupri
50	<i>Latrina</i> , secretus locus	100	<i>Lena</i> kurva [kurwa] aut sagum amictum duplex aut species vestis vilose

- Levocinium* kurevná pieseň [kurewna
piefeň] aut *imparum persuasio*
Lentiscus dub [dub], in prologo
*Danielis*⁴⁰⁸
- 5 *Letandus, tardus, clausus*
Letiscinus dubový [dubowy]
Lens, -dis, hnida [hnída]
Lens, -tis, genus leguminis,
šočovice [šacžowicze], *wersus: Lens, -*
10 *dis, capiti, lens, -tis, convenit ori.*
Lenticula olejnice [oleynícze] aut pieha
[pieha] aut *vas quadrangulum fictile*
habens foramen in latere
Lentigo pěnka [píenka], *macula in facie,*
15 *pieha* [pieha]
Lentus, -ta, -tum, wersus: Plenum
flexibile tardum letusque figurat.
Lenis měkký člověk [míekky człowiek]
Lenis hladký [hladky], *tichý* [tíchy]
20 *Leontophonus, bestia parva*
(59va) *Lenitas* hladkost [hladkość]
Leprosus vysedalý [wyfedaly],
malomocný [malomoczny]
Leprositas vysedalost [wyfedalość]
25 *Leptoperica, in mente febris*
Lepra, asperitas cutis squamosa
Lepor krásná řeč [krafna rzecz], *facundia*
Lepidus výmluvný [wymluwny], *urbanus,*
facundus
30 *Lepiditas* výmluvnost [wymluwność]
Lepidiosa, elegancia
Lepus, -poris, zajec [zagiecy]
Leptis, civitas in Tripolis
Lepusculus zajieček [zagieczek] aut
35 *kostka* [kośćka]
Letes pekelný potok [pekelný potok]
Lerna, palus in Grecia
Letus, -ta, veselý [wefely]
Letatus obveselilý [obwefelily]
40 *Lercia, regia, ubi Lertes regum*
Letum umrlé [vmrlee] aut smrt [fmrt]
Lercides, Ulixes, Lercie filius
Letalis umrlý [vmrly], *letale idem*
Lestricones, feri homines
45 *Lespides, in silva*
Letens zapomenulý [zapomenuły]
Letargius idem
Letargus, morbus inferens oblivionem
Letargia zapomnění [zapomnienie]
- 50 *Letargum* závrat [zawrat]
Lincus
Lippus blikavý [blíkawy]
Lippitudo, viciū oculorum ex humore
Liphotomia, defeccio, angustia
55 *Lirus, fluvius Campanie*
Lipsa
Liquor mokrost tekutá [mokrość tekuta]
(59vb) *Letum pecus* tlustý dobytek [tłusty
dobytek]
60 *Letum legumen* plodné obilé [plodne
obílee]
Letamen hnuoj [hnuog], *quod leta faciet*
gramina.
Letania prosba [prośba], *rogacio*
65 *Letabundus* veselý [wefely]
Levamen veselé [wefele], *solacium*
Levita oltářný služebník [oltarzny
ślužebnik]
Levidensis, vestis raro filo
70 *Leviticus* služebný [ślužebny]
Leviathan běs [bies]
Levitonarium, colobium sine manicis
Levis lehký [lehky], *hladký* [hladky],
constans
75 *Lascivus*
Lenigal hobl [hobl]
Lenigatus hoblovaný [hoblowany],
pollitus, dealbatus
Levir deveř [dewerż]
80 *Leva* ruka levá [ruka lewa]
Lewus krchý [krchy], *levý* [lewy]
Leuca dvoujemíle [dwuogemíle]
Libanus hora [hora] aut strom [łtrom],
mons, turris in Arabia
85 *Libanum* kadidlo [kadidlo]
Libamen obět [obíett]
Libacio obětování [obíetowanie], *tantum*
calicis oblatio est, sacrificium de
liquidis.
90 *Libus et libum* chléb [chleb]
Liber, liberi, filius de legitimo
matrimonio
Liba pecen [peczen], *sacrificia de*
liquoribus facta aut placenta
95 *Libia* vlast [właść], *Affrica, Sicilia,*
Getulia unum sunt.
Libens volný [wolny]
Libertus svobodný pacholek [śwobodny
pacholek]
100 *Libertinus* svobodného pacholka syn
[śwobodnego pacholka syn]

⁴⁰⁸ Hieronymus, *Commentarii in Daniele*
IV,13.

	<i>Liber, -eri, pars corticis interior</i>		<i>Lictatus</i> zabít [zabít]
	<i>Liber, libri, kniha [kníha], víno [wíno], volumen</i>		<i>Lien</i> pastelín [paštelín]
	<i>Liberalis</i> štědrý [ľšťiedry], munificus,	55	<i>Lienteria</i> nemoc třevná [nemocz trzewna]
5	<i>humanus</i>		<i>Lienosis, splenis passio</i>
	(60ra) <i>Libra</i> váha [waha], <i>pondus XII unciarum</i>		<i>Liens, liber</i> patet.
	<i>Libripens</i> vážný jazyk [važny íazyk], <i>libram appendens</i>		<i>Lieum, vinum</i>
10	<i>Libramen</i> vážení [wažení]		<i>Ligo, -nis</i> , motyka [motíka], <i>fossorium, quod terram levat.</i>
	<i>Librarii</i> písaři [pišarží], <i>qui antiqua nova scribunt.</i>	60	<i>Ligurius</i> drahý kámen [drahy kamen]
	<i>Libellus</i> knížky [knížky] aut žaloba [zaloba]		<i>Liger, fluvius Gallie</i>
15	<i>Libetum</i> líbení [líbenie]		<i>Linguosus</i> blekotný [blekotny]
	<i>Libetina, dea libidinis</i>		<i>Lingwatus</i> idem
	<i>Libitina</i> máry [mary], <i>archa mortuorum</i>	65	<i>Ligustrum, floris genus</i>
	<i>Liburna</i> nosaté [nofate] aut rohaté lodie [rohate lodie], <i>inioporon, levanculus</i>		<i>Ligurius, liger</i> opifex
20	<i>Liburtina</i> idem		<i>Ligures, genus iuxta Alpes</i>
	<i>Libido</i> nečistota [nečizťota], <i>cupiditas, lividitas, invidia</i>		<i>Lignus</i> poleno [poleno]
	<i>Libidinosus, luxuriosus</i> , nečistý [nečizťy]		<i>Lignum</i> dřevo [drzewo]
	<i>Libatorium</i> obětovaná mísa [obietowana mifa]	70	<i>Lignamina</i> tesání [tefanie]
25	<i>Licens</i> hora [hora]		<i>Liga et ligula</i> stuha [šťuha]
	<i>Licenciosus, cui multa licent.</i>		<i>Ligamen</i> provrázek [prowrazek]
	<i>Liconia</i> město [mieſto]		<i>Ligamentum</i> idem
	<i>Licii, Asiani</i>		<i>Limpha</i> kalná voda [kalna woda]
30	<i>Licida, delicatus puer quidam</i>	75	<i>Limphanus</i> nerozumný [nerozumny]
	<i>Licostratum</i> kruchta [kruchta]		<i>Limphaticus</i> vodnotelák [wodnotelak], <i>ex aqua tumorem et fantasiam sustinens</i>
	<i>Licima, uxor Metenatis</i>		<i>Limpidus</i> prozřelý [prozřely], <i>preclarus</i>
	<i>Licium</i>		<i>Limpidissimus</i> okružlý kámen [okruhly kamen], <i>politus, planus</i>
	<i>Licia, que stamina telarum ligantur.</i>	80	<i>Limus</i> bahno [bahno], <i>tinctus suorum aut lutum</i>
35	<i>Liciatorium</i> vjadlo [vjadlo]		<i>Limus, -a, -um</i> , křivooký [krzwooky], <i>aut vestis ab umbilico usque ad pedes</i>
	<i>Liciator</i> lákač dražící [lakac drazuczie], <i>precii augmentator</i>	85	<i>Lima</i> pila [pila], <i>unde faber ferrum limat.</i>
	<i>Licie, sortes Appollines ronsa</i>		<i>Limatus</i> pilován [pilowan], <i>politus</i>
	<i>Licium</i> knot [knot] aut licmen		(60va) <i>Limnista, virgula inter geminos punctos</i>
40	<i>Licoptalmus, gemma lupinis oculis similis</i>		<i>Limatorium</i> pilování [pílowanie]
	<i>Licti</i> delicias, <i>id est Troianus</i>	90	<i>Limatura</i> pilování [pílowanie], brusy [bruſŷy]
	<i>Licnus, candela aut lucrina</i>		<i>Limes</i> přímá stezka [přziema ſteзка], <i>agrorum terminus</i>
	<i>Licimentum</i> rovenství [rowenſtwie]		<i>Limen</i> práh [prah]
45	<i>Lictor</i> kat [katt], <i>qui secundum iudicis sententiam punit dampnatos secundum legem et occidit ad mandatum.</i>	95	<i>Limentinus, deus luminis</i>
	<i>Licenteria, facilis decoccio ciborum</i>		<i>Limiare</i> idem
50	(60rb) <i>Lidens</i> židovský mistr [zidowſky miftr]		<i>Liminium</i>
	<i>Liciricium</i> štěpnář [ľſtiepnarž]		<i>Limomenta</i> způsob [zpuofoby]
			<i>Limitata, limitatum</i>
		100	<i>Limbus</i> peklo [peklo]
			<i>Limbricus</i> hlísta [hlíſta]
			<i>Limax</i> hlemýžď [hlemyžd]

- Linascenis* puol lněné a puol vlněné
sukno [puol lněné a puol vlněné sukno]
Line správné dřevo [sprawnee drzewo]
Linea stricta úzká košile [vzka košile]
5 *Linteum* lněný rub [lněny rub]
Linamentum, filum ad aliquid
dirigendum
Linomenta, similitudines
Linum len [len]
10 *Linarius, recarius*
Lineollus lněná nit [lněna nit]
Lincisca pes z vlčieho pokolenie [pes z
wlczieho pokolenie]
Linimen obmazanie [obmazanie]
15 *Linostinia, vestis ex lana linoque*
contexta
Linicio idem
Liniterna idem
Linitus, -ta, -tum, zmazán [zmazan]
20 *Linter* koryto [korito], vas porcorum
Lincurius, ex urina lincis factus
Lintres, carabi, navicule parve
Lindex, animal lapidem visu penetrans
Linquens opuštěný [opuštěny]
25 *Linna* tyna [tyna]
(60vb) *Liquidus* měkký [miekký], mollis
aut purus, serenus
Liquide zjevně [zgewnie]
Liquiricia lékořice [lekorzice], liznice
30 [lyznice]
Lira brázda [brazda] aut kolovrat
[kolowrat]
Liricen kolovratný [kolowratny]
Liricum rozličné písně [rozliczne pisenie]
35 *Liris, simphonis*
Listra město [miefto]
Licostratus, pavementum
Licontripon mast z kozlové krvi [maft z
kozlowe krwi]
40 *Litargicon* zlaté pěny [zlatte pienky]
Litargius, sompnolentus
Littus břeh [brzeh]
Litargia, a sompno vocata
Licator obětník [obietnik]
45 *Liturgus* nebeský sluha [nebesky sluha]
Litigium, lis, litis contencio. Lis inter
duos. Rixa inter multos.
Lictura mazanie [mazanie], cera in
tabulis
50 *Littuus* rohová truba [rohowa truba] aut
buccina aut virga Priapi

- Litis contencio* přednie žaloba [przednie
zaloba]
Litios, quasi litigio asuetos
55 *Lico, liconis, vlastin* [wlastijn]
Livor rána [rana] aut zsinlost [zfynalost]
aut invidia
Lividus zsinalý [zfynaly], žlutý [zlutty]
Lividitas závist [zawist]
60 *Limo* hnis [hnis]
Lix, licis, pancieřový kruh [pancierzowy
kruh]
Lixa vodonoše [wodonofe]
Lixivium luh [luh]
65 *Lobium* lúbě [lubie]
Locacio, res ad usum data
Locus jmieti pře [gmietí pře]
(61ra) *Locus* spravedlivého duše
[sprawedliwego dusze], *wersus: Est*
70 *habitus locus, animam causam dat,*
oportet. Regula non fallens dicitur
atque locus. Est locus atque loci sunt
artis, sunt loca terre.
Locellus est nomen vasis, secundum
75 *quod legitur de sancto Barnaba*⁴⁰⁹,
quondam in locullo plumbeo in mare
fuit, precipitatus per infidos Iudeos in
Cipro. Eciam dicitur aliquod genus
vasu, legitur in locello plumbeo in
80 *mare.*
Loculus máry [mary] aut opasek [opasek]
aut lože [loze]
Locuples bohatý [bohaty], *opulentus*
Locupletacio bohatství [bohatstwíe]
85 *Locia* osličie scánky [oslicznie sanky]
Locium
Locinium dievčie čičanie [diewcznie
cziczenie]
Locusta kobylka [kobylka]
90 *Lodex* húně [hunie]
Lodix lněný oděv [lněny odiew]
Loycus, loyca mluvna [mluwna]
Logium prusplech [prusplech] aut pannus
ex auro et gemmis distinctus
95 *Loygus* řeč [rzecz]
Logicipete, nomine rationem
adiungentes
Lolium kúkol [kukol]
Lolitus učištěn [vcizistien]

⁴⁰⁹ Legenda aurea, De sancto Barnaba apostolo
76,81; Ordericus Vitalis, Historia ecclesiastica
XIX.

Longio pastelín [paŝtelín]
Longevus dlúhověčný [dluhowíeczny]
Longi temporis
Longevitas starost [ŝtaroft]
 5 *Longinus* daleký [daleky], *id est procul positus*
Lonlinquitas dalekost [dalekoŝt]
Longiturnus branný [branny]
Longiturnitas bráněnie [braníenie]
 10 **(61rb)** *Longitudo* dlúhost [dluhoŝt]
Longanimus trpělivý [trpielíwy]
Longanimitas trpělivost [trpielíwoŝt],
 dlúhochvilnost [dluhochwilnoŝt]
Locium scánky [ŝczanky]
 15 *Longale* klanice [klanícze], rozvora
 [rozwora]
Longulus málo dlúhý [malo dluhy]
Loquax, verbosus
Loquacitas, offensa locutio
 20 *Lorum* udidla [vdídla]
Lorandrum, arbor venenosa
Loxa dicitur habena et circulus ferreus,
quo lorica contexitur.
Lorica pancéř [pancerž]
 25 *Loricatus* pancieřit [panczieržit]
Loramentum vázanie [wazanie], založenie
 [žaloženie]
Lorifex brnieř [brnierž]
Loripes štihla [ŝtihla]
 30 *Lotex* piest [pieŝt]
Lotria síla[ŝyla], škrob [ŝkrob]
Lubricus plzký [plzky], neustavičný
 [neuŝtaviczny]
Lubris plzký [plzky], labilis
 35 *Luculentinus* lesný [leŝny], hajný [hayny]
Lucus háj [hay]
Lucos fecerunt, id est bustos, qui erant
contra altare.
Lucarius hajný [hayny]
 40 *Lucar* hajný plat [hayny plat], *peccunia,*
que ex lucis capitur.
Lucanar svrchnie okna [ŝwrchnie okna]
Lucifer dennice [dennícze], *stella*
omnium, quo maxime solem precedit.
 45 *Lucifuga* sova [ŝowa], *lucem fugiens*
Luteus žlutý [žluty] aut červený [czřweny]
Lucernarium sviecen [ŝwieczen]
Lucifferiani, heretici
(61va) *Lucigena, luge genitus*
 50 *Lucerna* sviecen [ŝwieczen]
Lucrunis, locus Ytalie
Lucinarium visuté světlo [wífute ŝwíetlo]

Lucina, Diana
Luculentus pln světla [pln ŝwíetla] aut
 55 *sermone splendidus*
Lucubrum malé uhlé [male vhlé]
Lucubratio bditba [bdítba], *id est*
nocturna vigilatio
Lucubranciuacula těžká bdětba [tížka
 60 bdietba], *in prologo Iudithis*⁴¹⁰
Lucrum zisk [ziŝk], *usura, incrementum*
Lucellum, diminutivum
Lucrio žiŝtný [žíŝtny]
Luculum, vas ligneum
 65 *Lucibulum* kahanec [kahanecz]
Licinium knot [knot], *licnus lucerne*
Luctantes, quod erecti se invicem
teneant.
Lucta, luctacio, bojování [bojowanie]
 70 *Luctamina, contristaciones*
Ludibria kunŝtové [kunŝtowe] aut
ludicra, nekázané zpíevanie [nekazane
 zpíevanie], *spectacula, divadla u tance*
 [díwadla v tancze] neb [neb] u kolby [v
 75 kolby]
Ludarius kunŝtěl [kunŝterž]
Ludibundus, ludo simile
Ludificacio kunŝt [kunŝt], *decepcio*
Lues zamúcenie [zamutczenie],
 80 *pestilencia, contagium*
Lugubre plačtivé [placztíwe]
Lugubrum idem
Lumbus ledvie [ledwíe], *ob libidinem*
lasciviam dictus
 85 *Libifragium* zlámanie ledví [zlamanie
 ledwy]
Lumbale hacník [hacznik]
Lumbricus hlíŝta [hliŝta], *vermis*
intestinatorum
 90 *Lumentum* mýdlo [mydlo]
Lunacia pavúk polný [pawuk polny]
Lunula zápona [zapona], *ornamentum*
mulierum
Lunaticus nesmilný [neŝmilny], *in modum*
 95 *lune (61vb) formatus aut náměsečník*
 [namíeŝečník]
Lunacio měŝiecový blesk [mieŝieczowy
 bleŝk]
Luminare světlo [ŝwíetlo], *lumen idem*
 100 *Lupus* vlk [wlk]
Lupa vlčice [wlczícze], *kurva* [kurwa]

⁴¹⁰ Hieronymus, *Prologus Iudith* 691,3.

- Lupanar* kurevný duom [kurewny duom],
aut prostibulum
Lupinus vlčí mák [wlczi mak]
Lupatum ostrá uzda [oltra vzda], *frenum*
5 *asperum*
Luperta, ludicra, que ibi celebrantur.
Luris bledý [bledy]
Luicones, devoratores
Luridus, -da, -dum, bledý [bledi],
10 *squalidus, palidus*
Luscus šilhavý [šilhawy], *monoptalmus*
Luscinia křepelice [kržepelícze], *avis luce*
incipiente canens
Lustrum let pět [let piet], *quinquennii*
15 *tempus aut latibulum ferarum lustrum*
Lustracio, id est purgacio sive expiatio,
opatrnost kútuov zlých lidí [opatrnost
kutuow zlych lidi], Levitici
Lustralis, gloriosus
20 *Lutum* bláto [blato]
Lutosus blatný [blatny], *lutulentus idem*
Luteus, -tea, -teum, žlutý [zlutty] aut
červený [czrweny] color croceus
Luteollus idem
25 *Luter* vydra [wydra]
Luxus zlost [złost]
Luxa membra, que loco moventur.
Luxuriosus smilník [šmílník]
Luxuria, actus
30 *Macedonia* vlast řecká [wlaft rzeczka],
insula grece
Macharium
Machera, gladius ex una parte acutus
Macera masná sekyra [mašna fekyra]
35 *Maceria* zedná stěna [zedna štiěna], *murus*
sine cemento
Maccana planá jablka [plana íablka]
(62ra) *Macrocosmus* svět [šwíet]
Macrobii, homines longissimi
40 *Maccellarius, peccorum occisor*
Machinacio hruoza [hruoza], *Hester*
*VIII*⁴¹¹
Machina prak [prak], *instrumentum*
bellicum
45 *Machones, constructores parietum*
Machinamentum sek [fek], *victoria*
Macula, non sordes
Maculatus, contaminatus
Macellum masné krámy [mašne kramy]
- 50 *Macedon, Alexander*
Macilentus suchý [fuchy], *plenus macie*
Machina, id est mundi compositio
Macrologia neužitečná dlhá řeč
[neužiteczna dluga rzecz]
55 *Macies* sůš [fušs], *exilitas corporis*
Macer suchý [fuchy]
*Macula, retis sive retium, Iob 18*⁴¹²
Magarius
Mactarius
60 *Mador* mokrost [mokroft]
Madidus, -da, -dum, mokrý [mokry]
Madefactus, perfusus
Magus kajklěř [kayklerž]
Magica ars mistrské umění [mištrlke
65 *vmíění]*
Magnatus, -ti, veliký [weliky], svobodný
pán [šwobodny pan], nobilis
Magnanimus svévolný [šwewolny],
constans, magni animi, velikoumný
70 *[welikoumný]*
Magnes, -tis, akštýn [akštín]
Magnificus, mirificus
Magis více [wíecz]
Magestas velebnost [welebnost]
75 *Magalis*
Magalia katrče [katrcze], *gaze pastorum*
Magistratus mistrování [mištrowanie],
principatus
Magisterium idem
80 **(62rb)** *Magnalia* veliké [welike],
ctnostný [cztnostny]
Magnilogus chlubný [chlubny]
Magnopere snažně [šnažnie]
Maides, nymphe camperum
85 *Maia, mulier Mercurii*
Maguderis košťál [košťál]
Magaria
Malagma, emplastrum et
*medicamentum, liber Sapiencie*⁴¹³
90 *Malachin* králové kniehy [kralowe
kníehy]
Malagina polštář [polštarž]
Malobatrū, ungentum
Malus šálová jablka [šalowa íablka],
95 *arbor navis, qua vela sustentur.*
Malus, -la, -lum, zlý [zly], malicia
Malum jablko [iablko]

⁴¹¹ Est 8,3.

⁴¹² Iob 18,8.

⁴¹³ Sap 16,12.

- Malum* mučenie [muczenie], muka
[muka], zlé [zle]
Mala líce [líce]
Maxilla idem
5 *Mallatus, maxillatus*
Malagina, emplastrum sine igne
Malvelua, ex malvarum stamine vestis
confecta
Malefici, venfici
10 *Malefidus, insidus*
Malignus, male agens
Maliciosus zlobivý [zlobivy], *subdolos*
Malegranatum pomoranče [pomorancze],
punica, malegranatus
15 *Malum punicum* červené jablko [czrwene
iablko]
Malanus, id est ulcus, vřed [wrzed], nežit
[nežit]
Malesanus nezdravý [nezdrawy], *insanus,*
20 *infirmus*
Malva sléz [flez]
Maleus kladivo [kladiuo]
Maleollus diminutivum
Maleollus suché vinné dřevo [fuche
25 *winne drzewo*]
Malicinium okuje [okuge]
Malivulus zlývolný [zlywolny]
(62va) *Malivolencia* zlá vuole [zla wuole]
Maluma
30 *Malta* smuola smiešená s voskem
[smuola smieszena s woskem]
Mamona zle dobyté zbožie [zle dobyte
zbozie]
Mamon črt [czrt]
35 *Mamilla* cecky [czeczky] neb [neb] cecek
[czeczek]
Manubre
Mamariticus ktož se sám zabije svú rukú
[ktož se sam zabige swu ruku]
40 *Mania* obecne bláznovstvie [obecnie
blaznowstwíe], vášně [wafníe], *amentes*
vel insanos facit.
Mandulus, genus clausure
Maniacus blázen [blazen]
45 *Manes* pekelné duše [pekelné duffe]
Manipulus snop [inopp]
Manupium, quod manu rapi potest.
Monolibule, marillarum pars
Manichei, heretici
50 *Manipulus* ručná korúhev [ruczna
koruhew]

- Manipulus* dvě stě rytieřuov [dwie stie
rytierzuow]
Manipulus řemdiň [rzemdiň]
55 *Manipulosus, ligator a fastis*
Manifestarius, manifeste reus
Mango konieř [konierz], rytieř [rytierz]
Manser kurvie dietě [kurwie dietie]
Mantellia, mappae mensales
60 *Mandibula* čelist [czelíst]
Mannus, caballus brevis
Mandragora, genera duo masculini vel
*feminini, Genesis 30*⁴¹⁴
Manus ruka [ruka] aut Božie pomsta
65 [božie pomsta], Božie štědrost [božie
stiedrost], moc [mocz], obrana [obrana]
Manubia, spolie, eximie, Ezechielis
*29*⁴¹⁵
Manubrium třen [trzen], *quod manu*
70 *tenetur.*
(62vb) *Mancum, quod manus regat*
tantum.
Mancipium sluha [luha], otrok [otrok] aut
služba [luzba]
75 *Mancipii, servis*
Manceps rukú objatý [ruku obiaty]
Mancus jednoruký [gednoruky]
Mantika tobolka [tobolka], tlumok
[tlumok]
80 *Manaim, castra*
Manica rytieř [ritierz], rukáv [rukaw]
Manicatus
Manicleta rub [rub]
Mantile čaprúnek [czaprunek]
85 *Mantellus* obecne sukno [obeczne sukno]
Manumissio svobodenstvie
[swobodenstwíe]
Mantica měch [miech]
Manumissus svoboden [swoboden], *quasi*
90 *manu emissus*
Manna nebeský chléb [nebesky chleb]
Mansor přebytník [przebytník]
Mansus čepice [czepicze], lán [lan]
Mansionarius
95 *Mane, thechel, phares*⁴¹⁶, *id est*
Numeravit, divisit, appendit. Roztrhl,
rozdělil, rozvážil. [Rotrhl rozdielil
rozwazil]

⁴¹⁴ Gn 30,14, 15 a 19.

⁴¹⁵ Ez 29,19.

⁴¹⁶ Dn 5,25.

	<i>Manseollum</i> urozených lidí hrob [vrozených lidí hrob]		<i>Matrimonium</i> manželstvo [manželtwo], <i>coniugium, iusta conveniencia</i>
	<i>Manswetus</i> tichý [tíchy]	55	<i>matrimonialis</i> , věno [wieno]
	<i>Mandenus</i> jediný [gedíny]		<i>Matrix</i> děloha [déhola]
5	<i>Manducator</i> jedec [gedecz]		<i>Mastigium, flagellum thaurorum</i> <i>folliculus, in quo fetus formatur.</i>
	<i>Manuterium</i> ručný ubrus [ruczny vbrufecz]		<i>Matertera</i> tetka [tetka]
	<i>Manuncula</i>	60	(63rb) <i>Matrona</i> máte [matie], <i>que iam</i> <i>nupsit.</i>
	<i>Manual, quod manu tenetur.</i>		<i>Mastigoferi, vulnera sustinentes</i>
10	<i>Manubium</i> mútev [mutew]		<i>Matella, vas, ubi antiquitus mingeant,</i> <i>orudie k štinám připravené [orudie k</i> <i>štinám prziprawene].</i>
	<i>Mappa</i> ubrus [vbrus]	65	<i>Mathera</i>
	<i>Mappa mundi</i> popis světa [popis świata]		<i>Mathesis</i>
	<i>Maria</i> orská hvězda [morlka hwiezda]		<i>Mathematicus, constellator</i>
	<i>Marcus</i> kladivo [kladíuo]		<i>Marthicularis</i> papež [papež], kanovník
15	<i>Mare, mater aquarum retro euncium</i> (63ra) <i>Marcidus, languidus, arefactus</i>	70	[kanownik]
	<i>Marculus</i> ručné kladivo [ruczne kladíuo]		<i>Matercola, episcopalis ecclesia</i>
	<i>Marcia, gens Romana</i>		<i>Maturus</i> zralý [zrally]
	<i>Marcellus</i> kladivce [kladíwcze]		<i>Maturitas</i> starost [starost]
20	<i>Marina, venus aut spuma maris natans</i>		<i>Matutinum</i> jitěnie [gítrzníe]
	<i>Marchio</i>	75	<i>Matula, vas, ad quod mingitur.</i>
	<i>Marchia</i> mařská země [maržlka zemie]		<i>Mitta</i> rohože [rohože]
	<i>Margo</i> obruba [obruba], <i>finis cuiuslibet</i> <i>loci</i>		<i>Manseollum, regum sepulcrum</i>
25	<i>Marsi, gens Ytalie</i>		<i>Manora, dei belli</i>
	<i>Maritana</i> vedle moře [wedle morze]		<i>Manarcia, terra Marti dedicata</i>
	<i>Maritagium</i> tělesná smlúva [tielefna fmluwa]	80	<i>Mazononum, vas quoddam</i>
	<i>Margarita</i> perla [perla]		<i>Maritania, a colore dicta</i>
30	<i>Maritus</i> manžel [manžel]		<i>Matius, id est cicius</i>
	<i>Mareotis, regio Egipti, ubi crescit</i> <i>bonum vinum.</i>		<i>Meatus</i> chod [chod], <i>id est transitus</i>
	<i>Maritata</i>		<i>Meandrus, fluvijs Asię tortuosus</i>
	<i>Marsupium</i> přiepasek [prziefasek],	85	<i>Meandrum</i> malování [malowanie]
35	<i>saculus nummorum</i>		<i>Mechus</i> cizoložec [czizolożecz]
	<i>Marmor</i> mramor [mramor]		<i>Mectus Tullus, rex Romanorum</i>
	<i>Marmoreus</i> mramorový [mramorowy]		<i>Metha</i> cizoložnice [czizolożnice]
	<i>Martirium</i> mučení [muczenie]		<i>Mechia</i> cizoložství [czizolożstwo]
	<i>Martirisacio</i> idem	90	<i>Mechania</i> řemeslo [rzemelo], <i>pericia in</i> <i>fabriciis subtilis</i>
40	<i>Massages, gens Sachie</i>		<i>Mechanicus</i> řemeslník [rzemeflník]
	<i>Mas, masculus, deminitivum, samec</i> [famecz] aut samček [fameček]		<i>Medo</i> med [med]
	<i>Mastix, resina lentisci aut peltria herba</i> <i>dencium</i>		<i>Mediollus</i>
45	<i>Massa</i> těžké břiemě [tiezke brziemie] aut kra [kra]	95	<i>Mediamnis</i> ostrov [ostrow]
	<i>Mastigia, corrigia</i>		<i>Mediator</i> prostředník [prostrzednik] aut rozdělec [rozdielecz]
	<i>Materia, omnis res, ex qua aliquid</i> <i>conficitur materia.</i>		(63va) <i>Medianus</i> idem
50	<i>Materies, materiei, idem</i>		<i>Medinus, mensura V modiorum</i>
	<i>Mataxa, quasi metaxa accervitu filorum,</i> předeno [przedeno]	100	<i>Mediastinum</i> praně [pranerz] aut <i>mediastinus</i>
			<i>Mediculum</i> puol světa [puol świata], <i>quitquid est inter initium et finem.</i>

	<i>Mediterraneus</i> puol země [puol zemíe] aut prostřed [prošťřed]		<i>Memoriale</i> pamět [pamíet]
	<i>Medula</i> mozk [mozk]		<i>Meap̄tim</i> po mém obyčejí [po mem obyčęgi]
	<i>Medulata, id est pingvia</i>	55	<i>Merica</i> bor [bor]
5	<i>Medibile</i> lečné [leczne]		<i>Mercator, negociator</i> , kupec [kupecz]
	<i>Medela</i> lék [lek]		<i>Merum</i> čisté víno [czíšte wíno]
	<i>Meditacio</i> myšlenie [myšlenie]		<i>Merus, -ra, -um</i> , prozřelý [prozřęly]
	<i>Mesicus, fferox</i>		<i>Mercurius, trium naturarum est,</i>
	<i>Megera</i> pekelný hněv [pekelný hniew]	60	<i>superiorum, terrenorum, infernorum.</i>
10	<i>Mel silvestre</i> lesný med divoký [lešny med díwoky]		<i>Meracius</i>
	<i>Mello</i> miesto povrženie [miešto powrženie], <i>erat quedam vorago</i> <i>profunda.</i>		<i>Meracissimus</i> najzřetedlnější [nayzřetedlnięłi]
15	<i>Mellibola, poma</i>		<i>Merata</i> vinné pitie [wínne pitie]
	<i>Mellota idem</i>	65	<i>Merolentus</i> vinný opilec [wínny opilecz]
	<i>Melus idem</i>		<i>Meretrix</i> kurva [kurwa]
	<i>Melotes</i> kozie kuože [kozíe kuože]		<i>Merops, genus awium</i> , vlha [wlha]
	<i>Melodia</i> sladoň [łladon]		<i>Meretricula</i>
20	<i>Mellamirus, piscis in Grecia magnam</i> <i>caudam habens</i>		<i>Meretricius</i> kurevník [kurewnik]
	<i>Melesia, meditacio</i>	70	<i>Meroe, insula Merli</i>
	<i>Melopeus, carminis factor</i>		<i>Merges, -tis</i> , ryba [ryba] aut <i>piscis</i> <i>quidam aquaticus</i>
	<i>Melus, cantus, melodia</i>		<i>Merges, -etis</i> , rukověť [rukowiet], <i>collones in unum, manipulus</i>
25	<i>Melitus, cantor</i>	75	<i>Mergus</i> pták [ptak], <i>avis nigra a</i> <i>mergendo dicta</i>
	<i>Melligratum, vinum melle admixtum</i>		<i>Mergulus</i> cievka v lampě [cziewka w lampie]
	<i>Melancolia</i> černá krev [czrna krew]		<i>Mergula</i> studničný okov [łtudniczny okow]
	<i>Melancolicus, niger fellis</i>	80	(64ra) <i>Meridies</i> poledne [poledne]
	<i>Melanopiper</i> černý pepř [czrny peprz],		<i>Meritus, lucratus</i>
30	<i>niger piper</i>		<i>Merenda</i> polední chléb [polední chleb], <i>post meridiem</i>
	<i>Membrana</i> mázdra [mazdra], <i>pergamena</i>	85	<i>Mercatum, -ti</i> , tržové místo [trhowe miešto]
	<i>Membrum</i> úd [vd]		<i>Merosum vinum clarum dicimus.</i>
	<i>Memphis, civitas</i>		<i>Merx</i> kupčenie [kupčenje]
35	<i>Membratim</i> v kusíech [w kusłiech]		<i>Mercimonium</i>
	<i>Mentor, inventor</i>	90	<i>Meracapcio, vinum aliunde recipere</i>
	(63vb) <i>Mens</i> mysl [mył]		<i>Mercenarius</i> nájemný pacholek [nagemny pacholek]
	<i>Menu, quod sit colore nigrum.</i>		<i>Mercurius</i> rtut [rtuth]
	<i>Mencio</i> mluvenie [mluwenie], zmienenie [zmienienie]		<i>Meror</i> žalost [žalołt], smutek [łmutek]
40	<i>Mentum</i> lalok [lalok] <i>dictum, quod inde</i> <i>mandibule</i>	95	<i>Meritum</i> mzda [mzda], zaslúženie [zaluženie]
	<i>Menia</i> zábradla [zabradla], <i>munimenta</i> <i>civitatis</i>		<i>Merentes, tristes, flebiles</i>
	<i>Menita</i> čepice [czępíce]		<i>Meritorium, locus, ubi fit adulterium.</i>
45	<i>Mensura, existimacio</i>		<i>Merces</i> mzda [mzda], <i>comercium</i>
	<i>Menstruum</i> čmýra [czmiera]	100	<i>Mercedula</i> mzdička [mzdíčka]
	<i>Mensalarius</i> měncě [mience]		<i>Mercipotus</i> lítkup [łitkup]
	<i>Menda</i> dršťky [drłłtky] aut <i>decepcio,</i> <i>fraus</i>		<i>Mezapotanie</i> vlast [włołt]
50	<i>Mendicitas</i> žebranie [zebranie]		<i>Mesomela, genus gemme nigre</i>
	<i>Mentula</i> pyjě [piegie]		

Messenbria poledne [poledne], *meridies*
Mestocorus prostřed kuoru [prostrzed
kuoru]
Mestis smutný [fmutny]
 5 *Mesticia* smutek [fmutek], *tristicia*,
anxietas
Messis žeň [žeň]
Messio idem
Metus bázeň [bazen]
 10 *Meticulosus* báznivý [bazníwy],
formidolosus
Meratores, *castrorum designatores*
Metudia, *pars medicine*
Metreta miera [miera], *mensura perfecti*
 15 *numeri*
Metropolis hlavnie město [hlawnie
mieſto]
Metropolitanus arcibiskup [arczbiſkup]
Methaphora překládanie [przekładanie],
 20 *rerum verborumque translacio*
Meta meze [meze], *terminus*
 (64rb) *Metellus*, *mercenarius*
Metator měřič [mierżićz]
Metella, -e, *genus tormenti*
 25 *Metallum* leskeř [leſkerż], *ubi exulles*
deportantur.
Miaparo malé lodie [malee lodie]
Microcosmus člověk [człowiek]
Micabrosin střieda [ſtrzędą]
 30 *Micataria* strhadlo [ſtrhadło]
Micticum, *acrum*
Micantes, *fulgentes*
Micene, *civitas Agamenonis*
Minctura scánky [ſczanky]
 35 *Minccio* scánie [ſczanie]
Migma ličidlo [liczídło], *mýdlo* [mydło]
Milicia celi, *angeli*
Miliarium, *spacium mille passuum mille*
Milosus ohař [oharż]
 40 *Milago*, *genus piscis vocatum*
Milium jáhly [yahly], *a multitudine*
fructus
Millus
Milesia, *amatoria gesta*
 45 *Millesimus*, *unus ex mille*
Mimus heřec [herzec], *polizač* [polizacz]
Mima hřice [hrczicze]
Miniatim, *concesim*, *paulatim*
Minitum, *quadrans minimus*
 50 *Mimital*, *fragmen panis*
Minerva panna, jeſto zamyslila suken
 [panna geſto zamyſlila fuken]

Minos, *iudex inferorum*
Mingens, *canis aut infirmus, qui non*
 55 *potest ire longius*.
Ministerium služba [ſluzba]
Mine, *comiraciones*, *hruozy* [hruozy]
Mina, *pondus centum dragmarum*
Ministerialis služebný [ſluzebny]
 60 (64va) *Minera* ruda [ruda]
Minx, *Minanti filius*
Minothaurus, *homo mixtus thauro*
Minicius, *ericius*
Minus, *menie*
 65 *Mirica* miſpule [miſſpule], *arbor*
Mirra
Mirum, *ungentum ex mirra factum*,
*Iudith X*⁴¹⁷
Mirones, *fantasie miratores*
 70 *Mirrum* mast [maſt], *Hester II*⁴¹⁸
Mirites, *gemma miri coloris*
Miratum hořké víno [horzke wíno]
Mirtus, *arbor licoribus gaudens*
Mirificus divný [díwny]
 75 *Mirifice* idem
Mirata, *honorata*
Misticus ukázaný [vkazany]
Miserotica žíla jatrná [žila iatrna]
Mistelarii, *commixticus*
 80 *Misile*, *omne, quod mitti potest*.
Mistelamina, *conmixtum*
Mistis svatý [ſwatý]
Missia, *provincia Europe*
Misterium svátost [ſwatost], *absconditum*
 85 *sacramentum*, *secretum*
Mistrum, *odium*
Mista, -te, *tajemný* [tagemny]
Missalis, *sacramentorum liber*
Misteriorumarchus
 90 *Misteriarchus*, *secretorum princeps*
Missatinus, *qui miliciam exercet*.
Misticum, *secretum*, *figuratum*
Millecene ostrov [oftrow]
Mitologus, *fabularum doctor*
 95 (64vb) *Mitra* čepice [czepícze]
Mitologia, *fabularum ratio*
Mitis tichý [tíchy]
Misticus, *streuga, qua milites in pede*
utuntur, quoniam equos ascendunt.
 100 *Mitos* nit [nit]
Mitos, *fabula*, *báseň* [baſen]

⁴¹⁷ Idt 10,3.

⁴¹⁸ Est 2,12.

- Mitolosus, fabulosus*
Mirite, digne et debite
Mita rozličná osnova [rozlična oſnówka]
Modicus malý [maly]
5 *Modus, forma aut cantus aut qualitas*
Moderatus skrovný [fkrowny], *mediocris*
Modestus skrovný [fkrowny], mlčenie
[mlčenie]
Moderacio skrovnosť [fkrownosť]
10 *Modius* strych [ftrach], *mensura*
sextariorum
Mola kaše [kaſe], *factum de farre et sale*
Mola žrnov [žrňow], zub [zub]
Mola asinaria
15 *Molaris* žrnov [žrnów], zub [zub], kel
[kel], *ultimus dens*
Molendinarius mlynár [mlynarż]
Molendinater
Molimen, studium
20 *Molendinum* mlyn [mlyn]
Molacia, vestis ex malarum stamine
Moles těžké břiemě [tíežke brźiemie],
hřiechy [hrźiechy], *acervus cumulus*
Mollis měkký [míekky], hřiešný
25 [hrzieſny]
Mollicies měkkosť [míekkoſť]
Molicio zlé domněnie [zle domnńenie]
Molestis mrzák [mrzak]
Molestia želenie [żelenie]
30 *Momentum* váha [waha]
Momentaneus zašlý [zaſly]
Monomathia boj mezi duší a tělem [boy
mezy duſij a tńelem]
(65ra) *Monarchus* kníže vlastí [kníže
35 właſtij]
Monimentum domněnie [domnńenie]
Monumentum hrob [hrob]
*Monita, consilia, libri Thobie*⁴¹⁹
Monaidēs mēsieć jednoho dne starý
40 [míeſieć gednoho dne ſtary]
Mogamus visuté lože [wíſſute lože]
Monogamus jedné ženy muž [gedne
zemie muž]
Monogamia jednu otlúčen [gednu
45 otłuczeń]
Monachus
Monarcina, singulare principatum
Monasterium klášter [klaſſter]
Monocerus jednorož [gednoroh]
50 *Monoptalmus* jednooký [gednooky]
- Monetarius* rázník [razník]
Monstrum div [díw], potvora [potwora]
Monile zápona [zapona]
Monilium
55 *Monicum* napomenutie [napomenutíe]
Montosus horný [horny]
Morticinus mrcha [mrcha], *non fuso*
saguine
Morticinium suché [ſuche], *wersus:*
60 *Morticinia cadunt ferro, morticina*
morbo, a bestia suffocantur
suffocatum.
Morus, genus pomi
Morio, -onis, báznivě urozený [bazníwíe
65 vrozeny]
Morphoeon
Morosmon, carmen adherens ossibus
Moribundus umrlý [vmrly], *morti*
proximus
70 *Mortariolum idem*
Morbus vysedalosť [wyſedalofť]
Morbosus nemocný [nemoczny]
Morsellus kúsek [kufek]
Morigellus následitý [naſlediti], *moribus*
75 *conveniens*
Morigeratus mravný [mrawny]
(65rb) *Morosus* nespěšný [neſpíeſny],
wersus: Me mos morosum, mora me
facit morosum. nespěšný [neſpíeſny]
80 *aut* mravný [mrawny]
Mos obyčej [obyczeg]
Modus vášně [waſńie]
Modulus
Mora chvíle [chwíle]
85 *Modale*
Moralis mravný [mrawny]
Moderalis, moderata
Munctorium
Mundanus, mundialis, světský [ſwietſky]
90 *Mucor* plíseň [pleſeń], *color ex vetustate*
natus
Muscidus plesnivý [pleſńiwy]
Mucro meč [mecz], *ensis, gladius,*
acumen ferri
95 *Mugitus* řvání [rzwanie]
Mugilacio, tarditas
Mugissor reptáč [reptacz]
Mugilis, piscis quedam
Mulio mezek [mezek], *id est mulorum*
100 *custos*

⁴¹⁹ Tob 1,15.

Mulcrum diežka [diežka], *vas, in quo lac mulgetur.*
Mulgaria mléčnice [mlecznícze]
Mucrale idem, muliebre aliquod pro
5 *mulieres factum*
Mulcrale dojné miesto [doyne mieſto]
Mulcra vas, mulierum mulcrale locus, sed mulcra fit hora.
Multifaria rozličná reč [rozliczna rzecz]
10 *Multiformis* rozličný [rozliczny]
Multigena
Maltacio, condempnacio
Multimode, multis modis
Multuolus mnohovolný [mnohowalny],
15 *pro multa vagabundus*
Multrum mléko [mleko], *lac ex melle et aqua confectum*
Mulsus víno a med [wíno a med]
(65va) *Mulsa* pivo a med [píwo a med]
20 *Mulsum* víno a med [wíno a med]
Mulcta aut multa popenězie [poponíczie], *muka* [muka]
Mulcator, multatus
Muliebrium panie nemoc [panie nemocz],
25 *ščmýra* [scziera], *menstruum, quibus deficientibus deficit usus pariendi.*
Muliercula
Muliebris ženský [ženſky]
Multiloqus mnohomluvný
30 [mnohomluwny]
Multiloquium mnohomluvenie [mnohomluwenie]
Mulcibor železný nadymač [zelezny nadímacz]
35 *Munium* dluzná služba [dluzna služba] *aut úrok* [vrok]
Municipium vlast [wlaſt]
Municeps bráč daruov [bracz daruow], *qui aliquod officium publicum gerit.*
40 *Munerarius, qui munera dat.*
Munificus štědrý [ſtiedry]
Munificencia štědrost [ſtiedroſt]
Muniaci, officiorum distributores
Municio obrana [obrana]
45 *Municipales, originales cives*
Munimen tvrže [twrze]
Munetarius
Mundus
Mundiburdus panie služebník [panie
50 *lužebnik*]
Mundicia čistota [czíſtota]
*Mura*orská ryba [morſka ryba]

Murratum, vinum amarum
Murrenulla, colli ornamenta
55 *Muriceps* kocúr [koczur]
Murilegus idem
Muria olejové kvasnice [oleiowe kwafnícze], *secundum Hugucium*⁴²⁰:
rosol [roſol], *sed amurca ffex, olej*
60 *[oleg]*
Murica, fibula purpurea
(65vb) *Murra*
Muricarius, accipitur mures capiens
Murgaria uhelné kleště [vhelne kleſtíe]
65 *Mustum* mest [meſt]
Mustulus myška [myſka]
Musica zpěvna [zpiewna], *pericia modulacionis*
Musa kunšt [kunſt] *aut fructus, in quo*
70 *primus homo peccavit, čarodějnice* [čzarodiegnícze] *aut bohyně umění* [bohynie vmienie]
Muscitator šepťar [ſſeptařz]
Muscitacio šeptání [ſſeptanie]
75 *Mustipula* pastí [paſtí]
Mustatica, genera, que ex vino expresso remanent.
Mussath, archa, in qua reponebatur peccunia ad reedificandum sartatecta
80 *templi.*
Mustus mech [mech], *herba, que corticibus heret.*
Mutatoria, in plurali, proměna rubuov [promíena rubuow], *Numeri V*⁴²¹
85 *Mutuum* pójčené [pogczene] *aut věřené* [wierzene], *quasi ex iniquo tuum*
Mutuacio, alternacio
Mutuator věřitel [wierzíteľ]
Mutuo, alterutrum invicem
90 *Mutus* němý [níemy]
Mutulatus chromý [chromy], *detruncatus*
Muto skopec [ſkopecz] *aut pyjě* [pigie]
Nabulo mls [mls]
Naplum, psalterium
95 *Nabulum* žaltář [žaltarz], *1 Paralippomenon XV*⁴²²
Naidēs, nympe marie

⁴²⁰ Hugutio Pisanus, *Liber derivationum*: nenalezeno.

⁴²¹ Srov. 4 Rg 5,5.

⁴²² Srov. 1 Par 15,16.

- Nactus* dobytý [dobyti], *adeptus*,
consecutus, došlý [dofly], II
*Machabeorum XIII*⁴²³
Natus syn [lyn]
- 5 *Natus*, -ta, -tum, urožený [vrozeny]
Nacio rod [rod]
Napta, genus fomenti
Nepus, a similitudine nape
Narduspicatus nefalešná mast [nefalešna
10 maft]
(66ra) *Nardus* mast [maft]
Nares chriepě [chrziepie]
Nar voda [woda], *fluvius* *Tustie*
Nascula střenček [ftrzcnek]
15 *Nastulus* košík [kofik]
Nassa
Nates bedry [bedry], *conglabata nantium*
Naturale, pertinens ad causas nature
Narus múdry [mudry]
20 *Natrix* plavna [plawna], genus *serpentis*
Natalis rozdělení svatých [rozdielenie
fwatych]
Natatorium plavna [plawna]
Natator plavný [plawny]
25 *Natatus* plavící [plawuczy]
Natalicium Božie narodenie [božie
narozenie]
Naclerus lodník [lodnik], *dominus navis*
Navigium lodie [lodie], *omnis classica*
30 *proseccio*
Navalia, locus, ubi naves fabricantur.
Navale, quitquid de nave est.
Navis idem
Naufragus, *naufragium* *paciens*
35 *Navarchus*, *navis* *magister*
Navigacio
Navigator, ipse *primarius*
Navicula člunek [czlunek], *unius ratis*
nomen et diminutivum a nave
40 *Navimachia* lodný boj [lodny bog], *Petri*
a Pauli apostolorum
Naclerum, *omnis consorcii navalis*
Nauta převozník [přzewoznik], *qui*
laborem facit navi grandi.
45 *Naulum* převoz [przewoz] aut *plat* [plat]
aut *clo* [czlo], *merces navigationis*
Naufragium lodie zlámanie [lodie
zlamanie], locus, ubi naves franguntur.
Navipicus lodnář [lodnarz]
- 50 **(66rb)** *Navicularius* idem, *navium*
fabricator
Naunus, qui rem quamlibet gubernat.
Naupreda lodí lúpež [lodij lupež]
Nasciosus, qui plus vespere videt.
55 *Naxos*, *insula liberefacta*
Naurea mrzkost [mrzkost], ošklivost
[ofklíwoft]
Nauci kočka ořechová [kočka orzechowa]
Nachimeis, *subdiani*
60 *Neapolis* nové město [nowe mie] aut
mons, qui est in terra *Moab* contra
Iericho, *Deuteronomii* 32⁴²⁴.
Nebrida
Nebris puol ovčie a puol kozie [puol
65 owczie a puol kozie] aut *corium cervi*
Nebulo mlsek [mlfek], *deceptor*
Nebula, in plurali, mhly [mhly]
Nebula neroda [neroda]
Nebulator neródce [nerodcze]
70 *Nebulatrix* nerodnice [nerodnicze]
Nebulosus neradný lakomec [neradny
lakomecz] aut *tenebrosus*, nec non in
vino nec *opinium* nec *opinatum*
Necdum ještě nic [gestie níc]
75 *Nec* ani [aní]
Nec také [take]
Necesse potřeba [potrzeba]
Neccessitudo celé přátelství [czele
przietelstwo]
80 *Neccesitas*, *pena*
Necessarius přítel [przietel], *familiaris*
Neelheloel, interpretatur *torrens Botri*,
*Numeri XIII*⁴²⁵.
Nectar ryvola [rywola]
85 *Necis* smrt [smrt], *interffeccio*
Nectarious, *flores dulcissimos*
Nephas nehoda [nehoda], *flagicium*
Nepharius zlodědic [zlodiedicz] aut
nehodný [nehodny], *sceleratus*, nec
90 *nominatus* aut *nominandus*
Nephandus nectný [neczny], *profanus*
(66va) *Nephaticus* idem
Nephastis neduostojný [neduogny],
indignus
95 *Nefrendum*, *infamen nondum dentatum*
Nefrendus oses [ofes], *porcus castratus*
Negociacio těžení [tiezenie]
Negocium idem, *causa vel mercimonium*

⁴²³ 2 Mcc 14,5.

⁴²⁴ Srov. Dt 32,49.

⁴²⁵ Nm 13,25.

	<i>Nenia, -e, dea funerum aut carmina fu<nebralia></i>		<i>Nitages, heretici Nitages</i>
	<i>Nene, -orum, zusenynne, kojenie [kogenie]</i>	50	<i>Nicticorax lelek [lelek]</i>
5	<i>Neomanchia nová mzda [nowa mzda]</i>		<i>Nictans bdieci [bdieci]</i>
	<i>Neophanda, detestanda</i>		<i>Nictilius mžeci [mžeci]</i>
	<i>Neophitus novokřtětec [nowokřtěníe], nuper ad fidem veniens</i>		<i>Nidor kuchynná vuoně [kuchinna vuoně], odor adustus</i>
10	<i>Neomenia nový měsíec [nowy miesięcz], II⁴²⁶ Paralipomenon</i>	55	<i>Nidus hniezdo [hniezdo]</i>
	<i>Neomenie klen [klen]</i>		<i>Nidolus, deminutivum</i>
	<i>Nemus, silva domestica</i>		<i>Nigellus černý [czerny]</i>
	<i>Nemorosus hájnost [hajnost]</i>		<i>Nigerspina, ubi primelle crescunt. Niger, -a, -um, obscurus</i>
	<i>Nembris psie kuože [plye kuože]</i>	60	<i>Nigredo črnost [czrnost]</i>
15	<i>Nempe zajisté [zagíte]</i>		<i>Nimirum, id est certe</i>
	<i>Neptar, interpretator purificacio, II⁴²⁷ Maccabeorum</i>		<i>Nigrobis kámen z kamen [kamen z kamen]</i>
	<i>Nepos vnuk [wnuk], filius filii</i>		<i>Nilus potok [potok], fluvius Egipti</i>
	<i>Neptunus, deus maris</i>	65	<i>Nilicola, iuxta Nilum manens</i>
20	<i>Nepas smilník [fmilnik], luxuriosus</i>		<i>Nimbus tichý děšť [tichí dešť], crepentina pluvia, přieval [prziewal]</i>
	<i>Nepa had [had], scorpis aut kurva [kurwa], wersus: Est nati stirps mascula nepus. Est luxuriosus hinc, est a nepa denatus post venit illud.</i>		<i>Nimbus, ornamentum capitis, fastiola transversa ex auro aut lumen circa capita angelorum</i>
25	<i>Neptis vnučka [wnuczka]</i>	70	<i>(67ra) Nimpha dievka [diewka], dea aquarum aut sponsa</i>
	<i>Netrum mýdlo [mydlo]</i>		<i>Nimphus ženich [ženich]</i>
	<i>Nequidquam darmo [darmo]</i>		<i>Nimis, quitquid modus excedit.</i>
	<i>Nequis žádný [zadny]</i>	75	<i>Nippus věchet řiti utierati [wiechet rzi vtierati]</i>
	<i>Nero, hormosus fuit et sepe luxuriosus, quia cum matre et sorore concubuit.</i>		<i>Nisscus</i>
30	<i>Nervus, Ezechielis 38 VII⁴²⁸, nervuo torqueris in cippo, quoniam teneris membra, (66vb) que firmantur nervis, quibus ossa ligantur.</i>		<i>Nisus vnitřenie [wnitřenie]</i>
35	<i>Nervosus, robustus</i>		<i>Nisa, mons Indie</i>
	<i>Nequaquam pro nic [pro níc]</i>	80	<i>Nitullus čistý [czisty]</i>
	<i>Nestoriani, heretici a Nestorio</i>		<i>Nitidus idem</i>
	<i>Netus, -ta, -tum, předeny [przedeny]</i>		<i>Nitor blesk [blefk]</i>
40	<i>Neuterici, iuniores novicii</i>		<i>Nitrum prach [prach], kopy [kopy]</i>
	<i>Netula</i>		<i>Nivosus sněžný [fniežny]</i>
	<i>Neuma znění [znienie], sonus</i>	85	<i>Nix snieh [fnieh]</i>
	<i>Neumaticus dobrý zpěvák [dobry zpiewak]</i>		<i>Nivale, nivibus simile</i>
	<i>Nexus, nexui, svazek [fwazek], uzel [vzel]</i>		<i>Nixa porodnice [puorodnicze]</i>
45	<i>Nexus, nexa, -xum, svázán [fwazan]</i>		<i>Nixus sehnutý [fehnuty], curvus</i>
	<i>Nicostratus</i>		<i>Nisus krahujec [krahugecz]</i>
	<i>Nichiterium</i>	90	<i>Nocticinium ponocné spanie [ponoczne spanie]</i>
	<i>Nicea, civitas</i>		<i>Nobilis, generosus, urozený [vrozeny]</i>
			<i>Nocuus et nocens škodný [łkodny]</i>
			<i>Nocivus škuodce [łkuodcze]</i>
		95	<i>Noctipogium, obstenium</i>
			<i>Nocumentum škoda [łkoda]</i>
			<i>Noctua sova [fowa]</i>
			<i>Nochus, ventus australis aut de patre nobili, matre ignobili natus</i>
		100	<i>Noctilaga jiskřička [gikrzićzka]</i>

- Noticia* poznanie [poznanie]
Noys rozum Boží [rozum boží]. *Noym*
significat primam mentem sive
intellectum, Augustinus De civitate
5 *Dei XLI°, capitulo XXVIII^o429.*
Noli me tangere hníla nemoc [hníla
nemocz]
Nola zvonec [zwonecz]
Nola, civitas Campanie
10 *Nodus* knoflík [koflík] *aut* uzel [vzel]
(67rb) *Nodulus* knoflíček [koflíček]
Nominatum, id est sigilatum
Nodosus, -sa, -sum, uzlovatý [vzłowatí],
id est nodis plenus
15 *Nonaria* polednie žena [polednie žena]
Norma miera, zpráva [miera zprawa]
Norga, sordes maris
Norantes vědomé [wiedome]
Norax hanebný hrěšník [hanebny
20 hrześnik]
Nostras našinec [našinecz]
Nota znamenitá hanba [znamenita hanba]
Notarius písař [písařž]
Nochus, adulterinus sive dicitur genere,
25 *cvikěř [czwikerz].*
Notabile znamenitá věc [znameta wiecz]
Notabilis hanebný [hanebny]
Novale nová vlast [noua właśt]
Noverka macecha [maczecha]
30 *Novercarius* polúbratřie [polubratrzie]
Novercaria polúsestrie [polufestrzie]
Novacula břitva [brzítwa]
Novellus nový [nowy]
Novissimus poslední [poślednij]
35 *Noxa* škoda [ńkoda], *wersus: Noxia*
delinquens, delictum noxa vocatur.
Noxius škodný [ńkodny]
Nubillus temný [temny], *obscurus*
Nubes et nubecula oblaky [oblaky]
40 *Nubilis* vdaná dievka [wdana dziewczka]
Nugigerulus lhář [lharz], *id est turpis rei*
baiulus
Nuga marná lež [marna leż], *fatui et vani*
Nullatenus žádnú věcí [żadnu rzeczy]
45 *Nuperrime* nedávno [nedawno]
Nuccius posel [pośel]
Nuncupacio jmenování [gmenowanie]
Numen spomoc [pomocz], *božie*
znamenie [božie znamenie], (67va)
50 *potestas, magestas vel adiutorium*

⁴²⁹ Augustinus, *De civitate Dei* X,28.

- Numa* římský král [rzymfky kral], *rex*
Romanorum
Numisma peníze [peníze], *znamenie*
[iżnienie]
55 *Numularius* minciěř [minczierz]
Numella řetěz [rżetiez]
Nupta zdaná [zdana]
Nundina roční trh [rocźni trh], *Ezechielis*
2^o430
60 *Nundicie, anime mercatores*
Nundinarii jarmarkoví lidé [iarmarkowi
lidae]
Nurus želva [zelwa]
Nutus vuole [wuole] *aut* moc [mocz]
65 *Nutabundus, vacillabundus*
Nutrix dojka [doyka]
Nutantes, hesitantes
Nutricius pěstún [pieśtun]
Nutrimmentum pokrm [pokrm]
70 *Haut in honore pie candelam porto*
Marie proceram carnem designo
dicitur virginem puram. Per lumen
numen Marie statis cacumen. Cera,
focus, lumen, tria sunt iurancia,
75 *ternum unum sanctum lumen.*
Obulus šart [śart], *čtvrtý díel halěře*
[ićwrtý dzieł halerze]
Oblitus, wersus: Immemor oblitus, sed
oblutus est macularum. Mens est
80 *oblita, tela veneno.*
Obliviosus zapomenulý [zapomenuly]
Obsecratio prosba [prośba]
Obliviscus, per nimie altitudinis
Obaudiens, obediens
85 *Oblectator* lestník [leśtnik]
Oblectacio líbenie [libenie], *Ecclesiastici*
I^o431
Obtalmia, oculorum morbus
(67vb) *Obclusum, obstructum*
90 *Oblectamentum, delectamentum*
Obductum, oppositum
Obligamentum poselstvie [pośelśtwie]
Obliquus křivý [krzywy]
Oberatus, pecunia inductus
95 *Obelus, virgula*
Obesus tlustý [tłusty], *corpulentus*
Obiurgacio lanie [lanie]
Obiurgans lačí [laczij]
Obeuncia, circumeuncia

⁴³⁰ Srov. Ez 27,12.

⁴³¹ Srov. Sir 2,9.

	<i>Obex, oppositorum</i>		<i>Obstrangulatus, suffocatus</i>
	<i>Obnoxius</i> vinný [wínny]		<i>Obstinatum, revocabilem</i>
	<i>Obfectus, infectus</i>		<i>Obstrictus, obligatus</i>
	<i>Obnixus</i> pokorný [pokorný], poddaný	55	<i>Obtrectator</i> kozieľ [kozierz]
5	[poddany]		<i>Obviatio</i> potkanie [potkanie]
	<i>Obnixus</i> pokorně [pokornie], snažně		<i>Obitus</i> smrt [fmrt]
	[fnažnie]		<i>Obruta, obffusscata</i>
	<i>Ob ambitum, ob amorem</i>		<i>Obtrectacio, detraccio</i>
	<i>Obnix</i> pokorně [pokornie], valde	60	(68rb) <i>Observancia</i> zdrzenie [zdrzenie]
10	<i>Obnoxia, id est subiecta</i>		<i>Obsequium</i> služba [fluzba]
	<i>Obnoxium, id est subiectum</i>		<i>Obtundens, obtusum faciens</i>
	<i>Obligatum, in unitum</i>		<i>Obsequiosus</i> služebný [fluzebný]
	<i>Obstinacio</i> zatvrzenie [zatvrzenie]		<i>Obvelatus, obumbratus</i>
	<i>Obstinatus</i> zatvrzen [zatvrzen]	65	<i>Obtentus, -us, -ui</i> , nazřený [nazrzeny]
15	<i>Obstinax</i> tvrdý [twrdy]		<i>Obemulus</i>
	<i>Obpansus</i> rozšířen [rozširzen]		<i>Obligacio</i> obväzanie [obwazanie]
	<i>Obstetrix</i> máte [matie] aut <i>obstitrix</i> ,		<i>Obligatus</i> obväzán [obwazan]
	chovačka [chowačka]		<i>Oblatorius</i> služebný [fluzebný]
	<i>Obrisus</i> posmievaný [posmiewany]	70	<i>Oblamen</i> obět [obiet]
20	<i>Obliteratum, oblivioni traditum</i>		<i>Obreatus, -us, -ui</i> , vinný [wínny]
	<i>Obrisum</i> ryzie zlato [ryzzie zlatto]		<i>Obturacio</i> zacpánie [zaczpanie], <i>clausure</i>
	<i>Obstenitas, turpitude, inmundicia</i>		<i>Obstruccio idem</i>
	<i>Obsecundans, obtemperans</i>		<i>Obprobrium</i> prieťahnosť
	<i>Obductus</i> podtiščen [podtišćen]	75	[přiekoržíznost], <i>Ezechielis</i> 36 ⁴³²
25	<i>Obduccio</i> podtištění [podtišćenie]		<i>Obstenus</i> protivný [protíwny]
	(68ra) <i>Oblaquiacio, vicium ligacio</i>		<i>Obmissus</i> opuštěn [opušćen]
	<i>Olisum, fractum</i>		<i>Obediencia</i> poslušnosť [poslušnosť]
	<i>Obsis</i>		<i>Obediens</i> poslušný [poslušný]
	<i>Obstagius idem</i>	80	<i>Obstenaculum</i>
30	<i>Obliteracio, oblivio</i>		<i>Obliquatus</i> ukřivený [vkržíweny]
	<i>Obnitentes, repugnantes</i>		<i>Obtrectatores, emuli detrahentes</i>
	<i>Obsidio</i> obležení [obležení]		<i>Obloquens</i> protivný [protíwny]
	<i>Obstippantem, circumdantem</i>		<i>Obloquium, oportunitas</i>
	<i>Obsedatus</i> obležen [obležen]	85	<i>Occasio</i> omluva [omluwa], <i>potestas</i> , zlé
35	<i>Obstenus, impurus sordibus</i>		zčestie [zlee zčeštie], <i>fortuna</i>
	<i>Obstagium</i> ležení [ležení]		<i>Octigala</i>
	<i>Obscurus, ignotus, ignobilis</i>		<i>Occasio calva</i>
	<i>Obsecundans</i> poslušný [poslušný]		<i>Octale</i> osmý diel [ofmy diel]
	<i>Obsoletum, vetustum</i>	90	<i>Occiduum</i> západčivé [zapadčíwe], <i>quasi</i>
40	<i>Obsenium</i> svačenie [švaczenie]		<i>occasui contiguum</i>
	<i>Obex</i> závora [zawora]		<i>Oculo tenus, usque ad oculos</i>
	<i>Obfactum, oppositum aut circumdatum</i>		<i>Oculacio, occupacio</i>
	<i>Obiectum</i> zavrzenie [zawrzenie]		<i>Oscillus</i> kolebačka [kolebacčka]
	<i>Obieccio</i> zvrh [zwrh]	95	(68va) <i>Ocius</i> rychlý [rychly], <i>velocius</i>
45	<i>Obstrigilli, genus calciamenti corrigati</i>		<i>Ociator idem</i>
	<i>Obtusius, ebes</i>		<i>Ocium</i> prázdňenie [prazńenie]
	<i>Obseratus, clausus</i>		<i>Ociator</i> prázdny [prazdny]
	<i>Obscensus</i> smrduť [smrdutí]		<i>Oculus</i> oko [oko]
	<i>Obses, sequester pacis gracia datus</i>	100	<i>Ocellus</i> očko [oczko]
50	<i>Obtrectacio</i> kůže [kože]		
	<i>Obsceptus, obclusus</i>		

⁴³² Ez 36,3.

	<i>Oculatus</i> okatý [okaty]		<i>Olitores, ortulani</i>
	<i>Occiput</i> týl [tyl]		<i>Oletum</i> scánkový kút [fczankowy kut]
	<i>Occipitium idem, pars posterior capitis</i>	55	<i>Olffactus</i> vuoně [wuonie], <i>odoratus</i>
	<i>Occiduus</i>		<i>Olographum, testamentum manu</i>
5	<i>Occidentalis</i> západ [zapad]		<i>ductoris</i>
	<i>Occasus, occidens idem sunt.</i>		<i>Olimacrum, genus herbe ortulane</i>
	<i>Occnus</i> kuře [kurže]		<i>Oloffera, vestis tota ex purpura</i>
	<i>Occeanum</i> moře [morže] <i>occidentale</i>	60	<i>Olffactorium, ad ferendum odorem</i>
10	<i>Oda</i> lidská chvála [lidlka chwala]		<i>factum</i>
	<i>Odolla</i> vlast [wlaft]		<i>Olffactorium, diminutivum</i>
	<i>Odoevim, iter aut via</i>		<i>Olida, ffetida</i>
	<i>Odium</i> závist [zawift]		<i>Olus</i> zelé [zelee]
	<i>Oepha aut ephi, decima pars chori</i>	65	<i>Olix, diuterne</i>
15	<i>Odiosus</i> nenávistivý [nenawiftiwy]		<i>Omagium</i> manstvie [manftwie]
	<i>Odibilis</i> nenávidný [nenawidny]		<i>Omagena</i> věc jednoho přirození [wiecz
	<i>Oestrus, thabanus, asilus, animal</i>		<i>gednoho przirozenie]</i>
	<i>Oedepia, coitus matris</i>		(69ra) <i>Omomosion, unius substance</i>
	<i>Odor</i> smaha [fmaha] <i>aut</i> vuoně [wuonie]	70	<i>Omasum</i> dršťka [drftka]
20	<i>Odoriferum</i> vonné [wonne]		<i>Omentum</i> puchěr [pucherz], puchřec
	<i>Offa</i> topenice [topenícze] <i>aut</i> <i>intinccio</i>		[puchrzecz]
	<i>buccelli in picarium</i>		<i>Omotenus</i>
	<i>Officina</i> úředník [vrzedník]		<i>Omoftagia</i> jednostajná krmě [gednoftayna
	<i>Offella</i> úřadek [vrzadek]	75	<i>krmie]</i>
25	<i>Offustacio</i> temnice [temnícze]		<i>O quam</i> kterak velmi [kterak welmi]
	<i>Offensa, ira</i>		<i>Onager</i> divoký osel [díwoky ofel]
	<i>Offensio</i> úraz [vraz]		<i>Onacraculus</i> sojka [foyka] <i>aut</i> <i>dicunt alii</i>
	<i>Offensor</i>		bukač [bukacz], <i>onocraculus habet</i>
	<i>Offendiculum</i>	80	<i>duos uteros, uno cibum suscipit et alio</i>
30	<i>Offertorium</i> obět [obíet]		<i>decoquit.</i>
	<i>Oblacio</i>		<i>Onocentaurus</i> puol člověka a puol osla
	(68vb) <i>Obsequium, officium</i>		[puol człowieka a puol ośla]
	<i>Office, heretici serpentem colentes</i>		<i>Onicare, ostreolla parvula suave</i>
	<i>Offis, coluber</i>	85	<i>redolens magnitudine humani unguis,</i>
35	<i>Olimphus</i> nebe [nebe] <i>aut</i> hora [hora]		<i>Exodi 3^{o433}</i>
	<i>Olimpias</i> nebeská hora [nebelka hora] <i>aut</i>		<i>Onix, lapis, in quo unguentum condunt.</i>
	<i>mons Macedonie aut regina Philippi</i>		<i>Onicenus et oniculus, sumitur pro</i>
	<i>regis Macedonie, que Olimpia peperit</i>		<i>habendis amicis</i>
	<i>filium Allexandrum Magnum ex</i>	90	<i>Onoforus</i> vinný sud [wínny fud]
40	<i>acubitu Anathenabonis regis Egipti.</i>		<i>Onus</i> břiemě [brziemie]
	<i>Olim</i> někdy [niekdy]		<i>Onefeferos, id est lucrum ferens</i>
	<i>Dudum</i> někdy [niekdy]		<i>Onustus</i> obtiežen [obtíežen], <i>oneratus</i>
	<i>Olea</i> olejěvý [olygeywy] <i>aut</i> oliwa, ipsa		<i>Onustatus</i> obtiežen [obtíežen], <i>sarcinatus</i>
	<i>arbor</i>	95	<i>vel agravatus</i>
45	<i>Oleum olivum</i> dřevěný olej [drzewienny		<i>Opex</i>
	<i>oleg]</i>		<i>Opacum, umbrosum</i>
	<i>Oliwetum</i> olejová hora [olegyowa hora]		<i>Oppansum, obtensum</i>
	<i>Olivum, fructus</i>		<i>Oppilacio</i> zacpání [zaczpání]
	<i>Oleaginum, quitquid de oliva est.</i>	100	<i>Opes, facultates divicie</i>
50	<i>Oleaster, arbor inculta</i>		<i>Opinio</i> domněnie [domníenie], <i>estimacio</i>
	<i>Oleagimen</i> olejový sud [olegiowy fud]		<i>Opitulamen, auxillium, pomoc</i> [pomocz]
	<i>Olimpiades, ista quatuor</i>		

⁴³³ Srov. Ex 30,34.

- Opidum* městce [míeſtce]
Opidulum
Opido velmě [welmie]
Oppalis, gemma diversorum colorum
5 (69rb) *Opimachus, avis serpentina inimica*
Opulentus bohatý [bohaty]
Opulencia bohatstvie [bohatſtwie]
Oppimus bohatý [bohaty]
10 *Oppulentus, habundans*
Opperimentum, tegumen, přikrov [pržíkrow]
Oppciones, electi milites
Oppitularium, auxilium
15 *Oppitulacio idem*
Oppobalsamum, sucus balsami
Oppificum, artificium, opera
Opus dielo [díelo]
Operator
20 *Opperarius* dělník [díelník]
Oppella dielce [díelcze]
Oppusculum idem
Opperosus snažný dělník [ſnažny dielník]
Oppifex pomocník [pomoczník]
25 *Oppillio* ovčák [owczák], *ovium pastor*
Oppium makové mléko [makowe mleko]
Oppacus, -ca, -cum, temný [temny]
Opacitas temnost [temnoſt]
Oppcio žádání [žadaníe]
30 *Oppcionarius* žádaný pán [žadany pan]
Opportunus potřebný [potrzebny], *conveniens*
Opportunitas potřebnost [potrzebnoſt]
Opposicio proti zčestí [proti zczęſtíj]
35 *Optimus*
Oraculum sien modlenie [ſyen modlenie], *responsum divinum, templum*
Ordo řád [rząd]
Oroma, visio in sompnis vera
40 *Oratorium* modlitebnice [modlítebnícze], *locus oracioni consecratus*
(69va) *Ordinacio* zjednání [zgednaníe]
Orbatus, parentibus defunctis, osířalý [ofyrzaly]
45 *Oracio* modlitba [modlítba], *quasi oris racio dicta*
Orator modlitebník [modlítebník], řečník [rzeczník]
Oratoria světská mluva [ſwíetſka mluwa]
50 *Orarium* umrlčie sukno [vmrlczíe ſukno]
Orca, amphore species, flaška [flaſſka]
Orbis svět [ſwíet] aut oblak [oblak]
- Olastra, pulpitum in scena*
Origollus, iracundus
55 *Orippillacio* ozvání [ozwaníe]
Orbita koleje [kolege], *vestigium curri*
Orex blívanina [blíwanína]
Ordeollus, quod similis est grano.
Ordeum ječmen [geczmen]
60 *Ordeaceus* ječný [geczny]
Orbatus oblúpený [oblupeny], *oculorum lumine privatus*
Orbus, wersus: Defunctus nato dicitur orba mater, dicitur orbatus cecatus
65 *aut viduatus.* slepý [ſlepy]
Orthodoxis jednoho práva věřícím [gednoho prawa wierzącym]
Ortogonus pravý kút [prawy kut]
Oria, navicula modica piscatoria
70 *Orgia grece, cerimonia latine*
Orthographus pravý písař [prawy píſarz]
Orthographia pravé písmo [prawe piſmo]
Oriens východ [wychod], *quod inde sol oriatur.*
75 *Orizon, illa pars celi, que super terram videtur in circuitu firmamenti.*
Orize, pulmenti
*Ora, ultima pars vestis, id est finibria, Exodi 28*⁴³⁴
80 *Oxcus* peklo [peklo], *Pluto, infernus*
Oregmon, sonus morientis, štkavka [ſtkawka]
(69vb) *Origanum, color, quo coloretur vinum.*
85 *Organum* varhany [warhany], *omne instrumentum organorum, úd* [vd]
Ornatus okrasa [okraſa]
Oriundus rozený [rozeny]
Ordinarius volený rychtář [woleny
90 ríchtarž], *sicut prelatus*
Ordinarius volený [woleny] vel žoldněř [žoldnerž]
Oronia pravý sen [prawy ſen]
Origo počátek [początek], *alicuius rei principium*
95 *Oropellum* zlatá kůže [zlatta kozie]
Orsa, incipiens
Ortigo metra
Ortigia, insula quedam
100 *Ortix, coturnix*
Ostarius ožeh [ożeh]

⁴³⁴ Ex 28,7.

- Ostentum* morský div [morŝky díw],
 potvora [potwora], *monstrum aut*
sexagesima pars hore
Ostentus, -tus, -tui, posmievane
 5 [poŝmíewanie]
Ostentacio chlúba [chluba]
Ostentator chlubník [chlubnik], *wersus*:
Os, oris, loquitur, coreo vestitur os,
ossis. Os, oris, longum, sed ossis
 10 *corripiendum. Osis iactatur, non est*
canibus nocitura.
Ostium, in iannuis ipse ingressus
Ostiee, mustuli a testa duti
Ostillum ústka [vŝtka]
 15 *Oscitacio* zievane [zgiewanie], *omnis*
apercio
Oscitamen idem
Ostrum, purpura
Osurus, zelaturus, emulaturus
 20 *Osculum, basium*
Ostredo ústosmrád [vŝtoŝmrád]
 (70ra) *Osanna*⁴³⁵ učíň mě zdráva [včín
 mie zdrawa] aut uzdrav mě [vzdraw
 mie]
 25 *Osor* nenávidněný přítel [widnieny
 prziétel], *qui alium odio habet.*
Osi, id est salva, spas [ŝpas]
Ovans veselý [wefely], *exultans*
Ovile ovčinec [owczíneck]
 30 *Caula, ubi oves recluduntur.*
Owum
Ovis
Origonum
Oxia, acutus morbus, qui cito transit.
 35 *Oximellum* víno s octem [wíno s ocztem]
Oxezeuma hořké říhanie [horzke ržihanie]
Oxiffallus, mensura XV dragmarum
Pabulum píce [píce], *gramen, fenum*
Pabulator pícník [picznik], *pabuli*
 40 *collector*
Pacacio pokoj [pokog], *mier* [mier]
Pacificacio idem, pokojnost [pokognoŝt]
Pactum slib [ŝlib], *constitutum, condicio*
Pactolus, fluvius Asiae
 45 *Pacificus* pokojný [pokogny]
Pacificator pokojník [pokognik]
Pacifica pokojná obět [pokogna obiet]
Paciens trpělivý [trpielíwy]
Pagus silnice [ŝylníce] aut ves [wes],
 50 *Ezdre* 2⁴³⁶

⁴³⁵ Mt 21,9; Mc 11,9; L12,13 a další.

- Pagulus* wéska [wefka]
Paganus pohan [pohan] aut sedlák
 [ŝedlak], *ex pago dictus*
Paganismum pohanstvo [pohanŝtwo]
 55 *Pagina* list [liŝt] aut písmo [piŝmo],
superficiens uniuscuiusque folii
Pagella lístek [liŝtek]
Plaga, wersus: Vulnera sunt plage, regio
plaga, recia plage. nevod [newod] aut
 60 *plet* [ples] aut *siet* [ŝiet]
Pagulum
 (70rb) *Plagiator* křivý vuodce [kržíwy
 wuodcze]
Plantarum podšev [podŝew]
 65 *Pagula, palabundi vagi ewangelizantes*
Pala, ventilabrum
Palla, velamentum muliebre
Plantarea štěpnice [ŝtiepníce]
Palam, publice, zjektivně [zegwnie]
 70 *Plantacio* štěpování [ŝtiepowanie]
Planta pata [pata] aut hlavatice
 [hlawatíce]
Plana roveň [rowen]
Palantes, hac illac fugientes
 75 *Planus, -na, -num, hladký* [hladky]
Phallanx, multitudo, legio
Planicies vhodnost [whodnoŝt]
Phalanga, cui aliquid delegatur.
Placitus, -ta, -tum, libý [liby], *placitum*
 80 *Placitator*
Pallatini, a Pallacio dicti
Phalariga, genus celi
Phalera, ornamenta equorum
Planeta
 85 *Panula idem*
Pales, dea pabulorum
*Phanuel, locus luctacionis, Genesis 3*⁴³⁷
Phazelus lodce [lodcze], *člunek* [czlunek]
Phagin, quod est comedere.
 90 *Phazeo* přestih [przeŝtíh], *4 Regum 23*⁴³⁸
Plasmator stvořitel [ŝtwořízitel]
Plasma stvoření [ŝtwořenie]
Plasmacio idem
Plastor skladač [ŝkladacz]
 95 *Plastes, Isaie XLV*⁴³⁹, *creator*
Plasta
Platea

⁴³⁶ 2 Esr 3,15.

⁴³⁷ Srov. Gn 32,30.

⁴³⁸ 4 Rg 23,21.

⁴³⁹ Is 45,11.

- Placacio* tichost [tichoft]
Placabilis tichý [tíchy]
Plangor, plangencium vox
(70va) *Palla* ubrus [vbrus]
5 *Pallantes, vagantes*
Pallarium přewis [prziewis]
Pallium biskupuov plášť [biskupuow
plášť]
Palliolum čaprúnek [czaprunek]
10 *Pala* lopata [lopata]
Palea plevy [plewy]
Palumnis, genus fructu spinosum
Palmadia, iterata laus
Plaudamentum, palium imperatorum
15 *Palatum* dásně [dańie], *Regum* 2⁴⁴⁰
Palata est ficus inter palas compressa.
Pale dicuntur tabule, inter quas ficus
compinguntur, unde et palate ficus ibi
*compacte, Regum II° capitulo XVI°.*⁴⁴¹
20 *Palmus* pied [pied], *mensura quatuor*
digitorum
Palma, ramus, wersus: Palma manus sit,
palma ramus, victoria palma. ruka
[Ruka], ratolest [ratoleft], vítězstvo
25 *[wytieżstwo]*
Palmula, diminutivum a palma
Palmes ratolest [ratoleft], *pars vitis, ubi*
una nascitur.
Paleare
30 *Palles*
Pallefredus
Palpebra obočie [oboczíe]
Palestra est lucta aut locus luctacionum.
Palisma idem
35 *Palestrum*
Palestina vlast [wlaft]
Palestinus z toho kraje [z toho krage]
Paliasta
Palimodium navrácené zpiewanie
40 *[nawratczene zpiewanie]*
Palor bledost [bledoft]
(70vb) *Palidus* bledý [bledy]
Palus lúže [luže] aut močidlo [mocídló]
Palus, -li, kuol [kuol], fustis, sudec
45 *[fudecz], Ecclesiastici* 27⁴⁴²
Palustro bahno [bahno], *Ezechielis* 47⁴⁴³
- Palubus* hřivnác [hrziwnacz], *silvestris*
columbus
Paludimentum ciesař v pokoj [cziefarz w
50 *pokog]*
Palpo slepý [flepy]
Pancra, rapina
Pandus sehnutý [fehnuty]
Pandoctes, omnia ferrens et vetus
55 *scilicet novum testamentum*
Pandox
Panera, homo varius ex omnibus
coloribus
Panus
60 *Panna* štětka [ftietka]
Pannarius súkenník [fukennik]
Pandochium stáje [ftage]
Panpinus vinný list [winny líft], *folium*
vitis
65 *Pangoricum, licenciesa alicuius*
laudacio
Panalemsis, repeticio
Panthachratio všemohúci Buoh
[wšemohuczy buoh]
70 *Patric*
Pannicea, vestis diversis
Pannis, obsita
Panistrum chlebný kuoš [chlebný kuofs]
Pannonia Uherská země [Vherska zemie]
75 *Panteolum*
Pantheon, templum omnium sanctorum
Psalmes, cantor psalterii
Psalmigraphus žaltárný písar [žaltaržny
písarž]
80 *Papa*
Papatum papežstvie [papežftwie]
Pappatum dietčí pokrm [dietietczy
pokrm]
Papillio motýl [motyl], *omnis vermis*
85 **(71ra)** *Pape* divně [díwníe]
Papillo motýl [motyl], *avicula, que*
caulibus obsidet aut quedam
*habitacio, Regum II° capitulo XI°.*⁴⁴⁴
Papierus
90 *Papiriceus idem*
Papireus
Papirio
Papilla cecíková hlavička [czeczíkowa
hlawička] aut bradavička
95 *[bradawička]*
Papo, -onis

⁴⁴⁰ Srov. 2 Rg 16,1.

⁴⁴¹ 2 Rg 16,2.

⁴⁴² Sir 27,2.

⁴⁴³ Ez 47,11.

⁴⁴⁴ 2 Rg 11,11.

- Papula* neštovice [nešťowícze] aut
bradavice [bradawicze] aut lišej [liffeyg]
Papulosus neštovičný [nešťowíčny]
Practica početná [poczetna]
5 *Practicus* početnář [poczetnarž]
Pracina, *parochia adiacentis domus*
Parsimonia, abstinencia
Parabola podobenstvie [podobensťwie],
proverbium
10 *Paraclitus*, *Spiritus sanctus*, těšitel
[tiešťitel] aut utěšitel [vtiešťitel],
consolator
Paraclitus Boží syn [božij syn]
Parasiculi, *buctellatori*
15 *Paradigma*, *ordo singuli exempli*
Paradisus, *masculini generis*, ráj [ray],
nebe [nebe]
Paradisus, *generis feminini*, ráj zemský
[ray zemský]
20 *Parcus*, *nimis tenax*
Pardus, *genus bestie velocis*
Paragraphus znamenie [znameníe]
Parentes, *obedientes*, *wersus: Mulier*
vult parere, sed non vult ipsa parere.
25 *Paranimphus* ženský sluha [ženšky ťluha]
aut *est nuncius inter sponsum et*
sponsam parans sponsam
Paraneuma sladké zpívanie [ľadke
zpívaníe]
30 *Parma* terče [tercze]
Parenticida, *parentum interfector*
Pharan veľiká púťka [welika puťka]
Parias, *serpens super incauda ambulans*
(71rb) *Pharus* země [zemíe], věže na
35 moři [wieže na morží]
Paralysis dna [dna], *corporis infrigidacio*
Pararelli, *circuli in spera materiali*
Parapsis řepice [ržepicze]
Parasitus mls [mls]
40 *Parius*, *nomen lapidis*, *Hester primo*⁴⁴⁵
Pharetra tůl [tul]
Pharialis šperloch [ľšperloch]
Parissio, *oracio libertatis fiducia plena*
Parma, *scutum brevissimum*
45 *Parrientina* nepřikrytá stěna [neprzikríta
ľťena]
Parricidium
Parvula, *diminutivum a parva*
Paricida, *paris interfector*
50 *Parnasus*, *mons Archadie*

⁴⁴⁵ Est 1,6.

- Paritor*
Paro, *navigium piratorum*
Prandium oběd [obied]
Parillis rovný [rowny]
55 *Parentesis*, *interposita sermone ratio*
Parens ródce [rodcze], *pater simul et*
mater
Parentela, *propinquitas*
Parcimonia skrovnost [ľkrownofť]
60 *Pasta* těsto [ťieťto]
Pastinatum, *ferramentum*, *bifurctum*
Pascedis ohlodek [ohlodek]
Pascha, *id est transitus*
Passagium
65 *Pastum*, *maius prandium*
Passus, *spacium quinque pedum*
Pastoforia, *atria triplex*
Pastellum, *minus prandium*
Pastillus koblih [koblih] aut *genus*
70 *ungenti*
Pastillarius kobližný pekař [kobližny
pekarž]
(71va) *Passim*, *permixte convenitur*,
libri Regum I^{o446}
75 *Pastina* paštrnák [pašťtrnak]
Pastinatum vinnice [wínnicze]
Passis *crinibus* roztrhálými vlasy
[roztrhálými wľasy]
Passio trpenie [trpeníe]
80 *Passibilitas* trpělivost [trpielíwofť]
Pasto, *fforale*
Pastoforium tajná jedenie [tayna gedenie],
in Esdre VIII^{o447}, *dicitur porticus*
templi, *in quo iacebant templi*
85 *custodes.*
Pascua, *pascor*
Passus kročeje [kroczege]
Planctum žalostivý pláč [žalostíwy placž]
Pater, *equivocum*, *wersus: Est pater hic*
90 *cura*, *pater est alius genitura*, *hic*
pater etate apter, *hic vocatur honore.*
Ac summum Regem vocat ipsa creatio
Patrem.
Pater familias čelední otec [čzeledníj
otecz]
95 *Patriota* zeměnin [zemenín]
Patelma, *dea mellium*
Patrinus kmotr [kmotr]
Patruus strýc [ľtricz]

⁴⁴⁶ 1 Rg 4,2.

⁴⁴⁷ 3 Esr 8,60.

- Patruellis* strýčené děti [ftryczene діети]
Patriarcha knieže [kníeže]
Patera, civitas Licie, in qua natus est Appollo.
- 5 *Patagium, palium ex auro purpuraque variatum*
Patrecida, wersus: Patricida patrem transfigit sive parentem. Ast patrecida suaque violat patriam.
- 10 *Patibulum, in quo homines apprehensi cruciantur.*
Patricius urozenější [vrozeníegfłi],
antique familie senator
(71vb) *Patria* kraj [krayg], *quod communis fit omnibus, qui in ea sunt.*
- 15 *Patrimonium* dědictvie [diedicztwíe]
Patrans dicitur libidinosus
Patronica, nomina a patribus tracta
Patratum obešlo [obefłlo]
- 20 *Pathera* řepice [rżepicze] *aut* číše [czése],
*Machabeorum I*⁴⁴⁸
Patinus
Patula
Patulus
- 25 *Patella* pánev [panew]
Paulus, -la, -lum, malý [maly]
Pavidensis, vestis graviter pressa
Paululus, -la, -lum, maličký [maliczky]
Panxillus idem significat, věnček
- 30 *maličký* [wíenczek maliczky]
Pausus, optimus pictor
Paupertacula chudoba [chudoba]
Pauperies et paupertas idem
Paulisper málo [malo]
- 35 *Paulominus* málo víc [malo wiecz]
Plausus plesání [plefanie]
Plaustrum těžký wuoz [tíežky wuoz]
Pavimentum podlaha [podlaha]
Pavor bázeň [bazen]
- 40 *Pavidus, -da, -dum, báznivý* [bazniwy]
Patronus dědic [diedicz], *defensor*
Patrocinium pomoc [pomocz]
Paxillus, parvus palus
Phebus slunce [fluncze]
- 45 *Phebe* měsíc [miefiec]
Plebs lid [lid]
Plebiscitum, plebis decretum
Plebisanus ohradník [ohradník]
Plectrum kladivo [kladíuo]
- 50 **(72ra)** *Plecta* košina [koffłina]
Plectra
Plenitudo plnost [plnoft]
Plenarie úplně [vplnie]
Pleraque rozličně [rozliczníe]
- 55 *Plerumque* na chvíli [na chwili]
Plerique někteří [niekterží]
Pectaculum
Pectus prsy [prfy]
Pecuniosus, dives, locuples
- 60 *Pectorale* prsové zavázanie [prfowe zawazanie]
Pecten, wersus: Est pecten rastrum, pubes piscis, liraque plectrum. Exigit hunc lana, telum, corpus quoque
- 65 *coma.*
Pecuatus, stultus
Pectrix mykačka [mykaczka]
Pecus, omne animal excepto homine
Pecus, neutri generis, brav [braw]
- 70 *Pecuaría, loca, ubi pecudes pascuntur.*
Pecus, feminini generis, dobytek [dobitek]
Peccuarius, multa peccora habens
Pecculium poklad [poklad] *aut* vlastnie
- 75 *[właftníe]*
Peccularius tajný [tayny], hříšný [hržíefłny]
Pecculariter hříšně [hržíefłnie], tajně [taynie]
- 80 *Peccualis* dobytečný [dobyteczny]
Peculator, rerum publicarum fraudator
Peda, pede, šlépěje [flepíe]
Pedemptim, sensim, gradatim
Pedalis na nohu zdělí [na nohu zdelíj]
- 85 *Pedalis idem*
Pedagium břev [brzew] *aut* lávka [lawka]
Pedagogus pěstún [pieftun], *qui parvulos assignatur.*
- Pedagogium aut pedagogio* pěstúnstvie
- 90 *[pieftunftwíe]*
Pedores, aurium sordes
(72rb) *Pedes, -tis, pěší* [piefłij]
Pedestris aut pedestre idem
Pedestris jednoduchá řeč [gednoducha řecz]
- 95 *Pedica* článek [człanek], *wersus: Pes pedis est, pedica fit anis captura.*
Pedile plstěnice [plftienícze]
Pedor nožný smrad [nožny fmrad]
- 100 *Pedus* pastušie stolice [paftuflíe ftolicze]
Pedisequs komorník [komornik]

⁴⁴⁸ Nenalezeno.

- Pedisequa, tectum, quo aliquis homo tegitur.*
Pellagus moře [morže]
Pegma, genus machinamenti
5 *Pellax* panenský [panenlky] aut ženský ludař [ženlky ludarž]
Pellix, -icis, žena kněžská [žena kníezlka]
Pellex zrostlý mládenec [zrořtly mladenecz]
10 *Pellax, fallax*
Pellion, mons
Pellasi, greci
Pellis kůže [kozie], blány [blany]
Pellicula
15 *Pella, urbs Macedonie, ubi sunt nigri homines.*
Pelliparius kožiřník [kožiřnik], blanař [blanařž]
Pellifex idem
20 *Pellicium* blanný kořich [blanny kořich]
Pellektor, deceptor
Pellargasis, ciconia
Pellex, concubina a ppeliciendo
Pelta řtít [řtit], genus scutum ad modu lune
25 *Pepo* dýně [dinie]
Pelligium, opidum frigidissimum
Pellicatus, concubinatus
Pelvis medenice [medenícze], quod pedes in ea lavantur.
30 (72va) *Pellicientes, decipientes*
Penates diblíkové [diblikowe], dii domestici
Penax, pudendum virile membrum
35 *Penale*
Pennatus perovatý [perowaty]
Penthaphilon, quinque foliorum
Penetrable sklep [klep] aut tajný pokoj [tayny pokog]
40 *Penetrabilis* prošlý [prořlly], quod penetratur.
Pneuma Spiritus est, pneuma cantus, modulacio, neuma.
Pensa váha [waha]
45 *Pensio* nájemný plat [nagemny plat], precii expensacio, platné váženie [platnee váženie]
Penthateucum, quinque libri Moysi
Pensile vářlivý [wazlřwy]
- 50 *Pentapolis, Ladomitica regio, Sapiencie*
X⁴⁴⁹
Pendulus, -la, -lum, orloj [orloyg]
Penitudo řelenie [zelenye]
Penitencia pokánie [pokanie]
55 *Pensum* řřeteno [wrřeteno], mulierum a pendendo dictum
Peniculum, spongia
Penis, virile membrum
Pentagonus
60 *Pentargus* knieže řřeti [kníeže řřtie]
Penus pivničná řřije [piwnicřna řřige]
Penuria nedostatek [nedořtatek], hlad [hlad], psota [přřota], pauperitas
Penula zlá kápě [zla kapie] aut palium
65 longum cum finibriis
Perculsam, id est percussam
Pennis
Peripetasma kostelnie malovánie [kořtelnie malowanie], velum templi
70 mire factum
(72vb) *Peripsima* lupiny jablečné [lupiny iablecřne], rasura cuiuslibet rei
Prebendarius
Prebitor
75 *Precanus* dřieve řasu ředivý [drřřewo řřazu řředřwy]
Precaria, precarie, precariorum
Precax
Precentor řředzpěvák [přředzpiewak]
80 *Preceps* kářný [kazny], chtivý [chtiwy], klopotný [klopotny]
Preclarus velmi krásný [welmi krařřny]
Precipuus řředněřší [přředniegřřij]
Precipicium kluzké miesto [kluzke mřřeřto], *Iudith VII*⁴⁵⁰
85 *Precisores* řřednie zuby [přřednie zuby]
Precise řřeřtě méně [geřřtie menie]
Prescius řředvěděný [přředwiedieny]
Presciencia
90 *Precoctus, pre aliis coctus*
Precox najpřřv vzřál [naipřřw wrzal], *Ecclesiastici LI*⁴⁵¹
Precio biřic [birzic]
Preconium chvála [chwala]
95 *Preconatus* provolaný [přřouolany]
Precordialis řřeďečně milý [řřeďečřnie mily]
Precordium

⁴⁴⁹ Sap 10,6.

⁴⁵⁰ Idt 7,8.

⁴⁵¹ Sir 51,19.

	<i>Precursor</i> posel [pofel], předběha [przedbieha]		<i>Prepupucia pomorum</i> jablečný chochol [iabiecžny chochol]
	<i>Predator</i> lúpežník [lupežnik]		<i>Preruptus</i> doluov zdržený [doluow
	<i>Preda</i> lúpež [lupež]	55	zdrženy], <i>id est in alto positus</i> , <i>Iob</i> 3 ⁴⁵²
5	<i>Predestinacio</i> předeslání [przedeſłanie] <i>Predestinatus</i>		(73rb) <i>Presagium</i> prorokování [prorokowanie]
	<i>Predecessor</i> předec [przedecez]		<i>Prestacio</i> puojčenie [puoyczenie]
	<i>Preditus</i> ctně ctěn [cztnie cztien]	60	<i>Prestans</i> krásný [krafny], přístupný [przístupny]
	<i>Predium</i> forberk [forberk]		<i>Prestancior</i> lepší [lepſi], urozenější [vrozeniegſi]
10	<i>Preditatus</i> obohacen [obohaczen] <i>Preditus</i> tvrdý [twrdy]		<i>Prestabilis</i> hotov [hotow]
	<i>Prefaccio</i> předna [przedna]	65	<i>Preses</i> rychtář [richtarż] <i>Presepe</i> jesle [geſle]
(73ra)	<i>Presencia</i> přítomnost [przítomnoſt]		<i>Presepium</i> idem
15	<i>Prefatus</i> dřieveřečený [drżiewerzeczeny] <i>Prefectus</i> rychtář [richtarż], soudce [ſudcze]		<i>Presidium</i> spomoc [ſpomocz]
	<i>Prefulgoratus</i> krásný nad jinými [krafny nad ginimi]		<i>Prestigium</i> oční oslepenie [oczni]
	<i>Pregravatus</i> dřieve času obtiežen	70	oslepenie]
20	[drżiewe czaſu obtiežen] <i>Preiudicium</i> , <i>quedam prelacio respectu</i> <i>alterius</i> , <i>quinque precedes iudicium</i> , <i>quinque lesio vel gravamen quinque</i> , <i>initum iudicium quinque ante tempus</i>		<i>Prestigator</i> očí zamazač [oczij zamazacz] <i>Presumcio</i> smělost [ſmieloſt]
25	<i>iudicium</i> . <i>Prelacio</i> panství [panſtwie] <i>Prela</i> zvoditý most [zwodity moſt] <i>Prelum</i> boj [boyg] <i>Prelum</i>	75	<i>Pretexta</i> tkanice [tkanicze], <i>pretensio</i> , 1 ^o <i>Machabeorum</i> 1 ^{o453} , <i>wersus: Nobilum</i> <i>tibi sit pretexta, trabea quoque regum</i> . <i>Precantaculum</i>
30	<i>Premium</i> mzda [mzda] <i>Premienencia</i> <i>Premium</i> zapsané právo [zapſane prawo] <i>Premium substantiale</i> vzácná mzda [wzaczna mzda]		<i>Preteriollum</i> , <i>Ezechielis</i> 2 ^{o454}
35	<i>Premium accidenciale</i> připadlá mzda [przypadła mzda] <i>Prenomen</i> <i>Prenosticum</i> znamení [znamenie] <i>Prenosticacio</i> napřed seznání [naprzęd	80	<i>Pretor</i> rychtář [richtarż], <i>Machabeorum</i> XVI ^{o455} <i>Pretorium</i> radnice [radnicze] <i>Prevaricator</i> hříšný přestupitel [hrzieſny przestupitel]
40	[ſeznanie] <i>Pregnans</i> těžká [tiežka] <i>Preparacio</i> hotovost [hottowoft] <i>Prepensoris</i> , <i>id est profundioris</i> <i>Prepes</i> rychlý [rychly]	85	<i>Prevaricacio</i> přestúpenie [przeſtupenie] <i>Premius</i> předběha [przedbieha] <i>Perangaria</i> bezděčná služba [bezdieczna ſlužba]
45	<i>Prepede</i> <i>Prepropere</i> <i>Preposterus</i> obrácený [obratczy]	90	<i>Perambulum</i> obchod [obchod] <i>Percontatus</i> , <i>interrogatus</i> <i>Percussorium</i> kyjenice [kygenicze] <i>Percussura</i> peněžný ráz [peniežny raz] <i>Perculsus</i> , <i>anima consternatus</i>
50	<i>Prepositor</i> <i>Prepositus</i> probošt [probosť] <i>Prepucium</i> , <i>opes</i> XIX	95	<i>Predius</i> kdož se celý den učí [ktož ſe czely den vcžij] <i>Per comata</i> , <i>id est per minores</i> <i>distincciones</i> , <i>Isaie</i> ⁴⁵⁶

⁴⁵² Iob 39,28.

⁴⁵³ Nenalezeno.

⁴⁵⁴ Ez 27,6.

⁴⁵⁵ Nenalezeno.

⁴⁵⁶ Nenalezeno.

- Per colla, id est per maiores
distinciones*
Peremptorie bez meškánia [bez
meškanie]
- 5 *Peremptus* zabit [zabit]
Perendine převčerajším dnom
[przewczeraýšim dnom]
(73va) *Perendine* pozajtří [pozaítrzij],
die, qui in ante est.
- 10 *Perfidus* nevěrný [newierný],
fraudulentus
Perfidia nevěra [newiera]
Perfugium, id est auxilium
*Perferes, crudeles, Sapiencie libri*⁴⁵⁷
- 15 *Perfidiosus, perfidia numquam carens*
*Perhenne, quod incipit et desinit cum
tempore.*
Perhennis, quod fit perpetuis annis.
Primum, dignitatem
- 20 *Per intimam inspirationem* vnitřním
napomenutím [wnítržnim napomenutim]
Periurus přísáhlý [przifahly]
Peripatetici, aristotilici
Perfluvies, sordis effusio
- 25 *Perlamen* mluvnost [mluwnoſt]
Perfunctorium, transitorium
Pernasus hora [hora]
Pernicies škoda [ſkoda], tesknost
[telknoſt], discrimen, periculum
- 30 *Perniciosus* tesklivý [telkliwy]
Pernix škodný [ſkodny], interdum velox,
interdum pertinax
Pernox ponocný [ponoczny]
Peripleomenia, passio pulmonis
- 35 *Perpes* věčný [wieczny], perpetuus
Perpetim věčně [wiecznie]
*Periscelides, crurum ornamenta aut
calciamenta*
*Perpetuus est principium habens sine
fine*
- 40 *Perniciosum, periculosum*
Perpendiculum
Perperam
Perplex, involuta, implicita
- 45 *Prave, iniuriose*
(73vb) *Perplexus* obličěn [oblíczen]
Perplexitas
Peiraria
Peirarius kdož drahé kamenie zná [ktož
drahe kamenie zna]
- Persecutor* popudič [popudicz], shledař
[ſhledarž]
Perseverancia ustavičnost v dobrém
[vſtawícžnoſt w dobrem]
- 55 *Perspicium* prozřelé [prozrzelee],
apertum, manifestum
Persilum smolný sud [ſmolny sud]
Perifrasis, circumlocutio
Persuasio, rei aliene presumpcio
- 60 *Pertinax* tvrdého rozumu [twrdeho
rozumu], immobilis
Pertinacio odpírání [otpiranie]
Pertinax, contumax
Pernicia, contumacia
- 65 *Pertica*
Pera tobolka pútničie [tobolka putniczie],
měch [miech] aut mošna [moſna]
Pera pastoralis chlebná telma [chlebna
telma], 1ⁱ Regum XII^o⁴⁵⁸
- 70 *Peribolum* obchod okolo věže [obchod
okolo wieże], Ezechielis XLII^o⁴⁵⁹
Perosus, obediens aut odiosus
Perisoma věník [wieník]
Periscelida dicitur crurum ornamentum
- 75 *aput feminas, Ysaie*⁴⁶⁰, quibus earum
gressus decorantur, id est torques ex
auro similes armille et circa talos
ponuntur.
- Peridica* ptákové paznohty [ptakowe
paznohty]
- 80 *Perichelides*
Pero, -onis, široký střevíc [ſiroke
ſtrzewicz]
- Pestis* nemoc ſelma [nemocz ſelma]
- 85 *Pestiferum, exiciale*
Pessum, deorsum
Pestilencia, contagium lues
Pestilens nemocný [nemoczny]
Pessundatus, precipitatus
- 90 *Pessulum* klika [klika], obex, repagulum
(74ra) *Petasma* malevaný přiepís
[malewany prziepís]
Peculans vztekly [wztekly], inverecundus
Petalum, lamina aurea in fronte
- 95 *pontificis*
Peculancia zteklost [ztekloſt], libitudo,
lascivia
Peculus

⁴⁵⁷ Nenalezeno.

⁴⁵⁸ Srov. 1 Rg 17,40.

⁴⁵⁹ Ez 42,7.

⁴⁶⁰ Is 3,20.

- Pseudo* falešný prorok [falešný prorok]
Peculeus, ab appetendo libidinem, luxuriosus
Pseudographus falešný píšateľ [falešný píšateľ]
5 *Pseudographia* falešné pismo [falešne pismo]
Pervola prolétanie [proletanie]
Pervigil ponocný [ponocný]
10 *Pertinaciter, id est pertune, instanter*
Perdix kuroptva [kuroptwa]
Piaculum hriech [hrziech] aut smrť [smrť]
aut svätý [swaty], almužna [almužna],
pokánie [pokanie], milosť [milost],
15 *Leviticus*⁴⁶¹
Pictacium, id est krátky poslist [krátky poslist]
Pictacincula lístek [lístek]
Pictamen medľovanie [medľovanie]
20 *Pictacium idem*
Pictaciatius
Pictor malér [malér]
Pictura malovanie [malovanie]
Picariator češieň [czesierz]
25 *Pignus, pignoris, versus: Pignus prebet -oris, cum federis est animal amoris. Sed quoniam dat -eris, defectum mitigat eris.*
Piga pizda [pizda]
30 *Pigmei, gens statura cubitalis, trpaslkové* [Trzspalkowee]
Pigmentum masť [masť], 4° Regum⁴⁶²
Pigmentarius lekáreň [lekarz], *Secundi Paralipomenon*⁴⁶³
35 **(74rb)** *Pictor scilicet* kopáč umrlych [kopacz vmrlych]
Plica klín [klín]
Pliades kuřátka [kurzatka]
Pila, versus: Pila sub est ponti. Pila ludus. Pila thaberna. Plite textit pultes, sed pila geruntur in hostes. Sed terit, est pilus, pilus est in fronte capillus. Stupa mieč [miecz], krčma [krzma],
palice [palice], trdlo [trdlo]
45 *Philantropos* milosť [milost]
Philocopus, amator iactancie
Philantropia milosrdenstvie [milosrdenstvie]

⁴⁶¹ Lv 17,11.

⁴⁶² 4 Rg 20,13.

⁴⁶³ 2 Par 16,14.

- Pilentum*
50 *Phisici, liber de natura disputans*
Pileus klobúk [klobuk]
Philobalsamus drahá masť [draha masť]
Philosophi, amatores sapiencie
Philobomia milosť [milost], chlubný
55 [clubny]
Pilosus
*Priapus, virile membrum, Regum III capitulo II*⁴⁶⁴
Priapismus, extensio talis membri
60 *Primarius*
Prima et primarcha idem sunt.
Primatus
Prinewus prvni [prwnij]
Primicia prvni ovoce [prwnie owotcze],
65 pražma [prazma]
*Primicie appellantur optima queque et cariora, sicut in lege habetur: Offer primicias Domino Deo tuo*⁴⁶⁵.
Primipilus korúhevník [koruhewnik]
70 *Primogenitus* prvorozený [prworozeny]
Primordium počátek [poczatek]
Pinca úhoř [vhorz]
Pinax, dignitas aut ymago in tabula (74va) marmorea suffocata
75 *Pinaculum* makovice [makowicze],
summitas edificii
Puma plůtva [plutwa]
Pinula konec [konecz], unosa
Pincerna šenkér [sienkerz]
80 *Principatus* kniežetstvo [kniezetstwo]
Principalis prvni [prwnij]
Piperata perná húsce [perna huscze]
Piper melanum, piper nigrum
Piperitera perný mlýn [perny mlyn]
85 *Piperalium idem*
Piper lentum, piper album
*Pirarogus, strues lignorum factus, Ezechielis 24*⁴⁶⁶
Piramen kluk [kluk], kužel [kuzel]
90 *Piramus, figura instar ignis*
Pirate, latronus marini
Pirrare
Pirata vodný lupězník [wodny lupeznik]
Pirula nosový konec [nosowy konecz]
95 *Pirca*
Pirenei, montes a crebris fulminibus

⁴⁶⁴ 3 Rg 15,14.

⁴⁶⁵ Srov. Nm 18,26.

⁴⁶⁶ Ez 24,9.

- Piro* lodný lúpežník [lodny lupežnik]
Pirgus vrhcábniče [wrhczabnicze], *linee*
per qua tesseres pergunt.
Pirrus ohnivý kámen [ohniwy kamen]
5 *Pirflegeton* ohnivý potok [ohniwy potok]
Priscus prvý [prwy]
Pristinus idem
*Piramida, -de, Machabeorum XIII*⁴⁶⁷
Pisticus věrný [wierny]
10 *Piscina* patet
Piscosus, piscibus plenus
Pisces, piscillum
Pistrio pekař [pekarz]
Pinstor et pistor idem sunt
15 *Pistrinum* pekárně [pekarnie]
Pistrillum et pistrina idem
Pistrum pomazačka [pomazaczka]
(74vb) *Pisetum* hrachoviny [hrachowiny]
Pitasma ústavné pitie [vřtawne pítie]
20 *Pituita* tipet [tipet], *wersus: Morbum*
galline pituita dicimus esse.
Phiton čarodějník [czarodiegnik], *vir*
*divinantes, Primi Regum 38*⁴⁶⁸
Phitonissa čarodějnice [czarodiegnicze]
25 *Privignus* pastorek [pafstorek]
Pitacium cedula [cedula], *Iosue IX*⁴⁶⁹
Privilegium hamfest [hamffeft]
Pietas štědrost [řtiedrořt]
Pix smůla [řmola]
30 *Pixis, id est* puška [puřka]
Ptisana lúpený ječmen [lupeny geczmen]
Poplex čěška [czelka] *aut* koleno [koleno]
Pocio et poculum pitie [pitie]
Pocior lepšie [lepřie]
35 *Pocius* lépe [lepe]
Podogra ztrnutie [ztrnutie], *dolor pedum*
Podager ztrnutý [ztrnuty]
Poder dlúhá úzká kořile [dluha vzka
kořile], *Apokalypse I^o capitulo*⁴⁷⁰,
40 *Sapiencie XVIII*⁴⁷¹
Podex řitná říla [řzitna řila]
Podicus
Podiscus věchet řitný [wíechet řzitny],
wersus: Omnes pudiscum sapientes
45 *ferre vobiscum. Ne confusa maneat*
manus, dum tangitur anus.

⁴⁶⁷ 1 Mcc 13,28.

⁴⁶⁸ Srov. 1 Rg 28,7.

⁴⁶⁹ Ios 9,5.

⁴⁷⁰ Apc 1,13.

⁴⁷¹ Sap 18,24.

- Podium* kyj [kyg] *aut* huol [huol]
Poeta skladač [řkladacz], *versificator*
Poeni, Charthaginensses
50 *Poesis* skládanie [řkladanie]
Poema, wersus: Eta ars esis liber etria
thema. Sic ema poetria, piesní
učedlníci [pieřnij včzedlniczy]
(75ra) *Polenta* kyselice [kyřelice]
55 *Polliloqus, multiloqus*
Poledulus hřebec [hrzebecz]
*Polis idem, Actuum XVII*⁴⁷²
Poleder hřebec [hrzebecz]
Pollex
60 *Pollimirtus* pruhatý [pruhaty]
Pollinctus, funeratus
Polingnus, herba sanguinaria
Polimitarius, magister, qui facit
*polimitam, Exodi 22*⁴⁷³.
65 *Poliandrum* hřbitov [hřzbitow], *kostelní*
dvuor [kořtelnij dwuor], tumulus
mortuorum
Polimenta svinské ledvie [řwínřke ledwie]
Pollippus, viciu narium
70 *Poligranum* jikry [gřkry]
Poligetores, mortuorum sepultores
Polinctor kopáč umrlčí [kopacz vmrlczij],
*Ezechielis 3*⁴⁷⁴
Pollicio mieněnie [mienienie]
75 *Pollicita* zastánie miesta [zařtanie mieřta]
Pollicitus slíbený [řlibeny]
Polipticus, liber urbanorum vitam
continens
Policitacio slib [řlib]
80 *Pollitus, -ta, -tum, uhlazen* [vhlazen]
Polisma tučnost [tucznořt]
Politon, ubi cadavera ponuntur.
Pollippus, wersus: Pollippus est piscis.
Pollippus sedacio maris. úkleje
85 *[vklege]*
Policrodium múčný pytel [muczny pytel]
Policronitudo
Polus nebe [nebe]
Polimita ordumdej [Ordumdej], *vestis ex*
90 *variis coloribus et guttis, Genesis*
*37*⁴⁷⁵
Poluctus pohřeben [pohřeben]
(75rb) *Pollutus* pořkvrněn [pořkwrněn]

⁴⁷² Srov. Act 17,1.

⁴⁷³ Srov. Ex 35,35.

⁴⁷⁴ Srov. Ez 39,15.

⁴⁷⁵ Gn 37,3.

- Polucio* nečistota [necziŝtota]
Phonicus dobrý zpěvák [dobry zpiewak]
Pomacium jablečná kaše [iabcłczna kaŝe]
Pompa pýcha, zpupnost [pycha zpupnoŝt]
5 *Pompaticum* zpupná věc [zpupna wiecz]
Pomposus zpupný [zpupny]
Pometum jablečný trh [yabcłczny trh]
Pomilio malý člověk [maly człowiek]
Pondus malé břímě [male brziemie]
10 *Pondus*
Ponderosus těžký [tieceky]
Pontificium biskupství [biŝkupŝtwie]
Pontifex biskup [biŝkup], mostnář [moŝtnarŝ], *quasi pontem faciens*
15 *Pontus* moře [morŝe], most [moŝt], *pons idem*
Ponticus vydra [wydra] aut bobr [bobr]
Populus, *wersus: Populus est arbor. Populus collegio plebis.*
20 *Popellus* malý lid [maly lid]
Populacio prosba [poŝba]
Popularis, *populi favorem captans*
Popina kuchyně [kuchynie]
Popisma mužské semě [muzŝke ŝemie]
25 *aut pomyje* [pomyge]
Portum, *spacium in latitudine XXX pedum, in longitudine LXXX*
Portenia, *navicula*
Porrigo, *scabies elevata*
30 *Porro*, *mox*, *viel* [wiecz]
Porus díra potná [diera potna]
Porosus děravý [dierawy]
Porticus sience kostelní [ŝiencze koŝelnie]
35 *Portus* břeh [brŝeh], *navium stacio*
(75va) *Portentum* běh [bieh], *Ezechielis* 24⁴⁷⁶
Portentacula nosidla [nofidla]
Postela pochvy [pochwy]
40 *Posterus*, *-ra*, *-rum*, *budící* [buduczy] aut ještě přišlý [geŝtie prziŝly]
Posteritas rod [rod], kmen [kmen], *Thobie VIII*⁴⁷⁷
Postis, *porticium portua*
45 *Postica* zadní dvéře [zadnie dwerŝcze]
Posthumus, *post mortem patris natus*
Posticium, *latens hostium*
Postula neštovicě [neŝtowicze]
- Postulacio* žádání [žadanie] aut prosba
50 [proŝba]
Prosper zčástný [zczaŝtny]
Prosperitas zčestie [zczeŝtie]
Potentatus mocný [mocny]
Potissimus mocnější [mocniegŝli]
55 *Prora*, *prior pars est navis, altera puppis.*
Proavus praděd [propradied]
Probaticus, *-ca*, *-cum*
Probacio zkoušení [zkuŝenie]
60 *Probleuma* pohádka [pohadka]
Procax klevetný [klewetny], *Ecclesiastici* 2⁴⁷⁸
Procacia et *procatitas*
Procella vlny [wlly]
65 *Procenium*
Procenta
Proceres vládky [wladiky]
Procerus, *-ra*, *-rum*, *vysoký* [wyŝoky], krásný [kraŝny]
70 *Proceritas* vysokost [wyŝokoŝt], krásnost [kraŝnoŝt]
Processio obchod [obchod]
Processus příchod [prziŝchod], vystupení [wyŝtupenie]
75 *Procinctus* hotovost [hotowoŝt], poskok [poŝkok]
Proclivis [mnoho] mnoho
(75vb) *Proclivus*, *-a*, *-um*, *nížký* [nizky]
Proclive mnoho [mnoho]
80 *Proconsul* purgmistr [purgmiŝtr]
Procus svobodný [ŝwobodny] aut frejier [fregierŝ]
Proca frejierka [fregierŝka]
Procurator ŝafář [ŝafarŝ]
85 *Prodigus* marnotratce [marnotratcze] aut velmi [welmi] anebo [anebo] přieliš ŝtědrý [przieliŝ ŝtiedry]
Prodigium znamení [znamenie] aut zázrak [zazrak]
90 *Productilis* kované oružie [konane eruŝie]
Proch dolor běda [bieda], hoře [horŝe], pohřiechu [pohrŝiechu]
Proch pudor ach hanby [ach hanby]
Pro festus [před ŝwatym weczerm] před
95 svatým večerem
Prophanus proklatý [proklaty], *Levitic* 10⁴⁷⁹

⁴⁷⁶ Ez 24,24.

⁴⁷⁷ Tob 8,9.

⁴⁷⁸ Srov. Sir 20,5.

⁴⁷⁹ Lv 10,10.

- Prophanacio* prokletie [prokletie]
Proffectus lepšie [lepfšie]
Proffectio
Proffessio seznánie [feznanie]
5 *Proffanantes, deum laudantes*
Profundus
Pro fescennina zpíevanie, když diete
kolebí [zpíevanie kdiž diete kolebij]
Profunditas hlubokost [hlubokoſt]
10 *Profugus* vylit [wylít]
Progressior delší [delſij]
Progenitor starší [ſtarſij]
Progenies rod [rod]
Prohemmium prvořeč [prworzečz]
15 *Prolatus* zjeven [zgewen]
Prolixius dluhý [dluhy]
Prolocutor řečník [řečznik]
Prologus přední řeč [prřední řečz]
Promptuarium špižierna [ſpížierna]
20 *Promus* pivnice [píwnícze], *wersus*:
Gaudeat ista domus, quoniam bonus est sibi promus.
(76ra) *Promptus, -ta, -tum*, hotový [hottowy]
25 *Promtitudo* hotovost [hotowoſt]
Promunctorium podvěšený kámen [podwieſeny kamen]
Promurale přízdíe [prizdíe]
Promiscuus zmiešený [zmieſeny]
30 *Pronus, -na, -num*, ponížen [ponížen] aut hotový [hottowy]
*Pronubus, Iudith XIII*⁴⁸⁰
Pronuba
Pronepos pravnuke [prawnuk]
35 *Propago* kmen [kmen]
Propagacio vypuzenie [wypuzenie]
Propicius milostivý [miloſtíwy]
Propiciacio milost [miloſt]
Propiciatorium miesto milosti [mieſto
40 míoſtí], *Exodi XXV*⁴⁸¹, aut dicitur
tabula posita super archam et dicebatur oraculum propositum.
Prope modum bezmála tak [bezmála tak]
Propensius pilně [pilnie]
45 *Propugnaculum* střelnice [ſtrželnícze] aut vrata [wrata]
Prosapia rod [rod]
Propensus, -sa, -sum, extensus, dilatatus
Propensoriis, extensoriis, profundioris
- 50 *Proselitus* věrný [wierny], *Hester 9*⁴⁸²,
*Paralipomenon XXII*⁴⁸³, *advene, que ad fidem transeunt.*
Proseuca žebrácký duom [žebraczky duom]
55 *Prostibulum* kurevský duom [kurewſky duom]
Prostitutio nečistota [necziſtota]
Proscriptus zapsaný [zapſany]
Prothoplastus první člověk [prwni
60 człowiek]
Prothoplasma prvé učenie [prwe vczenie]
Prothospatarius mečenoše [mečzenoſſe]
Protolacio prodlení [prodlenie]
Protervus nekolný [nekolny]
65 *Protervia*
Proventus užitek [vžitek]
(76rb) *Provectus, -ta, -tum*, dospělý [doſpiely]
Proverbium příslovie [prziſlowie]
70 *Provincialis* zeměnin [zemenín]
Compatriota krajenín [kragením]
Pubes tlaky [tlaky]
Pubertas mladost [mladoſt], *adolescencia*
Pubedo mládenec [mladenecz]
75 *Pubescens* rostlý [roſtly]
Pube tenus k starosti [k ſtaroſtí], *usque ad genitalia*
Publicus zevný [zewny]
Publicanus zjevný hřešník [zgewnīj
80 hrzieſnik]
Puctus ozher [ozher]
Pudenda, veneranda aut pudibundus,
hanebný [hanebny]
Pudicus čisté myslí [czíſte myſlí] aut
85 stydlivý [ſtydliwy], *animo castus*
Pudicicia stydlivost [ſtydliwoſt]
Pudor idem
Pudoratus, -ta, -tum, stydlivý [ſtidliwy]
Puerpera porodnice [porodlnícze], *que*
90 *primum enixa est aut omladnice*
[omladnícze]
Puerperium mlád'átko [mladiatko], *puer*
Puella mladá dívka [mlada díwka]
Pugil rek [rek]
95 *Pugillator* sedač [ſedacz], šerměř [ſermerz]
Pugillar pero [pero] aut ručné dcky [ruczne dczky]

⁴⁸⁰ Srov. Idc 14,20.

⁴⁸¹ Ex 25,17.

⁴⁸² Nenalezeno.

⁴⁸³ 1 Par 22,2.

- Pugio* pažlér [pažlerž], *gladius parvus*,
qui dicitur déka [deka].
Pugillus pěst [pieft]
Pugnax, bellicosus
 5 *Pugnus* hrst [hrft]
*Pir hebraice, urna latine, Hester III*⁴⁸⁴
Pugna boj [boyg], *lucta*
Puls kaše [kaše]
Pulcarius
 10 **(76va)** *Pulla* černý zub [čzrny zub]
Pullum, sordidum nigrum
Pullatus černě oděn [čzrníe odien], *veste*
nigra indutus
Pullex blcha [blcha]
 15 *Pulpitum dictum, quod in eo publice*
legitur.
Pulmentum kaše [kaše], *quitquid*
ciborum cum pane sumitur.
Pulmentarius
 20 *Pullus* kuře [kurže]
Pulmo plíce [plicze]
Pulmatica plícnice [plícznícze]
Pullida kurník [kurnik]
Pulpa libivé maso [líbíwe maffo], *caro*
 25 *sine pigwedine*
Pulvinar polštář [polšťarž], *lectus divitum*
Pulvinus et pulvinatum idem
Pulvis prach [prach]
Pulverulentus prašný [praffny], *quasi*
 30 *pulvere plenus*
Pluma pero [pero]
Plumarium
Pulcidrum
Plumbum olovo [olowo]
 35 *Plumbatum* olovnice [olownícze]
Pulteus prkno [prkno]
Punctus pich [pých], *quinta pars hore aut*
in quo stilum semel ponimus.
Pumex, lapis spongiosus et aridus
 40 *Punicrus* červený [čzrweny], *rubicundus*
Pupillus sirotek [fyrotek], *orphanus*,
wersus: Pupillus matre caret,
orphanus est sine patre. Ac orphanus
proprie magis privatus utroque.
 45 *Puppa* lútka [lutka]
Pupulla et pupilla žiedlnice
 [zriedlnícze], *medius punctus oculi*
Puppis, ultima pars navis

⁴⁸⁴ Est 3,7.

- (76vb)** *Pruna, wersus: Igne calet, pruna*
 50 *fert prunus dulcia pruna.*
Pruina jíníe [ginie]
Purgabis, purginale
Purum čisté [czífte]
Puritas čistota [czíftota]
 55 *Purpureus* červený zlatohlav [čzrweny
 zlatohlaw]
Purpura zlatohlav [zlatohlaw]
Privextus svrab [fwrab]
Purulentus svrabný [fwrabny]
 60 *Pus, wersus: Putredo indeclinabile*
credo. Pus declinatur quoniam
custodia vocatur. hnis [hnis], hnój
 [hnoy]
Putridus, fetidus graviter olens
 65 *Putredo* hnis [hnís]
Pusio mladé dítě [mlade díetie], paškrívě
 [paškrziwíe]
Pusillus mladý [mlady]
Pusuniculus
 70 *Pustula* neštovice [nešťowícze]
Pusillanius báznivé mysli [bazníwe mylli]
Pusillaminus aut pusillamen idem
Putator vinař [winarž]
Putacio vinné obřezání [wínne
 75 obržezanie]
Putatorium vinný nuož [wínny nuož]
Putamen
Put takto [takto]
Putael praně [pranerž]
 80 *Puteus*
Puteollus studnička [študnícška]
Putridus shnilý [shníly]
Putrefactus idem
Qualus
 85 *Qualitas* tolikost [tolikoft]
Quadrapias die, quarta pars diei
Quadrans, quarta pars uncie
Quadragesima, percussio
(77ra) *Quadriscidum, in quatuor partes*
 90 *scissum*
Quadragenarius XL let starý [XL let
 řary]
Quadrassis, quatuor assees
Quassans, concuciens
 95 *Quadratura* čtyřhranat [cztíržhranat]
Quadrum idem, Ezechielis XLIX et
*ultimo*⁴⁸⁵
Quadriformis čtyř způsob [cztírž špofob]

⁴⁸⁵ Ez 40,47.

	<i>Quadrifros, id est Ianuarius</i>		<i>Quin, id est ut non vel ut vel quin, id est ergo</i>
	<i>Quadrifidus</i> čtyř spôsob [čztírř špofob], násob [nafob], provaz [prowaz]		<i>Quin, id est pocius</i>
	<i>Quadriga, currus quatuor equorum</i>	55	<i>Quin, id est cur</i>
5	<i>Quadrinianus, quatuor habens manus</i>		<i>Quin, id est certe</i>
	<i>Quantocius, velocius</i>		<i>Quin super, quin eciam, Genesis</i> ⁴⁸⁶
	<i>Quadripartura</i> v čtyři díely [w čztírží díely]		<i>Quinus</i> pátý [paty]
	<i>Quadrupus</i> kuon čtveronohý [kuon	60	<i>Quinques</i> pětkrát [pietkrat]
10	<i>čztweronohy]</i>		<i>Quin ymo</i> zajedno i ovšem [zagedno y owlšem], <i>pocius</i>
	<i>Quadruplex</i> čtyřnásob [čztirřnafob]		<i>Quinquagenarius</i> padesát let stár [padefat let štar] <i>aut</i> knieže nad padesáti [knieže nad padefati]
	<i>Quadrivium</i> čtyři cesty v hromadu [čztírží czešty w hromadu]	65	<i>Quinio</i> pět ok na kostce [piet ok na kořtce]
	<i>Quantitas</i>		<i>Quiris</i> rytieř [rytíerř]
15	<i>Quantus</i>		<i>Quirinum ius</i> římské právo [řzímlke prawo]
	<i>Quamvis, quamquelibet, ač koli</i> [ač kolí]	70	<i>Quiritus</i> žížalový hlas [žížalowy hlas]
	<i>Quamquam</i>		<i>Quiricatus</i>
	<i>Quassacio</i> klácenie [klaczenie]		<i>Quispian</i> někto [niekto]
	<i>Quaternio</i> rytieř nad čtyři [rítierř nad		<i>Quisnam</i> kto [kto]
20	<i>čztírží]</i>		<i>Quinquidem, pro quia</i>
	<i>Quemadmodum, quomodo, jakžto</i> [yakžto]	75	<i>Quisquillie</i> smetí [řmetí]
	<i>Quercinus</i> dubový [dubowy]		<i>Quorsum</i> kamkolivěk [kamkolíwíek]
	<i>Querimonia</i> žaloba [žaloba]		<i>Quociens</i> kterak často [kterak čžšto]
25	<i>Querulator</i> žalobník [žalobník], <i>querelas inferens</i>		<i>Quotus</i> koliký [koliky]
	<i>Querela</i> žaloba [žaloba]		<i>Quodlibet</i> každé [každe]
	<i>Questa</i>	80	<i>Quo usque, quam diu, dokavadž</i> [dokawadž]
	<i>Questionarius</i> tazač [tazacž]		<i>Rabies</i> zteklost [zteklořt], <i>insania</i>
30	<i>Questuosus, id est querimoniosus</i>		<i>Rabidus</i> zteklý [ztekly], <i>furiosus, (77va) insanus, rapax, chvatný</i> [chwatny]
	<i>Questor, censor aut censibus prepositus</i>	85	<i>Raptor idem</i>
	<i>Quies</i> pokoj [pokog]		<i>Rabiosus, furiosus, plus rabie rapidus, versus: Rapax predo. Rapidus fluvius, rapidusque catellus.</i>
	<i>Quietus</i> pokojný [pokogny], <i>ociosus aut tranquillus</i>		<i>Rabulus</i> blekotný [blekotny]
35	<i>Quiquartes, sacerdotes</i>	90	<i>Rabulatus</i> skřek jednoho hlasu [řkržek gednoho hlafu]
	<i>Quintuplex</i> pateronásob [pateronasob], <i>Minerve</i>		<i>Racha</i> bláznivý [blazníwy], <i>interieccio indignacionis</i>
	(77rb) <i>Quietudo</i> pokojnost [pokoynořt], <i>tranquillitas</i>		<i>Racemus</i> hrozen [hrozen], <i>pars botri,</i>
40	<i>Quin</i> pocius čím radějie [čzím radiegie], <i>id est quin magis</i>	95	<i>vinná jahódka</i> [wínná íahodka]
	<i>Quincuus, quinque uncie</i>		<i>Racio superiorum</i> svrchnie moc duše [řvrchníe mocz duřše]
	<i>Quintismus</i> X šartuov [X řřartuow], <i>id est asses</i>		<i>Racio primordialis</i> věčný rozum [wieczny rozum]
45	<i>Quindena</i> deset dní [defet dní]	100	<i>Racio substancialis</i> přirozené sebranie [pržirozene řebraníe]
	<i>Quindenus</i> patnáctý [patnacžty], <i>quintus decimus</i>		
	<i>Quidnam</i> což pak [czož pak]		
	<i>Quintipes, cives cohabitatores</i>		
50	<i>Quidquam</i> nic [nícž]		
	<i>Quingenti</i> pět set [piet řeth]		

⁴⁸⁶ Srov. Gn 24,14.

- Racio*
Racioccinacio
Raciocinium idem
*Racionale, Exodi 25*⁴⁸⁷
- 5 *Radius. Wesus: Dicas textorum radium, radium sic nec non invenio plus. blesk [blefk], paprslek [paprflek], brdo [brdo], stpice v kole [štpícze w kole]*
*Raab, meretrix, Iosue II*⁴⁸⁸
- 10 *Radius abstractus prokradlý blesk [prokradly] [blefk]*
Radius reflexus
Radicitus zevnitř [zewnítrž], a radice, a fundamento
- 15 *Rama výsost [wyfošt], excelsum*
Ramentum, rasura cuiuslibet rei
Rampnus, spinarum genus asperitatem nimis habens, chamradie [chamradíe]
Ramale větevno [wíetewno]
- 20 *Ramus větev [wíetew]*
Ramalia, rami arborum
Ramusculus větvička [wietwicžka]
Ramex pyjě [pígíe], hernia
Ramea, ramorum fragmina
- 25 *Rancor hněv [hníew]*
(77vb) Rancorosus hněvivý [hníewíwy]
Rancor uher [vher]
Rancidus, -da, -dum, uhrovatý [vhrowaty]
Rancidolus smrdutý [smrduty]
- 30 *Rancoreus ženský střevíc [ženfky ftržewícz]*
Rastrum hrábě [hrabíe], ferramentum culture
Rastellum idem, rasa
- 35 *Ratus jist [gíft], firmus, rationabilis*
*Rates, Sapientie XIII*⁴⁸⁹
Raucus zmlklý [zmlkly]
Raucidus idem
Raucedo zmlklost [zmlklošt]
- 40 *Raucitas idem*
Rebellisacio otmlúvanie [otmluwaníe]
Rebellacio idem
Rectoria fara [fara]
Recalvester z zadu lysý [z zadu lyfy]
- 45 *Recalvacio lysina [lyfyna]*
Receptaculum přiebytek [prziebytek], přijetí [przigíetí]
Receptabilis vzatý [wzaty]

⁴⁸⁷ Ex 25,7.

⁴⁸⁸ Ios 2,1.

⁴⁸⁹ Sap 14,5.

- Reclusum, id est clausum et appertum*
- 50 *Recensitus, muneratus*
Recolens, reminiscens, zpomínaje [zpomínage]
Reconvencio bran [bran]
Reconciliacio, pristine gracie recepcio
- 55 *Recubans, id est iacens*
Reciaculum siet [fiet]
Reclinacio, reclinatorium idem
Reciduus zase navrácený [zafé nawratczy]
- 60 *Recidiva sedlské rúcho [šedlfke rucho]*
Reciprocus zase makalý [zafé makaly]
Reciprocacio zase makanie [zafé makanie]
Recompensacio zaplacenie [zaplatczyeníe]
- 65 *Recompensa záplata [zaplata]*
(78ra) Redargium vozné clo [wozne czlo]
Reda oprata [oprata] aut saně [šaníe]
Redargucio trestanie [trešťanie]
Reductus, revocatus, navrácen [nawratczy]
- 70 *Redditus úrok [vrok], incrementum lucrum*
Reditus navrácenie [nawratczyeníe]
Redimiculum čepcová šnuora [czepczowa fšnuora], quo uniter in capite feminarum alligatur.
- 75 *Remitus kráslat [kraflat]*
Reintegracio zadělaníe [zadielanie]
Redolens dobře vonělý [dobrze woníely]
- 80 *Redundancia přielišnost [przielíšnost]*
Redibicio zase dání [zafé daníe]
Refectus najedlý [nagedly], recreatus, nasycen [nafyczen]
Refeccio najedenie [nagedeníe]
- 85 *Refleccio*
*Refluxum, retrocurvatum, Ezechielis XLII*⁴⁹⁰
*Reflectorarius chlebnář [chlebnarž], Sapiencie II*⁴⁹¹
- 90 *Refertus naplněn [naplnien], distentus, repletus*
Refficula
Refrigerium chlad [chlad], requies, levamen
- 95 *Refocillacio zhrdanie [zhrdaníe], regalis gressus*
Regida, apparasena

⁴⁹⁰ Srov. Ez 40,43.

⁴⁹¹ Srov. Sap 2,1.

- Regio* vlast [wlaft], *pars provincie*
Regia kráľový duom [kralowy duom]
Regillum kráľové rúcho [kralowe rucho]
Registrum zpráva [zprawa]
5 *Regius* žltúennice [zlutennícze]
Rugulus kráľík [kralik]
Regula miera zprávná [miera zprawna],
dicta, quia recte ducat, učenie
[vczenie].
10 *Relacio, relatum*
Relaxacio rozpuštie [rozpuštie]
Relegatus, exulatus
Relex staré právo [fare prawo]
(78rb) *Reliquatum, plumbum lique*
15 *factum*
Relegacio zase poslanie [zase poslanie]
Religio duchovenstvie [duchowieſtwe],
quod per hanc modo religemur.
Reliquie svátost [fwatoſt]
20 *Remus* opačina [opaczína], veslo [wello]
Remix dictus, quod remigat.
Remigium, gubernacio
Remulcens, repropicians
Remissus otpuſtie [otpuſtie],
25 *resolutus*
Ren ledvie [ledwie]
Remanculus ledvinka [ledwinka]
Renovator obnovač [obnowacz]
Renale hacník [haczník]
30 *Renitencia* otpora [otpora]
Renones mantel [mantel], zvon [zwon] aut
okrúhlý plášť [okruhly plaſt]
Reatus vina [wínna] aut hriech [hrzích]
Repensans, vicem reddens
35 *Repagulum* závora [zawora], obex,
pesulum
Repandus zase nahnúť [zase nahnúť],
recurvus
Reptinus brzky [brzky], náhlý [nahly],
40 *subitaneus*
Reptile hmyza [hmíza]
Repediatio navrátenie [nawraczenie],
repeticio
Repudium zavrženie [zawrzenie], *Ieremie*
45 *III*⁴⁹²
Repulsa zaſtrčená [zaſtroczena]
Repansum, reflexum aut refluxum
Repositum, absconditum
Requietus odpocínulý [odpoczínuly]
- 50 *Restauracio* zadělánie [zadielanie]
Rebes priebytník [przebytnik]
Residencia prebývanie [przebywanie]
Resides, pigri
Reseratum, discopertum
55 (78va) *Resina* pryskyřice [pryſkырzícze],
quitquid manat ex arbore, Genesis
37⁴⁹³.
Resistencia zaſtánie [zaſtanie]
Resipiscens, mentem post insanie
60 *recipiens*
Restis húžev [hužew], *funis curvus*
Resticulus húževačka [hužewaczka]
Resistens, iterum surgens aut contrarius
Rescriptum priepis [prz iepis], otpis [otpís]
65 *Residuus* zbytečný [zbyteczny]
Respersionis zrkopenie [zrkopenie]
Responsalis odpoveďný [odpowiedny]
Responsum odpoveď [odpowied]
Resolucio prepuštie [przepuſtie],
70 *otvázenie* [otwazenie], vyplacenie
[wyplaczenie], vykládanie [wykládanie]
Resupinus polehlý znak [polehly znak]
Retardacio zmeškánie [zmeſkanie]
Reticulum pletená čepice [pletena
75 *czepícze*], *vas pannarium*
Reticulum ledvie [ledwie] aut jadrná siet
[yadrna ſiet]
Retinaculum držadlo [držadlo]
Retectum, nudatum
80 *Retortus* obinutý [obinuty]
Retrograde opáčku [opaczku]
Rethorica, benedicendi sciencia
Rethor mluvnář [mluwnarz]
Rethorica idem
85 *Retinarius, secutor est iaculo illa*
queatus.
Retum kolovrat súkenný [kolowrat
ſukenny]
Retractor
90 *Reverencia* ctnost [cztnoſt]
Revolucio, manifestacio
Revulsum, eradicatum
Revelacio, manifestacio abscondita
Revera, id est certe re
95 *Reus, a qualibet re nuncupatus*
(78vb) *Reuma, erupcio aut fluxus*
Reumaticus ozhrivě [ozhrziwie]
Retusus dicitur ab acumine ferri
*reductum, Regum capitulo XIII*⁴⁹⁴.

⁴⁹² Ier 3,8.

⁴⁹³ Gn 37,25.

- Retexam* padám [padam]
Ribaldus chlap [chlapp]
Richmachia
Rictus zievanie [ziewanie], *maxima oris*
5 *apercio*
Ricula panenská čepice [panenka
čepíce]
Ridiculum smiech [fmíech], *risus*,
cachinum
10 *Ridiculosus* směšný [fmíešny]
Rigacio omočenie [omoczenie],
humectacio
Rigidus, durus, inflexibilis
Rigiditas
15 *Rigor* bázeň [bazen], *duricia*,
inflexibilitas
Rima skula [fkula], *scissura tabularum*
Rimacio zpytovanie [zpytywanie]
Rimatrix had [had], *serpens aquam*
20 *veneno inficiens*
Rinocerus jednorožec [gednorožecz],
unicornus
Rippa potok [potok]
Ristus bez [Bez]
25 *Ristrum*
Ritus obyčej [obyczeg], *mos, consuetudo*
Rite nravně [nrawnie], obyčejně
[obyczegníe], *recte, ligittime*
Rimus strúha [ftruha]
30 *Rivalis, socius formicacionis*
Rivales, duo una muliere utentes
Rixa svár [fwar], *lis, quod inter multos*
committitur.
Rixalis svárce [fwarcze]
35 *Rixosus* svárný [fwarny], *litigiosus*
Robur peň [pen]
Robustus, laciosus, validus
Robur, wersus: Robora sunt trunci, sed
dicuntur robora vires. Ezechielis
40 26⁴⁹⁵
(79ra) *Roga* almužna [almužna]
Rogus prsk [prfk], uhlé [vhlee], *strues*
lignorum ardens
Rodir, leges novalium
45 *Rogatorius* žebrák [zebrak]
Romphea, gladius utraque parte scissus,
acutus
Ros rosa [rosa]
Rorulentus
- 50 *Rossina, roris humore perfusus*
Roscidus idem
Rozarius ruožená zahrada [ruožena
zahrada]
Rosetum idem, ubi crescunt rose.
55 *Rozacetum* ruožová voda [ruožowa voda]
Roseus ruoženy [ruoženy]
Rostivum
Rostrum pysk [pyfk], *proprie avium*
dicitur.
60 *Rostabulum* uhelné vidly [vhelne wídlý],
a proruendo stercora
Rotulacio
Rotula svinutý lístek [fwínuty líftek]
Rotundum okružlé [okruhlee]
65 *Rotela* ruože zbieranie [ruože zbieranie]
Ruberrax červený [czrweny]
Rubeus et rubicundus idem
Rubricacio, quod fit rubeus et sagwini
proximum.
70 *Rubedo* červenost [czrwenofł]
Rubellum červené víno [czrwene wíno]
Rubus háj [kerž], keř [kerž], *quod et*
lignum, cuius rubus et fructus
Rubetum křová porostlina [kržowa
75 porofłlína]
Rubigo rez [rez], *vicinum rodens ferrum*
Rubiginosus rzavý [rzawy]
Ructus říhanie [rzihanie]
Ructuacio idem
80 *Ruder* kozí bobek [kozy bobek]
Rudens, funis navium
Rudera, stercora, purgamenta quelibet
Rudis neumělý [neumiely], *incultus*
(79rb) *Rudis, baculus aut virga, qua*
85 *donabatur cessantibus a milicia et*
studio et est feminini generis.
Ruditus neumělost [neumielołł]
Rudimentum dětinstvo [djetinstwo]
Ruffus ryšlavý [ryłlawy]
90 *Ruga* vráska [wrafka]
Rugosus svraskalý [fwrafkaly], *rugis*
plenus
Rugitus lvové řvání [lwowe rzwanie],
vox leonum
95 *Rumphea* meč s obú stranú ostrý [mecž s
obu ftranu oftry]
Rumen, eminens gutturis pars, quociens
potus devoratur.
Rumor bázeň [bazen], *opinio, fama,*
100 *fabula*

⁴⁹⁴ 1 Rg 13,21.

⁴⁹⁵ Srov. Ez 28,5.

- Rumigerus* básněnoše [bafnienofe],
portitor rumoris
Runeus, runcina
Runcones, falcastia, quibus vepres
5 *sectantur.*
Rupes skřídla [fkržidla], *saxa* ingencia
Rus, terra dicimus.
Ruralis
Ruricola zápluhař [zapluharž], *agricolla*
10 *Runcina, ferramentum, quo herbe*
evellentur, rýč [rycz].
Rusticacio, operacio agri
Rusticitas sprostnost [fproftnoft], hlúpost
[hlupoft]
15 *Rutilis* světlý [fwietly]
Rutillis, -la, -lum, id est clarus,
splendidus
Rutenis pastušie huol [pafuſſie huol]
Rutenus Rusenín [ruſenín]
20 *Sabbati, Salbatum, wersus: Sabbata*
dicuntur requies et vita perhennis.
Septimana týden [tyden], *dies septima,*
fasta dies
Salba vlast [wlaft]
25 *Salbatisacio* svěcenie [fwieczenie]
Sabatismus sobotný obyčej [fobotny
obyčzeg]
(79va) *Sabulum, sacer et venerandus et*
*execrabilis, Exodi III*⁴⁹⁶
30 *Scaber* koňský struh [konſky ſtruh]
Saccatum, liquor aque feci vini admixtus
et sacco expressus
Scabellum podnož [podnož]
Scabies, asperitas cutis
35 *Scabiosus* struplivý [ſtruplíwy], prašivý
[praſliwy]
Scabidus idem, qui patitur scabiem.
Scabinus koňšel [konſſel]
Scabrosum, rubiginosum
40 *Scabo, -onis*
Scalprum
Scarsilia, ubi honorati in edibus sedent.
Scatebrum, aquarum eminencia
Scrabo hovníval [howníwal]
45 *Scarabeus idem, Deuteronomii VII*⁴⁹⁷
Scampnum lavice [lawicze]
Scapha obecnie lodie [obecznie lodie],
navicula parva
- Scaca*
50 *Scala* řebřík [ržebržík]
Scalum vinná nálevka [winna nalewka]
Scampale střmen [ſtržmen]
Scandalia
Scandalum pohoršení [pohorſſenie]
55 *Scandea* lodie spředu úzké [lodie ſprzedu
vzke]
Scapula plece [plecze]
Scara průha [pruha]
Scaturigo, aquarum bulicio
60 *Scacubulum* ſachovnice [ſſachownícze]
Scaurus, saccus, měch [miech]
Saccellus, saccipium idem, miešek
[mieſſek]
Sacciffer měchonoše [miechonofſe]
65 *Saccina*
Sacio sětie [ſytie], *quasi seminis accio*
Sacrarium svátost [fwatoft], *locus, ubi*
sacra ponuntur.
(79vb) *Sacramentum* svátost [fwatoft],
70 *quod in ecclesia geritur, quasi sacre*
rei nutrimentum.
Sacrificium obět [obiet], *spontanea*
oblacio
Sacrificus kněz [kniez], *quasi sacra*
75 *faciens*
Sacrilegus kostelní zloděj [koſtelnij
zlodieg], *svatokrádec* [fwatokradecz],
violator ecclesie
Sacrilegium svatokrádstvie
80 [fwatokradſtwie], *sacri loci violacio*
Sacrosanctum svatá ustavená věc [fwata
vſtawena wíecz]
Sagana, wersus: Nates sagana vestis,
sagana gummi.
85 *Sagax* múdry [mudry] *aut sledník*
[ſlednik], *pravidus eloquens*
Sagacitas múdrost [mudroft],
providencia, eloquencia
Sagena sak [ſak], *rethe, vinculum, vrška*
90 [wrſka]
Sagitta střely [ſtržely]
Sagittarius střelec [ſtrželec]
Sagina sádlo [ſadlo], *pingwedo*
Saginarus
95 *Saginatus* naplněn [naplnien],
corpulentus
Saginen sádlo [ſadlo]
Sangwis, wersus: Affectus carnis,
corruptio carnis et omen. Crimen
100 *homicidii peccatum, scorps, cruor et*

⁴⁹⁶ Srov. Ex 2,12.

⁴⁹⁷ Srov. Aristotelis De natura animalium libri novem (NK 43 E 6) 35v.

- vis, talia insalvator signantur nomine sangwis.*
Saguisuga pijěvice [pigiewiczę]
Sagwineus krevný [krewny]
5 *Sagus* čarodějník [czarodziegnik]
Sagum vlásené sukno [włafłene sukno]
Sal, neutrius generis, condimentum novatoris, hic sal si dicas id, quod sapiencia signat.
10 *Sales, in plurali, tresktanie [trełktanie], wersus: Verbera cum salibus asperiora dabant.*
Salarium
(80ra) *Salonas, urbs florentissima Dalmacie*
15 *Salebra* paseka [pafeka] aut ostrá cesta [oftra czefta], *inequalis via lapidosa Salictum* vrbato [wrbato], *locus, ubi crescunt salices.*
20 *Saliva* slina [łlina], *Machabeorum XII*⁴⁹⁸
Salpix, tuba
Salamina, civitas
Salia solařstvie [folarřftwie], *operacio salis*
25 *Salinum* slaný kvas [łlany kwas], *aptum salibus*
Salus zdravie [zdrawie]
Salmentum, piscium confectio
Salsamenta, omnes res salse
30 *Saluber* zdravý [zdrawy], *salubris Salutare* spasitel [řpalitel], *salvator Salum* slané moře [łlane morře], *salsum mare*
Salsus, cordatus
35 *Salsator* solný muž [łolny muž], *salis mensurator solveris aut slanař [łlanarř]*
Salsugo podřev [podřew] aut slaná voda [łlana voda]
Salsucium klobása [klobafa]
40 *Saltus* skok [łkok], *salicio Salutiferus* pozdravující [pozdrawugíczy]
Salvatorium
Smaragdus drahý zelený kámen [drahy zeleny kamen]
45 *Sambuca, genus simphonie Sandapilum* máry [mari], *feretrum, in quo mortui portantur.*
Sandicus duben [duben]
Sandir, herba, unde venetus cor fit.
50 *Sandalia aut sandaria, genus coloris*
- Sandalia, calciamenta pulcra, in quibus papa aut episcopi celebrare solent, Iudith XVI*⁴⁹⁹.
Sandicinium, sandice coloratum
55 **(80rb)** *Sanccio* stvrzenie [řtwrzenie]
Sanctimonia svatý život [řwaty źiwot]
Sanctificium svatá věc [řwata wiecez]
Sanies, corruptus sagwis
Sane, walde aut certe
60 *Samnites, populi contra Romanos bellum agentes*
Sape uvřeně víno [vwřzene wino]
Sapo mýdlo [mydlo]
Spalangius had [had], drak [drak]
65 *Sapor* chut [chut]
Saporosus chutný [chutny]
Sapum kyselé víno [kyfele wino]
Saphirus stkló [řtklo], *zaphiricus, drahý kámen [drahy kamen]*
70 *Spacium* prostranstvie [prořtranřtwie]
Spatus dratev [dratew]
Spadix, color inequo laudabilis
Spado kleřtěnec [kleřřtienecz], *id est luxuriosus*
75 *Sparmus* ozd [ozd] aut ztrnutie [ztrnutie], křeč [krřečz]
Sparus kopie [kopie]
Spata široký meč [řřiroky mecž]
Sparciata, terra aut civitas,
80 *Machabeorum II*⁵⁰⁰
Spatarrus morděř [morderř]
Spatula mečřik [mecřik]
Squalidus bledý [bledy], *osmahlý [łsmahly]*
85 *Squalus* syrný kuoř [řyny kuofs]
Squalus
Squatillum idem
Squama lupina rybie [łupina rybie]
Squamineus lupinný [łupínny]
90 *Sarcina* břiemě [brźiemie], *onus Sarcinula* břiemiečko [brźiemieczko]
Sartosmos, hostilis irisio
Sarcinatrix břemene strážnice [brźemene řtražniece]
95 *Sarculus* vinný nuoř [wínny nuoz]
Sarculum, ferrum cum manubrio
Sarchia, superfluum carnis
(80va) *Sardius* drahý kámen [drahy kamen]

⁴⁹⁸ Srov. 1 Mcc 11, 35.

⁴⁹⁹ Idt 16,11.

⁵⁰⁰ 1 Mcc 12,2.

- Sarthofagus, quod ibi caro cicius consumitur.*
Sardus kopyto [kopyto]
Sardas, pistis a Sardis dicta
5 *Sargillum* nuože krajčieřské [nuože kraíčieržke]
Sarmentum, a seriendo vocatum
Sarcine, vasa pro reservandis necessariis
10 *Sarga, ydoneus sue artis professor*
Saraballum
Sarubella háce [hacze]
Saroma
Sarta pánev [panew]
15 *Sarcullum*
Sartatectum střechy polepšení [ftržiechy polepfšení], *melioracio tecti, 4ⁱ Regum capitulo XII*⁵⁰¹
Sartophagus
20 *Sartor* krajčř [krayczi], *consutor vestium*
Sartrix, consutrix
Sarta
Stabulum stáje [ftage], obecnice [obecnícze]
25 *Stabularius* stájny pacholek [ftayny pacholek]
Stacten drahá smuola [draha fmuola], pryskyřice [pryfkырžícze], *Genesis 37*⁵⁰²
Stacio odpočívání [odpocziwanie]
30 *Stadium* hony [hony]
Stagium
Stallum stolice [ftolicze]
Stamen
Stannum čistec [cziftecz]
35 *Stanneus* čistcový [cziftczowy]
Statera váha [waha]
Stater, wersus: Libra statera stater est, quod libratur in illa. Stateris est medietas uncie appendens in aureos.
40 *Status patrie* nebeský život [nebesky život]
Statura velikost [welikořt]
Statua socha [focha]
Statunculus sořka [fořka]
45 **(80vb)** *Statuarius*
Statutum rozmlúvání [rozmluwanie]
Statuarium pilěř [pílerž]
*Satellites, ministri scelerum a satisfaciendo dicti, Iudith VII*⁵⁰³, *vel*
- 50 *dicitur minister crudelitatis, miles tirrani, malefactorum socius.*
Satisdacio bezpečnost [bezpiecznořt]
Sape zlé víno [zle wíno], *in Vita sancti Bernhardi*⁵⁰⁴
55 *Sata, semina*
Sator, agrorum seminator
Satum puoldruhého štrychu [puoldruheho ftrychu], *mensura unius et dimidii modii*
60 *Satur* sytý [fyty]
Saturitas sytost [fytořt]
Satirici, poete dum, quod pleni sint omni facundia aut a facultate dicti.
Strabo řilhavec [řilhawecz]
65 *Strages* pobitie [pobitie]
Strangulacio zadávení [zadawenie]
Strangwinea scavka [řczawka]
Stragulum třřnásob tlusté sukno [tržynařob tluřte řukno]
70 *Stramentum* sláma [řlama]
Stratorium idem
Strapolitanus strožek [řtrožek]
Straticendia zapálení [zapalenie]
Strata silnice [řylnícze]
75 *Strategium*
Stratilates rytieřské knieže [rytřieržke knieže]
Strator sedlář [ředlarž]
Stratum lože [lože]
80 *Satrappa* zemský pán [zemřky pan], *princeps, Regum capitulo V*⁵⁰⁵, *Hester III*⁵⁰⁶
Saucia nosové ukanutie [nofowe vkanutie]
Saucius rána [rana], *semel vulneratus*
85 *Sauciatus* raněň [ranien]
Suasor rádce [radcze]
Swasio rada [rada]
(81ra) *Suavium* smilná krmě [řmiln krmie]
90 *Saxum* skála [řkala], kámen [kamen]
Saxeus, -a, -um, kamenný [kamenny]
Saxosus kamenatý [kamenaty]
Saxifraga lámanie kamenie [řlamanie kamenie], *quod petras in vesica*
95 *frangit, herba, que dicitur svaté Mářie slzička, voda z něho napálená dobrá*

⁵⁰¹ 4 Rg 12,5.

⁵⁰² Gn 37,25.

⁵⁰³ Idt 7,10.

⁵⁰⁴ Srov. Ernaldus Bonaevallis, *Liber II* 1094.

⁵⁰⁵ 1 Rg 5,8.

⁵⁰⁶ Srov. Est 3,12.

- proti kamení [fwate Maržie flziczka
woda z něho napalena dobra proti
kameníj].
- Satiri, genus sumorum vel satiri, ut dicit*
5 *Isidorus libro XII*⁵⁰⁷, *sunt parvi*
homines aduncas habentes nares et
cornua in frontibus et pedes similes
*caprimis, Regum III*⁵⁰⁸.
- Satirion, herba a satiris dicta propter*
10 *incendium libidinis*
Saturcia, colona herba, oset [ofet]
Saura, lacertus, qui senectate cecatus
solis radiis perfusus illuminatur.
Secessus zadní pokoj [zadníj pokoy],
15 *locus secretus*
Secta zvláštní řád [zwlaštńńj rzad] *aut*
šibalstvie [šibalstwíe]
Sectator následáč [nalledacž]
Seculum svět [šwíet]
20 *Secunda zčestie* [zcžestíe]
Secundorum panes hrubý chléb [hruby
chleb]
Secundina, pellis, in quam volvitur puer.
Securis sekýra [fekýra]
25 *Securus bezpečný* [bezpečńny], *wersus:*
Non sunt securi, qui dant sua colla
securi.
Secantes, separantes
Secundario druhé [druhe]
30 *Secors blázen* [blazen]
Secordia bláznovstvie [blaznowstwíe]
Scedia hřiech [hrziech]
(81rb) *Scelestus hřiešný* [hrziešńny]
Scelestus aut scelestius, peius
35 *Scelus, wersus: Regi celesti numquam*
*placere scelesti. Ezechielis 23*⁵⁰⁹
Scematis duostojenstvie okraýy
[duostogentstwíe okraýy]
Strena nové léto [nowe leto]
40 *Scenatismeos*
Senascalus maršálek [maršalek]
Scenicus rufián [ruffian] *aut meretrices*
Scenophagia posvěcenie [pošwíeczenie]
Scenofactor provazník [prowaznik]
45 *Scenobita mnich* [mních]
Scenodoxia marná chwála [marna chwala]
Scenovectorium kolečko [koleczko]

⁵⁰⁷ Isidor ze Sevilly, *Etymologiarum sive Originum libri XX*. XI,3,21.

⁵⁰⁸ Nenalezeno.

⁵⁰⁹ Ez 23,21.

- Sceptrum, secretarium, klénót* [klenot]
Sceptrum, screacio, chrkáníe [chrkanie]
50 *Sedarius stoličník* [štolíčzník]
Sedacio sedáníe [fedanie]
Sedicies šestnácte ran [šestnadczte ran]
Sedicio sedáníe [fedanie], *dissencio*
civium, sváda [fwada]
55 *Sediciosus sedatý* [fedaty], *svárný*
[fwarný]
Sedile stolice [štolice]
Sedule pilně [pilńíe], *assidue*
Sedulus pilný [pilny], *assiduus*
60 *Segnis léní k učení* [leníj k uczeny], *piger,*
deses
Segnicia, pigricia, lenost [lenost]
Sella sedlo [fedlo]
Sellator sedláš [fedlarž]
65 *Sellapendium*
Slemisslerida rubáš [rubacž]
Selectus zvláštní vyvolenec [zwlaštńńj
wywolencz]
Semessum, semicomestum
70 *Semestris poloměsiečie* [polomiešieczy]
Semostre šestý měsíc [šestý miešiecz]
(81va) *Semiferi, semihomines*
Semis, wersus: Dimidium signat
indeclinabile semis. Semis semissis
75 *mediam partem tenet assis. puol šarta*
[puol šarta]
Semiranus baba, kteráž prvé háce
zamyslíla [baba kteráž prwe hacze
zamyšlila]
80 *Semus, -a, -um*
Semicinctum potný rub [potny rub]
Semita stezka [štezka]
Semimaris, spado, eunuchus
Semen mužské siemě [muzłke šiemíe] *aut*
85 *ženy* [ženy]
Sementis siemě [šyemíe], *osenie* [ofeníe],
*frugum et arborum est, Iob 3*⁵¹⁰.
Semen vero animalium
Semininum
90 *Seminarium idem, wersus: Semen cum*
serit, sementis cum reperitur. In
sementino seminarum semen iacto.
Sempecta starý [šтары], *múdrý člověk*
[mudry człowiek]
95 *Sempiternum věčné* [wíecznee]
Sempiternitas věčnost [wíecznošć]
Semispatha polúmečie [polumeczíe]

⁵¹⁰ Srov. Iob 39,12.

- Senatus, Machabeorum VIII*⁵¹¹
Senator mocný [mocny]
Senecia klát [klat]
Seneciosus
- 5 *Senectus* starost [ftaroft]
Senarius šestý [šefty]
Senium starost [ftaroft], *pars ultima senectutis*
Senilis starý [fary]
- 10 *Sensibilis* čilý člověk [čily čłowiek]
Sensualitas milostivé mienění [miloščiwe mienění]
Sensus vyloženie [wyloženie]
Sensus, nature intellectus
- 15 *Sentes* trnie silné [trnie filne], *spinose*
Sentus, spinosus
Sentina lúže [luže], *aqua fetida in navi*
(81vb) *Sentencia, sensus, proprii iudicium*
- 20 *Senta, locus, ubi sente crescunt.*
Sensim nespěšně [neshpěšně], *pedemptim*
Seorsum opak [opak], *separatim*
Seps plot [plot]
Separtum, circumdatum
- 25 *Separia, dissimilia, disparia*
Septuenus sedmý [fedmy]
Septennarius sedm let stár [fedm let fatar]
Septemplex sedmeronásob [fedmeronafob]
Septiplum sedmkrát více [fedmkrat wiecz]
- 30 *Sepcies* sedmkrát [fedmkrat]
Septuagesies sedmdesátkrát [fedmdesatkrat]
Sepositum
Sepum luoj [luog]
- 35 *Sepidium*
Sequla následování [nashledowaní], *mos consuetudo*
Sequax, magistri sector
Sequester rozvádce [rozwadcz], *qui certantibus intervenit.*
- 40 *Sequippes* komorník [komornik]
Spectabilis šlechtileho rodu [šlechtilého rodu]
Speculum zrcadlo [zrcadlo]
- 45 *Specula* herkéř [herkerz], *Ezechielis*
33⁵¹²
Speculator strážný [ftražny], ostřehač [oštržehacz]
Specus jáma [iama], dúpě [dupie]
- 50 *Spelunca et spelea idem*
Species spósoba [špofoba]
Spericus
Speciosus krásný [krafny]
Spera okružlost [okruhlost]
- 55 *Sperula* krůžek [kružek]
Splendor blesk [blešk]
Splendidus bleskutý [bleškuty], lesknatý [lešknaty]
Splen slezena [šlezena]
- 60 *Spleneticus*
Spes naděje [nadije]
Sperma mužský výkal [muzfky wykaly] *aut siemě [šiemě]*
(82ra) *Serula* zámček [zameček]
- 65 *Serum, tardum aut liquor, qui caseo expresso remanet, syrovádka*
[šyrowadka].
Sertapilla, genus piscis
Serpedo, rubor cutis cum pustalis
- 70 *Serratus* pilař [pilarz]
Seraphin anděl [andiel] *aut zbor andělský*
[zbory andělské]
Serenus jasný [šafny]
Sericum hedbábí [hedbabí]
- 75 *Seriatim* pořad [porzad], *ordinatim*
Series řád [řad], *ordo rerum*
Serophagia návara [nawara], *id est semicocta*
Seropellis stará kůže [šara kůže]
- 80 *Serotinus* pozdní [pozdní], *autumpnalis*
Serus starý vuol [šary vuol]
Sertum věnec [wienecz], *corona*
Seta štětina [štetina]
Seticulum
- 85 *Setigeri, cilicio vestiti sunt.*
Stera, pellicula in matrice
Stelio žížala [žizala]
Strepa střmen [štržmen]
Strepatum idem
- 90 *Strepitus* debsání [debšání]
Stercus lýno [lyno]
Stercoratus zmazán [zmazan], pohnojen
lýny [pohnogen lyny]
Stercorarium sráč [šracz]
- 95 *Strena* ruční jed [ruczny ged]
Stermitacio kýchaní [kychaní]
Stertacijs chrápaní [chrapání],
dormitudo, naribus sonus factus
Strenuus smělý [šmíely], *validus, statečný*
[štateczny]
- 100 *Strenuitas*

⁵¹¹ Srov. 2 Mcc 1,10.

⁵¹² Ez 33,2.

- Sterquilium* hnis [hnis]
Sevus hrozný [hrozný], *furiosus*
Sevicia hruoza [hruoza]
(82rb) *Severus, sine pietate verus*
5 *Severitas*
Sextale šestý diel [šesty diel]
Sexus plémě [plemie]
Sia svinská veš [šwínka weš]
Sibilla
10 *Sibillus* ckánie lidské [czkanie lídke]
Sibilla ckánie hadové [czkanie hadowe]
Scibile umělé [vmíele]
Scilla šturmovánie podlé táboruov
[šturmowanie podle thaboruow]
15 *Scindula* poleno [poleno]
Sciolla málo učenie [malo vczenie]
Scirpus rohože [rohože]
Scisma váda [wada]
Scismaticus vádný rozdělenec [wadny
20 rozdelenecz]
Sciscitacio ptanie [ptanie]
Scissura roztrženie [roztrzenie]
Scurra, scurre dicitur, qui aliquem
sequitur causa cibi, qui etiam dicitur
25 *assecla, irrisor et panilocus, leclator.*
Sicca sápe [šapie] aut holověnec
[holowienecz], *gladius brevis*
Siccarius mordér [morderž], *latroneus*
Sicera traňk [trank], všeliké pitie [wšelike
30 pitie], *pocio omnis, que in ebrietate*
potest.
Siccine takto [takto]
Siccinium ozd [ozd]
Si quominus, id est si aliquomodo minus
35 *esset, quod dico, Iohannis*
*ewangelii*⁵¹³.
Si quominus, id est si hoc non feceris, in
*Appokalypse*⁵¹⁴.
Sicofanius falešný [falešny]
40 *Siccima* interpretatur humerus.
Sicomachia duše zbieranie [duše
zbieranie]
Scriba písar [pifarž]
Skrinium škříně [škrínie]
45 **(82va)** *Siccubi* kde [kde]
Siclus váha [vaha], *XX habet obulos,*
sicut habentur Exodi 3º, dicens, quod
ab eo exiliat ignis.
Sidus hvězdy [hwiezdy]
- 50 *Sideretis, gemma ferrei coloris*
Sipho, sonus mulieris mingentis
Sicale nákončie [nakonczie]
Silabra motovidlo [motowídlo]
Silencium mlčenie [mlczenie]
55 *Silex* oblátek [oblatek], škřemen
[škrzemen]
Silvester lesák [lešák]
Silnum kadidlo [kadidlo]
Siliqua mláto [mlato]
60 *Silernus* starý umrlý muž [štary vmrly
muž]
Silogismus zamúcenie [zmutczenie],
augmentacio
Silogisticus zámky [zamky]
65 *Simbolus* viera [wiera], *colleccio fidei vel*
signum
Sigma mýdlo [mydlo] aut líčidlo [líczídlo]
Simnista tajný [tainy], *consciis*
secretorum
70 *Simulans, menciens*
Similago zemlená múka [zemlena muka]
Simphonia sladen [šladen], *consonancia*
sonorum
Simphoniacus zpěvák [zpiewak]
75 *Simulta* staralá nenávist [starala nenawist]
Simulacio změtenie [zmietanie]
*Simulator, menciens, Iob 36*⁵¹⁵
Simulacrum modla [modla], obraz
[obraz], *ffigura, effigies*
80 *Simplex* sprostný [šprošny]
Simplicitas
Simon interpretatur obediens.
Simplum jednoduchý [gednoduchy]
Simus piknosý [piknošy]
85 *Syna* interpretatur mandatum.
(82vb) *Sincerus* čistý [czisty], *sine*
corrupcione
Sinceritas
Sinciput čelo [czelo], *dimidium caput aut*
90 *tiemě* [tiemie]
Sincopacio ukrácenie [vkraczenie]
Sinderesis
Sindicus, id est advocatus
Sintesis, ex omni parte confusus
95 *Signifer, ante signans*
Sillaba, apprehensio litterarum
Sillvula, diminutivum a silva
Siligo, genus tritici precipuum
Siler aut Silarus, fluvius Lucanie

⁵¹³ Io 14,2.

⁵¹⁴ Apc 2,16.

⁵¹⁵ Iob 36,13.

- Silempsis, conglutina concepcio*
Silmi, Albaciorum reges
Simnistri, conscii secretorum
Sincinium, concentus
5 *Simplagium, minus rethte a plactis dictum*
Sinodus, congregacio aut convocacio cleri
Singulariter, preclare, eximie
10 *Sindon, amictorium lineum*
Sinancia hrdlový otok [hrdlowy otok]
Sinagoga židovská škola [židowſka ſkola]
Sinaxis nešpornie chvála [neſpornie chwala], hora, celebracio
15 *Singraphus popísař [popifarž]*
Sintetici, macilente
Singraphia popsanie [popſanie], conscripcio
Singultus štkavka [ſtkawka], viscerum pulsus
20 *Sincomia multorum concisio casuum, proti muži [proti muži]*
Signaculum znamenie [znamenie]
Signifer korúhevník [koruhewnik]
25 *Sinus maioris, maioris recessus*
Sinus, masculini generis, genus si producis.
(83ra) Sinodippe, colore rubeo
Sintagma vyloženie [wyloženie]
30 *Sintastica složenie [ſloženie]*
Sinmista k levé ruce [k lewe rucze]
Sinus luono [luono], ňadra [nadra]
Sinum syrný okřín [ſyrny okržíſ] aut řepice [rżepicze]
35 *Simiate, vestes, receptaculum*
Squibula zmrzlé hovno [zmrzle howno]
Spica klas [klas], arista
Spicatus klasný [klaſny]
Spicarius klasník [klaſnik]
40 *Spicum letní [letny]*
Spicula, iacula
Spiculator odě nec [odienecz]
Spiculas, breves lanceas
Spirans, id est minas emittens
45 *Spinter zapínadlo [zapinadlo]*
Spina chrŕbetnice [chrŕbetnicze]
Spinetum trnové miesto [trnowe miesto]
Spira zdychanie hadové [zdychanie hadowe]
50 *Spiramen zdychanie lidské [zdychanie lidſke]*
- Spiramentum idem, Iob 26⁵¹⁶*
Spiraculum dutie [dutie] aut vietr [wíetr]
Spugum vrhcábnice [wrhczaſnícze]
55 *Spiritus, wersus: Spiritus est anima aut sensus spiritualis. Accio spirantis - silis, indignacio - bilis. Estque timor mentis, est vitaeque spiritus almus. Angelus et flatus currensque per aera ventus.*
60 *Spirillum kozie brada [kozie brada]*
Spirma, longa diccio aut camisa mulieris longa
Spissus tlustý [tluſty]
65 *Sirena ochechule [ochechule], monstrum ex (83rb) parte virginis, ex parte volucrum*
Sirtes, locus periculosus in mari, loca arenosa
70 *Sirophenissa pohanka [pohanka]*
Seropheum panenský plášť [panenſky plaſt]
Strictus, -a, -um, úzký [vzky], těsný [keſny]
75 *Sisnubrium, herba, que ad vesice dolorem bona est.*
Staccio těsnost [tieſnoſt]
Stricte tvrďe [twrdie]
Stridor škřehot [ſkrŕzehot]
80 *Stridens*
Strigillis rošt [roſt], hřbelce [hrŕbelce], strhadlo [ſtrhadlo]
Strigum struhadlo [ſtruhadlo]
Strnix, strinctum
85 *Sistrum smyčec [ſmyczecz], Regum II° capitulo VI^o517*
Siste gradum, id est prepara gradum
Situs stolice [ſtolicze]
Situla okov [okow]
90 *Sitis žiežen [ziežen]*
Sitibundus žiežnivý [ziežniwy]
Siticulosus, qui semper sitit.
Sistoria est vas repositorium sicut saccus aut pera.
95 *Stibium červená barva [czŕwena barua] aut ličidlo [lićidlo], 4ⁱ Regum IX⁵¹⁸*
Stibinus, -na, -num, červený [czŕweny]
Stiga

⁵¹⁶ Iob 26,4.

⁵¹⁷ 2 Rg 6,5.

⁵¹⁸ 4 Rg 9,30.

- Stigma* rána [rana], šrám [chřana], *signa*
plagarum
Stilla krápě [krapě]
Stillicidium kapalice [kapalícze]
5 *Stilus* rafije [raffige]
Stima metla [metla]
Stimulus pokušení [pokuffenie] aut osten
[often], molestacio, dicitur eciam
aculeus, (83va) *conpuncchio*. *Eciam*
10 *dicitur quedam herba stilorum*.
- Stimulanti*, id est *inicianti*, *Isaye*
Stiphanum mzda [mzda]
Stippa španda [španda]
15 *Stipendium* žold [žold]
Stipendarius žoldněř [žoldnerž]
Stipendia, *premia*
Stippes
Stipps, *obulus*, *arbor*
20 *Stipium*, in quo stat *ventilogium*.
Stipula strniště [štrníště]
Stipulacio slíbenie [šlibenie]
Stipulator
Stirps rod [rod]
25 *Stirps*, masculini generis, *wersus*: *Stirps*
bona planta, *stirpem*, qui *vinea*
creavit. košťál [košťál], kláda [klada]
Stirpetus
Stiria vlast [wlast], *Genesis* 42⁵¹⁹
30 *Stix* peklo [peklo]
Sobrius střízlivý [štržiezliwy], *frugalis*
Soboles rod [rod] aut dietě [dietie]
Socer test [teřt]
Socius tovaryš milosti [towaryš milofti]
35 *Sochet*, *tabernaculum*, *Genesis* 33⁵²⁰
Societas tovaryštie [towaryštwie]
Socors bláznivý [blazniwy]
Secordia, *stulticia* aut *pigricia*
Soccus plstěnice [plštienícze], *genus*
40 *calciamenti*
Socrus
Socordes, *desides*
Sicops
Scops, *wersus*: *Vilia scopa* *levat*, *scops*, -
45 *pis*, *aspera planat*.
Scopulus vysoký končítý kámen [wyfoky
končítý kámen]
Scrobs duol [duos], jáma [yama]

⁵¹⁹ Nenalezeno.

⁵²⁰ Gn 33,17.

- (83vb) *Scroba* samostříelné obvitie
50 [šamořtržielne obwítie]
Scropatum studničný provaz [řtudničný
prowarz]
Scorpio
Scorpius est *signum vermisque sagitta*,
55 *flagellum*.
Scorpina střely [řtržely] aut prak [prak]
Scoria trosky [trořky]
Scornicus hanebná hra [hanebna hra]
Scortarium kurevní duom [kurewní duom]
60 *Scorpionibus*, id est *rupis aculeatis*,
nodosis, *flagellis virgarum* vel *scuticis*
habentibus in summitate glandes
plumbeas.
Scortator kurevník [kurewnik]
65 *Scortacio* kurevské bydlo [kurewřke
bydlo]
Scortum školce [řkolcze]
Sodalis tovaryš školní [towaryš řkolny]
Sodulus pilný tovařiš [pilny towarzřřs]
70 *Sophia* múdrořt [mudrořř], *sapiencia* aut
prudencia
Sophista řřivý [řřřřwy], chytrý [chytry],
múdrý muž [mudry muž], *versutus*
Sophisma zavřenie [zawřřenie], *valida*
75 *augmentacio*
Solarium lúbě [lubě]
Solacium, *auxilium*, *levamen*
Solaris slunečný [řlunecžny]
Solea podřev [podřřew]
80 *Solectus* vlastní vyvolenec [wlařtnij
wywolencz]
Solempnis veliký hod slavný [weliky hod
řlawny]
Solempnitas veliké hody [welike hody]
85 *Soles* slunečný blesk [řlunecžny bleřk]
Solers pilný [pilny], *acutus*, *ingeniosus*
Solercia starost [řřarořř] aut *industria*
Solicitus staralý [řřaraly]
Solicitudo starost [řřarořř] aut péče [pecze]
90 *Solidus*, -da, -dum, tvrdý [řřrřdy], *firmus*
(84ra) *Soliditas* tvrdost [řřrřrořř]
Soligemma bleskatý kámen [bleřkaty
kámen]
Soliloquium tajné mluvenie [řařne
95 mluwenie]
Solium králova stolice [řřalowa řřolice],
sella regalis
Solitarius pústenník [puřřennik]
Solitudo

- Solsticium* slunečné miesto [fluneczne mieſto]
Solocanus jediný zpěvák [gedíny zpiewak]
5 *Solum, soli*, tvrdá země [twrda zemie]
Sompnum sen [fen], *dormicio*
Sompniator snář [fnarž]
Sompnus spanie [spanie]
Sompholentus ospalý [ofpaly]
10 *Sonarium* [znitie] znieť
Sonorus hlasitý [hlafty], zvučný [zwuczny]
Soma, sarcina
Sontes, rei nocentes
15 *Sontitus* spravdivě [fprawedliwie]
Sopor dřímanie [drziemanie]
Sponda lože [loze]
*Spondolum, Augustinus, prima dominica post Octavum Epiphanie*⁵²¹
20 *Spondalium*
Spondile idem
Spongia hůba [huba]
Sponsalia sľib budúcich věcí [ľib buduczych wieczy] aut věno [wieno]
25 *Sponsio* sľib [ľib]
Sponsor sľibilý [ľibily]
Sportea štanda [ľtanda]
Sporta kuoš [kuoſ]
Sportula košík [koľik]
30 *Sportularius* košieľ [koľierž]
Sorbicum střeňanie [ľtrzebanie]
Sorbiciuncula idem, měkká vejce [miekká waycze]
Sortocium
35 *Sordes* smrad [fmrad]
(84rb) *Sordicies idem*
Sordidus smrdutý [fmrduť]
Sordissa
Sors, versus: Sors fatum. Sors
40 *augurium. Sors est capitale. Sorsque ministerium, successio, tempus. Est sors zčeťtie [zczeľťtie], služba [ľluzba], pravda [prawda], pravenie [prawenie]*
Sortilegus čarodějník [czarodiegnik], *qui*
45 *sortibus divinatur.*
Sortilegium čary [czary]
Sortiscus šňórová kuože [ľnorowa kuoze]
Sorex vodná myš [wodna myſ], *a rodendo dicta*
- 50 *Sororinus* svak [fwak]
Sospes zdravý [zdrawy]
Sospex hák [hak]
Sotular nízke třevíce [nízke trzewicze]
Stropha přirozenie obrácenie [pržírozenie
55 obratczenie]
Strophum zlatý pas [zlatty pas]
Stolidus bláznivý [blazniwy], *stultus*
Stoliditas bláznovstvie [blaznowſtwie]
Stopa vinná miera [wínna miera]
60 *Storax* smůla [fmola]
Subambulus podpacholčie [podpacholcze]
Subius pacholek [pacholek]
Subactus, subiugatus
65 *Subcinericius panis*
Subdolus falešný lestník [ffaleſny leſtnik], *waffex, fraudulentus*
Subdelegatus uprosilý rychtář [vproſyly rychtarž]
70 *Subsectus* na jiného miestě posazen [na gineho mieťtie poľazen], *subrogatus*
Subiectus poslušný [poľuſny]
Subiugo idem
Subieccio poslušenstvie [poľuſſenſwie]
75 *Subulis, calidus*
(84va) *Subiectum* podloženo [podloženo]
Subiugalis poslušný [poľuſny]
Sublega posielající pacholek [poľielagíczy pacholek]
80 *Subligwium* podjazyk [podjazyk]
Subligar podvazek [podwazek]
Sublimis vysoký [wyľoky]
Sublimitas vysokost [wyľokoſt]
Submentum podbradek [podbradek]
85 *Suber* lýko [lyko]
Sublustris, luna parum lucens
Subulcus sviňák [fwínak], *pastor porcorum*
Subula šídlo [ľřídlo]
90 *Subuncula* hornie košile [hornie koľile]
*Subuncula, linea, Levitici 8º capitulo*⁵²²
Subursa
Subnixus pokorný [pokorny], *suffultus et subtentus sive aditus, adiutus*
95 *Subnix* pokorně [pokornie]
Subplantator podtiskač [podtíľkacz]
Subplantacio podtišťenie [podtíľťienie]
Subregulus králík [kralik]
Subsanacio posmievanie [poľmiewanie]

⁵²¹ Srov. Caesarius Arelatensis, *Sermones Caesarii uel ex aliis fontibus hausti* 181,6.

⁵²² Srov. Lv 8,7.

- Subsolium* podklad [podklad]
Subsidium pomoc [pomocz]
Subsequium, obsequium
Subsolanus raný vietr [rany wiatr], *ventus*
5 *ortu solis positus*
Substantia podstatek [podstatek]
Substanciosus bohatý [bohaty]
Substellia
Subtile, gracile, tenue
10 *Subtegmen* útek [vtek]
Subtristis smutný [smutny]
Subtel, medietas pedis
(84vb) *Subtegium, subumraculum*
Suburbana, circumiecta urbi edificia
15 *Suburbanum, Ezechielis XLV*⁵²³
Subvectus převezen [przeuezen]
Subveccio vozba [wozba]
Subvencio pomoc [pomocz]
Subversio podvrátenie [podwratczenie]
20 *Succentor* podzpěvák [podzpiewak]
Succesus zčestie [zczeście], *proventus, prosperitas*
Successive
Succinum, lacrima arborum
25 *Sucerdas* svinské hovno [fwinke howno]
Succidium šalše [śalše]
Succinus lúčová smola [luczowa smola]
Succrocilla tenký hlasitý hlas [tenky hlaŝity hlas]
30 *Sucula* svinka kleštěná [fwinka kleŝtiena]
Suculus oses [ofes]
Succurrarius
Scutarius šatní pacholek [ŝatny pacholek]
Scutifer, qui ducit aut fert scutum.
35 *Scutica* uzlovatý bič [vzlowaty bicz]
Scutrum široké nádobie [ŝiroke nadobie],
štrokvas [ŝtrokwas]
Scutum puklěř [puklerz]
Scutula okružlá zápona [okruhla zapona]
40 *Scutulatum* drahé hedbávie [drahe hedbawie], sukno [fukno]
Scutella, dicta a scutio, quod est rotundum.
Sculptura rytie [rytie]
45 *Sculptile* rytina [rytina]
Scrupulus
Scrupulosus zúfalý [zufaly], *dubius*
Scrupulositas, dubitacio
Scurrilis kunštěř směšný [kunŝterz
50 *ŝmieŝny]*
- Scurilitas* kunšt [kunŝt], drážděníe [drazdienie]
Scurro mls [mls]
Scutinium ohledání [ohledanie]
55 **(85ra)** *Scrutum*
Sudale potný rub [potny rub]
Sudes kuol [kuol], *pali acuti, Iob 48*⁵²⁴
Suesitum, solitatum, usitatum
Sudus, -da, -dum, mokrý [mokry]
60 *Sufflatorium* výhně [wyhnie]
Suffragium pomoc [pomocz],
animiculum, auxilium
Suffraganeus pomocník [pomocznik]
Suffragator, auxiliator
65 *Suffrago*
Suffectus na jiného miesto posazen [na gíneho miesto poŝazen], *Machabeorum 4*⁵²⁵
Suffleta podpacholčie [podpacholcze]
70 *Sufferencia* trpenie [trpenie]
Sufficiencia dostatek [doŝatek]
Suffocacio zadávenie [zadawenie],
udušenje [vduŝenie]
Suffossus podryt [podryt]
75 *Suffultus* pomocen [pomoczen]
Sufforium
Suffusus oblění [oblenij], opilý [opily]
Suggestio zlá rada [zla radda], *persuasio, insinuacio*
80 *Suggillacio*
Sallcatorium
Sulcus záhon [zahon]
Sulgarium múčný sud [muczny fud]
Sulfur síra [fyra]
85 *Sulfureus* sirný [fyrny]
Summa převáženie [przewrzenie]
Summatim, breviter, succincte
Summates mocný [moczny], *magnates, optimates*
90 *Sumptus* ztrava [ztrawa]
Sumtuosus ztravný [ztrawny]
Suparus dlúhé rukávy [dluhe rukawy],
stuhy [ŝtuhy]
Supplex pokorný modlík [pokorny modlik]
95 *Suppecia* pomoc [pomocz]
(85rb) *Supervacuum, non cessarius*
Suppellex nádobie [nadobie], *omnis substantia aut omne utensibile domus*

⁵²³ Ez 45,2.

⁵²⁴ Iob 40,19.

⁵²⁵ 2 Mcc 4,31.

- Suppeta*
Suppederaliosus, timidus
Summus najvyšší [naíwyſij]
Suppressio podtištění [podtiſtienie]
5 *Supplicacio* prosba [proſba]
Supplicium muka [muka], *Iudith IX*⁵²⁶
Supersticio, superfluitas
Supinus znak položený [znak položený],
hrdý [hrdy]
10 *Supina, id est ultima*
Suppictacio počet [poczet]
Superadultus přerostlý [przeroflý]
Supercilium obočí [oboczíe], chochol
[chochol] aut *superbia, Thobie XI*⁵²⁷,
15 *pro cacumine sine vertice montis*
ponitur.
Super liminare nade dveřmi [nade
dwerzmí]
Suppellicium komže [komže]
20 *Superfluus* zbytečný [zbyteczny]
Supersticiosam, superbam
Superstes náměstník [namíestnik] aut
zuostalý [zuofłaly]
Supersticio marné duchovenstvie [marne
25 *duchowenſtwie*], *religiosus falsus aut*
ydolorum cultor
Superficies zevnitřnost [zewnitřnoſt], *Iob*
38⁵²⁸
Supervacue marně [marníe]
30 *Supersticia* nečistota [necziſtota]
Spurcus slinavý [ſłinawy]
Spurgius zlého lože [zleho lože],
degenerans a natura
Spuria nešlechtnost [neſlechetnoſt]
35 *Sparsim, diffuse*
Super, ultra
Spurgo, spurginis, nečistota [necziſtota]
Spumosus pěnný [pienny]
Sputum plvání [plwanie]
40 *Sura* lýtka [lytka]
(85va) *Surculus, planta, que arboribus*
inseritur, rúbie, když štěpují [Rubíe
kdiž ſtíepugí].
Surdus hluchý [hluchy]
45 *Surditas*
Surrepcio přelštění [przelſtienie],
occulta suggestio
Suillus vepř [weprz]
- Suspensiva* polenice [polenicze]
50 *Suspicio* domněnie [domníenie]
Suspirium vzdychání [wzdychanie]
Susurro reptáč [reptacz]
Susurrium šeptání [ſzeptanie]
Susurcus, detractor bilingwis
55 *Sustentacio* zdržení [zdrzenie]
Sustinencia trpělivost [trpieliwoſt]
Sustinens trpělivý [trpieliwy]
Structura stavenie [ſtawenie]
Strues, congregacio lignorum, Ezechielis
60 24⁵²⁹
Struma vole [wole]
Strumosus
Sutella dospělá lest [doſpíela leſt]
Sutura šev [ſew]
65 *Sutorium* ševnice [ſewnicze]
Stuppa kúdele [kudele]
Stupeus kúdelný [kudelny]
Stupidus užaslý [vžaſly]
Stupor žásanie [žaſanie]
70 *Stuprum* odjetie panenstvie [odgetie
panenſwie]
Stippate, condensate, walate,
*circumdate, Canticorum*⁵³⁰, *id est*
replete, obtýceti [obtyczeti]
75 *Stuppare eciam ponitur pro fulcare,*
quod significat congregare, protegere
aut ponere.
Strages, deiectio sive occisio, pobitie
[pobitie]
80 *Strepetum, quod pedibus sternitur.*
Tabanum útěcha [vtiecha]
Tabanus, asilus
Tabella destky [deſtky]
(85vb) *Tabello, portitor tabularum*
85 *Tabellio* zevní písař [zewny píſarž]
Tabellarius listonoše [liſtonoſe]
Tabernarius krčmář [krcžmarž]
Tabernaculum schrána [ſchrana],
tentorium
90 *Tabernio* šenkér pivný [ſenkerž píwny]
Tabes hnuoj [hnuog], talov [talow],
sanguis malo humore corruptus
Thabi et tabido idem
Tabentes, lanqwentes
95 *Tabificum, pestiferum*
Tabidus talovatý [talowaty]
Tabor hora [hora]

⁵²⁶ Idt 6,13.

⁵²⁷ Tob 11,5.

⁵²⁸ Iob 38,30

⁵²⁹ Ez 24,5.

⁵³⁰ Ct 2,5

- Taburnus, mons Campanie*
Tabula dcska [dczka]
Tabulatum veliká dcska [welika dczka],
*paries ex tabulis, Regum III*⁵³¹
- 5 *Trabes* břevno [brzewno]
Trabea králový plášť [kralowy plaszt]
Trabeam materie
Tractabilitas trpělivost [trpěliwość]
Tractus tiež [tiež]
- 10 *Tractula* hřeblo [hrzeblo]
Taciturnitas zamlčenie [zamlczenie]
Tacitus zamlčen [zamlčen]
Trato cesta pod zemí [cefta pod zemí]
Tradicio
- 15 *Tradicius*
Traditor
Traduccio zjevení [zgewenie]
Tradalus
Tradux
- 20 *Trageda* skladatel zlých písní [kladatel
zlych píeňj]
Tragelaphus, hircocervus aut vlkojed
[wlkograd]
Trageda zlá píseň [zla píeň]
25 *Tragelida* složená báseň [ložena bařen]
(86ra) *Tragias* veliká široká terče
[welika šiřoka tercze]
Traha hrana [hrana]
Traiuccio proměna [promiēna]
- 30 *Thalamus* lože [lože], chyše [Chyffe],
*Ezechielis XL*⁵³²
Talaris rub [rub] aut sukně do hleznu
[řukne do hleznu], *Genesis 37*⁵³³
Tallia, id est collecta
- 35 *Talatrus, colaphus in talo*
Talio zlé oplacení [zlee opłaczenie], zlé
proti zlému [zlee proti złemu]
Talus hlezen [hlezen]
Tallus obětná mísa [obietna mifa], *vasa*
- 40 *offertoria*
Tallasus mořská hlubina [morřřka
hlubina]
Talasmus, marinus
Talentum, minimum vel medium
- 45 *Talentum, sumpmum, Exodi 15*⁵³⁴
Thamos, id est mare

⁵³¹ 3 Rg 6,6.

⁵³² Ez 40,7.

⁵³³ Gn 37,23.

⁵³⁴ Srov. Ex 25,39.

- Thamata, proprium nomen mulieris et*
interpretatur quasi amaritudo.
Trama et tramis
- 50 *Tramen* osnova [ofnowa] aut útek [vtek]
Trame upřímá stezka [vprziēma řtezka]
Tanatos smrtedlný [řmrtdlny], *mortalis*
Tantillus maličký [malicřky]
Tandem, finaliter
- 55 *Transactio* sváru zpravení [řwaru
zprawenie]
Transfugus, -ga, -gum, wersus:
Transfuga est, qui superfidia
transfugit ad hostes.
- 60 *Tarmus, vermis lardi*
Transmigracio přestěžení [przeřtrzenie]
aut přestěhování [przeřřehowanie]
Tranquillitas pokoj [pokog]
Transscriptum přepis [prziēpis]
65 *Transsumpcio* vyňatí [wyniatie]
Transsubstanciatio
Transversio převrácení [przewracczenie]
(86rb) *Transtrum*
Trapezeta měnce peněz [miēncze peníze]
70 *Trapezetum* léša [leřa]
Trapetum dcska čítedlná [dczřka
čřítedlna] aut číslová [čřířlova]
Trapetum koberec [koberzcz]
Tarantarus
- 75 *Tartarus* peklo [peklo]
Tartarum vinné kamení [wínne kamenie]
Tartarius hrozný [hrozny]
Tastis, tereuma
Taurus býk [byk]
- 80 *Taura* neplodná kráva [neplodna krawa]
Taurea
Taxacio šacování [řřaczowanie]
Taxillus kostka [kořřka]
Taxis tis [tys] aut quoddam animal
- 85 *Teatrum* lůbě [lubie], *locus spectaculi*
Tecrestis
Teca truhla [truhla], pomoc [pomocz]
Tectura krytí [krytie], přístřeší
[prziřřřřřie]
- 90 *Teda* hlavně [hlawnie], *fax nupcialis*
Tedarium ožeh [ořeh]
Tedium túha [tuha]
Tediosus túžný [tužny], tesklivý [teřřliwy]
Teges, tegetis, wersus: De culmis factum
- 95 *tegente proprie, que tecta teguntur ab*
inde.
Tegmen přikrytí [prziřřřie]

Tegula lat [lat]
Tegumen osnova [ofnowa]
Tela plátno [platno]
Telmum, species ungenti
5 *Teloneum* clo [czlo], *emolimentum nautarum*
Telum šíp [šipp], *a longitudine dictum*
Tellus prst [prft]
(86va) *Telon, lignum longum, quo aqua*
10 *hauritur.*
Thema, mortalis materia
Tempe ochotné miesto [ochotne miesto]
Temetum silné víno [fylne wíno], *vinum antiquitus*
15 *Temerarius* lepotný [lepotny], šieleny [šieleny]
Temeritas, sine concilio audacitas
Temere lepotně [lepotnie]
Temo oje [ogie], *lignum longissimum in*
20 *curru vel in aratro*
Temulus vinný opilec [wínnny opilecz]
Temulentus, ebrius a temeto
Temulencia vinné opilstvie [winne opilftwie]
25 *Tempestinus* časný [czafny], *temporatus, oportunus*
Tepus, -pa, -pum, hodný [hodny]
Tempestat búře [burže]
Tepecies, moderacio
30 *Tempor*
Temporaneus časný [czafny]
Templum chrám [chram]
Tempus čas [čas]
Tempus povětríe [powietrzíe]
35 *Tempus* židovina [židowina]
Tenara pekelná silnice [pekelná fylńicze]
Tenarum peklo [peklo]
Tenax drželivý [drželíwy], tvrdý [twrdy], skúpy [lkupy], *parcus, pertinax*
40 *Tenacitas* skúpost [lkupoft]
Tenaculum držadlo [držadlo]
Tenebre tmy [tmy]
Tenebrosus temný [temny]
Theologi, de deo disserentes
45 *Teneca* drženie [drzenie]
Theorica, de divinitate contemplacio
Tencio obsědlé bezpečestvie [obfýdle bezpečęńftwie]
Tendiculum pomče [ponícze]
50 *Tenex* úzký [vzky], tenký [tenky]
(86vb) *Tenerum corpus* tenký život [tenky žiwot]

Tenere tence [tencze]
Tenellus malý [maly]
55 *Tenor* přirovnání [pržírownanie]
Tenociatorium
Tentorium stan [ftan]
Tenuis tenký [tenky]
Tenuitas tenkost [tenkoft], chudoba [chudoba]
60 *Tenerus, versus: Hic facias trenos, ne treni dant tibi trenos.*
Trene, theologia
Theologus bohomluvec [bohomluwecz]
65 *Theotocos* Božie máte [božie matie]
Tepor, inter calorem et frigus
Theoria, id est contemplacio dei
Theosehia, dei cultus
Tepidus vlažný [wlažny], *nec calidus nec*
70 *frigidus*
Traphin modla [modla], *figure aut ymagines*
Teredo dřevotoč [držewotocz], *vermis ligni*
75 *Teres, longus simul et rotundus*
Tereus et terenus idem, zemský [zemfky]
Terrosus idem, quasi terra plenus
Terestris idem
Tercus hruoza [hruoza]
80 *Teriderium* ubrusec [vbrufecz]
Terribilis strašlivý [štrafłiwy]
Tergurisator, deceptor, fraudator
Tergurisacio, fraus, calamitas
Terrigena zeměnin [zemenínen], <in>
85 *terra procreatus*
Tergum člověčí chřbet [człowieczy chržbet]
Terma črv [czrw]
Termes, truncus
90 *Termio, qui preest tribus.*
Terme, balnee calide
Terentorium mluvná huol [mluwna huol]
Teritorium vlast [wlaft], přikázanie [przikazanie] *aut terra ter(87ra)rita*
95 *aratro*
*Teristrum, palium, Genesis 38*⁵³⁵
Tresis tři šartuov [trží fłaruow]
Terminus, quodcuique est finis.
Terror bázeň [bazeń], *ternidrium*
100 *Terebintus, Genesis 43*⁵³⁶, třemcha [trzemcha]

⁵³⁵ Gn 38,14.

⁵³⁶ Gn 43,11.

- Tiffones, dracones*
Tile, ultima insula oceani
Trimeus knihy o duši [kníhy o duři], *moci*
 [moczy]
 5 *Timiama kadidlo* [kadídlo], *III Regum*
*III*⁵⁴³
Trinius pohan [pohan]
Trillas, sunt instrumenta ad
congregandos cineres vel ad
 10 *vertendum patimentum.*
Trinus, -a, -um, třínásob [tržinafob]
Timidus báznivý [bazníwy]
Tinnius měkký hlas [míekky hlas]
Tinniens sladký hlásek [ňadky hľafek]
 15 *Tinnitus sladký hlásek* [ňadky hľafak] *aut*
zvuk [zwuk]
Timpanum buben [buben]
Timpanistria bubenník [bubenník]
 (87vb) *Timpanista idem*
 20 *Tinctor barvieř* [barwierř]
Tinctura barva [barwa]
Tina dčber [dčzber]
Timula, acuta, liquida
Tinale dčberná tyč [dčzberna tycř]
 25 *Tinea mol* [mol], *vestimentorum vermis*
Tintinaculum zvonček [zwoncřek],
nomen habens a sono tin
Tipus přelud [pržielud], *podobenstvie*
 [podobenřtwie], *similitudo, figura,*
 30 *forma, statera, libra, Regum II*⁵⁴⁴
Tipsana, ordeum siccatum in pilotum,
*Regum II*⁵⁴⁵, *wersus: Cortice nudato*
tipsana ordea dicamus.
Tripendum veselé [wefelee]
 35 *Tipicum, figuratum misterium*
Tripedium trénořka [trenořka]
Trepondus třéváha [trzewaha]
Trisus kořřál [kollřial]
Trisus idem aut tyč [tyčř], *Machabeorum*
 40 *X*⁵⁴⁶
Tirrannus ukrutný [vkrutny]
Tirrannis, crudelis rex, čřt [cřřt]
Tiro nový rytieř [nowy rytierř], *fortis*
puer ad miliciam electus
 45 *Tirrocinium rytieřřtvo* [rytierřřtvo],
iniciu, rudimentum

⁵⁴³ 3 Rg 3,3.

⁵⁴⁴ 2 Rg 12,31.

⁵⁴⁵ 2 Rg 17,19.

⁵⁴⁶ 2 Mcc 10,7.

- Tirrones, id est novos milites. Regum*
*III*⁵⁴⁷
Tiria ropúch [ropuch], *wersus: Tunc*
 50 *bonus est ignis dum pendent tiria*
tignis.
Tiriaca dryák [dryak], *antidotum*
serpentinum
*Tristegum, Ezechielis XLII*⁵⁴⁸
 55 *Tristega, doctrinale aut triplex tectum*
Tristis
Tristicia
Tisis suchotina [řuchotina] *aut duřnost*
 [duřňoft]
 60 (88ra) *Tisicus duřný* [duřňny]
*Tirsos, baculos, Machabeorum*⁵⁴⁹, *in*
*prologo Hester*⁵⁵⁰
Titan, sine titulo
Titulus, aliquod signum memorie aut
 65 *laudis*
Titula
Titillacio lektánie [lektanie], *incitametum*
luxurie
Tritulator mlatec [mlatecz]
 70 *Tritura mlatba* [mlatba]
Triumphus, victoria
Triumphalis
Trinium tři cesty [trři czeřty]
Tritinare, ponderare
 75 *Tritirus, animal de ave et hirco natum*
Titinallum, lacturia ventrem solvens
Trocus kúle [kule]
Troces
Topus, lapis asperimus
 80 *Toga kytľe* [kytle], *vestis, quod corpus*
tegat.
Tollerancia trpěľivost [trpieliwořt]
Tollies hrb [hrb]
Tomus rozděľenie [rozďielenie]
 85 *Tonitrus et tonitru idem, hrom* [hrom]
Tonus zvuk [zwuk], *acutus sonus*
Tonsor holič [holicř]
Tontrix
Tonsura holenie [holenie]
 90 *Tonsio idem*
Tonstia holně [holně], *locus, ubi tondent.*
Tronus kráľova stolice [kralowa řtolicze],
truon [truon]

⁵⁴⁷ Srov. 4 Rg 10,25.

⁵⁴⁸ Ez 42,6.

⁵⁴⁹ Srov. 2 Mcc 10,7.

⁵⁵⁰ Hieronymus, *Prologus Esther*: nenalezeno.

- Troni zbor andělský [zbor andělsky]
Trona vrták [wrtak]
Trolla úpolen [vpolen], zednice
[zednice], lžíce [lžícze]
5 Topasion drahý kámen [drahy kamen]
Tropus podobenstvie [podobenftwie]
Tropice podobně [podobnie]
Tropheum chvála [chwala]
Torax pláty [platy], pectus
10 Toral koltra [koltra], longa mappa
Torsio přinucenie [pržínuczenie]
(88rb) Torata, monimentum pectorum
Torculax pres [pres]
Torridus, exustus, vysušen [wyfuffen]
15 Tortusta koryto [koryto]
Tormentum muka [muka]
Tornamentum
Torquati, torque donati
Tornus, aut turbulentus aut crudelis
20 Tornus sústruh [fuftuh], III Regum VI⁵⁵¹
Tornatilis točitý [tocžíti]
Torpor lenost [lenoft]
Torques halže [halže], circuli aurei
Torens prúd [prud], aqua impeti veniens
25 Torrena královo lože [kralowo lože]
Toris hlavně [hlawnie], ticio
Torridus opálený [opaleny], suchý
[fuchy], exustus
Torium
30 Torta húsce [hufcze]
Tortula húska [hufka]
Torus lože [lože], matrimonium sive
coniugium
Torticiu víté světlo [wítee śwíetlo]
35 Torcipes křivonohý [kržíwonohy]
Tortus, -ta, pletený [pleteny]
Tortuosus křivolaký [kržíwolaky], Iob
26⁵⁵², ut coluber tortuosus
Tortura mučení [muczenie]
40 Tortalis čele [cziele]
Torvus, -a, -um, škaredý [fkaredy], in
sermone sancti Ambrossii de sancta
Agnete⁵⁵³
Tostus usušený [vfuffeny]
45 Toxicum jed [ged]
Toxicacio otrávenie [otrawenie],
venenacio
Tuba trúba [truba]

⁵⁵¹ 3 Rg 6,29.

⁵⁵² Iob 26,13.

⁵⁵³ Ambrosius, De virginitate I,2.

- Tubex suk [fuk] aut tumor terre
50 Tubus, ubi aqua mittitur.
(88va) Tubulus kyjenice [kygenícze]
Trutulentus
Trunctus kláda [klada]
Truncacio
55 Trucium mlynny [mlynny] aut múčný
pytel [muczny pytel]
Tugurium humence [humencze], casida,
quam faciunt custodes vinearum aut
garula sive domicula, II° Isaie⁵⁵⁴.
60 Tugium idem
Tumentum
Tutamentum
Tumulatus, sepultus
Tuguriunculum
65 Tutuli, sacerdotes brevium dierum
Turba zástup [zaftup]
Turgentes, in tumore sive in flacionem
convertit, Exodi⁵⁵⁵.
Turbidus kalný [kalny]
70 Turbo, versus: Impetus est venti turbosi,
turbini addas.
Turbo, -onis, proprium ratione
frumentis, vicher [wícher] aut šibal
[šibal], volubilitas ventorum
75 Turgidus hněvivý [hniewíwy]
Trulla úpolen [vpolen], prďenie [prďenie]
Tumultus hluk [hluk]
Tumba hrob [hrob]
Tumidus hrdý [hrdy]
80 Tumor otok [otok]
Tunculeus
Tunica sukně [fuknie]
Tunsio bitie [bítie]
Turmus masový črv [mařowy czrw]
85 Turma zástup [zaftup]
Turris věže [wíže]
Turritus vězen [wiezen]
Turribulum kadidlnice [kadídlńícze]
Trutina váha [waha]
90 (88vb) Trucidacio zabítie [zabítie],
šacovanie [šaczowanie]
Tussis kašel [kaffel]
Tussitus kašlánie [kařlanie]
Tutamen obrana [obrana]
95 Tutela idem
Tutor obránce [obrancze]
Tutus bezpečný [bezpieczny]

⁵⁵⁴ Srov. Is 1,8.

⁵⁵⁵ Ex 9,9.

- Trux* ukrutný [vkrutny] aut muka [muka]
Vacca kráva [krawa]
Vacula kravička [krawíčka]
Vacera
 5 *Vaccina, herba purpurei coloris*
Vaccillans bebtavec [bebtawecz], šepľavý [šepľawy]
Vacinum, vades vadium, základ [zaklad]
Vadimodium sľib [ľib], fideiussio
 10 *Vadum* brod [brod]
Vaffex hrdý [hrdy], calidus
Vagacio roztrženie mysli [roztrženie myšľí]
Vagiens plaček [plaček], flens
 15 *Vagitus* detské plakanie [dětínke plakanie] nebo [nebo] kvieľenie [kwieľenie]
Vagina nožnice [nožnice]
Vagurio mrhač [mrhacz]
 20 *Vagus* neustavičný človek [neustawiczny człowiek]
Valencia statek [fatek]
Vallis údol [vdol]
Valida závist [zawist]
 25 *Validus* silný [fýlny]
Validudo mocnosť [mocnoft], hodnosť [hodnoft], fortitudo
Valitus zkažilý [zkazyly]
Walitudinarius, wersus: Infirmi tibi sit
 30 *validudo, fit quoque firmi vallum. plot* [plott], šraňky [šranky], ianua, 4
Regum 4⁵⁵⁶
Vallus plaňky [planky], wersus: *Est vallus palus circa currum per acutus.*
 35 *Mutua vallarum connexio sit tibi vallum.*
Vanga rýč [rycz], *de hec habetur de sancto (89ra) Isaac in Libro dialogorum*⁵⁵⁷.
 40 *Vannus* lopáč [lopacz], *machina Ventilacionis* valua brána [brana]
Vapor pára [para], horkost [horkoft]
Varica kolenná žila [kolenna žila]
Varicosus paškrívě [paškržíwíe],
 45 hrbovatý [hrbowaty]
Valacio proměna [promíena]
Varium
Variabilis měnný [mienny]

⁵⁵⁶ Srov. 4 Rg 10,4.

⁵⁵⁷ Gregorius Magnus, *Dialogorum liber III*, 14.

- Varrus* křivolaký [kržíwolaky], hrbovatý [hrbowaty]
 50 *Vas, -dis*, základ [zaklad]
Vas, -sis, sud [fud]
Vastator, despoliator aut desolator, Ezechielis 3⁵⁵⁸
 55 *Vasculum* hliněný súdek [hlínieny fudek]
Vasa belli
Vasa pueorum
Vasa transmigracionis ztravná mošna [ztrawna mošna]
 60 *Vasallus* urozený sluha [vrozeny ňuha]
Vastus široký [široky], veliký [weliky], amplus
Vastitas hlubokost [hlubokoft], *grossitudo sive spissitudo, Paralipomenon II*⁵⁵⁹
 65 *Vastrum* dúpě [dupie], jáma [lama], duol [duol]
Vates pravdomlůvce [prawdomluwczę]
Vaticinium, presagium
Vaticinacio aut aticinium idem,
 70 mudromluvenie [mudromluwenie]
Vecors, id est sine corde aut quasi habens ve in corde, bědný [biedny]
Vecordia bieda [bieda], stulticia, amencia, psota [pfota]
 75 *Vectigal* clo [czlo]
Vectigalis celný [czelny], *tributarius*
Vectis závora železná [zawora železna]
Vector vozataj [wozataj]
Vectura vozba [wozba]
 80 *Vegetus, -ta, -tum*, veselý [wefely], silný [fýlny], incolumis
Vegetabilis hyblivý [hybliwy]
Vegetacio hybnost [hynoft]
(89rb) *Vegentaria, gemma Italie*
 85 *Vehemens* náhlý [nahly], prudký [prudky]
Vehemencia náhlost [nahloft]
Vehementer náhle [nahle]
Vehiculum sáňky [fanky], *a vehendo dictum*
 90 *Velamen* jeptiščí šlojier [geptífcziz] [mogierz]
Velamen oculorum krásné kunštovanie [krafne kunštowanie]
Velamentum
 95 *Velites* skrovný [fkrowny] aut chtivý rytieř [chtiwy rytierz]
Velox rychlý [rychly]

⁵⁵⁸ Srov. Ez 39,10.

⁵⁵⁹ 2 Par 4,5.

- Velensis, tunica, que affertur ex insulis.*
Velociter rychle [rychle]
Velocitas rychlost [rychlost]
Velicante corpentem
- 5 *Vellus* rúno [runo]
Velum opona [opona]
Venienciora, forciora
Venatus canis sledník [sledník]
Venabulum
- 10 *Vendibile, plausibile, popolare*
Ventor lovec [lowecz]
Venale et venenum cenné prodanie [czenne prodanie]
Venalicium idem, quitquid vendi potest.
- 15 *Venneficus, maleficus*
Venenatus otráven [otrawen]
Venenosus jedovatý [gedowaty]
Venerabilis ctný [cztny]
Venerandus čestný [czestny]
20 *Venerabilitas* ctnost [cztnost]
Veneracio čest [czest]
*Venia, ut ibi: Non des mulieri veniam*⁵⁶⁰,
id est licenciam, odpuštění hřiechův
[odpuštění hrziechow].
- 25 *Venus* zvieredlnice [zwierzedlnicze]
Venustus krásný [krafný]
Venustas krása [krafa]
(89va) *Venter* břich [brzych]
Ventrulus bříšek [bržíšek]
30 *Ventrale* břichový váček [bržíchowy waczek]
Ventilabrum lopata [lopata], větrník [wietrnik]
Venticipium
- 35 *Ventilogium* větrník [wietrnik]
Ventuosus lhař [lharz]
Ventosa baňka [banka]
Ventonisator pizda [pízda]
Vepres trnie [trnie]
40 *Ventiloqua, per quam malignus spiritus loquebatur, Paralipomenon*⁵⁶¹.
Verbum, wersus: Nomen verbum designat quatuor ista: Filius est verbum, pars, deceptio atque loquela.
- 45 *Verbum incarnatum. Verbum increatum. Verbum predicatum. Verbum inspiratum.*
Ver podletie [podletie]
Verbotenus slovensky [lowenfky]
-
- ⁵⁶⁰ Sir 25, 34.
⁵⁶¹ Srov. 2 Par 18,10.
- 50 *Veredarius*
Veridicus spravedlivý [sprawedliwy]
Verax idem, sed dicunt, wersus: Veridicus dictis sive verax est homo factis.
- 55 *Vergens* bližší k večeru [blížli k weczeru]
Verres kanec [kanecz]
Veresimile k vieře podobné [k wierze podobne]
60 *Veritus* bláznivý [blazniwy], báznivý [bazniwy]
Vernans, splendens
Vergencium, agencium
Veru rožen [rozen]
65 *Verutum idem*
Veruca bradavice [bradawicze]
Vergentata, scunficata, sustentata
Vermis črv [czrw]
Vermiculum črvek [czrwek]
70 **(89vb)** *Vermiculatus* barvěný [barwieny]
Vernaculus rytieř [rytierz], sluha [luha],
id est emtici
Verna, communis generis
Vernus, -na, -num, světlý čas [fwietly czas]
75 *Vergo* přeslen [przeſlen]
Vernantibus, resplendentibus
Veretrum kep [kepp]
Versatilis netočitý [netocziti]
80 *Versipellis* přelstník [przelstnik]
Versutus zlý [zly], lestný [lestny]
Versucia přelstění [przelstienie]
Vertebrum kolovratný přeslen [kolowratny przeſlen]
85 *Vertex* vrch [wrch]
Vertibula přípřeha [przípřieha]
Verticibus, nodis et globosis
Verticula kolovrat súkenničí [kolowrat sukenniczi]
90 *Verticulator* špulěř [spulerz]
Vertigo závrat [zawrat]
Vertiginosus závratný [zawratny]
Vertinela zámek [zamek]
Vernex beran [beran]
95 *Verbix idem*
Vesanus biedník [biednik]
Vesania biednost [biednost]
Vespa sršen [srſen]
Wesparium sršňové hnízdo [srſniowe hniezdo]
100 *Vesperus* zvieredlnice [zwierzedlnicze]

- Vespertinus* pozdní [pozdňj]
Westiarius
Vestis rúcho [rucho]
Vestimentum oděv [odíew]
5 *Vesica* měchýř [míechírž]
Vestibulum rúšná komora [rušna komora]
aut bydlo [bídlo]
Vestigium šlépěje [šlepíeje]
Vestigium universi
10 *Vesula* kuře vole [kuršie wole]
Veteratus zastaralý [zařtaraly]
Veternum stará nemoc [řtara nemocz]
(90ra) *Vetula* stará žena [řtara žena], pan
baba [pan baba]
15 *Vetulus* starý muž [řtary muž], kmetek
jako kvíetek [kmetek iako kwíetek]
Vetustus, -ta, -tum, starý [řtary]
Vetulator sešlý muž [řeřly muž],
veteracio idem
20 *Vexacio* práce [pracze], molestacio,
trápenie [trapeńie]
Vexator pracník [praczník], dráč [dracž]
Vexillum, diminutivum a *velum*
Viaticum
25 *Viabundus* báznivý [bazníwy]
Viator pocestný [poczeřtny]
Viaturus idem
Via regia zjevná obecná silnice [zgeřwna
obeczna řylnícež]
30 *Vicarius* miestozastavač
[míeřtozařtawacž], třiedník [tržiedník],
třiedný kněz [tržiedny kniez]
Vicenus dvadcatý [dwadczaty]
Vicis hodina [hodína]
35 *Vicissitudo* otplata [otplata], otvet [otwet],
neustavičnost [neuřtawicžnořř], neřila
[neřila], *recompensacio*
Vicissim zvláštně [zřlařřnie], *mutuo*
Viciosus hřeřšný [hržieřřny]
40 *Vicium* hřeřch [hržiech]
Vicinus sused [řufed]
Vicinium susedstvie [řufedřtwíe]
Vicinitas blíženie [blíženíe]
Vicinula úpolen [řpolen]
45 *Victima* obět [obiet], *oblacio pro victoria*,
*Ezechielis XLI*⁵⁶²
Victor vítěz [řytíez]
Victoria vítězstvie [řytíezřtwíe]
Victoriosus vítězňý [řytíezňny]
50 *Victus* přemohlý [řřzemohly]
- Vicus* ulice [řlícze] aut otevřeně město
[otewřžene míeřto]
Viculus malé míeřtečko [male míeřteczko]
Viduus vdovec [řdowecz]
55 *Vidua*, *privata marito*
Viduitas vdovstvie [řdowřřtwíe]
Vigeta
Vigesies dvadzetikrát [dwadczetikat]
Vigenus
60 *Vicesimus*, *XX idem*
(90rb) *Vigenarius* XX let stár [XX let
řtar]
Vigil hlásňý [hlařny]
Vigilis budič [budíčž]
65 *Vigilancia* budičstvo [budíčžřtwó], bditba
[bdířba]
Vigor moc [mocž]
Vigorosus mocňý [mocňny], silňý [řyľny]
Villula vėska [weřka]
70 *Villicus* vladař [řladarž], sedľský pán
[ředľřky pan]
Villicacio vsi zastavenie [wřř zařtawenie]
Vilis mržký [mržky], zľý [zly]
Vilosus chlupatý [chlupaty]
75 *Villus* chlupy [chlupy] aut barva sůkenná
[barwa řukenna]
Villum mdlé víno [mdlee víno]
Vimen
Vimineus vinné jádro [wíńne yadro]
80 *Vinarium* vinná pivnice [wíńna píwnícež]
Vinitor vinař [wíńarž]
Vindex pomstník [pomřřtník]
Vindicta pomsta [pomřta]
Vindemia vinné bráńie [wíńne braníe]
85 *Vindemiator* vinný zběrač [wíńny
zbíeracž]
Vinolentus vinný opilec [wíńny opilecz]
Violentus násilník [nařyľnik], mocňý
[mocňny]
90 *Violencia* násilé [nařyle], křalt [kwalt]
Vippa voda s chlebem smieřená [woda s
chlebem řmíeřřena]
Vir, *wersus*: *Vir notat etatem*, *sexum*,
sponsum, *probitatem*.
95 *Virago* mužatka [mužatka]
Viratus, -ta, -tum, mužřký [mužřky]
Virata, *cum est substantivum*, mužatka
[mužatka]
Virectum zelené míeřto [zelené míeřto],
100 *Genesis 41*⁵⁶³

⁵⁶² Ez 40, 42.

⁵⁶³ Gn 41,18.

	<i>Viredus</i> zahradník [zahradnik]		<i>Vocacio</i> volanie [wolanie]
	<i>Viridus</i> zelený [zeleny]		<i>Vociferacio</i> křičenie [krziczienie]
	<i>Viridarium</i> trávnik [trawnik]	55	<i>Vociferatus</i> hlasný [hlaŋny]
	<i>Viriditas</i> zelenost [zelenoŝt]		(90vb) <i>Vola</i> hrst [hrŝt], dlan [dlan]
5	<i>Viror idem</i>		<i>Volatile</i> létka [letka]
	<i>Vigilancia</i>		<i>Volanus</i> létanie [letanie]
	<i>Virus, neutrius generis, jed</i> [ged]		<i>Volubilis</i> kořenie [koczenie]
	(90va) <i>Virulentus</i> jedem otrávený [gedem otraweny]	60	<i>Volucer</i> rychlý [rychly]
10	<i>Virga</i>		<i>Voluculus</i>
	<i>Virgula</i> metlička [metliczka], průtek [prutek]		<i>Volumen</i> svazek [fwazek]
	<i>Virgo</i>		<i>Voluntarius</i> volný [volny]
	<i>Virguncula</i> panenka [panenka], <i>wersus:</i>		<i>Voluntarie</i> volně [wolnie]
15	<i>Virgula virga brevis, virguncula quevis.</i>	65	<i>Voluptas</i> rozkoš [rozkoŝ]
	<i>Virgultum</i> průtie [prutie]		<i>Voluptuosus</i> rozkošný [rozkoŝny]
	<i>Virtus</i> ctnost [cztnoŝt]		<i>Volutabrum</i> podšev [podŝew]
	<i>Virtus theoria</i> božská moc [bozŝka mocz]		<i>Volutacio</i> botka [botka]
20	<i>Virtuosus</i> ctnostný [cztnoŝtny]		<i>Vorago</i> obžerný [obžerny]
	<i>Virtuositas</i> ctnost [cztnoŝt]	70	<i>Voracitas</i> obžerstvie [obžerŝtwie]
	<i>Vis</i> moc [mocz]		<i>Vomex</i> radlice [radlicze]
	<i>Vis apprehensiva</i>		<i>Votivus</i> nábožný [nabožny]
	<i>Vis rationalis</i> obraz zrcadlové barvy		<i>Votum</i> slib [ŝlib]
25	[obraz zrcadlowe barwy] neb [neb] zpuosoby [zpuoŝoby]		<i>Uber, adiectivum, plodný</i> [plodny]
	<i>Viscus</i> střevo [ŝtrzewo]	75	<i>Ubertas</i> plod [plod]
	<i>Vispilio</i> padůch [paduch]		<i>Uberimus, Ezechielis</i> 34 ⁵⁶⁴
	<i>Vitalis</i> dobrého přirození [dobrego pržírozenie]		<i>Ubertim</i> třebně [trziebnie]
30	<i>Vitalibus</i> životnému [żiwotnemv]		<i>Uber, substantivum neutrius generis,</i> cecek [czeczek] aut výmě [wymie]
	<i>Vita activa</i> dobrodiečný život [dobrodieczny żiwot]	80	<i>Uddus</i> mokrý [mokry], vodný [wodny], vlhký [wlhky]
	<i>Vita contemplativa</i>		<i>Uditas</i> mokrost [mokroŝt], vlhkost [wlhkoŝt]
35	<i>Witta coccinea</i> červený závoj [czrweny zawoyg] aut pentlík [pentlik], zlatohlavový čepec [zlatohlawowy czepecz]		<i>Ulcus vel meretricis</i>
	<i>Vitale</i> město živné v životě [mieŝto żiwne w żiwotie]	85	<i>Ulcerosus</i> nežitník [nežitnik]
40	<i>Vitellum</i> žluték [żlutek]		<i>Ulcio</i> pomsta [pomŝta]
	<i>Vitis</i> viný kořen [winy korzen]		<i>Uligo</i> zemská mokrost [zemŝka mokroŝt]
	<i>Vitalis, id est vivens, životný</i> [żiwotny]		<i>Uliginosus aer</i> vlhké povětrí [wlhke powietrze]
	<i>Vitulamen</i> vodný strž [wodny ŝtrz] aut	90	<i>Ululatus</i> řvání [rżwanie]
45	východ vodný [wychod wodny]		<i>Uterior</i> předspěšný [przedŝpieŝny]
	<i>Vituperium</i> lání [lanie], hřiech [hrziech]		<i>Ultroneus</i> dobrovolný [dobrowolny]
	<i>Vituperacio</i> hanění [hanienie], lání [lanie]		<i>Ultro</i> vuole [wuole]
	<i>Vinax</i> ostrého rozumu [oŝtreho rozumu]		<i>Ultor</i> pomstník [pomŝtnik]
50	<i>Vinarium</i> rybník [rybnik]	95	<i>Vulgaris</i> obecný lid [obeczny lid]
	<i>Viniundus</i> krásná živá barva [krafna żywa barwa]		<i>Vulnus</i> rána [rana]
			<i>Vultus</i> obličej [obliczeg]
			(91ra) <i>Vultuosus</i> smutný [ŝmutny]
			<i>Vulva</i> vateň [waten], břichodřvi [brzychowdrzwi]
		100	<i>Ulna</i> palička [paliczka]
			<i>Ulnetum</i> paličkovato [paliczkowato]

⁵⁶⁴ Ez 34,14.

- Umbra stien* [ftien]
Umbraculus stinný [ftieny]
Umbrosus idem, tmavý [tmawy]
Umbraculum duom [duom], *Ezechielis*
5 32⁵⁶⁵, significat tentorium.
Umbilicus pupek [pupek]
Umbo pukla [pukla]
Uncia lot [lot]
Uncialis veliké slovo [welike flowo]
10 *Uncus hák* [hak] aut *klika* [klika]
Uncinus idem
Ungentum mast [maſt]
Ungwis nehet [nehet]
Ungula paznehty [paznehty] et *eciam est*
15 *genus tormenti*.
Uniformis rovné způsoby [rowne zpoſoby]
Unanimis jednostajný [gednoſtajny]
Unanimitas jednota [gednota]
Universitas obecnství [obecenſtwie]
20 *Universe vše* [wſſe]
Universalis, tranquillitas omnium
desideriorum
Universale rozené obecnství
 rozličných věcí [rozene obecenſtwie]
25 *rozličnych wiewczy*
Universi perfeccio
Univoce jednohlasně [gednohlaſnie]
Univocum jednojmenování
 [gednogmenowanie]
30 *Unio jednota* [gednota]
Unitas idem
Urbs město [mieſto]
Urbanus krásný [kraſny]
Urbanitas krása [kraſa], *Genesis XLI*⁵⁶⁶
35 *Urceus kbelík* [kbelík]
Urceollus idem
Urna kbel [kbel]
Urina scánky [ſczanky]
Urinale scák [ſczak]
40 *Uspiam nikdž* [nikdiež]
Usque daleko [daleko],
 ali(91rb)quantulum
Usque quaque
Usque huc až dosavad [až doſawad]
45 *Usucapio zlý obyčej* [zly obyczeg]
Usus, fructus, zisk [zyſk]
Usura lichva [lichwa]
Usurarius lichevník [lichewník]
Ustarius ožeh [ožeh]
- 50 *Ustularius kamenný věchet* [kamenny wíchet]
Ustus opálený [opaleny]
Utraque oba [oba]
Uterque idem, každý [každy]
55 *Uter vinný sud* [wínny ſud], *vas, decoxio*
Uterus panenský břich [panenſky bržich]
Uterinus sestřenec [feſtrzenecz]
Uvua vinná jahódka [wínna iahodka]
Uwa řecké víno [ržecke wíno], *vinila*
60 *Xenium klénot* [klenot]
Xenia dary [dary], *xenos*
Xenodachium hostinnice [hoſtínnicze]
Xerapellis staré skrájené sukno [ſtare
 ſkragene ſukno]
65 *Xerson země* [zemie]
Xilobalsam
Christologus pochlebník [pochlebnik]
Christototon Božie matě [božie matie]
Zaba hrob [hrob]
70 *Zaberna rúbená komora* [rubena komora]
Zabultus črt [czrt]
Zabulum
Zagraphon malér [malerž]
Zagrophium zvířecie malování
75 [zwierzętczie malowanie]
Zalatro neužitečný [neužiteczny], *marný*
 [marny]
Zelator milovánek [milowanek]
Zelotes, id est amator, emulator,
80 *inimicator*
Zelotippus cizoložstvo [czizolożſtwo]
Zelotippa zlé domnění mezi mužem a
 ženú [zle domníenie mezy muzem a
 zenu]
85 *Zelus, wersus: Zelus amor. Zelus*
 invi(91va)dia. Zelus ira vocatur.
Zeta, neutrius generis, cuiusdam littere
 nomen, id est z.
Zema pojící hrnek [pogiczny hrnek]
90 *Zerolaphon nadutý jelen* [naduty gelen]
Zyma kvas [kwas]
Zyzynia kúkol [kukol]
Zomentum pavlaka [pawlaka]
Zona šnuora [ſnuora], *pás* [pas], *vlast*
95 [wlaſt]
Zona vlněný pás [wlnieny pas]
Zonolarius pasieř [paſierž]
Zeta, prime declinationis, dicitur
 camera, conclavis, secessus. Et zeta in
100 *alio significato significat caput.*
Zelifluus

⁵⁶⁵ Ez 1,6.

⁵⁶⁶ Srov. Gn 41,4.

2 Ediční poznámka

2.1 Popis rukopisu

Rukopis slovníku Klementinského je uložen pod signaturou XVII F 31 v Národní knihovně v Praze a pochází z poloviny 15. století (na poslední straně je zapsán rok 1455). Papírový rukopis má rozměry cca 21 x 15 cm a není výrazně zdoben. Nadpisy na f. 1vb–3rb a iniciály v celém textu slovníku jsou provedeny červeně. Písmo je červeně stínováno. Text slovníku je zapsán jednou rukou, velmi dobře čitelnou bastardou. Některá rozmazaná a hůře čitelná písmena písař nadepsal znovu správným písmenem. Některé písařské chyby byly opravovány mladší rukou, např. k chybně zapsanému latinskému výrazu *ver* bylo mladší rukou připsáno *mis* (*vermis* črv 89va). Mladší rukou je napsán i dolní marginální přípisek na foliu 1r: *Hic liber est Conventus S. Wenceslaj Fr[atrum] Eremit[arum] Discal[ceatorum] Neo-Pragae*. Stránky byly před zápisem pečlivě připraveny, rozděleny do dvou sloupců a nařádkovány. Za oběma alfabetaři se nacházejí prázdná folia (26v, 92r–92v). V rukopise byly v moderní době označeny strany (každá desátá, výjimečně i strany 27, 33, 58 a 91).

Informace o rukopisu a jeho obsahu lze nalézt v těchto pracích:

- Dobrovský, J. (1951): *Dějiny české řeči a literatury*. Praha : Československý spisovatel, s. 378.
- Flajšhans, V. (1926): *Klaret a jeho družina I. Slovníky veršované*. Praha : Česká akademie věd a umění, s. XIX a 6.
- Jungmann, J. (1849): *Historie dějin české literatury*. Praha : České museum : Kněhkupectví F. Řivnáče, s. 60.
- Jílek, F. (1951): Klaretovo české názvosloví mluvnické. *Věstník Královské české společnosti nauk. Třída filosoficko-historicko-filologická*. č. IV, 1950, Praha : Královská česká společnost nauk, s. 5.
- Staročeský slovník. Úvodní stati, soupis pramenů a zkratek*. Praha : Academia, 1968, s. 107.
- Truhlář, J. (1906): *Katalog českých rukopisů c k. veřejné a universitní knihovny pražské*. Praha : ČAVSU, s. 103.

Slovník nebyl dosud v celku vydán. Pouze první část slovníku Klementinského, výtah z Klaretova Vokabuláře gramatického na foliích 1r–3r, je vydán ve formě variant v textu pod čarou k základnímu textu Klaretova Vokabuláře gramatického (Flajšhans 1926, s. 8–30).

2.2 Transkripční zásady

Při transliteraci českých výrazů zachováváme specifické grafické rysy písaře, především značení diakritických znamének. Např. grafém *í* (*i* s vlasovou čárkou) přepisujeme ve všech pozicích, kde jej písař užil, přestože většinou neoznačuje hlásku *í*. Znaménko, které se vyskytuje často nad grafémem *z* (samostatným, či jako součást spřežky), přepisujeme

jednotně jako tečku, ačkoli v některých pozicích by mohlo být interpretováno jako háček. Tatáž zásada platí i pro grafém *r* a *c*. V digrafech toto diakritické znaménko umisťujeme na grafém, kterému je blíže. Hranici slov upravujeme podle dnešního pravopisného úzu, zvláště kompozita, která jsou v rukopisu často dělena na části (např. *dluho wíeczny*), přepisujeme dohromady. Zkratky rozepisujeme podle úzu StčS v kurzívě (*proklati*), na neobvyklé zkratky upozorňujeme v textově-kritických poznámkách. Transliterované české výrazy jsou v edici psány v hranatých závorkách [].

Text rukopisu je psán kombinací mladšího spřežkového a diakritického pravopisu.

V následující tabulce uvádíme přehled fonémů a jim odpovídajících grafémů:

foném	grafém	příklad	foném	grafém	příklad
/a/	a	hlas	/n/	n, nn	nožíerz, wínnítí
/á/	a	plařt	/ň/	n, ñ, ní	kuon, řaň, řřñíowe
/b/	b	potrzebnořt	/o/	o	lyko
/c/	cz, cž, tcz	neřkrotczeny, cżepícze, wřmrzczenie	/ó/	o	wole
/č/	cz, cž, cži,	newdřecznořt, cżepícze, weczierzieti	/ou/	au	pauto
/d/	d	dřwoky	/p/	p, pp	rzepík, řřipp
/dʹ/	đ, di	hlemyzđ, mladiatko	/r/	r, ř	radcze, zdřżeti
/e/	e, a(j)	jezdec, raycz	/ř/	rz, rž, řz, rzi, rží, rżs	nerzadny, rżadny, přřziema, dobrze, trżiętina, peprżs
/é/	e, ee	řřpeherż, weřelee	/s/	řř, ř, řs, s, z	twrdowlařřy, teřanie, mařs, cżas, Slowozad
/ě/	ie, ie, ye	zufati, řřaffarż	/ř/	ř, s, řs, řř, ř, řř	kořiny, řmrtonos, řuřs, obeřřly, řřkawka, wřřřak
/g/	g	grořs	/t/	t, th tt	řmutek, rtuth, obiętt
/h/	h	żharż	/ř/	ří, tt	pířřřřalka, bytt
/ch/	ch	chmel	/u/	u, v	řtruna, wřřawenie
/i/	i, í, j, y	kadidlo, palícż, drżwj, czyhla	/ú/	u, v	prutek, vkropp
/í/	i, íj, y	komornik, leníj, kleczíczy	/v/	u, w	dřuoke, wino
/j/	i, í, g, gi, gí, y, íg, yg	oleiowe, řakoż, kyg, olegiowy, pígřawicze, tayna, liřřięg, liřřeyg	/y/	y, i, í	dny, obiczeg, yazíku
/k/	k, x, kk	kozlíx, okkrn	/ý/	y, ij, ý, ý, i, í	pyrzenie, řřkaredij, přřínízený, ořřřý, dichanie, hrbowatí
/l/	l, ll	klín, hollomek	/z/	z, ż, zz	zahnatí, żířřřny, ryzżię
/m/	m, mm	muż, fedmmořt	/ž/	z, ż, ži	wrazedlnik, żłaza, kożiowy

Češtinu transkribujeme podle obecně přijímaných zásad přepisu staré češtiny do novočeského pravopisu, viz Daňhelka (1985); *Staročeský slovník. Úvodní stati, soupis pramenů a zkratek*. (1968) a Havránek, B. – Hrabák, J. – Daňhelka, J. (1964), s. 31–41. Doplnujeme interpunkci podle současných pravidel a podle rukopisu píšeme první slovo v heslovém odstavci s velkým písmenem. Dále například emendujeme chybnou jotaci (*zeme* > *země*) a nenáležitě *ie* vzniklé zvrtnou analogií na místě původního *í* (*čmiera* > *čmýra*). Zachováváme kolísání rukopisu, co se týče ztráty jotace v dlouhých slabikách (*řieci* – *řeci*). Transkribované české výrazy jsou v edici psány standardním písmem.

Latinské výrazy jsou přepisovány v souladu s praxí uplatňovanou při vydávání středověkých latinských literárních památek podle *Pravidel pro transkripci latinských literárních rukopisných textů* B. Ryby (nepublikováno). V transkripci emendujeme písarské chyby, zároveň však respektujeme rozkolísanost středověkého latinského pravopisu. České grafémy *cz*, *f*, *ij*, které pronikly do latinského textu, transkribujeme jako *c*, *s*, *i* apod. Zkratky rozepisujeme podle převládající formy. Římské a arabské číslice přepisujeme podle jejich formy v rukopisu. Velké písmeno píšeme na začátku vlastních jmen, v označeních křesťanského Boha a další konkrétní osoby, např. *Ytalie*, *Deus*, *Grecista*. Ojedinělý německý výraz je zachycen v podobě, v níž se vyskytuje v textu. Všechny cizojazyčné výrazy jsou v edici tištěny v kurzívě.

V kulatých závorkách () vyznačujeme stranu (r, v) a sloupec (a, b) rukopisu. Špičaté závorky <> jsou v edici užity pro text doplněný. U sloves doplňujeme částici *se*, kterou písař většinou nezapisuje, a výjimečně jednotlivá slova, která byla při opisu opomenuta. V několika případech je doplněn konec slova, který byl poškozen seříznutím listů. Špičatých závorek nepoužíváme, jedná-li se o nepochybnou písarskou chybu, kdy písař vynechal jednotlivé písmeno či část slova a kdy lze tento omyl opravit. Editorske opravy a doplňky jsou zachyceny v textově-kritických poznámkách.

2.3 Struktura edice

2.3.1 Poznámky pod čarou

Poznámky pod čarou obsahují odkazy na biblická místa a na díla antických a středověkých autorů, na které se ve slovníku odkazuje. Lokace biblického místa je určena podle Vugaty (*Biblia Sacra juxta Vulgatam Clementinam*). Některé odkazy na biblický text však nebyly identifikovány a i některé odkazy na středověké prameny nejsou uvedeny pro nedostupnost děl, popřípadě nejednoznačnou určitelnost.

2.3.2 Textově-kritické poznámky

Tyto poznámky popisují případy, v nichž jsme text upravovali či doplňovali, a případy, kdy písař sám opravoval výrazy a kdy kvůli nedostatku místa slovo či část slova zapsal mimo řádek. Upozornění na doplnění částice *se* u reflexivních sloves v textově-kritických poznámkách vynecháváme. V poznámkách se odkazuje na stranu a řádek edice, následuje znění edice a za grafickou značkou] je uvedena transliterovaná podoba rukopisu či komentář psaný kurzívou.

77,7: pólhlasna] pohlaſſna – 77,26: *za slovem* Apellativa škrtnuto Pron – 77,43: Prenomen] Pronomen – 77,54: bezpádna] bezpadna *kvůli špatné čitelnosti* 5. *písmene stejnou rukou nadepsáno* a – 77,58: Diptota] Aptota – 77,58: dvojpad] dwuy – 77,71: přísluſenie] prziſluzenie – 77,82: příslužnost] prziſluſnoſt – 78,4: Contrarium] Cortrarium – 78,6: Transicio] Trasicio – 78,17: druhohlas] dluhohlas – 78,19: čestidielna] ceſtídielna – 78,50: Entimema] Entimenia – 78,57: vodohlaſna] *původně* wodohlaſſa, *přepsáno* na wodohlaſna – 78,85: bezokút] bozokut – 78,91: okrota] okota – 78,92: Periferia] Perniferia – 78,94: Cenit] Conit – 78,95: Nadir] Radir – 78,98: sběrohvězd] ſbėrohwiėzd – 79,2: rozdělſna] rozdielana – 79,3: volánka] wolawka – 79,14: Mercurius] Mercirius *mladší rukou nad i nadepsáno* u – 79,28: Gons] Gons *kvůli špatné čitelnosti* 2. *písmene stejnou rukou nadepsáno* o – 79,33: nadpřirozená] naprziwziena – 79,54: Matematica] Matetica – 79,56: črnokniha] *původně* czrnokniham, škrtnuto m – 79,69: Euterpe] Euturpe – 79,70: Melpomene] Molpomonie – 79,74: *před slovem* Ethica škrtnuto El – 79,75: mravorekna] *původně* mrawnorzekna, škrtnuto n – 79,76: Politica] Pollica – 79,99: Bezdravona] zezdrawona – 80,5: tajeděla] tagediela *mladší rukou nadepsáno i nad prvním e* – 80,6: Legispericia] Legispicia – 80,19: Collaterales] Collateriales – 80,30: Hoccine] Hiccine – 80,42: odtavad] *poslední písmeno d je kvůli seříznutí folia špatně čitelné* – 80,45: Ceu] Cei – 80,67: *za slovem* Deintus škrtnuto d – 80,72: zdavatedlná] zdwatedna – 80,72–73: Et, que] Eque – 81,26: veřeje] powrzie gemv *emendujeme podle Jílka 1951, s. 48* – 82,9: inpeccando] *poslední písmeno stejnou rukou přepsáno* na do – 82,11: interrumpentis] *uprostřed slova stejnou rukou škrtnuto* terre – 82,21: *za slovem est stejnou rukou škrtnuto* circu – 82,26: intelletget] intelliget – 83,6: coste] costo – 83,55: *za slovem scilicet stejnou rukou škrtnuto* fi – 83,58: *za slovem palore stejnou rukou škrtnuto* euis – 84,25: Arundinis] Armidinis – 84,44: tales] *původně* talis, *stejnou rukou nadepsáno* e – 84,45: arbores] *původně* arboris, *nadepsáno* e – 84,56: Testimonium] Testatum – 84,10: *za slovem cogitaciones stejnou rukou škrtnuto* malas – 85,30: *za slovem fragilem stejnou rukou škrtnuto* nram – 85,33: Urentem] Urenten – 87,2: nemo] *původně* memo, *stejnou rukou přepsáno* na nemo – 87,27: manibus] manicis – 87,67: země] zeme – 88,6: Abnuere] Abumere – 88,7: požívat<i>] *chybí konec slova kvůli seříznutí folia* – 88,11: *za slovem* Abrepere *stejnou rukou škrtnuto* želetí – 88,33: separavit] seperavit – 88,34: přivítati] prziwítatí: *tí připsáno o řádek výš* – 89,3: přivolati] prziwolatí: *wolatí napsáno o řádek* – 89,13: znamenati] *ve slově stejnou rukou přeškrtnuto* ta – 89,16: poddáviti] poddawati – 89,28: Affurcare] Affunerare – 89,58: pohrávaje] *poslední písmeno stejnou rukou nadepsáno* e – 89,82: snuzovati] ſnuezowatí – 89,87: předpočínati] przipoczínatí – 89,95: animadvertis] animadvetis – 90,2: *za slovem affigere stejnou rukou škrtnuto* aut – 90,30: poručníkem býti] poruczníkem bití: *kem bití napsáno o řádek* – 90,36: Arefacere] *před řádkem stejnou rukou připsáno* e – 90,38: properat] properet – 90,39: quicumque] quicumque – 90,40: mens] mons – 90,40: ardet] rdet – 90,42: *za slovem urit připsáno* et – 90,51: dospěle] *původně* doſpile, *stejnou rukou nadepsáno* e – 90,72: ostřiti] wſtrziti – 90,82: *před slovem* Aspectare škrtnuto aspicere idem – 90,83: Asilire] *druhé i je stejnou rukou přepsáno z jiné samohlásky* – 90,100: znečistiti] zuoczíſtití – 91,29: miserorum] miserum – 91,29: balneor] blne *chybí konec slova kvůli seříznutí folia, na dalším řádku přeškrtnuto* ere – 91,61: *za slovem cervisia škrtnuto* blictat – 91,80: Clavare] Clamare – 92,7: přejíestí] przegęſtí – 92,21: *před slovem* Cathaplasma škrtnuto Cathasim – 92,25: Cavillari] Calvillari – 92,76: Circumferre] Circumfere – 92,88: Circumtueri] Circuitueri – 93,7: Cohortari] Coartari – 93,14: *za slovem* Collaphisari škrtnuto zaſſih – 93,51: Commonere] Commovere – 93,52: Commonefacere] Commovefacere – 94,7: *za slovem* Concutere škrtnuto 1° – 94,17: Condire] Condere – 94,46: Confovere] Cofovere – 94,51: Confidere] *původně* Confodere, *stejnou rukou*

nadepsáno i – **94,70**: Coniectuare] Connecturare – **94,70**: vyprávěti] wyprawí – **94,72**: poslouchati] poľlucha – **95,83**: Charaxare] Coraxare – **95,94**: nevzácně] newzaczne – **95,98**: blýskati] zapsáno zkratkou byl^{ti} – **96,8**: uzdraviti] vzdrawí – **96,10**: obrániti] původně obrawiti, škrtnuto wi a stejnou rukou nadepsáno ni – **96,51**: Decoquere] původně Dequoquere, stejnou rukou nadepsáno co – **96,91**: ponížiti] poniži – **96,100**: zievati] zgewati – **97,16**: Delitescere] Delifescere – **97,24**: rozkázati] původně rozkati, škrtnuto ti a stejnou rukou dopsáno zatí – **97,50**: sčesati] sczefat – **97,88**: blázniti] bazniti – **97,95**: za slovem desolari škrtnuto re – **97,98**: za slovem Desudare škrtnuto vl – **98,3**: zbierati] napsáno zkratkou zbí^{ti} – **98,13**: Determinare] Deteriare – **98,24**: Devendicare] Demendicare – **98,25**: skotiti] lkrotí – **98,50**: poklůznúti] pokliczní – **98,54**: sůžiti] fulliti – **98,70**: zlámati] napsáno zkratkou zla^{ti} – **98,71**: Disceptare] původně Discepare, stejnou rukou nadepsáno t – **99,2**: propadnutí<i>] písmeno i špatně čitelné kvůli seřáznutí folia – **99,18**: disrumpamus] disrumpaus – **99,70**: zapoviedati] zapowieda – **99,93**: Effulcire] Effulare – **100,3**: Egrotare] Eglotare – **100,7**: za slovem Elabi škrtnuto wyd – **100,20**: Elucubrare] Elucubare – **100,23**: pohrávati] pohrawati: ti napsáno o řádek výš – **100,27**: Emancipare] Emancuare – **100,34**: Emeruere] Emerure – **100,36**: <Emicere>] doplněno podle SlovOstřS emicere okrařniti – **100,56**: Enare] původně Enare, stejnou rukou nadepsáno nare a na horním okraji připsáno Enare – **100,64**: před slovem Enervare škrtnuto Ec – **101,10**: za slovem Evinculare škrtnuto zl – **101,10**: vyvaditi] wywaditi: tí napsáno o řádek výš – **101,15**: vyskočiti] wykocziti: tí napsáno o řádek výš – **101,28**: žádati] zapadati – **101,34**: szúti] původně svzutí, škrtnuto v – **101,43**: Sulcat] původně Sultat, nadepsáno c – **101,47**: za slovem Excubare škrtnuto držeti – **101,51**: Excurre] Excutare – **101,58**: Exerere] Exere – **102,4**: treskati] trefkati – **102,30**: za slovem Extabescere škrtnuto řř – **102,53**: Fabrefacere] Fafrefacere – **102,92**: Februare] Fefruare – **102,96**: Flectipendere] Flectipedere – **103,8**: vřieti] wřieti – **103,23**: bósti] původně buoftí, škrtnuto u – **103,43**: Fulcrare] Fultrare – **103,76**: Frustare] Frustrare – **103,94**: řacovati] řakowati – **103,99**: Gemiscere] původně Gmiscere, stejnou rukou nadepsáno e – **104,4**: za slovem generat připsáno navíc generat – **104,8**: bdieti] sřieti – **104,9**: Gregorare idem] pod přeřkrtným Gregorare je o řádek níř napsáno Gregorare idem – **104,15**: Glicare] Glcare – **104,16**: před slovem Gringire škrtnuto Gin – **104,42**: Heluere] Helnere – **104,46**: zievati] zgewiti – **104,51**: zievati] zgewati – **104,52**: před slovem Honorare škrtnuto oho – **104,62**: za slovem Humere škrtnuto ocz – **104,88**: za slovem welmi škrtnuto řwietiti – **104,88**: sv<ietiti>] chybí konec slova kvůli seřáznutí folia – **104,92**: ve volném řádku škrtnuto Imitas – **104,102**: vehnati] původně wyhnati, stejnou rukou nadepsáno e – **104,103**: wtisknutí] wřtkutí – **105,50**: zameknúti] zameknu – **105,85**: za slovem ruřiti škrtnuto Inřigere wteknutí – **105,94**: za slovem Infirmare škrtnuto mdleti – **106,48**: Insitare] Insiccare – **106,83**: za slovem Intercidere škrtnuto přřeze – **106,90**: Interpellare] Interpellare kvůli špatně čitelnosti 6. písmene nadepsáno e – **107,1**: Interrimere] Interrime – **107,13**: ostarati] oftarati: rati napsáno o řádek výš – **107,42**: bydleti] původně bydliti, stejnou rukou nadepsáno e – **107,56**: ssáti] řtati – **107,70**: před slovem Lamentare škrtnuto k – **107,76**: Lascivire] Lastinire – **107,95**: lentescere] Letescere – **108,57**: dčiti] dcřiti – **109,44**: podávati] podawati – **109,51**: Monere] Movere – **109,74**: řeptati] původně řřepta, stejnou rukou nadepsáno ti – **109,80**: Mutuor] původně Mutor, stejnou rukou nadepsáno u – **109,101**: za slovem Naxare škrtnuto praczowati – **110,40**: zatvřditi] zatwřditi: tí napsáno o řádek výš – **110,49**: za slovem zawrczy škrtnuto wc – **110,77**: za slovem porozenu škrtnuto t – **110,81**: rigidum] první grafém je vymazán – **110,84**: Obsecrare] původně Obsetrare, stejnou rukou nadepsáno c – **111,4**: otvyknúti] otwřnutí – **111,16**: Obstupescere] původně Obstupestere, stejnou rukou nadepsáno c – **111,39**: před slovem Obviare škrtnuto Obiare – **112,6**: zievati] zgewiti – **112,36**: aut] a – **112,67**: lekati] lokati – **112,73**: Peredere] Perdere – **112,86**: Perhorrere] Perhorire – **112,90**: za slovem včřiti škrtnuto včřiniti – **113,45**: Precarpere] Precare – **113,46**: přebierati] přebierati: rati napsáno o řádek níř – **113,49**: za slovem Precedere škrtnuto pre – **113,74**: Prefigurare] Prefugurare – **113,93**: za slovem Prendere škrtnuto prendere – **114,3**: Preripere] Preripere – **114,19**: předřiti] původně přředřęiti, škrtnuto ře – **114,50**: Poplicare] Pobplicare – **114,50**: kleknúti] leknutí – **114,80**: příklad dāti] přřikladati – **114,99**: Proffiscisci] Proffiscisci zapsáno až za putowati – **115,2**: brániti] braniti: niti je napsáno o řádek výš – **115,28**: táhnúti] tahnúti: nuti napsáno o řádek výš – **115,69**: bósti] původně buoftí, škrtnuto u – **115,70**: před slovem Pungitare škrtnuto Pungitare cřařto buoftí – **116,1**: Rebellare] Rabellare – **116,18**: před slovem Roboare škrtnuto Robora – **116,41**: Recurrere] Rurrere – **116,43**: před slovem Recusare škrtnuto Ruř – **116,67**: Reffercire] Reffertire – **116,90**: před slovem Relucere škrtnuto Ru – **116,92**: za slovem Reluctari škrtnuto opiet – **117,27**: za slovem Retropedere škrtnuto iacens – **117,67**: za slovem aut škrtnuto d – **117,71**: za slovem Restringere škrtnuto zhyř – **117,82**: otplatiti] otplatiti: titi napsáno o řádek výš –

234

Bellacitus – 132,97: šepľavý] ťľplawy – 132,100: slovo] ťlowa – 133,8: Bigetitga] *původně* Bigetiga, *před řádkem stejnou rukou připsáno t* – 133,11: *před slovem* Bibliopala škrtnuto Bli – 133,16: aut] a – 133,20: mactantur] tur *nadepsáno nad řádkem* – 133,43: spustek] ťputťtek – 133,46: bile] libi – 133,60: bláto] blato: to *napsáno o řádek výš* – 133,63: štěpný] ťtěpný – 133,66: Birex] Breex – 133,88: *za slovem* pedis škrtnuto procne – 133,98: jedovatá] gedowata: wata *napsáno o dva řádky výš* – 133,103: boum] bouum – 134,4: skládanie] ťkladanie *napsáno o řádek výš* – 134,13: Bucigarrus] *původně* Bucigarus, *nadepsáno r* – 134,17: Bulla] Bullam – 134,36: vendunt] dunt *nadepsáno nad řádkem* – 134,50: fervoris] fervris – 134,64: frusta] frustra – 134,73: *před slovem* Calamitas škrtnuto Cama – 134,79: mieška] mťška – 134,92: oboli] obuli – 135,15: *za slovem* Calidior škrtnuto drahy kamen – 135,15: ira] ira *napsáno o dva řádky výš* – 135,19: angustum] angustum *připsáno o dva řádky níže* – 135,28: železo] želozo – 135,28: prodává] prodawa: dawa *napsáno o řádek výš* – 135,69: *před slovem* Camipetus škrtnuto Capit – 135,73: Campestria] *původně* Campestra, *nadepsáno i* – 135,80: pz] výraz *nedopsán, snad* palice – 135,84: Camena] Camea – 135,99: nebi] nebi: bi *napsáno o řádek výš* – 136,5: Canerus] Carnerus – 136,16: konev] konew: new *napsáno o řádek výš* – 136,18: konev] konew: new *napsáno o řádek níže* – 136,33: písťotiny] pyťkowíny – 136,39: dominande] dominade – 136,50: lentes] *původně* lentus, *nadepsáno e* – 136,51: *před slovem* Cappcio škrtnuto Capcio – 136,63: bobkovanie] lolkowanie – 136,69: Capisteriator] Capistriator – 136,79: ptačný] praczny – 136,80: aut] an – 136,81: aggregaturum] turum *napsáno o řádek výš* – 136,83: -ssis] significat – 136,84: -idis] idem – 136,92: zplazenie] plaffenie – 137,11: *za slovem* quoniam škrtnuto iacet – 137,27: konev] konew: new *napsáno o řádek výš* – 137,47: *za slovem* hostium škrtnuto ubi – 137,48: stěžeje] ťržege – 137,84: stravná] trawna – 138,31: uručenie] vručenje: čzenie *napsáno o řádek výš* – 138,38: regio] gio *napsáno o řádek níže* – 138,46: ducere] ducere *napsáno o řádek výš* – 138,51: rycie] rytie – 138,56: lodný] ladny – 138,93: oblúka] oblaka – 139,9: dea] *původně* dia, *nadepsáno e* – 139,13: *za slovem* Cervicosus škrtnuto ť – 139,19: tresťtanie] trerkanie – 139,21: capitum] tum *napsáno o dva řádky výš* – 139,29: vespolek lidu] wespolek lídu: lek lídu *napsáno o řádek výš* – 139,63: klika] klika *napsáno o řádek výš* – 139,68: *za slovem* granum škrtnuto milí – 139,72: diežka] tiežka – 139,84: sračka] fraczka *napsáno o dva řádky výš* – 140,25: štítný] *původně* ťťtiny, *stejnou rukou nadepsáno t* – 140,40: Coevus] Coenus *mladší rukou nadepsáno v* – 140,42: talos] los *napsáno o řádek výš* – 140,49: geniti] geniti *napsáno o řádek výš* – 140,86: vilium] vilium *napsáno o řádek níže* – 140,94: *za slovem* Comentarium škrtnuto b – 141,18: remissum] sum *napsáno o dva řádky výše* – 141,23: frangunt] frangunt *napsáno o řádek níže* – 141,25: *před slovem* Conisma škrtnuto Conisnia – 141,25: depicta] ta *napsáno o řádek níže* – 141,34: užaslý] rzaťly – 141,56: permiscet] miscet *napsáno o řádek výš* – 141,57: krápě] kapie – 141,62: dobytek] dobytek: tek *napsáno o řádek výš* – 141,84: conveniunt] niunt *napsáno o řádek výš* – 142,14: *za slovem* est škrtnuto ch – 142,20: tempeste] *původně* tempestate, škrtnuto state – 142,20: silencium] silencium *napsáno o řádek níže* – 142,32: přiměšťtění] *původně* přžímieťťtění, *opraveno* – 142,39: dictus] dictus *napsáno o řádek níže* – 142,52: zběrna] zbierna: na *napsáno o řádek výš* – 142,56: zemění] zemením – 142,91: spojenie] ťpogenie: genie *napsáno o řádek výš* – 143,62: rozpušťtění] rozpuťťtění: ťťtění *napsáno o řádek níže* – 143,68: *za slovem* Cuniculus škrtnuto o – 143,68: occulta] *původně* oculta, *stejnou rukou nadepsáno c* – 143,76: Calpatus] *původně* Capatus, *stejnou rukou nadepsáno l* – 143,78: spire] spine – 143,81: Crumena] Crumeris – 143,93: kolébky] kolebky: ky *napsáno o řádek výš* – 144,29: Daffmon] *původně* Daffomon, škrtnuto o – 144,56: *za slovem* žaltarž škrtnuto nějaké písmeno – 144,57: strunách] ťtrvnach: nach *napsáno o řádek níže* – 144,62: Decempeda] Decempede – 144,74: pulcer] pulcer *napsáno o dva řádky výš* – 144,77: Decans] Decuns – 145,1: zhrzen] zhrzien – 145,83: *za slovem* Detractor škrtnuto vl – 145,85: Denuo] *původně* Donuo, *nadepsáno e* – 145,98: *za slovem* Devotacio škrtnuto naboženťe – 145,98: tresťtanie] trerkanie – 146,20: zpievanie] zpiewanie *kvůli špatné čitelnosti 4. písmene nadepsáno e* – 146,30: Dialogus] Dialogus *kvůli špatné čitelnosti 5. písmene napsáno o* – 146,46: disputare] dusputare – 146,58: skladač] ťladacz – 146,70: *před slovem* Diluculum škrtnuto Dilui – 146,73: potopa] potota – 146,88: Diplonia] Dioplenia – 146,93: těžkost] tiezkost *napsáno o dva řádky výš* – 147,2: Discoforus] Discofotus – 147,30: svárný] ťwary – 147,50: heresiarcha] cha *napsáno o řádek výš* – 147,83: dabantur] bantur *napsáno o dva řádky výš* – 147,88: oblata] oblata *napsáno o řádek výš* – 147,98: loď] lodie: díe *připsáno o dva řádky níže* – 148,16: dorcas] cas *napsáno o řádek výš* – 148,17: *před slovem* Dorcas škrtnuto Da – 148,74: elegit] *původně* eligit, *nadepsáno e* – 148,88–89: dicta est] dicta est *napsáno o řádek níže* – 149,3: učinění] včžínění *špatně čitelné* – 149,16: Effemeris] Effremenis – 149,70: nemoc] nemocz: mocz *napsáno o řádek níže* – 150,11: pacientes] cientes *napsáno o řádek výš* – 150,31: Ennon] Emion – 150,52: tajně] tayne

napsáno o řádek výš – 150,61: za slovem lniena škrtnuto luknie – 150,73: sýřen] bíržen – 150,76: Thobie VIII°] Thobie VIII° napsáno o řádek níž – 150,82: scriptus] scriptus připsáno o dva řádky výš – 150,85: vel krb] vel krb napsáno o řádek níž – 150,91: genere] genere napsáno o řádek výš – 151,17: noccium] noccium napsáno o řádek výš – 151,25: Ferramentum] Erramentum – 151,91: aut] a – 151,94: Eugenita] původně Eugenitus, stejnou rukou nadepsáno a – 152,5: bonus] původně bona, přepsáno na us – 152,54: neřádný] nerzadny: rzadny napsáno o řádek výš – 152,57: za slovem bdietby škrtnuto Ex – 152,69: roj] ruoj – 152,75: periculosum] losum napsáno o dva řádky výš – 153,6: emineus] původně eminus, opraveno, neus připsáno o dva řádky výš – 153,16: za slovem Exotica škrtnuto czic – 153,34: zčestie] czeststie – 153,68: před slovem Fabrateria škrtnuto Fabritai – 153,84: básnař] bofnarž – 153,98: Facilitas] Falitas – 154,8: misera] mysseta – 154,59: před slovem Familiaritas škrtnuto Fal – 154,87: vikvové] wietwowe – 154,92: dictus] dictus napsáno o řádek výš – 154,95: Farmacapla] Farma kupla aut – 154,97: Saraballum] Faraballum před slovem Faraballum škrtnuto Farallum – 154,97: kuože] kuoze napsáno o řádek níž – 155,8: continentur] continentur napsáno o řádek níž – 155,29: přestěžení] przesteżenie – 155,39: slušné] flušne napsáno o řádek výš – 155,51: Favonius] Fanomius – 155,80: Felethi] Felechy – 155,103: v hlavě] w hlawie napsáno o řádek výš – 156,37: Fescenina] Festenina – 156,72: za slovem fikowe škrtnuto drzewo – 156,84: pluraliter] prulaliter – 157,10: lakomec] mladší rukou nadepsáno y – 157,19: náramky] původně naranky, stejnou rukou nadepsáno m – 157,36: měšec] mieślic – 157,42–43: Exodi 2°] Exodi 2° napsáno o řádek níž – 158,6: znamenie] znameníe: meníe napsáno o řádek výš – 158,10: nezčestí] nezczestí: czestí napsáno o řádek níž – 158,27: ve volném řádku škrtnuto Forniter artus – 158,67: ohradte] ohrdte – 158,68: otýkajte] otykayte: te napsáno o řádek výš – 158,99: lezce] wieszcz – 159,3: dno] duo – 159,5: za slovem ea škrtnuto lip – 159,51: mortuorum] moruorum – 159,64: Gallactides] Gallacite – 159,64: lapis] caput – 159,99: pika] pycha – 160,6: cutis] cutis zapsáno o dva řádky níž – 160,76: poroditedlnice] puoroditedlnicze – 160,98: depellendum] pellendum napsáno o řádek výš – 161,14: plectens] plectens napsáno o dva řádky výš – 161,57: dásně] dafny – 161,61: křída] karžida – 161,66: za slovem in škrtnuto corpore – 161,71: za slovem gírcha škrtnuto kuože – 161,79: Giravitas] Giranytas – 161,79: přestávání] przeltanny – 161,86: Gomor] Gmor – 161,91: nevěsta] newiefta: fta napsáno o řádek výš – 162,2: navis] navis připsáno o tři řádky níž – 162,8: klí] tly – 162,12: klej] kleg napsáno o řádek výš – 162,19: žízala] żizala: la napsáno o řádek výš – 162,27: intervenientibus] entibus napsáno o řádek výš – 162,61: Hebenus] Habenus – 162,65: Tracie] tercie – 162,65: gelide] gelidi – 162,77: aurige] ge napsáno o řádek výš – 162,79: Helluacio] Hellio – 162,79: nesyté] nofite – 162,79: jedenie] původně gedenie, stejnou rukou nadepsáno i – 162,80: vorator] rator napsáno o řádek výš – 162,99: zievanie] zgiewanie – 163,9: zimní] nad písmenem i mladší rukou nadepsáno e – 163,11: vinum] num napsáno o řádek níž – 163,22: pieseň] původně pifen, nadepsáno e – 163,27: vodnotelný] wodnotelny: telny připsáno o tři řádky níž – 163,30: za slovem trzewna škrtnuto dna – 163,40: Hirtus] původně Hirtu, stejnou rukou nadepsáno s – 163,47: dicti] dicti napsáno o řádek výš – 164,22: vrata] wrata kvůli špatné čitelnosti 2. písmene nadepsáno r – 164,26: Ilex] Ibis – 164,53: sine litteris] sine litteris napsáno o řádek výš – 164,61: celum] lum napsáno o řádek výš – 164,65: modloslužebnost] modlołużebnośt: łt napsáno o řádek níž – 164,77: origo] origo napsáno o řádek níž – 165,20: Ilia] původně Illia, škrtnuto l – 165,21: Ilos] původně Illios, škrtnuto l – 165,34: chvalné] chwale – 165,45: přieval] zapsáno zkratkou pzie¹ – 165,54: nepamětlivý] nepamietliwy: liwy napsáno o řádek výš – 165,58: nemocný] původně memoczny, opraveno – 165,62: levis] vis napsáno o řádek výš – 165,65: ascia] astra – 165,66: ná<sadišti>] naa doplněno podle latiny – 165,68: nevzchodný] nerozchodny – 165,69: nepřístupný] nepřizłupny: ny napsáno o řádek výš – 165,70: před slovem Incantator škrtnuto Incator – 166,13: košile] połłyle – 166,47: neradný] původně nedradny, škrtnuto d – 166,71: Incunabula] Incanubula – 166,88: před slovem Indefessus škrtnuto Indessu – 166,99: Indictus] Indictu – 166,101: Indigesta] původně Ingdigesta, škrtnuto g – 167,18: zeměnin] zemenín – 167,87: annum] annum napsáno o řádek výš – 168,27: Infrunitus] mladší rukou nad u nadepsáno u – 168,41: Ingenius] Ingemius – 168,47: Ingurgitacio] Ingurgitacio kvůli špatné čitelnosti 3. písmene před řádkem připsáno g – 168,76: nezaschlý] nezałchy – 168,81: nesmiera] původně nesmiernośt, nadepsáno a – 168,85: nezaslúžený] původně nezałuzny, nadepsáno e – 169,20: za slovem Inpassibilis škrtnuta zkratka id est – 169,21: non potest] non potest napsáno o řádek níž – 169,33: scabies] scabies napsáno o řádek níž – 169,37: vynaloženo] wynalożeno – 169,40: zisk] zył – 169,71: poskoku] połkoku: ku napsáno o řádek výš – 170,20: očný] oczn – 170,26: resisti] resisti napsáno o řádek níž – 170,66: napomenutie] napomenutíe: nutíe napsáno o řádek výš – 170,79: šlechtění] mlechteníe – 171,6: intercipit] intercipit napsáno o řádek výš – 171,34: medietas] medietas

napsáno o řádek výš – **171,77:** Internunccius] Intnunccius – **171,84:** svědek] fwiedek: dek *napsáno o řádek výš* – **171,86:** vallorum] lorum *napsáno o řádek níž* – **171,87:** interceptus] *původně* interceptus, *škrtnuto* tee – **171,89:** Isterologia] Interologia – **172,6:** Itida] *původně* Irida, *stejnou rukou nadepsáno* t – **172,10:** aut] a – **172,12:** Invalidus] Inbalidus – **172,13:** Invalidudinarius] Inbalitudinarius – **172,32:** abditus] ditus *napsáno o řádek níž* – **172,37:** nábožné] *původně* nabožnie, *škrtnuto* í – **172,50:** Luridus] Iuridus – **172,82:** Karacter] *původně* Karather, *nadepsáno* c – **172,83:** nezašlé] nazašlle – **173,13:** gens] genz – **173,19:** Lacinia] Lacrna – **173,29:** fimbriatum] briatum *napsáno o řádek výš* – **173,42:** tenuis] is *napsáno o řádek výš* – **173,43:** lahvice] lawicze *mladší rukou nad nadepsáno* h – **173,56:** frusta] frustra – **173,64:** Lanx] *mladší rukou nad n nadepsáno* n – **173,71:** mactabantur] *původně* mactantur, *o řádek výš nadepsáno* bantur – **173,81:** *před slovem* Lamigo *škrtnuto* Lanigo – **174,5:** subtegunt] sbtegunt – **174,6:** Laquear] *původně* Laquar, *nadepsáno* e – **174,23:** peculancia] culancia *napsáno o řádek výš* – **174,33:** debetur] betur *napsáno o řádek výš* – **174,34:** lotrovstvo] latrowstwo – **174,52:** victoria] ria *napsáno o řádek níž, o řádek výš přeškrtnuto* rie s *nadepsaným* a – **174,88:** rytieřuov] rytieržuow: ržuow *napsáno o dva řádky výš* – **174,91:** navicula] navicala – **174,92:** Lemur] Levitur – **174,97:** mortuorum] tuorum *napsáno o řádek výš* – **175,9:** šočovice] šaczowicze – **175,17:** tardum] *původně* tardus, *opraveno* – **175,56:** Lipsa] Lpsa – **175,57:** Liquor] Lquor – **175,84:** in Arabia] in Arabia *napsáno o řádek výš* – **175,94:** placenta] placenta *napsáno o dva řádky výš* – **176,31:** Licostratum] Lcostratum – **176,32:** Licium] Lcium – **176,35:** Liciatorium] Lciatorium – **176,36:** Liciator] Lciator – **176,36:** dražící] drazuczie – **176,37:** augmentator] mentator *napsáno o řádek výš* – **176,38:** Licie] Lcie – **176,39:** Licium] Lcium – **176,48:** mandatum] datum *napsáno o dva řádky výš* – **176,56:** Lienosis] *původně* Linosis, *nadepsáno* e – **176,61:** Ligurius] *původně* Ligirius, *nadepsáno* u – **176,83:** křivooký] kržwooky – **176,92:** *za slovem* přízímá *škrtnuto* cešta – **177,16:** contexta] texta *napsáno o řádek výš* – **177,33:** Liricen] Lricen – **177,35:** Liris] Lris – **177,54:** asuetos] *původně* asuetus, *nadepsáno* o – **177,64:** Lixivium] Lixium – **177,78:** Eciam] Ecia – **177,78:** *za slovem* aliquod *škrtnuto* ud – **177,85:** scánky] fanky – **178,26:** založení] zalozenie – **178,31:** *za slovem* fylá *škrtnuto* píeft – **178,38:** altare] altare *napsáno o řádek výš a trochu rozmazáno* – **178,41:** capitur] capitur *napsáno o řádek výš a rozmazáno* – **178,42:** *před slovem* Lucanar *škrtnuto* Lucar sr – **178,45:** *za slovem* Lucifuga *škrtnuto* fwa – **178,46:** Luteus] Lucens – **178,61:** Iuditis] Iuditis *připsáno o dva řádky výš* – **178,63:** Lucellum] Licellum *mladší rukou nad i nadepsáno* u – **178,85:** dictus] dictus *napsáno o řádek výš* – **178,92:** Lunacia] Lumacio – **179,13:** canens] canens *připsáno o tři řádky výš* – **179,20:** Lutum] Lutu – **179,23:** *za slovem* color *škrtnuto* crocu – **179,26:** zlost] *původně* zalošt, *opraveno* – **179,88:** Malagma] Malagina – **180,14:** malegranatus] malegranatus *připsáno o tři řádky výš* – **180,38:** rukú] ruku *napsáno o řádek výš* – **180,63:** *za slovem* feminini *škrtnuto* Gns – **180,67:** *před slovem* Manubia *škrtnuto* Manubrie – **180,96:** Roztrhl] rotrhl – **180,97:** rozvážil] rozwazil: zil *napsáno o dva řádky výš* – **181,32:** vinum] vinum *napsáno o řádek výš* – **181,42:** samček] *původně* šamíčzek, *škrtnuto* í – **181,44:** dencium] dencium *napsáno o řádek výš* – **181,49:** materia] teria *napsáno o řádek výš* – **181,51:** metaxa] *původně* mataxa, *nadepsáno* e – **181,52:** předeno] przedeno: deno *napsáno o řádek výš* – **181,56:** děloha] díehola – **181,62:** sustinentes] *původně* sustipientes, *škrtnuto* pi a *nadepsáno* n – **181,63:** Matella] Mantella – **181,80:** Mazononum] Mazononum *kvůli špatné čitelnosti 6. písmene nadepsáno o* – **182,21:** caudam] gaudam – **182,21:** gaudam habens] dam habens *napsáno o řádek níž* – **182,46:** Menstruum] Menstrum – **182,46:** čmýra] czmíera – **182,51:** pyjě] piegie – **182,74:** manipulus] pulus *připsáno o dva řádky výš* – **182,79:** studničný] ve slově vyradováno písmeno, snad n – **182,81:** Meridies] Merides – **183,2:** *za slovem* Mestocorus *škrtnuto* prz – **183,26:** deportantur] tantur *připsáno o dva řádky výš* – **183,27:** *před slovem* Miaparo na pozadí iniciály M *napsáno* Miap – **183,47:** hřice] hrciczce – **183,55:** longius] longius *napsáno o řádek níž* – **183,78:** Miserotica] *původně* Miseroteca, *stejnou rukou nadepsáno* i – **183,96:** *za slovem* fabularum *škrtnuto* doctor – **183,99:** *za slovem* quoniam *škrtnuto* q – **184,3:** osnova] ołńiowa – **184,7:** Modestus] Medestus – **184,10:** strych] łtrach – **184,12:** Mola] Molae – **184,12:** farre] farte – **184,13:** žrnov] žrňow – **184,17:** mlynář] *původně* mlinarž, *za slovem* připsáno y – **184,23:** cumulus] cumulus *připsáno o dva řádky výš* – **184,39:** starý] łtary: ry *napsáno o řádek výš* – **184,42:** ženy] zemíe – **184,89:** světský] łwietłky: łky *napsáno o řádek výš* – **184,94:** ferri] ferri *napsáno o řádek výš* – **185,5:** factum] factum *napsáno o řádek níž* – **185,11:** mnohovolný] mnohowalny – **185,15:** vagabundus] bundus *napsáno o řádek výš* – **185,17:** confectum] confectum *napsáno o řádek níž* – **185,21:** popeněžie] poponíczie – **185,25:** ščmýra] scziera – **185,47:** *před slovem* Munetarius *škrtnuto* Mene – **185,61:** Murica] Mirica – **185,68:** modulacionis] mudulacionis – **185,77:** remanent] nent *napsáno o řádek výš* – **185,95:** Nabulum] Nabutum – **186,5:** Natus] Natu – **186,44:** grandí]

grandi připsáno o dva řádky výš – 186,55: insula] původně insule, nadeptsáno a – 186,58: kožka] původně kažka, přepsáno na o – 186,47: město] mie – 186,93: neduostojný] neduogny – 186,95: před slovem Nefrendum škrtnuto Nefredum – 186,95: dentatum] tatum připsáno o dva řádky výš – 187,2: fu<nebralia>] fu doplněno podle latiny – 187,5: Neomanchia] Neomachia – 187,7: Neophitus] Neophicus – 187,7: novokřtěnec] nowokrztienie – 187,17: Maccabeorum II°] ccabeorum II° napsáno o řádek výš – 187,44: za slovem Nexus škrtnuto v – 187,49: Nitages] mitages – 187,54: adustus] ustus napsáno o řádek výš – 187,68: ornamentum] původně orinamentum, škrtnuto i – 187,87: porodlnice] puorodlnicze – 188,10: knoflík] koflik – 188,11: knoflíček] knofliczek – 188,22: znamenitá] znameta mladší rukou nadeptsáno ní – 188,79: oblutus] obltus – 189,16: Obpansus] Obpausum – 189,26: Oblaquiatio] původně Obluquiatio, stejnou rukou nadeptsáno a – 189,45: corrigiati] rigiati napsáno o řádek výš – 189,55: Obtrectator] Obtecor – 189,65: Obtentus] Obstentus – 189,74: překořiznost] původně přizkoržíznořt, stejnou rukou nadeptsáno e – 189,94: Oscillus] Ocillus – 190,8: na volném řádku škrtnuto Occidentale – 190,29: Offendiculum] Offendiculu – 190,30: před slovem Offertorium škrtnuto Offen – 190,43: olejěvý] olygeywy – 190,49: oliva] původně obiuia, stejnou rukou nadeptsáno li – 190,60: Olffactorium] Olffactorium kvůli špatné čitelnosti 2. písmene před řádkem připsáno l – 190,67: přirozenie] przirozenie: rozenie napsáno o řádek níž – 190,77: za slovem díwocky škrtnuto kuon – 190,82: osla] olla: fla napsáno o řádek výš – 190,89: za slovem habendis škrtnuto amci – 191,30: žádaný] mladší rukou po d škrtnuto a – 191,43: osiřalý] ofyrzaly: ly napsáno o řádek výš – 191,54: Origollus] původně Origillus, nadeptsáno o – 191,88: rozený] původně prozeny, opraveno vyradováním 1. písmene – 192,15: Oscitacio] Ostitacio – 192,15: zievanie] zgiewanie – 192,17: Oscitamen] Ostitamen – 192,20: Osculum] Ostulum – 192,23: mě] mie napsáno o řádek výš – 192,25: Osor] Osornena – 192,25: nenávidněný] widnieny – 192,53: dictus] dictus napsáno o řádek výš – 192,60: plet] ples – 192,79: Placitus] Placitu – 192,90: přestih] původně prziftih, nadeptsáno e – 193,39: navracené] nawratczene kvůli špatné čitelnosti 4. písmene nadeptsáno r – 193,52: Pancra] Panera – 193,91: Papireus] původně Pipireus, nadeptsáno a – 194,39: Parasitus] Pasitus – 194,54: Parillis] Pallis – 194,59: Parcimonia] Pammonia mladší rukou nadeptsáno rci – 194,61: biffurctum] původně biffurtum, na okraji připsáno c – 194,73: Passim] Passivi – 194,81: mladší rukou před řádkem připsáno No. – 194,96: zeměnin] zemenin – 195,7: Patrecida] Patrida – 195,13: senator] senator napsáno o řádek níž – 195,82: šlépěje] lěpie – 195,84: Pedalis] Pedalus – 195,89: Pedagogium] Pedagium – 195,96: za slovem Pedica škrtnuto cla – 196,60: pěti] pitie – 196,69: templi] původně templum, opraveno – 196,91: vzrál] wrzal – 197,23: za slovem quinque škrtnuto initium iudicii – 197,71: Prestigiator] Prestiginator – 197,75: Pretexta] Pretaxta – 198,67: aut] a – 198,67: mořna] mořna napsáno o řádek výš – 198,95: pontificis] potificis – 199,10: Pertinaciter] původně Pertunaciter, opraveno – 199,24: před slovem Picariator škrtnuto Picti – 199,30: cubitalis] původně cubilis, stejnou rukou nadeptsáno ta – 199,31: třpaslkové] Trzřpalkowee – 199,46: před slovem Philocopus škrtnuto Philan – 199,50: za slovem Phisici škrtnuto b – 199,63: Prinewus] přepisováno, i špatně čitelné – 199,76: za slovem summitas škrtnuto d – 199,88: Ezechielis 24] Ezechielis 24 napsáno o řádek výš – 200,2: Pirus] Pigrus – 200,5: za slovem Pirflegeton škrtnuto ohl – 200,8: Piramida] původně Pyramidus, nadeptsáno a – 200,26: cedula] cedula – 200,63: Polimitarius] Polimitacius – 201,21: prosba] polba – 201,64: Procella] mladší rukou nad c nadeptsáno c – 201,65: Procenium] původně Proceniam, nadeptsáno u – 201,90: kované] konane – 201,90: oružie] erufie – 202,7: Pro fescennina] Professtennis – 202,8: kolebí] kolebij: lebij napsáno o řádek výš – 202,28: přízdie] původně przidie, stejnou rukou nadeptsáno z – 202,70: zeměnin] zemenin – 202,71: krajenin] kragenim – 202,77: genitalia] talia napsáno o řádek výš – 202,93: za slovem díewka škrtnuto ecz – 203,16: legitur] gitur napsáno o řádek výš – 203,30: plenus] plenus napsáno o řádek výš – 203,49: Pruna] Pruma – 203,89: Quadriscidum] Quadrisidum – 204,3: provaz] prowaz: waz napsáno o řádek výš – 204,65: za slovem piet škrtnuto oko – 204,85: idem] idem připsáno nad řádkem – 204,92: za slovem interieccio škrtnuto ing – 205,10: prokradlý] mladší rukou nad r nadeptsáno i – 205,16: rei] rei připsáno o dva řádky výš – 205,61: za slovem zase škrtnuto z – 205,86–87: Ezechielis XLII°] zechielis XLII° napsáno o řádek výš – 206,31: Renones] Renoves – 206,54: před slovem Reseratum škrtnuto Resedes – 206,80: obinutý] mladší rukou nad b nadeptsáno nějaké písmeno – 206,86: queatus] queatus připsáno o tři řádky výš – 206,98: Retusus] Retus – 207,5: apercio] percio napsáno o řádek výš – 207,43: ardens] dens napsáno o řádek výš – 207,46: Romphea] původně Rompheus, opraveno, před řádkem mladší rukou napsáno a – 207,65: Rotela] Rocola – 207,72: za slovem et škrtnuto a – 207,62: Rudens] Rudeus – 62: funis] fumus – 208,101: rumoris] moris napsáno o dva řádky výš – 208,5: sectantur] tantur napsáno o řádek výš – 208,42: sedent] dent napsáno o řádek výš – 208,48: parva]

parva napsáno o řádek výš – 208,62: před slovem Saccellus škrtnuto Sca – 208,66: Sacio] Saciose – 208,66: sětíe] fytíe – 208,68: ponuntur] nuntur připsáno o tři řádky výš – 209,2: sangwis] sangwis napsáno o řádek níž – 209,6: vlášené] wlassene kvůli špatné čitelnosti 3. písmene před řádkem připsáno a – 209,19: salices] salices napsáno o řádek níž – 209,61: agentes] agentes napsáno o řádek výš – 209,69: kámen] kamen: men napsáno o řádek výš – 209,82: Spatula] Spacula – 209,85: Squalus] Squlus – 209,85: syrný] lyny – 209,86: Squalus] připsáno za předchozím heslem, snad oprava místo původního Squlus – 209,88: za slovem Squama škrtnuto p – 209,93: Sarcinatrix] Sartinatrix – 210,24: Stabulum] původně Stabilum, před řádkem stejnou rukou připsáno u – 210,48: Satelites] Stateles – 210,86: Suasor] Sausor – 210,88: smilná] fmiln – 211,7: pedes] původně pede, nadepsáno s – 211,13: illuminatur] natur připsáno o dva řádky níž – 211,35: celesti] původně celestis, opraveno – 211,39: Strena] Scena – 211,54: sváda] fwada připsáno o dva řádky výš – 211,66: rubáš] rubacz – 211,70: poloměsiecie] polomieffieczy – 212,21: Sensim] Setim za slovem Setim škrtnuto nespanie – 212,21: pedemptim] demptim napsáno o řádek níž – 212,39: za slovem Sequester škrtnuto rozda – 213,11: Sibilla] původně Sibillas, opraveno – 213,11: hadové] hadowe kvůli špatné čitelnosti 6. písmene nadepsáno e – 213,34: quominus] Sicomus – 213,37: quominus] siconius – 213,76: změtenie] zmietanie – 214,21: Sincomia] původně Sincoma, nadepsáno i – 214,29: Sintagma] Sintagina – 214,55: za slovem Spiritus škrtnuto eft – 214,56: spiritualis] spiritulis – 214,61: Spirillum] původně Spirillus, opraveno – 214,65: Sirena] Strena – 214,73: Strictus] Siructus – 214,73: těsný] kefny – 214,97: za slovem na škrtnuto um – 215,1: šrám] fchraha – 215,11: na volném řádku škrtnuto Stimulanti, id est ini, inican, inica – 215,15: žold] žold – 215,48: duol] duos – 215,49: samostřílné] původně famoftrzelne, nadepsáno í – 215,56: za slovem aut škrtnuto ptak – 215,92: Soligemma] Soligemnia – 215,96: před slovem Solium škrtnuto Solilim – 216,3: Solocanus] Solacatrus – 216,30: Sportularius] původně Sportilarius, nadepsáno u – 216,74: poslušenství] posluſſenſwíe: fwíe napsáno o řádek výš – 216,84: Submentum] Subinentum – 217,21: Succesus] původně Succensus, škrtnuto n – 217,30: Sucula] Succuba – 217,37: štrokvas] fštrokwas: as napsáno o řádek výš – 217,39: za slovem Scutula škrtnuto ff – 217,65: před slovem Suffrago škrtnuto Suffragator – 217,77: za slovem Suffusus škrtnuto obležen – 217,82: Sulcus] Salcus – 217,86: převáženie] przewrzenie – 218,31: Spurcus] Spurtus – 218,33: a natura] a natura napsáno o řádek výš – 218,50: Suspicio] původně Spspicio, opraveno – 218,79: pobitie] pobitie: bitie napsáno o řádek níž – 219,27: terče] původně kercze, nadepsáno t – 219,59: hostes] stes napsáno o řádek níž – 219,61: přestěžení] przeftrzenie – 220,34: před slovem Tenara škrtnuto Tenan – 220,47: obsedlé] obfydle – 220,49: pomče] ponícze – 220,59: před slovem Tenuitas škrtnuto Tenuis – 220,84: zeměnin] zemeninen – 220,84: <in>] in omylem zapsáno v podobě en jako součást předchozího slova – 220,93: za slovem wlaſt škrtnuto przikazae – 220,93: příkazanie] przikazanie napsáno o řádek níž – 220,97: ſartuov] ffaruow – 221,86: Trilix] Trilax – 221,86: pancieř] paczierz – 222,3: duši] původně duſſe, nadepsáno i – 222,13: Tinnius] Timius – 222,14: Tinniens] Timiens – 222,15: Tinnus] Timitus před slovem Timitus škrtnuto Timiens – 222,15: hlásek] hlafak – 222,32: za slovem wersus škrtnuto Corpore – 222,61: Tirsos] Tisos – 223,12: monimentum] původně monumentm, opraveno – 224,83: hybnost] hynoft – 224,92: kunštování] kunſtowanie: fštowanie napsáno o řádek níž – 225,38: Ventonisor] původně Ventosnisator, škrtnuto s – 225,62: Vernans] původně Venans, nadepsáno r – 225,68: Vermis] Ver mladší rukou na konci řádku připsáno mis – 226,72: Villicacio] Villacio – 226,84: za slovem Vindemia škrtnuto wínd – 226,99: Virectum] Virettum – 227,7: za slovem generis škrtnuto idem – 227,8: otrávený] původně opraweny, nadepsáno t – 227,24: zrcadlo] původně zrcadlowy, nadepsáno e – 227,59: koření] koczenie – 227,74: za slovem adiectivum škrtnuto flib – 227,99: břichodřví] brzichowdrzwí – 228,2: Umbraculus] Umbraculis – 228,2: stinný] fšieny – 228,41: za slovem Usque škrtnuto del – 228,67: Christologus] zapsáno zkratkou Xpologus, proto zařazeno pod X – 228,68: Christototon] zapsáno zkratkou Xpototon, proto zařazeno pod X – 228,80: inimicator] tor napsáno o řádek výš

3 Seznam hapax legomenon ve slovesném alfabetaři

V této příloze uvádíme hapax legomena, která se nacházejí ve slovesném alfabetaři, a to ve formě abecedního seznamu. Dané sloveso je uvedeno v infinitivu v té hláskové podobě, v jaké se vyskytuje v edici. Ke slovesům je doplněna jejich morfologická charakteristika, vid, latinský ekvivalent a odkaz na odbornou literaturu, popřípadě i poznámka.

beptati, -cu, -ce ipf.: ‚breptati‘, za latinské sloveso *titubare* (24ra), není vyloučen omyl místo *bebtati*, srov. GbSlov s.v. *bebtati*.

blížniti, -žnu, -žní ipf.: ‚činit blízkým, bližním‘, za latinské sloveso *vicinare* (25va), srov. GbSlov s.v. *blížniti*.

cezévati, -aju, -á ipf.: ‚pročesávat vlnu‘, za latinské sloveso *carpinare* (8va), kalk z střhn. *czeissen*, srov. DiefGlos 102a, nebo omyl místo *česrati*, srov. GbSlov s.v. *česrati*.

čářiti, -řu, -ří ipf.: ‚dělat kruhovitě čáry‘, za latinské sloveso *circinare* (9ra), srov. GbSlov s.v. *čářiti*.

čtyřiti, -řu, -ří ipf.: ‚čtyřnásobit‘, za latinská slovesa *quadridare*, *quadrare* (21va), srov. GbSlov s.v. *čtyřiti*.

družiti, -žu, -ží ipf.: ‚důvěrně se stýkat‘ za latinské *collegare* (9rb), srov. GbSlov s.v. *družiti* 1. Není vyloučená reflexivní podoba *družiti se*.

chlevovati, -uju, -uje ipf.: ‚kupčit‘, za latinské sloveso *stabulare* (23ra), srov. GbSlov s.v. *chlevovati*.

chutněti, -ěju, -ie ipf.: ‚chutnat (?)‘, za latinské sloveso *saporare* (23ra), není vyloučen omyl místo *chutnati*.

jarmarčiti, -ču, -čí ipf.: ‚kupčit‘, za latinské sloveso *nundinare* (18va), srov. GbSlov s.v. *jarmarčiti*.

kechtati se, -chcu, -chce ipf.: ‚smát se‘, za latinské sloveso *cachinari* (8va), srov. GbSlov s.v. *kechtati se*. Písař v rukopisu nezapsal částici *se*.

kladovati, -uju, -uje ipf.: ‚osekávat kládu‘, za latinské sloveso *cippare* (9ra), srov. GbSlov s.v. *kladovati*.

klíti, kl’u, klí ipf.: ‚lepit‘, za latinské sloveso *glutinare* (15ra), srov. GbSlov s.v. *klí*.

klokočiti, -ču, -čí ipf.: (o vodě) ‚vyvírat‘, za latinské sloveso *scaturire* (23ra), srov. GbSlov s.v. *klokočiti*.

krviti, -vu, -ví ipf.: ‚krvavě zranit‘, za latinské sloveso *saguinare* (23ra), srov. GbSlov s.v. *krviti*.

lhostajnití, -ňu, -ní ipf.: ‚zahálet, bezcílně se potulovat (?)‘, za latinské sloveso *solivagari* (23va), srov. GbSlov s.v. *lhostajný*. Podoba slovesa je nejistá, v rukopisu zapsáno v podobě *hloh ftagítí*.

loditi, -žu, -dí ipf.: ‚plavit se na lodi‘, za latinská slovesa *navigare* (18rb), *subnavigare* (23vb), *vellificare* (25va), srov. GbSlov s.v. *loditi*.

maukati, -aju, -á ipf.: ‚mňoukat‘, za latinské sloveso *cathazare* (8vb), srov. GbSlov s.v. *maukati*. Není vyloučena podoba *moukati*.

mlseti, **mlsiti**, -šu, -sí ipf.: ‚lízat‘, za latinská slovesa *ablegurire* (6rb) a *ligurire* (17rb), srov. GbSlov s.v. *mlsěti*.

motati, -aju, -á ipf.: ‚čím (*lopatú*) sem a tam pohybovat, házet‘, za latinské sloveso *vannare* (25rb), srov. GbSlov s.v. *motati*.

mřiežiti, -žu, -ží ipf.: ‚opatřit mříží‘, za latinské sloveso *cancellare* (8va), srov. GbSlov s.v. *mřiežiti*.

napodobniti, -ňu, -ní pf.: ‚předobrazit, naznačit (?)‘, za latinské sloveso *prefigurare* (20rb), srov. StčS s.v. *napodobniti*, GbSlov s.v. *nápodobniti*.

následiti, -žu, -dí ipf.: ‚pronásledovat, stíhat, honit‘, za latinské sloveso *subsequi* (24ra), srov. StčS s.v. *následiti*.

natisknúti, -nu, -ne pf.: ‚utiskovat‘, za latinské sloveso *reprimere* (22rb), ve StčS ani v GbSlov není zachyceno, srov. *reprimere ottisknúti* SlovOstřS 147a.

navolati, -aju, -á pf.: ‚zavolat na pomoc‘, za latinské sloveso *invocare* (16vb), srov. StčS s.v. *navolati*.

navzpytati, -aju, -á pf.: ‚zeptat se (?)‘, za latinské sloveso *preferre* (20rb), není vyloučena podoba *navzpytati sě*. GbSlov navrhuje emendaci na *navzdvíhati*, srov. GbSlov s.v. *navzpytati* a StčS s.v. *navzdvíhati*.

nešlechtiti, -cu, -tí ipf.: ‚znešlechtovat‘, za latinské sloveso *degenerare* (11rb), GbSlov zpracovává jako samostatné heslo, StčS zpracovává s.v. *šlechtiti*.

nřaviti, -vu, -ví ipf.: ‚chovat se uhlazeně, mít dobré společenské chování‘, za latinské sloveso *conversari* (10vb), srov. StčS s.v. *nřaviti*.

obecňovati, -uju, -uje ipf.: ‚stýkat se‘, za latinská slovesa *communicari* (9va), *ungulare* (25vb), srov. StčS s.v. *obecňovati*.

obhmyzati, -aju, -á pf.: ‚prolézt kolem, proplížit se‘, za latinské sloveso *obrepere* (18vb), srov. StčS s.v. *obhmyzati*.

obráněti, -ěju, -ie ipf.: ‚bránit, ochraňovat‘, za latinské sloveso *contueri* (10va), srov. StčS s.v. *obráněti*.

odchudnúti, -nu, -ne pf.: ‚zchudnout‘, za latinské sloveso *abhortare* (6rb), srov. StčS s.v. *otchudnúti*.

ohníti, -hňu, -hní ipf.: ‚žhnout n. zažít‘, za latinské sloveso *ignire* (15rb), srov. StčS s.v. *ohniti*.

okřehnúti, -nu, -ne pf.: ‚okřát, ožít‘, za latinská slovesa *recreate* (21vb), *reffocillare* (22ra) a *reviviscere* (22vb), srov. StčS s.v. *okřehnúti*.

oloviti, -vu, -ví ipf.: ‚poolovovat‘, za latinské sloveso *plumbare* (21va), srov. StčS s.v. *oloviti*.

omoknúti, -nu, -ne pf.: ‚namočit se‘, za latinské sloveso *madidare* (17va), srov. StčS s.v. *omoknúti*.

opepřiti, -řu, -ří pf.: ‚opepřit‘, za latinské sloveso *pipere* (20vb), srov. StčS s.v. *opepřiti*.

opiplati, -plu, -ple pf.: ‚hmatáním pošpinit‘, za latinské sloveso *squalere* (23ra), srov. StčS s.v. *opiplati*.

oplinúti, -nu, -ne pf.: ‚poplivat‘, za latinské sloveso *conspuere* (10rb), srov. StčS s.v. *oplinúti*.

oscati, -sču, -sčí pf.: ‚pomočit‘, za latinské sloveso *permingere* (20ra), srov. StčS s.v. *oscati*.

ostarati, -aju, -á pf.: ‚zestárnout‘, za latinská slovesa *inveterare*, *inveterascere* (16va), srov. StčS s.v. *ostarati*. Není vyloučeno, že písař nezapsal částici *se*.

otceliti, -lu, -lí pf.: ‚rozdělit‘, za latinské sloveso *dispendere* (12rb), srov. StčS s.v. *otceliti*.

otkázati se, -žu, -že pf.: ‚zřící se‘, za latinské sloveso *renunciare* (22rb), srov. StčS s.v. *otkázati se*. Písař v rukopisu nezapsal částici *se*.

otkotiti, -ču, -tí pf.: ‚vyvalit, vyvrátit‘, za latinské sloveso *evellere* (13va), srov. StčS s.v. *otkotiti*.

otmykovati, -uju, -uje ipf.: ‚posunky odmítat (?)‘, za latinské sloveso *obdicere* (18va), srov. StčS s.v. *otmykovati*.

ozdraviti, -vu, -ví pf.: ‚odpovědět na pozdrav (?)‘, za latinské sloveso *resalutare* (22va), srov. StčS s.v. *osdraviti*, *ozdraviti*.

plátiti, -cu, -tí pf.: ‚záplatovat, látat‘, za latinské sloveso *resartire* (22va), srov. StčS s.v. *plátiti*.

plenčiti, -ču, -čí ipf.: ‚zavinovat do plenek‘, za latinské sloveso *fascinare* (14rb), srov. StčS s.v. *plenčiti*.

podkoptiti, -pcu, -ptí pf.: ‚podkouřit‘, za latinské sloveso *subfumigare* (23vb), srov. StčS s.v. *podkoptiti*.

podlévati, -aju, -á ipf.: ‚podlévat‘, za latinské sloveso *suffundere* (24rb), srov. StčS s.v. *podliti*.

podpadnutí, -nu, -ne pf.: ‚spadnout dolů‘, za latinské sloveso *subruere* (24ra), srov. StčS s.v. *podpásti*.

podslušeti, -ěju, -ie ipf.: ‚podléhat někomu‘, za latinské sloveso *subiugare* (23vb), srov. StčS s.v. *podslušeti*.

podvézti, -vezu, -veze pf.: ‚navézt pod něco‘, za latinské sloveso *subvehere* (24ra), srov. StčS s.v. *podvézti*.

protibojovati, -uju, -uje ipf.: ‚protivit se, klást odpor‘, za latinské sloveso *repugnare* (22va), srov. StčS s.v. *protibojovati*.

provlnnutí, -nu, -ne pf.: ‚provlnnout‘, v rukopisu ve tvaru *neprovlhne* za latinské spojení *non defluet* (11rb), srov. StčS s.v. *provlnnutí*.

přebрати, -beru, -béře pf.: ‚vzít předem‘, za latinské sloveso *anticipare* (7rb), srov. StčS s.v. *předbrati*.

předvolati, -aju, -á pf.: ‚předvolat‘, za latinské sloveso *preconari* (20rb), srov. StčS s.v. *předvolati*.

předvyvoliti, -ľu, -lí pf.: ‚předem vyvolit‘, za latinské sloveso *predestinari* (20rb), srov. StčS s.v. *předvyvoliti*.

přehýbati se, -aju, -á ipf.: ‚ohýbáním se dopředu projevovat nějaký postoj‘, za latinské sloveso *pregestire* (20rb), srov. StčS s.v. *přehýbati se*. Písař v rukopisu nezapsal částici *se*.

přechopiti, -pu, -pí pf.: ‚uchvátit‘, za latinské sloveso *preoccupare* (20va), srov. StčS s.v. *přechopiti*.

přeokúšeti, -ěju, -ie ipf.: ‚předem jíst‘, za latinské sloveso *prelibare* (20rb), srov. StčS s.v. *přeokúšeti*.

přepočínati, -aju, -á ipf.: ‚jako první něco konat‘, za latinské sloveso *anticipare* (7rb), srov. StčS s.v. *předpočínati*.

přeseděti, -sežu, sedí ipf.: ‚sedět vepředu, předsedat‘, za latinské sloveso *presidere* (20va), srov. StčS s.v. *přeseděti*.

přeslati, -šľu, šľe pf.: ‚poslat napřed‘ za latinské sloveso *premittere* (20va) a ‚poslat odněkud někam‘ za latinské sloveso *transmittere* (24vb), srov. StčS s.v. *přeslati*.

přeslúžiti, -žu, -ží pf.: ‚přehorlivě posloužit‘, za latinské sloveso *inservire* (16rb), srov. StčS s.v. *přeslúžiti*.

přestkviati, -stkvu, -stkví ipf.: ‚nadmíru se skvít‘, za latinské sloveso *preminere* (20va), srov. StčS s.v. *přestviti*.

přestikati, -aju, -á pf.: ‚protrhat‘, za latinské sloveso *precarpere* (20ra), srov. StčS s.v. *přěščkati*, podle StčS nelze vyloučit písařský omyl místo *přě(d)čítati*.

přěvřieti, -vru, -vře pf.: ‚nadměrným varem překypět‘, za latinské sloveso *ebulire* (12vb), srov. StčS s.v. *přěvřieti*².

přezváněti, -ěju, -ie ipf.: ‚vyzváněním ohlašovat něco budoucího‘, za latinské sloveso *prepulsare* (20va), srov. StčS s.v. *přezváněti*.

přimřieti, -mru, -mře pf.: ‚zemřít spolu s někým‘, za latinské sloveso *commori* (9va), srov. ESSČ s.v. *přimřieti*.

spoludávati, -aju, -á ipf.: ‚dát, darovat‘, za latinské sloveso *condonare* (9vb), srov. ESSČ s.v. *spoludáti*.

spolujíti, -jdu, -jde ipf.: ‚cestovat, jít‘, za latinské sloveso *commeare* (9rb), srov. ESSČ s.v. *spolujíti*.

spolušeptati, -pcu, -pce ipf.: ‚rozmlouvat spolu šeptem‘, za latinské sloveso *confabulari* (9vb), srov. ESSČ s.v. *spolušeptati*.

spoluumřieti, -mru, -mře pf.: ‚zemřít společně s někým‘, za latinské sloveso *commori* (9va), srov. ESSČ s.v. *spoluumřieti*.

stájiti, -ju, -jí ipf.: ‚umístovat do stáje‘, za latinské sloveso *constabulare* (10rb), srov. ESSČ s.v. *stájiti*.

škaředěti, -ěju, -ie ipf.: ‚činit šeredným‘, za latinské sloveso *barbarizare* (8rb), srov. ESSČ s.v. *škaředěti*.

škrťiti, škrcu, škrtí ipf.: ‚utahovat, stahovat, škrťit‘, za latinské sloveso *vomere* (25vb), srov. ESSČ s.v. *škrťiti*.

švehtati, -hcu, -hce ipf.: ‚švitořit, šveholit‘, za latinské sloveso *ticticare* (25ra), srov. ESSČ s.v. *švehtati*.

topořiti, -řu, -ří ipf.: ‚působit ztopoření něčeho‘, za latinské sloveso *arrigere* (7vb), srov. ESSČ s.v. *topořiti*.

trúpěti, -ěju, -ie ipf.: ‚činit tupým nebo stávat se tupým (?)‘, za latinské sloveso *ebetare* (12vb), srov. ESSČ s.v. *trúpěti* a *trúp*.

turnieřiti, -řu, -ří ipf.: ‚zápasit v rytířském klání‘, za latinské sloveso *commilitari* (9va), srov. ESSČ s.v. *turnieřiti*.

uběliti, -ľu, -lí pf.: ‚učinit bílým‘, za latinské sloveso *albescere* (7ra), srov. ESSČ s.v. *uběliti*.

umokřiti, -řu, ří pf.: ‚učinit mokrým‘, za latinské sloveso *proluere* (21ra), srov. ESSČ s.v. *umokřiti*.

uvostřiti, -řu, ří pf.: ‚učinit ostrým‘, za latinské sloveso *exacuere* (13va), srov. ESSČ s.v. *uostřiti*.

upopelíti, -l'u, -lí pf.: ,učinit popelem, zpopelnit', za latinské sloveso *incinerare* (15va), srov. ESSČ s.v. *upopeliti*.

upřivodieti, -děju, -děje pf.: ,zahalit, zakrýt', za latinské sloveso *invelare* (16va), srov. ESSČ s.v. *upřiodieti*.

usílití, -l'u, -lí pf.: ,učinit silným', za latinské sloveso *confortare* (10ra), srov. ESSČ s.v. *usílití*.

utenčítí, -ču, -čí pf.: ,učinit tenčím n. tenkým', za latinské sloveso *attenuari* (14ra), srov. ESSČ s.v. *utenčítí*.

uvěcšítí, -šu, -ší pf.: ,učinit větším', v rukopisu v podobě *uvětčítí* za latinské sloveso *ingrossare* (15vb), srov. ESSČ s.v. *uvěcšítí*.

uzdítí, -ždžu/-žd'u, -ždí ipf.: ,opatřovat uzdou', za latinská slovesa *frenare* (14rb), *refrenare* (22ra), odlišné od *uzditi* ,zdí obklopit' v MSS.

vichtati, -cu, -ce ipf.: ,hýbat se, zápasit (?)' za latinské sloveso *rotulare* (22vb), srov. Lexer s.v. *vehthen*.

vodniti, -ňu, -ní ipf.: ,zavodňovat', za latinské sloveso *limphare* (17rb), srov. LČS s.v. *lympa*.

vyblvati, -bl'uju, -bl'uje pf.: ,vyzvracet', za latinské sloveso *revomere* (22vb), srov. GbSlov s.v. *blvati*.

vypodobiti, -bu, -bí pf.: ,dát podobu', za latinské sloveso *transfigurare* (24va), srov. StčS s.v. *podobiti*, ESSČ s.v. *zpodobiti*.

vyšířiti, -řu, -ří pf.: ,rozšířit ven', za latinské sloveso *expandere* (13vb), srov. SSL s.v. *expando*.

zaplichtiti, -cu, -tí pf.: ,zavázat', za latinské sloveso *depactare* (11va), srov. HesStčS s.v. *zaplichtiti*.

zaplínúti, -nu, -ne pf.: ,vyplivnout', za latinské sloveso *despuere* (12ra), srov. StčS s.v. *plinúti*.

zavřieti, -vru, -vře pf.: ,přivést k varu', za latinské sloveso *rebullire* (21vb), odlišné od *zavřieti* ,zavřít, uzavřít' (*precludere* SlovKlem 20rb), srov. SSL s.v. *bullio* 1.

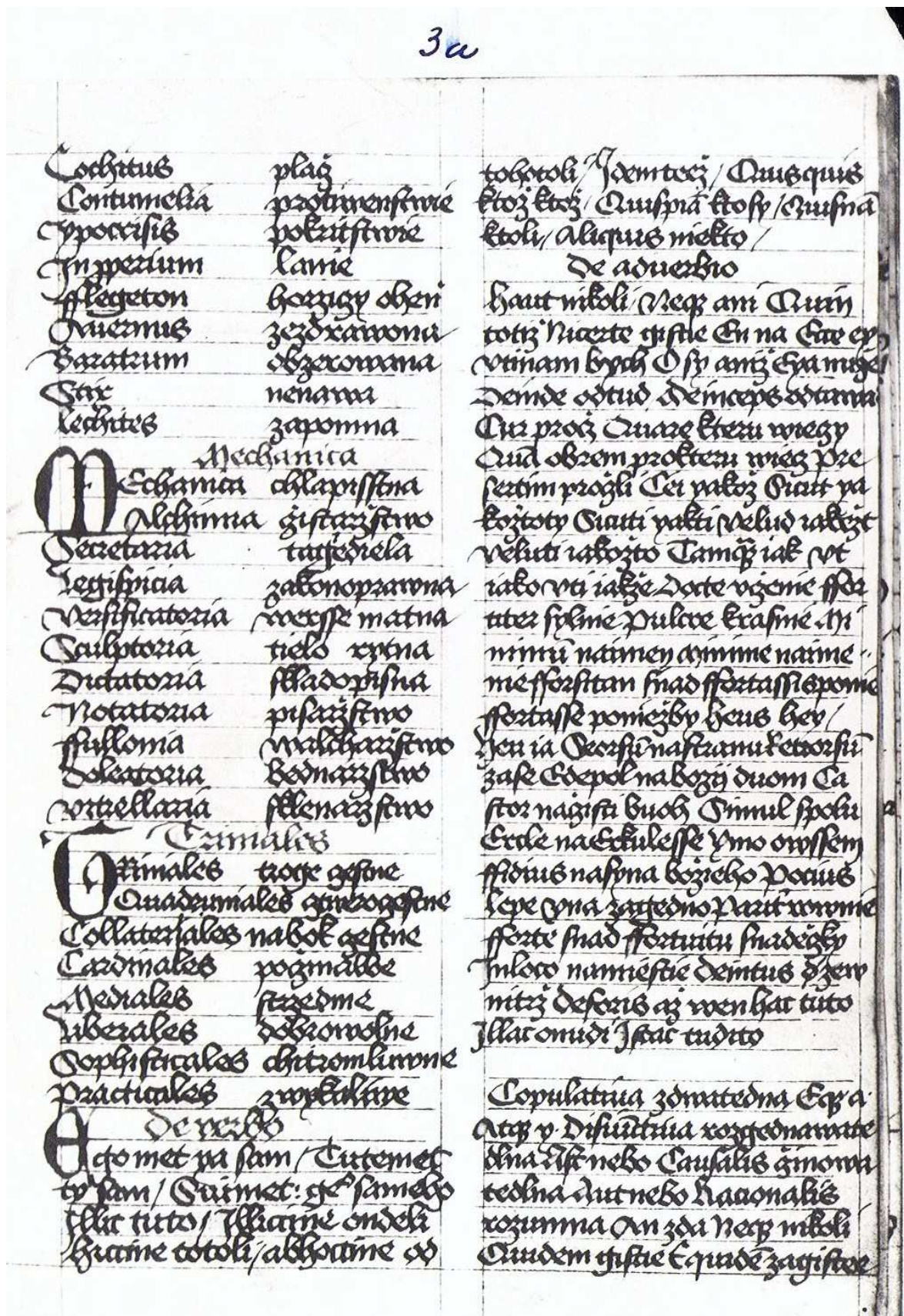
zimiti, -mu, -mí ipf.: ,přezimovat', za latinské sloveso *hibere* (15ra), srov. SSL s.v. *hibeo*.

zrzavětí, -ěju, -ie ipf.: ,rezavět', za latinské sloveso *eruginare* (13rb), srov. SSL s.v. *aerugino*.

žilovati, -uju, -uje ipf.: ,pouštět žilou', za latinské sloveso *arterizare* (7vb), srov. SSL s.v. *arterizo*, DiefGlos s.v. *arterizare*.

4 Obrazová příloha

Obrazovou přílohu tvoří ukázka folií 3r, 14r, 73v rukopisu slovníku Klementinského.

Expoliti gladii
 Explorare spelionati
 Expromie spelionati
 Exprobrare tressati in fultare
 obprobriu facie Exprose profoti
 Expostulare zaditi Expuise dohyti
 Exquamae lupiti Exquire uogiti
 a zaditi Exole pnamuti a pulhomuti
 Exolese id Exoraie pilme profoti
 Exornare vblaslu Exonae uolpiti
 Exordiu poymati Exorapae palimati
 Exstatzare subati Expare zenniti
 Exsacate wpolimuti
 Exsande wygezati
 Exsare suffiti Exspirare umygeti
 Exstillare wylpyneti
 Exstbere pozyneti
 Exsulcare worytu Exsteme scawiti
 Extabescie fca smedici zetteti
 Extendere wylimuti Extemuare uten
 giti Exterminare polegy
 Extare plesi a' pparwiti
 Extime welm se bati
 Extorque wymmuti a' wyltalemuti
 Extrude wylstogiti
 Exuberare dofei meti
 Exundare pritegy
 Exsupare prestupiti
 Exsurge
 Exulare woryzenu byti
 Exungulare obdzyeti
 Exasimi gwoby zamehi biti
 Exultare cadomati wesehiti
Exbreface subare id a' komati
 ul luti

Exbreface miferme gmiti
 fabulaci mliuoriti ffare gmiti
 ffagie guesiti ffalle pye lpti
 ffalcae zieti ffacte suffiti ffaltoseae
 id ffamare phapolati
 ffamade za frowetiti
 ffagie paliti ffagpae odoraie w
 fla fuit ardore ffca defigt odore
 dobrzie wometi
 ffagellare bigonati
 ffagittae profoti
 ffalzare obcasliti
 ffalzare falsomati falsificare id
 ffare ffauie moderati ffauiesce id
 Exurge wylfati ffare dymati
 ffamlati flugiti ffazare nadremati
 ffasmare plengiti pzelstiti
 ffraudare id ffafadrei idio hre
 ffatei pozmati ffaturare ffemati
 ffaturae blazmiti ffastidie foyflati
 wylstidit tedet ffastidit smm pbae
 faue pzyeti ffaxere zalscabati
Exuare gisati
 ffecundare tieglu vizniti
 ffederae flibiti ffedere fclmuti
 fflectipede fizinolace fflybati
 ffleubotomare pussueti
 ffemerari hahwiti ffeme iznati
 ffendere iznati a' zuby lufati
 ffenae vzditi Exotiti mitigare
 ffere wylfati patit dicit ffert aupt
 atq' gerit txyeti zegi
 fferrere biti fferrare fmetiti
 fferru wzyeti fferruofae id wclpatm

Perendine pozitum die q manet
 Personus nemiemy fraudulent9
 Persidia nemiery
 Persugium auxiliu
 Perseres crudeles sapie lib
 Persidiosis psidia niqua cases
 Perenne q mapit rdefinit cu tpe
 Perennis q sit ppetuis amē
 Primatu dignitate
 Pritima in spiracm rontzm
 napomematin
 Perireus pizsalu
 Peripatetia aristotelia
 Perfluues sordis effusio
 Perlamen mliuamose
 Perfluatoriu tnsitoriu
 Perinasus hora
 Pernices slloda rersuse dila
 men pialu
 Perniciosus testlary
 Pernix sllodm mēdm velox mē
 dū perennax
 Pernox pnoqny
 Perplemema passio pulmē
 Perpes viagny ppetuus
 Perpetim wēgme
 Perichelides euz ornata a
 caliameta
 Petuus ē pnapu gne sine fine
 Perniciosa pialosi
 Pependiculu
 Pepectu
 Pler inducta iplicita
 Praue ruziose

Perplexus obligen
 Perplexitas
 Petraria
 Petrarius ltoz drabe lamo zna
 Persecutor popudiz sllodaz
 Pseueram vstamignose modore
 Psiditū pizche aptu manifestu
 Psilu simolny sud
 Peisepas ambratio
 Psuasio rei aliene psumptio
 Pertinax traxde rozu i mobilis
 Perinatio opitame
 Pertinax atunax
 Pernicia armata
 Pectica mossna
 Pecta tobella putnige mieda a
 Pera pastozal sllodna telma i pex
 Picta oboloz obolo wize eze piz
 Peropus obediens a odiosus
 Pipoma roamē
 Pissida de eucy dometu ap
 Ferias ysa quibz eoz gressu de
 corant i coques exauo filis
 armille aca talos ponunt
 Peridica ptabore paznotu
 Perichelides
 Pero omē sllodm sllodm
 Pectis nemoz sllodm
 Pectiferu exiale
 Pessu deorsu
 Pestilē stagiū lues
 Pestilens nemozny
 Pessidatus papitatus
 Pessulu lila ober repagulu